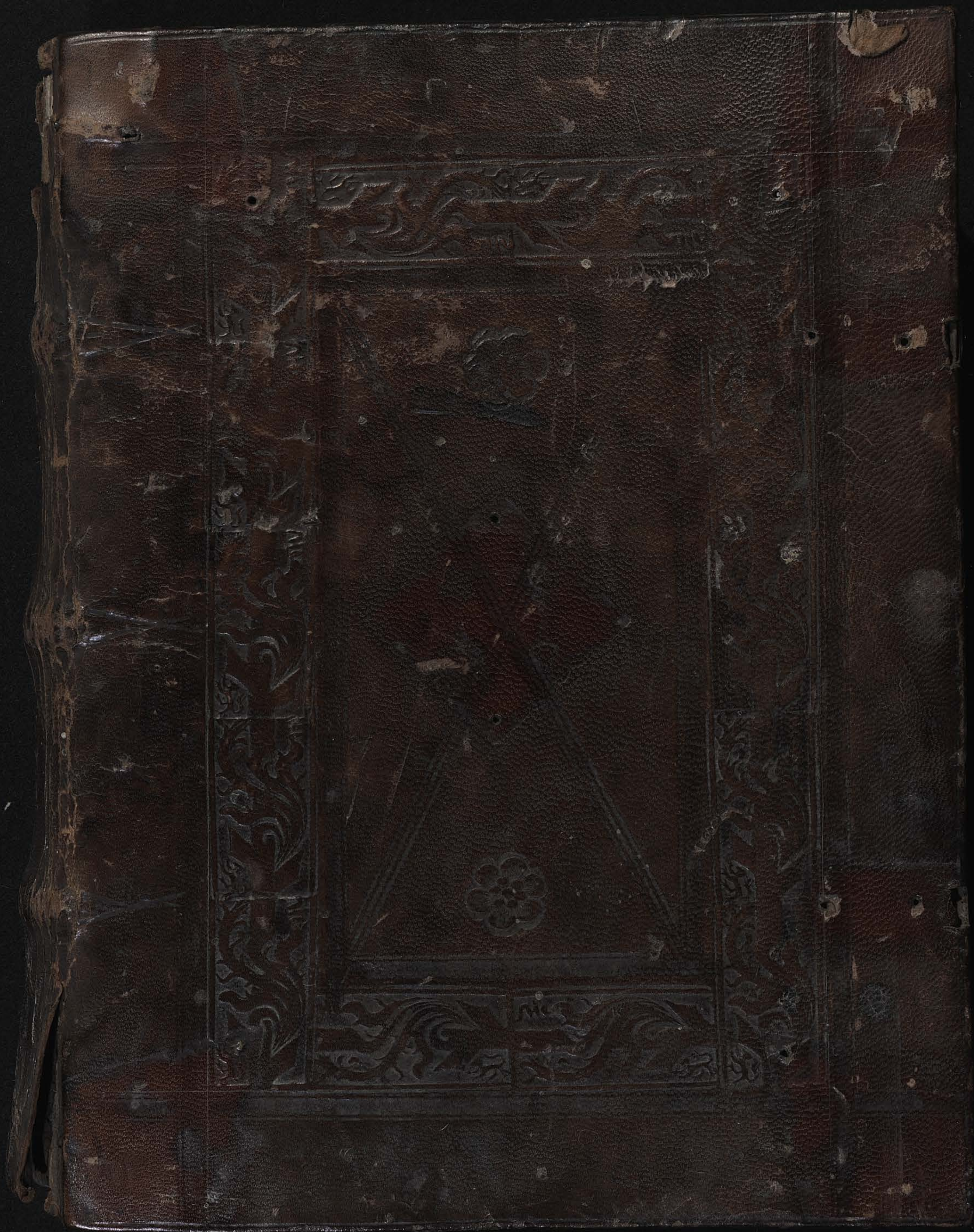

Expositio beati Gregorij pape super Ezechielem in omelias.

Prefatio beati Gregorij pape in Omelias super Ezechielē prophetā feliciter incipit.

Dulcissimo fratri Mariano episcopo: Gregori⁹ episcopus: seruus seruorum dei: omelias que in beato Ezechiele ꝓpheta: vt corā populo loquebar: excepte sūt multis curis irruētibus in abolitiōe reliquerā: sed post annos octo petētibus fratribus notarioꝝ scedulas reqrere studui: easqꝫ fauente dn̄o transcurrens inquantū ab angustijs tribulationū licuit: emendaui. Tua itaqꝫ dilectio: has sibi ad legendū mitti poposcerat. Sed valde incōgruū credidi vt aquā despicabilē hauriret: quē cōstat de beatoꝝ patrū Ambrosij atqꝫ augustini torrētibus profunda ac perspicua fluenta assidue bibere. Sed rursum dū cogito qꝺ sepe inter quottidianas delicias: etiā viliores cibi suauiter sapiūt: transmisi minima legēti potiora: vt dū cibus grossior velut pro fastidio sumit: ad subtiliores epulas auidius redeat.

Explicit prefatio.

Expositio beati Gregorij pape in Omelias super Ezechielē prophetā feliciter incipit.

Omelia I

Dei omnipotētis aspiratiōe de Ezechiele propheta locuturus prius debeo tempa ꝛ modos aperire ꝓphetie: vt dū accessus eius ostendit: virtus melius cognoscat. Prophetie tempa tria sunt: scilicet: Preteritū presens ꝛ futurū. Sed sciendū est qꝺ in duobus tpibus prophecia ethymologiā perdit: quia cū prophecia dicta sit de o qꝺ futura predicat: quādo de preterito vel presenti loquit: rationē sui nominis amittit. Quoniā non prodit quod venturū est: sed vel ea memorat que trāsacta sunt: vel ea que sunt. Que tamē tria ꝓphecie tempora verius loquimur: si ex sacre scripture testimonijs ostendamus. Prophetia de futuro est. Ecce virgo in vtero accipiet ꝛ pariet filiū. Esaie. 7. ca. Prophecia de preterito est. In principio creauit deus celū ꝛ terrā. Gen̄. 1. De illo em̄ tempore dixit homo: quo nō erat homo. Prophecia de presenti est: quādo dicit Paulus apostol⁹. Si autē omnes ꝓphetēt intrat autē quis infidelis vel idiota cōuincit ab om̄ibus dijudicat: ab omnibus occulta cordis eius manifesta fiūt. Et ita cadens in faciē: adorabit dominū: pronūcians quod vere deus in vobis sit. 1. Corinth. 14. Cū igit dicit: occulta cordis eius manifesta fiūt: profecto monstratur: quia per hūc modū prophecie spirit⁹ nō predicit quod futurū est: sed ostendit quod est. Quo autē pacto ꝓphecie dicat spiritus: qui nihil futurū indicat: sed presens narrat? Qua in re animaduertendū est qꝺ recte prophecia dicit: nō quia predicit ventura: sed quia ꝓdit occulta. Res quippe quālibet sicut ab oculis nostris in futuro subtrahūt tempora: ita ab oculis nostris in p̄senti subtrahit causa. Uentura etem̄ res occultat in futuro tempe: presens aūt cogitatio abscondit in latēte corde. Est etiā prophecia presens cū res que libet nō per animū: sed per absentē locū tegit: que tamen per spiritū denudatur. Et ibi fit presens ꝓphetantis anim⁹: vbi per presentiā nō est corpus. Nam giezi longe a ꝓpheta recesserat: cū Naaman syri munera percipiebat. Cui tamen iisdem propheta dicit:

B Nonne cor meū in presenti erat: quādo reuersus est homo de curru suo in occursum tibi?]

Sciendū quoqꝫ est: quia ꝓphecie tempora inuicē sibi concinūt ad probationē: vt aliquādo ex futuris preterita: aliquā

do vero ex preteritis probent futura. Di-
xerat em̃ moyses: In pricipio creauit de-
us celũ ⁊ terrã. Geñ. 1. Sed quis crede-
ret quia verũ de preterito diceret: si de fu
turo etiã aliquid nõ dixisset. In ipius ete
nim libri fine in cui⁹ exordio illa de prete
rito dixerat: aliquid prophecie per iacob
vocẽ de venturis permiscuit dicẽs: Non
ferek sceptrũ de iuda: ⁊ dux de femoribus
eius: donec veniat qui mittẽdus est: ⁊ ipe
erit expectatio gentiũ. Geñ. 49. Qui eti
am per semetipm eundez qui mittendus
erat: ei quẽ dicebat populo ꝓphetauit di
cens: Prophetã suscitabit dñs deus ve
ster: de fratrib⁹ vrĩs tanꝗ̃ meipm audie-
tis. Erit autẽ quicũqꝫ non audierit ꝓphe
tã illũ exterminabit de populo. Deutro.
18. Cur ergo p̃teritis vẽtura permiscuit:
nisi vt dũ implerent: ea que de futuro pre-
diceret: ostenderet etiam: quia de prete-
rito vera dixisset? Quia itaqꝫ docuimus
qualiter ex futuro ꝓphecie probent pre-
terita: restat nunc vt adhuc de sacris elo-
quijs ostendam⁹ quomodo in ipo ꝓphe-
cie spiritu ex preteritis probẽtur futura.
Certe rex babylonicus cũ somniũ vidis-
set: misit ad magos ⁊ ariolos: omesqꝫ sa-
piẽtes babylonie cõuocauit: nec ab eis so
lũmodo interpretationẽ sompnij: sed etiã
somniũ quesiuit: vt nimirũ ex preterito col
ligeret: si quid in eoꝝ respõsionib⁹ de vẽ
turo certũ teneret. Qui cum dicere nulla
potuissent: daniel deductus ad mediũ est
qui de ĩterpretatiõe somnij ⁊ de narratio
ne requisitus: nõ solũ hoc respõdit quod
interrogatus est: sed ipam somnij originẽ
replicauit dicẽs: Tu rex cepisti cogitare
in stratu tuo quid esset futurum post hec?
Dañ. 2. Et paulo post. Tu rex videbas:
⁊ ecce quasi statua grandis ⁊c. Cui⁹ vide
licet somnij mox vt ordinẽ dixit: quicq̃d
ex eodẽ venturũ sequebat aperuit. Pen-
semus ergo ordinẽ prophecie. A cogita-
tiõibus venit ad somniũ: a somnio perue
nit ad futura. Qui ergo ipam vt ita dicã
radicẽ somnij protulit: ꝑfecto ex preteri-
tis probauit: ꝙ vera essent que de futuris
diceret. Prophecia autẽ presentis tem-
poris nec preteriti attestatõe indiget: nec
futuri: quia cũ res occulta per prophecie
verba detegit: veritatẽ illius res ipa que
ostendit attestat. Igit: quia de tempori-
bus ꝓphecie tractauimus: restat: vt de
modis eius ac qualitatib⁹ aliqua dissera
mus. Spiritus quippe ꝓphecie: nec sem
per: nec eodẽ modo prophete animũ tan-
git. Aliquãdo enim spiritus ꝓphecie ex
presenti tangit animũ prophetãtis: ⁊ ex
futuro nequaꝗ̃ tangit. Aliquãdo ex futu
ro tangit: ⁊ ex p̃senti nõ tangit. Aliquã-
do vero ex presenti ⁊ ex futuro tãgit. Ali
quãdo autẽ ex preterito ⁊ p̃senti: atqꝫ ex
futuro pariter animus ꝓphetantis tangi
tur. Aliquãdo tangit ex p̃terito ꝓphecie
spiritus: nec tangit ex futuro. Aliquãdo
autẽ tangit ex futuro: nec tangit ex p̃teri-
to. Aliquãdo vero in presenti ex parte tã
git: ⁊ ex parte nõ tangit. Aliquãdo in fu
turo ex parte tangit: ⁊ ex parte nõ tangit.
Sed hec ipa si possum⁹ eo ordine quo pre
missa sũt: sacre scripture testimonijs ostẽ-
damus. Ex presenti em̃ ꝓphecie spiritus
prophetãtis animũ tangit: atqꝫ ex futuro
nõ tangit. Sicut iohãnes baptista veniẽ
tem dominũ videns ait: Ecce agnus dei:
ecce qui tollit peccata mũdi. Johãnis. 1.
Sed cũ iam moriturus esset: missis disci-
pulis requirebat dicẽs: Tu es qui ventu
rus es: an aliũ expectamus? Mathei. 11.
In quibus verbis ostendit: quia in terris
quidẽ venisse redemptorẽ nouerat. Sed
an per semetipm ad aperiẽda inferni clau
stra descẽderet dubitabat. Ex p̃senti em̃
ꝓphecie spiritu tactus fuerat: qui huma
nitatẽ mediatoris videns ⁊ diuinitatẽ ei⁹
intelligens: confitebat agnũ: qui peccatũ
mũdi tolleret: sed tactus ex futuro nõ fue
rat: quia aduentũ illius in infernũ nescie-
bat. Aliquãdo vero ꝓphecie spiritus ani
mũ prophetãtis ex futuro tangit: atqꝫ ex
presenti nõ tangit. Sicut aperte liber ge-
neseos historia testat. Cum Isaac filiũ su
um Esau ad venandũ misit: cui minorẽ fi
liũ ad benedicẽdũ rebecca supposuit: qui

hedinis pellibus indutus:paterno palpa
tui corpus fraternũ finxit Cui ille minori
filio tanꝗ̃ maiori bñdictionẽ dedit: que-
q̃ ei lõge futura essent nũciauit: Geñ. 27
sed scire nõ potuit q̃s esset qui corã se assi
steret. Prophecie ergo spũs ex futuro ꝓ
phetãtis animũ tetigit: atq̃ ex pñti nõ te
tigit: qñ caligãtibus oculis pater ⁊ vẽtu-
ra p̃dicebat: ⁊ p̃sentẽ filiũ nesciebat. Ali-
qñ ꝓphetãtis aĩm ex pñti pariter ⁊ ex fu
turo tãgit: qđ exodẽ libro geneseos liqui
do docemur. In illo q̃ppe scriptũ est Geñ
48. q꜡ cũ vite iam termino ꝓpinquaret:
Jacob ⁊ duos filios suos Joseph fecisset
assistere ante eũ: vt ex bñdictiõe illiꝰ pos-
sent longe post futura ꝓmereri. Cui ma-
iorẽ ad dexterã: minorẽ vero posuit ad si-
nistrã. Cũq̃ ille oculis senectute caligãti
bꝰ nepotes suos q̃s prior quisue esset mi-
nor: hũano visu discernere nequaꝗ̃ possꝫ
ductis in obliquũ brachijs: dexterã manũ
minori: sinistrã maiori posuit: qđ dũ corri
gere filius vellet: ait: Non ita ꝯuenit pa-
ter: q꜡ hic est p̄ogenitꝰ. Audiuit. Scio
fili mi: scio: ⁊ iste quidẽ erit in populos: ⁊
multiplicabit᷑. Sed frater eius iunior: ma
ior illo erit. Prophecie ergo spũs ex pñti
pariter ex futuro ꝓphetantis aĩm tetigit
dũ Jacob ⁊ ventura nũciabat: ⁊ eos quos
corꝑeis oculis videre nõ poterat: ante se
positos per spiritũ discernebat. Sic achie
ꝓphete aĩm ꝓphecie spũs: ⁊ ex pñti atq̃
ex futuro tetigerat: cũ caligãtibus oculis
eã que se esse aliã simulabat: ⁊ vxorẽ Jero
boã esse cognouit: ⁊ quicq̃d ei futurũ esset
aperuit dicẽs: Ingredere vxor Jeroboã:
quare aliã esse te simulas: ego aũt missus
sum ad te durus nũcius. Uade ⁊ dic iero
boã: hec dicit dñs deus israel. Quia ope
ratus es male suꝑ oẽs qui fuerũt ante te:
⁊ fecisti tibi deos alienos ⁊ cõflatiles: vt
me ad iracundiã ꝓuocares: me aũt ꝓieci-
sti post corpus tuũ: iccirco ego inducã ma
la suꝑ domũ Jeroboã. 3. Regũ. 14. Ex
p̃senti ergo atq̃ ex futuro pariter ꝓphetã
tis animꝰ tactus fuerat: qui ⁊ ingredientẽ
deprehẽdere potuit: ⁊ ei vẽtura nũciare.

Aliquãdo autẽ ex preterito ⁊ ex p̃senti: at
q̃ ex futuro pariter animus tangit᷑ ꝓphe
tantis. Sicut elyzabeth ad se venire Ma
riã conspiciẽs: q꜡ incarnatũ verbũ gesta-
retꝰ in vtero agnouit: eãq̃ iam matrẽ dñi
sui vocauit dicẽs: Unde hoc mihi: vt ve-
niat mater dñi mei ad me? Luc. 1. De cu
ius ꝯceptiõe per angelũ quoq̃ ad ioseph
dicit᷑: Quod eñi in ea natũ est: de spũsan
cto est. Math. 1. Que videlꝫ elysabeth
dicit: Beata que credidisti: qm̃ perficien
tur in te ea que dicta sunt tibi a dño. Lu
ce. 1. Dicẽs eñi beata que credidisti: aper
te indicat: quia verba angeli que dicta ad
Mariã fuerãt: per spm̃sanctũ agnouit at-
q̃ subiũgens. Perficient᷑ ea que dicta sũt
tibi a dño: que etiã eam in futuro sequerẽ
tur preuidit. Simul ergo de p̃terito ⁊ pre
senti atq̃ ex futuro per ꝓphecie spiritũ ta
cta est: que ⁊ cũ ꝓmissionibus angeli cre-
didisse cognouit. Et matrẽ noĩans: q꜡ re-
demptorẽ humani generis in vtero porta
ret intellexit. Et cũ oĩa perficiẽda predi-
ceret: quid etiã de futuro sequeret᷑: aspe-
xit. Aliquãdo vero ꝓphecie spũs ex pre-
terito tangit animũ: nec tamẽ tangit ex fu
turo. Sicut in paulo aplo aperte ostendi
tur: qui discipulis dicit: Notũ vobis fa-
cio fratres euangeliũ qđ euangelizatũ est
a me: q꜡ non est ẜm homĩes: neq̃ ego ab
homĩe accepi illud: neq̃ didici: sed per re
uelationẽ iesu xp̃i. Gal. 1. Unde alijs q̃ꝫ
discipulis dicit: Scdm̃ reuelationẽ notũ
factũ est mihi sacramentũ. Ephe. 3. Qui
tamẽ hocip̃m euangeliũ qđ per reuelatio
nẽ cognouerat: cũ hierosolymã p̃dicaturꝰ
ascẽderet: ait: Ecce ego alligatꝰ spũ vado
in hierusalẽ: que in ea ventura sunt mihi
ignorãs. Act. 20. Hoc q̃ppe q꜡ euangelij
sacramentũ est: q꜡ vnigenitꝰ patris incar
natus atq̃ perfectus homo factus est: qui
crucifixus: mortuus: ⁊ sepultꝰ: die tercia
resurrexit: die quoq̃ quadragesima ascen
dit in celum: atq̃ in dextera patris sedet.
Qui ergo per reuelationẽ euangeliũ co-
gnouit: ꝓphecie spiritu de p̃terito tactus
est. Sed q꜡ quid ꝓ eodẽ euangelio passu

rus esset: ignorabat: De futuro proculdu
bio tactus non est. Nam ꝛ sic dicit: Nisi
qd̓ spiritussanctus per om̄es ciuitates ꝓ=
testaẜ mihi dicens: Quoniā vincula ꝛ tri
bulatiões me manent in hierusalē. Act.
20. Aperte ostendiẜ: quia ea que ip̄i futu
ra essent: alijs de ip̄o reuelata erant: non
autem ip̄e de se: sicut de illo per agabū di
ciẜ: virum cuius est zona hec: ita alligari
oportet in irl̄m. Actuū. 21. Aliquādo au
tem prophecie spiritus tangit ex futuro:
nec tangit ex preterito: sicut in helysei fa
cto scriptū est. Quia cū vnus ex filijs ꝓ=
phetarū materiē succideret: huic ferrū se=
curis in aquā cecidit: q̄ exclamauit. Heu
heu domine mi: ꝛ hocip̄m mutuo accepe=
ram. Dixit autē homo dei: Ubi cecidit?
At ille monstrauit ei locū. Precidit ergo
lignū ꝛ misit illuc: natauitq; ferrum. 4.
Regū. 5. In quo videlicet ꝓphete facto
cognosciẜ: quia qui requirit vbi ceciderat
quid esset facturus nouerat. Sed tamen
cum requirit cōstat: quia vbi ferrū cecidis
set: ignorabat. Prophecie ergo spiritus
Helysei mentē ex futuro tetigerat: sed ex
preterito nō tangebat: qui ꝛ ferrū ex pro=
fundis dimersum: quia reuocaturus esset
ad superficiē scire potuit: sed vbi cecide=
rat om̄ino non sciuit. Aliquādo vero pro
phecie spiritus in p̄senti tangit ex parte:
ꝛ ex parte nō tangit: quod Petri aposto=
li hystoria testaẜ. Cum missi ad eū a cor=
nelio milites: ei sunt per spiritū nunciati.
Scriptū quippe est: ꝛ dixit spiritus ei: Ec
ce viri tres querūt te: Ad quos ille descē
dit: ꝛ requirens dixit: Que causa est pro=
pter quā venistis? Actuū. 10. In cuiꝰ ver
bis ostendiẜ: quia eandē causam per spiri
tū non audierat: quā a militibus require=
bat. In presenti ergo mentē petri spiritꝰ:
ꝛ ex parte tetigerat: ꝛ ex parte nō tetige=
rat. Qui ꝛ ad esse milites dixit: ꝛ ꝓ qua
causa venerāt: tacuit. Aliquādo vero spi
ritus prophecie in futuro ex parte tangit:
ꝛ ex parte nō tangit: sicut prophetarū fi=
lij de auferēdo helyam: ad helyseū dicūt
Nunquid nosti: quia hodie dominus tol

let dominū tuū a te? 4. Regū. 2. Quo ta
men ablato sese per diuersa dispergunt:
eumq; in rupibus ꝛ vallibus querūt. In
futuro ergo eoꝝ mentē prophecie spiritꝰ
ꝛ ex parte tetigerat: ꝛ ex parte nō tange=
bat: quādo eum quē tollendū nouerant:
non inueniendū querebant. Ex parte ita=
q; tacti sunt: atq; ex parte nō tacti: qui et
sciebāt quod tolli posset: ꝛ nesciebant qd̓
inueniri nō posset. Isdem quoq; helyse=
us per prophecie spiritū de futuro ex par
te tactus est: ꝛ ex parte nō tactus: cum re
gi diceret israel. Percute iaculo terrā: et
cum percussisset tribus vicibꝰ ꝛ stetisset:
iratus est cōtra eum vir dei: ꝛ ait: Si per
cussisses quinquies: aut sexies: siue septi=
es percussisses syriā vsq; ad consumptio=
nem. Nūc autem tribus vicibus percuti
es eam. 4. Regū. 13. Qui itaq; nouerat
quia totiēs percuteret syriam: quotiens
percussisset terrā. Sed cū ei diceret: per
cute terrā: quotiēs eam percussurus esset
ignorabat. Quippe quia ꝛ indignatꝰ est
terrā tercio fuisse percussam profecto con
stat: quia de futuro ex parte tactus fuerat
ꝛ ex parte nō tactus: qui syriam percuti
predixit: sed terram percuti amplius vo=
luit. Sic samuel cū ad vngendū dauid a
domino mittereẜ: respondit: Quomodo
vadam: audiet em̄ saul ꝛ interficiet me?
1. Regū. 16. Qui ꝛ dauid vnxit: nec ta=
men a saule occisus est. Ex parte ergo de
futuro tactus ꝓphete animꝰ fuerat: ꝛ ex
parte nō tactus: qui ꝛ vngendū dauid in
regno nouerat: ꝛ quia a saule nō esset oc=
cidendus ignorabat. Sciendū quoq; est
qd̓ prophete quidā e proximo tanguẜ: at
q; e longiquo minime tanguẜ. Alij ve=
ro e longinquo tanguẜ: ꝛ non tanguẜ
e proximo. Alij autē ꝛ e longinquo ꝛ e ꝓ
ximo prophecie spiritu tanguntur. Nam
quidā tanguẜ e proximo: ꝛ nō a longin=
quo. Sicut samuel perisse asinas nouerat
easq; inuētas esse nūciabat. 1. Regū. 10.
Saul regē esse futurū predicit. 1. Reg. 9
Dauid quoq;: quia in eius regno succede
ret nunciat. 1. Regū. 15. Sed quia pater

regis eterni futurus sit: nō predicit. Qui
dam vero tangunt e longinquo: ⁊ nō tan
gunt e proximo. Sicut idem dauid incar
nandū dei vnigenitū nouerat de iudea di
cens: Homo factus est in ea: ⁊ ipse funda
uit eam altissimus. ps. 86. Atq; hūc ad
celos ascensurū: ⁊ ad patris dexterā sessu
rum intelligit dicēs: Dixit dominus do
mino meo: sede a dextris meis. ps. 109.
Et tamen multa e vicino que acta sunt:
minime preuidit. Ut enim pauca de mul
tis loquar. Seruū miphiboseth sibam cō
tra dominū suū mentientē non intellexit.
2. Regū. 16. ⁊ amase promittit dicens:
Hec faciat mihi dominus: ⁊ hec addat si
nō magister militie fueris contra me omni
tempore pro ioab. 2. Regū. 19. videlicet
quid sequeret ignorans: quia amasa isdē
non solū principatū militie pro ioab nō su
sciperet: sed etiā per ioab post paululū vi
tam finiret. Et cū templū deo construere
voluit: quid e vicino sequeret nesciēs: p
phetā alterū requisiuit. Quidā vero ⁊ e
longinquo: ⁊ e proximo tangunt. Sicut
Esaias longe post futura prenūciat dicēs
Ecce virgo cōcipiet ⁊ pariet filiū: ⁊ voca
bitur nomen eius emanuel. Esaie. 7. De
quo rursus ait: Paruulus natus est no
bis: ⁊ filius datus est nobis: ⁊ factus est
principatꝰ eius super humerū eius: ⁊ vo
cabit nomen eius admirabilis cōsiliariꝰ.
deus fortis: pater futuri seculi: princeps
pacis: multiplicabit imperiū eius: ⁊ pa
cis non erit finis. Esaie. 9. Qui etiā de
ezechia rege pphecie spiritu tactus e vi
cino: quia de infirmitate sua surgeret pre
dixit: ⁊ quot annis post infirmitatē suam
viueret: nō tacuit. Esaie. 38. ¶ Aliquā
do enī pphecie spūs prophetis deest: nec
semper eorū mentibus presto est: quatenꝰ
cum hūc non habent: se hunc agnoscant
ex dono habere cū habent. Unde helyse
us cum flentē sunamitē mulierē a suis
pedibus per giezi puerum auelli prohi
beret: dixit: Dimitte illam: anima enim
eius in amaritudine est: ⁊ dominus cela
uit a me: ⁊ non indicauit mihi. 4. Regū

4. Sic quoq; cum eum iosaphat de futu
ris requireret: ⁊ prophecie ei spiritus de
esset: psalten fecit applicari: vt prophecie
ad hūc spiritus per laudem psalmodie de
scenderet: atq; eius animū de venturis re
pleret. Uox etenim psalmodie cum per in
tentionē cordis agitur: per hanc omnipo
tenti deo domio ad cor iter paratur: vt in
tente menti: vel prophecie mysteria: vel
compunctiōis gratiam infundat. Unde
scriptum est. Sacrificium laudis honori
ficabit me: ⁊ illic iter est quo ostendam il
li salutare dei. ps. 49. Quod enim lati
ne salutare: hoc hebraice Jesus dicitur.
In sacrificio laudis igitur fit Jhesu iter
ostensiōis: quia dum per psalmodiam cō
punctio effunditur: via nobis in corde fit
per quam ad iesum in fine peruenit. Si
cut et ipse de sua ostensione loquitur: di
cens: Qui diligit me: diligetur a patre
meo: ⁊ ego diligam eum: et manifestabo
ei meipm. Johānis. 14. Hinc quoq; scri
ptum est. Cantate domino: psalmū dici
te nomini eius: iter facite ei: qui ascendit
super occasum: dominꝰ nomen est ei. ps
47. Ipse etenim super occasum ascēdit:
qui mortem resurgendo calcauit. Cui dū
cantamus: iter faciamus: vt ad nostrum
cor veniat: ⁊ sui nos amoris gratia accen
dat. Quia autem prophetis spiritus nō
semper adest. Etiam vir dei indicat: qui
contra samariam missus: mala que ei erāt
ventura nūciauit. 3. Regū. 13. qui tamen
phibitus a domino in via comedere pro
phete falsi persuasione deceptus est: quē
fallax sermo nō deciperet: si pphecie spi
ritū presentem habuisset. Sciendū quoq;
est: q aliquādo pphete sancti dum consu
lunt ex magno vsu pphetandi: quedā ex
suo spiritu proferunt: ⁊ se hec ex pphecie
spiritu dicere suspicant. Sed q sancti sūt
per spiritūsanctū citius correcti: ab eo que
vera sūt audiūt: ⁊ semetipsos q falsa dixe
rint reprehendūt. Nathan etenim pphetā
sanctū virū fuisse quis nesciat: qui dauid
regē de culpa aperte rephendit: ⁊ que ei
pro culpa eadē essent ventura: nūciauit:

quem tamen dñ idem dauid quia templũ
deo vellet ↄstruere: requisisset ilico respõ
dit dicens: Omne qḋ est in corde tuo va-
de ⁊ fac: quia dñs tecũ est. 2. Regũ. 7.
De q̄ illic stati subdit. Factũ est aũt in no
cte illa: ⁊ ecce sermo dñi ad Nathan di-
cẽs: Uade ⁊ loquere ad seruũ meũ dauid
Hec dicit dñs de⁹: Nunq̄d tu edificabis
mihi domũ ad inhitandũ? Neq3 eñ hita
ui in domo ex die qua eduxi filios israhel
de terra egypti: vsq3 in diẽ hanc. Et pau
lo post. Cũ impleti fuerint dies tui: ⁊ dor
mieris cũ patribus tuis: suscitabo post te
semen tuũ quod egredieẗ de vtero tuo: ⁊
firmabo regnũ eius: ip̄e edificabit nomini
meo domũ. Ecce nathan ꝓpheta qui pri
us regi dixerat: Uade ⁊ fac: Ip̄e postmo-
dũ prophecie spiritu edoctus hoc fieri nõ
posse denũciãs: ⁊ regis cõsilijs ⁊ suis ser-
monibus cõtradixit: quia qḋ ex suo spiri-
tu dixerat: falsum fuisse rep̄hendit. Qua
in re inter ꝓphetas veros ac falsos ista di
stantia est: quia ꝓphete veri si quid ali-
quãdo ꝑ suũ spiritũ dicũt: hec ab audito-
rũ mentibus per spiritũsanctũ eruditi citi
us corrigũt. Prophete autẽ falsi: ⁊ falsa
denũciant: ⁊ alieni a spiritusancto in sua
falsitate perdurãt. D Consideratis igiẗ
ꝓphecie tempibus ⁊ modis intueri libet
qualiter oñipotens deus ad profectũ ho
minũ ire sue moderantiã dispensat. Israe
liticus quippe popul⁹ conditori suo deli-
querat: ⁊ iccirco regi babylonio in capti-
uitate seruiebat: cũ quo tamẽ Ezechiel ꝓ
pheta in captiuitatẽ mittiẗ. Ezechiel. 3.
quẽ diuia gr̄a ita sibi placabilẽ fecerat: vt
per eũ ventura queq3 prediceret: ⁊ afflicti
populi mentẽ consolari dignareẗ. Consi-
derem⁹ ergo si possumus quãta est dispẽ-
satio pietatis supne: quia sic iratus est po
pulo suo dñs: vt tamen nõ omnimodo ira
scereẗ. Nã si iratus nõ esset: in captiuita-
tẽ populũ minime tradidisset. Et si omni
no iratus esset: electos suos in captiuita-
tem cũ illo nõ mitteret. Sed agit hec di-
uinã misericordia: vt ex vna eadẽq3 re ex
qua carnalibus dat flagellũ: ex ea spirita-
libus: virtutis prestet incrementũ. Cũq3
illos per tribulationẽ purgat: istos ex so-
cietate tribulantiũ ad maiora promerẽda
excitat. Et sic iniustis irasciẗ: vt tamẽ eo-
rũ corda per iustoꝝ consortiũ consoleẗ: ne
si oñi modo deserat: nullus post culpas
ad veniã redeat: tenendo igiẗ repellit: et
repellendo tenet: quãdo cum his quos di
iudicat: simul in tribulationẽ mittit quos
amat. Quis ista tãte pietatis viscera pen
sare sufficiat: qḋ ⁊ culpas populi domin⁹
sine vindicta nõ deserit: ⁊ tamẽ delinquẽ
tem populũ a se funditus nõ repellit. Sic
cũ Moyses ad repromissiõis terrã explo
ratores duodecim misisset. Numeri. 13. ⁊
14. ex quibus cũ decem postmodũ despe-
rationẽ populo facerẽt: isdem populus in
ira murmuratiõis accẽsus seductũ se a do
mino esse cõquestus est: vt eius cadauera
iacerẽt in deserto. Cui oñipotens deus
iratus dixit: ꝙ nullus eoꝝ in terrã repro-
missionis intraret. Quo terrore cõpuncti
praue se egisse cognouerũt: sese in lachry
mis affixerũt: ⁊ accincti armis protinus
ceperũt contra hostes ascendere: vt in re-
promissiõis terrã post lachrymas intrare
potuissent. Quibus per Moysen domi-
nus ait: Nolite ascendere neq3 pugnetis
non eñ suz vobiscũ ne cadatis corã inimi
cis vestris. Nuñ. 14. Qua in re pensan
dũ est: si cũ ipsis non erat: cur eos ne cade
rent ascẽdere prohibebat. Si autẽ cũ ip̄is
erat: quid est quod ait: Non eñ sum vobi
scũ. Sed mira dispensatiõe discipline ac
misericordie: ⁊ cũ ipsis erat: ⁊ cũ ipsis nõ
erat. Cum ip̄is nõ erat vt vincerẽt: sed ta
men cũ ipsis erat: ne ab hostibus perirẽt.
O ineffabilia pietatis viscera: culpas in
sequiẗ: ⁊ tamen peccãtes ꝓtegit. Iratũ se
indicat: ⁊ tamen ab hostib⁹ defendit. Sic
plerũq3 paruulo filio delinquẽti irascitur
mater reprehẽdit: increpat: ⁊ verberat.
Sed si hũc in preces ire conspexerit: vbi
in mortis periculũ ruat: manu tendit ⁊ re
tinet: ⁊ que sic irata verberauerat: ac si nõ
diligeret: sic diligendo retinet: ac si irata
nõ verberasset. Hec in sola prefatiõe col-

loquẽtes: nauigij nostri quasi intra portũ
exercitiũ fecimus: vt ad indaganda pro-
phecie mysteria veluti imensitate pelagi
post vela pandamus. Quod tamẽ nõ in
nostra virtute ꝑsumimus: sed in eo qui in
fantiũ linguas facit esse disertas: quia spi
ritus domini repleuit orbẽ terrarũ: ⁊ hoc
qđ cõtinet oĩa scientiã habet vocis. Om-
nipotẽs enim deus sermo patris om̄ipo-
tentis est: ⁊ qui de illo loqui cõcupiscim⁹
muti in illo nullo modo erimus. Dabit
eñ verba vtilia om̄ipotentis verbuȝ: qđ
pro nobis incarnatũ viuit ⁊ regnat cũ pa-
tre in vnitate spũssancti deus: per omnia
secula seculoꝝ Amen.

Explicit omelia. I.

¶ Incipit Omelia. II. que in-
terpretatꝛ primũ capitulũ a prin
cipio vsqꝫ illã partem. Et quat-
tuor facies vni.] A

TUsus ꝓphecie locutiõis est: vt
prius personã: tempus: locũqꝫ
describat: et postmodũ dicere
mysteria ꝓphecie incipiat: qua
tenus ad veritatẽ solidius ostendẽdam:
ante hystorie radicẽ figat: ⁊ post fructus
spiritus per signa et allegorias proferat.
Ezechiel itaqꝫ etatis sue tempus indi-
cat dicens:

¶ Et factum est in tricesimo an
no: in quarto mense: in quinta
mensis.]

Locũ quoqꝫ denũcians adiungit. Cũ es
sem in medio captiuoꝝ iuxta fluuiũ cho-
bar: aperti sunt celi ⁊ vidi visiões domini.
Tempus etiã insinuat subdẽs: In quĩta
mensis: ip̄e est annus quĩtus transmigra-
tiõis regis ioachim: Quia vt bene perso
nã indicet: ⁊ iam gen⁹ narrat cum subdiꝛ
Et factũ est verbũ dñi ad Ezechiel filium
Buzi: sacerdotẽ. Sed prima nobis que-
stio oriꝛ. Cur is qui nihil adhuc dixerat:
ita exorsus est dicens: Et factũ est in trice
simo anno. Et nãqꝫ sermo cõiunctiõis est.
Et scimus: quia nõ coniũgitur sermo sub
sequẽs nisi sermoni ꝑcedenti: qui igiꝛ ni-
hil dixerat: cur dicit: Et factũ est: cũ non
sit sermo: cui hoc qđ incipit: subiungatꝛ?
Qua in re ĩtuendũ est: quia sicut nos cor
poralia sic ꝓphete sensus spiritalia aspi-
ciũt: eisqꝫ ⁊ illa sunt ꝑsentia que nostre ig
norãtie absentia videntꝛ. Vñ fit vt in men
te ꝓphetarũ ita coniũcta sint exterioribus
interiora: quaten⁹ simul vtraqꝫ videãt: si-
mulqꝫ in eis fiat: ⁊ intus verbũ quod au-
diũt: ⁊ foras qđ dicunt. Patet igiꝛ causa
cur qui nihil dixerat: inchoauit dicẽs: Et
factũ est in tricesimo ãno: quia hoc verbũ
quod foris ꝓtulit: illi verbo qđ intus au-
dierat coniũxit. Continuauit ergo verba
que ꝓtulit visioni ĩtime: ⁊ iccirco incipit
dicens: Et factũ est. Subiũxit enim hoc
qđ exterius loqui inchoat: ac si ⁊ illud fo
ris sit: quod intus vidit. Hoc autẽ qđ di-
ciꝛ: quia in tricesimo anno spiritũ prophe
cie acceperit: indicat nobis aliquid cõside
randũ: videlicet quia iuxta ratiõis vsum:
doctrine sermo nõ suppetit: nisi in etate ꝑ
fecta. Unde ⁊ ip̄e dñs anno duodecĩo eta
tis sue in medio doctoꝝ in templo sedẽs:
nõ docens: sed interrogãs voluit inueni
ri Luce. 2. Ut eñ non auderẽt homines
in infirma etate ꝑdicare: ille anno duode
cimo etatis sue interrogare homĩes est di
gnatus in terra: ꝗ per diuinitatẽ suã sem-
per angelos docet in celo. Quia eñ ipse
est dei sapiẽtia de ip̄o angeli videndo bi-
bũt hoc quod beatitudĩe eterna satiantꝛ.
Quod Moyses quoqꝫ sub allegorie my
sterio admonet dicẽs: Non arabis in pri-
mogenito bouis. Deut. 15. Primogeni-
tũ eñ bouis accipimus in infirma etate
primi nostri tempis bonã operationẽ: in
qua tamen arandũ non est: quia cũ prima
sunt adolescẽtie vel iuuẽtutis nostre tem
pora: nobis adhuc a predicatiõe cessandũ
est: vt vomer lingue nostre ꝓscindere nõ
audeat terrã cordis alieni: quo adusqꝫ et-
eñ infirmi sumus cõtinere nos intra nos-
metip̄os debemus: ne dũ tenera bona cũ

citius ostendimus: amittamus. Quia et
arbusta plātata: si prius in terra radicata
nō fuerint: manu tacta citius arescūt. At
si semel radicē fixerint: manus tangit ⁊ ta
men nil officit: venti impellūt: nec tamen
impellentes ledūt. Et cōstructi parietes
si impellant̄ eruunt̄: nisi a suo prius fue-
rint humore siccati. Mens itaq̧ quousq̧
ab humore prauitatis sue: perfecte nō fue
rit exsiccata: aliene lingue manu tangi nō
debet: ne priusꝙ plene percipiat: perdat
soliditatē suam: ne impulsa ruat: ne velut
arbustū sine radicibus dū plusꝙ tolerare
valet: concutit̄ arescat. Ad exemplū ergo
nō sunt ostendēda: nisi que vere firma sūt
Prius etem̄ conualescere debet mēs no
stra: atq̧ ad vtilitatē proximoꝝ postmo-
dū demonstrari: cū iam nec per laudē ele
uata corruat: nec per vituperationē ꝑcus-
sa cōtabescat. Nam ⁊ si tymotheo dicit̄.
Precipe hec ⁊ doce: nemo adolescentiā
tuā contempnat. I. Timoth. 4. Sciēdū
est ꝙ in sacro eloq̄o nōnunꝙ adolescētia
iuuētꝰ vocat̄. Vn̄ scriptū est. Letare iuue
nis in adolescētia tua. Eccl's. II. Prophe
ta igit̄ vt ostendat̄ cuiꝰ auctoritatis sit in
predicatiōe: etatis solide esse describi-
tur: quatenus ei cū vita ⁊ spiritu oīa que
ad predicandū congruūt: cōcordare vide
ant̄. Nec contra hec quempiā mouere de
bet: quod hieremias atq̧ daniel ꝓphecie
spiritū pueri perceperūt. Hierem̄. I. Dan̄
13. Quoniā miracula in exemplo opera-
tiōis non sunt trahēda. Om̄ipotens eniz
deus ⁊ linguas infantiū fecit disertas: et
ex ore infantiū atq̧ lactentiū perfecit lau-
dem. ps. 8. Sed aliud est qd̄ nos de do-
ctrine vsu atq̧ disciplina dicimus: aliud
quod de miraculo scimꝰ. Iam vero si que
rit̄: vt in ipa quoq̧ etatis illius expressio
ne mysticuz aliquid designet̄: absurdum
non est qd̄ propheta dominū quē verbis
denunciat: ipo quoq̧ etatis sue tempore
ostendat. Anno tricesimo ezechielis pro-
phete celi aperti sunt: ⁊ vidit visiones do
mini iuxta fluuiū chobar. Quia: ⁊ quasi
tricesimo etatis sue anno: dominꝰ ad flu-

uiū iordanis venit. Ibi itaq̧ aperti sunt
celi: quia spiritus in columba descendit:
vox quoq̧ de celo sonuit dicens: Hic est
filius meus dilectus: in quo mihi bene cō
placui. Math. 17. Sed ⁊ ipa verba he-
brea multū nobis ad mysteriū interpretā
dum valēt. Nam chobar interpretat̄ gra
uitudo vel grauitas. Ezechiel fortitudo
dei. Buzi despectus vel cōtemptus: cal-
dei captiuātes: vel quasi demones. Ve-
nit ergo Ezechiel iuxta fluuiū chobar: qꝛ
em̄ chobar grauitudo vel grauitas dici-
tur: Quid per chobar fluuiū: nisi huma-
nū genus congrue designat̄: quod ab or-
tu defluit ad mortē: ⁊ graue sibi est ex pec
catis que ⁊ perpetrat ⁊ portat: quia sicut
scriptū est. Iniquitas in talentū plūbi se-
det. Zacha. 5. Omne em̄ peccatū graue
est: quia nō permittit animā ad sublimia
leuari. Unde ⁊ per psalmistā dicit̄: Filij
hoīm vsquequo graui corde. ps. 4. Scri
ptum vero de domino est: quia ipe est dei
virtus ⁊ dei sapientia. I. Corinthioꝝ. I.
B Venit ergo ezechiel iuxta fluuiū cho
bar: quia fortitudo dei per incarnationis
sue mysteriū propinquare dignata est pec
catoꝝ suoꝝ pondera portanti generi hu-
mano qd̄ ab ortu suo quottidie defluit ad
mortē: sicut de illo ⁊ per psalmistā dicit̄:
Et erit tanꝙ lignū quod plantatū est secꝰ
decursus aquarū. ps. I. Iuxta decursus
quippe aquarū plantatus est: qꝛ iuxta la-
psus incarnatus est defluentiū populoꝝ.
Ezechielē autē fortitudinē dei. Buzi ve
ro despectū interpretari diximꝰ. Sed eze
chiel filius est buzi: qꝛ ex illo populo vni
genitus dei incarnari dignatus est: quem
ꝓpter culpā perfidie dn̄s despexit. Forti
tudo ergo dei ex contemptu vel despecto
nascit̄: qꝛ redemptor noster humanitatē
assumere ex populo perfido ⁊ ꝯtemptu di
gnatus est. Venit ergo in terrā caldeoꝝ.
Caldei interpretant̄ vt diximus captiuā-
tes: vel quasi demones. Iniqui etem̄ qꝛ
⁊ ipi iniquitates perpetrāt: ⁊ ad iniquita
tē alios persuadēdo trahūt: nimirū capti-
uātes sunt: qui recte quoq̧ ⁊ quasi demo-

nes interpretant᷑: q᷑ hi qui ⁊ alios ad iniquitatẽ suadendo ꝑtrahũt: in semetipsis misteria demonũ ad iniquitatẽ suscipiũt: quãuis demones per naturã nõ sint. Venit ergo fortitudo dei in terra chaldeoꝝ: quia inter eos vnigenit⁹ patris apparuit qui ⁊ in semetip̃is ad peccatũ defluxerãt: ⁊ ad peccata alios captiuãtes trahebant. Sed expositiõis sermo nũc ad prophete personam redeat.

Et facta est super eum ibi manus domini.]

Manus vel brachiũ dñi filius dicit᷑: q᷑ per ip̃m oĩa facta sunt. De quo etiã psalmista ait: Fiat manus tua vt saluũ me faciat. p̃s. 118. Manus quippe dei que per diuitatẽ non est facta: sed genita: per hũanitatẽ facta est: vt humani generis vulnera sanaret. Ibi ergo ꝓpheta incarnatiõnẽ vnigẽiti agnouit: vbi sup̱ se manũ dñi factã vidit. Qđ ꝟo hic subdit᷑. [Et vidi ⁊ ecce ventus turbinis veniebat ab aquilone. Cap. 1. Intuẽdũ nobis est qui sit in ꝓphete verbis ordo locutiõis. Qui em̃ superius de seip̃o dixerat: Aperti sũt celi ⁊ vidi visiones dñi.] Postea tanq̃ si de alio narret adiũgit. [Et facta est super eũ ibi manus dñi. Ibidẽ.] Ac deinde quasi ad se reuertit᷑ ⁊ dicit: Et vidi ⁊ ecce vẽtus turbinis veniebat ab aquilone. Quid est hoc qđ modo Ezechiel loquit᷑: modo de ezechiele? Si per totũ diceret de se: questio nõ esset. Si per totũ diceret: quasi de alio nihilomin⁹ questio nõ fuisset. Quid ergo est hoc qđ sic variat᷑ sermo prophetícus: vt modo ꝓpheta de se loquat᷑: modo sũt de ipso quasi alius loqui videat᷑? Sed sciendũ est: q᷑ hi qui ꝓphecie spiritu replent᷑: per hoc qđ aperte nõnunq̃ loquũtur de se: ⁊ nõnunq̃ sic de se verba tanq̃ de alijs proferũt: indicãt: q᷑ non ꝓpheta sed spũssanctus loquit᷑ per ꝓphetã. Pro eo em̃ qđ per ipsos sermo fit: ip̃i loquunt᷑ de se. Et ꝓ eo qđ aspirãte sanctospiritu loquũt᷑: isdẽ sanctusspũs per ip̃os: loquit᷑ de ip̃is: veritate attestãte: qui dicit: Nõ em̃ vos estis qui loq̃mini: sed spũs patris vestri qui loquit᷑ in vobis. Math. 10. Hinc etiã moyses ait. Et erat moyses vir mitissimus super oẽs hoĩes: qui morabant᷑ in terra. Num̃. 12. Quia em̃ non dicit erã: sed erat: profecto aperte indicat: q᷑ is qui per illũ de illo loquebat᷑: alius erat. Hinc Johãnes ait: Vidit illũ discipulũ quẽ diligebat iesus. Jo. 19. Unde ⁊ paulus: vt nõ se esse qui loquebat᷑ ostenderet: dixit: An experimentũ queritis eius: qui in me loquit᷑ xp̃s? 2. Corin. 13. Quia igit᷑ in locutiõe ꝓphetica: alter est qui presidet: alter qui obsequit᷑: cũ de seipso ꝓpheta loq̃tur: persona obsequẽtis est: cũ vero per ꝓphetã spiritus loquit᷑: sublimitas presidẽtis ostẽditur. Recte ergo ⁊ tanq̃ de alio dicit᷑: Facta est super eũ ibi manus dñi. Et de se protinus adiũgit. Et vidi: ⁊ ecce ventus turbinis veniebat ab aquilone.] Nunc itaq̱ discutiendũ nobis est: q̃d sit qđ dicit. Et ecce ventus turbinis veniebat ab aquilõe: ⁊ nubes magna. Pro eo quod ventus aquilo cõstringit in frigore nõ incõgrue aquilonis noĩe torpor maligni spiritus designat᷑. quod esaias quoq̱ ꝓpheta testat᷑: qui dixisse dyabolũ denũciat dicens: Sedebo in mõte testamẽti in lateribus aquilonis. Esa. 14. Malign⁹ em̃ spiritus montẽ testamenti tenuit: qui iudaicũ populũ qui legẽ acceperat sibi in perfidia subiugauit: quãdo em̃ corda doctoꝝ tenet: montẽ testamenti dyabolus possidet: vnde presidet. Qui etiã in lateribus aquilonis sedet: quia mẽtes hominũ frigidas possidet. Unde ⁊ spõse voce in cantico canticoꝝ dicit᷑. Surge aquilo ⁊ veni auster ꝑfla ortũ meũ: ⁊ fluẽt aromata illi⁹. Cant. 4. Cum em̃ iubẽte dño frigidus spũs recedit: calidus spũs mentẽ fideliũ occupat: qui ortũ dei. i. sctãꝫ ecclesiaꝫ perflat: vt opiniones virtutũ eius ad multoꝝ noticiã velut arõata defluãt. Recedẽte etem̃ aq̃lone. i. maligno spũ: sctũs spiritus mentẽ quasi auster replet: qui dũ calefaciẽdo flauerit: statim de fideliũ cordibus aromata virtutũ fluũt. Propheta ergo ea que essent in finem ventura con-

spiciens: venire ab aquilone ventū turbinis vidit: q2 in extremo seculi mentes hominū torporis sui frigore malignus spūs grauius occupat. Unde scriptū est. Ue terre ⁊ mari: q2 descendit dyabolus ad vos: habens iram magnā: sciens quia modicū tempus habet. Apoc. 12. Antiquus quippe aduersarius insidiarū suarū molimina in humanis mētibus grauius exaggregauit: cōtra cuius excrescentē superbiā īcarnati manifestata est humilitas dei: atq3 vt humanū genus a suo languore sanaret: tūc magna apparuit potētia medici: cum languor creuit egroti. Bene aūt maligni spiritus īmissio: ventus turbinis appellatur. Turbo quippe edificiū qd̄ tangit: cōcutiendo subripit: ⁊ om̄is antiqui hostis temptatio que agit in mēte: vētus est turbinis: quia hāc cōcutiendo per desideria a statu sue rectitudinis euellit. Sed nos ista reticētes que humano generi erūt ab hoste callido in fine ventura: ad solā iudeā ex qua ꝓpheta fuit: ⁊ cuius perditionē ꝓphetādo ꝯspicit: verba vertamus. Quia incarnato dn̄o tanto grauius ab aquilone ventū turbinis pertulit: quāto a sua rectitudine cōcussa: cadens per torporē mētis in perfidia frigida remāsit. Uentus ergo turbinis ab aquilone venit: cū vitā iudaici populi malignus spūs interpretatione cōcussit. Ubi recte addit.

Et nubes magna.]

Quia quāto plus quisq3 exarsit in crudelitate: tāto amplius obcecari meruit ignorātie sue caligine. Redemptorē quippe humani generis quē in lege ac ꝓphetis intelligētes exspectauerāt: vidētes negabant. Unū actū est: vt eoꝝ mens magna ignorātia sue nube tegeret: ne hūc post inquirētes agnoscerēt: quē prius ⁊ denūciare poterāt: ⁊ amare rennuebant. Nam cū modo in eius virtutes ⁊ miracula: modo autē passiones cōspicerēt: in infideliū cordibus nubes magna ab aquilone venerat: q2 ex peccati sui frigore ꝓpter infirmitatē passionis illius: ⁊ inter signa caligabāt.

Quid vero ex illa nubis magne caligine sit secutū subiungit cū protinus dicit:

Et ignis inuoluens.]

Ignis em̄ nomine cū per significationē dicit aliquādo spiritussctūs: aliquādo autem mētis malicia designat. De bono em̄ igne scriptū est. Ignē veni mittere in terram: ⁊ quid volo: nisi vt accendat? Luce 12. Ignis quippe in terrā mittit: cum per ardorē sanctispūs afflata: terrena mens a carnalibus suis desiderijs cōcremat. De malo igne dicit: Et nūc ignis aduersarios consumit. Heb. 10. Quia cor pessimū ex sua malicia tabescit. Sicut aūt ignis amoris mentē erigit: ita ignis malicie inuoluit: quia ⁊ sanctusspiritus cor qd̄ replet eleuat: ⁊ ardor malicie ad inferiora semp incuruat. Judea igit nube sue ignorātie cecata: q2 mox ad persecutiōis nequiciā erupit: igne suo inuoluta est: que in obligatiōe se nequicie per eandē ipam crudelitatē qua arsit: implicauit. Uentus autē turbinis veniebat ab aquilone: ⁊ nubes magna: ⁊ ignis inuoluens: quia ex torporis sui frigore ad ignorantie caliginē perducta: vsq3 ad maliciā persecutiōis erupit. Unde ad alium quoq3 prophetā dicitur: Quid tu vides? Qui ilico respōdit. Ollam succēsam ego video: ⁊ faciē eius a facie aquilonis. Hierem. 1. Judeoꝝ quippe mens in persecutiōe seuiēs: atq3 in crudelitate malicie vndas cogitationū voluens: quid aliud q̄ olla succensa fuit: cuius facies a facie aquilōis esse dicit? Que si se aduerso spiritui per torporē mentis non subderet: cōtra bonos in tanta malicia nō exarsisset. Nubē itaq3 sequit ignis inuoluēs: quia eius cecitatē mentis secuta est crudelitas persecutiōis. Si em̄ cognouissent nunq̄ dominū glorie crucifixissent. 1. Corinth. 2. Sed iste ignis alibi arsit: atq3 alibi splēduit. Nam subdit.

Et splendor in circuitu eius.

Dum em̄ persecutio in iudea agit: sctā aploꝝ p̄dicatio in vniuerso mūdo dispersa est, sicut ipi dicunt. Uobis missū fuerat

verbū dei:sed quia indignos vos iudica-
stis:ecce imus ad gentes Act.11. De cru
delitate ergo malicie que mentē iudee cō
cremauit: omīpotens deus lucē gentib⁹
sparsit: quia per hoc qđ illa redemptorē
suū: ac mēbra eius persecuta est:sanctis
apostolis per diuersa dispersis: nos q̄ in
iudee circuitu positi in tenebris fuimus:
dono celestis gratie splendorē veri lumi-
nis videmus. Unde scriptū est. Sedenti
bus in tenebris ꝛ vmbra mortis lux orta
est eis. Esaie.9. Iste itaqꝫ ignis malicie:
qui in iudeoꝝ cordibus arsit: in persecu-
tiōe priusꝙ sanctos apostolos seuiēdo af-
fligeret:in ipo se exercuit auctore ac redē-
ptore generis humani. Unde ꝛ subdit.

[Et de medio eius quasi speci
es electri:id est de medio ignis.

Quid electri specie nisi xp̄us iesus me-
diator dei ꝛ hominū designat: Electrum
quippe ex auro ꝛ argēto est:in electro dū
argentūqꝫ miscet:argentū ad claritatē cre
scit:auꝝ vero a suo fulgore pallescit:illud
ad claritatē proficit: hoc a claritate tem-
perat. Quia igit in vnigenito dei filio na
ture diuinitatis vnita est natura nostra: in
qua adunatiōe humanitas in maiestatis
gloria excreuit:diuinitas vero a sui fulgo
ris potētia humanis se oculis tempauit:
per hoc qđ humana natura clarior facta
est:quasi per aurū creuit argentū:ꝛ quia
diuinitas a fulgore suo nostris est aspecti
bus temperata: quasi aurū nobis palluit
per argentū Illa eñ natura immutabilis
que in se manēs innouat oñia:si ita vt est
nobis apparere voluisset:fulgore suo nos
incenderet:potius ꝙ renouaret. Sed cla
ritatē sue magnitudis tempauit nostris
oculis deus: vt dū eius nobis claritas tē
perat:etiā nostra infirmitas per eius simi
litudinē in eius luce claresceret:ꝛ per ac-
ceptā gratiā (vt ita dicā) sue habitudinis
colorē mutaret. Quasi electrum ergo in
igne est deus: homo factus in persecutio
ne. Sequitur.

[Et in medio eius similitudo
quattuoꝛ animalium.]

Quod in medio eius dicit: Siue electri:
siue ignis:nil obstat intelligi:quia quatu
oꝛ hec aīalia sancti: scꝫ euāgeliste ꝛ eius
dem dñi incarnatiōe ad fidei virtutē soli-
ditati sunt:ꝛ igne persecutiōis multis tri
bulatiōibus afflicti. Qđ si quis hec que
de primo dñi aduentu dixim⁹: etiā de se-
cūdo velit accipere celeri assensu sequen-
dus est: quia sepe ꝓphecie spirit⁹ in vno
quod loquit: multa simul intuet. Uent⁹
eñ turbinis ab aquilone vēit:quia nimi-
rū causa peccatoꝝ exigit:vt districti iudi-
cij cōcussio oñia simul elementa pertur-
bet: terror eñ perturbatiōis vltime inde
venire dicit vnde generat. Nam quia ad
feriendas frigidas peccatoꝝ mentes iudi
cium perturbatiōis vltime agit: recte ab
aquilone vētus turbinis venire perhibet
que videlicet cōcussio apte ventus turbi-
nis dicit:qꝛ in illo die cunctoꝝ qui tūc in
carne mortali inuēti fuerint:in pauore ni
mio corda cōmouent: cum eñ ceperit im
pleri quod scriptū est. Sol obscurabit:ꝛ
luna nō dabit lumen suū: et stelle cadent
de celo:ꝛ virtutes celoꝝ cōmouebuntur.
Math.24. Que mens homis erit eter-
ni iudicis sententiā non formidātis: Ibi
eñ tunc cūcta simul peccata ante oculos
redeunt:ibi oñia que cū delectatiōe acta
sunt ad memoriā cū pauore reuocant. Ibi
caligo cogitatiōis misero ex pena proxie
dampnatiōis. Unde ꝛ subdit:

[Et nubes magna.]

Tunc quippe expectatoꝝ memoria sen
sum mentis deprimit caligo cecitatis: cū
vnigenitū dei filiū in forma diuinitatis cō
spicere reprobi nō permittunt. Uidebūt
eñ in quē transfixerūt. Zach.12. Iohis
19. Et tollat impius ne videat gloriā dei.
Ubi ꝛ apte subditur.

[Et ignis inuoluens.]

Quia videlicet ignis ille iudicij: qui ce-
lū aereū ꝛ terrā cōcremat:peccatores iam
in sua superbia nō permittit erigi:sed in-
uoluit quos ꝓculdubio in pena sue dam-

natiõis cõfringit. Et splendor in circuitu
eius. Quia sicut fulgor exit ab oriente: et
paret vsq ad occidentẽ: ita erit aduẽtus
filij hominis: vbi nullus tũc a iudicio in
sua mẽte latere permittit: quia ab ipo iu-
dicis fulgore penetrat: de quo mox iudi-
cij die subditur.

Et de medio eius quasi speci es electri: id est de medio ignis.

Ipse eñ angelis atq archangelis: oĩbus
q virtutib⁹ psidens redẽptor noster: q̃ ve
lut in electri similitudine vn⁹ ex vtraq: ꝛ
in vtraq natura: ꝛ deus pmãsit cũ patre:
ꝛ ad redemptionẽ nostrã factus est morta
lis cũ hominibus: in suo tũc terrore vide-
bit: eiq ignis iudicij in reprobo♃ vindi-
ctam famulat. Hinc eñ scriptũ est. Dies
dñi declarabitur: quia in igne reuelabit.
1. Corinth. 13. Hinc psalmista ait: Deus
manifeste veniet deus noster: ꝛ nõ silebit
ignis in cõspectu eius ardebit: ꝛ in circui
tu eius tempestas valida. ps. 49. Hinc
petrus aplus dicit: Adueniet dies dñi vt
fur: in quo celi magno impetu transibũt:
elemẽta vero ignis ardore soluent. 2 Pe
tri. 3. Et quia tũc sancti oẽs qui mũduz
perfecte reliquerũt: iudices veniũt: apte
mox subditur.

¶ Et in medio eius similitudo quattuor animalium.]

Quid, eñ per quattuor aĩalia: nisi quat
tuor euãgeliste designant? Nec immerito
per euãgelistas quattuor: perfecto♃ om-
niũ numerus exprimit: quia oẽs qui in
ecclesia modo perfecti sũt: perfectiõis sue
rectitudinẽ per eo♃ euangeliũ didicerũt.
de medio eñ ei⁹ similitudo quattuor ani
maliũ. Quia illi tunc eius corpori vniti:
eius maiestati cõiuncti: ꝛ similes facti cũ
eo iudices videbunt: qui modo perfecta
opera iuxta euãgelica precepta secuti sũt
Hinc est eñ quod ipis sanctis apostolis
dicit: Vos qui secuti estis me in regenera
tiõe cum sederit filius homĩs in sede ma-
iestatis sue: sedebitis ꝛ vos sup sedes duo
decim: iudicantes duodeci tribus israel.
Math. 19. Hinc Esaias ait: Dñs ad iu-
diciũ veniet cũ seniorib⁹ populi sui. Esa.
3. Hinc salomon de ecclesia loquit dicẽs:
Nobilis in portis vir eius: cũ sederit cuz
senatorib⁹ terre. Prouerb. vlti. His ita-
q sub breuitate trãscursis: aduentus pri-
mi ordinem sicut cepimus exequẽtes: ad
euãgelistarum personas in expositiõe re-
deamus. Sequitur.

Et hic aspectus eorum simili tudo hominis in eis.]

Quis hoc loco homo describit: nisi ille
de quo scriptũ est? Qui cũ in forma dei es
set nõ rapinã arbitratus est esse se equalẽ
deo: sed semetipm exinaniuit formã serui
accipiẽs in similitudinẽ hominũ factus:
ꝛ habitu inuẽtus vt homo. Phil. 2. Hec
itaq aĩalia vt surgere ad sanctitatis vir
tutẽ valeant: ad huius homĩs similitudi-
nẽ tendũt. Sancta eñ non essent: si hui⁹
hominis similitudinẽ non haberẽt: quia
quicq̃d in eis de viscerib⁹ pietatis: quic-
quid de mansuetudine spirit⁹: quicq̃d de
zelo rectitudinis: quicq̃d de custodia hu-
militatis: quicq̃d de feruore charitat est:
hoc ab ipo fonte misericordie: ab ipa radi
ce mansuetudinis: ab ipa virtute iusticie
id est a mediatore dei ꝛ hominũ: deo do-
mino traxerũt: hui⁹ se homĩs similitudi-
nẽ habere: egregius predicator ostendit
dicens: Imitatores mei estote sicut ꝛ ego
xpi. 1. Corinth. 4. ꝛ. 11. Ad eius nos si-
militudinez surgere admonet cum dicit:
Primus homo de terra terrenus: secun-
dus homo de celo celestis. Sicut porta-
uimus imaginẽ terreni: portemus ꝛ ima
ginẽ eius qui de celo descẽdit. 1. Corinth
15. Sanctus eteñ quisq intantũ ad simi
litudinẽ huius homĩs ducit: inquantũ vi
tã sui redemptoris imitat. Nam ab eius
mãdatis atq operibus discordare: quid
est aliud q̃ a similitudine longe recedere
Plangũt autẽ vitam delinquentiũ predi
catores sancti: sed de ipo nostro capite scri
ptũ est. Quia fleuit sup hierusalẽ. Luce
19. Gaudẽt de bonis actibus subdito♃: ꝛ
recte operãtes diligũt. Sed de redẽpto-

re nostro scriptũ est. Cui cũ adolescẽs qui
dam diceret: Hec om̄ia custodiui a iuuen
tute mea. Math. 19. magis dilexit eum.
Portãt illatas cõtumelias predicatores
sancti ⁊ nullã ad inuicem contumeliã red
dunt. Sed cũ redemptori nostro diceret:
Demoniũ habes. Johis. 8. Non iniuriã
reddidit: sed mansuete respondit dicens:
Ego demoniũ nõ habeo. Feruẽt zelo re=
ctitudinis p̄dicatores sancti: sed redem=
ptor omniũ flagello de resticulis facto vẽ
dentes ⁊ emẽtes eiecit de templo: cathe=
dras vendentiũ colũbas euertit: ⁊ nũmu=
lariorum effudit es. Johis. 2. In om̄i quod
fortiter agunt: humilitatẽ tota intentiõe
custodiũt. Sed per redemptorẽ nostrũ di
cit: Discite a me: quia mitis sum ⁊ humi=
lis corde. Math. 11. Persecutores suos
quoqȝ diligunt predicatores sancti. Sed
ip̄e auctor omniũ ac redemptor in passio=
ne positus: p persecutoribus intercedit
dicẽs: Pater ignosce illis: quia nesciunt
quid faciũt. Luce. 23. Mẽbra sua ponũt
in passione p fratribus: Sed pro electorum
vita vsqȝ ad mortẽ se tradidit auctor vite
Dicat ergo de sanctis anīalibus q similī
tudo homīs in eis est: quia q sancta: q
mira sunt: hoc in eis de specie similitudi=
nis est: id est de virtute imitatõis. Caput
quippe oīm nostrũ redemptor noster est.
Et per salomonẽ dicit: Oculi sapiẽtis in
capite eius: stultus autẽ in tenebris am=
bulat. Eccl's. 2. Tunc em̄ in capite ocu=
los habemus: cũ vitã redemptoris nostri
tacita cogitatiõe cõspicimus. Et cũ om̄is
nostra intentio in eius se imitationẽ eri=
git: ne si vias lucis aspicere oculus men=
tis neglexerit: statim clausus in tenebras
erroris cadat. Ad huius similitudinẽ ho
minis surgere festinabat ppheta cũ dice=
ret: In mandatis tuis exercebor: ⁊ cõside
rabo vias tuas. p̄s. 118. Qui etem̄ vias
dñi tacitus in mente cõsiderat: ⁊ se exer=
cere in mandatis illius festinat: quid ali=
ud in semetip̄o: nisi imaginẽ noui hoīs re
formatꝰ quod quia in sanctorum cordibꝰ in=
cessanter agit: recte nũc de aīalibus dicit

Similitudo homīs in eis.]

Post hãc vero similitudinẽ que nũc in
moribus tenet: quãdoqȝ ad similitudinẽ
glorie peruenit. Hinc etem̄ Johãnes di=
cit: Nunc filij dei sumus: ⁊ nõ dum appa
ruit quid erimꝰ. Scimus autẽ quoniã ap
paruerit similes ei erimꝰ. 1. Joh. 3. Qui
mox vnde hoc fieri valeat: adiũgit dicens
Quoniã videbimus eũ sicuti est. Esse ete
nim dei est eternũ hũc atqȝ incõmutabilẽ
permanere. Nam omne qd̕ est mutabile
desinet esse qd̕ fuit: ⁊ incipit esse quod nõ
fuit. Dei vero esse est dissimiliter nunq̄ es
se. Unde ad moysen dr̄: Ego sum q̄ sum.
Exo. 3. ⁊ dices filijs israel. Qui est: misit
me ad vos. Jacobusqȝ ait: Apud quẽ nõ
est trãsmutatio: nec vicissitudĩs obumbra
tio. Jaco. 1. Itaqȝ per Johez dicit: Simi
les ei erimus: qm̄ videbimus eũ: sicuti est
Quia per hoc qd̕ aspicimꝰ eius essentiã
nature: a mutabilitate nostra liberati figi
mur in eternitate. Immutabimur quippe
in ip̄o quẽ videbimus: qr morte caremus
videndo vitã. Mutabilitatẽ nostrã trans
cendemꝰ videndo ĩmutabilitatẽ: corru=
ptiõe nullatenꝰ tenebimur vidẽdo in cor=
ruptionẽ. Erit aũt tũc similitudo hoīs eti
am in corpibus nr̄is. Hinc etem̄ per pau
lũ dicit: Nr̄a ꝯuersatio in celis est. Phil
3. Unde etiã saluatorẽ expecta mus dñm
iesum xp̄m: q̄ reformauit corpus hũilitatis
nostre ꝯfiguratũ corpi claritatis sue Erũt
ḡ tũc electorum corpa claritati dñici corpis
ꝯfigurata: q̄ ⁊ si equalitatẽ glorie eius nõ
hñt per naturã: siltudinẽ tñ ꝯfiguratiõis
eius habebũt per grãz. Qr itaqȝ siltudo
vite eiꝰ: nũc in moribꝰ trahit electorum: ⁊ ĩ
resurrectiõe sequit: siltudo eternitatis in
mente: qm̄ videbimꝰ eũ sicuti est. Et qr si
militudinẽ q̄z illius etiã corpa nr̄a perci=
piẽt: in configuratiõe dicat.

Recte de sanctis animalibus
similitudo hominis in eis.]

Hec nos in expositõis exordio p̄libasse suf
ficiat: vt loq̄ndi virtꝰ silẽtio refota: ad ĩda
gãda misteria q̄ sequũt robustior exurgat

Certi etenim sumus: quia spm de quo lo-
quimur habemus adiutorē: qui viuit ꝛ re
gnat cū patre in vnitate spiritussancti de
us: per oīa secula seculoꝝ amen.

Explicit omelia. II.

Incipit Omelia. III. que in terpretatꝰ primū capitulū ab illa parte. Quattuoꝛ facies vni: vsqꝫ ad illam partē in eodē capitulo. Similitudo autez vultus eoꝝ facies hoīs ꝛ facies leonis.

Sancta quattuoꝛ animalia que
pphecie spiritu futura preui-
dent: subtili naratōe describū
tur cum dicitur:

A Quattuoꝛ facies vni: ꝛ quat tuoꝛ penne vni.]

Quid per faciē: nisi noticia? ꝛ quid per
pennas: nisi volatus exprimitꝰ? Per faciē
quippe vnusquisqꝫ cognoscitꝰ: per pennā
vero in altū auiū corpora subleuantꝰ. Fa-
cies itaqꝫ ad fidē pertinet: penna ad con-
templationē. Per fidem nāqꝫ ab oīpo
tenti deo cognoscimur: sicut ipse de suis
ouibus dicit: Ego sum pastoꝛ bonus: ꝛ co
gnosco oues meas: ꝛ cognoscūt me mee.
Johis. 10. Qui rursus ait: Ego scio qs
elegerim. Johis. 13. Per cōtemplationē
vero: qꝛ sup nosmetipos tollimur: q̄si in
aera leuamur. Quattuoꝛ ergo facies vni
sunt: quia si requiras: quid Matheus de
incarnatiōe dn̄i sentiat: hoc nimirū sentit
quod Marcus: Lucas ꝛ Johānes. Si
queras: quid Johānes sentiat: hoc pcul
dubio qđ Lucas marcus ꝛ matheus. Si
q̄ras: q̄d marcus? hoc qđ mathēꝰ iohēs ꝛ
lucas. Si queras q̄d lucas? hoc qđ iohes
matheus et marcus sentit. Quattuoꝛ ḡ
facies vni sunt: quia noticia fidei qua co-
gnoscūtꝰ a deo: ipa est in vno que est simi-
lis in quattuoꝛ. Quicquid em̄ in vno in
ueneris: hoc in oīibus simul quatuoꝛ re
cte cognosces. Et quattuoꝛ penne vni: qꝛ
dei oīipotentis filiū dominū nostrū iesū
xpm simul omnes cōcorditer predicāt: et
ad diuinitatē eius mētis oculos leuātes
penna cōtemplatiōis volant. Euangeli-
starū ergo facies ad humanitatē dn̄i per-
tinet: pēna ad diuinitatē: quia in eo quē
corporeū aspiciūt: quasi facies intendūt.
Sed dū hunc esse incircūscriptū: atqꝫ in-
corporeū ex diuinitate adnūciant: per cō-
templatiōis pennā quasi in aere leuantꝰ.
Quia itaqꝫ ꝛ vna est fides incarnatiōis
eius in oīibus: ꝛ par cōtemplatio diui-
nitatis eius in singulis: recte nūc dicitꝰ:

Quattuoꝛ facies vni: ꝛ quat tuoꝛ penne vni.]

Sed que virtus esset: si fidē atqꝫ cōtem-
plationē dn̄i: habentes p̄dicatores illius
sancta opera nō haberent. Sequitꝰ.

Et pedes eoꝝ pedes recti.]

Quid per pedes: nisi gressus actuū de-
signantꝰ? Quattuoꝛ ergo animaliū pedes
recti esse describuntꝰ: quia sanctoꝝ euāge
listarū atqꝫ omniū perfectoꝝ opera ad se-
quendā iniquitatē nō sunt retorta. Hi au
tē pedes rectos non habent: qui ad mala
mūdi que reliquerāt reflectuntꝰ. De qui-
bus scriptū est. Canis reuersus ad suū vo
mitū: ꝛ sus lota in volutabro luti. 2. Pe
tri. 2. Dolebat de quibusdā doctoꝛ egre-
gius qđ pedū rectitudines retro retorse-
rāt: q̄bus per increpationē dicebat. Quo
modo cōuertimini iterū ad infirma ꝛ ege
na elemēta: quibus denuo seruire vultis
dies obseruatis ꝛ tempa ꝛ annos: timeo
vos ne forte sine causa laborauerim in vo
bis. Gal. 4. Qui alios admonet dicēs:
Propter qđ remissas manus ꝛ soluta ge
nua erigite: ꝛ gressus rectos facite pedi-
bus vestris. Heb. 12. At vero in eisdem
sctīs p̄dicatoribꝰ vite grauitas fortitudo
atqꝫ discretio monstraretꝰ: recte subiūgitꝰ.

Planta pedis eoꝝ quasi plan ta pedis vituli.]

Quia em̄ predicatores sancti boū noīe
designantꝰ: docet paulus apostolus legis

testimoniũ exponens. Non obturabis os bouis triturãtis. 1. Corin. 9. Deutro. 25. In sanctis ergo predicatoribus plãta pedis est vituli: scz mature incedens: ⁊ fortis ⁊ diuisa: quia vnusquisq; predicator ⁊ veneratione͂ habet in maturitate: ⁊ fortitudine͂ in opere: ⁊ diuisione͂ vngule in discretiõe. Non em̃ facile predicatio ei⁹ accipit: si leuis in moribus esse videat. Et nulla erit maturitatis ostensio: si cõtra aduersa om̃ia non affuerit operis fortitudo. Uirtutis aute͂ meritũ ipsa fortitudo operis amittit: si discretio in intellectu nõ fuerit. Ecce em̃ sacram scripturã legimus: si omnia ad litterã sentimus. Uirtute͂ discretiõis amisimus: si om̃ia ad spiritale͂ allegoriã ducimus: similiter indiscretiõis stulticia ligamur. Legũt enim sacra eloquia p̃dicatores sancti: ⁊ aliquãdo in hystoria litterã suscipiũt: aliquãdo vero per significatione͂ littere spiritũ requirũt. Et modo bona facta patrũ precedentiũ sicut iuxta litterã inueniũt: imitãt. Modo quedã que iuxta hystoriã imitanda nõ sunt: spiritaliter intelligũt: ⁊ ad profectũ tendũt. Quid ergo aliud p̃dicatores sancti in suo opere: nisi in pede vngulã findũt? De quibus adhuc apte subdit.

Et scintille quasi aspect⁹ eris candentis.]

Es metallũ valde sonoꝝ est: ⁊ recte voces predicantiũ eri comparant. Quia in omne͂ terrã exiuit sonus eoꝝ: ⁊ in fines orbis terre verba eoꝝ. p̃s. 18. Bene autem es cãdens dicit: quia vita predicantiũ sonat ⁊ ardet. Ardet em̃ d̃siderio: sonat verbo. Es ergo candens: est predicatio acce͂sa. Sed de cãdenti ere scintille prodeũt: quia de eoꝝ exhortatiõibus verba flammantia ad aures audientiũ procedũt. Recte aute͂ predicatoꝝ verba scintille appellate sunt: qui eos quos in corde tetigerint: incendunt. Considerandũ quoq; est q̃ scintille subtiles valde ⁊ tenues sunt: quia cũ predicatores sancti de celesti patria loquũtur: non tantũ valent ꝑire verbo quantũ possunt ardere desiderio: ⁊ ex eoꝝ lingua: quasi quedã ad nos scintille veniũt: quia de celesti patria in eoꝝ voce vix tenue aliquid cognoscit: quod tamen ab eis nõ tenuiter cremat. Neq; em̃ celestem gloriã aut tantũ videre sufficiũt quãtum est: aut tantũ loqui preualẽt: quantũ vide͂t. Candens ergo es scintillas ꝓijcit quãdo vix tenuiter p̃dicator loqui sufficit hoc: vnde ip̃o fortiter ignescit. Diuina aute͂ pietate agit: vt ex ip̃is scintillis tenuissimis audie͂tis animus inflammet. Quia sunt quidã qui duz parua audiũt: maiori desiderio replẽtur: ⁊ inde perfecte in dei amore ardẽt: vnde vix tenuissimas verborũ scintillas acceperũt. Uerbũ quippe predicatiõis semen in corde audie͂tis est: ⁊ auditor bonus: inde profert postmodũ magnã messem scie͂tie: vnde parũ pri⁹ acceperat sonũ lingue. Cui rei bene cõcinit factũ in vidua ab helyseo ꝓpheta miraculũ: que ne duos filios aufere͂te creditore amitteret: ꝓphete dictis obediuit: ⁊ ex eo qd̃ parũ olei habebat: per vasa vacua effudit: que cũcta post vsq; ad summũ repleta sunt: ⁊ ex eoꝝ repletiõe mulier a creditoris sui debito est soluta. 4. Reguz. 4. Que videlicet mulier quã aliã: nisi sanctã ecclesiã signat: duoꝝ populoꝝ: id est iudaici ⁊ gentilis: quasi duoꝝ filioꝝ matre͂. Que prius ex peruerso opere per callidi spiritus suasione͂: quasi que͂dã peccati nummũ a creditore acceperat: et duos quos in fide genuit: amittere filios timebat. Sed ꝓphete verbis: id est scripture sacre p̃ceptis obedie͂s: ex paruo quod habebat olei vasa vacua infudit: quia dum ab vnius ore doctoris: parũ quid de amore diuinitatis multoꝝ vacue me͂tes audiunt: exuberãte gr̃a vnguento diuini amoris vsq; ad summũ replent. Et iam nunc multoꝝ corda que prius fuerãt vacua vascula vngento spiritus plena sunt: que ex paucitate olei solũmodo infusa videbant. Quod dũ alijs atq; alijs dat: ⁊ ab auditoribus fides accipit: sarepta mulier videlicet sancta ecclesia sub creditoris sui iam

debito non tenetur. Sequitur.

Et manus hominis sub pennis eorum in quattuor partes.]

Possunt hoc in loco per quattuor partes regiōis quattuor partes mūdi accipi. scꝫ: oriens: occidens: meridies: ⁊ septentrio: quia sanctoꝝ predicatio auctore deo in cūctis mūdi partibus est egressa: possumus etiā per quattuor partes pcipales quattuor virtutes accipere: ex quibus relique virtutes oriunt: videlicet: Prudētiā: fortitudinē: iusticiā: atqꝫ temperantiā quas nimirū virtutes tūc veraciter accipimus: cū earū ordinē custodimus. Prima quippe prudētia. Secūda fortitudo. Tercia iusticia. Quarta tēpantia est. Quid enī pdesse potest prudētia si fortitudo desit? Scire etenī cuiquā quod nō potest facere pena magis est ꝙ virtus. Sed q̊ prudēter intelligit qd̊ agat: ⁊ fortiter agit qd̊ intellexerit: iam pculdubio iustus est: sed eius iusticiā temperātia sequi debet. Qꝛ plerūqꝫ iusticia si modū nō habet: in crudelitatē cadit. Ipsa ergo iusticia vere iusticia est: que si temperātie freno moderatur: vt in zelo quo quisqꝫ feruet: sit etiam temperās: ne si plus ferueat: perdat iusticiā: cuius seruare moderamina ignorat. Due aūt sunt pdicatoꝝ sanctoꝝ vite actiua scꝫ ⁊ cōtemplatiua. Sed actiua pꝛior est tēpore ꝙ cōtemplatiua: quia ex bono opere tendit ad contemplationē. Contēplatiua autē maior est merito ꝙ actiua: qꝛ hec in vsu psentis operis laborat: illa vero sapore intimo venturā iam requiē degustat Quid itaqꝫ per manꝰ: nisi actiua? ⁊ quid per pēnas: nisi cōtemplatiua vita designatur? Manus ergo homīs sub pennis eoꝝ est: idest virtus operis sub volatu cōtemplatōis. Quod bene in euāgelio due ille mulieres designāt? martha scꝫ ⁊ maria. Martha etenī satagebat circa frequēs ministeriū: maria autē sedebat ad pedes dn̄i ⁊ audiebat verba eius. Luce. 10. Erat ergo vna intenta operi: altera autē contemplatiōi. Una actiue seruiebat per exterius ministeriū: altera cōtemplatiue per suspensionē cordis in verbū. Et ꝗuis actiua bona sit: melior tamen est cōtemplatiua: quia ista cū mortali vita deficit: illa vero immortali vita plenius excrescit. Unde dicit. Maria optimā partē elegit: que nō auferet ab ea. Ibidē. Quia igit actiua minor est merito ꝙ cōtemplatiua: recte nūc dicit: Manus homīs sub pennis eoꝝ Nam ⁊ si per actiuā boni aliquid agimus: ad celeste tamē desideriū per cōtemplatiuā volamus. Unde ⁊ apud moysen actiua seruitus: cōtemplatiua autē libertas vocat. Et cum vtraqꝫ vita ex dono sit gratie: ꝗdiu tamen inter proximos viuimus: vna nobis in necessitate est: altera in volūtate. Quis enī cognoscēs deū ad eius regnū ingredit: nisi bene prius operet? Sine cōtemplatiua ergo vita intrare possunt ad celestē patriā: q̊ bona que pn̄t operari nō negligūt. Sine actina autē intrare nō possunt: si negligūt operari que possūt. Illa ergo in necessitate hec in voluntate est. Illa in seruitute: ista in libertate. Hinc est enī quod ad Moysen dicitur: Si emeris seruū hebreū: sex annis seruiet tibi: in septimo egrediet liber gratis. Cum quali veste intrauerit: cū tali exeat. Si habet vxorē: ⁊ vxor egrediat simul: sin autē dederit illi dn̄s vxorē ⁊ peperit filios ⁊ filias: mulier ⁊ liberi eius erūt domini sui: ipe vero exibit cum vestitu suo. Qd̊ si dixerit seruus: diligo dominū meū ⁊ vxorē ac liberos: nō egrediar liber: offerat eū dn̄s dijs et applicabit ad hostiū ⁊ postes: perforabitqꝫ aurē eius subula: et erit seruus in seculū. Exod. 21. Paulo latius testimoniū dedimus: vt distinctionē seruitutis atqꝫ libertatꝭ in vtraqꝫ vita mōstremus. Sed onerosum esse nō debet: si hoc exponēdo exequimur: vnde ipa hec que diximus affirmemus. Hebreus eniꝫ transiens interpretat. Et seruus hebreus emit: quando vnusquisqꝫ qui iā ab hoc seculo mēte trāsit: seruitio omīpotentis dei subdit. Ille etenī vere deo seruire appetit: qui ab hoc seculo mēte transire dici-

cerit. Sic moyses trāsiuit vt videret visū Sic dauid cū videret impiū exaltatū ꝛ ele uatū super cedros libani transiuit: ꝛ ecce nō erat. ps. 36. Quia iniquoꝝ potentias esse magnū aliquid fortasse credimus: nisi ad permanēs seculū mente trāseamus. Seruus vero hebreus emptus sex annis seruire precipit: ita vt in septimo anno liber exeat gratis. Quid eñ per senarium numerū: nisi actiue vite perfectio designatur? Quid per septenariū: nisi cōtemplatiua exprimit. Sex ergo annis seruit: ꝛ septimo egredit liber: qui per actiuā quam perfecte exhibuerit: ad contemplatiue vite libertatē transit. Et notandū q gratis liber egredit: quia hi postq̄ oīa fecerint dicūt se inutiles seruos: eis proculdubio sicut ipsa actiua fuit ex munere: ita erit ex gratia etiā contemplatiua. Cū quali veste intrauerit: cū tali exeat. Quia omnino necesse est vt vnusquisq nostrū in hoc qd incipit perseueret: atq vsq ad finē operis in ea quā inchoauit: intentiōe perduret. Ille quippe bene ad cōtemplatiuam trāsit: qui in actiua vita intentiōis sue vestē ad deteriora nō mutauerit. Et sunt nō nulli qui priusq̄ omnipotētis dei seruitio in sancta cōuersatione socient: iam bona operari diligūt. Sunt vero alij qui bona opera postq̄ ad seruiciū omnipotētis dei venerūt discūt. Qui ergo operationē bonā ꝛ priusq̄ ad dei seruitiū veniret habere studuit: hebreus seruus cū vxore emptus est. Et plerunq is qui talis est: potest ad cōtemplatiuā vitā transire: ꝛ tamen actiuam nō deserere. Unde ꝛ illic subdit. Si habens vxorē ꝛ vxor egrediat simul. Cū eo enī et vxor ad libertatē egredit: qñ is qui ad contemplationē peruenit: etiā foris actionē boni operis qua prodesse possit alijs: nō relinquit. Sin autē dominus dederit illi vxorē ꝛ pepererit filios ꝛ filias: mulier ꝛ liberi eius erūt dñi sui: ipse vero exibit cū vestitu suo. Seruo empto dominus dat vxorē cum predicator quisq eum quē iuri omnipotentis dei mancipauerit: boni actioni cōiungit. Nam ꝛ predicatores domini vocant. Sicut helyseo prophete de pdicatore suo dicit Scis q dominus tuus tollat a te? Uxor vero serui empticij filios ꝛ filias parit: quādo bona actio fortes vel teneros fructus generat. Sed mulier que a domino data est: idē domino cum filijs remanet: ipse vero seruus exit cū vestitu suo: quia bona actio vel eiusdē bone actiōis fructus preddicatoris mercedi reputant. Ipse vero in desiderij sui intentione perdurās: per supernā gratiā ad contēplationē liber egredit. Nō si dixerit seruus: diligo dominū meū ꝛ vxorē ac liberos: nō egrediar liber. Seruus dñm suū diligit: quādo predicatoris verba sollicita mente custodit. Uxorē quoq amans ꝛ liberos liber egredi recusat: quando actiuā vitam eiusq fructus diligens: transire ad contemplatiuā non vult: quia bona se opera habere in misterij sui seruitute cōsiderās: ad libertatis quietē recusat secedere. Sed offerat eū dominus dijs: ꝛ applicet ad ostiū ꝛ postes: ꝛ perforet aurē eius subula: vt sit ei seruus in seculū. Is enim qui in actiua disposuit vita perdurare a domino dijs offert: quādo a predicatore suo antiquorū patrum dictis imbuit: qui nobis in via omnipotētis domini sacerdotes fuerūt: atq ad ostium ꝛ postes tabernaculi ducit: vt de ingressu celestis habitaculi altius aliquid audiat: ꝛ tremēdi iudicij diem subtiliter cognoscat: ne per bona opera que facit: placere hominibus appetat. Sicq auris eius subula perforatur: dū mens illius timoris dei subtilitate percutit: vt verbi acumine transfixa: per omne quod agit nouerit ingressum regni semper attendere: et quasi ab ostio et poste tabernaculi perforatam aurem portare. Qui erit seruus in seculum: vt esse post seculum liber possit. In seculo etenim seruus est: qui per actiuam vitam hominibus seruire disposuit: vt post presens seculum ad libertatem veram valeat peruenire. De qua per Paulū dicitur Quia ꝛ ipa creatura liberabit a seruitute corruptiōis in libertatē glorie filioꝝ dei.

Rom̄.8. Tunc etem̄ vera in nobis liber
tas erit: cū ad gloriam filioꝝ dei adoptio
noſtra peruenerit. Nūc vero non ſolū acti
ua vita in ſeruitute eſt: ſed ip̄a quoq; con
templatio qua ſup̄ nos rapimur: liberta=
tem mētis adhuc perfecte nō obtinet: ſed
imitat̄: quia illa que eſt intima in enigma
te videt̄. Ipſa tamen in quālibet ſit contē
platiōis anguſtia actiua vita iā valde eſt
latior atq; ſublimior: que ad quādam mē
tis libertatē tranſit: temp̄alia nō cogitās
ſed eterna. Quia itaq; cōtemplatiua vi=
ta ad ſuperiora euolat: ⁊ actiue vite lōge
ſupereſt: quadā (vt ita dicā) dignitate ſe
curitatis ſue apte nūc dicit̄.

Et manus hoīs ſub pennis eoꝝ

Si vero hoc in loco homo redēptor no=
ſter accipit̄: manus homīs ſub pennis eo
rū eſt: quia niſi dn̄s homo fieret: quis mē
tes p̄dicantiū ad celeſtia ſubleuaſſet. Il=
la que apparēt anīalia non volarēt. Nec
immerito manus homīs eſſe ſub pennis
dicit̄: quia de eodē redemptore noſtro ſcri
ptū eſt. Qui cū ſit ſplendor glorie ⁊ figu=
ra ſubſtātie eius: portanſq; om̄ia verbo.
Hebre.1. Eius ergo manus corda noſtra
portāt: eius manus in ɔtemplationē nos
ſubleuāt: niſi enim vt dictū eſt: om̄ipotēs
verbū propter homīes homo fieret: hu=
mana corda ad cōtemplandā verbi excel
lentiā non volarent. Inde ergo excelſe fa
cte ſunt hominū mentes: vnde inter ho=
mines apparuit humilis deus. Dicat̄ ita
q; de ſanctis animalib⁹.

**Et manus hominis ſub pen
nis eorum.]**

De quibus adhuc ſubditur.

**Et facies ⁊ pennas per quat
tuor partes habebāt: iūcte erāt
penne eoꝝ alterius ad alterū.]**

Per quattuor partes: facies ⁊ pennas
habēt: quia in cūctis mūdi regionib⁹ pre=
dicantes demōſtrant: quicquid de huma
nitate: quicq̄d de diuinitate noſtri redem
ptoris ſentiūt: quia dū incarnatū deū vbi=
q; predicāt: in quattuor mūdi partibus fa
ciem demonſtrant. Dūq; em̄ eſſe vnū cuꝫ
patre ⁊ ſancto ſpiritu annūciant: vbiq; pē
na cōtemplatiōis volant. Quorū penne
iūcte ſunt alterius ad alterū: quia omnis
eoꝝ virtus: om̄iſq; ſapientia qua ceteros
homīes cōtemplatiōis ſue volatu tranſcē
dūt: viciſſim in pace ſibi atq; vnanimita=
te cōiungunt̄. Unde ſcriptū eſt. Que ſur
ſum ſunt ſapite. Jaco.3. Sapiētia primū
pudica eſt: deinde pacifica. Et inde eiſdē
ſuis p̄dicatoribus veritas dicit: Habete
in vobis ſal: ⁊ pacē int̄ vos habete. Mar
ci.9. Penna ergo animaliū alterius ad
alteꝝ iungit̄: quia ſanctoꝝ predicatoꝝ vir
tus atq; ſapiētia: viciſſim ſibi in charita=
tis atq; cōcordie pace ſotiat̄. Penna aūt
alterius ab altero diuiſa eſſet: ſi in hoc q̄d
vnuſquiſq; in ſapiētia euolat: habere pa=
cem cū altero recuſaret. Sequit̄.

**Non reuertebant̄ cum ince=
derent: ſed vnūquodq; ante fa=
ciem ſuam gradiebat̄.]**

Pennata anīalia videlicet p̄dicatores
ſancti cū incedūt: minime reuertūt̄: quia
ſic a terrenis actibus ad ſpiritalia pertrā=
ſeūt: vt ad ea que relinquerūt vlteri⁹ nul=
latenus reflectant̄. Quaſi em̄ per quan=
dā viaꝫ eis incedere eſt mēte ire ſemp̄ ad
meliora. Quo cōtra de reprobis dicitur:
Quia reuerſi ſunt corde in egyptū. Per
ſemetip̄am veritas dicit: Nemo mittens
manū ſuā in aratrū: aſpiciens retro aptus
eſt regno dei. Luce.9. Manū quippe in
aratrū mittere eſt: quaſi per quendā com
punctiōis vomerē ad proferēdos fructus
terraꝫ ſui cordis aperire. Sed retro poſt
aratrū aſpicit: qui poſt exordia boni ope=
ris ad mala reuertit̄ que reliquit. Quod
quia electis dei minīe cōtingit: recte nūc
per prophetā dicitur:

Non reuertebant̄ cū incederēt.

Qui cur nō reuertant̄ indicat cū ſubiūgit.

**Unūquodq; ante faciē ſuam
gradiebatur.]**

Ante nos enī eterna ſunt: poſt nos tem
poraliaqꝫ: quia ⁊ illa pergētes inuenimꝰ
⁊ iſta recedētes quaſi poſt dorſum reliqui
mus. Unde ⁊ magnū illud pennatū ani
mal dicebat: qđ vſqꝫ ad celi tercij ſecreta
volauerat. Unū vero que retro oblitus in
ea que ſunt ante extendēs me: ſequor ad
palmā ſuperne vocatōis. Phil. 3. In an
teriora etenī extentus eoꝝ que retro ſunt
oblitus fuerat: quia tempalia deſpiciēs:
ſola que ſunt eterna requirebat. Ante fa
ciē ergo ſuam gradiunt̄ ſancta animalia:
quia ⁊ ea que reliquerūt: nullo iā appeti
tu reſpiciūt: ⁊ in eternis que appetūt: ſub
cōtemplatiōis ſue oculos boni operis pe
dem ponūt. Quiſquis itaqꝫ iam ante fa
ciē ſuā ambulare decreuerit: magna ei cō
ſideratiōe penſandū eſt: qđ aliter retroſpi
cit̄ ex opere: atqꝫ aliter ex cogitatōe. Sūt
etenī quidā qui magna deliberāt: ⁊ pecca
toꝝ cōſcij multa ex his que poſſidēt: ege
nis diſtribuere pertractāt: vt culpas ſu
as ante dei oculos miſericordie viſceribꝰ
redimāt. Jāqꝫ hec operari inchoāt: ⁊ ple
rūqꝫ cū operant̄ pauptatis timor eoꝝ ani
mū concutit: atqꝫ timētes ne egeant erga
egentes tenaces fiūt: ſeſeqꝫ ab ea quā ce
perāt: bona operatiōe ſuſpendūt. Hi ni
mirū incedētes reuerſi ſunt: quia ante fa
ciē ſuam ambulare noluerūt. Cōtra quos
recte per ſalomonē dicit̄ Propter frigus
piger arare noluit: mēdicabit ergo eſtate
⁊ nō dabit̄ ei. Prouer. 20. Qui enī nūc
propter pauorē mentis atqꝫ torporē bene
operari negligit: cū ſol iuſticie in iudicio
velut in eſtate claruerit: mēdicabit vitā:
ſed nō accipit: quia ꝓpter illā bona ope
rari ꝯtempſit. Alius deſpectis carnis de
ſiderijs cūcta relinqueret ⁊ omīpotentis
dei ſe ſubdere ſeruitio pertractat: ſeſeqꝫ
ipm̄ reſtringere ſub cōtinentie ⁊ caſtitatis
freno deliberat: ſed cū cecidiſſe alios etiā
poſt caſtitatē conſpicit: hocipm̄ facere qđ
deliberat: pertimeſcit. Fitqꝫ vt retro per
cogitationē redeat: qui ad anteriora reſpi
ciens: iam mētis greſſibus addita ibat.
De quo bene per ſalomonem dicit̄. Qui
obſeruat ventū non ſeminat: ⁊ qui cōſide
rat nubes: nunꝗ̄ metit. Eccl's. 11. Uenti
quippe noīe malignꝰ ſpiritus: qui mentē
temptatiōibus impellit. Nubis vero ap
pellatiōe peccator exprimit̄: qui tempta
tiōis impulſione cōmouet̄. Qui ergo at
tendit ventū non ſeminat: ⁊ qui cōſiderat
nubes nunꝗ̄ metit. Quia is qui tempta
tiōes maligni ſpiritus metuēs: ⁊ iniquo
rū lapſus cōſpiciens: ſemetipm̄ deſperat:
neqꝫ nūc exercet̄ in bono ſemine opis: ne
qꝫ poſt reficit̄ de munere iuſte retributio
nis. Sunt vero nōnulli qui bona quidē
que nouerūt operant̄: atqꝫ hec operantes
meliora deliberāt: ſed retractātes melio
ra que deliberāt immutāt: ⁊ quidē bona
agūt que ceperāt: ſed a melioribꝰ que de
liberauerāt ſuccūbūt. Hi nimirū ante hu
mana iudicia ſtare vident̄ in ope: ſed an
te omīpotentis dei oculos ceciderūt in de
liberatiōe. Unde fit plerūqꝫ vt ⁊ bonum
opus eoꝝ minus deo placeat: quia cū pa
uore mētis in meliori gradu deliberatio
nis incōſtanter ponit̄: hoc ipa cogitatiōis
incōſtantia accuſat. Sed qꝛ perfecti qui
qꝫ magna ſe diſcretiōis ſublimitate: alſ
qꝫ ſubtilitate conſpiciūt: ne ad deteriora vn
ꝗ̄ vel in opere vel in cogitatiōe dilaban
tur: quantū quottidie ꝓficiāt inceſſanter
penſant. Recte de his dicit̄.

Non reuertebant̄ cū incede
derent: ſed vnūquodqꝫ ante fa
ciem ſuam gradiebatur.]

Inter hec igit̄ conſiderari libet nos: ad
iſta tractāda qui ſumus: vnde venimꝰ: ⁊
vſqꝫ ad ſacri eloquij myſteria perſcrutan
da ſubleuamur. Certe in antiquis parēti
bus noſtris cultores idoloꝝ fuimus: ſed
ecce per ſpiritū gratie verba iam celeſtia
rimamur. Unde hoc nobis? impleuit re
demptor humani generis qđ per prophe
tā dixit. Et deſerta in vbertatē verſa ad
uene comedēt. Eſaie. 5. Hec quippe pro
phetarū dicta deſerta apud iudeos fuerūt
quia per intellectū myſticū ea excolere in
quirēdo noluerūt. Nobis autē in vberta

tem versa sunt: quia ⁊ iuxta hystoriā visio
nis dicta largiēte deo menti nostre spiri-
taliter sapiūt: ⁊ iam aduene comedimus
que ciues legis mādu care noluerūt. Sit
gratie vnigenito: sit laus eterne sapiētie
qui viuit ⁊ regnat cū patre in vnitate spi-
ritussancti per om̄ia secula seculoꝝ amē.

Explicit omelia. III.

Incipit Omelia. IIII. que in
terpretat̄ in primo capitulo ab
illa parte: Similitudo autē vul
tus eorū: vsq₃ ad illam partem:
Ubi erat impetus spiritus: il-
luc gradiebatur.] A

PEr sanctū prophecie spiritū pē
nata animalia subtiliter descri
bunt̄: vt per hec euangelistaꝝ
significari personas. Ipa nobis
subtilitas descriptōis aperiat: nihilq₃ ser
mo dei nostro intellectui dubietatis relin
quat. Ecce enim dicit̄.

Similitudo autē vultus eo-
rum facies hominis ⁊ facies leo
nis a dextris ipsoruz quattuor.
Facies autem bouis a sinistris
ipsoꝝ quattuor. Et facies aqui-
le desuper ipsoꝝ quattuor.]

Qd̄ em̄ quattuor hec pennata aīalia san
ctos quattuor euāgelistas designent: ipa
vniuscuiusq₃ libri euāgelice exordia testā
tur. Nam q₂ ab humana generatiōe cepit
Iure per hominē Matheus. Quia per
clamorē in deserto recte designat̄ per leo-
nē marcus. Quia a sacrificio exorsus est:
bene per vitulū lucas. Quia vero a diui-
nitate verbi cepit: digne per aquilā signi
ficat̄ iohes: qui dicit: In princio erat ver
bū: ⁊ verbū erat apud deū: ⁊ deus erat ver
bū. Io. I. Dūq₃ in ipam diuinitatis substā
tiā intendit: quasi more aquile oculos in
solē fixit. Sed quia electi om̄es membra
sunt redēptoris nostri. Ipse autē redem-
ptor noster caput est oīm electoꝝ: per hoc
qd̄ mēbra eius figurata sunt: nil obstat: si
etiā ī his oīb⁹ ⁊ ipse signet̄. Ipse em̄ vni
genitus dei filius veraciter factus est ho-
mo. Ipse in sacrificio nostre redēptōis di
gnatus est mori vt vitulus. Ipe per vir-
tutē sue fortitudinis surrexit vt leo. Leo
etiā apertis oculis dormire perhibet̄: q₂
in ipa morte in qua ex humanitate redē-
ptor noster dormire potuit: ex diuinitate
sua īmortalis permanēdo vigilauit. Ipe
etiā post resurrectionē suā ascendēs ad ce
los: in superioribus est eleuatus vt aqui-
la. Totū ergo simul nobis est: q₂ ⁊ nascē-
do homo: ⁊ moriēdo vitulus: ⁊ resurgēdo
leo: ⁊ ad celos ascendendo aquila factus
est. Sed quia per hec aīalia euāgelistas
quattuor: ⁊ sub eaꝝ specie simul perfctōs
om̄es iam superius significari dixim⁹: re-
stat vt quomodo vnusquisq₃ electoꝝ istis
aīalīū visionibus exprimat̄: ostendamus.
Omnis etem̄ electus atq₃ in via dn̄i per
fectus: ⁊ homo: ⁊ vitulus: ⁊ leo: simul ⁊
aquila est. Homo em̄ ratiōale est anīal: vi
tulus aūt in sacrificio mactari solet. Leo
vero fortis est bestia sicut scriptū est. Leo
fortissimus bestiaruz ad nullius pauebit
occursum. Aquila ad sublimia euolat: ⁊
irreuerberatis oculis solis radijs intēdit
Omnis itaq₃ qui in ratiōe perfectus est:
homo est: ⁊ quoniā semetipm ad hui⁹ mū
di voluptate mortificat vitul⁹. Quia ve-
ro ipa sua spontanea mortificatiōe contra
aduersa oīa fortitudinē securitatis habet.
Unde scriptū est. Iustus aūt quasi leo cō
fidens absq₃ terrore erit. Prouerb. 28.
leo est. Quia vero sublimiter cōtemplat̄
ea que celestia atq₃ terrena sūt: aquila est
Igit̄ qm̄ iustus quisq₃ per rationē homo
Per sacrificiū mortificatiōis sue vitulus
Per fortitudinē securitatis leo. Per cō-
templationē vero efficit̄ aq̄la. Recte per
hec sancta aīalia signari vnusq̄sq₃ perfe-
ctus potest. Qd̄ iccirco dicim⁹: vt ea que
de quattuor aīalibus dicta sunt: pertine-
re q₃ etiā ad perfectoꝝ singulos demōstre
mus. Sed magna nobis de eiusdē euāge
listis ⁊ sanctis p̄dicatoribus questio orit̄.
Cur homo ⁊ leo a dextris ipoꝝ quattuor
Uitulus vero a sinistris ipoꝝ quattuor es

se perhibet. Neq; enĩ sine admiratiõe est
Cur duo illa a dextris: ⁊ vnũ hoc a sini-
stris esse dicit. Et rursum querendũ: cur
aquila nõ a dextris vel sinistris: sed desu-
per ipsoꝝ quattuor esse memorat. Duas
itaq; nobis questiões obiecimꝰ: quas oz
vt aperiente dño dissoluamus. Homo igi
tur ⁊ leo a dextris: vitulus vero a sinistris
esse perhibet. A dextris etenĩ leta: a sini-
stris vero tristia habemꝰ. Unde ⁊ sinistrũ
nobis esse dicimus: hoc qđ aduersum esse
putamꝰ: ⁊ sicut prefati sumus Per homi
nẽ incarnatio: per vitulũ passio: per leonẽ
vero auctoris nostri resurrectio designat
De incarnatiõe aũt vnigeniti filij qua re-
dempti sumus omẽs electi letati sũt. De
morte vero illius ipĩ electoꝝ primi sancti
apostoli ꝯtristati: qui iteꝝ de eius resurre
ctiõe gauisi sunt. Quia ergo eius ⁊ nati-
uitas ⁊ resurrectio leticiã discipulis pre-
buit: quos eius passio cõtristauit: homo ⁊
leo a dextris: vitulus vero a sinistris eius
fuisse describit. Ipsi nãq; euangeliste san
cti de eius humanitate gauisi sunt: de eiꝰ
resurrectiõe cõfirmati: qui de eius passio-
ne fuerãt cõtristati. Homo ergo ⁊ leo eis
a dextris est: quia redemptoris nostri eos
incarnatio viuificauit: resurrectio ꝯfirma
uit. Sed vitulus a sinistris: quia mors il-
lius eos ad momentũ temporis in infide
litate ꝓstrauit. Jure aũt locus aquile nõ
iuxta: sed desuper esse describit: quia siue
per hoc qđ eius ascensionẽ signat: seu qꝛ
verbũ patris deũ apud patrẽ esse denũci-
at: super euãgelistas ceteros virtute cõ-
tem platiõis excreuit. Cum quibus ⁊ si si
mul de eius deitate loquit: hanc tamẽ oĩ
bus subtilius contemplat. Sed si aquila
cũ tribus alijs adiũcta quattuor aĩalia es
se memorant: nimirũ quomodo desuper
ipõꝝ quattuor esse describit: nisi qꝛ iohẽs
per hoc qđ in pricipio verbũ vidit: etiã su
ꝑ semetipm trãsijt. Nã nisi ⁊ se transisset:
verbũ in principio nõ vidisset. Qui ergo
⁊ semetipm transgressus est: nõ iam solũ-
modo super tria: sed adiuncto ⁊ se super
quattuor fuit. Sequit.

**Et facies eorum ⁊ penne eo-
rum extente desuper.]**

Facies ⁊ pẽne extente desuper describũ
tur: qꝛ oĩs intentio omniũsq; contẽplatio
sanctoꝝ super se tẽdit: vt illud possit adi
pisci qđ in celestibꝰ appetit. Siue enĩ bo
no operi seu vero inuigilet ꝯtẽplatõi: tũc
veraciter hoc quod agit bonũ ẽ: qñ ei cõ-
placere cõcupiscit a quo est. Nam qui bo
na agere videt: ⁊ per hec nõ deo: sed ho-
minibꝰ placere desiderat: intentõis sue fa
ciẽ deorsum premit. Et qui iccirco in sa-
cro eloquio ea que diuĩtatis sunt: cõtem-
plat: vt per hoc qđ intelligit: occupari ad
questiões possit: quia nõ dulcedine quesi
te beatitudinis saciari appetit: sed doctꝰ
videri: iste nimirũ intellectus sui pennas
desuper nõ extendit. Sed quoniã sensus
sui vigilantiã in terreno appetitu occupat
pennas quas leuare in altũ ⁊ quibꝰ suble
uari ipẽ potuit: in imis deponit. Qua in
re pensandũ est vt omẽ bonũ qđ agit: per
intentionẽ semper ad celestia leuet. Qui
enĩ per bona que facit terrenã gloriã cõcu
piscit: pẽnas suas ⁊ faciẽ deorsum depri-
mit. Hinc enĩ per ꝓphetã de quibusdã di
cit. Uictimas in ꝓfundũ deferebãt. Osee
5. Quid enĩ sunt aliud lachryme orõnis
nisi victime oblatiõis nr̃e: sic̃ scriptũ est.
Sacrificiũ deo spũs ꝯtribulatus. ps. 50.
Et sunt nõnulli q̃ iccirco se in p̃ce lamẽtꝫ
afficiũt: vt aut t̃rena comoda acq̃rant: aut
hoĩbus sancti esse videant. Quid isti nisi
victĩas in ꝓfũdo deferũt: q̃ per hoc qđ in
imo sunt q̃ requirũt: orõis sue sacrificiũ de
orsũ deponũt. Electi aũt qꝛ ⁊ in bono ope
oĩpotẽti deo placere appetũt: ⁊ per ꝯtem
platiõis gratiam eternã iam beatitudinẽ
degustare cõcupiscũt: facies ⁊ pennas de
super extendũt. Sequit.

**Due penne singuloꝝ iunge-
bant: ⁊ due tegebãt corpa eoꝝ.**

Dictũ fuerat. Et facies ⁊ pẽne eoꝝ extẽ
te desuꝑ atq; mox subiunctũ est hoc qđ ꝓ
tulimus: qꝛ due pẽne singuloꝝ iũgebant
Ubi apte intelligit: qꝛ extẽdebant desuꝑ
⁊ iũgebant. Due vero tegebãt corpa eoꝝ
Quid aũt pennas aĩaliũ: nisi ale noiant.

B Qua in re nobis diligēti perscrutatione querendū est: que sint quattuor pēne sanctoꝝ: ex quibus due superius extēse iungunꝉ: due vero eoꝝ corpora ↄtegūt Si eñ vigilanter aspicimus: quattuor esse virtutes inuenim⁹: que a terrenis actibus omne pennatū anīal leuant. In futuris videlicet amor ⁊ spes: de p̄teritis aūt timor ⁊ penitentia. Penne ergo sibimet iūcte superius extendunꝉ: qꝛ sanctoꝝ mētē amor ⁊ spes ad superna eleuant. Que apte quoq; cōiuncte nomīanꝉ: quia electi ꝓculdubio: ⁊ amāt celestia que sperāt: et sperant que amāt. Due vero corpora cōtegūt: quia timor ⁊ penitētia ab om̄ipotētis dei oculis eoꝝ mala preterita abscondūt. Due itaq; vt dictū est penne iungūtur sursuꝫ: quādo amor ⁊ spes electoꝝ corda ad superiora eleuāt: ad celestia suspendūt. Due autē penne tegūt corpora: quādo eoꝝ mala preterita a ↄspectu eterni iudicis timor ⁊ penitētia abscondūt. In eo eñ quod se peccasse meminerūt: quia pertimescūt ⁊ deflent: quid aliud ꝙ corpus cooperiūt: qui peccata carnalia per superducta bona opera a districto examīe abscondūt. Scriptū quippe est. Beati quoꝝ remisse sunt iniquitates: ⁊ quoꝝ tecta sunt peccata. p̄s. 31. Peccata eñ tegimus cū bona facta malis actibus supponimus. Omne eñ quod operiꝉ inferius poniꝉ: ⁊ hoc vnde operiꝉ desuper duciꝉ. Quādo ergo abdicamus mala que fecim⁹: ⁊ eligimus que faciamus bona: quasi tegmē ei rei supducimus: quā erubescim⁹ videre. Quālibet eñ sancti viri in hac adhuc vita sunt: habēt tamen qđ ante dei oculos operire debeāt. Quia om̄ino est impossibile vt aut in opere: aut in locutōe: aut in cogitatiōe nunꝙ delinquāt. Unde ⁊ beatus Job qui perfecta quidē hominib⁹ dixerat: dei tamen vocē audiens: seip̄m de ip̄a sua perfecta locutiōe reprehendēs dicebat. Manū meam ponā super os meū. Job. 39. In manu quippe opatio: in ore locutio est. Manū ergo sup os ponere est peccata locutiōis per virtutē boni operis tegere. Libet fratres charissimi ad hui⁹ rei testimoniū magistrū gentium vocare: qualiter sanctū illud animal alis quatuor innitaꝉ aspicere: ex quib⁹ duabus ad superiora euolat: duabus vero pēnis corp⁹ cōtegit: quia preterita que egerat abscōdit. Videamus igiꝉ quātus hūc amor ad celestia eleuet. Mihi viuere xp̄s est ⁊ mori lucrū. Phil. 1. Cognoscamus quanta spe ad superiora tolliꝉ. Nostra cōuersatio ī celis est: vnde etiā saluatorē expectam⁹ dominū nostrū iesum xp̄m. Phil. 3. Videamus si ⁊ in tātis virtutib⁹ positus adhuc timet. Castigo corpus meū ⁊ in seruitutē subijcio: ne forte cū alijs predicauerī ip̄e reprobus efficiar. 1. Corinth. 9. Cognoscamus si hunc mala fecisse peniteat. Ego sū minimus apostoloꝝ: qui nō sum dignus vocari ap̄lus: quia persecut⁹ sum ecclesiā dei. 1. Corinth. 15. In cui⁹ verbis quid aliud ꝙ duritia nostre mētis accusaꝉ: quia ip̄e plangit qđ ante baptisma cōmiserat. Nos vero ⁊ post baptisma multa commisimus: ⁊ tamē flere recusamus.

Quattuor itaq; pēnis sancta anīalia vtūtur: qꝛ per amorē ⁊ penitentiā facta in se illicita deplorāt. Sed qꝛ dictū est. Due penne singuloꝝ iungebanꝉ. Hoc fortasse intelligiꝉ: ꝙ nō pennas ꝓprias eleuātes iungāt: sed vnius ad alterū penne coniūcte sint: vt penne videlicet eleuate vicissim sibi in cōiunctiōe cōcordent. Qua in re questio oriꝉ: quia si due penne que eleuanꝉ amorē ⁊ spem. Due vero que corpora cōtegūt: timorē ⁊ penitentiā designāt. Cur due que extense sunt: dicuntur esse coniūcte: ⁊ due que corpus cōtegunt nō dicunꝉ. Sed hac in te facilis largiēte domino ratio occurrit. Qđ sanctoꝝ penne coniūcte sunt amor ⁊ spes. Due vero penne que corpora cōtegunt: sibimetip̄is ad alterutrū coniūcte nō sunt: timor ⁊ penitentia. Dauid eñ pro lapsu carnis timēdo ⁊ penitēdo affligiꝉ. Petrus casū perfidie fleuit amare. Paulus in se crudelitatē preterite persecutiōis plangit. Om̄es tamen vnā patriā appetūt: ad vnū aucto-

rem omniū peruenire festināt. Due ergo
singulorum penne coniūcte sunt: ⁊ due non
sunt: quia per amorē ⁊ spem: vnū est qđ
desiderant. Sed per timorē ⁊ penitentiā
diuersum est qđ deplorāt. Sequit.

¶ Et vnūquodq3 eorum ante faciem suam ambulabat.]

Dictū superius fuerat. Unūquodq3 eo-
rū ante faciē suam gradiebat: nunc autez
dicit. Corā facie sua ambulabat. Ipsa ita-
q3 repetita videt esse sentētia. Sed quia
corā in presenti dicimus: possumus subti
lius inquirēdo discernere: ꝙ aliud sit an-
te faciē ambulare: atq3 aliud in presenti.
Ante faciē quippe ambulare est anterio-
ra appetere. In p̄senti vero ambulare est
sibimetipsi absentē non esse. Omnis etem
iustus qui vitā suā sollicitus aspicit: ⁊ di-
ligenter cōsiderat quantū cottidie in bo-
nis crescat: aut fortasse quantū a bonis de
crescat. Iste quia se ante se ponit: coraz se
ābulat. Quippe qui vigilāter videt: vtrū
surgat: an defluat? quisquis vero vite sue
custodiā negligit discutere: q̄ agit: que lo
quit: que cogitat: aut despicit: aut nescit:
corā se iste nō ambulat. Quia qualis sit
in moribus suis vel actibus ignorat: nec
sibimetipsi presens est: qui semetipm cot-
tidie exquirere: atq3 cognoscere sollicit9
nō est. Ille autē veraciter se ante se ponit
sibiq3 in p̄senti est: qui se in suis actibus
tanꝗ aliū attendit. Nam sunt multa pec-
cata que cōmittim9: sed iccirco nobis gra
uia nō vident: quia priuato nos amore di
ligētes: clausis nobis oculis in nostra de
ceptiōe blandimur. Unde fit plerūq3 vt ⁊
nostra grauia leuiter ⁊ ꝓximorum mala leuia
grauiter iudicemus. Scriptū quippe est.
Erūt hoīes seipos amantes. ij. Timoth.
3. Et scimus quia vehemēter claudit ocu
lum cordis amor priuatus. Ex quo fit vt
hoc qđ nos agimus ⁊ graue esse non esti-
mamus. Plerūq3 agat a proximo: ⁊ ni-
mis nobis detestabile esse videat. Sed
quare hoc qđ in nobis vile esse videbat:
graue esse videt in proximo: nisi quia nec
nos sicut proximū: nec proximū conspici-
mus sicut nos. Si enī nos sicut proximū
aspiceremus: nostra rep̄hensibilia distri-
cte videremus. Et rursum si ꝓximū aspi
cerem9 vt nos: nunꝗ nobis eius actio ap
pareret intolerabilis: qui sepe fortasse ta-
lia egimus: ⁊ nil nos proximo intolerabi-
le fecisse putabamus. Hoc male diuisum
mentis nostre iudiciū corrigere: per legis
preceptū moyses studuit: cū dixit vt iust9
deberet esse modi9: equusq3 sextari9. Le-
nit. 19. Hinc salomon ait: Pondus ⁊ pō
dus: mensura ⁊ mensura: vtrūq3 abhomi
nabile est apud deū. Prouerb. 20. Sci-
mus quia in negociatorum duplici pondere
aliud maius: aliud minus est. Nam aliud
pondus habēt ad qđ pensant sibi: ⁊ aliud
pondus ad qđ pensant ꝓximo. Ad dan-
dū pondera leuiora: ad accipienduz vero
grauia preparant. Oīs itaq3 homo qui
aliter pensat ea que sunt ꝓximi: et aliter
ea que sua sunt: pondus ⁊ pondus ha-
bet: vtrūq3 autē abhomiabile est apud de
um. Quia si sic ꝓximū vt se diligeret: hūc
in bonis sicut se amaret: ⁊ si sic se sicut ꝓ
ximū aspiceret se in malis sicut ꝓximū iu-
dicaret. Debem9 ergo nosmetipos sollici
te sicut alios videre: nos quoq3 ipos vt di
ctū est: ante nos ponere: vt pēnata anima
lia imitātes incessanter: ne nesciamus q̄d
agamus: corā facie nostra semꝑ ambule-
mus. Peruersi autē sicut pauloante iam
diximus: corā facie sua nō ambulāt: quia
ea que agūt nunꝗ considerāt: ad interitū
tendūt: in prauis actibus exultāt. De qui
bus scriptū est. Qui letant cū malefece-
rint: ⁊ exultāt in reb9 pessimis. Prouer.
2. Sepe vero iustus qui eos cōspicit de-
flet: sed ipi freneticorum more plāgunt ⁊ ri-
dent. Alij indigentibus de rebus ꝓprijs
multa largiunt: sed cū occasionis tempus
inuenerint indigētes opprimūt eosq3 qui
bus valuerint rapinis deuastāt: ponūt an
te cogitatōis sue oculos bona que faciūt:
⁊ non ponūt pessima que cōmittūt. Hi vi
delicet corā facie sua nō ambulāt: q̄ si sibi
metipis presentes essent: cūcta subtiliter

C

que agunt viderent: qualiter bona opera
malis actibus perdāt: agnoscerēt. Sicut
scriptū est. Et qui mercedes cōgregauit:
misit eas in sacculū pertusum. Aggei. I.
De pertuso quippe saculo aliūde exit: qđ
aliunde mittit: quia indiscrete mētis mer
cedē que ex bono opere acquirit: nō aspi-
ciūt: quomodo ex malo opere perdat. Ali
us castitatē seruat corporis secꝫ vigilāter
circūspicit: ne quid foris rep̄hensibiliter
admittat: suis cōtentus est: aliena nō di-
ripit: sed tamē in corde odiū fortasse con-
tra proximū seruat: cum scriptū sit. Qui
odit fratrē suū homicida est. I. Johis. 3.
Considerat ꝙ sit mūdus foris in opere: ⁊
non perpendit ꝙ sit crudelis in mente.
Quid iste: nisi sibimetip̄i absens est: qui
in cordis sui tenebris ābulat: et ignorat.
Alius iam aliena nō diripit: iam corpus
ab immūdicia custodit: iam mēte pura ꝓ
ximū diligit: ⁊ maloꝝ preteritoꝝ cōscius
lamētis se in precibus afficit: sed finita p̄-
ce letat: de quibus in hoc mūdo gaudeat
requirit: ⁊ temporalibus gaudijs egentē
animā dimittit: nec curat ne in eo lachry
marū mensurā immoderata gaudia tran-
seāt. Fitqꝫ vt bonū minime ridēdo perdat
quod plangēdo lucratus est. Hic itaqꝫ co
ram facie sua nō ambulat: quia dāna que
ve patit: cōspicere recusat. Scriptū quip
pe est Cor sapientiū vbi tristicia est: ⁊ cor
stultoꝝ vbi leticia. Eccl̄s. 7. In cūctis er
go que agimus diligēter nosmetip̄os cō-
spicere interius et exterius debemus: vt
pennata aīalia sequentes nobismetip̄is
presentes simus: ⁊ corā facie nostra semꝑ
ambulemus: habētes adiutorē vnicū pa-
tris Jesum xp̄m dominū nostrū: qui cū eo
viuit ⁊ regnat in vnitate spiritussancti de
us per om̄ia secula seculoꝝ amen.

Explicit omelia. IIII.

Incipit Omelia. V. que inter-
pretat in primo capitulo ab illa
parte: Ubi erat impetus spiri-
tus illuc gradiebant: vsqꝫ ad il-
lam partem. Cūqꝫ aspicerē ani-
malia apparuit rota vna.]

O Quā mira est ꝓfunditas elo-
quioꝝ dei: libet huic intende-
re: libet eius intima gratia du-
ce penetrare. Hāc quotiens ad
intelligendū discutim⁹: quid aliud ꝙ sil-
uarū opacitatē ingredimur: vt in eius re-
frigerio ob hui⁹ seculi estibus absconda-
mur: Ibiqꝫ viridissimas sententiarū her-
bas legēdo carpimus: tractādo rumina-
mus. In ea locutiōe que ad vos fratres
charissimi nudiustercius facta est: quali-
ter ostensa aīalia vel redemptorē nostrū
vel quattuor eius euāgelistas atqꝫ perfe-
ctos om̄es significēt: dictū est: quoꝝ vide
licet animaliū adhuc subtilius virtus ex-
primit: vt ad eorū imitationē nos quoqꝫ
infirmi ⁊ despicabiles inquantū dño lar-
giēte possum⁹ extēdamur. Ecce em̄ dicit
A Ubi erat impetus spiritus:
illuc gradiebantur.]

In electis ⁊ reprobis diuersi sunt impe-
tus: in electis videlicet impetus spiritus
in reprobis īpetus carnis Impetus quip
pe carnis ad odiū: ad elationē: ad immū-
diciā: ad rapinā: ad exteriorē gloriam: ad
crudelitatē: ad perfidiā: ad desperationē
ad iram: ad iurgia: ad voluptates animū
impellit. Impetus vero spiritus: ad cha-
ritatē: ad humilitatē: ad continentiā: ad
largitatē misericordie: ad interiorē profe
ctū: ad pietatis opera: ad eternoꝝ fidem:
ad spem sequētis gaudij: ad paciētiā: ad
pacē: ad considerationē vite mortalis: ad
lachrymas mentē pertrahit. Unde neces
se est vt magna semper cura cōsiderare de
beamus in om̄e quod agimus: quis nos
impetus ducat: vtrū nostra cogitatio per
impetū carnis: an per impetū spiritus im
pellat: Amare etem̄ terrena: temporalia
eternis preponere: exteriora bona nō ad
vsum necessariū habere: sed ad volupta-
tem cōcupiscere: vltionē de inimico que-
rere: de emuli casu gaudere impetus car-

nis est. At contra amare celestia: cōtem-
pnere transitoria: nō ad fluxum volupta-
tis trāsitorie: sed ad visū necessitatis que
rere de inimici morte tribulari impetus
spiritus est. Et quia perfecti quiqꝫ qui in
istis se semper virtutibus exercēt. Recte
nūc de sanctis animalibus dicit:

A Ubi erat impetus spiritus:
illuc gradiebantur.]

[Sed sciendū nobis est ꝙ plerūqꝫ ad īpe
tus carnis se sub velamine spiritalis im-
petus palliat: ⁊ qđ carnaliter facit: men-
tit sibi ipa cogitatio: quia hoc spiritaliter
faciat. Nam sepe iracūdie stimulus vict⁹
contra delinquētes zelo vlciscende iusti-
cie plusꝙ necesse est inflammat: ⁊ iusticie
limitē in vltionē transiēs: agit crudeliter
qđ se iuste agere suspicat. Impetus igit
carnis huic sub specie spiritus velat⁹ est:
quādo hoc quod recte aľs iuste agi credi
tur: sub discretiōis moderamine nō tene-
tur. Et sepe alius nimie māsuetudini stu
dēs: subiectoꝝ vicia aspicit: atqꝫ hec per
feruorē zeli corrigere recusat: que in eis
crudeliter nō corrigendo multiplicat: at-
qꝫ vt eius lenitas ⁊ sibi sit ⁊ subiectis ini-
mica: qui torporē mentis sue: quia patiē-
tiā deputat: per carnis spiritū ab impetu
spiritus elongat. Prima ergo nos cogi-
tatio in requisitiōe nostri cordis debet ex
cutere: ne ad quedā que agim⁹ per aper-
tū carnis impetū ducamur: ne prius dele
ctatiōibus animus seductus mala esse co
gnoscat: ⁊ tamē faciat. Secūda vero nos
cura debet vigilātes reddere: ne se impe
tus carnis: quasi impetus spiritus latēter
subiiciat: ⁊ culpas quas agim⁹ nobis vir
tutes fingat. Sciendū vero est: quia gra-
uiores culpe sunt: que supducta specie vir
tutes imitant: quia ille in aperto cognite
animū in confusionē deiiciūt: atqꝫ ad peni
tentiā trahūt: iste vero nō solū in peniten
tiā nō humiliant: sed etiā mentē operan
tis eleuāt: dum virtutes putant. Hoc au-
tē quod de sanctis aīalibus dictū superi
us fuerat: vt altius cōfirmet iteꝝ replicat

B Non reuertebant cum am-
bularent.]

Qr electi quiqꝫ sic ad bona tendūt: vt ma
la perpetrāda non redeāt. Qui eñi perse
uerauerit vsqꝫ in finē: hic salu⁹ erit. Ma-
thi. 1. et. 4. Et sicut per salomonē dicit:
Iustoꝝ semita quasi lux splendēs ꝓcedit
⁊ crescit vsqꝫ ad perfectū diē. In eoꝝ nā-
qꝫ animo bonū desideriū atqꝫ intellectus
lucis intime iā pars diei est: sed quia vsqꝫ
ad finē vite in virtute proficiūt: ad perfe-
ctū diem tunc veniūt: quādo ad regna ce
lestia perducti: in ea luce quā desiderant:
iam minus aliquid nō habebūt. Sequit

C Et similitudo animalium ⁊
aspectus eorum quasi carbonuz
ignis ardentium: ⁊ quasi aspe-
ctus lampadarum.]

Aspectus animaliū carbonib⁹ ignis ar-
dentibus atqꝫ lampadibus comparant.
Quisquis eñi carbonē tangit incendit:
quia qui sancto viro adheret ex eius assi-
duitate visionis: vsu locutiōis: exemplo
opis accipit vt accendat in amorē verita-
tis: peccatoꝝ suoꝝ tenebras fugiat: in de
siderio lucis exardescat: vt iā ꝑ verū amo
rē ardeat: qui ꝑ̇us in iniq̄tate tm̄ mortu⁹
quantū frigidus iacebat. Lampades vo
lucē suā longius spargūt: ⁊ cū in alio loco
sint: in alio resplendēt. Qui eñi spiritu ꝓ
phecie: verbo doctrine: miraculoꝝ pollet
grā: huius opinio longe lateqꝫ vt lāpas
lucet: ⁊ quiqꝫ bona eius audiūt: qr ꝑ hec
ad amorē celestiū surgunt: in eo qđ se per
bona opera exhibent: quasi ex lampadis
lumine resplendēt. Quia ergo sancti vi-
ri quosdā iuxta se positos: quasi tangen-
do ad amorē patrie celestis accendūt: car
bones sunt. Quia vero quibusdā ⁊ lōge
positis lucent: eoꝝ itinera ne in pc̄ī sui te
nebras corruāt: lāpades fiūt. Hoc vo in
ter carbones ⁊ lampades distat: qđ carbo
nes ardēt quidē: sed eius loci in quo iacu
erit tenebras nō expellūt. Lampades au
tē qr magno flāmaꝝ luīe resplendēt: dis-

fusas circūquaq; tenebras effugāt. Qua
ex re notandū est: quia sunt pleriq; sancto
rū ita simplices ⁊ occulti: se seq; in locis
minoribus sub magno silētio cōtegentes
vt vix eorum vita ab alijs possit agnosci.
Quid itaq; isti nisi carbōes sunt: qui ⁊ ipi
per feruorē spiritus ardorē habent: tamē
exempli flammā non habēt: nec in alienis
cordibus tenebras peccatoꝝ vincūt: quia
vitā suam omnino sciri refugiūt. Sibimet
ipis quidē accensi sunt: sed alijs in exem-
plū luminis nō sunt. Hi autē qui ⁊ exem
pla virtutū prerogāt: ⁊ lumē boni operis
per vitā ⁊ verbū itinerātibus al's erranti-
bus demonstrāt: iure lampades appellā-
tur: quia ⁊ per ardorē desiderij ⁊ per flam
mā verbi a peccatoꝝ cordibus erroris te-
nebras repellūt. Qui igit in occulto be-
ne viuit: sed alieno ꝓuectui minime profi
cit: carbo est. Qui vero in imitatiōe san-
ctitatis positus: lumen ex se rectitudinis
multis demonstrat: lāpas est: quia sibi ar
det ⁊ alijs lucet. Sequit.

Et hec erat visio discurrēs in medio animaliū splendor ignis ⁊ de igne fulgur egrediens.]

Splendor ignis ⁊ de igne fulgur egre-
diens in medio animaliū discurrēs vide-
tur. Quia nisi ab igne veritatis illa pen-
nata aīalia calorē susciperēt: ipsa in car-
bonū atq; lampadarū similitudinē nō ar-
derent. Ignis em̄ nomīe sanctusspiritus
figurari solet: de quo in euāgelio dn̄s di-
cit: Ignē veni mittere in terrā: ⁊ quid vo
lo nisi vt accendat? Luce. 12. Cum enim
carnalis mens sanctū spiritū accipit: spiri
tali amore succensa malū plangit qđ fecit
⁊ terra ardet: quādo accusante se cōscien-
tia cor peccatoris vrit: atq; in dolore peni
tentie cremat. Hinc rursus scriptum est.
Deus tuus ignis ꝯsumens est. Deutro.
4. Quia em̄ mentē quā repleuerit: eam
a peccatoꝝ rubigine mundā reddit crea-
tor noster: ⁊ ignis dicit ⁊ cōsumens. San
ctus ergo spiritus in medio aīaliū splen
dor ignis: ⁊ de igne fulgur egrediens di-
scurrere dicit: quia vniuersam ecclesiā re
plens: in electoꝝ cordibus ex seipo flam-
mas amoris proijcit: vt corusci fulgoris
more per terrorē feriat: ⁊ ad amorē suum
corda torpētia accēdat. Sed quia sanct⁹
spiritus deus ante secula patri est et filio
coeternus: querendū nobis est cur discur
rere dicat. Om̄is etem̄ qui discurrit acce
dit ad locū in quo non fuit: ⁊ eū deserit in
quo fuit. Qua igit ratiōe discurrere spiri
tū dicamus dū cuncta intra ipm sint: ⁊ lo
cus nusq̄ sit: vbi nō sit: Sicut scriptū est.
Spiritus dn̄i repleuit orbē terrarū. Sa-
pien. 1. Et tamen cū laus sapiētie descri-
berek adiunctū est. Est em̄ in illa spiritus
intellectus: spiritus vnic⁹ multiplex: sub
tilis: mobilis. Et paulo post human⁹ sta
bilis. Sapien. 7. In quibus rursum ver
bis magna nobis questio orit. Cur iste spi
ritus qui implet om̄ia simul mobilis ⁊ sta
bilis dicat. Sed si ad vsum cōsuetudinis
human e recurrim⁹: sensum citius loquē-
tis inuenim⁹. Homo quippe qui in ea re
gione in qua est vbiq; discurrit: ꝓculdu-
bio vbiq; obuiā venit: ⁊ repente vbi non
credit: inuenit. Omnipotētis ergo spiri-
tus vt vbiq; p̄sentia signaret: simul ⁊ mo
bilis ⁊ stabilis dicit. Stabilis: q: per na-
turā omnia cōtinet. Mobilis autē dicit:
quia vbiq; etiā nesciētibus occurrit. Te
nens ergo om̄ia stabilis: presentē se om̄i-
bus exhibens mobilis appellat. Splen-
dor ergo ignis ⁊ de igne fulgur egrediēs
inter pennata animalia discurrit. Quia
sanctus spiritus simul singulis atq; om̄i-
bus presto fit ⁊ incēdit quos cōtigerit: ⁊
illuminat quos incēdit: vt post frigus pri
stinū accensi ardeāt: ⁊ per ignem amoris
quē acceperint: flāmas exemploꝝ reddāt
Fulgur quippe de hoc igne egrediēs tor
pentes mētes percutit: easq; percutiēdo
excitat ⁊ inflāmat: vt post amorē illius ar
dentes pariter ⁊ lucētes currāt. Unde ali
as scriptū est. Thronus eius flāma ignis
rote eius ignis accēsus. Dan̄. 7. Hi em̄
qui animarū custodes sunt: ⁊ pascēdi gre
gis onera susceperūt: mutare loca minime

permittunt. Sed quia vno in loco positi diuinitatis in se presentiā portant ⁊ ardēt: thronus dei flāma ignis dicit. Hi aūt qui amore dñi in predicatiōe discurrūt. Rote eius ignis ardētes sunt. Quis cū ex eius desiderio per varia loca discurrunt: vnde ipi ardent: alios accendūt. Potest tamē discursus atqꝫ mobilitas spiritus requisitiōe alterius consideratiōis intelligi. In sanctoꝝ quippe cordibus iuxta quasdam virtutes semꝑ permanet: iuxta quasdā vero recessurus venit: ⁊ ventur⁹ recedit. In fide etenī spe atqꝫ charitate: ⁊ in bonis aliis sine quibus ad celestē patriā nō potest veniri: sicut est humilitas: castitas: iusticia: atqꝫ misericordia perfectoꝝ corda nō deserit. In ꝓphecie vero virtute: doctrine facūdia: miraculoꝝ exhibitiōe electis suis aliquādo adest: aliquādo se subtrahit. Adest vt eleuent: ⁊ semetipm subtrahit: vt humilient. Adest vt eos ostēsa virtute glorificet: recedit: vt semetipos subtracta eius virtnte cognoscant. Adest vt ostendat quid per ipm sint: recedit vt patefaciat: qui vel quales remaneāt sine ipo In his itaqꝫ virtutibus sine quibus ad vitā minime peruenit: sanctusspirit⁹ in electoꝝ suoꝝ cordibus permanet. In his vero per quos sanctitatis virtus ostēdit: aliquādo misericorditer presto est: ⁊ aliquādo misericorditer recedit. Discurrēs ergo ⁊ mobilis spiritus dicit: quia insignis atqꝫ virtutib⁹ iuxta vniuscuiusqꝫ votū cōtinue non habet. Bene autē inter sancta animalia discurrere perhibet. Discursus quippe ad celeritatē pertinet. Inter perfectos autē discurrit spiritus: quia ⁊ si ab eoꝝ cordibus ad momentū recesserit: citius redit. Sequit.

Et anmialia ibant ⁊ reuertebantur in similitudinē fulguris coruscantis.]

Cum superius dictū sit: nō reuertebant cū ambularēt: qua ratiōe nunc dicit: anīalia ibāt ⁊ reuertebant. Ualde sibi hec vident esse cōtraria: qꝛ ibant ⁊ nō reuertebant: ⁊ ibant ⁊ reuertebant. Sed qualiꝛ intelligendū sit: citius agnoscimus: si duas vitas actiuā scꝫ ⁊ contemplatiuā sollicite discernamus. In vna eīn fixi permanere possum⁹: in altera autē intentā mentē tenere nullo mō valemus. Cuꝫ eīn torporē nostrū relinquimus: nosipos ad bone operatōis studiū excitamus: quo alibi nisi ad actiuā imus: a qua reuerti post nos nullo mō debemus. Quia qui illā ad torporem negligētie ad prauitatis nequiciā quas reliquerat: redit: esse sine dubio celeste anīal nescit. Cuꝫ vero ab actiua vita ad cōtemplatiuā surgimus (qꝛ diu mens stare in cōtemplatiōe non valet: sed oīne qđ de eternitate per speculū ⁊ in enigmate cōspicit: quasi furtim hoc ⁊ per transitū videt) ipa sua infirmitate ab immēsitate tāte celsitudis anim⁹ repulsus: in semetipo relabit. Et ncce est vt ad actiuā redeat: seqꝫ ipm cōtinue in vsum bone oꝑationis exerceat: vt cū mens surgere ad ꝯtemplanda celestia nō valet: queqꝫ potest bona agere nō recuset. Sicqꝫ fit vt ipis suis bonis actib⁹ ad superiora rursus in cōtemplationē surgat: ⁊ amoris pastū de pabulo cōtemplate veritatis accipiat: in qua qꝛ diu se tenere ipa corruptiōis infirmitas nō potest: ad bona rursum oꝑa rediēs suauitatis dei memoria pascit: ⁊ foris piis actibus: intus vero sanctis desideriis nutrit. Hinc etenī de perfectis viris post ꝯtemplationē suā redeūtibus dicit. Memoriā suauitatis tue eructabūt. ps. 144. Dulcedinē quippe suauitatis intime: qꝛ vt cūqꝫ possunt (velut ex quodā corusco) pregustādo tangere: eius memoriā studēt recolēdo semꝑ ⁊ loquēdo eructare. Unde ⁊ apte nos psalmista admonet dicēs Lux orta est iusto: ⁊ rectis corde leticia. Letamini iusti in dño: ⁊ ꝯfitemini mēorie sanctitatis ei⁹. ps. 86. Qui rursus ait: Quā magna multitudo dulcedis tue dñe. ps. 30. Que videlꝫ ꝙ magna esset: nullo⁹ cognosceret: nisi hāc aliquaten⁹ ꝯtemplādo gustasset. Hinc iterū dicit: Ego dixi in extasi mea: ꝓiectus sum a vultu oculoꝝ tuo

rū. Nisi enī in mentis excessu subleuatus
dulcedinē suauitatis eterne cognouisset:
in hoc adhuc mūdo retentus nō discerne
ret: ꝙ longe ꝓiectus iaceret. Ostensa er-
go aīalia vadūt ꝛ nō reuertunt: atqꝫ va
dunt ꝛ redeūt: qꝛ scī viri ꝛ ab actiua vita
quā apprehēderūt: ad iniquitates nō cor
ruūt: ꝛ a cōtemplatiua vita quā tenere iu
giter nō possunt: in actiuā relabunt. Si-
cut enī dictū est ipso infirmitatis sue pon
dere deuicti: ad semetipsos redeūt repulsi
vt eūtes discant quid desiderēt: ꝛ reuertē
tes vbi iaceāt sciant. Euntes intelligāt:
vbi nō dū sint: reuertētes quid sint. Sed
qualiter sancta hec animalia redeant de-
monstrat: cum subdit.

In silitudinē fulguris coruscātis.

Bene aūt reuertentia aīalia coruscāti ful
guris cōparant. Quia sancti viri cū alīs
dū ad superna cōtemplanda euolant: pri
mitias sui spūs in celestis patrie amore li
gant. Sed grauati humane cōuersatiōis
pondere: ad semetipsos redeūt: bona cele-
stia que saltē per speculū cōtemplari po-
tuerūt: fratribus denūciant: eorūqꝫ aīos
in amorē intime caritatis accendūt. Quā
nec videre sicut est: nec loqui preualēt si-
cut viderūt: loquētes aūt verbis suis cor
da audientiū feriūt ꝛ incendūt. Quasi er
go fulgur coruscās redeūt: qꝛ per eos sup
nū lumē intermicat: ad amorē celestis pa
trie mētes audientiū inflāmat. More ita-
qꝫ coruscātis fulguris cū loquēdo percu-
tiūt: ignē spiritalē desiderij spargūt. Alio
qꝫ mō sancta aīalia vadūt ꝛ redeūt. Va-
dūt enī cum ad insinuandā celestis doni
gratiā in predicationē mittūt: atqꝫ vt ad
fidē trahant: mira corā infidelibus faciūt
Sed redeūt: qꝛ hec oīpotentis dñi virtuti
tribuētes: sibimetipsis que fecerīt nō ascri
būt. Cum enī stupēda faciūt fulgura sūt:
qꝛ corda intuentiū cōcutiūt: terrēt: illumi
nāt: ꝛ accendūt. Unde scriptū est. In luīe
iacula tua ibūt: in splēdore fulguris armo
rū tuoꝝ. Abac. 3. Iacula dñi sunt verba
sanctoꝝ: que corda peccantiū feriūt: sed
ista iacula habēt arma. Scitis fratres: qꝛ
preliatores viri iacula mittūt: armis vero
muniunt: dū ergo verbis addūt miracula
quasi armis se muniūt: ne ipsi feriant. In
lumine iacula tua ibūt: qꝛ in aperto exeūt
verba dei. Sed qꝛ comitari debēt sentēti
as sanctoꝝ doctoꝝ facta miraculoꝝ: re-
cte subiūgit In splēdore fulguris armoꝝ
tuoꝝ. Quia dū addūt eis arma miraculo-
rū mētes persequentiū fulgurāt: vt eos ꝑ
sequi nō presumāt. Hec itaqꝫ aīalia va-
dūt ꝛ reuertunt in similitudinē fulguris
coruscātis Quia postꝙ mira sancti inter
hoīes faciūt: postꝙ corda audientiū spar-
so lumīe incendūt: ad quandā auctori suo
gloriā redeūt: vt illi laudē reddāt: ꝑ quē
se posse talia sciunt. Sic petrus cū sanato
hoīe qui claudus ex vtero matris fuerat:
signū fecit: qđ oēs qui cognoscerēt: valde
mirarent: dixit: Quid miramini in hoc:
aut nos qđ intuemī quasi nostra virtute:
aut pietate fecerimus hūc ambulare? De
us abraā: deus ysaac: ꝛ deus iacob: deus
patrū nostroꝝ glorificauit filiū suū iesum.
Actu. 3. Et paulopost. In fide noīs eius
hūc quem vidistis ꝛ nostis cōfirmauit no
mē eius. Signū quippe faciēs intuentiū
oculos miraculi luīe perstrinxit: sed hūili
tatē custodiēs: ꝛ laudē auctori reddēs: qua
si vnde venerat redijt: qꝛ lux fulguris vn
de fuerit ostēdit. Sancta itaqꝫ aīalia cū
ad signa operāda veniūt: ꝛ cū ad redden-
dā auctori suo gloriā intus apud semeti-
psa redeūt fulgur sūt: qꝛ ꝛ ostēdendo mi-
racula ꝛ exēpla humilitatis ꝓbendo men
tes intuentiū feriūt ꝛ incendūt. In omni
aūt qđ faciūt: iccirco semꝑ ad laudē crea-
toris redeūt: vt in ea virtute quā accipiūt
vera stabilitate persistūt. Nam si quid si-
bi tribuerēt: in hoc qđ acceperāt: stare nō
possent. Unde bene etiā per salomonē di
cit Ad locū de quo exeūt flumina reuertū
tur: vt iteꝝ fluāt. Eccl'ś. 1. Siue enī in vir
tutibꝰ seu in doctrina quid aliud sūt san-
cti viri ꝙ flumina: que terrā cordis carna
liū aridā rigāt. Sed siue in operatiōe quā
faciūt seu in doctrine verbis citiꝰ siccarēt
nisi per intentionē cordis sēꝑ sollicite ad

locū de quo exeūt rediret. Si em̄ intror-
sus ad cor nō redeant: ac sese in amore cō
ditoris desiderioꝝ vinculis nō astringāt:
⁊ manus ab eo quod agebat deficit: ⁊ lin-
gua ab eo quod loquebaᵗ arescit. Sed in
tus semꝑ per amorē redeunt: ⁊ hoc qđ in
publico operātes: atqꝫ loquētes fundūt:
in secreto suo de fonte amoris hauriunt.
Amādo em̄ discūt: docendo ꝓferūt. Ad
locū ergo de quo exeūt flumina reuertunᵗ
vt iterū fluant: qꝛ aquā sapiētie inde sem-
per hauriūt vnde oriᵗ: ne cū currerit exsic
ceᵗ. Per oē ergo qđ agimus ad fontē ve
ri lumīs sollicita mēte redeamus Redda
mus creatori nr̄o gratias de bonis que ac
cepimus: eiqꝫ cū esaia ꝓpheta suppliciter
dicamus. Oīa opera nr̄a operatus es no
bis. Esa. 26. Bona em̄ nostra eius sunt
opa: cuiꝰ visceribus nō suffecit: vt nos eri
geret: nisi ⁊ semetipm̄ ꝓ nobis inclinaret
Si em̄ coeternus patri deus ante secula
nō fieret: homo in tpe: qn̄ homo tpalis sa
peret eterna? Descensio ergo veritatis as
cēsio facta est humanitatis nostre. Demꝰ
ei gloriā: demus laudem: qui viuit ⁊ re-
gnat cū patre in vnitate spiritussancti deꝰ
per oīa secula seculorum amen.

Explicit omelia. V.

[I]Incipit Omelia. VI. que in- terpretatur in primo capitulo: ab illa parte. Cūqꝫ aspicerē ⁊c. vsqꝫ ad illam partem. Et totum corpus oculis plenū in circuitu ipsorum quattuor.]

A

[T]Enebrosa aqua in nubibus ae-
ris. Quia obscura est sciētia in
ꝓphetis Sed salomonis voce
attestāte didicimus. Gloria re
gu celare verbū ⁊ gloria dei est inuestiga-
re sermonē. Prouer. 25. Quia ⁊ honor
est hominū eoꝝ secreta abscondere: ⁊ glo
ria dei est mysteria sermonis eius aperi-
re. Ipa autē per se veritas dicit: Que di
co vobis in tenebris dicite in lumīe. Ma
thei. 10. Idest aperte exponite que in alle
goriarū obscuritatibꝰ auditis. Magne ve
ro vtilitatis est ipa obscuritas eloquiorū
dei: quia exercet sensum vt fatigatiōe di-
lateᵗ: ⁊ exercitatus accipiat qđ capere nō
potest ociosus: habet quoqꝫ adhuc maius
aliud: quia scripture sacre ītelligētia si in
cūctis esset aperta vilesceret. In quibus-
dā locis obscurioribus tāto maiori dulce
dine inuēta reficit: quāto maiori labore fa
tigat animū quesita. Ecce em̄ sancti Eze-
chielis nūc voce diciᵗ.

¶ Cumqꝫ aspicerē aīalia appa-
ruit rota vna super terrā.]

Quid āt rota nisi sacrā scripturā signat
que ex oīni parte ad auditoꝝ mentes vol
uiᵗ: ⁊ nullo erroris angulo: a predicatōis
sue via retineᵗ. Ex omni autē parte volui
tur: quia inter aduersa ⁊ ꝓspera ⁊ recte ⁊
humiliter incedit. Circulus quippe p̄ce-
ptoꝝ illius modo sursū: modo deorsū est:
que perfectioribꝰ spiritaliter dicunᵗ: in-
firmis iuxta litterā congruūt. Et ipsa que
paruuli iuxta litterā intelligūt: docti viri
per spiritalē intelligentiā in altū ducunt.
Quis nāqꝫ paruuloꝝ in facto esau ⁊ ia-
cob: quod alter ad venatū mittiᵗ vt bene-
dicaᵗ: alter vero per suppositionē matris
a patre benediciᵗ: nisi iuxta sacre lectiōis
hystoriā pasciᵗ. In qua videlicet hysto-
ria si ad intellectū paulo subtilius astrin-
gaᵗ: videᵗ: quia iacob primogeniti bene-
dictionē nō per fraudē subripuit: sed vt si
bi debitā accepit: quā cōcedēte fratre da
ta lentis mercede emerat. At vero siquis
altius sentiens: vtroruqꝫ facta velit per al
legorie archana discutere: ꝓtinus ab hy-
storia in mysteriū surgit. Quid est enim
quod ysaac de maioris filij sui venatione
vesci cōcupiscit: nisi qđ omnipotēs deus
iudaici populi bona operatiōe pasci desi-
derauit. Sed illo tardāte minorē rebec-
ca supposuit: qꝛ dū iudaicus populus bo
na opera foris querit: gentilē populū ma
ter gratia instruxit: vt omnipotenti patri
cibum boni operis offerret: benedictio-

nē maioꝛis fratris acciperet: qui eoſdē ci bos ex domeſticis anīalibus ꝑbuit Quia gentilis populus placere deo de exterioribus ſacrificijs nō querens: per vocē ꝓphete dicit: In me ſūt deus vota tua que reddā laudatiōes tibi. ꝑs. 55. Quid eſt ꝙ iſdē iacob manus ac bꝛachia ⁊ collū he dinis pellibus texit: niſi qꝺ hedus ꝓ peccato offerri cōſueuit? Et gentilis popul⁹ carnis quidē in ſe peccata mactauit: ſed ⁊ coopertū ſe peccatis carnalibus confiteri nō erubuit. Quid eſt ꝙ veſtimētis fratriſ maioꝛis induitꝛ: niſi qꝺ ſacre ſcrpture pꝛeceptis que maioꝛi populo data fuerāt: in bona opatiōe veſtitus ē: ⁊ eis miōꝛ in domo vtitꝛ: que maioꝛ foꝛas exiens: intus reliquit. Quia illa gentilis populus pꝛecepta tenet in mēte que iudaicus populus habere nō potuit: dū ſolā in eis litterā attendit. Et quid eſt ꝙ yſaac eundē filium neſcit quē benedicit: niſi hoc qꝺ de gentili populo dn̄s per pſalmiſtā dixit: Populus quē non cognoui ſeruiuit mihi: ob auditu aurꝭ ob audiuit mihi. ꝑs. 17. Quid eſt ꝙ pꝛeſentē nō vidit: ⁊ tamen ei que in futuro veniebant videt? niſi qꝺ oīpotens deus cū per ꝓphetas ſuos ꝑdicaret gentilitati gratiā pꝛerogandā: eam ⁊ in ꝑſenti per gratiā non videt: quia tūc in erroꝛe dereliquit: ⁊ tamē quia hanc quādoꝗ collecturus erat: per benedictiōis gratiā ꝓuidit. Unde ⁊ idē iacob gentilis populi figurā tenet: eiꝗ in benedictiōe dicitꝛ: Ecce odoꝛ fili mei ſicut odoꝛ agri pleni: cui bn̄dixit dn̄s deus: Gen̄. 27. Sicut em̄ in euāgelio veritas dicit. Ager eſt hic mundus. Luce. 17. Et quia gētilis populus ad fidē perduct⁹: per electos ſuos in vniuerſo mūdo virtutibus redolet: odoꝛ filij odoꝛ eſt agri pleni. Aliter namꝗ redolet flos vue: qꝛ magna eſt virtus ⁊ opinio ꝑdicatoꝝ: qui inebꝛiāt mentes audientiū. Aliter flos oliue: qꝛ ſuaue eſt opus miſericoꝛdie. Aliter flos roſe: qꝛ mira eſt fragrātia que rutilat ⁊ redolet ex cruoꝛe martyrū. Aliter flos lilij: qꝛ candida vita carnis eſt de incoꝛruptiōe virginitatis. Aliter flos viole: qꝛ magna eſt virtus humiliū: qui ex deſiderio loca vltīa tenentes ſe per humilitatē a terra in altū nō ſubleuātꝛ ⁊ celeſtis regni purpurā in mente ſeruāt. Aliter redolet ſpica cū ad maturitatē perducitꝛ: qꝛ bonoꝝ operū perfectio ad ſacietatē eoꝝ qui iuſticiā eſuriūt pꝛeparatꝛ Qꝛ ergo gentilis populus in electis ſuis vbiꝗ per mundū ſparſus eſt: ⁊ ex eis virtutibus quas agit: oēs qui intelligunt odoꝛe bone opiniōis replet. Dicatꝛ recte. Ecce odoꝛ filij mei ſicut odoꝛ agri pleni. Gen̄. 27. Sed qꝛ eaſꝺ ꝩtutes ex ſemetiꝑo nō habet adiūgat. Cui benedixit dn̄s deus. Et qꝛ idē electoꝝ populus per ꝗſdā etiā in cōtemplationē ſurgit: per quoſdā vero in actiue vite ſolūm⁹ opera pingueſcit: recte illic additꝛ. Det tibi dn̄s de roꝛe celi: ⁊ de pinguedine terre. Gen̄. Ibidē. Ros em̄ deſuꝑ ⁊ ſubtiliter cadit: ⁊ totiēs de roꝛe celi accipimus: quotiēs per infuſionē cōtemplatiōis intime: de ſuꝑnis aliquid tenuerit videmus. Cuꝫ vero bona opera etiā per coꝛpus agimus: de terre pinguedine ditamur. Quid eſt aūt ꝙ eſau tarde ad patrē redit: niſi qꝛ iudaicus popul⁹ ad placendū deo: al'ꝰ ad placandū dn̄m ſero reuertitꝛ. Cui ⁊ hoc in benedictiōe dicitꝛ: Tēpuſꝗ erit cū ſoluatꝛ iugū de collo tuo Eſa. 10. Quia a ſeruitute peccati iudaic⁹ popul⁹ in fine liberabitꝛ. Sicut ſcriptū eſt eſt. Donec plenitudo gentiū introiret: ⁊ ſic oīs iſrael ſaluus fiet. Ro. 10. Quē nō paruuloꝝ ipſa euāgelica hyſtoꝛia in miraculi operatiōe reficit: ꝙ hydrias vacuas dn̄s aqua impleri ꝑcepit: eandēꝗ aquā ꝓtinus in vinū vertit. Johis. 2. Sed cū hec vigilātioꝛes ingenio audiunt: ⁊ ſacrā hyſtoꝛiā credendo venerantꝛ: ꝗd interius innuat requirūt. Qu em̄ aquaꝫ in vinū mutare potuit: etiā vacuas hydrias vino valuit ſtati replere. Sed īpleri hydrias aqua iubet: qꝛ pꝛius per ſacre lectiōis hyſtoꝛiā coꝛda noſtra replenda ſunt: ⁊ aquā nobis in vinū vertit: qn̄ ipſa hyſtoꝛia per allegoꝛie myſteriū in ſpiritalē nobis intelligentiā cōmutatꝛ Rota ergo quaſi per

terrã trahit: q2 paruulis humili sermone
cõcordat: ⁊ tamen magnis spiritalia insũ
dens quasi circulũ in altũ leuat. Et inde
sursum erigit: vnde terrã tangere paulo=
ante videbat. Quia vero vndiqꝫ edificat
quasi per circulũ rota currit. Unde ⁊ in le
ge scriptũ est. Facies ⁊ candelabrũ ducti
le de auro mũdissimo hastile eius: ⁊ cala=
mos ⁊ ciphos ⁊ sperulas ac lilia ex ipo ꝓ
cedentia. Exo. 25. Quis autẽ in cande=
labro: nisi redẽptor humani generis desi
gnat: qui in natura humanitatis infulsit
lumine diuinitatis vt mũdi candelabrũ fie=
ret: quatenus in eius lumine om̃is pecca
tor in ꝗbus iaceret tenebris videret. Qui
ꝓ eo ꝙ naturã nostrã sine culpa suscepit:
cãdelabrũ tabernaculi ex auro purissimo
fieri iubet. Ductile autẽ feriendo ꝓduci=
tur: quia redẽptor noster qui ex cõceptio=
ne ⁊ natiuitate perfectus deus ⁊ homo ex
titit: passionũ dolores pertulit: ⁊ sic ad re
surrectiõis gloriã peruenit. Ex auro ergo
mũdissimo ductile candelabrũ fuit: quia ⁊
peccatũ non habuit: ⁊ tamẽ eius corpus
per passionis cõtumelias ad immortalita
tẽ profecit. Nam iuxta virtutes anĩe quo
percussionibus potuisset ꝓficere: omnino
non habuit. In mẽbris autẽ suis que nos
sumus quotidie percussiõibus proficit:
quia dũ nos tũdimur ⁊ efficimur: vt eius
corpus esse mereamur ipe ꝓficit. De ei9
corpore scriptũ est: ex quo totũ corpus per
nexus coniũctiones subministratũ: ⁊ cõ=
structũ crescit in augmentuz dei. Col. 2.
Corpus quippe illius nos om̃es sumus.
Per nexus vero ⁊ cõiunctiões corpus li
gat: quia dũ capiti pectus: dũ pectori bra
chia: dũ brachijs manus: digiti manibus
sunt coniũcti: ac mẽbra cetera mẽbris in=
herẽt: corpus om̃e perficit. Nempe sicut
sancti apostoli: quia redẽptori nostro pro
pinqui steterũt: quasi pectus capiti inhe=
sit. Quos quia martyres sunt secuti qua
si coniũcta brachia pectori fuerũt. Quib9
dũ pastores ⁊ doctores subiũcti sunt per
bona opera: manus brachijs inheserũt.
Hoc vero omne corpus redẽptoris nostri
quottidie per nexus ⁊ cõiunctiões submi
nistrat in celo: quia cũ ad deũ illuc electe
anime ducũt: ei sua mẽbra colligunt. De
quo bene dicit: Subministratũ ⁊ cõstru=
ctũ crescit in augmentũ dei. Quia deus
om̃ipotẽs redemptor noster qui in se quo
ꝓficiat non habet: adhuc per mẽbra sua
quottidie augmentũ habet. Unde rursus
scriptũ est: Donec occurramus om̃es in
virũ perfectũ in mensurã etatis plenitudi
nis xpi. Ephes. 4. Hastile vero eiusdem
cãdelabri ipa ecclesia debet intelligi que
corpus eius est. Quia inter tot aduersa
libera stat. Calami autẽ qui de hastili ꝓ=
cedunt predicatores sunt: qui dulcẽ sonũ
in mũdo ediderũt: videlicet canticũ nouũ
Ciphi autẽ vino repleri solẽt. Quid er=
go mẽtes auditoꝝ: nisi ciphi sunt: que san
ctis predicãtibus vino scientie replent.
Spherula autẽ quid est aliud: nisi volu=
bilitas ꝑdicatõis. Spera enĩ ex omni par
te voluit: ⁊ predicatio que nec aduersita=
te retineri potest: nec ꝓsperitatibus eleua
tur. Spera itaqꝫ est ⁊ inter aduersa fortis
⁊ inter ꝓspera hũilis: nec timoris hꝫ an=
gulũ nec elatiõis. In cursu ꝗ suo figi non
valet: q2 per cũcta se volubiliter trahit: vt
autẽ hoc qđ exempli causa ꝓtulimus exe
quamur. Bene post calamos ciphos: et
sperulas in candelabro lilia describunt.
Quia post eã diximus predicatiõis gra=
tiã atqꝫ volubilitatẽ illa virẽs patria se=
quit: que anĩalibus al's anĩabus sanctis:
id est floribus vernat eternis. Spherule
ergo ad laborẽ pertinẽt. Lilia ad retribu
tionẽ. Itaqꝫ sicut apud moysen sperula
doctrina predicatiõis accipit: ita hic per
rotã sacra scriptura signat. Propheta igi
tur dũ sancta anĩalia videret adiũxit.

Cumqꝫ aspicerẽ animalia ap
paruit rota vna super terrã.]

Qua in re querendũ est cũ inferius rote
describunt: cur vna rota prius apparuisse
dicit: nisi quia antiquo populo vetus so=
lũmodo testamentũ datũ est: qđ ad erudiẽ
dũ mentẽ illius quasi rota volueret. Be=

ne autē rota eadez super terrā apparuisse
dicit̄. Peccāti eñ homini dictū eū. Ter
ra es ⁊ in terrā ibis. Gen̄.3. Rota ergo su
per terrā apparuit: q2 deus om̄ipotens le
gē super corda peccantiū dedit. Sed q2
hec p̄enata an̄ialia: sanctos vt ante dixi-
mus: euāgelistas designāt: quomodo pri
us an̄ialia: ⁊ postmodū rota vna aspicit̄:
dū ante testamentū vet⁹ fuerit: ⁊ postmo-
dū sancti euangeliste secuti sunt. Sed in-
telligere in his possumus qđ illi prius a
ꝓpheta visi sunt: qui merito transcendūt
Nam quāto sanctū euangeliū testamentū
vetus precellit: tāto ⁊ predicatores eius
in descriptiōe prophetica p̄ferri debuerūt
Quāuis sit adhuc aliud qđ in hac descri
ptiōe cōsiderari debeat. Quia ꝓphecie
spiritus sic intra semetip̄m anteriora ⁊ po
steriora simul colligit: vt hec simul ꝓphe
te lingua ꝓferre nō possit: sed ampla que
videt dispertitis al's de preteritis sermo-
nib⁹ emanat. Et nūc vltima: post prima:
nūc vero prima: post vltima loquit̄. Un-
de ezechiel ꝓpheta sub figura sancte vni
uersalis ecclesie ⁊ euāgelistarū gloriā per
quattuor animaliū similitudinē videt: et
tamen repēte illa subiūgit que anteriori-
bus tempibus gesta sunt. Ut patēter in-
dicet simul se vidisse qđ carnis lingua nō
sufficeret simul dicere. Quia vero ꝑ quat
tuor an̄ialia etiā perfectos om̄es significa
ri diximus. Considerandū quoq3 est quos
dā sanctoꝝ ⁊ ante legē fuisse: qui natura-
li lege discrete al's districte viuerēt: ⁊ om
nipotēti deo placerēt. Post an̄ialia ergo
rota describit̄: quia electoruz multi apud
omnipotentē dominū perfecti: ⁊ ante le-
gē fuerūt. Si vero an̄ialia solos vt dixim⁹
euāgelistas debemus accipere: est adhuc
aliud qđ ꝯsiderare debeam⁹ Uidebat eñ
in spiritu propheta: q2 hec ip̄a verba que
obsuritatibus obuoluta ꝓferebat: nō iu-
daico populo: sed gentibus panderent̄.
Nobis igit̄ loquēs prius an̄ialia: ⁊ post ro
tā describere debuit: q2 nos ad fidez dño
largiēte veniētes: nō per legē euangeliū
sed per sanctū euangeliū legē didicimus.

Ubi vero vel qualis rota apparuerit: ad-
iungit cum dicit:

Iuxta an̄ialia habens quat-
tuor facies.] Ubi adhuc subdit̄.

B **Et aspectus rotarū ⁊ opus
earū quasi visio maris: ⁊ vna si-
militudo ip̄aꝝ quattuor ⁊ aspe-
ctus earū et opera quasi si sit ro-
ta in medio rote.]**

Quid est hoc qđ cū vna rota diceret̄ pau
lopost adiūgit̄. Quasi si sit rota in medio
rote: nisi qđ in testamēti veteris lr̄a testa
mentū nouū latuit per allegoriā. Un̄ ⁊ ro
ta eadē que iuxta an̄ialia apparuit: quattu
or facies hr̄e describit̄: q2 scriptura sacra
per vtraq3 testamēta in quattuor partib⁹
est distincta Uetus etem̄ testamentū in le
ge ⁊ ꝓphetis: nouū vero in euāgelijs at-
q3 apl'oꝝ actibus ⁊ dictis. Scit̄ al's scim⁹
aūt: q2 vbi faciē intendim⁹: ibi qđ necesse
est videmus. Rota ḡ quattuor h3 facies:
q2 prius resecanda mala in populis vidit
per legē: postmodū vidit per ꝓphas: sub
tilius vero per euangeliū: ad extremū aūt
per apl'os ea q̄ in culpis hoīm resecarent̄
aspexit. Potest q3 intelligi qđ quattuor
facies rota hēat: propter hoc qđ scriptura
sacra per gratiā p̄dicatiōis extensa in qua
tuor mūdi partes innotuit. Un̄ ⁊ bene ro
ta eadē vna prius iuxta an̄ialia apparuisse
⁊ postmodū quattuor facies habuisse de-
scribit̄: q2 nisi lex euangelio ꝯcordaret: in
q̄ttuor mūdi ꝑtib⁹ nō innotesceret: seq̄t̄.

L **Et aspectus rotarum ⁊ opus
earū quasi visio maris.]**

Recte sacra eloq̄a visioni maris sil'ia nar
rāt̄: q2 in eis magna sūt volu̇ia sn̄iaꝝ ⁊ cu
muli sensuū. Nec immerito mari sil'is scri
ptura sacra dicit̄: q2 firmant̄ in ea sentētie
locutiōis sacr̄o baptismatis. Uel certe cō
siderandū est: q2 nauibus in mari nauiga
mus: cū ad desideratas terras tēdimus.
Nobis aūt q̄d est in desiderio: nisi illa tra
de qua scriptū est. Portio mea in terra vi

ventiũ. p̃s. 141. Ligno aũt vt dixi euehit
q̃ mare transit. Et scimꝰ qꝛ scriptura sacra
lignũ crucis per lignũ al's legẽ nobis pre
nũciat cũ dicit. Maledictꝰ a deo est q̇ pẽ-
det in ligno. Deutᵒ. 21. Qđ de redẽpto-
re nr̃o paulus testat̃ dicẽs: Factus ꝓ no
bis maledictũ. Gal'. 3. Per ꝓphetas q̊z
lignũ adnũciat̃ cũ dicit̃: Dñs regnauit a
ligno. p̃s. 95. Et rursũ. Mittamus lignũ
in panẽ eius. Hier. 11. Per euangeliũ ve
ro lignũ crucis aperte ondit̃: vbi ipsa dñi
passio que ꝓphata est declarat̃. Per apo
stolos autẽ hec eadẽ crux etiã in verbis ⁊
opibus tenet̃ cũ paulus dicit. Mihi mũ-
dus crucifixꝰ est: ⁊ ego mũdo. Gal'. 6. Et
rursũ. Mihi aũt absit gloriari nisi in cru-
ce dñi nr̃i iesu xp̃i. Gal'. 6. Nobis ꝰ qui ad
eternã patriã tendimꝰ: scriptura sacra per
q̃ttuoꝛ suas facies mare est q̃ crucẽ adnũ-
ciat: qꝛ nos ad terraꝫ viuentiũ ligno por-
tat. Nisi aũt mari scripturã sacrã silẽꝫ cer
neret: ꝓpheta minime dixisset. Repleta
est terra sciã dñi sicut aque maris operien
tis. Esaie. 11. Sequit̃.

¶ Et vna silitudo ipsaꝝ quat-
tuoꝛ. Et aspectus earũ ⁊ opera
quasi si sit rota in medio rote.]

Una silitudo est ipsaꝝ q̃tuoꝛ. Qꝛ qđ p̃di
cat lex hoc etiã ꝓphete. Qđ denũciãt ꝓ
phete: hoc exhibet euangeliũ. Qđ exhi-
buit euangeliũ hoc predicauerũt ap̃li per
mũdũ. Una ꝰ est silitudo ip̃aꝝ quattuoꝛ.
Quia diuina eloq̃a ⁊ si tpibus distincta:
sunt tamẽ sensibus vnita. Et aspectus ea
rũ: ⁊ opera quasi si sit rota in medio rote.
Rota intra rotam est testamentũ nouũ: si-
cut dixim9 intra testamentũ vetus: quia
qđ designauit testm̃ vetus: hoc testm̃ no-
uũ exhibuit. Ut enĩ pauca de multis lo-
quar. Quid est qđ adã dormiẽte: eua pro
ducit̃: Gen̄. 2. nisi qđ moriente xp̃o eccle-
sia format̃? Quid est qđ ysaac ad imolan
dũ ducit̃: ⁊ ligna portat: ⁊ are superimponi
tur ⁊ viuit. Gen̄. 22. nisi qđ redẽptoꝛ no-
ster ad passionẽ ductus: lignũ sibi crucis
ip̃e portauit? Et sic in sacrifi. io pro nobis
ex humanitate est mortuꝰ: vt tamen imoꝛ
talis maneret ex diuinitate. Quid est qđ
homicida post mortẽ summi põtificis ab-
solutus ad terrã propriã rediit. Josue. 20
nisi qđ humanũ genus quod peccãdo sibi
metip̃i mortẽ intulit: post mortẽ veri sa-
cerdotis: videlicet redẽptoris nostri pec-
catoꝝ suoꝝ vinculis soluit̃: ⁊ in paradisi
possessionẽ reparat̃. Quid est qđ taber-
naculo propiciatoriũ fieri iubet̃: super qđ
duo cherubin: vnũ a summitate vna ⁊ al-
terũ a summitate alia: ex auro mũdissimo
ponunt̃: expandẽtes alas ⁊ operiẽtes ora
culũ: qui se mutuo respiciũt versis vulti-
bus in propiciatoriũ. Exodi. 25. Nisi qđ
vtraq3 testamẽta ita sibi in mediatorẽ dei
⁊ hominũ congruũt: vt qđ vnũ designat:
hoc alterũ exhibeat. Quid enĩ per propi
ciatoriũ: nisi ip̃e redemptoꝛ humani gene
ris designat̃? De quo per paulũ dicitur:
Quẽ proposuit deus ꝓpiciationẽ per fi-
dẽ in sanguine ip̃ius. Roñ. 3. Quid ve-
ro per duo cherubin que plenitudo scien
tie dicunt̃: nisi vtraq3 testamenta signata
sunt: ex quibus vnũ a summitate vna ꝓ-
piciatorii: aliud vero a summitate altera
stat. Quia qđ testamentũ vetus de incar
natiõe nostri redemptoris cepit ꝓphetã-
do ꝓmittere: hoc testamentũ nouũ perfe-
cte narrat expletũ. Duo autẽ cherubin ex
auro mũdissimo facta sunt. Quia vtraq3
testamẽta pura ac simplici veritate descri
bũt̃. Expandũt ṽo alas ⁊ oraculũ operiũt.
Quia nos qui oĩpotentis dei oraculũ su
mus: a culpis imminentibus scripture sa-
cre edificatiõe ꝓtegimur. Cuiꝰ dũ sñias
sollicite aspicimꝰ: ab errore ignorãtie eiꝰ
alis velamur. Duo ṽo cherubin in se mu
tuo respiciũt versis vultibus in ꝓpiciato
riũ: quia vtraq3 testamẽta in nullo a se di-
screpãt: ⁊ quasi ad semetip̃a vicissim faci-
es tenẽt: quia qđ vnũ ꝓmittit: hoc aliud
exhibet: dũ inter se positũ mediatorẽ dei
⁊ hominũ vident. Facies quippe a semet
metip̃is cherubin auerterent: si qđ vnum
testamentũ ꝓmitteret: aliud negaret. S3
dum cõcorditer de mediatore dei ⁊ homi

cũ loquunt: vt vicissim se respiciãt: impropiciatoriũ intendũt. Rota ergo in medio rote est: Quia inest testamento veteri testamentũ nouũ. Et sicut sepe iam diximꝰ qđ testamentũ vetus ꝓmisit: hoc nouũ exhibuit: ꝛ qđ illud occulte denunciat: hoc istud exhibitũ aperte clamat. Prophecia ergo testamẽti noui: testamentũ vetus est ꝛ expositio testamẽti veteris: testamentũ nouũ. Sequitur.

D Per quattuor partes earuz ibant: ꝛ nõ reuertebant.]

Quo alibi diuina eloquia nisi ad corda hominũ vadũt? Sed per quattuor partes eũtes ibant: quia scriptura sacra per legẽ ad corda hominũ vadit: signãdo mysteriũ. Per ꝓphetas vadit paulo apertiꝰ ꝓphetando dñm. Per euangeliũ vadit exhibẽdo q̃ ꝓphetauit. Per apostolos vadit predicãdo eum quẽ pater in nostra redemptiõe exhibuit. Habẽt ergo rote facies ꝛ vias: quia ostendũt sacra eloquia noticiã preceptoꝝ cũ exhibitione operũ. Et per quattuor partes vadũt: quia distincti vt prediximus tempibus loquunt. Uel certe quia in cũctis mũdi regionibus incarnatũ dominũ predicant. De quibus aperte mox subditur.

L Et non reuertebantur cum ambularent.]

Hec superius de anĩalibus dicta sũt sed non eadẽ intelligi de rotis que de anĩalibus possunt. Rotas quippe signare testamẽta diximus. Et testamentũ vetus ambulauit quidẽ: quia per predicationẽ ad mentes hominũ venit: sed post ad semetipm reuersum est: qꝛ iuxta litterã in preceptis suis: ꝛ sacrificijs vsq; ad finẽ seruari nõ potuit. Non enĩ sine immutatiõe permansit: cũ in eo spiritalis intelligẽtia defuit. Sed cũ redemptor noster in mundũ venit: hoc spiritaliter fecit ĩtelligi: quod carnaliter inuenit teneri. Itaq; dũ spiritaliter littera eius intelligit: oĩs in eo illa carnalis exhibitio viuificat. Testamentũ vero nouũ etiã per testamenti veteris paginas testamentũ eternũ appellatum est: quia intellectus illius nunq̃ mutat. Bene ergo dicit q rote eũtes ibant ꝛ non reuertebant cũ ambularẽt: quia nouũ testamentũ non rescindit: dũ vetus iam spiritaliter intellectum tenet. Post se non redeũt: que aliis quia vsq; ad finem mũdi immutabilia persistũt. Ambulant ergo: sed nõ reuertũt: quia sic spiritaliter ad cor nostrũ veniũt: vt coꝝ precepta vel studia vlterius nõ mutent. Sequit.

E Statura quoq; erat rotis ꝛ altitudo horribilis aspectus.

Quid est q scripture sacre eloquijs tria hec inesse narrant: vt staturã: altitudinẽ: ꝛ horribilẽ aspectũ: idest terribilẽ habere memorent. Querendũ nobis magnopere est que diuine scripture statura: que altitudo: quis horribilis aspectus dicit? Sciendũ ergo est: quia stare ad vitã congruit bene operãtis. Unde per paulũ dicit. Qui stat videat ne cadat. 1. Corinth 10. Qui etiã discipulis dicit: Sic state in dño charissimi. Phil. 4. Et propheta: qui se vita ac moribus ante dominũ stare videbat: ait: Uiuit dñs in cuius cõspectu sto. 4. Regũ. 3. Altitudo vero est celestis regni ꝓmissio: ad quã tũc pertingit: quãdo iam mortalis vite omniũ aliis oĩs corruptio subiugat. Horribilis vero aspectꝰ est terror gehẽne: que sine fine reprobos cruciat: ꝛ semp in cruciatu cõseruat. Statura ergo in rectitudine pceptiõis aliis predicatiõis est. Altitudo in celsitudine superne ꝓmissionis. Horribilis vero aspectus in penis aliis minis atq; terroribus supplicij sequẽtis. Scriptura igit sacra staturã habet: qꝛ mores ad standũ dirigit: vt auditoꝝ mentes ad terrenã concupiscentiã nõ curuent. Altitudinẽ habet: quia in celesti patria eterne vite gaudia promittit. Horribilem quoq; aspectum habet: quia omnibus reprobis gehenne supplicia minatur. Ostendit igitur staturam suam in edificatiõe morum. Ostendit altitudinẽ

in ꝓmissiõe premioꝝ. Ostendit horribi-
lem aspectũ in terroribus supplicioꝝ Re
cta est enĩ in preceptis: alta in ꝓmissioni
bus: horribilis in penis: al's nimis. Ha-
bet staturã cum per ꝓphetã dicit: Quie
scite agere peruerse: discite benefacere:
Esaie.1. querite iudiciũ: subuenite oppres
so: iudicate pupillo: defẽdite viduã. Ibi-
dẽ. Et rursum. Frange esuriẽti panẽ tuũ
⁊ egenos vagosq; induc in domũ tuã: cuz
videris nudũ operi eũ: ⁊ domesticos semi
nis tui ne despexeris. Esaie.58. Habet al
titudinẽ cum per eundẽ prophetã dicit:
Non erit tibi amplius sol ad lucendũ per
diẽ: nec splendor lune illuminabit te: sed
erit tibi dñs in lucem sempiternã: ⁊ deus
tuꝰ in gloriã tuã. Esaie.60. Habet horri
bilẽ aspectũ: cum infernũ describẽs dicit:
Dies vltionis dñi: annus retributiõis iu
dicij syon: ⁊ cõuertent torrentes eius in
picẽ: ⁊ humus eiꝰ in sulphurẽ: ⁊ erit ter-
ra eius in picẽ ardentẽ: nocte ⁊ die nõ ex-
tinguet in sempiternũ. Esaie.34. Quaz
beatus quoq; Iob describit dicens: Ter
rã tenebrosam ⁊ opertã mortis caligine:
terrã miserie ⁊ tenebrarũ: vbi vmbra mor
tis ⁊ nullus ordo: sed sempiternus horror
inhabitãs. Job.1. Habet staturã cum per
eum dñs propicius pollicet dicens: Si-
cut celi noui ⁊ terra noua que ego stare fa
cio corã me dicit dominꝰ: sic stabit semen
vestrũ ⁊ nomen vestrũ. Esaie vlt. Illi enĩ
veraciter corã domino stant: qui vitã suã
in prauitate nõ dissipãt. Habet altitudi-
nem cum statim subdit. Et erit mensis ex
mense: ⁊ sabbatũ ex sabbato: ⁊ venit om-
nis caro vt adoret corã facie mea dicit do
minus. Ibidẽ. Quid est mensis: nisi per
fectio dieꝝ? Et quid est sabbatũ: nisi qui-
es: in qua fieri opus seruile non liceat?
Mensis ergo ex mense est: quia qui hic ꝑ
fecte viuũt: illuc ad perfectionẽ glorie per
ducunt. Sabbatũ vero ex sabbato est: q2
qui hic cessant a peruerso opere: illic quie
scũt in celesti retributiõe. Habet etiã hor-
ribilem aspectũ cum ꝓtinus adiũgit. Et
egredient ⁊ videbũt cadauera viuoꝝ qui
preuaricati sunt in me. Ibidez. Vermis
eoꝝ non moriet ⁊ ignis eoꝝ nõ extingue
tur. Ibidem: Quid enĩ horribilius dici:
quid cogitari potest q̃ dampnatiõis vul-
nera suscipere: et dolores vulnerũ nunq̃
finire. De hoc horribili aspectu rotaꝝ be
ne per Zophoniã dicit. Cuz superuenire
duris mẽtibus dies iudicij denũciat. Iu
xta est dies dñi magnus: iuxta ⁊ velox ni
mis Vox diei dñi amara tribulabit ibi for
tis. Dies ire dies illa: dies tribulatiõis ⁊
angustie: dies calamitatis ⁊ miserie: dies
tenebrarũ ⁊ caliginis: dies nebule ⁊ tur-
binis: dies tube ⁊ clangoris. Zophoñ.1.
Sed quia exterioris rote dicta posuimꝰ:
restat nũc vt interioris quoq; staturã alti-
tudinẽ ⁊ horribilẽ aspectũ proferre debea
mus. Habet quippe rota interior staturã
suã: cum per sanctũ euangeliũ ad terrena
desideria incarnare nos prohibet redem-
ptoris nostri vocibus dicens: Attendite
vt non grauent corpora nostra in crapula
⁊ ebrietate: aut in curris huius vite. Lu-
ce.21. H bet altitudinẽ cuz de eodẽ redẽ
ptore nostro ꝓmittit dicens: Quotquot
autẽ crediderũt in eũ: dedit eis potestatẽ
filios dei fieri. Johãnis.1. Quid enĩ hac
potestate altius? quid hac altitudine sub
limius dici potest: in qua creatꝰ quisq; ef
ficit filius creatoris. Habet horribilẽ as-
pectũ cũ reprobis loquit dicens: Ibũt in
suppliciũ eternũ. Math.25. Habet statu
ram cũ veritatis discipulos admonet di-
cens: Vendite que possidetis ⁊ date ele-
mosynã: facite vobis sacculos nõ vetera-
scentes. Luce.12. Habet ꝓmissionis al-
titudinẽ cũ dicit: Veniẽt ab oriente ⁊ oc-
cidente: ⁊ recũbent cũ abraam ysaac ⁊ ia-
bo in regno celoꝝ. Math.8. Habet hor-
ribilẽ aspectũ cum subdit. Filij autem re-
gni eijciẽt in tenebras exteriores: ibi erit
fletus ⁊ stridor dentiũ. Ibid. Quibꝰ rur-
sum voce veritatis dicit: Vos in peccatis
vestris moriemini. Johis.8. Habet statu
ram cũ primi pastoris vocibus dicit: Mi-
nistrate in fide vestra virtutẽ: in virtute
autẽ scientiã: in scientia autẽ abstinentiã:

in abstinentia autē patientiā: in patientia autē pietatē: in pietate autē amorē fraternitatis: in amore aūt fraternitatis charitatē. 2. Petri. 1. Habet altitudinē cū paulo post dicit. Sic em̄ abundāter ministrabit vobis introitus in eternū regnū dn̄i ⁊ saluatoris nostris iesu xp̄i. Ibidē. Qui rursus bonis pastoribꝰ pollicet dicens. Cuz apparuerit ꝑ̄nceps pastoꝝ percipietis immarcessibilē glorie coronā. Habet horribilē aspectū cū dicit. Adueniet autē dies dn̄i vt fur: in qua celi magno impetu trāsibūt: elementa vero calore soluent. 2. Petri. 3. Cum hec igit om̄ia dissoluēda sint: quales oportet nos esse in sanctis ꝯuersatiōibus ⁊ pietatibus: expectātes ⁊ properātes in aduentū diei dei: per quā celi ardentes soluent: elemēta vero ignis ardore tabescēt. Habet staturā cum per paulū nos a terrenis desiderijs erigit dicens: Mortificate mēbra vestra que sunt super terrā: fornicationē: immundiciā: libidinē ꝯcupiscentiā malā: ⁊ auariciā que est idoloꝝ seruitus. Col. 3. Habet altitudinē cū promittit dicēs: Uita vestra abscōdita est cum xp̄o in deo. Cum em̄ xp̄s apparuerit vita vestra tunc ⁊ vos apparebitis cū ip̄o in gloria. Ibidē. Habet horribilē aspectū cum minat dicens: In reuelatiōe dn̄i nostri iesu xp̄i de celo, cū angelis virtutꝫ eiꝰ in flamma ignis veniētis dantis vindictā his qui nō nouerūt deū: ⁊ qui nō obediūt euangelio dn̄i nostri ihesu xp̄i: qui penas dabunt in interitū eternas a facie dn̄i: ⁊ a gloria virtutis eius. 1. Tessal. 1. Habet staturā cū nos admonet dicēs: Uidete ne quis alicui malū ꝓ malo reddat: sed semper qđ bonum est sectamini in inuicē ⁊ in om̄es. 1. Thessal. 5. Habet altitudinē cū ꝓmittit dicens: Si cōmorimur ⁊ cōuiuemus si sustinemus ⁊ cōregnabimus. Ro. 8. Et rursum. Non sunt cōdigne passiones huiꝰ tēpis ad futurā gloriā: que reuelabit in nobis. Ibidē. Habet horribilē aspectū cū minat dicens: Terribilis quedam expectatio iudicij: ⁊ ignis emulatio que cōsumptura est aduersarios. Heb. 5. Qui rursus ait: Horrendū est incidere in manꝰ dei viuētis. Que om̄ia breui quoqꝫ sentētia stringit dicēs: Ut possitis cōprehendere cū omnibus sanctis: que sit latitudo ⁊ longitudo: sublimitas ⁊ ꝓfundū. Lata quippe est charitas: quia ⁊ inimicorū dilectionē capit: ⁊ per eam charitatez qua nos om̄ipotens deus late diligit: etiam lōganimiter portat. Hoc ergo nos debemus exhibere ꝓximis: qđ indignis nobis a creatore nostro cōspicimus exhiberi. Latitudo itaqꝫ ⁊ longitudo ad staturā pertinet: quia per amorē mores dilatat: vt fraterna mala charitas longanimiter portet. Sublimitas autē est eternoꝝ illa remuneratio premioꝝ: de cuiꝰ immensitate dicit: Quia nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec in cor homīs ascendit: que ꝑ̄parauit deus diligētibus se. Habet ergo in sublimitate altitudinē: quia eterna sanctoꝝ gaudia nulla nūc preualēt cogitatione penetrari. Profundū quoqꝫ est illa inestimabilis dampnatio supplicioꝝ: que eos quos susceperit in imis demergit In quibus sacra eloquia horribilē aspectum habēt: quia inestimabilē terrorē audientibus incutiūt cum supplicia inferi loquūtur. Bene ergo dicit.

Statura quoqꝫ erat rotis ⁊ altitudo ⁊ horribilis aspectus.]

Quia scriptura sacra in vtroqꝫ testamēto ⁊ ammonēdo recta est: ⁊ promittēdo alta ⁊ minando terribilis. Hec nos fratres charissimi hodierna die largiēte domino dixisse sufficiat: vt ad disserenda que subiuncta sunt ocio reparati redeamus: in auctore omniū ⁊ domino nostro iesu xp̄o cōfidentes. Qui viuit ⁊ regnat cū patre in vnitate spiritussancti deus: per om̄ia secula seculorum amen.

Explicit omelia. VI.

Incipit Omelia. VII. que interpretatur in primo capitulo:

ab illa parte. Et totum corpus plenum oculis ⁊c. vsqꝫ ad illam partem. Et audiebam sonũ alarum: quasi sonũ aquarum multarum.]

A

Sicut nostis fratres charissimi consuetudo ꝓphecie est nunc ista: nũc illa cõspicere: ⁊ ab aliis in aliud subito verba deriuare. Sicut psalmista cũ de domino loqueretur dixit: Deus iudex iustus: fortis longanimis: nũquid irascetur per singulos dies? Nisi cõuertamini: gladiũ suum vibrauit arcum suũ tetendit: ⁊ parauit illum: ⁊ in ipo parauit vasa mortis: sagittas suas ardentibus effecit. ps. 7. Repẽte subiũxit. Concepit dolorẽ ⁊ peperit iniquitatem. Lacũ aperuit ⁊ offodit eũ: ⁊ incidit in foueam quã fecit. Ecce cũ domini narraret iusticiã: quasi nõ mutata voce repẽte peccatoris intulit culpã. Quod vnũ me exẽpli causa dixisse sufficiat. Quia quisquis in ꝓphetis vsum lectiõis habet: quã crebro ista faciant non ignorat. Unde nunc Ezechiel propheta cum de rotis loqueretur adiunxit.

Et totũ corpus plenũ oculis in circuitu ipsorũ quattuor.]

Qui em̃ non ipsarũ sed ipsoꝝ dixit: profecto indicat: quia repẽte sermo eius a rotis ad aĩalia rediit: per que nimirũ perfecti quiqꝫ vt predictũ est: designant. Corpora itaqꝫ aĩaliũ iccirco plena oculis describunt: quia sanctoꝝ actio ab om̃i parte circũspecta est: bona desiderabiliter prouidẽs: mala solerter cauẽs. Et hoc est laboriosius: vbi al's quia sanctoꝝ mens vehemẽter inuigilat: ne se ante eoꝝ oculos mala sub bonoꝝ specie abscondãt. Circũspecta ergo est vita sanctoꝝ: ne sic sit libera vt superba sit: quia sepe superbia excedit in verbis ⁊ videri appetit libertas puritatis. Ne sic sit humilis vt formidolosa quia timor aliquando restringit animũ vt loqui que recta sunt nõ presumat. Sed tamen in ipa timida cogitatione humilitatem esse se simulat. Ne sic sit parca: vt tenax sit: quia plerumqꝫ tenacia parsimonia appetit estimari: vt iuste ac necessarie videatur tenere: quicquid egenti proximo misericorditer non vult impendere. Nec sic sit misericors vt effusa sit: quia nõ nunquã effusio esse se miscdiã putat. Aliud est enim pietatis studio necessaria ꝓximis dare: atqꝫ aliud ea que possident sine mercedis intentiõe dispergere. Quicquid ergo agitur in radice intentiõis pẽsandum est: quo merito apud iudicium creatoris habeatur. Unde ⁊ isdem creator dicit. Si oculus tuus simplex fuerit: totum corpus tuum lucidum erit. Mathi. 6. Oculum videlicet intentionẽ: corpus vero actionem nominans. Quia si nostra intentio apud deum simplex fuerit: in eius iudicia nostra actio tenebrosa non erit. Igitur: quia sancti viri sollerter inuigilant: vt se vndiqꝫ aspiciant: ⁊ vbiqꝫ custodiant: ne aut mala propter ipa appetant: aut hec eadem sub specie bonorum agant: scilicet ne se eis vicia virtutes esse mentiantur: totum corpus plenum in circuitu oculis habent: quia omnis eorum actio prouidentia sollicitudinis ⁊ repletur ⁊ circumdatur. Hinc enim qđ paulus apostolus dum cuidam penitenti de perpetrato facinore corinthios prospiceret voluisse, misereri ait: Si cui aliquid donastis ⁊ ego: nã ⁊ ego quod donaui propter vos in persona xp̃i: vt nõ circũueniamur a sathana. Non em̃ ignoramus cogitatiões eius. 2. Corinth. 2. Si enim parcendum erat: cur se humilitate tanta voluntati discipulorum magister egregius sociat: vt neqꝫ ipe a discipulis: neqꝫ ab eo discipuli in compassionis causa diuisi viderentur: Nisi quia sollicito prouidentie oculo attendit: quod plerumqꝫ dum alter donat: alter irascit. Et quale est iam misericordie sacrificium quod cum discordia proximi offertur. Unde recte ait. Ut non circũueniamur a sathana. Non em̃ igno-

ramus cogitatiões eius. Quia videlicet
inde in alterius corde rixe malũ solet im=
mittere: vnde alterũ conspicit pietatis ne
gociũ fecisse. Imperfectũ enim bonũ est
qđ sic agit: vt ne quid ei ex alio latere ma
le surrepat nõ attendat: nisi forte hoc qđ
sine cuiuspiã scandalo fieri nõ potest cul=
pa sit nõ fecisse. Hoc vero ideo dicim⁹: vt
notũ vestre dilectõi faciamus: quia in no
stro bono opere aliquãdo cauendũ est scã
dalũ proximi: aliquãdo vero ꝓ nihilo cõ=
tempnendũ. Qđ in ipõ nostro auctore di
dicim⁹: q̃ dũ tributũ petro inquisito pete=
ret p̃us paradigma ꝓposuit: per qđ se ni=
hil debere respõdit dicens: Reges terre
a quibus accipiũt tributũ vel censum a fi
lijs suis an ab alienis. Math. 17. Cui cũ
diceret ab alienis: ilico respõdit. Ergo li
beri sunt filij. Sed postq̃ se liberum esse
monstrauit: ne fortasse scandalũ cuiq̃ fa=
ceret subdit. At autẽ nõ scandalizemus
eos vade ad mare ⁊ mitte hamũ ⁊ eũ pi=
scem qui primus ascẽderit: tolle: ⁊ aperto
ore eius inuenies staterẽ: illũ sumens da
illũ eis pro me ⁊ te. Qui rursum cũ dice=
ret: Quia om̃e quod in os intrat nõ coin
quinat hominẽ. Tunc accedẽtes discipu
li dixerunt ei: Scis: quia pharisei audito
verbo scãdalizati sunt? At ille respõdens
ait: Om̃is plantatio quã nõ plantauit pa
ter meus celestis eradicabit: sinite illos:
ceci sunt: ⁊ duces cecoꝝ. Math. 15. Ecce
magistra veritas ne in quorundã cordib⁹
scandalũ gigneret: quod nõ debuit tribu
tũ dedit. Et rursum: quia generari scãda
lũ in quorundã cordibus cõtra veritatem
vidit in suo eos scãdalo remanere permi=
sit. Ex qua re nobis cõsiderandũ est: quia
inquantũ sine peccato possum⁹: vitare ꝓ
ximoꝝ scandalũ debemus. Si autẽ de ve
ritate scandalũ sumit: vtilius permittitur
nasci scandalũ q̃ veritas relinquat. Cor=
pora ergo animaliũ plena sunt oculis: cũ
se hincinde caute circũspiciũt. Sed scien
dũ nobis est: quia sepe dũ alios reprobos
al's alijs rebus intendimus: fit vt alia ne
gligamus. Et vbi negligimus: ibi ꝑcul
dubio oculũ non habemus. Nam phari=
seus ille qui ascenderat in templũ orare:
testante euãgelio: qđ dixit cognouimus.
Ait em̃: deus gratias tibi ago. Luc. 18.
Recte aũt grãs deo agebat: a quo accepe
rat bona que fecerat. Qui etiã subiũgit.
Quia nõ sum sicut ceteri hominũ rapto=
res: iniusti: adulteri: velut etiã hic publi=
canus: ieiuno bis in sabbato: decimas do
omniũ que possideo. Ecce ad exhibendã
abstinentiã: ad impendendã misericordiã
ad referẽdas deo gratias oculũ pharise⁹
habuerat: sed ad hũilitatis custodiã ocu=
lum nõ habebat. Et quid ꝓdest quod cõ=
tra hostiũ insidias pene tota ciuitas cau=
te custodit: si vnũ foramen apertũ relin=
quat vnde ab hostibus intret? Quid er=
go prodest custodia que pene vbiq̃ circũ=
ponit: quãdo inimicis tota ciuitas per ne
glectũ locutiõis al's loci vnius aperitur.
Phariseus autẽ qui ieiuniũ exhibuit: de
cimas dedit: deo gratias retulit: quasi pe
ne per circuitũ in sue ciuitatis custodiam
vigilauit. Sed quia vnũ in se foramẽ su=
perbie nõ attendit: ibi hostẽ pertulit: vbi
per negligentiã oculum clausit. Quia er
go sanctoꝝ mẽtes vndiq̃ se circũspicien=
tes inuigilãt: atq̃ in om̃i suo opere pauo
ris ⁊ sollicitudinis oculũ circũducunt: ne
aut praua agãt: aut recta que p̃cepta sunt
nõ agant: aut bonis actib⁹ expletis in su=
is cogitatiõibus intumescãt: ⁊ tanto gra
uius offendãt: quãtoq̃ iusti vident foris
⁊ occultius peccãt. Recte dicit.

Totum corpus eoruz plenũ oculis in circuitu.]

Sciendũ quoq̃ q̃ in translatiõe veteri
non habet. Totũ corpus eoꝝ plenũ ocu=
lis in circuitu: sed dicit:

Dorsa eorum plena oculis.]

Que videlicet sentẽtia ab edificatiõis
intellectu non discrepat. Ea em̃ que sunt
in facie: sepe etiã peccatores homĩes cu=
stodire solẽt. Iusti autẽ viri: q̃z se ⁊ in eis
custodiũt que in promptu ⁊ in facie nõ vi
dent in dorsis oculos habere referuntur.

Qui ergo ⁊ ea que in occultis sunt discu
tiũt: atqꝫ ⁊ ab ip̃is se custodiũt: que latẽt
profecto oculos in dorsis habẽt. Quod
tamẽ intelligi ⁊ aliter potest. Quia ea q̃
sunt ante faciẽ nostrã videmus: dorsa au
tẽ nostra alius in nobis videt: ⁊ nos vide
re nõ possumus. Quia autẽ sancti viri sol
lerter se aspiciũt: in quibus ab alijs iudi-
cari possunt: ⁊ districte se vidẽt: sicut sepe
districte ab alijs videnť: qui in se: nec ea
que latere portãt ignorant: lumẽ in dor-
so portant. Sequiť.

B Cumqꝫ ambularent anima-
lia ambulabãt pariter ⁊ rote iu-
xta ea. Et cum eleuarentur ani
malia de terra: eleuabanť simul
⁊ rote.]

Ambulant aĩalia cũ sancti viri in scri-
ptura sacra intelligũt: quẽadmodũ mora
liter viuãt. Eleuanť vero a terra aĩalia:
cũ sancti viri se in cõtemplatione suspen-
dunt. Et quia vnusquisqꝫ sanctoꝝ quãto
ip̃e in scriptura sacra ꝓfecerit: tãto hec ea
dem scriptura sacra ꝓficit apud ip̃m. Re
cte diciť. Cum ambularẽt animalia am-
bulabãt pariter ⁊ rote: ⁊ cũ eleuarenť ani
malia de terra: eleuabanť simul ⁊ rote.
Quia diuina eloquia cũ legente crescũt.
Nã tanto illa quisqꝫ altius intelligit: quã
to in eis altius intẽdit. Unde nec eleuan
tur rote si non eleuanť aĩalia. Quia nisi
legentiũ mentes ad alta ꝓfecerint: diui-
na dicta velut in imis nõ intellecta iacẽt.
Cum eñ legenti cuilibet sermo scripture
sacre (si tepidus videať sensus diuini elo
quij) eius mentẽ non excitat. ⁊ in cogita-
tiõe sua nullo intellectus lumĩe emicat:
rota ⁊ ociosa ⁊ in terra est: quia aĩal non
eleuať a terra. Ac vero si aĩal ambulet:
idest bene viuẽdi ordinẽ querat: ⁊ p gres
sum al's ꝓgressum ordinis inueniat: quẽ
admodũ gressum boni operis ponat: am
bulãt pariter ⁊ rote: q2 tantũ in sacro elo-
quio ꝓfectũ inuenis: quantũ apud illud
ip̃e ꝓfeceris. Si eñ pennatũ aĩal sese in
cõtemplatiõe tẽderet: al's tẽderit: rote ꝓti
nus a t̃ra subleuanť al's subleuarẽť: q2 t̃re
na nõ esse intelligis: que pri[9] in sacro elo
quio iuxta terrenũ morẽ dicta credidisti.
Fitqꝫ vt scripture sacre verba esse celestia
sentias: si accensus per cõtemplatõis gra
tiã temetip̃m ad celestia suspẽdas. Et mi
ra atqꝫ ineffabilis sacri eloquij virtus ag
nosciť: cũ superno amore legẽtis animus
penetrať. Quia ergo aĩal ad alta se sub
leuat: rota volat. Sequiť.

C Quocũqꝫ ibat spiritus illuc
eũte spiritu ⁊ rote pariter leua-
banť sequentes eum.]

Quo eñ spiritus legẽtis tendit: illuc ⁊
diuina eloquia leuanť. Quia si in eis al-
tũ quid videndo ⁊ sentiẽdo quesieris: hec
eadẽ sacra eloquia tecũ crescũt: tecũ in al-
tioribus ascendũt. Bene autẽ de eisdem
rotis diciť. Sequẽtes eum. Legẽtis eñ
spiritus si quid in eis scire morale aut hy
storicũ querit: sensus hũc moralis hysto-
rie sequiť. Si quid typicũ: mox figurata
locutio agnosciť. Si quid cõtemplatiuũ:
statim rote quasi pẽnas accipiũt: ⁊ in aere
suspendunť: quia in verbis sacri eloquij
intelligẽtia celestis aperiť. Quocũqꝫ er-
go ibat spirit[9]: illuc eũte spiritu ⁊ rote pa
riter leuabanť sequẽtes eũ. Rote eñ spi-
ritũ sequunť: quia verba sacri eloquij (vt
sepe iam dictũ est) iuxta sensum legentiũ
per intellectũ crescũt. In vna eñ eadẽqꝫ
scripture sentẽtia alius sola hystoria pasci
tur: alius typica: alius vero intelligentiã
per typũ contemplationẽ al's cõtemplati
uã querit. Et fit plerũqꝫ (vt sicut dictum
est) in vna eademqꝫ sententia cũcta simul
tria valeãt inueniri. Moyses eñ cũ de ar
dente rubo vocatus fuisset: accessit propi
us vt videret visũ: ⁊ ecce rubus ardebat
⁊ nõ consumebať. Magnũ est hoc mira-
culũ. Si solã in eo hystoriã requiras: est
vnde legentis nutriať animus: vt videas
quid in ligno ignis ardeat: ⁊ nõ cõsumat
At vero si typicam intelligentiã queras:
quid flamma: nisi legẽ de qua scriptũ est.

In dextera eius ignea lex. Deutero. 33.
Et quid rubus ille: nisi iudaicũ populũ
designauit: peccatoꝝ suoꝝ spinis obsitũ?
Sed rubus ardẽs consumi nõ potuit: qꝛ
iudaicus populus ⁊ ignẽ quidẽ legis ac-
cepit: ⁊ tamẽ peccatoꝝ suoꝝ spinas nõ de
seruit: nec eius vicia diuini sermonis flã-
ma cõcremauit. Fortasse in hoc facto ali-
us maiora per typũ cõtemplari desiderat
huius quia sensus excrescit: eleuanꝭ pari-
ter ⁊ rote. Inter hoĩes eñ perfectus ho-
mo factus est vnicus dei filiꝰ: qui sua pec
cata nõ habuit: sed spinas nostre nequi-
cie suscepit: vsqꝫ ad passionem pro nobis
humiliari dignatus est: ⁊ in semetipõ ig-
nẽ tribulatiõis nostre suscipere. Sed ar-
sit ⁊ nõ arsit: quia ⁊ ex humilitate est mor
tuus: ⁊ tamẽ immortalis ex diuĩtate per-
mansit. Suscepit a nobis vnde sacrificiũ
fieret ꝓ nobis: ⁊ tamen impassibilis atqꝫ
incõmutabilis permãsit in ꝓprijs vt nos
cõmutaret a nostris. Alius fortasse hysto
rie mortalitatẽ: atqꝫ per allegorie intelli-
gentiã contemplationẽ requirit: patet cũ
ctis iuxta hystoriã hoc qꝺ in lege scriptũ
est: vt turtur que ꝓ peccato offerꝭ: retor-
queaꝭ caput eius ad pẽnulas ita vt collo
inhereat: ⁊ nõ penitus abrumpaꝭ. Leui.
1. et. 5. In q̃bus verbis dubius legẽtibꝰ
sensꝰ hystoricus nõ est: sed si hec ĩtellige
re moraliter requiras: agiꝭ rota dũ ad mo
ralẽ intelligentiã duciꝭ sacri verbi sentẽ-
tia. Nos eñ ipsi in oĩpotentis dei sacri
ficio esse turtur debemus: ita vt caput no
strũ retorqueaꝭ ad pennulas: id est animꝰ
ad virtutes. Non eñ immerito per caput
mentẽ intelligimus: quia sicut caput cor-
pus: ita mẽs actiões regit. Sed caput ad
pẽnulas retorqueri precipiꝭ: vt ea que di
cis facias: ⁊ os ad opera iungas. Nec ita
caput abscidendũ est: vt a corpe diuidaꝭ:
sed ex parte decisum corpi suo iubeꝭ inhe
rere. Quia videlꝫ mens nostra a carnali
delectatiõe incidenda est: sed a carnis cu
ra necessaria incidenda non est. Hinc eñ
scriptũ est. Carnis curã ne feceritis in de
siderijs. Rom. 13. Que ergo in desideri-
is fier ꝓhibeꝭ: ꝓculdubio in necessitate
cõcediꝭ. Caput ergo turturis ex parte ab
scisum sit: ⁊ ex parte inhereat: vt sicut di-
ctũ est: ⁊ a voluptate carnis mens nostra
incisa fit: ⁊ tamẽ a necessitate nõ sit absci-
sa. Quod si hoc sacrificij genus sub typi-
ca redẽptoris nostri intelligẽtia alius ad
ꝯtemplationẽ requirat. Ascẽdat ergo ad
fortiora animus: eleuenꝭ aĩalia vt eleuẽ
tur pariter ⁊ rote. Quis eñ caput nostrũ
est: nisi redẽptor generis humani: de quo
scriptũ est. Ipm dedit caput supra omnẽ
ecclesiã que est corpus ipius. Ephes. 1.
Quẽ cũ iudei persequerenꝭ: nomẽ eius
delere de terra conati sunt. Cũqꝫ euꝫ cru-
cifixũ ⁊ sepultũ viderent: hũc se ab amore
omniũ decidisse aĺs diuisisse crediderunt
Sed caput turturis ⁊ incisũ est: ⁊ tamen
a suo corpe diuisuꝫ nõ est. Quia ex eo qꝺ
ꝓ nobis mortẽ pertulit: oĩes nos sibi ve
rius in ipa sua morte ꝯiunxit. Et per hoc
qꝺ se nostris oculis visibiliter subtraxit:
nostris se mentibus visibiliter radicauit.
Caput ergo turturis incisũ inhefit corpo
ri: quia ꝓ nobis quidẽ redemptor noster
passus est: sed a nobis separatus per pas-
sionẽ nõ est. Quia igiꝭ dicta sacri eloquij
cũ legentiũ spũ excrescũt: recte nũc diciꝭ:

Quocũqꝫ ibat spiritus illuc
eũte spiritu: ⁊ rote pariter leua
banꝭ sequentes eum.]

Et subditur.

D Spũs eñ vite erat in rotis.

In rotis eñ spirrtus vite est: qꝛ per sa-
cra eloq̃a dono spũs viuificamur: vt mor
tifera a nobis opera repellamus. Potest
eñ intelligi: quia spũs vadit: cũ legentis
animũ diuersis modis et ordinibꝰ tangit
deus: quãdo hũc per verba sacri eloquij
modo in zelo excitãs ad vltionem erigit:
modo ad patientiã mitigat: modo in pre-
dicationẽ instruit: modo ad penitẽtie la-
mẽta cõpungit. Sed curramus breuiter
per hec eadẽ verba que diximꝰ: ⁊ videa-
mus quõ sequũꝭ rote spiritũ: qui vite spi-
ritus diciꝭ: ⁊ rotis inesse perhibeꝭ. Certe

si legentis animū spūs vite in zeli feruore
tetigerit: ꝓtinus in sacris eloquijs videt
q̄ moyses ad castra rediēs: ⁊ populū per
ydola peccasse cognoscēs. Hūc per feruo
rē spūs gladijs strauit. Exo. 33. Q̄ fine
es persequēdo luxuriā irā dn̄i gladio pla
cauit Num̄. 25. Q̄ petrus mētientes si
bimet verbo pertulit ⁊ occidit. Actu. 5.
Q̄ paulus negligētibus discipulis vir-
gā minaẜ. 1. Cor. 4. Si spūs vite legētis
aīm ad seruandā patientiā tangit: statim
sequūẜ ⁊ rote. Quia in sacris eloquijs in
uenit: q̄ moyses ⁊ aaron cū loquētes re
cta persecutionē populi passi sūt: ad taber
naculū cucurrerūt ꝓ ipo populo exorātes
quē fugiebāt. Num̄. 20. Sancta aūt eoꝝ
mēs ⁊ timorē supuenientiū al's supbien-
tiū pertulit: ⁊ tn̄ ꝯtra eos ad odiū nō eru-
pit Patiētia em̄ vera est que ⁊ ipm amat
quē portat. Nā tolerare sed odisse nō est
virtus māsuetudīs: sed velamentū furo-
ris. In eisdem qȝ eloquijs inuenit: ꝙ sa-
muel de ꝑncipatus culmīe deiectus: oras-
se se etiā ꝓ deijciētibus ꝯfiteẜ. 1. Reg. 8
q̄ nemo sanctoꝝ ad celestē gloriā nisi pa
tientiā seruādo peruenit. Q̄ ipse auctor
ac redemptor generis hūani sputa: cola-
phos: spineā coronā: crucē: lanceā pertu
lit: ⁊ tn̄ ꝓ persecutoribus orauit. Si vite
spūs legentis aīm ad studiū predicatiōis
excitat: statim secunẜ ⁊ rote. Quia in sa-
cris eloquijs inuenit moyses iubēte dn̄o
cōtra egypti regē in quātis se predicatio
nis al's predicatiōibus libere verbis ere-
xit. Exo. 15. Q̄ steffanꝰ iudeis perfidis
diceret: Uos semꝑ spiritui scō restitistis.
Act. 7. nec inter lapides timuit. Q̄ pe
trus fustibus cesus: ne in noīe iesu loque
reẜ cū magna libertate respōdit. Oportet
obedire deo magis ꝙ homībus. Actꝭ. 5.
Q̄ paulus cathenaꝝ vinculis stringiẜ:
sȝ tn̄ verbū dei nō ē alligatū. Phil. 1. Si
vite spūs ad penitētie lamēta cōpungit:
secunẜ ꝓtinus rote: cū scripture sacre ver
ba dauid penitētia ꝓferūt: q̄ rex repheh
sus a ꝓpheta: qꝛ subiectus celesti regi nō
fuit: subiecto increpāti nō erubuit cōfite-
ri q̄ fecit. 2. Regū. 12. Q̄ publicanus
qui reatū sue nequicie cognouit: ⁊ si iniu-
stus ad templū venit: iustificatus a tēplo
redijt. Luce. 18. Q̄ petrus negatiōis
maclas lachrymis lauit. Math. 26. Q̄
latro qui in cruce cognouit culpā: in ipsa
iā morte inuenit veniā. Luc. 23. De qui
bus adhuc rotis eadem ꝓpheta replicat
atqȝ subiungit.

**Cum eūtibus ibant: ⁊ cū stan
tibꝰ stabāt: ⁊ cū eleuatis a terra
pariter eleuabanẜ ⁊ rote sequē-
tes ea: qꝛ spūs vite erat in rotis.**

Hec sicut nostis frēs charissimi ex maxīa
parte iā dicta sūt: sed iterata descriptiōe
narranẜ. Nec nos itaqȝ pigeat eadē breui
ter exponēdo repetere: que spūs per pro-
phetam dignatus est replicādo narrare.
Hoc em̄ solū in his verbis nouū addiẜ al's
diciẜ: q̄ dictū est. Cū stantibus stabant.
Sunt aūt quidā qui vsqȝ ad hoc ꝓficiūt:
vt t̄rena que accipiūt: bene dispēsare no
uerīt: misericordie opibus intendāt: op-
pressis subueniāt. Hi videlȝ vadūt: in eo
q̄ se ad ꝓximi vtilitatē tendūt. Cuȝ his
ergo rote gradiūẜ: qꝛ sacra eloquia dicto-
rū suoꝝ passus in eius itinere disponunt.
Et sunt alij qui fidē quā acceperūt: ita ad
tenendū fortes sunt: vt aduersis quibus-
qȝ resistere valeāt: ⁊ non solū minime ad
peruersitatē trahūẜ perfidie: sed etiā per-
uersa loquētes īpugnēt: eosqȝ ad rectitu-
dinē pertrahāt. Cum istis stantibꝰ stant:
etiā rote: qꝛ in eis rectitudinē suam sacri
eloquij verba cōfirmāt: cū in eis audiūt.
State ⁊ tenete traditōes quas didicistis
2. Thes. 2. Et rursū. Aduersariꝰ vester
dyabolus tanꝙ leo rugiens circuit: que-
rens quē deuoret: cui resistite fortes in fi-
de. 1. Petri. 5. Et sunt alij qui om̄ia ter-
rena despiciūt: nulla que ꝑtereūt posside
re dignanẜ: ⁊ in dei se vt predictū est ꝯtē
platiōe suspendūt. Cū his ergo eleuatis
⁊ rote pariter leuanẜ: qꝛ inquantū quisqȝ
ad alta ꝓfecerit: in tantū ei ⁊ sacra eloq̄a
de altioribus locūtur. Uadunt ergo ani-

malia ad vtilitatē proximi: stant ad custo
diam sui: eleuant ad contemplationē dei.
Sed ⁊ rote pariter vadūt: stant: ⁊ eleuan
tur: quia quesita sacra lectio talis inuenit
qualis ⁊ sit ipse a quo querit. Ad actiuaz
enī vitam pfecisti ambulat tecū. Ad īmo
bilitatē atq̄ constantiā spiritus pfecisti:
stat tecū. Ad contemplatiuā vitā per dei
gratiam peruenisti volat tecum. Et rur-
sum subditur.

¶ Quia spūs vite erat in rotis.

Quid iccirco secūdo dicit vite spiritus
in rotis esse: quia scripture sacre duo sunt
testamenta: que vtraq̄ dei spiritus scri-
bi voluit: vt nos ab anīe morte liberaret.
Vel certe: quia duo sunt p̄cepta charita-
tis: dilectio videlicet dei: ⁊ dilectio proxi
mi: per que vtraq̄ nos sacre scripture di-
cta viuificāt. Secūdo ergo dicit: qđ spiri
tus vite erat in rotis: quia dilectionē dei
⁊ pximi capimus in eloquijs diuīs. Per
precepta enī scripture sacre reuiuiscim⁹:
qui mortui in culpa iacebamus. Unde oī
potenti dn̄o per psalmistā dicit: In eter-
nū non obliuiscar iustificatiōes tuas: q̄z
in ipsis viuificasti me. p̄s. 118. Justifica-
tiones enī precepta dn̄i dicunt: in quib⁹
nos corrigēdo iustificat. De quibus psal-
mista apertius dicit: In tuis iustificatiōi-
bus meditabor: nō obliuiscar sermōes tu-
os. In eis itaq̄ nos viuificat: quia p hec
nobis spiritalē vitā demonstrat: eaq̄ aľs
eamq̄ per afflatū spiritus nostris menti-
bus infundit. Quid q̄z quottidie per do
nū gratie in electoꝝ mentibus agit: spiri
tus vite erat in rotis. Hec nobis scriptu-
ra in tenebris vite p̄sentis facta est lumē
itineris. Hinc etenī petrus ait: Cui bene
facitis intēdentes quasi lucerne lucēti in
caliginoso loco. 1. Petri. 2. Hinc psalmi
sta dicit: Lucerna pedib⁹ meis verbū tu-
um domīe: ⁊ lumē semitis meis. p̄s. 118.
Scimus tamē quia ⁊ ipsa nobis nostra lu
cerna obscura est: nisi hāc nostris menti-
bus veritas illustret. Unde iterū psalmi-
sta ait: Quoniā tu illuminas lucernā me
am: dn̄e deus meus illumīa tenebras me
as. p̄s. 17. Quid enī lucerna ardēs: nisi
lumen est? sed lumen rectū aľs creatū no-
bis nō lucet: nisi illuminet a lumine non
creato. Quia ergo omīpotēs deus ad sa-
lutē nostrā sanctoꝝ testamentoꝝ dicta: ⁊
ipse creauit: ⁊ ipse apperuit: spūs vite erat
in rotis. Sequitur.

D Et similitudo sup capita ani
maliū firmamenti: quasi aspect⁹
cristalli horribilis extēti: super
capita eoꝝ desuper.]

Hec largiente dn̄o duobus modis expo
nimus: vt lectoris iudicio quid eligendū
censeat: relinquam⁹. Possunt enī firma-
menti nomīe celestes potestates intelligi
qđ firmamentū recte: quasi aspectus cri-
stalli dicit: quia videlicet cristallus forte
quidē nimis est: sed ex aqua solidatur. Et
natura angelica quādo creata est liberum
arbitriū accepit: vtrū vellet in humilitate
persistere: ⁊ in omīpotentis dei cōspectu
permanere. An ad superbiam labere: ⁊ a
beatitudīe cadere: per similitudinē aqua
fuit. Sed quia cadētibus alijs sancti an-
geli in sua btītudine perstiterūt: atq̄ hoc
acceperūt in munere: vt iā cadere nō om-
nino nō possent: in eis natura sua quia iā
duci aľs deijci mutabiliter nō potest: qua
si in magnitudīe cristalli durata est. Qđ
cristallū horribile ⁊ extensuz super capita
animaliū dicit: quia ille potestates ange-
lice que omīpotētis dei cōspectui assistūt:
nobis adhuc in hac corruptōe positis: ter
ribiles atq̄ pauēde sunt: quarū nūc gau-
dia quia sensum nostraꝝ mentiū excedūt:
super capita animaliū esse memorantur.
Quis enī in carne corruptibili positus cō
prehēdere valeat: que sit illa angeloꝝ in-
effabilis: ⁊ sine fine leticia? que beatitudo
sine defectu vultuz videre creatoris: atq̄
in eius delectatiōe sine immutatiōe persi-
stere. Potest autē firmamenti nomīe ipse
per figurā noster redēptor intelligi: ver⁹
deus super omīa: ⁊ factus inter omīa ho-
mo perfectus: in quo natura nostra apud
patrē cōfirmata est. De quo etiā per psal-

mistā prophetando dicit: Fiat man⁹ tua
super virū dextere tue: ⁊ super filiū homi
nis quē cōfirmasti tibi. ps. 79. Humana
etenī natura priusq̄ a creatore omniū su-
sciperet: terra erat. Nam firmamentū nō
erat. Peccatori quippe homini dictū est.
Terra es ⁊ in terrā ibis. Gen. 3. Et post
q̄ assumpta est ab auctore omniū: atq̄ in
celis subleuata: ⁊ super āgelos ducta: fir-
mamentū facta est que terra fuit. Sed fir
mamentū qđ aspicit cuius habeat simili-
tudinē subinfert cū dicit: Quasi aspect⁹
cristalli horribilis. Cristallū sicut dictum
est ex aqua cōgelascit ⁊ robustū fit: scim⁹
vero quanta sit aque mobilitas. Corpus
autē redēptoris nostri: quia vsq̄ ad mor-
tē passioni subiacuit: aque simile iuxta ali
quid fuit: quia nascēdo: crescēdo: lassescē
do: esuriendo: sitiendo: moriēdo vsq̄ ad
passionē suā per momenta tempor̄ mobi
liter decurrit. Cui⁹ cursum ꝓpheta intu-
ens ait: Exultauit vt gigas ad currendā
viam. ps. 18. Sed quia per resurrectiōis
sue gloriā ex ipa sua corruptōe in incorru
ptiōis virtute cōualuit: quasi cristalli mo
re ex aqua duruit: vt in illo ⁊ hec eadē na
tura esset: ⁊ ipa iam que fuerat corruptio-
nis mutabilitas nō esset Aqua ergo in cri
stallū versa est: quādo corruptiōis eius in
firmitas per resurrectionē suā ad incorru
ptōis est firmitatē mutata. Sed notandū
qđ hoc cristallū horribile: id est pauendū
dicit. Quis autē nesciat cui⁹ pulchritu-
dinis sit cristallū? Et mirū quomō in hoc
cristallo cōueniat pulchritudo cū pauore
Sed omībus vera sciētibus cōstat: quia
redemptor hūani generis cū iudex appa-
ruerit: ⁊ speciosus iustis: ⁊ t̄ribilis erit in
iustis: quē enī mansuetū aspiciūt electi:
hūc eundē pauendū atq̄ terribilē conspi
ciūt reprobi. Sed hūc ideo tūc electi terri
bilē non videbūt: quia modo terrorē illi-
us cōsiderare nō cessant. Studiose enī cō
siderant: q̄ terribilis ad iudiciuz veniat:
culpas anteactas deflēt: imminētes decli
nant. Pauorē illius quottidie ante ocu-
los mentis ponūt; ⁊ quādo tremēdus ap
pareat: sine cessatiōe suspecti sunt: atq̄ q̄t
tidie timendo agūt: nequādo venerit per
timescāt. Similitudo ergo super capita
animaliū firmamēti: quasi aspect⁹ cristal-
li horribilis. Et quia ipe pauor eius quē
in suis cogitatiōibus tenent: eor̄ mentes
ꝓtegit. Recte subiungit. Extenti super
capita eor̄ desuper. Firmamentū hoc qđ
in similitudine cristalli super capita eorū
aialiū apparet: ⁊ horribile ⁊ extentū est:
quia bonor̄ mentes vnde terret inde pro
tegit. Si enī pauendus in eor̄ cordibus
nō esset: ꝓtector ⁊ modo a peccatis: ⁊ post
a supplicijs nō fuisset. Quia autē semper
considerāt quis pauor ex iudicio imineat
virtutū pennas in rectitudine cōseruant.
Unde ⁊ apte mox subdit.

[Sub firmamento autē pēne
eor̄ recte alterius ad alterū.]

Tūc penne virtutū sub firmamēto recte
sūt: qn̄ bonū quod alter habet: hoc alteri
impendit: vt qui terrenā substantiā acce-
pit: indigentis ꝓximi inopiam subleuet:
Qui doctrine gratia plenus est: ignorā-
tis ꝓximi tenebras verbo sue predicatio-
nis illustret. Qui tempali potestate sub-
nixus est: oppressos a violentis releuet.
Qui ꝓphecie spiritu plenus est: a vita ꝓ
ximi mala imminētia bona suadendo de-
clinet. Qui gratiā creatiōis accepit: in-
tercessiōe sua saluti infirmantiū pie ⁊ hu-
militer impēdat. Qui a terrenis actibus
libere soli deo vacare meruit: ꝓ delinquē
tibus ꝓximis exoret. Fit aūt sepe: vt qui
terrena substātia nimis occupat: oratiōi
nō quantū debet inuigilet. Et fit plerūq̄
vt is qui exorandū dn̄m cūctis mūdi one-
ribus exutus vacat: sustentationē viuen-
di nō habeat. Sed dū diues porrigit ali-
mentū atq̄ vestimentū pauperi: ⁊ dū pau
per orationē suā anime diuitis impendit:
penne animaliū recte alterius ad alteruz
tendūt. Nam dū ille mihi verbū predica-
tiōis exhibet: ⁊ lumen veritatis ex corde
meo ignorātie tenebras expellit: dūq̄ illi
ego quia fortasse a mūdi huius potēte op

primiꝫ solatiũ mee defensionis impartior atq; hũc de violentis manibus euello: vicissim nobis pẽnas nostras tẽdimus: vt nos affectu ⁊ ope vicaria ex bono qđ accepimus tangamus. Unde bene p̄mus pastor ammonet dicẽs: Omniũ finis appropinquabit: estote itaq; prudẽtes: ⁊ vigilate in oratiõibus. Ante oĩa autẽ mutuã in vobismetip̃is charitatẽ ꝯtinuã habẽtes: quia charitas operit multitudinẽ peccatoꝝ hospitales inuicẽ sine murmuratiõibus vnusquisq; sicut accepit gratiã in alterutrũ illaz administrãtes. 1. Petri. 4. Quod ergo apud ezechielẽ penna: hoc apud petrũ aplm accepta gratia diciꝫ. Et qđ ille ait: Recte pẽne alterius ad alterutrũ: hoc ecclesie pastor dicit: Unusquisq; sicut accepit gratiã in alterutrũ illã administrãtes. Penne eñ nostre recte iã non sunt: si ad vtilitatẽ nostrã solũmodo reflectunꝫ. Sed tũc recte fiunt: cũ in vtilitatẽ ꝓximi dirigimus qđ habem⁹. Quia eñ bona nostra nõ a nobis sũt: sed ab eo hec accepimus: a quo factũ est vt essemus tãto ea nobis nõ debemus retinere priuata quãto ea nobis ꝯspicimus ab auctore nostro ad cõmunẽ vtilitatẽ data. Unde recte petrus aplus in exhortatiõe hui⁹ rei subdit dicẽs: Sicut boni dispensatores multiformis gratie dei. Atq; adhuc dicitur: Si quis loquiꝫ quasi sermones dei: si quis mĩstrat tanq̃ ex virtute quã administrat deus. 1. Petri. 4. Ac si aperte dicat: Humiliter impẽdite bonũ proximis: qꝛ scitis vobis non a vobis esse qđ habetis. Quelibet eñ penna virtutis cũ ad ꝓximũ impartiendo tendiꝫ: recta nõ erit si humilitate caruerit. Sequiꝫ

E Unumquodq; duabus alis velabat corpus suũ: ⁊ alterũ similiter velabatur.]

Quia per corpus actio: per alas vero virtutes signantur: supra iam diximus. Et cum dicat:

Sub firmamento autem penne eoꝝ recte alterius ad alterũ.

Querendũ est qualiter subdiꝫ. Unumquodq; duabus alis velabat corpus suũ. Qua in re hoc patẽter indicaꝫ: quia ⁊ pẽnas alias ad alterũ tendebant: ⁊ tamen duabus alis corpus proprium velabãt. Quid est hoc: nisi quia sic debemus virtutes quas accepimus alijs impendere: vt ⁊ ea in quib⁹ peccauimus: nõ desinamus caute cogitare: ⁊ reatũ nostrũ quottidie per timorẽ ⁊ penitentiã plangere Duas eñ alas superius quibus corpus velatur: timorẽ ⁊ penitentiã diximus. Sic ergo in charitate crescamus: ⁊ pẽnas tendamuz in ꝓxios: vt nunq̃ desinam⁹ cogitare ⁊ plangere nosmetip̃os. Penne tẽdanꝫ iuxta: penne cooperiãt corpora: vt ⁊ de bonis actibus prebeamus exẽpla: ⁊ mala que egimus abscondãt a iudicio timor ⁊ penitẽtia. In translatiõe autẽ veteri de his alis dicitur:

Singulis due coniũcte ⁊ tegentes corpora eorum.]

In quibus verbis intelligiꝫ: quia ⁊ ip̃e erant pẽne que iungebanꝫ alterius ad alterũ: ⁊ ip̃e que eoꝝ corpora cooperiebant. Quod per figuraz bene accipiꝫ: quia ille nos virtutes apud oĩpotentẽ deum protegũt: quas ex charitate proximis impartimur atq; coniũgimus. Cum quibus dũ cõcorditer viuim⁹: mala que fecimus velamus. Possunt ergo etiã per has alas duo p̄cepta charitatis intelligi: Amor scilicet dei ⁊ proximi. Amando eñ deũ nostra in nobis mala persequimur: idest corpus velamus. Diligẽdo autem proximũ ⁊ ei in quo prodesse possumus festinam⁹: idest alas ad alterũ tendimus. Hec autẽ quod subdiꝫ. Et alterũ similiter velabaꝫ: in translatiõe veteri non habeꝫ. Et queri potest: cur postq̃ dictuz est. Unũquodq; duabus alis velabat corpus suũ. Subiũgitur. Et alterũ similiter velabaꝫ. Translationẽ autẽ septuaginta interpretũ: aquile ⁊ theodotiõis ⁊ symmachi sollicite perscrutãtes: nihil ex his verbis inuenim⁹.

Sed beati hieronymi scripturã legentes agnouimꝰ: quia hãc sententiã in hebrea veritate ita positã: non quidẽ iuxta verbũ sed iuxta sensum inuenerit. Queri etẽm potest cur postq̃ dictum est. Unũquodq; velabat corpus suũ. Statim subditur. Et alterũ similiter velabat. Si enim diceret vnũ ex altero: ⁊ alterũ loquendi ratio staret. Postq̃ vero dictũ est. Unũquodq;. Cur addit: alterũ cum in vnoquoq; omnes cõprehendunt? Sed si ⁊ perfectorũ vitã ⁊ proficientiũ merita distinguimus: ⁊ vnũquodq; ⁊ alterũ non irratiõabiliter positũ videmus. Qui ẽm ⁊ sua deflent: ⁊ virtutũ pennas ad proximos in exemplũ tendũt: pculdubio perfecti sunt. Sũt autẽ pleriq; paruulorum: qui eorum lachrymas conspiciũt ⁊ imitant: ⁊ q̃ nudi in suis prauitatibus esse potuissent: sanctos vigilãtioresq; viros cõsiderant: mox suis prauitatibus irati accendunt: vt plangant ⁊ inflammãt ad penitentiã: atq; vt velare sanctos corpora sua conspiciũt: ita ipi quoq; lachrymarũ suarum alis velant. Seipos ẽm magnis increpatiõibus feriũt: cur qui virtutes nõ habẽt peccata sua minime deplorant: si ⁊ illi adhuc plangere nõ desistũt: qui iam virtutũ pennas per exempla ad pximos tendũt. In quibus verbis necesse est vt nos qui paruuli adhuc sumus perfectorum semp ⁊ virtutes ⁊ lachrymas ante mẽtis nostre oculos ponamꝰ: imitemur que in illis aspicimus: vt dũ ceperimus per incremẽta crescere: possimus ab illo districto examine mala que fecimus: velare. In assiduis ẽm fletibus in quottidiana nostra penitentia: habemus sacerdotẽ in celis qui interpellat pro nobis. De quo etiã per Johannẽ dicit. Siquis peccauerit: aduocatũ habemus apud patrem iesum xp̃m iustum: ⁊ ipe est ppiciatio pro peccatis nostris. 1. Johis. 2. Ecce exultat animus cũ aduocati nostri potentiã audimus. Sed exultationẽ nostrã iterũ remordet timor: quia ipe qui nobis aduocatus est: dicit iustus. Nos ẽm causas iniusticie habemus: iustus vero aduocatus iniustas causas nullomodo suscipit: nec verba dare pro iniusticia consentit. Quid ergo agimꝰ charissimi fratres mei. Sed ecce occurrit animo quid agamus. Mala que fecimus: ⁊ deseramus ⁊ accusemus. Scriptũ est. Justus in principio accusator est sui. Prouerb. 18. Quilibet etẽm peccator cõuersus in fletibus iaz iustus esse inchoat: cũ ceperit accusare qd fecit. Cum ẽm iustus nõ sit: qui cõtra suam iniusticiam iam per lachrymas seuit. Justus igit aduocatus noster: iustos nos defẽdit in iudicio: quia nosmetipos ⁊ cognoscimus: ⁊ accusamꝰ iniustos. Non ergo in fletibus nõ in actibꝰ nostris: sed in aduocati nostri allegatiõe confidamus: q̃ viuit ⁊ regnat cum patre in vnitate spiritussancti deus: per omnia secula seculorum Amen.

Explicit omelia. VII.

Incipit Omelia. VIII. que interpretat in primo capitulo: ab illa parte. Et audiebã sonũ alarũ ⁊c. vsq; ad illam partem. Et audiui vocem loquẽtis in principio secũdi capituli.]

Quod per exempla iustorum multi pficiãt: superioris locutiõis fine tractatũ est. Atq; hoc ipm ppheta nobis certius aperit: cũ his que dixerat adiungit.

A Et audiebã sonũ alarũ quasi sonũ aquarũ multarũ.]

Solent in sacro eloquio per aquas populi designari. Unde per Johannẽ dicitur: Aque vero sunt populi. Jccirco autẽ aquis populꝰ designat: qr ⁊ in vita sonũ habet ex tumultu carnis ⁊ q̃ttidie defluit ex decursu mortalitatis. Ut aũt sepe iã diximus: ale animaliũ sũt virtutes sanctorum. Quid est ergo quod propheta alarum sonũ audit: quasi sonũ aquarum multarũ: nisi quod ex omnipotentis dei pietate ille ale

virtutū que in paucis prius sanctis sona-
bāt: iam nūc predicatiōe diffusa: in multo
rū populoꝝ conuersatiōe resonāt. Incar-
nato enī passo ac resurgente dn̄o: pauca
pennata animalia fuerūt: quia rari valde
extiterūt qui celestia desiderarēt: ⁊ virtu-
tū pēnis se in alta suspenderēt. Sed post
q̄ diuinitatis eius p̄dicatio in mūdo dif-
fusa est: quāti iam paruuli: quāti grauio-
res: quāti fortes iuuenes: quāti imbecil-
les: quāte cōuerse peccatrices: quāte anꝰ
virgines per fidē: per spem: per amorē ad
celestia euolāt. Quis dicere: quis estima
re sufficiat? Ecce alarū sonus qui prius
in paucis aīalibus fuit: iam nūc in popu
lis resonat: iam nūc in multitudīe al's mū
di multitudinē ad celeste desideriū pēne
virtutū leuāt. Bene ḡ dr̄: ⁊ audiebā sonū
alaꝝ quasi sonū aquarū multaꝝ. Nā sicut
predati sumus: ille virtutū sonus: qui in
aure dei prius ex paucis sanctis factꝰ est:
postmodū ex aquis multis: id est ex innu-
merabilibꝰ est populis multiplicatꝰ. De
quo adhuc sono bene addit. Quasi sonū
sublimis dei. Quid est qđ alarū sonus in
sanctis aīalibus quasi sonus sublimis dei
dicit: nisi qđ oīpotens deus ⁊ ip̄e implet
mentes sanctoꝝ celesti desiderio: ⁊ ip̄e ex
audit impletas. Ip̄e etenī creat in sancto
rū cordibus amorē: ⁊ ip̄e ex amantibꝰ cor
dibus suscipit precē. Negationē suā pe-
trus fleuit amare: sed tamē illi premittit:
quia iesus respexit petrū. Luce. 22. Ve-
nit maria magdalene post multas macu-
las culpe: ad pedes redēptoris nostri cū
lachrymis. Luce. 7. Sed quis illā infu-
dit intus: nisi qui benigne suscepit foris.
Quis illā ad lachrymas vrgebat per cō
punctiōis spiritū: nisi qui hāc exterius co
rā simul recūbentibus recipiebat ad veni-
am? Redemptor igit noster peccatricis
mulieris mentē extergebat: cuz de culpa
compūgeret: suscipiebat vt a culpa libera
ret. Bene ergo iste alarū sonus: quasi so-
nus sublimis dei dicit. Quia quicq̄d in
sanctoꝝ virtutibus agit: eius est gratie q̄
merita largit: qui recte per prophetā sub

limis deus esse memorat. Esaie. 57. In
scriptura etenī sacra aliquādo deus nūcu
patiue: aliquādo vero essentialiter dicit:
Nuncupatiue enī dicit: sicut scriptū est.
Ecce cōstitui te deū pharaonis. Exo. 12.
Et sicut moises ait: Siquis hoc vel illud
fecerit: applicabit ad deos videlz ad sacer
dotes. Exod. 22. Qui rursū dicit: Dijs
nō detrahes: id est sacerdotibus. Ibidē.
Et sicut psalmista ait: Deus stetit in syna
goga deoꝝ: in medio autē deos discernit
p̄s. 31. Essentialiter aūt deus dicit: sicut
ad moisen dicit: Ego sum deus p̄ris tui:
deus abraā: deus ysaac: deus iacob. Exo
di. 3. Unde paulus apl'us volens nūcu-
patiuū dei nomē ab essentiali discernere:
de redemptore nostro locutus est dicēs:
Quoꝝ patres ex quibus xp̄us scd̄m car-
nē qui est super oīa deus benedictꝰ in
secula. Rom. 9. Qui enī nūcupatiue di-
cit deus inter oīa. Qui vero essentiali-
ter deus super oīa est. Ut ergo ostende
ret xp̄m naturaliter deū: nō hunc deū tan
tūmodo: sed deū super oīa esse memora
uit. Quia ⁊ electus quisq̄ sicut premisi-
mus: vel in exēplo iusticie prerogādo po
situs dici deus potest: sed inter oīa quo
niā nūcupatiue deus. Xp̄s autē deus est
super oīa: quia naturaliter deus. Quē
ergo paulus deū sup omnia: hūc ezechiel
p̄pheta deū sublimē noīat. Postq̄ ve
ro dictum est:

Audiebā sonum alarū quasi
sonū aquarū multarum.]

Quia adhuc additur.

Quasi sonū sublimis dei.]

Etiā hoc intelligere possumus: qđ futuꝝ
electis oīibus scimus. Alarum enī soni
tus sicut diximꝰ: fuit in p̄dicatoribus san
ctis. Aquarū sonitus in cōuersis ⁊ sequē
tibus pepulis. Sed isdē ipse sonitus erit
quādoq̄ sonus sublimis dei. Quia mul
titudo que nūc ad fidē per sanctos docto
res trahit: quādoq̄ in celestē patriā con-
gregat: vt ibi oēs electi sine fine laudēt
cū viderint sine fine quē laudent Et quia

tūc perfecte corpus redemptoris efficitur
om̄is multitudo sanctoꝝ: iuxta pauli vo-
cem dicentis. Et ip̄a creatura liberabit a
seruitute corruptiōis in libertatē glorie fi
lioꝝ dei. Rom̄. 8. Que ita tūc inherent
vt eis de corruptiōe que per resurrectio-
nē vincit: iaʒ nihil in suo sancto amore cō
tradicat: sed vnita glorie sui redēptoris fi
at. Recte dicit: Quasi sonus sublimis
dei. Notādus est ordo describētis: quia
prius sonus ex alis animaliū: qui postmo
dū quasi sonus aquarū multarū: ad extre-
mū vero: quasi sonus sublimis dei dicit.
Quod eñ prius p̄dicauerūt sancti: hoc
postmodū crediderūt atqꝫ tenuerūt cōuer
si ad fidē populi: qui ad extremū quoqꝫ li
beratori omniū reddent laudē in celesti-
bus al's in celestia iā subleuati. Sonꝰ ita-
qꝫ anīaliū fit sonus aquarū: ⁊ sonus aqua
rū fit quasi sonus sublimis dei. Quia lau
dē oīpotētis dn̄i quā prius in mūdo pau-
ci: hanc postmodū multi clamauerūt. Et
quā nūc mlti clamāt cū adhuc eis ī semet
ip̄is sua corruptio repugnat: hāc in cele-
sti patria electi om̄es suo iam capiti vniti
resonabūt. Adhuc aūt sanctoꝝ animaliū
opera virtutesqꝫ describunt: cū subdit.

**Cum ambularent quasi so-
nus erat multitudinis vt sonus
castrorum.]**

Si per sonitū sublimis dei: laus nostri
creatoris in celesti patria designat: mirā-
dū non est qꝺ rursus ad sanctoꝝ opera in
hac adhuc vita viuentiū ꝓpheticus ser-
mo refundit. Quia sanctusspūs in corde
ꝓphetarū quod simul ostendit intus: nō
simul eijcit per linguā foras. Aqua quip
pe sciētie qua ꝓphetantis animꝰ replet:
in contemplationē vehemēter exuberat.
Sed quia angustū est spiritui om̄e os ho-
minis: idest foramē carnis: ad explendaʒ
illā immensitatē que conspicit: proferen-
do lingua variat. Postq̄ ergo sonū alaꝝ
quasi sonū sublimis dei esse cōspexit in ce
lis: rursus ad terras redit: ⁊ p̄enata anīa-
lia quid hic agant loquit: vt illic summa
mereantur dicens:

B **Cum ambularent quasi so-
nus erat multitudinis vt sonitꝰ
castrorum.]**

Cum p̄dicatores sancti mūdo predicā-
do ⁊ trahēdo circūeunt: anīalia ambulāt.
Et qꝛ hi etiā q̄s colligūt stati vt credide-
rint in laudē nostri creatoris exsurgūt: fit
sonꝰ quasi sonus multitudīs. Et qꝛ in pre
dicatiōe eadem bellū ꝯtra aereas potesta
tes sumūt. Recte subiungit. Ut sonitus
castroꝝ. Cum sanctis p̄dicatoribus fide-
les populi cōiungunt: ꝯtra malignos spi
ritus in ꝓcinctu fidei multitudinis castro
rū fiunt. Et dū quottidie fideles quiqꝫ ce-
lestibus desiderijs replent: terrena despi
ciūt: dura sibi ꝓ amore superne patrie ꝓ-
ponūt: cōtra potestates aereas castra fiūt
quia armati fide ⁊ bonis operibꝰ muniti
gradiunt. Quasi eñ quibusdā castris spi
ritalis exercitus per paulū dicit: Induite
vos armatura dei: vt possitis stare aduer
sus īsidias dyaboli: quia nō est nobis col
luctatio aduersus carnē ⁊ sanguinē: sed
aduersus principes ⁊ potestates: aduer-
sus mūdi rectores tenebrarū: cōtra spiri-
talia nequicie in celestibꝰ. Ephe. 6. San
ctoꝝ ergo multitudīs castra sunt: que bel
lū cōtra potestates aerias susceperūt. Un
de sācta ⁊ vniuersalis ecclesia ita sub spe
cie dilecte describit vt dicat. Pulchra es
amica mea suauis ⁊ decora sicut hierusa-
lem: terribilis vt castroꝝ acies ordinata.
Canti. 6. Quia eñ hierusalē pacis visio
interpretat: cuius noīe patria celestis ex-
primit: sancta ecclesia suauis ⁊ decora vt
hierusalē dicit: quia eius vita ⁊ desideriū
visioni iam pacis intime cōparat: vt in eo
qꝺ auctorē suū diligit qꝺ eius speciē vide
re cōcupiscit. De quo scriptū est. In quē
desiderāt angeli ꝓspicere. 1. Petri. 1. P
ip̄a iam amoris sui desideria angelis simi
lis dicat. Que quantū deo amabilis effi
cit: tanto agit vt malignis spiritibꝰ terri-
bilis fiat. Qualiter autē sit terribilis sub
iūcta cōparatiōe ostendit: idest vt castro-

rū acies ordinata. Canti. 6. Quid est qđ
sancta ecclesia hostibus suis vt castrorū
acies sit timenda. Non enim a magno in
tellectu vacat ista cōparatio: ⁊ iccirco est
subtiliter intuēdū. Scimus ⁊ cōstat: quia
castrorꝝ acies tūc hostibus terribilis ostē-
dit: quādo ita fuerit cōstipata atq; densa
ta: vt in nullo loco interrupta videatur.
Nam si ita disponit: vt locus vacuus per
quē hostis possit ingredi dimittat: profe
cto iam suis hostibus terribilis nō est. Et
nos ergo cū contra malignos spiritus spi
ritalis certaminis aciē ponimus: summo
pere necesse est: vt per charitatē sempꝛ vni
ti atq; cōstricti: ⁊ nunq̄ interrupti per di
scordiā inueniamur. Q: si quelibet bona
in nobis opera fuerint: si charitas desit:
per malū discordie locus aperit in acie:
vnde ad feriēdos nos valeat hostis intra
re. Antiquus vero inimicus castitatē in
nobis si sine charitate fuerit: nō timet: q2
ipē nec carne premitur: vt in eius luxuria
dissoluat. Abstinentiā nō timet: quia ipē
cibo non vtit: qui necessitate corporis nō
vrget. Distributionē terrenarū rerum nō
timet: si eidē operi charitas desit: quia di
uitiarū subsidijs nec ipē eget. Valde au-
tem in nobis charitatē veram: idest amo-
rem humilē quē nobis vicissim impendi-
mus timet: ⁊ nimis cōcordie nostre inui-
det: quia hāc nos tenemus in terra: quā
ipē tenere nolēs amisit in celo. Bene em̄
dicit: Terribilis vt castrorꝝ acies ordina
ta: quia electorꝝ multitudinē eo maligni
spiritus pertimescūt: quo eos per charita
tis concordiā vnitos contra se ⁊ cōgloba
tos aspiciūt. Quanta autē sit concordie
virtus ostendit: cum sine illa virtutes re-
lique virtutes nō esse demonstrant. Ma-
gna em̄ est virtus abstinentie: sed si quis
ita ab alimētis abstineat: vt ceteros in ci-
bo dijudicet: ⁊ alimēta eadem que deus
creauit ad percipiendū cum gratiarūacti-
one fidelibus etiam dampnet al's donet:
Romanī. 8. quid huic virtus abstinentie
facta est: nisi laqueus culpe? Unde per
psalmistā quoq; nullam esse abstinentiā
sine cōcordia designans ait: Laudate eū
in tympano et choro. ps. 150. In tympa
no enim corium siccum resonat. In choro
autem voces cōcorditer cantant. Quid
ergo per tympanum: nisi abstinentia? Et
quid per chorū: nisi charitatis concordia
designat? Qui itaq; sic abstinentiam te-
net: vt concordiā deserat: laudat quidem
in tympano: sed non laudat in choro. Et
sunt nonnulli qui dum plusq̄ necesse est
student: a proximorū pace resiliunt: dum
eos velut hebetes stultosq; contempnūt.
Unde per se veritas admonet dicēs: Ha-
bete in vobis sal: ⁊ pacē habete inter vos
Marci. 9. Ut quisquis habere sal sapien
tie studet: curet necesse est quatenus a pa
ce concordie nunquā recedat. Quod ve
ro de his duabus virtutibus diximus:
hoc de ceteris omnibus sentiendum est.
Unde terribiliter paulus admonet dicēs
Pacem sequimini al's sectamini cum om
nibus ⁊ sanctimoniā: sine qua nemo vide
bit deum. Hebreo. 12. Q autem nil sine
concordia deo placeat: ipā per se veritas
demonstrat dicens: Si offers munus tu-
um ad altare: ⁊ ibi recordatus fueris: quia
frater tuus deliquit al's habet aliquid ad
uersum te: relinque ibi munus tuū ante
altare: ⁊ vade prius recōciliari fratri tuo
⁊ tunc veniens offeres munus tuū. Ma-
thei. 5. Ecce a discordantibus accipere
non vult sacrificiū: holocaustum suscipe-
re recusat. Hinc ergo perpendite quantū
sit malum discordie: ꝓpter quod et illud
abijcitur: per quod culpa laxatur. Quia
vero electi semper in charitate coniuncti
sunt: ⁊ hec eadem eorum charitas sonum
laudis reddit auctori: malignis vero spi-
ritibus: id est antiquis suis hostibus pe-
nam incutit timoris. Recte nunc de pen
natis animalibus dicitur.

**Cum ambularent quasi so-
nus erat multitudinis: vt sonus
castrorum.]**

Libet autem ab exortu ſancte eccleſie ſi dei oculos vſqꝫ ad finem mundi tendere: ⁊ hec eadem caſtra quomodo ambulent: videre. Caſtra enim multitudinis appellantur exercitus cum in procinctum pergunt: aut in certo quolibet loco in itinere demorantur. Caſtris ergo via eſt preſentis ſeculi omnibus concorditer viuentibus ſanctis. Alia autem ſunt caſtra predicantiũ: qui huc illucqꝫ pro colligendis animabus in ſancti operis procinctu laborant. Alia caſtra continentiũ: atqꝫ ab hoc mundo recedentiũ: qui contra malignorum ſpirituũ bella quottidie in corde ſe preparant. Alia caſtra bonorum coniugatorum: qui viuentes in amore omnipotentis dei concorditer: ſic viciſſim ſibi carnis debitum ſoluunt: vt tamen quid deo de bonis operibus debeant: nullatenus obliuiſcantur. Sed ⁊ ſi qua (vt homines delinquũt) hec inceſſanter pijs actibus redimunt. Quia ergo diſtincti fidelium ordines: ab exortu ſancte eccleſie vſqꝫ ad finem mundi concorditer viuentes: contra poteſtates aerias dimicant: caſtra ambulant. Et fit quaſi quidam caſtrorum ſonitus: quia in eis ad laudem omnipotentis dei ⁊ virtutũ gladij: ⁊ arma miraculorum ſonant. De ſanctis vero animalibus adhuc ſubditur.

Cumqꝫ ſtarent dimittebantur penne eorum.]

Stant' ſancta animalia quando ad que dei ſunt: intenta contemplatione conſiderant. Sed eorum penne deponũtur: quia dum alta dei iudicia aſpiciunt: ſue in eis virtutes vileſcunt. Quod aperte exponitur cum ſtatim ſubdit.

Nam cum fieret vox ſuper firmamentum quod erat ſuper caput eorum ſtabant et ſubmittebant alas ſuas.]

Firmamentum ſuperius ſubintellectu duplici iudicauimus exponendum. Poſſunt enim ſicut dictum eſt: firmamenti nomine celeſtes virtutes intelligi. Et poteſt firmamenti nomine incarnatus vnigenitus per hoc quod in euꝫ natura noſtra ad eternitatem firmata eſt deſignari. Prius ergo quid ſentiam⁹ de angelis: ⁊ poſtmodum de domino angelorũ loquamur. Ecce enim dicitur: Cum fieret vox ſuper firmamentũ: ſtabant ⁊ ſubmittebant alas ſuas. Quo in loco hoc primuꝫ ſciendum eſt: quia non ſubmitti al's ſubmittere ab inferiori ad ſuperiora tendere: ſed a ſuperioribus ad inferiora alas deponere: debet intelligi: propter hoc quod premiſſuꝫ eſt. Cum ſtarent demittebãtur penne eorum. Querendum itaqꝫ nobis eſt: que ſit vox que ſuper firmamentũ fit al's ſit. Sed eandem vocem melius intelligim⁹: ſi ab imis ad ſuperiora gradientes: quaſi quibuſdam paſſibus aſcendamus. Sicut auditus corporis excitatus voce: ita ſenſus mentis excitatur intellectu qui de interioribus agitur. Vox ergo eſt in mente quaſi quidam ſonus intelligentie. Sed ſciendum eſt: quia noſtris ſenſibus: aliquãdo vox carnis loquitur: aliquando vox anime: aliquando vox firmamenti: aliquando vox que ſuper firmamentũ eſt. Ponamus ergo ante oculos quod quiſpiam ſit leſus a proximo: qui ex humana ratione cogitat: vt vicem leſioni reddat: malum ꝓ malo retribuat. Huic vox carnis loquitur in mente: quia cum diuina mandata precipiant: bene nos facere his qui nos oderunt: quiſquis male facere ſe odientibus cogitat: in eius animo carnis vox ſonat. Multa terrena quottidie agimus: poſt hec ad orationem redimus: accenditur ad compunctionẽ animus: ſed earum rerum quas egimus ymagines verſantur in mente: ⁊ intentionem compuctionis prepediunt in oratione. Et quod volentes foris agimus al's egimus hoc interius patimur inuiti. At quedã cogitationũ fantaſmata mentem per imagines corporeas diſpergant: ne ſtricte totã in oratiõe ſe colligat. Hec quoqꝫ vox carnis eſt

Cũ vero ⁊ ista subiũgimus : atq̄ ab ocu-
lis mentis cũctas corporeas imagines ef
fugamus ip̄am in nobismetip̄is naturam
anime querẽtes: qualis sit que carnẽ viui
ficare potest: sed semetip̄am stringere in
bonis cogitatõibus sicut desiderat nõ po
test: inuenim⁹ quendã intellectualẽ spiri
tũ: per creatoris potentiã viuentẽ: corpus
qḋ sustinet viuificantẽ: sed tamen obliuio
ni subditũ: mutabilitati subiectũ: quẽ se-
pe tĩor afficit: leticia extollit. Ip̄e itaq̄ in
tellectus aĩe vox eius est: quia sonat qḋ
est. que tamen adhuc vox sub firmamẽto
est. Sed transcẽdentis animal al's animã
vocẽ de firmamẽto querimus: cũ illa san
ctoꝝ angeloꝝ in numera multitudo in oĩ
potẽtis dñi cõspectu qualis sit inuestiga
mus: que sit in eis sine fine festiuitas vi-
sionis dei: que leticia sine defectu q̄ amo-
ris ardor nõ crucians: sed delectãs: quã-
tũ in eis sit desideriũ visionis dei cũ sacie
tate: ⁊ quãta sacietas cũ desiderio: in qui
bus nec desideriũ penã generat: nec sacie
tas fastidiũ parit: quomõ inherendo bea-
titudini sint beati: quomõ contemplãdo
semp̱ eternitatẽ sint eterni: quomõ coniũ
cti vero lumini facti sint lux: quomõ aspi
ciẽtes semper incõmutabilẽ: mutati sunt
in incõmutabilitatẽ. Sꝫ cũ ista de angel'
cogitamus: adhuc vox de firmamẽto est:
nõ super firmamentũ. Transeat ergo ani
mus ⁊ ab ip̄is transcẽdat omne qḋ crea-
tũ est: in solo creatoris sui lumĩe fidei ocu
los figat: qḋ vnus viuificet oĩa que al's
qui creauit deus: qḋ vbiq̄ est: ⁊ vbiq̄ to-
tus est: qḋ in circũscriptus ⁊ incõprehen
sibilis sentiri potest: ⁊ videri non potest:
qḋ nusq̄ deest: ⁊ tamen ab iniquoꝝ cogi-
tatõibus longe est: qḋ nec ibi deest: vbi
longe est: quia vbi nõ est per gratiã: adest
per vindictã: qḋ omnia tangit: nec tamẽ
oĩa equaliter tãgit. Quedã eñi tangit
vt sint: nec tamẽ vt viuant ⁊ sentiãt: sicut
sunt cũcta insensibilia. Quedã tangit vt
sint ⁊ viuãt ⁊ sentiãt: nec tamen vt discer
nãt: sicut sunt bruta aĩalia. Quedã tan-
git: vt sint: viuãt: ⁊ sentiãt: ⁊ discernãt: si-
cut est humana ⁊ angelica natura. Et cũ
ip̄e nunq̄ sibimetip̄i sit dissimilis: dissimi
liter tamen tangit dissimilia. Qḋ vbiq̄
p̄sens est: ⁊ inueniri vix potest: qḋ stantẽ
sequimur ⁊ apprehẽdere nõ valem⁹. Po
namus ergo ante oculos mentis: que illa
natura sit que tenet oĩa: implet omnia:
circũplectit̃ omnia: superexcedit oĩa: su-
stinet oĩa. Nec alia ex parte sustinet: at
q̄ alia superexcedit: neq̄ alia ex parte im-
plet: atq̄ alia circũplectit̃: sed circũplectẽ
do implet: implendo circũplectit̃: sustinẽ
do superexcedit: superexcedẽdo sustinet.
Hui⁹ nature potentiã cũ strictus in ea co
gitat animus: vox super firmamentũ fit.
Quia eius intellectũ cõspicit al's cõcipit
qui ⁊ angeloꝝ sensum sua incõprehensibi
litate trãscendit. Cum ergo vox super fir
mamentũ fit : stant animalia ⁊ submittũt
alas suas: quia sanctoꝝ mẽtes cũ creato-
ris sui potentiã intenta cõtemplatiõe con
siderãt: vilescunt eoꝝ aĩo virtutes quas
habẽt. Et tãto fiũt apud se humiles: quã
to eis illud altũ est: qḋ super angelos so-
nat. Fortasse eñi doctores sunt: sed cũ ce
perint tacita mẽte cogitare que sit ineffa-
bilis dei sapiẽtia: que mentes hominũ si-
ne strepitu verborũ docet: ⁊ quomõ hec
eadẽ sapiẽtia si auditoꝝ mẽtes nõ doceat
vox docentiũ vacue laborat: sua eis proti
nus doctrina vilescit: quia neq̄ qui plan
tat est aliquid: neq̄ q̄ rigat: sed qui incre-
mentũ dat deus. Fortasse ꝓphete sunt:
sed cũ tacita mente cõsiderant: quia pro-
phecie sue oculo simul oĩa diuinitatis
mysteria penetrare nõ possunt. Quoniã
sicut ait ap'lus. Ex parte cognoscimus: ⁊
ex parte ꝓphetam⁹. i. Corinth. 13. In il-
la immẽsitate secretoꝝ vident: quia parũ
est omne qḋ vident: atq̄ ex ip̄a altitudine
luminis cõsiderant: q̄ minus sit il lud qḋ
intẽto oculo quasi per rimas viderũt. De
ponãt ergo alas suas cũ vox super firma-
mentũ fit: idest humilient̃ in eo qḋ appre
hendũt: cum supna conspiciũt: que ab eis
cõprehendi nõ possunt. Sepe etiã sancto
rũ cogitatiõibus ip̄a que habẽt bona blã

diunt: vt eoꝝ mẽtes in aliqua sui fiducia
eleuent: sed protinus ad occulta dei iudi
cia recurrũt: quomodo alij ex virtutibus
ad infernũ per elationẽ corruũt: alij ex vi
cijs correcti: ad celũ per humilitatẽ leuã
tur. Unde nos ad humilitatẽ reuocãs ꝓ
pheta terribiliter al's terret ⁊ admonet di
cens: Uenite ⁊ videte opera dñi: ꝙ terri-
bilis in cõsilijs super filios hominũ. ps.
65. Quis em̃ digne considerare valeat?
quãtus super nos terror sit cõsilioꝝ dei?
quãdo alter ex virtutibus in fine tẽdit ad
vicia: alter ex vicijs in virtutibus cõclu-
dit finẽ. Quia iuxta Salomõis vocem.
Sunt iusti atq; sapientes ⁊ opera eoꝝ in
manu dei: nec tamen scit homo vtrũ amo
re: an odio dignus sit? Eccl's. 9. sed om-
nia in futuro seruantur incerta. Ibidẽ. Et
est vita que videtur hominibus recta: ⁊ no-
uissimũ eius ducit ad mortẽ. Prouerb.
14. Hec itaq; occulta iudicia ⁊ profunda
cogitare: quid aliud est ꝙ alas deponere
id est de nulla iã virtute cõfidere: sed sub
magno timore trepidare? Siue em̃ omni
potẽtis dei naturã cõsiderẽt: siue eius iu
dicia perpendãt: trepidant: pertimescũt.
Eis ergo quasi alas deponere: est virtu-
tes quas habẽt humiliare. Sic abraham
alas deposuit: qui quãdo loqui cũ deo ce
pit: puluerẽ ⁊ cinerẽ se esse cognouit di-
cens: Loquar ad dominũ meũ cũ sim pul
uis ⁊ cinis. Genes. 18. Sic moyses alas
deposuit: qui eruditus om̃i scientia egy-
ptioꝝ: mox vt verba dñi audiuit: verba se
nõ habere deprehẽdit dicens: Obsecro
dñe nõ sum eloquẽs ab heri ⁊ nudiuster-
tius: ex quo locutus es ad seruũ tuũ impe
ditioris ⁊ tardioris lingue sum. Exod. 4
Ac si aperte diceret: Postꝙ a te verba vi
te audio: cõfusum me in verbis prioribus
agnosco. Sic esayas cui⁹ vita domĩo ad
predicandũ placuerat: cũ eundẽ dominũ
cõtemplatus carbone de altari in ore ta-
ctus est: ait: Ue mihi quia tacui: quia vir
pollutis labijs ego sum. Esaie. 6. Ecce
ad superiora subleuatus: sibimetipsi de la
bioꝝ pollutiõe displicuit: nisi em̃ celestis
mũdicie alta cõspiceret: sese iudicabilem
nõ inuenisset. Sic loquẽte domino hiere
mias clamat: A a a dñe deus: ecce nescio
loqui: quia puer ego sum. Hierem̃. 1. Iu
xta ea enim verba que audiebat: verba se
nõ habere cognouerat. Sic daniel subli-
mem visionẽ videns: per plurimos dies
elanguit ⁊ egrotauit. Daniel. 8. Quia ⁊
hi qui in virtutibus fortes sunt: cũ altio-
ra dei conspiciũt: in sua sibimet estimatio
ne infirmi atq; imbecilles fiũt. Sic beat⁹
Iob de quo domin⁹ amicis illius dixit:
Non estis locuti corã me rectũ: sicut ser-
nus meus iob. Job. 42. Cum verba dei
colloquẽtis audiret: respõdit dicens: In
sipienter locutus sum: ⁊ que vltra modũ
excederẽt scientiã meam. Ibidẽ. Et pau-
lopost. Idcirco ipse me reprehendo: ⁊ ago
penitentiã in fauilla et cinere. Ibidem.
Qui em̃ quantũ ad homines sapiẽter lo
cutus fuerat: loquentẽ sibi deũ audiens:
insipienter se locutum fuisse reprehẽdit.
Quia in cõtemplatiõe vere sapiẽtie: sua
ei sapientia viluit. Ad vocẽ ergo desuper
venientẽ an͠ialia alas deponũt: quia vir-
tutẽ dei siue in natura sua cõtemplari re-
quiramus: siue in occultis iudicijs inue-
stigare cogitemus: pro eo qd̕ eius alta no
bis impenetrabilia sunt: nostra nobis si-
qua inesse bona credebantur vilescunt. Et
qui inquãtilacũq; scientia volare credeba
mus inuisibilẽ super nos naturã: ⁊ impe
netrabilia eius iudicia perpẽdentes: sub
missis alis humiliter stamus. Sequitur.

D Et super firmamentũ quod
erat imminẽs capiti eorũ: qua-
si aspectus lapidis saphyri: simi
litudo throni. Et super simili-
tudinẽ throni: similitudo quasi
aspectus hominis desuper.]

Quid per thronũ: nisi ille virtutes an-
gelice designantur? que ipsos quoq; ange-
los dignitate loci superioris excedũt. Nã
cum angeli nũcij dicantur: ⁊ sepe angeli ad
annũcianda quedã hominibus veniant:

throni missi ad ministeriũ nuncij nusquã
legunt: quia eis longe sublimius creator
omniũ presidet. Unde paulus apostolus
ordines celestiũ agminũ quos ad tertium
celũ raptus viderat describens ait: Siue
throni: siue dominatiões: siue principa-
tus: siue potestates: oĩa per ipsum ⁊ in
ip̃o creata sunt. Colos. i. Thronus igit
ante eos angelorũ ordines dixit: quibus
illos prelatos esse cognouit. Bene autem
thronus lapidi saphyro comparat: quo-
niã lapis saphyrus aeriũ habet colorem.
Uirtutes ergo celestiũ lapidi saphyro de
signant: quia hi spiritꝰ quibus deus om-
nipotens altius presidet: superioris loci
in celestibus dignitatem tenent. Super
thronũ vero similitudo hominis: quia et
super illas virtutes que et ip̃os angelos
antecedũt: nostri est gloria redemptoris.
Notandũ ergo qui ordo seruat. Super
animalia eñi firmamentũ: super firmamẽ
tum thronus: super thronũ homo esse de
scribit. Quia ⁊ super sanctos homĩes ad
huc in hac corruptiõe corporis viuentes
angeli: ⁊ super angelos superiores ⁊ deo
proxime angelice potestates. Super po-
testates vero deo proximas eleuatus est
mediator dei ⁊ hominũ: homo xp̃s iesus
i. Tymoth. 4. Si vero vt prediximꝰ fir
mamẽti nomine mediator dei ⁊ hominũ
pro assumpta humanitate debet intelligi
quia sub vnius nominis appellatiõe so-
lent per prophecie spiritũ multa signari.
Uox super firmamentũ facta est: que su-
per baptisatũ dominũ de celo sonuit: di-
cens: Tu es filius meꝰ dilectus: in te cõ-
placui. Luce. 4. Uel sicut per euangeli-
stam aliũ dicit: Hic est filius meus dile-
ctus: in quo mihi cõplacui. Math. 3. et
17. Queramus igit: quomodo hanc vo-
cem aĩalia audiũt: ⁊ alas deponũt? Aba
cuc pp̃heta requisitus dicat: Domĩe au-
diui auditũ tuũ ⁊ timui: cõsideraui opera
tua ⁊ expaui. Abac. 3. Quid est autẽ qd̃
pater de filio loquit dicens? in quo mihi
complacui. Oĩs enim qui penitẽdo cor
rigit aliqua que fecit: eo ip̃o quo penitet

se sibi displicuisse indicat: quia emendat
quod fecit. Et quia oĩpotẽs pater sicut
intelligi ab hominbꝰ poterat: hũano nr̃o
do locutus est de peccatoribꝰ dicens Pe
nitet me fecisse hominẽ super terrã. Geñ.
6. quasi sibimetip̃i displicuit in peccatori
bus quos creauit. In solo autẽ sibi vnige
nito domĩo nostro ihesu xp̃o complacuit:
quia hũc inter homines hominẽ creasse
eum nõ penituit: in quo peccatũ nullomo
do ĩuenit. Sicut de illo per psalmistã di-
cit: Jurauit dñs ⁊ non penitebit eũ: tu es
sacerdos ineternũ: scd̃m ordinem melchi
sedech. p̃s. 109. In solo ergo sibi redem-
ptore nostro cõplacet pater. Mar. i. quia
in solo non inuenit culpã: in qua se repre-
hẽdit quasi per penitentiã. Sancta itaq
aĩalia vocẽ super firmamentũ audiant ⁊
pertimescãt. Quia si solꝰ sine peccato est
in eius innocẽtia inspiciũt: in quãtis ipsa
quottidie delinquãt: que necesse est vt in
cessanter defleãt. Considerãt quoq quia
⁊ ip̃e auctor vite: sine passiõis dolore ex
hac vita nõ exijt: ⁊ ergo hec vox super fir
mamentũ facta est: quia oĩpotentis pa-
tris sententia etiã de morte ac resurrectio
ne vnigeniti processit. Sed cũ vox sup fir
mamentũ fit: stant animalia ⁊ submittũt
alas suas: quia sancti quiq cũ ip̃m quoq
vnigenitũ flagellatũ in hoc mũdo conspi
ciũt: deponũt si quid de suis meritis pre-
sumũt. Nam si ip̃e hinc sine flagello non
exijt: qui venit sine peccato: quomodo fla
gellis digni nõ erũt: qui huc cũ peccato
venerũt? Ip̃m ergo firmamentũ qd̃ est su
per caput animaliũ: id est qd̃ transcendit
mẽtes sanctorũ: habet super se vocẽ: quia
redemptor noster eã quã cum patre dispo
suit ex diuinitate sentẽtiã: pertulit in car
ne quã audientes iusti terrent ⁊ omnẽ de
suis viribus p̃sumptionẽ deponũt. Qui
buslibet eñi virtutibus polleat: quid di-
gna vita peccatorũ: si ⁊ eius vita p nobis
flagello subiacuit: que subdita nulli pec-
cato fuit? Sed ecce grauis questio nobis
orit cum dicit: Quia super firmamentũ
qd̃ erat imminẽs capiti eorũ: quasi aspe-

ctus lapidis saphyri similitudo throni.]
Si em̄ per firmamentū dn̄s: ⁊ per lapidē
saphyrū ⁊ similitudinē throni summe ille
potestates angelice figurant: quomō su-
per firmamentū: idest super dn̄o al's do-
minū esse credēde sunt. Cum ⁊ mox sub-
dit. Et super similitudinē throni similitu
do quasi aspectus homīs desuper. Nam
si ita vt dictū est firmamentū exprimit do
minus: ⁊ rursus homo accipit dominus
qua ratiōe potest intelligi: ⁊ ip̄e sup thro-
nū: ⁊ ip̄e sub throno. Sed astrictos huiꝰ
questionis nodos ip̄e soluit de quo loqui
mur: qui afflatu spiritussancti ea que clau
sa sunt aperit. Incarnatus em̄ vnigenitꝰ
patris per hoc qđ homo factus est: infra
angelos fuit: sicut de eo scriptū est. Mi-
nuisti eū paulominus ab angelis. p̄s. 8.
Resurgēs autem ⁊ ascendēs in celos om
nibus angelicis potestaribꝰ presidet: sicut
de illo rursum scriptū est. Omnia subieci
sti sub pedibus eius. Ibidē. Et sicut ip̄e
ait: Data est mihi om̄is potestas in celo
⁊ in terra. Math. 28. Firmamentū ergo
sub throno: ⁊ homo super thronū est. Qz
per humane assumptionē nature: ⁊ ip̄e est
sub angelis natꝰ: ⁊ ip̄e super angelos ex-
altatus: qui ⁊ priusq̄ per resurrectiōis ex
altaret gloriā: diuinitate super angelos
fuit: sed tamē angelis vt dictū est huma-
nitate minoratus: ex qua ⁊ morti subia-
cuit: ⁊ al's at postq̄ mortē resurgēdo cal-
cauit: ⁊ humanitatē suam etiā maiestati-
bus archangeloꝝ superposuit. Prius ita
q̄ thronus super firmamentū: ⁊ post ho-
mo super thronū visus esse describit. Qz
humani generis redemptor humanitatē
quā descendendo sub angelis assumpsit:
ascendendo super angelos exaltauit. Si
vero factū eū sub angelis dicimus sicut
factū sub lege predicāte apostolo audimꝰ
Gala. 3. Assumptā ergo humanitatē sub
angelis accipimus pro ea minoratiōe: in
qua dignatus est apparere. Nam mox vt
verbū caro factū est: mox deus homo po-
testate super angelos fuit. De ip̄o quip-
pe ante passionē scriptū est. Ecce angeli
accesserūt ⁊ ministrabāt ei. Mat. 4. Sed
tamē vt infirmitas eius hūanitatis mon-
straret. Rursum de eo scriptū est. Appa-
ruit illi angelꝰ de celo cōfortans eū. Lu-
ce. 22. In documēto al's indumēto ergo
vtriusq̄ nature: huic ⁊ angeli ministrare
hūc ⁊ angelus cōfortare describit. Unus
quippe in vtraq̄ natura: qm̄ qui deꝰ an-
te secula extitit: hō factus est in fine secu-
loꝝ. Cui tn̄ ante passionē suā ⁊ angeli mi
nistrāt: ⁊ hūc angelus cōfortat. Post pas
sionē vero atq̄ resurrectionē eiꝰ: huic an-
geli mīstrare possunt: sed iaz hūc ꝯfortare
nō possunt: qz vt predictū est: ⁊ si prius fir
mamentū sub throno apparuit: iaz tn̄ ho-
mo super thronū est. In cuiꝰ persona vt
ꝓpheta sanctus adiunctionē vtriusq̄ na
ture se vidisse ostēderet ꝓtinus adiūxit.

Et vidi quasi speciē electri.]

Quid est qđ aspectus hoīs videt in thro
no quasi sp̄ēs electri: nisi qđ in electro sic̄
longe sup̄ius diximus auꝝ argentūq̄ my
sceī: vt res vna ex metallis duobꝰ fiat In
qua ⁊ per argētū auri claritas tp̄at: ⁊ per
auri claritatē sp̄ēs clarescit argēti. In re-
dēptore aūt nr̄o natura diuīitatis ⁊ hūani
tatis incōfuse vnita sibimet atq̄ ꝯiuncta
est: vt ⁊ per hūanitatē diuīitatis eius clari
tas nr̄is potuisset oculis tp̄ari: ⁊ p̄ diuīita
tē hūana in eo natura clarescceret: atq̄ ex
altata fulgorē vltra hoc qđ creata fuerat
hr̄et. Ipse vero aspectꝰ hoīs sup thronū
⁊ sp̄ēs electri quā vidit qualis ei apparue
rit: adhuc subscribēdo subiūgit.

Velut aspectus ignis intrin
secus eius per circuituz a lūbis
eius ⁊ desup. Et a lumbis eius
vsq̄ deorsum: vidi quasi speciē
ignis splendentis in circuitu.]

Quid est qđ mediator dei ⁊ hominū hō
xp̄us iesus a lūbis ⁊ desup aspectū ignis
intrinsecus per circuitū habere describit
⁊ a lūbis ⁊ deorsuz speciē ignis splēdētis
in circuitu. Inuestigandū namq̄ est: qua
re a lumbis et desuper ignē intrinsecus:

nec tamen splendentē ignem habere nar
rat: a lumbis vero ⁊ deorsũ habere ignis
speciē dicitur: nõ tamen hunc habere in-
trinsecus memorat: quia ⁊ splendentē et
in circuitu hunc habere describit. Quid
eñ lumboꝝ nomine: nisi propago morta
litatis exprimit? Propterea etiã ⁊ leui di
citur: Quia adhuc in lumbis patris erat
cum melchisedech occurreret abrae. De
lumbis vero abrae virgo Maria exijt in
cuius vtero vnigenitus patris per sanctũ
spiritũ incarnari dignatus est: ex qua in-
carnatiõe vniuerso innotuit mũdo deus.
Sicut ⁊ per psalmistã dicitur: Accingere
gladio tuo circa femur potentissime. p̃s.
44. Gladiũ etenim circa femur potẽtis-
mus sumpsit: quia sermo predicatiõis il-
lius ex incarnatiõe conualuit. Quid ve-
ro iste ignis designat: nisi ardorem sancti
spiritus: qui corda que repleuerit incen-
dit. De quo ip̃a veritas dicit: Ignē veni
mittere in terrã. Luce. 12. Quid est ergo
quod in hoc aspectu hominis: qui ꝓphe-
te apparuit: a lumbis superius intrinse-
cus per circuitũ ignis ardet. A lumbis
vero inferius nõ ignis intrinsecus: sed in
circuitu resplẽdet: nisi qđ ante incarnatio
nē vnigeniti redemptoris nostri sola in-
tra se iudea ardorē amoris eius habuit:
post incarnationē vero illius in circuitu
eius ignis resplẽduit. Quia in vniuerso
mundo gentibus claritatē sancti spiritus
effudit. Prius ergo intrinsec⁹ ignis erat
sed splendor nõ erat. Quia sanctus spiri
tus in multis quidē partibus iudeã reple
bat: sed ad noticiã gentiũ: nec dum eius
lumen emicuerat. A lumbis vero eius et
deorsum ignis in circuitu resplẽdet. Ꝗr
postꝗ̃ de virgine carnē sumpsit: in huma
no genere longe lateqꝫ sancti spiritus do-
na dilatauit. Et notandũ qđ ignis iste a
lumbis superius per circuitũ esse descri-
bit: non extrinsecus sed intrinsecus: quia
amoris flamma sicut dictũ est in electis at
qꝫ spiritalibus viris vbiqꝫ in suis finibus
iudeã repleuit: nec tamen exiebat extrin-
secus: quia sese in multitudinē gentiũ nõ
dilatabat. Que ardoris flamma visa est:
postmodũ in circuitu splendere: quia per
mũdi cardines in vniuersis gentibus om
nipotẽtis dei cepit amor excrescere. Erat
ergo prius ignis intrinsecus cũ iacob di-
ceret: Salutare tuũ expectabo domīe Ge
nes. 49. Quod eñ salutare dicimus la-
tine hoc verbo hebraico ihesus dicit. In
quo verbo beati Jacob mens ostenditur:
quomodo ihesu desiderio ardebat quē se
moriens expectare perhibebat. Ardebat
ignis cũ Moyses diceret: Si inueni gra
tiam in cõspectu tuo: ostende mihi temet
ip̃m vt videam te. Exod. 33. Ardebat ig-
nis in mẽte cũ dauid diceret: Sitiuit ani-
ma mea ad deum viuũ: quando veniã et
apparebo ante faciem dei mei. p̃s. 42.
Qui incarnationē verbi desiderans ait:
Ostende nobis domīe misericordiã tuã:
⁊ salutare tuũ da nobis. p̃s. 84. Arde-
bat ignis cum symeon de corruptiõe vite
presentis exire desiderans audiuit. Non
prius se visurũ mortem: nisi videret xp̃m
domini. Luc. 2. Sed ecce iam ignis iste
quasi sub lumbis exterius resplẽdet: quia
vniuersa gẽtilitas incarnati dei est amo-
re succensa. Quod tamē intelligi ⁊ aliter
potest. Quia redemptor noster de⁹ domi
nus iesus xp̃us per humanitatē suã homi
nibus innotuit: qui per diuinitatē notus
angelis ⁊ ante incarnationē fuit. Nobis
ergo a lũbis inferius resplendet in circui
tu: cui⁹ ignis intrinsecus a lumbis supe-
rius ardet in celo. Quia illi al's illic cele
stes spiritus eũ in diuinitate sua cõspici-
unt: ⁊ amoris eius ignibus accendunt.
Nos vero qui hũc ex assumpta humani-
tate diligimus: adhuc in hac corruptibi-
li vita positi: splendorē ignis illius foris
habemus. Unus itaqꝫ super thronũ est:
qui ⁊ super lumbos ignē intrinsecus ha-
bet in angelis: ⁊ sub lumbis ignē in cir-
cuitu habet in hominib⁹. Quia in omne
quod ab ãgelis amat: ⁊ per om̃e quod ab
hominibus desiderat vnus est: qui in cor
dibus ardet amantiũ. Hinc est eñ quod
magne ille potestates angelice seraphin:

id est incendiũ nominant. Heb. 12. Hinc
de ipo omniũ creatore scriptũ est. Deus
noster ignis cõsumens est. Deutero. 4.
Ignis em̃ dicit: quia flammis amoris sui
incendit mẽtes quas replet. Et iccirco se
raphin incendiũ dicunt: quia potestates
ei ꝓxime in celis inestimabili amoris ei⁹
igne succensi sunt. Ex hoc igne succensa:
ardẽt in terra corda iustoꝝ. Hoc igne ca-
lefacta redeũt ad penitentiã corda peccã-
tiũ: que inflammata vehemẽter timorem
in amorẽ vertũt. Nam qui prius tabesce
re metu ceperũt: postmodũ igne amoris
flagrãt. Et quia eius membra sunt electi
angeli in celo: eius mẽbra sunt cõuersi ho
mines in terra. Unus homo ẽst qui ⁊ su-
per lumbos ardet intrinsecus: ⁊ sub lum
bis inferius ignis sui splendorẽ in circui
tu emittit: quia ⁊ angelos ad amorẽ suuz
per diuinitatẽ tenuit: ⁊ homines ad san-
cti ardoris sui desideriũ ex humanitate re
uocauit. Sequitur.

**Uelut aspectus arcus cũ fue
rit in nube in die pluuie.]**

Arcũ omnipotẽs deus inter se atq; ho-
mines in signo posuit: vt vltra mundũ di
luuio nõ deleret dicens: Arcũ meũ ponã
in nubibus: ⁊ sit al's erit signũ federis in-
ter me ⁊ inter terrã. Cumq; obduxero nu
bibus celũ: apparebit arcus meus in nu-
bibus: ⁊ recordabor federis mei vobiscũ.
Geñ. 9. Unde etiã ⁊ in arcu eodem color
aque ⁊ ignis simul ostendit: qui ⁊ ex pte
est cerule⁹: ⁊ ex parte rubicũdus: vt vtri
usq; iudicij testis sit: vnius al's vnus vi-
delicet faciẽdi: ⁊ alterius facti: sed iaz nõ
vlterius faciẽdi: quia mũdus quidẽ iudi-
cij igne cremabit: sed aqua iaz diluuij nõ
delet. Quid est autẽ qd̕ splendentẽ ignẽ
a lumbis homĩs throno presidentis sicut
aspect⁹ arcus cũ fuerit in nube in die plu
uie propheta cõspexit. Quia em̃ per ig-
nem sicut dictũ est: ardor sancti spirit⁹ de
signat: que similitudo est arcus: ⁊ spirit⁹
vt ignis: qui apparuit quasi aspectus ar-
cus apparuisse diceret. Sed si ipi quam
p̄diximus visioni arcus intendim⁹: quo-
modo arcus significet spiritũ videm⁹. In
arcu quippe sicut prefatus sum aqua ⁊ ig
nis apparet: et post mediatoris aduentũ
eo virtus sancti spiritus in humano ge-
nere claruit: ꝗ electos dei ⁊ aqua baptis-
matis lauit: ⁊ igne diuini amoris incen-
dit: quasi em̃ admixto colore aque simul
⁊ ignis: quidã arcus in nube ad propicia
tionẽ ponit cũ veritas dicit: nisi quis re-
nat⁹ fuerit ex aqua ⁊ spiritusancto nõ po-
test introire in regnũ dei. Iohis. 3. Qui
arcus in nube est in die pluuie: quia in do
minica incarnatiõe in effusiõe predicatio
nis ostendit: vt ad veniã corda credentiũ
dño parcente reuocent. Nubem em̃ redẽ
ptoris carnẽ non incõuenienter accipim⁹
de qua per psalmistã dicit: Qui ponit nu
bẽ ascensum suũ. p̄s. 103. Nubẽ quippe
ascensum suũ posuit: quia is qui diuĩtate
vbiq; est: carne ad celestia ascẽdit. Exple
ta vero omi mystica visione subiũgit.

**Hic erit aspectus splendoris
per gyrũ: ⁊ hec visio similitudi-
nis glorie domini.]**

Quid em̃ in vniuerso mũdo sanctispi-
ritus gratia agat aspiciẽs ait: Hic erat as
pectus splendoris per gyrũ. Que vero
intrinsecus eiusdẽ sanctispiritus gloria
maneat cõsiderare volens: sed sicut erat
nõ valens subiũgit. Et hec visio similitu-
dinis glorie dñi. Non em̃ ait: visio glo-
rie: sed similitudinis glorie. Ut videlicet
ostendat: qr quãtalibet se intentiõe mens
humana tetenderit: etiã si iam fantasias
imaginũ corporaliũ a cogitatiõe compe-
scat: si iam oĩes circũscriptos spirit⁹ ab
oculis cordis amoueat: adhuc tamen in
carne mortali posita videre gloriã dei nõ
valet sicut est. Sed quicq̃d de illa est qd̕
in mente resplẽdet: similitudo ⁊ non ipa
est. Unde ⁊ ille p̄dicator qui raptus vsq;
ad tertiũ celũ fuerat: dicebat: Uidemus
nũc per speculũ ⁊ in enigmate. 1. Corint.
13. Qua in re nõ despicienda nobis que-
stio orit: quomodo iohãnes euãgelista cũ

erga miracula redemptoris nostri iudeo=
rum perfidiã: etiã ex verbis propheticis
descripsisset: adiungit dicens: Hec dixit
esaias quãdo vidit gloriã eius: ⁊ locutus
est de eo. Et si ezechiel vidit quid est qđ
iste similitudinẽ glorie: ⁊ ille eius gloriã
vidisse describit. Sed cũ iohannes euan
gelista priꝰ miracula redemptoris nostri
narrauit: atq͛ infidelitatẽ iudeoꝝ postmo
dum subdidit: hãc eiusdem redemptoris
nostri gloriã que in mũdo apparuit esaiã
vidisse manifestat. Omne enim qđ in ter=
ra mirũ diuinitus agit: gloria omipoten=
tis dei est: ⁊ eius gloria in omibus factis
videt. Esaias ergo eius gloriã in terra vi
dit: ezechiel vero eius gloriã in celo sicu=
ti est: videre non potuit. Quia aliter est
gloria eius in rebus factis: atq͛ aliter in
semetipõ. Hec ergo eius gloria que in re=
bus est videri potest: illa vero que in ipõ
est modo: nisi per similitudinẽ nõ potest.
Sed ⁊ si eandem similitudinẽ glorie: vel
subleuatus portare ꝓpheta potuerit: ag=
noscamus. Sequit.

Et vidi ⁊ cecidi in faciẽ meã.

Quid ergo de hoc viro fieret: si ita vt est
eius gloriã vidisset: si ferre nõ valens ce=
cidit. Qua in re cũ magno merore pensa
re ⁊ cõsiderare cũ lachrymis debemus:
in quantã miseriã ⁊ infirmitatẽ cecidimꝰ
qui ⁊ ipsum bonũ ferre non possumus: ad
quod videndũ creati sumus. Est tamen ⁊
aliud de ꝓphete facto: quod cõsideremꝰ
in nobis Propheta eñi mox vt glorie do
mini similitudinẽ vidit: in faciẽ suam ce=
cidit: cuius similitudinẽ glorie quia nos
per spiritũ ꝓphecie videre nõ possumus:
hãc assidue cognoscere: ⁊ sollicite cõtem
plari in sacro eloq̃o: in celestibus monitꝭ:
in p̃ceptis spiritalibus debemus. Qui cũ
aliquid de deo ꝯspicimus: in faciẽ nostrã
cadimꝰ: qꝛ ex malis erubescimꝰ: que nos
meminimꝰ perpetrasse. Ibi eñi cadit ho=
mo vbi confundit. Unde ⁊ paulus quasi
quibusdã in facie iacẽtibꝰ dicebat: Quẽ
ergo fructũ habuistis tũc in illis in qui=
bus nũc erubescitis. Rom̃. 6. Ecce cele=
stis gratie dono largiẽte obuolutũ myste
rijs libri initiũ in ezechiel ꝓphetã discus
simus: ⁊ dicta mystica moraliter disserẽ=
tes: volantẽ prophete hystoriã a terra ex
traximus. Ut que prius paruuloꝝ anime
mihiq͛ similiũ volabat: sed nõ eleuabat:
iam nũc ab eis legat ⁊ cognoscat: euolet
⁊ leuet. Agamus ergo gratias redempto
ri nr̃o: qui spiritali sp alimẽto nos reficit:
qui panis viuus descendit de celo: ⁊ dat
vitã mundo. Qui viuit ⁊ regnat cum pa
tre in vnitate spiritussancti deus: per om
nia secula seculorum Amen.

Explicit omelia. VIII.

**Incipit Omelia. IX. que se=
cundũ capitulũ interpretat: ab
illa parte in principio capituli:
Et audiui vocẽ loquentis: vsq͛
ad illam partẽ in principio ter=
tij capituli. Fili hominis quod
cũq͛ inueneris comede.]**

INitiũ libri in ezechiel prophe
tã: magnis obscuritatibꝰ clau=
sum: ⁊ quibus mysterioꝝ no=
dis: ligatũ in omelijs octo: deo
dño nr̃o iesu xp̃o largiẽte discussimꝰ. Iaꝫ
nũc planiora sunt: ⁊ minus difficilia que
sequũtur. Charitati itaq͛ vestre cũ loqui
mur: eidẽ omnipotẽti deo gratias referẽ=
tes: quia post tot opaca siluarũ: tandẽ le=
ti ad campos exiuimꝰ: in quibus liberis
gressibus locutiõis nostre in trepidũ pe=
dem ponamꝰ. Ecce eñi postq̃ propheta
similitudinẽ glorie dñi contẽplatus in fa
ciem suã cecidit: adiũgit.

A **Et audiui vocẽ loquentis ⁊
dixit ad me: Fili hominis sta su
per pedes tuos: ⁊ loquar tecũ.]**

Ubi adhuc subditur.

**Et ingressus est in me spiri=
tus postq̃ locutꝰ est mihi: ⁊ sta=**

tuit me supra pedes meos.]

Ecce diuina vox iacēti pphete iussit vt surgeret: sed surgere oīno nō posset: nisi in hūc oīpotentis dei spiritus intrasset. Quia ex oīpotentis dei gratia ad bona opera conari quidē possimus: sed hec implere nō possumus: si ipē non adiuuat qui iubet. Sic paulus cū discipulos admoneret dicēs: Cum metu & tremore vestram salutē operamini. Philip. 2. ilico quis in eis becipa bona opera operaret: adiūxit dicens: Deus est eñi qui operat in vobis: & velle & perficere pro bona voluntate. Hinc est eñi quod ipa veritas discipulis dicit: Sine me nihil potestis facere. Johis. 15. Sed in his considerandū est: quia si bona nostra sic oīpotētis dona sunt vt in eius aliquid nostrū non sit: cur nos quasi p meritis eternā retributionem querim⁹? Si autē ita nostra sunt: vt dona dei oīpotentis nō sint: cur ex eis oīpotenti deo gratias agim⁹? Sed sciendū est: quia mala nostra solūmodo nostra sunt. Bona autē nostra omnipotētis dei sunt & nostra. Quia ipē aspirādo nos preuenit vt velimus: qui adiuuando subsequit: ne inaniter velimus sed possimus implere que volumus. Preueniēte ergo gratia & bona voluntate subsequēte: hoc quod omnipotētis dei donū est: fit meritū nostrū. Quod bene paulus breui sententia explicat dicens: Plus illis omnibus laboraui. 1. Corinth. 15. Qui ne videret sue virtuti tribuisse quod fecerat adiūxit. Non aūt ego sed gratia dei mecū. Quia eñi celesti dono preuētus est: quasi alienū se a bono suo opere cognouit dicens: Non autē ego. Sed quia preueniēs gratia liberū in eo arbitriū fecerat in bono: quo libero arbitrio eandē gratiā est subsecut⁹ in opere adiūxit. Sed gratia dei mecū. Ac si diceret: In bono ope laboraui: nō ego: sed & ego & gratia. In eo enim q̄ solo dñi dono preuētus sum: nō ego. In eo autē quod donū voluntatis sum subsecutus: ego. His igit breuiter cōtra pelagium & celestinū dictis ad exponendū ordinem redeamus.

Fili homis sta super pedes tuos & loquar tecum.]

Notandū nobis est ordo locutōis & operis: quia prius similitudo glorie dñi apparet vt deijciat: postmodū alloquitur vt eleuet: deinde superabūdantis gratie spiritū mittit & leuat: ac supra pedes statuit Nisi eñi aliquid de eternitate in mēte videremus: nunq̄ in faciem nostrā penitendo caderemus. Sed iam iacētes vox domini consolat: vt in opere surgamus: q̄ tamen nos facere nostra virtute nō possumus. Ipius ergo nos spiritus implet eleuat: & super pedes nostros statuit: vt qui proni in penitentia pro culpa iacuimus: recti postmodum in bono opere stemus. Sed stans propheta quid audierit adiūgit dicens:

Et audiui loquentem ad me & dicentē: Fili hominis: mitto ego te ad filios israhel: ad gentes apostatrices: que recesserūt a me.]

Sic propheta describit sua: vt significet nostra. Nam quid est hoc quod ei iacenti dicitur: Sta super pedes tuos & loquar tecū? Qui enim iacēti loquebatur: cur non se: nisi stāti promittit esse locuturum? Sed sciendū quia alia sunt que iacentes: alia que stātes audire debeamus Jacenti enim dicit vt surgat: stanti autē precipit vt ad predicationē proficisci debeat. Adhuc enim nobis in infirmitatis confusione iacentibus preberi non debet auctoritas predicatiōis. Sed cum iam in bono opere surgimus: cū iam recti stare ceperimus: dignum est vt ad lucrandos alios in predicatione mitti debeamus. Stans ergo propheta visionē spiritalem vidit & cecidit. Cadens vero iam monitiōis verbum suscepit vt surgeret. Surgens autem preceptum audiuit vt predicaret. Nam qui adhuc ex superbie vera

tice stamus: cũ iam de eternitatis timo-
re aliquid sentire ceperimus: dignũ est
vt ad penitentiã cadamus. Et cum infir-
mitatẽ nostrã subtiliter cognoscẽtes hu-
militer iacemus: per diuini verbi cõsola-
tionẽ surgere ad fortia opa iubemur. Et
cũ iam in bonoꝝ operũ soliditate persisti
mus: necesse est vnde nosmetip̃os corre-
ximus: inde iam predicãtes ⁊ alios leue-
mus. Jacẽti ergo non precipit vt ad pre-
dicationẽ pergat: ne infirmus quisqꝫ hoc
quod verbo edificare potest: opere destru
at. Unde recte quoqꝫ per psalmistã dicit:
Eduxit me de lacu miserie ⁊ de luto fecis
⁊ statuit supra petrã pedeꝫ meos: ⁊ dire-
xit gressus meos: ⁊ immisit in os meũ can
ticũ nouũ hymnũ deo nostro. p̃s. 39. Pri
us eñ de luto prauitatis educit: vt eius
pedes per fidẽ in petra solidentur. Sed
quia rectã fideꝫ recta subsequi debet ope
ratio: gressus eius directi sunt: vt post di-
rectionem gressuũ: idest post perfectionẽ
boni opis: in ore acciperet etiã nouũ can-
ticũ predicatiõis. Sic saulus dũ superb⁹
damascũ pergeret redemptoris voce pro
stratus iacuit. Actuũ. 9. Et qui predica-
tor futurus erat: nõ tñ mox vt predicaret
qđ viderat audiuit. Sed iacẽti dicit: In
gredere in ciuitatẽ: ⁊ dicetur tibi quid te
oporteat facere. Jacens ergo hoc solũ au
dire potuit: vt surgẽs disceret quod audi
ret al's audierat. Surgens vero hoc didi
cit: vt que cognouerat predicaret. Sed
querendũ nobis est: cur ezechiel ⁊ paul⁹
in faciẽ cadunt: ⁊ de ascensore equi: idest
de eo qui in huius mũdi gloriã eleuatus
est dicit: vt cadat ascensor eius retro. Ge
nes. 49. Rursumqꝫ de persecutorib⁹ do
mini scriptũ est. Abierũt retrorsum ⁊ ce-
ciderũt in terrã. Johis. 18. Quid est hoc
quod electi in faciẽ: ⁊ reprobi retrorsũ ca
dunt? Nisi quod om̃is qui post se cadit:
ibi proculdubio cadit vbi non videt: qui
vero ante se ceciderit: ibi cadit vbi videt.
Iniqui ergo quia in inuisibilibus cadũt:
post se cadere dicũt: quia ibi corruũt: vbi
quid eos tũc sequat: modo videre nõ pos
sunt. Justi vero: quia in istis visibilib⁹ se
metip̃os sponte deijciũt: vt in inuisibili-
bus erigant: quasi in faciem cadũt: quia
timore compũcti videntes humiliantur.
Notandũ vero quod dicit:

B Mitto ego te ad filios isra-
el ad gentes apostatrices que re
cesserunt a me.]

Sicut eñ duobus modis a deo recedit:
ita duobus modis a deo apostate hoĩes
fiũt. Nam vnusquisqꝫ a cõditore suo: aut
fide recedit: aut opere. Sicut ergo qui fi
de recedit apostata est: ita qui ad peruer-
sum opus qđ deseruerat redit: ab oĩpotẽ-
ti deo apostata absqꝫ vlla dubietate depu
tabit: etiã si fidẽ tenere videat. Unũ eñ si
ne altero ꝓdesse nil valet: qꝛ nec fides si-
ne opibus: nec opa adiuuãt sine fide: nisi
fortasse ꝓ fide percipiẽda fiãt. Sicut cor-
nelius ante ꝓ bonis opibus meruit audi
ri q̃ fidelis existeret. Act. 10. Qua ex re
colligit: qꝛ bona opera pro fide percipien
da faciebat. Nam cui ab angelo dicitur:
Oratiões tue et elemosyne tue ascende-
rũt: in memoriã in conspectu dei. Ibidẽ.
⁊ mox pro eadẽ ascensione precipit: vt ad
symonem mittat: qui ei veniẽs predicare
debeat: constat: quia hoc petijt: vnde me
ruit exaudiri. Sequit.

Patres eoꝝ preuaricati sunt
pactum meũ vsqꝫ ad diem hanc
⁊ filij dura facie ⁊ ĩdomabili cor
de sunt ad quos ego mitto te.]

Ecce est vna culpa superbie: quia preua
ricati sunt pactũ. Ecce altera obstinatõis
quia vsqꝫ ad diẽ hanc. Ecce in iniquita-
te filioꝝ culpa grauis impudẽtie: quia du
ra facie: quoniã mala que faciũt iam: nec
erubescũt: ⁊ nunq̃ vel post culpas ad pe-
nitentiam redeũt: quia indomabili corde
sunt. Cum vero tante prauitatis: tanteqꝫ
obstinationis sint hi: ad quos propheta
mittit: quis iam nõ videat quod perso-
na prophete a tam peruersis hominibus

despici valeat? Sed ecce auctoritas per⸗
sone tribuit: cum subdit.

Et dices ad eos: Hec dicit do minus deus.]

Ac si aperte diceret. Quia si ex te despi
ceris: a mea voce necesse est vt loquaris
ne cōtempnaris: ipe qui mittit vires tri⸗
buit verba mea proferēs ostende qui mi⸗
sit. Sequitur.

Si forte vel ipsi audiant: ⁊ si forte quiescant: quia domus ex asperans est.]

Dum cōstat quod om̄ipotens deus om⸗
nia sciat: mirandū valde est cur dicit: Si
forte audiāt: ⁊ si forte quiescāt. Qua pro
pter sciendū nobis est: quia ista dubitatio
locutiōis dei non ex ignorātia: sed ex ali⸗
qua significatiōe descēdit. Nam quis ne⸗
sciat qđ qui fecit ⁊ videt om̄ia: oīa sciat?
Et per semetipām veritas in euāgelio de
antixp̄i predicatoribꝰ dicit. Dabūt signa
magna ⁊ ꝓdigia: ita vt in errorē inducā⸗
tur: si fieri potest etiā electi. Math. 24.
Cur hoc sub dubitatiōe dicit: cū quid fu⸗
turū sit a dn̄o presciat. Unū vero e duobꝰ
est. Quia si electi sunt: fieri nō potest. Si
autē fieri potest: electi nō sunt. Et tamen
dicit vt in errorē inducant: si fieri potest
etiā electi. Ista ergo dn̄ici sermonis du⸗
bitatio: ex electoꝝ cordibus designatio tē
ptatiōis fuit: quia qui electi sunt ad persi
stendū per signa predicatoꝝ antixp̄i tem⸗
ptabunt ad cadendū Per hoc ergo qđ di
cit si fieri potest: hoc exprimit: qđ electi in
corde temptabunt. Nutāt em̄ sed non ca
dunt. Dicit ergo si videri potest: quia tre
pidabūt: ⁊ tamen dicunt electi: quia non
cadunt. Dubitatio itaqꝫ sermonis a dn̄o
in electis exprimit dubitationē mentis:
quos ⁊ electos nomīat: quia cernit quod
in fide ⁊ bono opere persistunt. Unde hic
quoqꝫ dicitur.

Si forte audiant: et si forte quiescant.]

Per hoc em̄ quod dicit: Si forte: quia
ex magna multitudine pauci audituri sūt
demōstrat. Per dubitationē ergo sermo
nū dei quid significat aliud: nisi paucitas
auditoꝝ? Notandū vero ꝙ postq̄ mala
parentū defunctoꝝ dixerat: mittēs ꝓphe
tā ad filios dicat: Si forte vel ipi audiāt:
⁊ si forte quiescant. Quid est dicere: vel
ipi: nisi quia eoꝝ patres qui in culpa de⸗
functi sunt: audire noluerūt. Pensemus
rogo que virtus sit in hoc dn̄ici sermonis
defectu: vt dicat: Si forte vel ipi audiāt.
Nobis hoc aperte dicit: qui afflicti: obses
si al's oppressi: conclusi: om̄ia que in hoc
mūdo habuimus bona perdidimꝰ: vrbes
dirutas: euersa castra: depopl'atos agros
suffossas ecclesias videmus: ⁊ tamen ad⸗
huc parētes nostros ad iniquitates sequi
mur: ab eoꝝ elatiōe quā videmus nō mu
tamur. Et illi quidē inter gaudia nos ve
ro quod est grauius inter flagella pecca⸗
mus. Sed ecce om̄ipotens deus iniqui⸗
tates iudicās: iam priores nostros abstu⸗
lit: iam ad iudiciū vocauit: nos adhuc ad
penitentiā exspectat: nos ad reuertendū
sustinet. Et qui in illis iam iudiciū exer⸗
cuit: nobis sue patiētie lōganimitatē ꝓro
gat: ne cū nostris pr̄ibus perdat dicens:

Si forte vel ipsi audiant: ⁊ si forte quiescant: quia domus ex asperans est.]

Omnis anīa etiā post acceptā fidem in
peruersitate sua: aut permanēs: aut reuer
tēs domus exasperās vocat: quia eū quē
per fidem susceperat: repellit a se prauis
moribus habitatorē deū. Nam domꝰ in⸗
habitat a dn̄o: si ergo domus quare exa⸗
sperans? Si ergo exasperās quare domꝰ
que vtiqꝫ iam nō inhabitat? Sed domus
quia in ea deus per fidē habitare ceperat
Exasperās vero est: quia ab ea prauis mo
ribus repulsus exijt vt vacua remaneat:
quā prius celestis inhabitator replebat.
Unde etiā sicut veritatis voce cognoui⸗
mus: nequissimus sp̄us cū septē alijs re⸗
diēs domū scopis mundatā inuenit: quia
mentē a virtutibꝰ alienā replet. Sequit

Et scient: quia propheta fuerit in medio eoꝝ.]

Malis scire bonos aut ad adiutoriū salutis ꝓficere: aut ad testimoniū damnatōis solet. Sciāt ergo quia in medio eoꝝ propheta fuerit: vt audita predicatiōe aut adiuuent vt surgant ⁊ conuertent: aut sic in iniquitatibus eoꝝ dampnent: vt excusatione careāt. Sequitur.

Tu ergo fili hominis ne timeas eos: neq; sermones eoꝝ metuas: quoniā increduli ⁊ subuersores sunt tecum: ⁊ cum scorpionibus habitas.]

Patet ad quā peruersos in predicatiōe mittit: qui ne timeat āmonet. Et q̄r praui atq; peruersi quiq; bona sibi loquentibus alia iniqua faciūt: ⁊ adhuc alijs al's alia minant propter illa que faciūt dicit: Ne timeas eos. Et ꝓpt̄ hoc q̄ mināt adiungit. Neq; sermones eoꝝ metuas. Uel certe: quia reprobi atq; iniqui ⁊ mala bonis ingerūt: ⁊ eoꝝ semꝑ actib⁹ derogāt. Propheta missus ammonet: ne eoꝝ vel crudelitatē aut furorē metuat: vel verba pertimescat. In hoc itaq; q̄d dicit: ne timeas ꝓphete dat auctoritas predicationis. Et quia omēs qui in deo viuim⁹: organa sumus veritatis: vt sepe per aliū mihi: sepe vero alius loquat per me: sic nobis boni verbi inesse auctoritas debet: vt ⁊ is qui preest dicat recte libere: ⁊ is qui subest inferre bona humiliter nō recuset. Bonū enim q̄d maiori a minori dicit: tūc vere bonū est: si humiliter dicat. Nam si rectitudo sētiēdi humilitatē loquēdi ꝑdiderit: radicē sensus in ramo lingue viciauit. Quod videlicet viciū iam non ex ramo: sed ex radice est: quia nisi cor intumesceret: lingua minime superbiret. In esse ergo ad loquendū priori humilis auctoritas: inesse autē minori libera humilitas debet. Sed sepe in hominibus ip̄e loquendi ordo confundit: sicut ⁊ longe superius diximus. Naz aliqñ quis per tumorē elationis loquit: ⁊ loqui se per auctoritatē libertatis existimat: ⁊ aliquādo alius per stultū timorē tacet: ⁊ tacere se per humilitatē putat. Ille locū sui regiminis attendens nō metit sensum tumoris: iste locū sue subiectiōis cōsiderās: timet dicere bona que sentit: ⁊ ignorat quantū charitati reus efficit tacendo. Sic vero sub auctoritate superbia: ⁊ humanus timor sub humilitate se palliat: vt sepe nec ille valeat cōsiderare quid deo: nec iste quid debeat ꝓximo. Nam ille eos qui sibi subiecti sūt cōspicit: ⁊ ei cui omēs al's omīa subiacēt non intēdit in elatiōe attollit: ⁊ de elatione attollit: ⁊ de elatōe sua velut de auctoritate gloriat. Iste vero nōnunq̄ dum timet ne maioris gratiā amittat: atq; per hoc aliquid temꝑalis dampni sustineat: recta que intelligit occultat: atq; apud se tacitus ip̄m timorē quo constringit: humilitatē nominat. Sed ei al's eum cui nil vult dicere: tacēdo in cogitatiōe dijudicat: fitq; vt vnde se humilē existimat: inde grauius sit superb⁹. Discernēda ergo semper sunt: libertas ⁊ superbia: humilitas ⁊ timor: ne aut timor humilitatē: aut superbia libertatē fingat. Ezechiel itaq; quia nō solū populo: sed etiā senioribus loqui mittebat: ne incautū timorem humilitatē crederet: vt timere non debeat ammonet dum dicit: Ne timeas eos. Ac ne forte derogatiōis eoꝝ v̄ba pertimescat adiungit. Neq; sermones eorū metuas. Cur autē linguas derogantiū timere non debeat: etiam causa subiungit cum protinus subinfert. Quoniā increduli ⁊ subuersores sunt tecū ⁊ cū scorpionibus habitas. Timēdi enim essent hi quibus loqui mittebat si in fide ⁊ opere deo omnipotēti placuissent: quia autē increduli et subuersores sunt: in suis sermōibus derogantes: timēdi non sunt: quia stultū valde est si illis placere querimus: quos non placere domino scimus. Debent autē haberi in metu ⁊ reuerētiā iudicia iustorum quia mēbra oīpotētis dei sūt: ⁊ hoc ip̄i in

terra reprehendũt qđ dominꝰ redarguit
e celo. Nam peruersoꝝ derogatio vite no
stre approbatio est: quia iam ostendit nos
aliquid iusticie habere: si illis displicere
incipimus: qui nõ placent deo. Nemo et
eñi potest in vna eademqꝫ re omnipotẽti
dño atqꝫ eius hostibꝰ gratꝰ existere. Nã
deo se amicũ denegat: qui eius placet ini
mico inimicis veritatꝫ aduersabit: qui ei
dẽ veritati in mente subiugat. Unde san
cti viri in vocis libere increpatiõis succẽ
si: eos ad sua odia excitare non metuũt:
quos deũ diligere nõ cognoscũt. Quod
ꝓpheta ardenter exhibens creatori om=
niũ quasi in munere obtulit dicẽs: Non=
ne qui te oderũt deus oderã illos: ⁊ super
inimicos tuos tabescebam: perfecto odio
oderam illos: inimici facti sunt mihi. ps.
13 8. Ac si aperte dicat: Pensa quantũ te
diligo: qui tuoꝝ hostiũ excitare cõtra me
inimicitias nõ pertimesco. Hinc iterũ di=
cit: Qui retribuebãt mala pro bonis de=
trahebant mihi: quoniã subsecutus sum
iusticiã. ps. 37. Bonũ valde est quod iu=
stus tribuit: quãdo male agentibus libe=
ra voce cõtradicit. Sed peruersi mala ꝓ
bonis retribuũt cum iustis derogãt: quia
contra eos iusticie defensionem seruant.
Non enim iusti humana iudicia: sed eter=
ni iudicis examen aspiciũt: atqꝫ ideo de=
rogantium verba contempnũt. Hinc ete
nim derogantibus corinthijs paulus di=
cebat. Mihi autẽ pro minimo est vt a vo
bis iudicer aut humano die. 1. Corinth.
4. Qui nec in corde suo vnde se reprehẽ
dere potuisset inueniens adiungit. Sed
neqꝫ meipm iudico. Uidens autẽ: quia
ei ad perfectionẽ sanctitatis nec suũ iudi
ciũ sufficeret: subdidit. Sed nõ in hoc iu=
stificatus sum. Cur vero nec sibimetipi
de seipo credidit: causam reddidit cũ sub
iunxit. Qui autem iudicat me dominus
est. Ac si aperte dicat: Nec ego de meo
iudicio credendum existimo: quia ille me
iudicat: cuius ego iudiciũ non comprehẽ
do. Hinc beatus Job cum amicorũ de=
rogantium linguas inter dolores vulne=
rum pateret iaculo vberũ: cogitatiõe ꝓti
nus ad conscientiã recurrit: atqꝫ vbi mẽ=
tẽ solidam haberet: aspexit dicens: Ec=
ce enim in celo testis meus: ⁊ cõscius me
us in excelsis. Job. 15. Qui etiam subdit
Uerbosi mei: amici mei: ad deum stillat
oculus meus. Ibidẽ. In omne eñi quod
de nobis dicitur: semper taciti recurrere
ad mentem debemus: interiorem testem
et iudicem querere. Quid eñi prodest si
oñes laudent: cum conscientia accusat?
Aut quid poterit obesse si oñes nobis de
rogent: ⁊ sola nos conscientia defendat?
Beatus ergo Job inter linguas derogã=
tium inflexa mente persistens: quia in ter
ra se impugnari falsis sermonibus vidit:
in celo testem quesiuit. Hinc Esaias ait:
Popule meus qui beatificant te: ipi deci
piunt te: ⁊ viam gressuũ tuoꝝ dissipant.
Esaie. 3. Qui videlicet populus ne ver=
ba sue laudis attenderet: ⁊ in culpis altiꝰ
periret: statim ei dicit: quẽ aspiciat: cuiꝰ
iudiciũ pertimescat: cũ subdit. Stat ad iu
dicandũ dñs: stat ad iudicãdos populos
Ibidẽ. Ac si aperte diceret: Judicia hu=
mana cur sequeris: qui stare super te cele
stem iudicẽ scis? Hinc est quod Johannẽ
baptistã veritas esse arundinẽ vento agi=
tatam negat dicens: Quid existis in de=
serto videre arundinẽ vento agitatam?
Mathei. 11. Quod quia negando dixe=
rit non affirmando: subiuncta verba testã
tur. Ait enim: Sed quid existis videre
in desertum hominẽ mollibus vestitum:
ecce qui mollibus vestiuntur in domibus
regum sunt. Luce. 7. Arundo autem vẽ
to agitata modo flatibus erigitur: modo
flatibus inclinatur. Omnis autem infir=
mus animus: qui vel derogatione deijci
tur: vel laudibus exaltatur: arundo ven=
to agitata est: quod Johannes non erat:
quia inflexibilem mentis verticem inter
laudes hominum: ⁊ derogationes tene=
bat. Sed magna inquisitiõis re indiget:
cum recti operis viã tenemus: vtrũ sem=
per despicere derogantiũ verba debeamꝰ
an certte aliquando compescere. De qua

re sciendũ est: quia linguas detrahẽtiũ si-
cut nostro studio nõ debemus excitare ne
ipi pereant: ita per suã maliciã excitatas
debemus equanimiter tolerare: vt nobis
meritũ crescat. Aliqñ autẽ etiam cõpesce
re: ne dũ de nobis mala disseminãt: eorũ
qui audire nos ad bona poterãt corda in-
nocentiũ corrumpãt. Hinc est eñi qđ io-
hãnes obtrectatoris sui linguã redarguit
dicens: His qui amat primatũ gerere in
eis diotrepes nõ recipit nos: ꝓpter hoc
si venero cõmoueã eius opera que facit:
verbis malignis garriẽs in nos. 3. Joh.
2. Hinc paulus iterũ detrahẽtibus corin
thijs loquit dicens. Epistole inquiũt gra
ues sunt ꝛ fortes: p̃sentia autẽ corpis in-
firma: ꝛ sermo cõtemptibilis hoc cogitet
qui hmõi est: quia quales sum⁹ in verbo
per epistolas absentes: tales ꝛ p̃sentes in
opere. 2. Corinth. 10. Hi eteñi quoꝝ vi-
ta in exemplo imitatiõis est posita: debẽt
si possunt detrahentiũ sibi verba cõpesce-
re: ne eoꝝ predicationẽ nõ audiãt: qui au
dire poterãt: ꝛ in prauis morib⁹ remanen
tes bene viuere cõtempnant. Sed hac in
re subtili inquisitiõe necesse est: vt semet-
ipm animus iuestiget: ne fortasse sue lau-
dis gloriã querat: ꝛ animarũ lucra se que
rere nostra cogitatio simulet. Sepe enim
sui nõis laude animus pascit: ꝛ quasi sub
obtentu lucrorũ spiritaliũ: cũ de se bona
dici cognouerit letat. Et sepe sue glorie
defensioni cõtra detrahẽtes irascit: ꝛ fin-
git sibimet qđ hoc ex eoꝝ zelo faciat: quo
rũ corda a bono itinere detrahẽtis sermo
perturbat. Illi ergo debẽt magnopere cu
rare: ne cõtra eoꝝ opinionẽ detrahentiũ
verba preualeãt: qui suã conscientiã sub-
tiliter discutiẽtes se in ea iueniũt de amo
re p̃uate glorie nihil habere. Hinc est eñi
qđ iusti itaqȝ perfecti aliqñ virtutes suas
p̃dicãt: bona que diuinit⁹ acceperũt nar-
rant: nõ vt ipi apud homĩes sua ostensio-
ne ꝓficiant: sed vt eos quib⁹ predicant:
exemplo suo ad vitã trahant. Unde pau-
lus aplus quotiẽs fustibus cesus: quoti-
ens lapidatus: quotiẽs naufragiũ pertu-

lit: quãta pro veritate sustinuit: ꝙ ad ter-
tiũ celũ raptus: qđ in paradisum ductus
sit corinthis narrat. 2. Corinth. 11. vt eo-
rũ sensum a falsis p̃dicatorib⁹ auertat: vt
dũ se innotesceret qualis esset: illi eis vi-
lescerẽt: quos ab eis cognouerat inique
venerari. Qđ perfecti eũ faciũt: id est cũ
virtutes ꝓprias locunt: in hoc quoqȝ oĩ-
potentis dei imitatores sunt: qui laudes
suas homĩbus loquũt: vt ab homĩbus co
gnoscat. Nam cũ scriptura alꝭ scriptura
sancta precipiat dicẽs: Laudet te alien⁹
ꝛ nõ os tuũ. Prouerb. 37. Quomodo fa
cit ipe quod ꝓhibet? Sed si virtutes su-
as omĩpotens dñs taceret: eũ nullus ag-
nosceret: nullus amaret: si nullus amaret
nullus ad vitã rediret. Unde ꝛ per psal-
mistã de eo dicit: Uirtutẽ operũ suoꝝ an
nũciabit populo suo: vt det illis heredita
tem gentiũ. p̃s. 128. Uirtutes ergo suas
annũciat: nõ vt laudibus suis ipe ꝓficiat
sed vt hi qui hũc ex sua laude cognouerĩt
ad perpetuã hereditatẽ veniãt. Justi ita-
qȝ atqȝ perfecti nõ solum cũ vituperatio-
nis sue verba reprehendũt: sed etiã cũ vir
tutes quas habẽt infirmis locunt rep̃hen
sibiles nõ sunt: quia per suã vitam quã re
ferunt: alioꝝ animas ad vitã querũt. De
quibus tñ sciendũ est: qꝛ nunꝙ bona sua
detegũt: nisi eos vt dixi: aut proximoꝝ vti
litas: aut certe nimia necessitas cogat.
Unde paulus aplus cũ virtutes corinthi
is enumerasset: adiũxit. Factus sum insi-
piens: vos me coegistis. 2. Corinth. 12.
Fit vero aliquãdo vt necessitate cõpulsi:
in bonis que de se referũt: non alioꝝ vtili
tatẽ sed suã requirant. Sicut beatus iob
facta sua enumerat dicẽs: Oculus fui ce
co ꝛ pes claudo: pater erã pauperũ: ꝛ cau
sam quã nesciebã: diligentissime inuesti-
gabã. Job. 29. Et multa alia que se pie
egisse cõmemorat. Sed quia in vulnere
doloris positus: ab amicis increpãtibus
impie egisse: ꝛ violentus ꝓximis atqȝ op
pressor pauperũ fuisse dicebat: vir sanct⁹
inter flagella dei ꝛ humane increpatiõis
verba dep̃hensus: mentẽ suam grauiter

cōcuti: atq; ad desperatiōis foueā conspe
xit impelli: qui iam iāq; cadere poterat:
nisi ad memoriā sua beneacta reuocasset:
vt ad spem aīa reduceret: ne oppressus
verbis ⁊ vulneribus in desperatiōe peri-
ret. Quod ergo bona sua enumerat: non
īnotescere alijs quasi ex laude desiderat:
sed ad spem animū reformat. Justi itaq;
sicut sine arrogātia locunt aliquādo bona
que agūt: ita sine zelo priuate glorie de-
trahentiū sibi linguas redarguūt: quia no
xia locunt. Cum vero lingue derogantiū
corrigi nequeūt: equanimiter sūt per om-
nia tolerande: nec obtrectatiōis sermo ti-
mendus est: ne dū vituperatio peruersorū
metuit: recti operis via d eseratur. Unde
nūc ezechieli prophete dicit: Sermones
eorū ne metuas: quia increduli ⁊ subuer-
sores sunt tecū. Minus autē mali esset: si
hi qui sūt increduli: subuersores minime
fuissent: quia eñi ipi vel celestis regni p̄-
mia: vel gehēne esse supplicia nō credūt:
in suis prauitatibus dimissi: a fide ⁊ ope-
re etiā alios subuertūt: vt regnū quod ipi
capere als appetere non volūt: ne alter as
sequat. Hi nāq; cū teneriores quosdā bo
na incipere: mala iam deuitare cognoue-
rūt: modo irridēdo quod in celis ꝓmitti-
tur: modo despiciētes quod deus omīpo
tēs de inferni supplicijs minat: mō lau-
dando bona tempalia ⁊ delectatiōes pre
sentis seculi callida persuasione pollicen
do: deflectunt mentes innocentiū: eorūq;
itinera peruertūt. Gaudēt si quos potue-
rint a vita reuocare: ad mortē trahere: le-
tant in prauitatibus suis: exultāt in alie-
nis. His nimirū pena sua non sufficit: qui
agūt ne soli moriant. At si fortasse iustum
quēpiam tāte iam virtutis inuenerint: vt
ei loqui cōtraria non presumāt: quia sub-
uersores esse nō possūt: statim scorpiones
fiunt. Scorpio eñi palpando incedit: sed
cauda ferit: nec mordet a facie: sed a poste
rioribus nocet. Scorpiones ergo sūt om-
nes blādi ⁊ malicioſi: qui bonis quidē in
faciē nō resistūt: sed mox vt recesserint de-
rogāt: alios quos valuerint inflammāt:
queq; possunt noxia immittūt: mortifera
inferre occulte nō desinūt. Scorpiōes er-
go sunt: qui blandi ⁊ innoxij in facie vi-
dent: sed post dorsum portāt vnde vene-
num fundant. Qui eñi in occulto feriūt:
quasi mortē latenter trahūt. Unde ⁊ etiā
per psalmistā dicit: Circumdederūt me si
cut apes: ⁊ exarserūt sicut ignis in spinis
ps. 117. Apes enim in ore mel habēt: in
aculeo caude vulnus. Et omes qui lin-
gua blandiunt: sed latenter ex malicia fe-
riūt: apes sunt. Quia loquēdo dulcedi-
nē mellis proponūt: sed occulte feriendo
vulnus inferūt. Ista vero faciētes exarde
scūt sicut ignis in spinis: quia per flāmas
detrahentiū non iustorū vita cōburit: sed
si que eis inesse poterant: peccatorū spine
cōcremant. Dicat ergo: Increduli ⁊ sub-
uersores sunt tecū: ⁊ cū scorpionibus ha-
bitas. Increduli scz deo: subuersores ve-
ro infirmātibus ꝓximis. Scorpiones au
tem etiā fortibus ac robustis. Quibus ⁊
si in faciē cōtradicere nō presumāt: ex oc-
culto tamen vulnus derogatiōis inferūt.
Increduli quippe simul ⁊ subuersores et
scorpiones sunt: quia ⁊ audita ea que dei
sunt nō credūt: ⁊ eos quos preualēt a bo
nis moribus subuertūt: ⁊ quos inflectere
nō valent: occultis machinatiōibus feri-
unt. Qua in re hoc quoq; notandū est:
quia cū ꝓphete dicit: increduli ⁊ subuer
sores sunt tecū: ⁊ cū scorpionib⁹ habitas:
nobis cōsolatiōis medicamentū profert:
quos sepe tedet viuere: dū nolumus cum
malis habitare. Querimur etem cur nō
omes boni sunt qui nobiscū viuūt. Mala
proximorū ferre nolumus: omes sanctos
iā debere esse decernim⁹: dū esse nolum⁹
qd ex ꝓximis portemus. Sed hac in re
luce clarius patet: dū malos portare re-
nuimus: q multū adhuc ipi de bonis mi
nus habeamus. Neq; eñi perfecte bonus
est: nisi qui fuerit ⁊ cū malis bonus. Hinc
beatus iob de semetipo asserit dicēs: Fra
ter fui draconum: ⁊ socius strutionū. Job
30. Hinc paulus aplus dicit: In medio
natiōis praue ⁊ peruerse: inter quos luce

tis ſicut luminaria in mũdo. Philip.2.
Hinc petrꝰ gregis dñici paſtor dicit: Iu-
ſtũ loth oppreſſum a nephandoꝝ iniuria
cõuerſatiõe eripuit: aſpectu eñi ⁊ auditu
iuſtus erat habitãs apud eos: qui de die
in diẽ animã iuſti iniquis operibus cru-
ciabãt. 2. Petri. 2. Sepe vero cũ de vita
proximoꝝ querimur: mutare locũ cona-
mur: ſecretũ vite remotioris eligere: vide
licet ignorãtes: quia ſi deſit ſpiritꝰ nõ ad
iuuat locus. Iſdem eñi loth de quo loqui
mur in zodomis ſanctus extitit: in monte
peccauit. Gen. 19. Quia autẽ loca mentẽ
non muniũt: ipe humani generis primus
teſtatᷣ parens: qui ⁊ in paradiſo cecidit.
Sed minus ſunt oĩa que loquimur ex ter
ra. Nã ſi locus ſaluare potuiſſet: ſathã de
celo nõ caderet. Unde pſalmiſta vbiqꝫ in
hoc mũdo temptatiões eſſe conſpiciens:
queſiuit locũ quo fugeret: ſed ſine deo in-
uenire nõ potuit munitũ. Ex qua re ⁊ ipꝫ
ſibi locũ fieri petijt: propter quẽ locũ que
ſiuit dicens: Eſto mihi in deũ protectorẽ
⁊ in locuꝫ munitũ al's in domũ refugij vt
ſaluũ me facias. ps. 30. Tolerandi ergo
vbiqꝫ ſunt ꝓximi: quia abel fieri nõ valet
quẽ cayn malicia non exercet. Unũ vero
eſt pro quo vitari ſocietas debeat maloꝝ
ne ſi fortaſſe corrigi nõ valeant: ad imita-
tionẽ trahãt: ⁊ cum ipi a ſua malicia non
mutanᷣ: eos qui ſibi coniũcti fuerint: per
uertãt. Unde paulus ait: Corrumpũt mo
res bonos colloquia mala. 1. Corinth. 15
⁊ ſicut per ſalomonẽ dicitᷣ: Noli eſſe ami-
cus homini iracũdo: nec ambules cũ viro
furioſo: ne forte diſcas ſemitas eius: ⁊ ſu-
mas ſcandalũ anime tue. Prouerb. 22.
Sicut ergo perfecti viri peruerſos proxi
mos nõ debent fugere: quia ⁊ eos ſepe ad
rectitudinẽ trahũt: ⁊ ipſi ad peruerſitatẽ
nunꝙ trahunᷣ: ita infirmi quiqꝫ ſocietatẽ
declinare debẽt prauoꝝ: ne mala que fre-
quẽter aſpiciũt: ⁊ corrigere nõ valent: de
lectenᷣ imitari. Sic eñi verba proximorũ
audiẽdo quottidie ſumimus in mente: ſi-
cut flando atqꝫ reſpirãdo: aerẽ trahimus
corpe: ⁊ ſicut malꝰ aer aſſiduo flatu trahẽ
do al's tractus inficit corpus: ita peruer-
ſa locutio aſſidue audita: infirmantiũ in-
ficit animũ vt tabeſcat delcctatione praui
operis: aſſidui iniquitate ſermonis. ſeqᷣ.

**Uerba eorũ ne timeas: ⁊ vul
tus eorũ ne formides: quia do-
mus exaſperans eſt.]**

Ideo boni timẽdi ſunt: ne offendanᷣ ne
fortaſſe pro eis al's ne forte per eos ille ꝓ
uocetᷣ ad irã qui eoꝝ corda ſemper inha-
bitat. Nam ſicut ſuperius dictũ eſt: ſi ma
los offendimus: timere minime debemꝰ:
quia illis noſtra actio diſplicet: quibꝰ nec
iuſticia creatoris placet. Quid ergo timẽ
dũ eſt ſi nobis ingrati ſunt: qui deo ama-
biles nõ ſunt. Unde recte nũc dicitᷣ.

**Uerba eoꝝ ne timeas: ⁊ vul-
tus eoruꝫ ne formides: quia do-
mus exaſperans eſt.]**

Ac ſi aperte diceretᷣ: Timendi eſſent ni
ſi me in ſuis actibus exaſperẽt. De quibꝰ
adhuc ſubditᷣ.

**Loqueris ergo verba mea
ad eos ſi forte audiãt ⁊ quieſcãt
quia irritatores ſunt.]**

Omnis qui peccat: quid aliud ꝙ condi
toris ſui in ſe iracundiã irritat? ⁊ ſcimus
quia quotiẽs actu: quotiẽs verbo: quoti-
ens cogitatiõe delinquimus: deũ contra
nos totiẽs irritamus: ſed tamẽ ſuſtinet ⁊
clemẽter expectat per patientiã: per pre-
dicatores autẽ ſuos verbũ nobis exhorta
tiõis prerogat. Omĩs autẽ ꝗ recta ꝑdicat
ſi auditᷣ: iram irritati creatoris ſuper ꝑua
ricatorẽ populũ placat. Unde neceſſe eſt
vt ipe non debeat agere malũ: quod ſolet
in populo furorẽ cõditoris ſui irritare: ꝓ
pter qđ iam ſubditᷣ.

**Tu autem fili hominis audi
quecũqꝫ loquor ad te: ⁊ noli eſſe
exaſperans ſicut domus exaſpe
ratrix eſt.]**

Ideſt mala que fieri cõſpicis: ipe non fa

cias ne hoc qd̄ prohibere mitteris: ip̄e cō
mittas. Omnis etem̄ predicator intenta
semper debet mēte pensare: ne qui missus
est lapsos stringere al's erigere: ip̄e in pra
uitate operis cū lapsis cadat: z pauli hūc
apostoli sentētia feriat dicētis: In quo al
terū iudicas teip̄m cōdempnas. Ro. 12.
Unde Balaā dei spiritu repletus ad lo-
quendū: sed tamen in carnalē vitā suo spi
ritu detētus: de semetip̄o loquit̄ dicens:
Dixit auditor sermonū dei: qui nouit do-
ctrinā altissimi: z visiones om̄ipotētis vi
det: qui cadens apertos habet oculos.
Num 22. Cadēs apertos oculos habuit:
qui rectū quod diceret vidit: sed recte vi-
uere al's videre cōtempsit. Cadens vide-
licet in peruerso opere: z apertos habēs
oculos in sancta predicatiōe. Est tamen
aliud qd̄ possit intelligi cur beatus Eze-
chiel qui ad predicationē mittit̄ esse exa-
sperās prohibet̄: nisi em̄ ad loquēda ver-
ba cū mittebat̄ obediret: om̄ipotentē do-
minū sicut populus de peruerso opere: sic
ꝓpheta de suo silentio exasperasset. Naz
sicut mali ideo deū exasperāt: quia locun
tur vel faciūt mala: ita nōnunq̄ boni exa-
sperāt: quia reticent bona. Illis itaq̄ cul
pa est peruersa agere: istis recta reticere.
In hoc ergo cū malis etiā boni simul deū
exasperāt. Quia cū peruersa nō increpāt
eis per suū silentiū proficiendi licentiam
prestant. Sequit̄.

Aperi os tuū z comede que-
cunq̄ do tibi.]

Aperimus os nostrū cū recta loquimur
z comedimꝰ que a deo accipimus: quia z
tribuit̄ z auget̄ in nostris sensibus cibꝰ vi
te: cū predicare cepimus. Unde ꝓphe-
ta alius dicit: Os meū aperui: z attraxi
spiritū. p̄s. 118. Non em̄ spiritū attrahe-
ret: nisi os aperiret: quia nisi ad predican
dū proximis se impenderet: spiritalis do-
ctrine in eo gratia nō creuisset. Sequit̄.

Et vidi z ecce manus missa
ad me: in qua erat inuolutus li-
ber: z expandit illū corā me qui
erat scriptus intus z foris.]

Sicut per ꝓphetā predicatoꝝ ordo: sic
per librū quē accepit: scripture sacre pagi
ne designant̄. Liber autē inuolutus est:
scripture sacre eloquiū obscurū: qd̄ profū
ditate sententiarū inuoluit̄: vt non facile
sensu omniū penetret̄. Sed corā prophe-
ta liber expandit̄: quia corā predicatori-
bus sacri eloquij obscuritas aperit̄. In-
uolutū librū manꝰ dei porrexerat: cū euā
gelista dicebat: Simile factū est regnū ce
loꝝ homini qui seminauit bonū semen in
agro suo: cū autē dormirēt homines: ve-
nit inimicus eius z supseminauit zizania
in medio tritici z abijt. Cum autē creuis-
set herba z fructū fecisset: tūc apparuerūt
z zizania. Math. 13. z reliqua que chari-
tas vestra etiā me reticēte reminiscit̄. Sz
librū quē inuolutū ostenderat expādit: cū
hoc qd̄ per enigmata loquebat̄: exposuit
dicens: Qui seminauit bonū semen est fi
lius homīs: ager autem est mūdus: bonū
vero semē hi sunt filij regni: zizania autē
filij sunt neq̄: inimicus autē qui semina-
uit ea est dyabolus: messis vero cōsūma-
tio seculi est: messores autez angeli sunt.
Sicut ergo colligunt̄ zizania z igne com
burunt̄: sic erit in cōsummatiōe seculi. In
uolutus itaq̄ liber expandit̄: quādo hoc
qd̄ obscrure prolatū fuerat: per latitudinē
intellectus aperit̄. Hunc inuolutū librū
veritas expādit: quādo in discipulis egit
qd̄ scriptū est. Tūc aperuit illis sensum
vt intelligerēt scripturas. Luce. 24. De
quo hic libro subdit̄.

Qui erat scriptꝰ intus z foris.]

Liber em̄ sacri eloquij intus scriptꝰ est
per allegoriā: foris per hystoriā: intus p
spiritalē intellectū: foris autē per sensum
littere simplicē: adhuc infirmitatibus cō-
gruentē. Intus q2 inuisibilia ꝓmittit: fo
ris q2 visibilia p̄ceptoꝝ suoꝝ rectitudine
dispōit. Intꝰ q2 celestia pollicet̄: foris āt
q2 t̄rena ꝯtēptibilia qual'r sint: vel in vsu
hn̄da: vel desiderio fugiēda p̄cipit. Alia
nāq̄ de secretis celestibꝰ loq̄t̄: alia xo in
exterioribꝰ actiōibus iubet. Et ea quidē

que foris precipit patēt: sed illa que de in
ternis narrat plene apprehēdi nequeūt.
Unde scriptū est. Extendēs celū sicut pel
lem qui tegis aq̄s superiora eius. p̄s. 103
Quid em̄ celi nomine: nisi sacra scriptu-
ra signat? De qua nobis ⁊ sol sapientie ⁊
luna sciētie: ⁊ ex antiquis patribus stelle
exemploꝝ atq̄ virtutū lucent. Qd̄ sicut
pellis extendit: quia per scriptores suos
carnis lingua formatū ante oculos nr̄os
per verba doctorū exponendo displicat.
Quid vero aquarū nomīe: nisi sanctissi-
mi angeloꝝ signant chori. De quibꝰ scri
ptū est. Et aque que super celos sunt: lau
dēt nomen dn̄i. p̄s. 149. Huius ergo ce-
li superiora dn̄s aquis tegit: quia alta sa-
cri eloquij: idest ea que de natura diuini-
tatis: vel de eternis gaudijs narrat nobis
adhuc nesciētibus solis angelis in secre-
to sunt cognita. Celū ergo hoc ⁊ corā no-
bis extendit: ⁊ tamen in aquis superiora
eius contegunt: qz ⁊ quedā sacri eloquij
iam nobis per apertionē spiritus patēt: ⁊
quedā que solis angelis possunt esse ma-
nifesta: nobis adhuc seruant occulta. De
quibus tamē occultis iam partē per spiri
talem intelligentiā sentimus: iam sancti-
spiritus pignus accepimus: quia al's qui
hec ⁊ plene necdū cognouimus: ⁊ tamen
medullitus amamus: ⁊ in multis spirita-
libus sensibꝰ quos iam cognouimꝰ: veri-
tatis pabulo pascimur. Dicat ergo. Qui
erat scriptus intus ⁊ foris: quia in sacro
eloquio ⁊ dictis occultioribus atq̄ subli
mioribꝰ satiant fortes: ⁊ p̄ceptis apertio-
ribus nos paruuli nutrimur. Unde scri-
ptū est. Montes excelsi ceruis: petra refu
giū herinacijs. p̄s. 103. Habeāt em̄ mon
tes intelligētie: qui iam contemplatiōis
saltus sicut cerui dare nouerūt: sed petra
sit refugiū herinacijs: quia nos paruuli ⁊
peccatoꝝ nostroꝝ spinis cooperti: ⁊ si in-
telligere alta nō possumus: in petre no-
stre refugio: idest ī xp̄i fide saluamur. Un
de ⁊ quibusdā dicit. Nihil iudicaui me
scire inter vos: nisi xp̄m iesum ⁊ hūc cru-
cifixū. 1. Corinth. 2. Ac si diceret. Quia
vos capere diuinitatis eius mysteria nō
posse pensaui: sola vobis hūanitatis eius
infirma locutus sum. Sequit.

Et scripta erant in eo lamen-
tationes ⁊ carmen ⁊ ve.]

Carmen aliquādo in bono: aliquādo ve
ro in malo dici al's accipi dubiū nō est: qz
⁊ letū carmen ⁊ lugubre carmē dicere pos
sumus. Sed nos scripture sacre vsum se-
quētes: que pene semꝑ carmen ponere in
ꝓsperis solet: hoc in loco pro bona parte
dictū carmen accipimus. Nam cū omni-
potēs deus populū suū de mari rubro li-
berasset. Scriptū est. Tūc moyses ⁊ filij
israhel cecinerūt carmen dn̄o. Exod. 15.
Et cū dauid victoriā de hostibus fecisset:
scriptū est Locutꝰ est dauid dn̄o v̄ba car
mis huius. 2. Regū. 22. Salomō quoq̄
ait: Acetū in nitro: ⁊ qui cantat carmina
corde pessimo. Prouer. 25. Acetū quip-
pe si mittat in nitro: feruescit nitrū proti-
nus ⁊ ebullit. Et peruersa mēs quando
per increpationē corripit: aut per predica
tiōis dulcedinē bona suadentiū: de corre
ptiōe fit deterior: ⁊ inde in murmuratōis
iniq̄tate succendit: vnde debuit ab iniq̄-
tate cōpesci Per helyu quoq̄ de ingrato
ac sese desperāte dicit Et nō dixit: vbi est
deus qui fecit me qui dedit carmīa in no-
cte. Job. 35. Carmen quippe in nocte est
leticia in tribulatiōe. Carmen autē in no
cte accipimus: quādo in pressuris presen
tibus de futuris gaudijs cōsolamur. Car
mē nobis in nocte ostendebat aplus cum
dicebat: Spe gaudētes in tribulatiōe pa
tientes. Rom. 12. Carmen in nocte se da
uid habere indicat dicēs: Tu mihi es re
fugiū a pressura que cicūdedit me exulta
tio mea: redime me a circūdantibus me.
p̄s. 31. Qui em̄ circūdare se pressuris nar
rat: ⁊ tamen deū sibi esse exultationē no-
minat: ꝓculdubio carmen in nocte can-
tat. Quia igit pene semper in bono car-
men ponere scriptura sacra cōsueuit: ita a
nobis etiā in hoc loco debet intelligi Ve
aūt in scriptura sacra sepius de eterno lu-

ctu q̄ presenti solet intelligi. Unde scri-
ptū est. Ve impio in malo: retributio eñ
manuū eius fiet ei. Esaie. 3. Et beat⁹ iob
loquit dicens: Si impius fuero ve mihi
est. Si autē iustus nō leuabo caput satu-
ratus afflictiōe ⁊ miseria. Job. 1. Justoꝝ
eñ afflictio tempalis est. Ve ergo quod
dixit: a tempale afflictiōe distinxit: qui ⁊
iustū afflictionē ⁊ impiū ve habere perhi
buit. Per semetipām quoqꝫ veritas dicit
Ve mūdo ab scandalis. Math. 18. Et ve
vobis qui ridetis: quoniā flebitis. Luce
6. Et ve pregnātibus ⁊ nutriētibus in il-
lis dieb⁹. Mar. 23. Pensandū nobis er-
go est quomodo hec tria in sacro volumi
ne scripta sint: lamentatiōes carmē ⁊ ve.
Lamētatio videlicꝫ: quia in eo cōscripta
est penitentia peccatoꝝ. Carmen vero:
quia ibi ꝓnūciant gaudia iustoꝝ. Ve au-
tē: quia illic expressa est dampnatio repro
boꝝ. Ut ergo peccata punias: lege que ī
hoc volumine scripta sunt lamēta. Scin
dite corda vestra ⁊ nō vestimēta vestra.
Johel. 2. Et rursus. Miseri estote ⁊ lu-
gete: risus vester in luctū cōuertet: ⁊ gau
diū in merorē. Jacob. 4. Ut autē in pro-
missione gaudij sequētis hylarescas: co-
gnosce que in hoc volumīe scripta sun
carmīa laudis eterne. Beati qui habitāt
in domo tua dñe: in seculū seculi lauda-
būt te. ps. 83. Et sicut per quendā sapien
tē de celesti hierusalē dicit: Ex lapide pre
cioso ⁊ mūdo oēs platee ei⁹ sternēt: ⁊ per
omnes vicos eius alleluia cantabit. To
bie. 13. Hoc nobis carmē celestis patrie
nūciare ciues eius venerāt: qui cōcordi-
ter clamabāt: Gloria in excelsis deo: ⁊ in
terra pax hominibus bone volūtatis. Lu-
ce. 2. Sed si adhuc p̄senti seculo mēte he-
res: si adhuc terrenis voluptatibus dele-
ctaris: amare nō potes gaudia et̄na que
audis. Cognosce ergo in hoc volumine
ve qđ in eo scriptū est: atqꝫ ab animo per
timorē expelle qđ diligis: vt possis ex iu-
dicio carmen amare qđ legis. Ibi quippe
sub vni⁹ dampnati specie multitudo om-
nis exprimit reproboꝝ: cū voce veritatis
dicit: Ligatis pedibus eius ac manibus
mittite eū in tenebras exteriores: illic erit
fletus ⁊ stridor dentiū. Mathei. 22. Tūc
eñ reprobi in exteriores tenebras cadūt
quia nūc in interioribus sua se sponte de-
iecerūt: vt veritatis lumē: nec credendo:
nec bene operādo sequerent. In quibus
ligatis pedib⁹ ac manibus mitti precipiū
tur: quia nūc dū tempus operādi atqꝫ cur
rendi est: habere manus ⁊ pedes liberos
in bona actiōe noluerūt. Ibi de reprobo-
rū scriptū est. Vermis eoꝝ non morietur: et
ignis eoꝝ non extinguet. Esaie. 66. Ibi
dampnatis ac repulsis dicit: Discedite a
me maledicti in ignē eternū: qui prepara
tus est dyabolo ⁊ angelis eius. Mat. 25
In hoc itaqꝫ volumie cūcta que edificant
oīa q̄ crudiāt: scripta cōtinent. Peccasti
eñ ⁊ iā te penitet illicita ꝑpetrasse: vt ad
agendā penitentiā docearis: ibi inuenis
lamēta. Spe celestiū gaudioꝝ mentē re-
leuare desideras: ibi ad cōsolationē tuam
inuenis carmē. Sin vero mala perpetra-
sti: ⁊ hec te perpetrasse nō penitet: sed cer
uicē mentis erigis: ad nulla penitētie la
mentatiōes inclinares: nulla celestiū gau
dioꝝ expectatiōe corrigeris: velis nolis
ibi scriptū auditurus es ve: vt quē nec ti
mor ad penitentiā humiliat: nec spes ad
superna premia exaltat: dampnatiōis sue
iam nūc penā prospiciat: ⁊ sine excusatio-
ne in eternū suppliciū cadat. Quid igit
fratres: quid agendū est miseris nobis: ni
si vt euigilemus ad hui⁹ verba volumīs:
⁊ mala que nos egisse meminim⁹: fletib⁹
puniamus: vt per lamēta penitentie per
ueniamus ad carmē vite. Ne si affligi mo
do penitēdo volumus: ve postmodū sine
fine sentiamus. Nec nos nostroꝝ vulne-
rū multitudo in desperationē deprimat:
quia maior est potētia medici q̄ magnitu
do languoris nostri. Quid est eñ qđ re-
parare ad salutē nō possit: qui potuit om-
nia ex nihilo creare: Unigenitus quippe
est oīpotenti patri coeternus: qui cū eo
viuit ⁊ regnat in vnitate spiritussancti: ꝑ
oīa secula seculorum amen.

Explicit omelia. IX.

Incipit Omelia. X. in qua in terpretatur tertium capitulũ: a principio vſq3 ad illã partẽ. Et veni ad tranſmigrationẽ.]

SOlent quidã ſcripta al's ſcri-
pturã ſacri eloquij legẽtes: cũ
ſublimiores eius ſentẽtias pe-
netrãt: minora mãdata que in
firmioribus data ſunt: tumẽti ſenſu deſpi
cere: ⁊ ea velle in aliũ intellectũ permuta
re. Qui ſi recte in eo alta intelligerent:
mãdata quoq3 minima deſpectui nõ ha-
berẽt. Quia diuĩa precepta ſic in quibuſ
dam locunt magnis: vt tamẽ in quibuſ-
dam cõgruant paruulis qui per incremẽ
ta intelligẽtie quaſi quibuſdam paſſibus
mentis creſcãt: atq3 ad maiora intelligen
da perueniãt. Unde nũc ſancto prophe-
te dicitur.

Fili hominis quodcũq3 inue neris comede.]

Quicquid eñ in ſacra ſcriptura inueni
tur credendũ eſt: quia ⁊ eius parua ſim-
plicẽ componũt vitã: ⁊ eius magna ſubti
lẽ edificãt intelligentiã. Sequit.

A Comede volumẽ iſtud ⁊ va dens loquere ad filios iſrahel. Et aperui os meũ: ⁊ cibauit me volumine illo.]

Scriptura ſacra cibus ⁊ potus eſt. Un-
de etiã per prophetã alium dominus mi-
nat. Mittã famem in terrã non famẽ pa-
nis neq3 ſitim aque: ſed audiẽdi verbũ do
mini. Amos. 8. Qui ergo ſubtracto ſuo
eloquio fame ac ſiti nos dicit atteri: quia
eius verba ⁊ cibus noſter ⁊ potus ſint de
monſtrat. Sed notandũ qd aliquãdo ci-
bus: aliquãdo potus ſunt. In rebus eñ
obſcurioribus que intelligi nequeũt: niſi
exponant: ſcriptura ſacra cibus eſt: quia
quicquid exponit vt intelligat: quaſi mã
dit vt glutiat. In rebus vero apertiorib⁹
potus eſt. Potũ enim nõ mandendo glu
timus. Apertiora ergo mãdata bibimus
quia etiã non expoſita intelligere valem⁹
Pro eo autẽ quod multa ezechiel ꝓphe
ta obſcura atq3 perplexa auditurus erat:
nequaq̃ ei de ſacro volumine dicit bibe:
ſed comede: ac ſi diceret: Pertracta ⁊ in-
tellige: ideſt prius mãde ⁊ tunc degluti.
Sed in verbis ſacri eloquij iſte debet ſtu
dij noſtri ordo ſeruari: vt hec ideo cogno
ſcam⁹ quatenus de iniquitate noſtra cõ-
puncti: cognoſcẽtes mala que fecim⁹: vi-
temus: ne alia faciamus. Et cũ iam ex ma
gno vſu lachrymarũ de peccatoꝝ remiſ-
ſiõe ceperit eſſe fiducia: per verba dei que
intelligimus: ad vitã quoq3 ⁊ alios traha
mus. Ad hoc eñ intelligẽda ſũt: vt ⁊ no
bis ꝓſint: ⁊ intentiõe ſpiritali alijs cõfe-
rant. Unde bene nũc dicit: Comede vo-
lumẽ iſtud ⁊ vade loquere ad filios iſrael
Ac ſi ei de ſacro cibo diceret: Comede ⁊
paſce: ſaturare ⁊ eructa: accipe ⁊ ſparge:
cõfortare ⁊ labora. Et notandũ qd ꝓphe
ta ſubiũgit dicẽs: Et aperui os meũ: ⁊ ci-
bauit me volumĩe illo. Os in corde eſſe
alius ꝓpheta teſtat dicens: Labia dolo-
ſa in corde: ⁊ corde locuti ſũt mala. p̃s. 11
Os ergo aperimus: quãdo ſenſum ad in
telligentiã ſacri verbi preparamus. Ita-
q3 ad vocẽ dñi propheta os aperit: quia
ad ſpiramentũ domĩci p̃cepti cordis no-
ſtri deſideria inhiant: vt de cibo vite ali-
quid ſumãt. Sed tamen hocip̃m ſumere
noſtrarũ viriũ non eſt: niſi ip̃e cibauerit q̃
vt comedat iuſſit. Ille etẽm cibat qui per
ſe edere nõ poteſt: ⁊ quia ad capiẽda ver-
ba celeſtia ydonea noſtra infirmitas non
eſt: ip̃e nos cibat qui nobis in tempe mẽ
ſurã tritici temperat: quaten⁹ in ſacro ver
bo dñ hodie intelligim⁹: quod heſterno
die neſciebam⁹: cras quoq3 cõprehendi-
mus: qd hodie neſcimus: per diuine di-
ſpenſatiõis gratiã: quottidiano alimento
nutriamur. Omĩpotẽs eñ deus quaſi to
tiens ad os cordis noſtri manũ porrigit:
quotiẽs nobis intellectũ aperit: ⁊ cibũ ſa
cri eloquij in noſtris ſenſibus mittit. Ci-

bat ergo nos volumine: cū sensum nobis scripture sue dispēsando aperit: ⁊ ei⁹ dulcedine nostras cogitationes replet. Unde ⁊ subditur.

Et dixit ad me. Fili hominis venter tuus comedet: ⁊ viscera tua replebunt volumine isto qđ ego do tibi.]

In translatiōe veteri nō habet: venter tuus comedet: et viscera tua replebunt. Sed: os tuū comedet: ⁊ viscera tua complent. Os enī nostrū comedit dū verbum dei legimus: viscera vero nostra cōplent cum intelligim⁹ atq₃ seruamus ea in quibus legēdo laboramus. In posteriori autē translatiōe quā ⁊ veraciorē credimus. Scriptū est. Venter tuus comedet: ⁊ viscera tua replebunt. In sacro vero eloq̄o nōnunq̄ venter ꝓ mente poni cōsueuit. Unde ⁊ per hieremiā dicit: Ventrē meū doleo: ventrē meū doleo. Hiere. 4. Qđ quia de spirituali ⁊ nō corporeo vētre dixerat adiūxit. Sensus cordis mei cōturbati sunt. Nec₃ enī ad salutē populi pertinebat: si ꝓpheta ventrē corporeū se dolere predicaret: sed ventrē doluit: qui mentis afflictionē sensit. Sed cur exemplū ꝓphete ꝓferimus: cū testimoniū dn̄i apertius habeamus? Et necesse est vt cū per semet ipsam veritas loquit: propheta taceat: q᷑ lucerna claritatē nō habet in sole Ait enī qui credit in me sicut dicit scriptura. Flumina de vētre eius fluēt aque viue. Joh. 6. Quia enī de mente fideliū sancte p̄dicatiōes defluūt: quasi de ventre credentiū aque viue flumīa decurrūt. Ventris sūt viscera quid sunt aliud: nisi mētis interna: idest recta intētio: sanctū desideriū humilis ad deū: pia ad proximū volūtas Unde recte nūc dicit.

Venter tuus comedet: ⁊ viscera tua replebunt.]

Quia cū mens nostra pabulū veritatis acceperit: interna nostra nō iam vacua remanēt: sed alimēto vite satiata. Pensemus fratres charissimi q̄ sit pia ista ꝓmissio qua dicit: Venter tuus comedet: ⁊ viscera tua replebunt volumine isto qđ ego do tibi. Multi etenī legūt: ⁊ ab ipsa lectione ieiuni sunt. Multi vocē predicatiōis audiunt: sed post vocem vacui recedunt. Quor₃ ⁊ si venter comedit: viscera nō replent: quia ⁊ si mente intellectū sacri verbi percipiūt: obliuiscēdo ⁊ non seruādo q̄ audierint hec in cordis visceribus nō reponūt. Hinc est enī quod per ꝓphetā alium quosdā dn̄s increpat dicens: Ponite corda vestra sup vias vestras. Semiastis multū ⁊ intulistis parū: comedistis ⁊ non estis satiati: bibistis ⁊ nō estis inebriati. Aggei. 1. Multū cordi suo semiat: sed parū infert qui de mādatis celestibus vel legendo vel etiā audiēdo multa cognoscit: sed negligēter operādo pauca fructificat. Comedit ⁊ nō satiat qui verba dei audiens: lucra vel gloriam seculi cōcupiscit. Bene autē nō satiari dicit: quia aliud mādit: ⁊ aliud esurit. Bibit ⁊ non inebriat: qui ad vocē predicatiōis aurē inclinat: s₃ mentē non mutat. Solet enī per ebrietatē bibentiū sensus mutari. Qui ergo ad cognoscendū dei verbū deuotus est: sed ea que sūt huius seculi adipisci desiderat bibit ⁊ inebriatus nō est. Si enī inebriatus esset: mentē ꝓculdubio mutasset: vt iam terrena nō quereret: iam vana ⁊ trāsitoria que amauerat nō amaret. De electis nāq₃ per psalmistā dicit: Inebriabūtur ab vbertate domus tue. ps. 35. Quia tanto oīpotentis dei amore repleti sūt: vt mutata mēte sibimetipsis extranei esse videant implētes quod scriptū est. Qui vult post me venire: abneget semetipm. Math. 16. Semetipm abnegat: qui mutat ad meliora: ⁊ incipit esse qđ non erat. Sepe autē quibusdā vidimus ad vocem predicatiōis: quasi ex conuersione compunctos: habitū non animū mutasse: ita vt religiosam vestem sumerent: sed ante acta vicia non calcarent: ire stimulis immaniter agitari: malicie dolore in proximi lesione feruescere: de ostensis quibus-

dam bonis ante humanis oculis ſuperbi
re: preſentis mūdi lucra inhiāter querere
ꝛ de ſolo exterius habitu quē ſumpſerūt
ſanctitatiſq; fiduciā habere: quibꝰ quid
aliud dicendū: niſi hoc qđ magiſter al's
doctor egregius quibuſdā legis exterio=
ra ſeruātibus loquit̄ dicēs: Quia in xp̄o
ieſu neq; circūciſio aliquid valet: neq; p̄=
puciū: ſed noua creatura. Gal. 5. Nō eñ
magni eſt meriti ſi q̄d foris erga nos aga=
tur in corpore: ſed magnopere penſandū
eſt quid agat̄ in mente. Nam p̄ſentē mū=
dū deſpicere: trāſitoria nō amare: mētem
medullitus in humilitate deo ꝛ proximo
ſternere: cōtra illatas cōtumelias patien
tiā ſeruare: ꝛ cuſtodita patiētia dolorem
malicie a corde repellere: egenis propria
tribuere: aliena minime ambire: amicū in
deo diligere: ꝓpter deū ꝛ eos qui inimici
ſunt amare: de afflictiōe proximi lugere:
de morte eius qui inimicus eſt nō exulta
re: hec eſt noua creatura: quā idem magi
ſter gentiū apud alios diſcipulos vigilā=
ti oculo requirit dicēs. Siqua igit̄ in xp̄o
noua creatura vetera tranſierūt: ecce fa=
cta ſunt noua. Ad veterē quippe hominē
pertinet preſentē mundū querere: trāſito
ria ex cōcupiſcentia amare: mentē in ſup
bia erigere: patientiā nō hr̄e: ex dolore
malicie de ꝓximi leſione cogitare: ſua in
digentibus nō dare: atq; ad multiplican
dū aliena querere: nullū pure ꝓpter deū
diligere: inimicitias inimicis reddere: de
afflictiōe ꝓximi gaudere. Cūcta hec vetu
ſti ſunt homīs que videlicet de radice tra
himus corruptiōis. Sed quiſ;iam iſta exu
perat: ꝛ ad precepta dñica mentē in beni
gnitate cōmutat: de hoc recte dicit̄: Q:
vetera tranſierunt: ecce facta ſunt noua.
Tūc ergo in noſtris mētibus noua fiunt
cū a nobis vetuſti homīs vicia tranſeūt:
quādo ſacri verbi preceptū venter come=
dit: ꝛ viſcera medullitus replent̄. Sepe
eñ quoſdā vidimus tota ſe mēte ad ſan=
cte lectiōis ſtudiū cōtuliſſe: atq; inter ver
ba domīca recognoſcētes in quātis deli=
querūt: ſemetip̄os in lachrymis mactare
merore cōtinuo affici: in nullis huiꝰ mū=
di ꝓſperitatibus delectari: ita vt eis vita
preſens oneri ꝛ lux ip̄a faſtidio fieret: vix
ad colloquendū cōmunia admittere: atq;
a rigore diſcipline animū difficile relaxa=
re ꝓ amore cōditoris luctu ſolūmodo ꝛ ſi
lentio gaudere. Hoꝝ venter ſacrū volu=
men comedit: ꝛ viſcera repleta ſunt: quia
precepta vite que ſenſus cape potuit: me
moria nō amiſit. Sed hec collectꝰ in deo
animus lugēdo ſemper ꝛ recolēdo ſerua
uit. Et fit plerūq; vt tales quiq; ex dono
celeſtis gratie: etiā verbū doctrine perci=
piāt: atq; de veritatis pabulo qđ ip̄i intrī
ſecus dulciter rumināt: ꝛ ꝓximos ſuaui=
ter paſcāt. De quoꝝ ꝓfecto ore predica=
tio tanto audiētibus dulcis eſt: quāto eo
rū actio cōtraria ſuis predicatiōibus non
eſt. Quia de ꝓpria vita ſumūt: quod per
linguā proximis cōferūt. Unde hic recte
quoq; ꝓpheta ſubiūgit.

B Et comedi illud ꝛ factū eſt in ore meo ſicut mel dulce.]

Liber qui viſcera repleat dulcis in ore
ſicut mel factus eſt: q: ip̄i de omnipotēte
dño ſciunt ſuauiter loqui: qui hūc didice=
rīt in cordis ſui viſceribus veraciter ama
re. In eiꝰ quippe ore ſcriptura ſacra dul=
cis eſt: cuius vite viſcera mādatis illius
replent̄. Quia ei ſuauis eſt ad loquendū
cum interius impreſſa ad viuendū fuerit.
Nam ſermo dulcedinē nō habet: quē vi=
ta reproba intra cōſcientiā remordet. Un
de neceſſe eſt vt qui verbū dei loquit̄: pri
us ſtudeat qualiter viuat: et poſt ex vita
colligat: que ꝛ qualiter dicat. Ad predi=
candū namq; plus cōſcientia ſancti amo=
ris edificat: q̄ exercitatio ſermōis. Quia
amando celeſtia intra ſemetip̄m p̄dicator
legit quomō perſuadeat: vt deſpici debe
ant terrena. Qui eñ vitam ſuā interius
penſat: ꝛ exēplo ſuo foris ammonēdo ali=
os edificat: quaſi in corde lingue calamū
tingit: in eo qđ manu verbi al's verbū ꝓ=
ximis exterius ſcribit. Inde admirabilis
p̄dicator cū multa diſcipulis exhortādo di

xit: quia nullā intra semetipm̄ de cōsciētia contrarietatē pertulit: securus adiūxit Si qua virtus: si qua laus discipline: hec cogitate: que ⁊ didicistis: ⁊ accepistis: et audistis: ⁊ vidistis in me hec agite: ⁊ de⁹ pacis erit vobiscū. Phil. 4. Sequit.

Et dixit ad me. Fili homis: vade ad domū israel ⁊ loqueris verba mea ad eos.]

In eo ꝙ dn̄s ꝓphete dicit: loqueris verba mea ad eos. Quid aliud ꝙ ei⁹ ori frenū moderamis imponit: ne que prius intus nō audierit: foris dicere p̄sumat. Nā ꝓphete falsi sua ⁊ nō dn̄i verba loquebātur. De quibus scriptū est. Nolite audire verba ꝓphetarū qui ꝓphetāt vobis ⁊ decipiūt vos: visionē cordis sui loquūtur nō de ore dn̄i. Hiere. 22. Et rursum. Nō loquebar ad eos ⁊ ipi ꝓphetabant. Ibidē. Qua ex re quoqȝ colligendū est: quia et quisquis expositor explanatiōe sacri eloquij vt fortasse auditoribus placeat aliq̄d mentiēdo componit: sua ⁊ nō dn̄i verba loquit: si tamen placēdi vel seducēdi studio mentiat. Nam si in verbis dn̄icis virtutē requirens: ipe aliter ꝙ is per quem ꝯplata sunt senserit: etiā si sub intellectu alio edificationē charitatis requirat: dn̄i sunt verba que narrat: quia ad hoc solum deus per totā nobis sacrā scripturā loquitur: vt nos ad suū ⁊ proximi amorem trahat. Sequitur.

Non enim ad populū ꝓfundi sermonis ⁊ ignote lingue: tu mitteris ad domū israhel: neqȝ ad populos multos ꝓfundi sermonis ⁊ ignote lingue: quorum nō possis audire sermones: ⁊ si ad illos mittereris ipi audirēt te Domus autē israel: nolūt audire te: quia nolūt audire me.]

In ipo iussionis exordio quo ꝓpheta ad predicandū mittit: aperte ⁊ vocatio gentiū ⁊ israelitarū repulsio designat. Nam cū dicit: Non ad populos multos ꝓfundi sermōis ⁊ ignote lingue mitteris: quorum nō possis audire sermones: atqȝ statī subdit. Et si ad illos mittereris ipi audirēt te: aperte declarat obedientia gentiū: que quādoqȝ predicatorꝝ voces essent sine tarditate secuture. Et cū subdit. Domus autē israel: nolūt audire te: quia nolūt audire me: iudee duricia designat que verba predicantiū ⁊ cognouit: ⁊ sequi noluit. Ignota autē lingua gentiū ad obediendū morā nō fecit: ꝙuis extranea ab eloq̄o leg̃ fuit. Bene autē dicit: Nolūt audire te: quia nolūt audire me: scȝ hoc qꝺ scriptū est. Qui vos spernit: me spernit. Luce. 10. Causa quoqȝ cur nō audiant subinfert cum dicit:

Omnis quippe domus israel attrita fronte est ⁊ duro corde.]

Cum domus israel attrita fronte esse ꝑhibet: quid aliud sentiendū: quidue cogitandū est: nisi quod frontē cordis in impudentiā atterit culpa frequēs: vt qꝺ crebrius cōmittit: eo de illo cōmittentis anim⁹ minus verecūdet: atqȝ ideo ad tantā cordis duriciā quādoqȝ peccatorꝝ peruenit: vt iam in correptiōe sensibilis nō sit: quia qui vsu peccādi induruit: nullomō corripientis: idest manū palpātis sentit: sicut iudee quoqȝ crebrius delinquēti dicitur: Frons mulieris meretricis facta est tibi: noluisti erubescere. Jerem. 3. Uel certe attrita frons est in hui⁹ mūdi actibus assueta: quia sicut sunt nōnulli qui quietē cūctis mūdi premijs atqȝ honoribus p̄ponūt: ita nōnulli vt in hoc mūdo aliquid esse videant: terrenis laboribus insudāt: insistūt causis: permiscent iurgijs: ⁊ quāuis se corpore deficere inter labores sentiāt: amore tamē terrenarū rerū deuicti delectabiliter fatigant. Quibus per ꝓphetā dicit: Effraim vitala docta diligere triturā. Osee. 10. Uitala etem̄ in tritura aree assueta: etiā si relaxat a labore sponte redit. Sic quibusdā prauis mētibus nihil

est laboriosius q̄ si eis precipit̄: vt in huius mūdi actibus nō laborent. Nam sepe quidā repulsi ab actiōe: terrena deprecātur vt redeāt: rogant vt premant̄: graue se incurrisse periculū quietē putāt. Attrita ergo fronte sunt: qui nō solum labores nō fugiūt: sed neq̄ iportūi videri in laboribus q̄ sibi negant̄ erubescūt. Sequit̄.

Ecce dedi faciē tuam valentiorē faciebus eoꝝ: ⁊ frontē tuā duriorem frontibus eoꝝ.]

Sicut verecūdia laudabilis est in malo ita reprehēsibilis est in bono. Erubescere em̄ malū sapientie est. Bonū vero erubescere fatuitatis. Unde scriptū est. Est cōfusio adducēs peccatū: ⁊ est cōfusio adducens gloriam. Ecci. 4. Qui enim erubescit penitēdo mala que fecit: ad vite libertatē peruenit: qui vero erubescit bona facere: a statu rectitudinis cadit: atq̄ ad dampnationē tendit. Sicut per redēptorem dicit̄: Qui me erubuerit ⁊ meos sermones: hūc filius homīs erubescit cū venerit in maiestate sua. Luce. 9. Et sunt q̄ bona iam in mēte cōcipiūt: sed necdū malis aperte cōtradicūt. Hi nimirū quia boni sunt in mēte: sed auctoritatē nō habēt in locutiōe: apti ad veritatis defensionē non sunt. Ille em̄ esse veritatis defensor debet: qui qd̄ recte sentit: loqui nec metuit: nec erubescit. Unde nūc in magno munere ꝓphete promittit̄. Ecce dedi faciem tuā valentiorē faciebus eoꝝ: ⁊ frontē tuā duriorē frōtibus eoꝝ. Quid est autē peccator: nisi vulneratus? Et q̄d p̄dicator: nisi medicus? Si ergo nō erubescit peccator qui iacet in vulnere: cur erubescat medicus: qui per medicamēta ꝓpudet salutem. Sepe vero cōtingit vt predicator reuerēter audiat̄: nonnūquā vero a peruersis ita despicit̄: ac si eis nihil vtilitatis loquar. Unde recte nūc subdit̄.

Ut adamantem ⁊ vt silicē dedi faciem tuam.]

Adamas ⁊ silex vtraq̄ dura: sed vnū horum p̄ciosum est: alterū vile. Adamas ad ornamentū sumitur: silex ab itinerātibus calcat̄. Et sepe cōtingit: vt hos quos correptionē suam cōspicimus nimis humiliter audire: verecūdemur eis aliqua dicere. Nonnūquā vero euenit: vt eos quos increpationē suā videmus postponere: ⁊ despectui habere: trepidemus eis verbū predicatiōis inferre. Sed si recte sapim⁹ ⁊ ad eos a quibus honorari cōspicimus: ⁊ ad eos a quib⁹ nos despici videm⁹: auctoritatē exhortatiōis vel increpatiōs sumimus: vt nec illoꝝ humilitatē debeam⁹ erubescere: nec hoꝝ superbiā formidare. Dicat̄ ḡ. Dedi faciē tuam vt adamantē: idest si ab auditoribus honoraris. Dedi faciē tuam vt silicē: si ab auditorib⁹ conculcaris atq̄ despiceris: vt nec per illatū honorē refrenet̄ lingua ex verecūdia: nec per despectū taceat ex infirmitate. sequit̄.

Ne timeas eos: neq̄ metuas a facie eorum: quia domus exasperans est.]

Hoc iam superius dictū est. Sed notandum quā aspera domus habet̄: cui⁹ asperitas tam crebro replicat̄. Increpandus itaq̄ peccator est: ⁊ nūquā timēdus: quia domus exasperās est. Timeri em̄ homo debuerat: si ip̄e auctorem omniū vt homo timuisset. Nam qui ratiōis sensuz ad timorē dei nō habuit: tanto in nullo timēdus est: quāto hoc quod esse debuit: non est. Sequitur.

Et dixit ad me. Fili hominis omnes sermones meos quos loquor ad te assūme in corde tuo: ⁊ auribus tuis audi: ⁊ vade ingredere ad transmigrationē filioꝝ populi tui.]

Uigilanter intuendū est qd̄ voce domini ad prophetā dicit̄: vt prius sermones audiat: ⁊ postmodū loquat̄. Audim⁹ em̄ verba dei si facimus. Et tūc ea proximis recte loquimur: cū prius ip̄i fecerimus.

Quod bene marcus euãgelista cõfirmat cũ factum dñi miraculũ narrat dicẽs: Adducũt ei surdũ ⁊ mutũ ⁊ deprecabant eũ vt imponat illi manũ. Mar. 7. Cuius ordinẽ curatõis isinuat subdẽs. Misit digitos suos in auriculas: expuẽsq tetigit linguã eius: ⁊ suspiciẽs in celũ ingemuit: et ait illi: Effeta qđ est ad aperire: ⁊ statim aperte sunt aures eius: ⁊ solutũ est vinculũ lingue eius: ⁊ loquebat recte. Ibidez. Quid est eñi quod creator omniũ deus: cum surdũ ⁊ mutũ sanare voluisset: in aures illius suos digitos misit: ⁊ expuẽs linguã eius tetigit? Quid per digitos redẽptoris: nisi dona sanctispiritus designãtur? Unde cũ in loco alio eiecisset demoniũ dixit: Si in digito dei eijcio demonia pfecto peruenit in vos regnũ dei. Luce 11. Qua de re per euangelistã aliũ dixisse describit. Si ego in spiritu dei eijcio demones: igitur peruenit in vos regnũ dei. Ex quo vtroq loco colligit: quia digitus spiritus vocat. Digitos ergo in auriculas mittere: est per dona spiritussancti mentẽ surdi ad obediendũ aperire Quid est vero quod expuẽs linguã eius tetigit Saliua nobis est ex ore redẽptoris: accepta sapientia in eloquio diuino. Saliua quippe ex capite defluit in ore. Ea ergo sapiẽtia que ipe est: dum lingua nostra tãgit: mox ad predicatiõis verba format. Qui suspiciens in celum ingemuit: non quod ipe necessariũ gemitũ haberet: qui dabat qđ postulabat: sed nos ad deũ gemere qui in celo psidet docuit: vt ⁊ aures nostre per dona spirit⁹ aperiri: ⁊ lingua per saliuã oris: idest per scientiam diuine locutiõis solui debeat ad verba pdicationis. Cui mox effeta id est ad aperire dicitur: ⁊ statim aperte sunt aures eius: ⁊ solutũ est vinculũ lingue eius. Marci. 7. Qua in re notandũ est: quia pter clausas aures dictũ est: ad aperire. Sed cui aures cordis ad obediendum aperte fuerint ex subsequẽdi proculdubio etiã lingue eius vinculũ soluit: vt bona que ipe fecerit: etiã faciẽda alijs loquat. Ubi bene addit. Et loquebat recte. Ille eñi recte loquit: qui prius obediendo fecerit: q̃ loquẽdo ammonet esse facienda. Quod vero ad trãsmigrationẽ populi ammonẽdam ppheta mittit: non solũ ea transmigratio debet intelligi que ei⁹ populi erat in corpore: sed etiã que facta fuerat in mẽte Ab hierusalẽ quippe ad babyloniã venerat. Et quid hierusalẽ: nisi visio pacis? Quid babylonia: nisi cõfusio vocatur? Quisquis vero a rectis opibus in puersis actib⁹ cadit: quãdo a bono studio ad vicia defluit: quasi ab hierusalẽ ad babylonẽ ciuitatẽ venit. Culmen eñi bone cõtemplatiõis deseruit: atq in transmigratione cõfusionis iacet. Quod illis sepe solet euenire: qui cum bona agũt in his de sua virtute gloriant. Unde psalmista ne a visione pacis: idest a bonis actibus captiu⁹ ad babyloniã emigraret: dño supplicãs dicit: Adiutor meus non emigrabo. ps. 61. Si eñi in se cõsideret: a iusticie operibus cadẽdo migrasset. Sed neq hi qui a statu rectitudĩs in prauã actionẽ ceciderũt: desperãdi sunt. Quia ecce propheta ad transmigrationẽ babylonie mittit. Et per pphetã aliũ domin⁹ dicit: Et venies vsq babylonẽ ibi liberaberis Michee. 4. Sepe eñi quis postq̃ in pfusionẽ vicioꝝ ceciderit: erubescẽs mala q̃ perpetrauit ad penitẽtiã redit: seq a suis lapsib⁹ bene viuẽdo erigit. Quid ẽ iste: nisi vsq ad babylonẽ venit: ⁊ ibi liberatus est? Qui postq̃ pfusus mente puersa perpetrauit: hec ipa erubescens mala que fecit: se cõtra se erigit: ⁊ bene opando ad statũ rectitudĩs redit. In babylone itaq liberatus est: q̃ per diuinã gratiã ostendit etiã de cõfusione saluatus. Propha ergo ad trãsmigrationẽ loquit: cũ illos increpat qui a statu rectitudĩs ad erroris vicia transmigrãdo ceciderũt. Sequit.

Et loqueris ad eos: ⁊ dices: Hec dicit dominus deus si forte audiant ⁊ quiescant.

Quod totiens diuis vocib⁹ difficultas

audiendi repetit vt dicat: ſi forte audiãt:
quid aliud ꝙ trãſmigrati populi duricia
deſignat? In quib⁹ verbis magna eſt no
ſtra cõſolatio: quia ſi om̃ipotens deus ꝓ
phetam mittẽs a peruerſo populo verba
ſua denũciat difficile audiri: cur nos miſe
ri cõtriſtamur cũ ſepe a fratrib⁹ in noſtra
ammonitiõe cõtempnimur? Naz crebro
delinquẽtes alloquimur: frequẽter incre
pamus: ſepe cũ eis blandis ſermonibus
agimus: at aľs ⁊ tamen alter audit: alter
audire cõtempnit: alter ex parte verba ex
hortatiõis ſuſcipit: ⁊ ex parte recipere re-
cuſat: ita vt quottidie impleri videamus
hoc qđ per prophetã aliũ dñs narrat que
fecerit iratus cũ dicit: Plui ſuꝑ ciuitatẽ
vnã: ⁊ ſuper alterã non plui. Pars vna
cõpluta eſt: ⁊ pars que cõpluta nõ eſt exa
ruit. Amos. 3. Cuz em̃ ſancte exhortatio
nis verba alia mẽs ſuſcipit: alia ſuſcipere
recuſat: ſuꝑ vnã ciuitatẽ dñs pluit: ⁊ ſuꝑ
alterã nõ pluit. Cum vero ⁊ ip̃e q̃ ꝓx̃os
audit ab alijs ſe vicijſ corrigit: atq; ab ali
is emẽdare ꝯtẽpnit: vna eadẽq; ciuitas ⁊
ex ꝑte cõpluit ⁊ ex parte arida remãet in
qua a ſe predicatõis pluuiã repellit. Sũt
etem̃ quidã qui exhortatiõis verba om̃i-
no nõ audiũt: hi penitus ſuſcipere pluuiã
nolunt. Et ſunt quidã qui audiũt: ſed ta-
men hãc medullitus nõ ſequũtur: qꝛ alia
in ſe vicia reſecãt: ſed in alijs grauiter ꝑ-
durant. Sepe em̃ quoſdã videmus q̃ per
predicatiõis verbũ a ſemetip̃is auaricie
eſtũ repellũt: ⁊ non ſolũ iam aliena nõ ra-
piũt: ſed ꝓpria indigentib⁹ largiunt: nec
tamẽ ire ſtimulos edomãt: ⁊ patiẽtie mo
deramina per mẽtis tranquillitatẽ ſeruãt
Et ſepe alij ad exhortatiõis verbũ in ſe-
metip̃is tanto carnis immũdiciaz vincũt:
corpus in caſtitate cuſtodiũt: nec tamen
adhuc animũ ſicut debent ꝓximis incli-
nãt: ſed per rigorẽ ſuperbie in cogitatiõe
ſe eleuant. In iſtis pars vna cõpluta eſt:
quia fructũ fecit: ⁊ pars que cõpluta non
eſt aruit: quia exhortatiõis verbũ nõ ple-
ne ſuſcipiens: a bono opere ſterilis remã
ſit. Sequitur.

Et aſſumpſit me ſpirit⁹ ⁊ au
diui poſt me vocez cõmotionis
magne benedicta gloria domi-
ni de loco ſuo.]

Quid eſt hoc qđ ꝓpheta poſtꝙ ad trãſ
migrationẽ filioꝝ populi mittit: vocẽ poſt
ſe magne cõmotiõis audit dicentẽ: Be-
nedicta gloria dñi de loco ſuo. Cõuerſus
quippe ad peccatores babylonie fuerat:
⁊ vocẽ glorie dñi de loco ſuo poſt terguz
audiebat. Locus eſt em̃ dei hieruſalẽ: id
eſt viſio pacis. Quia nimirũ illa corda vi
dẽt ea que dei ſunt: que ad trãſmigratio-
nẽ babylonie: hoc eſt ad cõfuſionis vicia
nõ deſcẽdũt. Ibi em̃ inhabitat deus: vbi
vera pax querit: interne contemplatiõis
gloria amat. Nam qui ad peruerſitatẽ de
fluit: locus dei eſſe cõtempnit. Locus er-
go glorie dei eſt vel ſancta queq; aĩa: vel
vnuſquiſq; in celeſtib⁹ permanẽs angeli
cus ſpiritus ⁊ gloria dñi de loco ſuo bene
dicit: cũ vel ab electis hom̃ibus: vel a ſan
ctis angelis auctori oĩm laus eterna can-
tat. In eo ergo qđ iuſti de ꝯuertẽdis pec
catoribus cogitãt: quia eoꝝ vicia cõſide-
rãdo ad carnales actus oculũ ducũt: qua
ſi ad babyloniã intendũt: qui tamen ꝓ
ſtatu ſue rectitudĩs: quia in laude dei bo
na ſanctoꝝ cõſiderare nunꝙ deſinũt: quã
uis per cogitationẽ aliud intendũt: quaſi
poſt ſe vocẽ glorie dñi ab hieruſalẽ: ideſt
de loco ſuo audiũt. Sed cur in iſtis ĩmo-
ramur: qui hec ꝓphete verba largiẽte do
mino per aſcẽſum alterũ ⁊ ſubtilius intel
ligere: ⁊ aptius dicere valeam⁹. Ait em̃:
Et aſſumpſit me ſpũs. Predicatores ſpi-
ritus aſſumit cũ eius mentẽ in amorẽ dei
om̃ipotentis eleuatã a terrenis iã deſide-
rijs alienã reddit: vt nihil ei agere libeat
niſi ea que quibus lucra ſpiritalia cõgre-
gat cõgreget: ⁊ ad regna celeſtia q̃tidia-
ni ſui opis fructũ portet. Unde ⁊ nobis p̃
dicatoribus iubet. Operamini nõ cibuz
qui perit: ſed q̃ permanet in vitã eternã.
Iohis. 6. Bene autem ſubdit. Et audiui
poſt me vocẽ commotiõis magne. Pro-

pheta sancto spiritu repletus: quasi trans
acta narrat: que faciēda preuidit: quia et
in predestinatiōe iam facta sunt: que ad-
huc in ope sequūtur. Unde ⁊ in trāslatio-
ne veteri per esaiā dicit: Qui fecit que fu
tura sunt. Quid est ergo qđ post se ꝓphe
ta vocē audiuit commotiōis magne: nisi
qđ post sermonē ꝑdicatiōis qui fit ad cor
da peccantiū: lamenta penitentiū sequūt.
Peruersi etenī quiqȝ dū praua agunt: ⁊ a
iustis recta audiūt: nesciūt ꝙ sint grauia
que cōmittūt: atqȝ ex ipa sua ignorātia in
suo stupore securi sunt: ⁊ iacentes in cul-
pis: quasi molliter quiescūt. Sicut de q̄-
dā peccatore ⁊ securo populo dicit: Reqe
uit in fecibus suis. Hiere. 48. quia secu
rus iacuit in peccatis. Cū vero audire ꝑ-
uersi verbū predicatoīs ceperint: que sint
supplicia eterna cognoscere: qui terror iu
dicij ꝙ subtilis examinatio de singulis q̄
busqȝ peccatis ilico cōtremiscūt: implent
gemitib⁹: ⁊ nō se capiētibus suspirijs an-
xiant: atqȝ magno pauore ꝯcussi: in luctu
⁊ fletibus erumpūt. Prophetā ergo vox
magne cōmotiōis sequit. Quia post ver
bū predicatiōis cōuersoꝝ atqȝ penitentiū
luctus audiunt: qui enī prius quieti iace
bāt in vulnere: tacti postmodū manu me-
dicine: cū dolore redeūt ad salutem. De
hac cōmotiōe penitentiū per ꝓphetā ali
um dicit: Pedes eius steterūt ⁊ mota est
terra. Zach. 14. Quia cū veritatis vesti
gia in mēte audientiū figunt: ipa mens in
sui cōsideratiōe turbata cōmouet. Hinc
psalmista ꝓ peccatoribus exorat dicens:
Qui sedes sup cherubin moueat terra.
ps. 79. Hinc ꝓ afflictis ⁊ ꝓ penitētibus
deprecās ait: Cōmouisti terrā ⁊ cōturba-
sti eam sana ꝯtritiōes eius: quia mota est
ps. 69. Terra quippe cōmota ⁊ turbata
est: peccator de cognitiōe reatus sui anxi-
us ad penitētie lamēta perductus. Pec-
canti etenī homini dictū est: terra es ⁊ in
terrā ibis. Geñ. 3. Exoret ergo vt sanetur
cōtritio terre: quia mota est quaten⁹ pec-
cator qui de culpis suis affligit: de cele-
stis misericordie gaudio cō solet. Hec est
itaqȝ vox cōmotiōis magne: quādo vnus
quisqȝ sua acta dijudicās: in afflictiōe pe
nitentie perturbat. Sed quid vox ipa di-
cat: audiamus.

Benedicta gloria domini de loco suo.]

Locus enī maligni spūs fuerant corda
peccantiū: sed cū sibimet ipsis irati per pe-
nitentiā redeūt ad vitā glorie: dñi locus
fiūt. Jam enī se contra se erigūt: iam peni
tētie lachrymis insequūt mala que cōmi
serūt. Inde ergo audit benedictio glorie
in laude dei: vnde prius sonabat creato-
ris iniuria de amore psentis seculi Et cor
da penitentiū fiūt iā dño locus suus: que
prius in peccatis suis posita: fuerāt locus
alienus. Ipi autē quia peccatis suis a do
mino cōuertunt: non solū delent lachry-
mis peruersa que fecerūt: sed etiā miris
opibus ad alta ꝓficiūt: vt sancta anialia
dei oīpotētis fiāt: vt signis ⁊ virtutib⁹ ad
alta euolēt: vt terrā fundit⁹ deserant: ⁊ ac
cepto dono sese ad celestia ꝑ desideriū su-
spendāt. De quibus adhuc subdit.

Et vocem alarū animaliū per cutientiū alterū ad alterū.]

Audiuit post se ꝓpha vocē cōmotōis ma
gne: qꝛ sicut dictū est: verbū ꝑdicantiū lu
ctus penitentiū sequit. Audit post se vo-
cem alarū animaliū: quia ex ipo luctu pe-
nitentiū oriunt virtutes sanctoꝝ: vt tāto
magis in sancta actiōe ꝓficiant: quāto se
ad cognitionē vite nequiter egisse memi-
rūt. Sed est in his verbis magna dubita
tio: quia nō aperte per ꝓphetā dicit: vtrū
vnūquodqȝ anial alas suas in semetipis
percutiat: an certe hec eadē sancta ania-
lia alis suis se vicissim feriāt: vt ala hui⁹
alterū: ⁊ ala alterius istud anial tangat.
Sed quia plerūqȝ in sacro eloq̄o ideo ali-
quid obscure dicit: vt dispēsante mirabili
ter deo: multipliciter exponat. Nos cha-
ritati vr̄e vtraqȝ exponere largiēte domi
no debemus. Sępe iam alas aniāliū vir-
tutes diximus esse sanctoꝝ: quomō ergo
vnūquodqȝ anial alas suas excutiēs alte

ram percutit:niſi quod aperte daꝛ intelli
gi: quia ſi ſancta animalia efficimur vir=
tus in nobis virtutem excitat : dum vna
alterā ad perfectionē pulſat. Ecce etem̄
quis habet iam verbi dei ſcientiā: diſcat
vt viſcera etiā miſericordie habeat. Per
ſcientiam quippe verbi dei diſcit. Date
elemoſynā: ⁊ ecce omnia mūda ſunt vo=
bis. Luce. xi. Cunqꝫ iam eſſe miſeri cors
in elemoſynis ceperit:verba ſancte aucto
ritatis legit: ⁊ quicquid in eis de miſeri=
cordia dicitur:vberius per experimentū in=
telligit. Ibi em̄ ſcriptū eſt. Pater eram
pauperū. Job.29. Quod fortaſſe antea
legebat ⁊ p̄teribat. Sed cū in eius corde
iam miſericordiā ceperit imitari natura:
quod eſt patrē eſſe pauperū: legit ⁊ reco=
gnoſcit:quia introrſus rediens:in ſemet=
ip̄o intelligit quod foris audit. Aliud nā
qꝫ eſt elemoſynā ex precepto facere: atqꝫ
aliud ex charitate. Ex p̄cepto enim facere
bonū:inchoantiū eſt:ex charitate autē bo
nū perfectorꝫ: qui non ſolū que iubentur fa=
ciūt: ſed etiam diligūt faciendo qđ iube=
tur. Hinc eſt em̄ quod in magna virtute
per pſalmiſtā dicitur. Uide quia mādata
tua dilexi domīe:in tua miſericordia viui
fica me. p̄s.118. Mandata etem̄ dei pro
iuſſione facere ſeruiētis ⁊ obedientis eſt:
diligēdo hec facere obediētis ⁊ amantis.
Quia ergo ⁊ per ſcientiā charitas miſeri
cordie diſcitur:⁊ per charitatē miſericordie
in corde cōpuncto ſcientia multiplicatur.
Ala in nobis alam percutit: quia virtus
virtutē excitat. Sic qui caſtitatis bonū in
ſuo corpe cuſtodit: contra luxuriātes ze=
lo accenditur:vt ab immūdicie maculis ex=
pient. Et ſepe dum quoſdā in lapſibus in
uenit:edomat: affligit: atqꝫ ad caſtitatis
mundiciā reſtringit: cuiꝰ ſi forte mens de
īmundicia luxurie fuerit temptata:ex ip̄o
zelo quo alios correxit: ſemetip̄m conue=
nit ⁊ erubeſcit immunda cogitare: que ſe
malis recolit correxiſſe. In hoc ergo ala
alā percutit: dū virtus virtutē pulſat: et
ab immūdicia cuſtodit. Si vero vt prefa=
ti ſumus viciſſim ſe alis ſuis animalia fe=

riūt:⁊ alter ad alterā ala percutit ſingulo
rū:huius quoqꝫ deſcriptiōis largiēte do=
mino ſenſus patet. Quid eſt ergo qđ hec
pennata aīalia viciſſim alas altera ad al
teram feriūt:niſi quod om̄es ſancti ſeinui
cem ſuis virtutibus tangūt:⁊ ſeſe ad pro
fectū excitant ex cōſideratiōe virtutis alie
ne? Non em̄ vni dantur om̄ia:ne in ſuper=
biā elatus cadat? Sed huic datur quod ti=
bi non datur: ⁊ tibi datur quod illi denegatur:
vt dū iſte conſiderat bonū qđ habes:⁊ ip̄e
non habet: te ſibi in cogitatiōe preferat.
Et rurſum dū tu habere illū conſpicis qđ
ip̄e nō habes:te illi in tua cogitatiōe poſt
ponas ⁊ fiat qđ ſcriptū eſt. Superiores ſi
bijnuicē arbitrātes. Philip.2. Ut enim
pauca ex multis loquar:iſti mire abſtinē=
tie virtus tribuitur: ⁊ tamen verbū ſcientie
nō habet. Illi autē datur verbū ſcientie:
⁊ tamen virtutē perfecte abſtinētie appre
hendere conatur ⁊ nō valet. Huic libertas
vocis tribuitur:vt oppreſſis quibuſqꝫ ꝓte=
ctiōis ſolatia impendens: ad defenſionē
iuſticie libere loquatur : ſed tamē adhuc
multa in hoc mūdo poſſidens relinquere
om̄ia vult ⁊ nō valet. Illi vero iam datū
eſt om̄ia terrena reliquere vt nihil in hoc
mūdo cupiat habere: ſed tamē adhuc au=
ctoritatē vocis cōtra peccātes quoſqꝫ nō
preſumit exercere Et qui ideo plus loquitur
libere debuit:quia iam nō habet vnde in
hoc mūdo teneatur: loqui cōtra alios libe=
re recuſat:ne ip̄am vite ſue quietē perdat
Iſti virtus ꝓphecie data eſt:multa iā que
ventura ſūt preuidet: ſed tamē preſentis
ꝓximi egritudinē conſpiciēs:atqꝫ compa
tiens nō valet curare. Illi data eſt cura=
tiōis gratia:atqꝫ a corpore ꝓximi moleſti
am que in p̄ſenti eſt oratiōibus repellit:
ſed tamē quid ſeip̄m paulopoſt ſequatur
ignorat. Mira itaqꝫ diſpenſatiōe om̄ipo
tens deus ſic in electis ſuis ſua dona di=
ſpenſat: vt ⁊ iſti det quod illi denegat: et
alteri maius qđ alteri minꝰ tribuat:qua=
tenus dū vel iſte habere illū conſpicit qđ
ip̄e nō hꝫ:vel ille hūc maius accepiſſe cō
ſiderat quod ſibi minus adeſſe penſat:do

na vel alter in altero: idest vicissim om̃es ammirent̃: atq; ex hac ipa ammiratiõe humiliet̃ alter alteri: ⁊ quẽ videt habere qd̃ non habet: eũ diuino iudicio sibi prelatũ putet. Alis ergo suis vicissim se aĩalia feriũt: cum sancte mẽtes alternis se virtutibus tangũt: ⁊ tangendo excitãt: atq; excitata ad profectũ volant. Videam⁹ paulũ quomodo apostolorũ alis tactus: atq; ad penitentiã excitatus fuerat: qui mala p̃terite persecutiõis sue ⁊ apostoloꝝ innocentẽ vitã considerãs dicebat. Ego em̃ sũ minimus apostoloꝝ: qui nõ sum dignus vocari apostol⁹: quia persecut⁹ sum ecclesiã dei. 1. Corinth. 15. Considerauit quippe apostoloꝝ innocentiã: ⁊ ꝓpter precedentẽ maliciã vilis in ei⁹ oculis facta est om̃is quã exhibebat in ecclesia sollicitudo sua. Et q̃ multos ex accepto ĩtellectu precederet nõ attendit: quia illoꝝ innocẽtiã pẽsans persecutorẽ aliquãdo fuisse se doluit. Sed videam⁹ si quis ex apostolis eũ qui paulo datus est intellectũ mirat̃. Ip̃e nobis apostoloꝝ primus requirẽdus est: qui discipulos ãmonens ait: Sicut ⁊ charissim⁹ frater noster paulus scd̃m datã sibi sapientiã scripsit vobis. 2. Petri. 3 Sicut ⁊ in oĩbus epistolis loquẽs in eis de his in quib⁹ sunt quedã difficilia intellectu que indocti ⁊ instabiles deprauãt. Mirat̃ itaq; in apostolis om̃ibus paul⁹ innocentiã: miratur apostoloꝝ primus in paulo sapientiã. Alis ergo se tangũt qui inde se vicissim ad profectũ excitãt vnde volant. Hoc itaq; om̃ipotens deus agit in cordib⁹ hominũ: qd̃ facit in regionib⁹ terraꝝ. Poterat nãq; vnicuilibet regioni fructus om̃es tribuere: sed si vnaquelibet regio alteri⁹ regionis fructibus nõ indigeret: cõmunionẽ cũ altera nõ habuisset. Unde fit vt huic vini: alij vero olei abundantiã tribuat: hãc multitudine pecudũ: illam vero vbertate abũdare faciat frugum: vt cũ illa defert quod ista nõ habet: ⁊ ista reddit quod illa nõ detulit: per cõmunionẽ gratie sibi simul etiam diuise terre coniũcte sint. Sicut ergo terrarum: ita sunt mentes sanctoꝝ. Que dũ vicissim sibi cõferũt quod acceperũt: quasi fructus suos regiones regionib⁹ impendũt: vt in vna om̃es charitate iungant̃. Sed inter hec sciendũ est: quia sicut electi quiq; hoc semper in alijs attendũt: qd̃ a deo melius acceperũt q̃ ipsi vt eos sibi in cogitatiõe preferãt: seq; illis in humilitate substernãt: ita reproboꝝ mens nunq̃ considerat quid alter boni amplius quã alter al's ip̃e habeat. Neq; em̃ pensant que bona spiritus alter acceperit et ip̃is desint: sed que bona ip̃i ⁊ que mala adsint alteri. Et cũ omnipotens deus ad hoc virtutes singulis diuidat: vt alterũ alteri in cognitione al's cogitatiõe humiliet: ad hoc reprobi pertrahũt bonũ quod acceperũt: vt ex eo in elatiõe perdant̃: dum semper cõsiderãt bona que ip̃i habent: ⁊ alij non habent: ⁊ nunq̃ perpendere studẽt quanta bona alij habẽt: ⁊ ip̃i non habeãt. Quod ergo diuina pietas in augmentũ disponit hũilitatis: hoc mẽtes reprobe in augmẽtum vertũt elatõis: ⁊ ex diuersitate munerum a bono deficiũt vnde crescere in humilitatis bono debuerũt. Propter hoc ergo necesse est fratres charissimi: vt in vobis hoc semꝑ debeatis aspicere quod minus habetis: in ꝓximis vero hoc qd̃ vobis amplius acceperũt: quatenus dũ supꝫ vosmetip̃os eos ꝓ bono quod ip̃i habent ⁊ vos nõ habetis aspicitis: ad hoc quoq; obtinendũ etiã vos ex humilitate crescatis. Si em̃ ⁊ vos in illis accepta bona ꝑpẽditis: ⁊ illi in vobis ꝯsiderãt bona que habetis: vicissim vos alis tangitis: vt excitati semper ad celestia voletis. Sequit̃

E Et vocem rotarũ sequentiũ aĩalia ⁊ vocẽ cõmotiõis magne.

In rotis sacri eloquij testamẽta signari superius diximus. Vox igit̃ rotarũ: est sermo testamentoꝝ. Post vocem itaq; alarum animaliũ audit̃ etiam vox rotarum: quia predicantiũ sermone suscepto: dum virtutes sanctorũ ad altiora agenda euolant: seq; vicissim ad profectum pulsant: sancte ecclesie status erigitur: vt per vni-

uersum mundū sacroꝝ testamentoꝝ pagine legant. Ubiqꝫ etenī iam sanctū euāgeliū: vbiqꝫ apostoloꝝ dicta: vbiqꝫ lex ⁊ ꝓphete resonāt. Post alarū ergo vocē vox rotarū sequit quia post sanctoꝝ miracula verba sacri eloquij intra sanctā ecclesiā libere ⁊ licēter audiunt. Que rote aīalia sequūtur: quia sicut superius dictū est: post ꝙ in honorē venit vita sanctoꝝ: veneranda quoqꝫ apparuerūt hoībus eloquia testamentoꝝ. Uel certe rote anīalia sequūtur: quia in sanctoꝝ patrū vita cognoscimus: quid in sacre scripture volumine intelligere debeam⁹. Illoꝝ quippe nobis actio aperit hoc qđ in suis p̄dicatiōibus pagina testamentoꝝ dicit Sed querendū nobis est cur postꝙ superi⁹ dictū est. Audiui post me vocē cōmotiōis magne post vocē quoqꝫ alarū atqꝫ rotarū subdit. Et vocē commotiōis magne. Quod si diligenter aspicit: inueniri potest: qꝛ nō ocio se repetit. Due quippe sunt commotiões magne: quib⁹ corda nostra commouent. Una quippe cōmotio ex timore est: altera ex caritate. Una fit ex luctu penitentiū Alia ex feruore amantiū. Post predicatiōis ergo verbū prima cōmotio est: cum plangimus mala que fecimus. Post vocem vero alarū ⁊ rotarū secunda cōmotio est: dū magnis fletibus querim⁹ celestia bona que audimus. Ecce enī quia intra sanctā ecclesiā de multis patrib⁹ virtutū exempla cognoscim⁹: quasi alarū sonitū quottidie audimus: quia vbiqꝫ sacra eloquia personāt: quasi rotarū vocibus excitamur. Et quia per eadē sacra eloquia ad amorē nostri conditoris accēdimur: magnis feruoris ignib⁹ ardentes esse nos lōge adhuc ab om̄ipotentis dei facie plangimus. Post primā ergo vocē cōmotionis magne: ⁊ ad extremū quoqꝫ vox cōmotionis magne fit: quia qui cognoscēdo deum cepimus peccata plāgere: iam diligēdo quē cognoscimus nō cessamus eū cuꝫ fletibus desiderare. Post rotarū itaqꝫ vocē vox magne cōmotiōis sequit: quia cuꝫ testamēta dei in aurē al's aure cordis sonare ceperint: audientiū spiritus ex amore compūctus ad lamenta cōmouet. Hic est enī quod scripture sacre verba fiūt in corde legentiū sapida. Hinc est quod ab amātibus plerūqꝫ in silētio quasi furtiue ⁊ tacite legunt. Unde per ꝓphetā quoqꝫ aliū dicit: Prescidisti in alienatiōe capita potentium: mouebunt in ea gentes ad aperiēt ora sua sicut pauꝑ edens in occulto. Omīpotens enī deus in alienatiōe capita potētiū prescidit: qꝛ iudeoꝝ suꝑbia a semetipo alienādo repulit: in qua alienatione gentes mote sunt: quia dū iudei a fide caderēt: ad agnitionē fidei corda gentiliū cucurrerūt: que videlicꝫ gētes in sacre lectionis pabulo os cordis aperiūt: ⁊ in occulto sicut pauper comedūt: quia cū festinatiōe ⁊ silentio verba vite legētes summūt. Sed sciendū est quia quāto auditores in charitate atqꝫ intellectu ꝓficiūt: tāto sanctis p̄dicatoribus maior gratia spiritus dat. Unde cū prius ꝓpheta dixisset Assumpsit me spūs: ⁊ audiui post me vocē cōmotōis magne. Post vocē cōmotionis magne alarū atqꝫ rotaꝝ: atqꝫ iterū cōmotiōis magne. Ilico subiungit.

Spiritus quoqꝫ eleuauit me ⁊ assumpsit me.

Cur qui se assumptū iam a spiritu dixerat: iterū eleuatū ⁊ assumptū narrat. Sꝫ ad altiora mēs predicantiū ꝓficit: cū per eos sensus audientiū ad om̄ipotentis dei desideriū cōmouent. Qui videlicet p̄dicatores sancti iccirco ꝓficiūt: vt per eoꝝ ministeriū dona gratie in sancta ecclesia multiplicent: sicut de hac sancta ecclesia scriptū est. Riuos eius inebriās multiplica generatiões eius: in stillicidijs suis letabit cum exoriet. p̄s. 22. Riui quippe ecclesie sancti: p̄dicatores sunt: qui terrā nostri cordis infundūt. Sed cū inebrant riui: generatiōis ecclesie multiplicātur: quia cū vberiorē gratiā spiritus p̄dicatores accipiūt: fideliū numerus auget: que sancta ecclesia in suis stillicidijs letat In stillicidio etenī aqua de tecto in terrā ca-

dit que de celo ceciderat in tectũ. Tectũ vero ecclesie sancti predicatores sunt: qui nos intercedẽdo ⁊ ãmonitiõibus muniẽdo ꝓtegũt. Sed quia illoꝝ coꝛ diuinitus in predicatiõe infundit: quasi aqua de celo venit in tectũ: quia vero nos eoꝝ verbis irrigamur: quasi aqua de tecto defluit in terrã. Sancta itaqꝫ ecclesia dũ exoꝛit: in stillicidijs suis letat: qꝛ cũ in fide ⁊ bonis operibus nascit: ea que accepit dona cõsiderat: ⁊ in verbis predicantiũ exultat Quia ergo auditoribus ad melioꝛa surgentib⁹: eoꝝ quoqꝫ p̃dicatoꝛibus gratia multiplicat: ꝓpheta dicat.

Spiritus quoqꝫ eleuauit me ⁊ assumpsit me.]

Unde eñ predicatoꝛ magis ac magis eleuat ⁊ assumit: vnde auditoꝛ ad melioꝛem vitã mutat. Sed querendũ nobis est: cũ spiritus mentẽ nõ eleuet nisi assumpserit cur prius eleuauit: ⁊ postmodũ dicit assũpsit? Sed hoc loco assumpsit dictũ est cõstãter tenuit. Nam sunt nõnulli quos eleuat spiritus: sed nõ assumit: quoꝝ ⁊ intellectus ad spiritalia emicat: ⁊ tamen vita in factis carnalibus remanẽs: intellectui nõ cõcoꝛdat. Balaam nãqꝫ per ꝓphecie spiritũ eleuatus erat: sed assumptus non erat. Num. 22. qui ⁊ veraciter potuit lõge post futura ꝓspicere: ⁊ tamẽ a terrenis desiderijs mentẽ noluit separare. Sed qꝛ ꝓpheta sanctus sciẽtia eleuatus est: ⁊ vita pariter assumptus: iam qualis in p̃dicatione pergat audiamus.

Et abij amarus in indignatione spiritus mei.]

Pensate fratres charissimi is cui dona sancti spiritus creuerãt cur amarus abibat? An omne coꝛ qđ idem spũs assumit: amaꝝ in indignatiõe sui spirit⁹ facit. Unde sciendũ est: quia cui adhuc p̃sens vita dulcis est etiã si verbũ dei loqui videat: eleuatus ⁊ assumptus predicatoꝛ nõ est. Mentẽ enim quã sanctusspũs replet: in amaritudinẽ tempoꝛaliũ delectatio eternoꝝ cõmouet. Dulce eñ est esse in rebus humanis: sed ei qui adhuc de celestibus gaudia nulla gustauit: quia quãto minus eterna intelligit al's diligit tãto delectabilius in tempalibus requiescit. At siqs iam coꝛdis oꝛe gustauerit: que sit illa dulcedo celestiũ premioꝝ: qui illi hymnidici angeloꝝ choꝛi: que incõpꝛehensibilis visio sancte trinitatis: huic q̃to illud dulce fit qđ intus videt: tãto in amaritudinẽ vertit omne qđ foꝛis sustinet. Rixat secũ de his que male egisse se recolit: ⁊ sibimet ip̃i displicet: cũ ei ille iam placere ceperit qui oĩa creauit. Rep̃hendit se de cogitatiõibus: insequit de verbis: ⁊ punit flẽdo de factis: supnis inhiat: terrena iam oĩa per mentis despectũ calcat. Et quã diu illud qđ desiderat adhuc per speciem nõ habet: seseqꝫ flere dulce habet: seseqꝫ cõtinuis lamentis affligere. Et qꝛ nec dũ se esse in patria ad quã creatus est videt: in hui⁹ vite exilio nil ei plus aliud q̃ sua amaritudo placet. Dedignat etenĩ subiacere tp̃alibus: ⁊ ardẽter suspirat de terris al's eternis. Unde recte quoqꝫ per salomonẽ dicit: Eo qđ in multa sapĩa multa sit indignatio: ⁊ qui apponit sciẽtiã apponit doloꝛẽ. Eccl's. 1. Celestia etenĩ cognoscẽtes terrenis animũ subdere dedignamur. Et dũ plus sapere incipim⁹: de his que male egim⁹ nobisip̃is irascimur Et fit in multa sapĩa multa ĩdignatio: qꝛ quantũ plus ꝓficimus in cognitiõe: tanto nobis indignamur amplius de peruerso opere. Atqꝫ cũ scientia doloꝛ crescit: quia quãtomagis eterna cognoscim⁹: tãtomagis esse nos in huius exilij miseria dolemus. Uel sicut translatiõe alia dicit Et qui addit scientiã addit laboꝛẽ. Quo eñ scire incipim⁹ que sunt celestia gaudia: eo magis vt erroꝛũ nostroꝝ laqueos possimus euadere flendo laboꝛamus. In multa ergo sapiẽtia multa est indignatio quia si eterna iam sapimus: cõcupiscere tempalia dedignamur. Si eterna iam sapim⁹: nosmetip̃os despicimus egisse hoc quod nos potuit ab eternitatis amoꝛe separare. Rep̃hendit semetip̃am consciẽ-

tia accusat quod egit: dampnat per penitentiã quod accusat. Fit rixa in aĩo parturiens pacẽ cum deo. Sic achab iniqu⁹ rex a ꝓpheta reprehẽsus cum cõtra se diuinã sententiã audisset pertimuit: ꝛ magno merore dephensus est ita vt ꝓphete suo domin⁹ diceret: Nõne vidisti humiliatũ achab corã me? Quia igit̃ humiliatus est mei causa nõ inducã malũ in diebus eius. 3. Regũ. 21. In quib⁹ dñi verbis pensandũ est: quomõ ei in electis suis meror amaritudinis placeat qui amittere timent deũ: si sic ꝛ reprobi penitentia placuit: qui timebat perdere p̃sens seculũ. Aut quomõ ei grata sit spontanea afflictio ꝓ culpis in eis qui placẽt: si hec ad tempus placuit: ꝛ in eis displicebãt. Sz sciendũ quia nullus hec ꝓ amore omĩpotentis dei ex toto corde agere p̃ualet: nisi is cuius aĩm spũssãctus assumpsertt. Nã quãdo homo ex sua virtute sufficiat terrena despicere: celestia amare: pacẽ cuz deo querere: secũ rixã subire: in cogitatiõe semetip̃m reprehẽdere: ꝛ gemitibus punire? Nullus hec agere nisi quẽ diuina gr̃a roborauerit valet. Unde ꝛ subdit̃.

Manus enĩ domini erat mecum confortans me.]

Ad bona quippe assurgere perfecte non possumus: nisi nos spiritus ꝛ p̃ueniendo eleuet: ꝛ subsequẽdo cõfortet. Sed querendũ est cũ superius de volumine qđ ac ceperat scriptũ sit.

Et factũ est in os meuz sicut mel dulce.]

Qua ratiõe postmodũ dicit̃. Abij amarus in indignatiõe spiritus mei. Mirum quippe valde est: si dulcedo simul ꝛ amaritudo cõueniãt. Sed iuxta superiorẽ sensum sciendũ est: quia cui sermo dei in ore cordis dulcis esse ceperit: huius ꝓculdubio contra semetip̃m animus amarescit. Qui enĩ in illo subtilit̃ discit qualiter se rep̃hendere debeat: eo se durius per amaritudinẽ penitẽtie castigat: qui tanto sibi magis displicet quãto in sacro volumine amplius de omĩpotenti deo videt quod amet. Sed quia ad ista ꝓficere sua virtute nõ valet homo: recte nũc dicit̃. Man⁹ enĩ dñi erat mecũ confortãs me. Manus enim dñi in sacro eloquio aliquãdo etiaz vnigenit⁹ filius appellat̃: quia omĩa per ip̃m facta sunt. Et de cuius ascensiõe per moysen pater omĩpotens loquit̃ dicens: Tollã in celũ manũ meam. Hec manus que electoꝝ suoꝝ corda cõfortat discipulis dicebat: Sine me nihil potestis facere Johis. 15. In omni enĩ quod cogitam⁹ semper orandũ est vt ꝛ ip̃o aspirãte cogitem⁹: ꝛ ip̃o adiuuãte faciamus. Qui viuit ꝛ regnat cũ patre in vnitate spiritussãcti deus: per omnia secula seculoꝝ amẽ.

Explicit omelia. X.

Incipit Omelia. XI. in qua interpretat̃ tertium capitulũ: ab illa parte. Et veni ad transmigrationẽ: vsq ad illam partem Et facta est super me man⁹ dñi

Inter cetera ꝓphecie miracula hoc quoq mirandũ habẽt illi ꝓphetaꝝ: quod sicut in eis verbis res: ita nõnunq̃ verba rebus exponunt̃: vt eoꝝ nõ solũ dicta: sed etiã res geste ꝓphecie sint. Unde nũc dr̃.

Ueni ad transmigrationẽ ad aceruũ nouaruz frugũ ad eos q̃ habitabãt iuxta flumẽ chobar.

Cum causa exigeret ꝛ indicare debuisset: quia ad trãsmigrationẽ veniret: que dicẽdi necessitas fuit: vt ꝑ fruges locũ quoq exprimeret dicẽs: Ad aceruũ nouarũ frugũ: nisi quod sepe per res ꝛ loca cause signant̃. Multi quippe ezechiele ꝓphetãte iam captiuitatis anni defluerant: atq ex his qui in captiuitatẽ ducti fuerãt: plures iam morte carnis obierãt: ad quoꝝ filios loqui propheta veniebat. Unde ꝛ ei superius dicit̃:

A Fili homĩs mitto ego te ad

**filios israel ad gentes apostatri
ces que recesserunt a me patres
eoꝝ preuaricati sunt pactũ meũ
vsq; ad diem hanc. Et filij dura
ceruice ⁊ indomabili corde sunt
ad quos ego mitto te.]**

Ex quibus quia multi fuerãt credituri:
atq; per obediẽtiã ad fertilitatẽ boni ope
ris peruẽturi: aceruus frugũ vocant. Nã
enĩ bone anime fruges appellant dei: ꝓ-
pheta alius testat dicẽs: Sanctus israel
dño primitie frugũ eius. Hierem. 2. Fru
ges etenĩ dñi etiã conuerse ad fidẽ gẽtes
postmodũ facte sunt: sed q2 prius israhel
dño credidit: recte hũc ꝓpheta frugũ ei⁹
primicias appellauit. Quia ergo ꝓphe-
ta missus nõ priori populo: sed filijs eius-
dẽ populi verba intulit: ad aceruũ frugũ
nouarũ venit. Quid vero per chobar flu
uiũ designet supra iam diximus: que ne-
quaq̃ modo repetimus: ne repetẽdo fasti
diũ generemus. Sequit.

**Et sedi ibi vbi illi sedebãt ⁊
mansi ibi septem diebus merẽs
in medio eorum.]**

Notandũ captiuo populo ꝓpheta san-
ctus quãta cõpassione se copulat: eorũq;
se merorib⁹ cõsedendo ⁊ merẽdo coniũ
git: quia radix verbi est virtus operis. Et
ille sermo ab audiẽte libenter accipit qui
a predicãte cum cõpassione animi ꝓfert.
Sic ferrũ cũ ferro iungit: liquat prius vt
postmodũ vicissim a seipo teneat. Si enĩ
prius minime mollescit: postmodũ tene-
re se fortiter nõ sufficit. Sic ꝓpheta capti
uo populo cõsedit: ⁊ merẽs in medio eoꝝ
extitit: vt dũ per charitatis gratiã ꝯdescẽ
dẽdo se ⁊ molliorẽ reddideret: ⁊ eũ statiz
pro̾ bi fortitudinẽ teneret. Sin vero israe
liticus popul⁹ q̃ dom⁹ exasperãs vocat:
q2 culpas nec inter flagella cognouit: nul
lo merore animũ depressit: ꝓpheta inter
gaudẽtes merẽs sedere studuit: vt tacẽdo
ostenderet: quid loquẽdo venerat docere
Et priusq̃ verba faceret in hoc qd merẽs
tacuit: formã verboꝝ sumpsit. Sequit.

**Cum autem pertrãsissent se-
ptẽ dies factũ est verbũ domini
ad me dicens.]**

In eo qd septem diebus merẽs sedit: ⁊
post diẽ septimũ verba dñice iussionis ac
cepit vt loqui debuisset: aperte indicat:
quia eisdẽ diebus merẽs tacuerat: missus
aũt ad p̄dicandũ fuerat: ⁊ tamẽ septẽ die
bus sedens tacebat. Quid est hoc qd no-
bis ꝓpheta sanctus in hoc suo silẽtio in-
nuit: nisi q2 ille loqui veraciter nouit: qui
pri⁹ bene tacere didicerit. Quasi enĩ qd-
dã nutrimentũ est verbi cẽsura silẽtij. Et
recte q̃3 per excrescentẽ gratiaz sermonẽ
accepit: qui ordinate antea per humilita-
tem tacuit. Hinc enĩ per salomonẽ dicit:
Tempus tacẽdi ⁊ tp̄us loquẽdi. Eccls.
3. Non enĩ ait tempus loquẽdi ⁊ tp̄us ta
cendi: sed prius tacẽdi premittit tp̄ũs: et
postmodũ subdit loquẽdi. Quia non lo-
quẽdo tacere: sed tacẽdo debemus loqui
discere. Si ergo ꝓpheta sanctus qui mis
sus ad loquendũ fuerat: diu prius tacuit:
vt postmodũ recte loqueret: pensandũ no
bis est q̃ta ei culpa sit nõ tacere: quẽ nul
la cogit necessitas loqui. Sequit.

**Fili hominis speculatorẽ de
dite domui israel.]**

Notandũ quod eũ quẽ dñs ad predican
dũ mittit: speculatorẽ esse denũciat. Cui
enĩ cura aliena cõmittit: speculator voca
tur: vt in mẽtis altitudine sedeat: atq; vo
cabulũ nois ex virtute actiõis trahat. Nõ
enĩ est speculator qui in imo est. Specu-
lator quippe semper in altitudine stat: vt
quicq̃d venturũ est longe ꝓspiciat. Et q̃s
quis populi speculator ponit in alto: de-
bet stare per vitã vt possit ꝓdesse per ꝓ-
uidentiã. Hinc propheta alius speculato
rẽ ammonet dicẽs: Super montẽ excel-
sum ascẽde tu qui euãgelizas syon. Esaie
40. Ut videlicet q̃ predicatiõis locũ su-
scepit: ad altitudinẽ bone ascẽdat actiõis
ad excelsa transeat: ⁊ eoꝝ qui sibi cõmissi
sunt opera transcendat: quatenus subies

ctorū vitam tanto subtilius videat: quā-
to ⁊ terrenis rebus quas despicit animū
nō supponit. O q̄ dura mihi sūt ista que
loquor: q2 memetipm̄ loquēdo ferio: cuiꝰ
neqꝫ lingua vt dignū est p̄dicationē tenet
neqꝫ inquantū tenere sufficit: vita sequit
linguā. Qui ociosis verbis sepe īplicor:
⁊ ab exhortatiōe atqꝫ edificatiōe ꝓximo-
rū torpens ⁊ negligēs cesso Qui incōspe
ctu dei factus suꝫ mutus ⁊ verbosus: mu
tus in necessarijs: v̄bosus in ociosis. Sꝫ
ecce sermo dei de speculatoris vita cōpel
lit vt loquar: tacere nō possum: ⁊ tamē lo
quēdo me ferire pertimesco: Dicā: dicā:
vt verbi dei gladius etiā per meip̄ꝫ ad af
fligendū al's confingendū cor ꝓximi per-
trāseat. Dicā: dicam: vt etiā cōtra me ser
mo dei sonet per me. Ego me reū esse nō
abnego: torporē meū atqꝫ negligentiā vi
deo. Erit fortasse apud piū iudicē impe-
tratio venie: ip̄a cognitio culpe. Et qui-
dē in mōasterio positus valebā: ⁊ ab ocio
sis linguā restringere: ⁊ in intentiōe ora-
tiōis pene cōtinue mentē tenere. At post
q̄ cordis humerū sarcine pastorali suppo
sui: colligere se ad semetip̄m assidue non
potest animꝰ: q2 ad multa partit. Cogor
nāqꝫ modo ecclesiarū: modo monasterio-
ruꝫ causas discutere: sepe singuloꝝ vitas
actusqꝫ pensare. Modo quedā ciuiū ne-
gocia sustinere: modo de irruētibuꝫ bar-
baroꝝ gladijs gemere: ⁊ cōmisso gregi in
sidiantes lupos timere. Modo rerū curā
sumere: ne desint subsidia eis ip̄is q̄bꝰ di
scipline regula tenet. Modo raptores q̄s
dam equanimiter perpeti: mō eis sub stu
dio seruate charitatis obuiare. Cuꝫ itaqꝫ
ad tot ⁊ tanta cogitāda scissa ac dilaniata
mens ducit: quādo ad semetip̄am redeat
vt totā se in predicationē colligat: ⁊ a ꝓ-
ferēdi verbi ministerio nō recedat. Quia
autē necessitate loci sepe viris secularibꝰ
iungor: nōnunq̄ mihi linguā discipline
relaxo. Nam si in assiduo censure mee vi
gore me teneo: scio quia ab infirmioribꝰ
fugio: eosqꝫ ad hoc qꝺ appeto nunq̄ tra-
ho. Unde fit vt eoꝝ sepe ⁊ ociosa pacien-
ter audiā. Sed quia ip̄e quoqꝫ infirmus
sum: in ociosis sermonibus paulisper tra
ctus: libēter iam ea loqui incipio que au-
dire ceperā inuitus. Et vbi tedebat cade
re: libet iacere. Quis ergo ego vel qua-
lis speculator sum: qui nō in monte opis
sto: sꝫ adhuc ī valle īfirmitatꝭ iaceo. Po-
tēs vero est humani generis creator ⁊ re-
demptor indigno mihi ⁊ vite altitudinē
⁊ lingue efficatiā donare: ꝑ cuius amore
in eius eloquio: nec mihi parco. Esse er-
go speculatoris vita ⁊ alta debet semꝑ et
circūspecta. Ne em̄ terrenarū rerū amori
succūbat: alta sit ne occulti hostis iaculis
feriat ex om̄i latere circūspecta Neqꝫ hoc
speculatori sufficit vt altū viuat: nisi vt lo
quēdo assidue ad alta auditores suos per
trahat: eorūqꝫ mentes ad amorē celestis
patrie loquēdo succēdat. Sed tūc hec re
cte agit: cū lingua eius ex vita arserit Nā
lucerna que in semetip̄a nō ardet: eam rē
cui supponit non accēdit. Hinc em̄ de io
hanne veritas dicit: Ille erat lucerna ar-
dens ⁊ lucēs. Johis. 5. Ardens videlicꝫ
per celeste desideriū lucēs per verbū. Ut
ergo seruet veritas predicādi: teneat ne-
necesse est altitudo viuendi. Unde recte
quoqꝫ sancte ecclesie sponsi voce in cāti-
cis canticoꝝ dicit: Nasus tuus sicut tur-
ris lybani. Canti. 7. Que ergo laus est
fratres mei vt spōse nasus turri cōparet.
Quia per nasum semꝑ odores fetoresqꝫ
discernimꝰ. Quid per nasum: nisi specu-
latoꝝ discretio designat? Qui nimirū na
sus ⁊ sicut turris esse ⁊ lybani dicit. Qr
videlicet p̄positoꝝ discretio ⁊ munita sꝑ
debet esse ex circumspectiōe: ⁊ in altitudi
ne vite cōsistere: idest in valle infirmi ope
ris nō iacere. Sicut em̄ turris in monte
iccirco ad speculādū ponit: vt hostes qui
veniūt: longius videant. Sic p̄dicatoris
vita semꝑ in alto debet fixa permanere:
vt more nariū discernat fetores viciorū:
odoresqꝫ virtutū: incursus malignoꝝ spi-
rituū longe ꝑspiciat: ⁊ cōmissas sibi ani-
mas per suā prouidentiā cautas reddat.
Sequitur.

Et audies ex ore meo verbũ
ꝛ annũciabis eis ex me.]

Ecce iterũ monet ꝓpheta ne presumat
loqui qđ nõ audierit: sed prius aurẽ cor-
dis aperiat voci creatoris: ꝛ postmodum
os sui corpis aperiat auribus plebis. Un
de ꝓpheta alius dicit: Inclinabo ad si-
militudinẽ aurẽ meã: aperiã in psalterio
ꝓpositionẽ meã. ps. 47. Qui eñ recte
predicat: prius sicut dictũ est aurẽ cordis
locutiõi intime inclinat: vt postmodũ os
corporis in ꝓpositionẽ ammonitiõis ape
riat. Sequitur.

Si dicente me ad impiũ mor
te morieris: nõ annũciaberis ne
q; locutus fueris: vt auertat a
via sua impia ꝛ viuat ipe ĩpius
in iniquitate sua morietur san-
guinem autẽ eius de manu tua
requiram.]

In quibus verbis: quid nobis notandũ
est: quid sollicite cogitandũ: nisi quia nec
subiectus ex culpa ꝑpositi morit: nec ꝑpo
situs sine culpa est: quãdo verba vite non
audiẽs ex sua culpa morit subiectus. Im
pio etenĩ mors debet. Sed ꝛ a speculato
re via vite nũcianda est: ꝛ eius impietas
increpãda. Si vero speculator taceat: ipe
impius in iniqtate sua moriet. Quia im-
pietatis eius meritũ fuit vt dignus nõ es-
set: ad quem speculatoris sermo fieret.
Sed sanguinẽ eius dñs de manu specu-
latoris requirit: quia ipe hũc occidit: qui
eũ tacẽdo morti perdidit. In quib9 vtris-
q; pensandũ est: quantũ sibi cõnexa sunt
peccata subditoꝝ atq; prepositoꝝ: qꝛ vbi
subiectus ex sua culpa morit: ibi is q̃ pre-
est: quoniã tacuit reus mortis tenet. Pẽ
sate ergo fratres charissimi pensate: qꝛ ꝛ
qđ nos digni pastores nõ sum9 etiã ex ve
stra culpa est: quib9 tales prelati sumus.
Et si quãdo vos ad iniquitatẽ defluitis:
etiã ex nostro hoc reatu est: qđ obsistẽtes
atq; reclamãtes i prauis desiderijs nõ ha
betis. Uobis ergo ꝛ nobis ꝑcitis si a pra
uo opere cessatis. Uobis ꝛ nobis parci-
mus: quãdo hoc qđ displicet nõ tacem9.
O quã liber a cõmissoꝝ sibi sanguine fu
erat ꝑdicator egregius qui dicebat: Mũ-
dus sum a sanguine omniũ. Non eñ sub-
terfugi quo minus annũciarẽ omne consi
liũ dei vobis. Actuũ. 20. Si eñ nõ an-
nũciasset: mũdus a sanguiẽ nõ esset. Sed
quibus oẽ cõsiliũ dei annũciare studuit
ab eoꝝ sanguine mũdus fuit. In qua vo-
ce nos cõuenimur: nos ꝯstringimur: nos
rei esse ostẽdimur: q̃ sacerdotes vocamur
q̃ sup ea mala que ꝓpria habem9 alienas
q̃z mortes addim9: qꝛ tot occidim9: q̃t ad
mortẽ ire quottidie tepidi ꝛ tacẽtes vide-
mus. Cũ vero dicit. Sanguinẽ autẽ ei9
de manu tua requirã. Si hoc in loco san-
guinis nomiẽ mors corpis designat: val
de nobis de nostro silentio auget metus:
quia si in subiectis suis is qui ꝑlatus ad
speculandũ est: etiã de morte corpis quã
doq; morituri tã grauiter reus tenet: quo
reatu de morte aĩe subiecti constringit:
que potuisset semp viuere si verba corre-
ptiõis audisset. Sed melius possunt san-
guinis noẽ peccata signari. Unde quidã
cũ peccata carnis defleret dixit: Libera
me de sanguibus deus deus salutis mee
ps. 50. Sanguis ergo moriẽtis de ma-
nu speculatoris reqrit: quia peccatũ sub-
diti culpa esse ꝑpositi si tacuerit reputat.
Est ergo qđ faciat: vt etiã moriẽte subdi-
to se liberũ reddat. Surgat: inuigilet ma
lis actibus cõtradicat. Sicut scriptũ est.
Discurre: festina: suscita amicũ tuũ ne de
deris sompnũ oculis tuis: nec dormitent
palpebre tue. Prouer. 6. Unde hic quo
q; additur.

Si autẽ tu annũciaueris ĩpio
ꝛ ille nõ fuerit cõuersus ab im-
pietate sua: ꝛ a via sua impia ip
se quidem in iniquitate sua mo
rietur: tu autem animam tuam
liberasti.]

Tunc em̄ subiectus moriꝛ sine te: quan
do in causa mortis ꝯtradictorē pertulerit
te. Nam morti cui nō cōtradicis: adiun-
geris. Et notandū que sunt que debeāt a
speculatore p̄dicari. Nimirū fides ꝛ ope-
ratio. Nam ait:

Si autem tu annunciaueris impio: ꝛ ille non fuerit conuer- sus ab impietate sua: ꝛ a via sua impia.]

Impietas quippe ad infidelitatē perti-
net: via vero impia ad prauā actionē. Et
om̄is speculator hoc habere debet studij
vt prius ad pietatē fidei: postmodū ad pi
am viā: idest ad bonā opationē al's actio-
nem trahat. Sed quia de exhortatiōe ser
mo se intulit: innotescere breuiter debe-
mus in ore pastoris quātus esse debeat or
do: atqꝫ cōsideratio locutiōis. Pensare
etem̄ doctor debet: quid loquatur: cui lo-
quaꝛ: quando loquaꝛ: qualiter loquaꝛ: et
quantū loquaꝛ. Si enim vnū hoꝝ defue-
rit: locutio apta nō erit. Scriptū quippe
est. Si recte offeras: recte autē nō dijudi
cas peccasti. Leuiꝛ. 2. Recte autē offeri-
mus: cū bono studio bonū opus agimus:
sed recte nō diuidimꝰ si habere discretio-
nē in bono opere postponamꝰ. Conside-
rare etem̄ debemus quid loquimur: vt iu
xta pauli vocē sermo noster semꝑ in gra-
tia sale sit cōditus. Col. 5. Pensandū ve
ro nobis est cui loquamur: qꝛ sepe incre-
patiōis verbū quod hec admittit perso-
na: altera nō admittit: ꝛ sepe ipa eadem
persona scd̄m factum fit altera. Unde na-
than ꝓpheta dauid post adulteriū furti
increpatiōis sententia percussit: qui cū de
raptore ouis diceret: Filiꝰ mortis est vir
qui fecit hoc. 2. Regū. 12. Ei ꝓtinus re-
spondit dicēs: Tu es ille vir. Cui tamen
cū de salomonis regno loquereꝛ: quia cul
pa defuit: ei se humiliter in adoratiōe ꝓ-
strauit In vna ergo eadēqꝫ persona: quia
causa dispar extitit: etiā sermo propheti-
cus dissimilis fuit. Pensandū quoqꝫ est:
quādo loqui debeamus: quia sepe ꝛ si dif
fertur increpatio: postmodū benigne reci
piꝛ: ꝛ nonnūquā languescit: si hoc qꝺ an-
te ꝓferri debuit: tempus amiserit. Nam
ꝛ sapiēs mulier nabal ebriū videns incre
pare de culpa tenacię noluit: quē digesto
vino increpatiōis sue verbis vtiliter per
cussit. 1. Regū. 25. Et propheta adulan-
tiū linguas nō esse in subsequēti tempo-
re deferēdas: annūciat dicens: Confun-
danꝛ statim erubescētes qui dicunt mihi
euge euge. p̄s. 40. Adulatio etem̄ si vel
ad tempus patiēter suscipiꝛ: augetur: et
paulisꝑ demulcet animū: vt a rigore sue
rectitudinis mollescat in delectatiōe ser-
monis. Sed ne crescere debeat statī est ꝛ
sine mora feriēda. Pensandū quoqꝫ no-
bis est qualiter loquamur. Naꝫ sepe ver
ba que hūc ad salutē reuocant: aliū vulne
rant. Unde paulus quoqꝫ apostolus: qui
Tytū ammonet dicēs: Argue cum omni
īperio. Tytū. 2. Timotheū exhortaꝛ di
cēs: Argue: obsecra: increpa: in oī patiē-
tia ꝛ doctrina. 2. Timo. 4. Quid est qꝺ
vni imperiū ꝛ alio patientiā precepit: nisi
quod vnū lenioris: alterū vero feruentio-
ris spiritus esse cōspexit. Leni per aucto
ritatem imperij iniūgenda erat seueritas
verbi. Is auteꝫ qui per spiritū feruebat:
per patientiam temperādus fuerat: ne si
plus iusto inferuesceret: nō ad salutē vul
nerata reduceret: sꝫ sana vulneraret. Cu
randum quoqꝫ quantū loquamur: ne si ei
qui multa ferre: nō valet per verbū vel ex
hortatiōis: vel increpatiōis longius tra-
himus: auditorē nostrum ad fastidiū per-
ducamus. Unde idem p̄dicator egregius
hebreis loquiꝛ dicens: Obsecro vos fra-
tres vt sufferatis verbuꝫ solatij etem̄ per
paucis scripsi vobis. Heb. 13. Hoc tamen
infirmis precipue cōgruit: vt pauca qui-
dem ꝛ que capere preualent audiant: sed
que eoꝝ mentē in penitentia dolore com
pungāt. Nam si eis vno in tempe exhor-
tatiōis sermo fuerit multipliciter v[illegible]tus:
quia multa retinere nō valēt: simul [illegible]mit-
tunt om̄ia. Unde ꝛ medici corpoꝝ pan-
nos quos infirmātibus stomachis ponūt

apto quidē medicamine: sed subtiliter li-
niūt: ne si repleti multo medicamīe infir-
mitatē stomachi non roborātes adiuuēt:
sed opprimētes grauent. Sciendū tamē
quia ⁊ si quando modū suū sermo prolixi
or trāseat: periculosū hoc auditoribꝰ nō
est. Si autem qualiter quid dicat: ⁊ qui-
bus dicat non vigilanter conspicit: val-
de periculosum est. Verecūde etem̄ men
tes si quas fortasse culpas admiserint: le
niter arguēde sunt: quia si asperius incre
pent: franguntur potius ꝙ erudiunt. At
contra mētes aspere atqꝫ impudentes si
increpate leniter fuerint: ad maiores cul-
pas ipa lenitate prouocant. Quod bene
in eodem egregio p̄dicatore discimꝰ: qui
cū corinthios cognosceret pro amore per
sonarū in scismate diuisos: eorū verecū-
die consulēs: locutionē suam eis a gratia
rumactiōe ⁊ laudibus cepit dicens: Gra-
tias ago deo meo semper ꝓ vobis in gra
tia dei que data est vobis in xp̄o Jhesu:
quia diuites facti estis in illo in om̄i ver-
bo ⁊ in om̄i scientia: sicut testimonium xp̄i
confirmatū est in vobis. I. Corinthio. I.
Qui adhuc adiūgit ⁊ dicit: Ita vt nihil
vobis desit in vlla gratia expectātibus
reuelationē domini nostri iesu xp̄i. Que
so te paule si iam nihil deest: cur eis scri-
bendo fatigaris: cur in longinquo positꝰ
loqueris? Pensemus ergo fratres chariſ
simi quantū laudat. Ecce eis gratiam dei
datā asserit: factos in om̄ibus diuites di-
cit: in om̄i verbo ⁊ in om̄i scientia xp̄i te-
stimoniū: idest quod de semetip̄o morien-
do ⁊ resurgēdo testatus est: in eoꝝ vita cō
firmatū esse perhibet: ⁊ nihil eis deesse in
vlla gratia testatur. Quis rogo credat:
quia paulopost eos corripiat quos ita lau
dat. Post cetera subiūgit. Obsecro autē
vos fratres: per nomē domini nostri iesu
xp̄i: vt idip̄m dicatis om̄es ⁊ non sint in
vobis scismata. I. Corinth. I. Quid em̄
potuit tam perfectis tamqꝫ laudabilibus
scisma subripere? Significatū est em̄ mi-
hi de vobis fratres mei ab his: qui sunt
cloes: quia contentiōes inter vos sunt.
Hoc autē dico quod vnusquisqꝫ vestrū di
cit: Ego quidē sum pauli. Ego autē ap-
pollo. Ego vero cephe. Ego autem xp̄i.
Ecce quos in om̄i verbo ⁊ in omni scien-
tia laudauerat: quibꝰ nihil de esse in vl-
la gratia dixerat: paulisper loquēs ad in-
crepandū leniter veniēs: diuisos erga se-
ip̄os reprehēdit: ⁊ quoꝝ prius salutē nar
rauerat: postmodū vulnera patefecit. Pe
nitus em̄ medicus vulnus sanandū al's se
candū videns: sed egrū timidū esse con-
spiciens: diu palpauit ⁊ subito percussit:
prius blandā manū laudis posuit: ⁊ post
modū ferrum increpatiōis fixit. Nisi em̄
verecūde mētes fuerint palpādo rep̄hen
se: ita vt ex alijs rebus audiāt quod in cō
solationē sumant: per increpationē proti
nus ad desperationē cadunt. Sed nun-
quid mētitus est paulus: vt prius eis ni-
hil de esse in om̄i gratia diceret: quibus
postmodū dicturus erat vnitatē deesse?
Absit hoc vt quis de illo talia vel desipi-
ens credat. Sed quia erāt inter corinthi
os quidā omni gratia repleti: ⁊ erāt qui-
dam in personarū fauoribus excisi: cepit
a laudibus perfectorū: vt modesta inue-
ctiōe ad reprehensionē pertingeret infir-
moꝝ. Et in hoc quoqꝫ ad medicinā cor-
dis a medicina corporis vsum trahens.
Nam cū feriendū vulnus medicus aspi-
cit: prius ea mēbra que circa vulnus sa-
na sunt palpat: vt post ad ea que vulnera
ta sunt leniter palpādo perueniat. Cum
ergo Paulus perfectos in corinthijs lau
dauit: sana mēbra iuxta vulnus tetigit:
cum vero infirmos de diuisione rep̄hen-
dit: vulnus in corpore percussit. Videa-
mus tamen huncip̄m qui tanta modestia
atqꝫ māsuetudine ad corripiēdos corin-
thios ducit: qualiter cōtra galathas qui
a fide discesserāt: exercetur al's erigitur.
Nulla enim modestia patiētie premissa:
nulla locutiōis dulcedine prerogata: eos
q̄s a fide discessisse cognouit ab ip̄o episto
le sue exordio inuehēdo redarguit. Naꝫ
p̄missa salutatōe sicut cepit. Miror qd̄ sic
tā cito transferimī ab eo q̄ vos vocauit in

gratia xp̄i. Gal.i. Quibus etiā in aperta increpatiōe post cetera subiūgit. O insensati galathe: quis vos fascinauit? Mentes etem̄ dure nisi aperta essent increpatiōe percusse nullomō malū cognoscerēt qȯ egissent. Nam sepe hi qui impudētes sunt: tantū se peccasse sentiūt: quantū de peccatis que fecerint increpant̄: vt minores culpas suas estiment: quas minor inuectio castigat: ⁊ quas vehemēter obiurgari viderint: maiores esse dep̄hendant. Unde necesse est vt semꝑ sermo predicātis cū auditoꝝ debeat qualitate formari: ne aut verecūdis aspera: aut impudētibꝰ lenia loquat̄. Quid autē mirū si hoc verbi dei erogator faciat: cū ⁊ agricola qui semen in terrā mittit: prius terre qualitatē preuidet: quibꝰ semībus apta videat̄: et postquā qualitatē terre p̄uiderit: tunc semina spargit. Sed quia de qualitate doctrine locutionē longius traximus: oportet vt ad eū quē cepimus: exponēdo ordinem redeamus.

B **Sed et si cōuersus iustus a iusticia sua fecerit iniquitatem ponā offendiculū coram eo: ip̄e moriet̄: quia non annūciasti ei. In peccato suo morietur: ⁊ non erūt in memoriam iusticie eius quas fecit: sanguinē vero eius de manu tua requirā.]**

Quia iusto qui in peccato cecidit p̄dicator tacuit: eius sanguie͂ reus tenet̄: ⁊ qui sollicitus esse nō studuit in p̄dicatiōe: factus est particeps in cōdempnatiōe. Sed cū dicit̄ in peccato suo moriet̄: ⁊ nō erunt in memoriā iusticie eius quas fecit. Hoc nobis maxime cōsiderandū est: quia cum mala cōmittimus: sine causa ad memoriā bona nostra trāsacta reuocamus: quoniā in perpetratiōe maloꝝ nulla debet esse fiducia bonoꝝ preteritoꝝ. Sed queri potest: vtrū iusto postꝙ ceciderit p̄dicandū sit an ⁊ priusꝙ cadat? Inuigilare predicator debet: ne ad casum veniat: ꝓculdubio ⁊ priusꝙ cadat. Nam sequit̄.

Si autē tu annūciaueris iusto vt nō peccet iustus ⁊ ille peccauerit viuens viuet: quia annūciasti ei: tu autē animā tuam liberasti.]

Si ergo p̄dicator ideo suā animā liberauit: quia iusto ne peccaret denūciauit: cū iustus ad peccatū predicatore tacēte ceciderit: p̄dicator quia tacuit reus tenet̄. Sȝ quis nostrū rogo ad hec sufficiat: vt non solū peccatores studiose corripiat: sed etiam iustis inuigilet ne cadāt. Nos em̄ infirmitatis nostre cōscij cū iustos viros cōspicimus: āmonere eos nō presumimus: vt iusticie viā teneant: quā quia tenēt videmus ⁊ tamē predicatoris est debitū etiam iustos āmonere. Unde p̄dicator egregius dicebat: Sapiētibus ⁊ insipiētibus debitor sum. Rom.i. In his vero oībus que de iusto ad iniquitatē cōuerso dicta sunt: hoc est laboriosū ad loq̄ndū hoc valde pertimescendū quod dn̄s ait: Ponā offendiculū coram eo. Ait em̄.

Si cōuersus iustus a iusticia sua fecerit iniqnitatē: ponam offendiculū coram eo.]

Nos em̄ dicimus: quia si iniquitatē fecerit offendit: ⁊ verū est omnino qȯ dicimus: cur adhuc ei deus om̄ipotens offendiculū ponit quē iam impie egisset ⁊ cecidisse per iniquitatē quā perpetrauit cōspicit? Sed districta sunt om̄ipotētis dei iudicia: ⁊ qui peccatorē diu exspectat vt redeat: nō redeūti atq̧ cōtempnēti ponit adhuc vbi grauius impingat. Peccatū quippe qȯ per penitentiā citius nō delet̄ aut peccatū est: aut causa peccati: aut peccatū ⁊ pena peccati. Omne em̄ qȯ prius cōmittit̄ peccatū est: sed si citius penitendo nō tergit̄: iusto iudicio om̄ipotēs deus obligatā peccātis mentē etiā in culpā alterā permittit cadere: vt qui flēdo ⁊ corrigendo noluit mūdare qȯ fecit: peccatū īcipiat peccato cumulare. Peccatū ergo

quod penitētie lamento nō diluit: pecca-
tū simul est ⁊ causa peccati: qz ex illo orit
vnde adhuc peccatoris anim⁹ altius obli
get. Peccatū vero qd ex peccato sequit:
peccatū simul est ⁊ pena peccati: quia ex-
crescente cecitate: ex retributiōe prioris
culpe generat: vt quasi iam quedā sint in
peccatore supplicia ipa īcremēta viciorū.
Fit vero nōnunq̄ vt vnū idemqz peccatū
⁊ peccatū sit ⁊ pena peccati: simul ⁊ causa
peccati. Ponamus em̄ ante oculos quē-
piā rem ꝓximi cōcupisse: quā quia aperte
nō valuit furto diripuit: sed in furti accu
satiōe positus se hāc diripuisse iureiurā-
do denegauit. Huic ergo ꝯcupiscētia pec
catū fuit ⁊ causa peccati: quia per eā per-
uenit ad rapinā. Ipm vero furtū quo rem
concupitā diripuit: ⁊ peccatū ei factū est ⁊
pena peccati: quia ex retributiōe iam nō
represse cōcupiscētie: factū est vt veniret
ad furtū ⁊ culpa cordis excresceret in ope
re ⁊ ex vltiōe cecitatis. Sed quia furtū ꝑ
iurio tegere curauit: ex peccato rursū pec
catū genuit. Furtū ergo qd ex cōcupiscē-
tia ꝓcessit: ⁊ periuriū pertulit: ⁊ peccatū
et pena peccati factū est culpe precedēti:
peccatū ⁊ causa peccati culpe subsequēti
quia de illa natū hanc genuit. Qd bene
paulus de quibusdā deū intelligētibus:
sed nō honorātibus insinuat dicēs: Cum
cognouissent deū nō sicut deū glorificaue
runt aut gratias egerūt: sed euanuerūt in
cogitatōibus suis. Rom. 1 Ecce em̄ pec
catū ⁊ causa peccati. Ex qua causa quid
sequat adiūgit. Et obscuratū est insipiēs
cor eorū: dicentes em̄ se esse sapiētes stul-
ti facti sunt. Et mutauerūt gloria incorru
ptibilis dei in similitudinē imaginis cor
ruptibilis homīs ⁊ volucrū ⁊ quadrupe-
dū et serpentiū. Ecce peccatū solūmodo.
Et pena peccati esset: si nō adhuc ex hoc
peccato ⁊ aliud sequeret. Nam post infi-
delitatē eorū subdit. Propter qd tradidit
illos deus in desideria cordis eorū in im-
mūdiciā: vt cōtumelijs afficiāt corpa sua
in semetipis. Quia igit cognoscētes deū
nō sicut deū glorificauerūt. Ex eo pecca-
to ⁊ causa peccati ad hoc qz perducti sūt:
vt ad cultū serpentiū ⁊ volucrū laberent.
Sed quia per hāc etiam cecitatē vsqz ad
immūdiciā ⁊ carnis ꝯtumelias ceciderūt
ipa infidelitatis eorū cecitas precedēti in
tellectui: ⁊ peccatū est ⁊ pena peccati: sub
sequēti vero immūdicie peccatū factā est
⁊ causa peccati. Sed quia de his in libris
moralibus diu tractatū est: nobis nūc in
eis diutius immorandū nō est. Hoc autē
nobis cū tremore cōsiderandū est: quomo
do iustus ⁊ om̄ipotens deus dū precedē-
tibus peccatis irascit: permittit vt cecata
mēs etiā in alijs labet. Unde moyses ait
Nondū cōpleta sūt pctā amorreorū. Da-
uid qz dicit: Appone iniqtatē sup iīqtatē
ipoꝝ vt non intrēt in tuo iusticia. ps. 68.
Propheta etiā alius dicit: Maledictū ⁊
mendaciū ⁊ homicidiū ⁊ furtū ⁊ adulteri
um inundauerūt ⁊ sanguis sanguinē teti
git. Osee. 5. Sanguis em̄ sanguinē tan-
git: quādo peccato peccatū addit: vt ante
dei oculos adiūctis iniquitatib⁹ aīa cru
entet. Paulus apl̄us ait: Ut impleant
peccata sua semꝑ. 1. Timoth. 2. Johāni
quoqz per angelū dicit: Qui nocet noce-
at adhuc: ⁊ qui in sordib⁹ est sordescat ad
huc. Apocal. vlti°. Unde nūc etiā domi-
nus dicit. Si cōuersus iustus a iusticia fe
cerit iniquitatē: ponā offendiculū corā eo
Ac si dicat: Quia videre penitēdo noluit
vbi iā impegit al's impingit: iusto eū iudi
cio deserens ponā ei vt ⁊ alibi impingat.
Quod tamen dn̄i ponere est nequaq̄ ad
peccandū premere: sed nolle a peccato li-
berare sicut de pharaone dicit Ego indu
rabo cor eius. Exod. 5. Non em̄ cor pec-
cantis dn̄s obdurat: sed obdurare dicit
cū ab obduratiōe nō liberat. Misericors
em̄ deus tempus nobis ad penitentiā re-
laxat: sed cū eius gratie patientiā: nos ad
augmentū vertimus culpe: hocipm tem-
pus qd ad parcendū pie disposuit: distri-
ctius ad feriendū vertit: vt cū al's quia re-
uerti quis etiā spacio tempis accepto no-
luerit: per hoc mala sua ad reatū augeat:
per qd ea diluere potuit si cōuerti voluis-

set. Unde scriptū est. Ignoras quoniā be
nignitas dei ad penitentiā te adducit: sm
duriciā autē tuā ꝛ cor impenitēs thesau=
rizas tibi irā in die ire ꝛ reuelatiōis iusti
iudicij dei. Rom̄.2. De benignitate er=
go om̄ipotētis dei irā sibi in die ire repro
bus thesaurizat: quia dū ad penitendū tē
pus accipit: ꝛ ad peccandū exhibet: ip̄m
remediū gratie vertit in augmentū culpe
Unde ꝛ oīpotens deus: qꝛ collata reme=
dia ꝯspicit: ad culpe augmentū trahi ip̄az
benignitatē quā cōtulit: in iudicij distri=
ctionē vertit: vt inde post amplius feriat:
vnde modo amplius expectat. Et qꝛ ho=
mo deserere malum non vult vt viuat:
augeat vnde moriat. Sed siue iustus in
culpa siue peccator in morte corruat: spe=
culatori timendū est: ne hūc ex suo silētio
reatus peccantiū pariter inuoluat. Sed
interī hec dū loquor: auertere ad meip̄m
oculos volo: ꝛ ecce iterū sermo diuin⁹ me
impingit in memetip̄m: vt meā negligen
tiā videā: ꝛ mihi dici hec que audio perti
nescā. Sicut em̄ superius dixi: cui⁹ cor
in curis innumeris sparsum est: quādo se
ad se colligat: quādo etem̄ possum ꝛ ea q̄
circa me sunt: sollicite om̄ia curare: ꝛ in
memetip̄m adunato sensu cōspicere: quā
do possum prauoꝝ nequicias insequēdo
corrigere: bonoꝝ actus laudādo ꝛ ammo
nēdo custodire: alijs terrorē atqꝫ alijs dul
cedinē demonstrare. Quādo valeo ꝛ de
his que sunt necessaria fratrib⁹ cogitare
ꝛ cōtra hostiles gladios de vrbis vigilijs
sollicitudinē gerere: ne incursiōes subita
ciues pereāt ꝓuidere: ꝛ inter hec om̄ia ꝓ
animarū custodia plene atqꝫ efficacit ver
bum exhortatiōis impendere? Loqui et
em̄ de deo quiete valde ꝛ libere mētis est
Tunc namqꝫ bene lingua dirigit in ser=
mone: cū secure sensus quieuerit in tran=
quillitate: quia nec cōcussa aqua imaginē
respiciētis reddit: sed tūc in ea vultus in=
tendentis al's aspicientis aspicit: cum nō
mouet. Quam ergo exhortationē vobis
speculator vester fratres charissimi faciat
quē tot rerū confusio perturbat. Certe is

de quo loquimur ꝓpheta vltima reuela=
tione templū videns: que in eodē templo
cōspexerit: inter cetera narrat dicēs: Ter
ra vsqꝫ ad fenestras: et fenestre clause.
Paulus quoqꝫ apostol⁹ dicit: Templū
etem̄ dei sanctū est qḋ estis vos.1. Cor.
3. In hoc aūt templo fenestre sacerdotes
ꝛ speculatores sunt: qui in populo fideliū
lumen sancte predicatiōis fundūt. Sed
cū terra vsqꝫ ad fenestras est: fenestre clau
se sunt. Quia cū terrena cogitatio in sa=
cerdotū cordibus excrescit: fenestre lumē
non fundūt: quia sacerdotes ab officio p̄=
dicatiōis obmutescūt. Est ꝛ aliud valde
in ordine sacerdotū graue: quia non sicut
hi qui vitā quietā ac remotā ducunt: fixi
valent in sua cogitatiōe permanere. Hi
em̄ sicut superius diximus: qui a loco re=
giminis longe sunt: possunt peccatoꝝ suo
rū maculas al's culpas ꝛ fletibus lauare:
ꝛ post fletus in eodē mentis merore persi=
stere. Sicut de bona quoqꝫ muliere scri=
ptū est: que ad tabernaculū orauerat: ꝛ ab
intentiōe sua animuz post compunctiōis
gratiā non mutabat cum dicit: Uultusqꝫ
eius nō sunt amplius in diuersa mutati.
1. Regū.1. In qua nobis cōsiderandū est
quia si sic planxit mulier que querebat fi=
liū: quomodo debet plangere anima que
querit deū? Sacerdos vero etiā post com
punctionē ac lachrymas: cogit necessaria
queqꝫ al's quoqꝫ filiorū suoꝝ cognoscere:
ꝛ ea que refugit anīo patiēter audire: at=
qꝫ post suspiria celestiū quorūlibet carna=
liū hominū onera portare: ꝛ sepe cū super
uenietibus cor in diuersa qualitate trans=
fundere. Nam aliquādo de lucris spirita
libus gaudet: sed cū quilibet merens su=
peruenerit: nisi eius merorē in se suscepe
rit: tribulatiōi illius compatiēs non est.
Et aliquādo de dampnis animarū luget
ꝛ repente superueniūt: qui de quibusdaz
suis ꝓsperitatibus letant: quoꝝ si leticie
sacerdos non cōgaudeat: min⁹ amare cre
ditur filios in quoꝝ gaudio nō exultat p̄=
cipue cū paulus dicat: Gaudere cū gaudē
tibus: flere cū flentibus. Romaň.12. Ni

hil ergo tam onerosum in ordine sacerdo
tū video quā rigorē mentis compatiendo
flectere: ⁊ cum personis superueniētibus
animū mutare: ⁊ tamen hoc est valde ne=
cessariū. Nam quādo ex predicatiōe eius
ad boni operis gratiā peccator reducit̄: si
ipe predicator videt̄ ingratus. Unde per
hūc quoqꝫ eundē ꝓphetā in extrema par
te dicit̄: Et cū sacerdotes intrinsecus mi=
nistrāt: vestibus laneis nō vtant̄. Exod.
28. et. 29. et Leuit. 11. De quibus subdi
tur. Cumqꝫ egredient̄ atriuꝫ exterius ad
populū: exuent se vestimēta sua in quibꝰ
ministrauerāt ⁊ reponent ea in gazophi=
latio sanctuarij. Grossiora quippe indu=
mēta sunt lanea: sed cū sacerdos ad san=
ctū ministeriū accedit: cū intus per com=
punctionē ingredit̄ subtiliori intellectu:
necesse est quasi lineo indumento vestiat̄
Sed cū ad populū foris egredit̄: oportet
vt vestimēta in quibus intrinsecus mini=
strauerat reponat: atqꝫ populo alijs vesti
bus indutus appareat: quia si in compū=
ctiōis sue rigore se teneat: si ī eo quē ī ora
tionis tempore habuit merore perduret:
exteriorꝫ rerum verba suscipere nō admit
tit. Et q̄d grex de necessarijs faciat: si au=
dire atqꝫ perpendere ⁊ hoc qđ presens tē
pus ex'git pastor recusat. Grossiora ergo
vestenimta sacerdos exiens ante populū
induat: vt mētis sue habitū pro vtilitate
filiorū etiam ad terrena tolerāda compo=
nat. Pensate ergo fratres charissimi quā
tꝰ speculatori labor sit ⁊ ad sublimia cor
tēdere ⁊ hoc repēte ad ima reuocare ⁊ in
sublimitate cognitiōis intime extenuare
animū: ⁊ ꝓpter exteriores causas ꝓximo
rū (vt ita dicā) subito in cognitiōe grosse=
scere. Non ergo mihi modo necesse est ꝓ
phete verba exponere: sed meā coram vo
bis miseriā deflere. Unde peto vt vestra
me oratio talē faciat: qualis ⁊ mihi valeā
⁊ vobis prodesse. Potēs est indigno mi
hi ⁊ infirmo ex vestra intercessiōe ista tri=
buere: qui ⁊ al's ex sua pietate pro nobis
dignatus est infirmari. Uirtus em̄ dei est
atqꝫ sapiētia que nostram infirmitatē sum
psit: vt ex sua nos infirmitate roboraret.
Jesus xp̄us dominus noster: qui viuit ⁊
regnat cū patre in vnitate spiritussancti
deus: per omnia secula seculorꝫ amē.

Explicit omelia. XI.

Incipit Omelia. XII. in qua interpretatur ab illa parte tertij capituli. Et facta est sup me manꝰ domini: vsqꝫ ad finē. Et partem quarti vsqꝫ ad illud. Et tu dormies super latus tuū.

REruata veritate hystorie: diui
na eloquia aliquādo ex tempo
re: aliquādo ex loco causas de=
signant: quas aperto sermone
non indicāt. Ex tempore etem̄: sicut pre=
dicante iudeis domio per euangelistā di=
citur: Hiems erat. Johis. 10. Inter illa
enim mysteria que veritas loquebat̄ quid
cause fuit vt nomen hiemis adderet̄: nisi
vt per qualitatē temporis: ostenderet fri=
gus cordis? Quia ⁊ cum verba veritatis
acciperēt frigida iudeorū corda remane=
bant. Aliquādo ex loco: sicut carnali isra
elitico populo descendēte de monte moy
si lex in campestribus data est. Exod. 19.
Math. 5. Et sanctis apostolis dominꝰ in
monte sedens summa spiritalia precepta
locutus est: vt ex locis videlicet monstra=
ret̄: quia ⁊ illis tanquā carnalibus man=
data minia dabant̄ in valle terrarū: et isti
tanquā spiritales ⁊ sancti in monte man=
data celestia audirent: quatenus aperte
monstraret̄: q̄ ascendētes in corde ad ce=
lestia infirma mūdi relinquerēt: ⁊ in men
tis culmine starent. Unde nūc Ezechiel
ꝓpheta quid iubente deo in locis egerit
describit: vt per locorꝫ qualitates indicet
quid imposterū de ꝓphecie mysterijs se=
queret̄: ecce enim dicit.

Facta est super me manꝰ domini ⁊ dixit ad me: surgēs egredere in campū ⁊ ibi loquar tecū

Quid est hoc quod prius dn̄s in medio israelitarū locutus ad ꝓphetā suū fuerat: ⁊ tamen postmodū dicit: Egredere in cāpū: ⁊ ibi loquar tecū: nisi ꝙ prophetie sue gratiā ⁊ prius iudeis infundere: ⁊ hanc postmodū dignatus est in latitudine gentiū demonstrare. Neqꝫ em̄ immerito per campū gentilitas designat᷑: que longe lateqꝫ: idest in vniuerso mūdo distenditur. Ubi et subditur.

Et surgens egressus sum in campū ⁊ ecce gloria domini stabat quasi gloria quā vidi iuxta flumen chobar.]

In campo gloriā dn̄i ꝓphea vidit: quā iuxta flumen chobar in medio israelitarū viderat: quia ip̄a eius maiestas gentibus apparuit que priꝰ se electis in iudaico populo reuelāte sp̄ū declarauit. Sequit᷑.

A **Et cecidi in faciem meam.]**

Uisa dn̄i gloria in faciē suam ꝓpheta cadit: quia quāuis homo ad intelligēdum sublimia eleuet᷑: ex contemplatiōe tamen maiestatis dei infirmitatē sue cōditionis intelligit: ⁊ quasi statum nō habet qui se ante dei oculos esse cinerez ⁊ puluerē videt. Sequitur.

Et ingressus est in me sp̄ūs ⁊ statuit me supra pedes meos.]

Cum nos humiliter deo sternimꝰ: cū esse nos puluerē cinerēqꝫ cognoscimus: cū infirmitatē conditiōis ꝓprie pensantes: statū rigiditatis ⁊ superbie nō habemus: om̄ipotēs deus per spiritū suū nos leuat: ⁊ super pedes nostros statuit vt qui humiliter apud nos ex infirmitatis nostre cogitatiōe iacuimus ⁊ iacemus: in bono post opere quasi super pedes ex rectitudine stemus. Quod cur in cāpo de ꝓpheta agit᷑ nisi vt specialiter designet᷑: quia etiā electis gentiū sanctusspiritus dandus esset: qui eos quos assūmeret ⁊ prius a superbie sue statu deijceret: ⁊ postmodū super pedes suos: idest sup bona opera solidaret. Sicut per paulū dicit᷑: Remissas manus ⁊ dissoluta genua erigite: ⁊ gressus rectos facite pedibus vestris. Heb. 2. Sequit᷑.

Et locutus est mihi: et dixit ad me. Ingredere et iucludere in medio domus tue.]

Quid est qd̄ de medio israelitici populi propheta ad campū educit᷑: atqꝫ ad domū postea de campo reuocat᷑: nisi ꝙ p̄dicatiōis gratia a iudaico populo ablata: in latitudine gētilitatis sparsa est. Sed tamen quia in fine mūdi dū iudei ad fidē redeūt: quasi ad domū ꝓpheta reducit᷑: vt in suo populo rursus p̄dicatio inhabitet: que modo velut in cāpo ita in diuersis gētibus fulget. Scriptū quippe est. Donec plenitudo gentiū subintraret: ⁊ sic om̄is israel saluus fieret Rom̄. 12. Quia ⁊ per ꝓphetā alterū dicit᷑: Si fuerit numerus filioꝝ israel quasi arena maris reliquie salue fient. Osee. 5. Exeat ergo ꝓpheta de medio populi ad campū: de campo redeat ad domū: vt predicatio que iudee facta est: egrediat᷑ in gentes: ⁊ repletis fide gētibꝰ: recipiat iudea spiritalis doctrine dona que amisit. Includi autē in medio domus sue propheta precipit᷑: quia antixp̄i tempore ab eis gentibꝰ que in infidelitate remāserint: plebs cōuersa iudeoꝝ duris persecutoribꝰ coangustat᷑. Unde scriptū est. Atriū autē quod est extra templū eijce foras et ne metieris illud ꝗniā datū est gentibꝰ ⁊ ciuitatē sanctā calcabūt mēsibus quadragintaduobꝰ. Apoc. 11.

Et tu fili hominis: ecce data sunt super te vincula: ⁊ ligabūt te in eis: ⁊ nō egredieris in medio eoꝝ: ⁊ linguam tuā ad herere faciam palato tuo: ⁊ eris mutus: ⁊ quasi vir obiurgās: quia domus exasperans est.]

Que videlicet verba ſi per typice expo
ſitionis ordinẽ ſequimur: ꝓpheta in do-
mo ſua vincula ſuſcipit ⁊ ligat᷑: quia in ex
tremis cum iudea crediderit grauiſſimas
antixp̄i tempe perſecutiões ſentit: ita vt
predicatões eius miniſtri iniq̃tatis nõ re
cipiãt: ſed reſiſtendo has vinculis doloꝝ
premãt: ⁊ in medio eoꝝ nõ egredit᷑: quia
ad corda prauoꝝ predicatio nõ peruenit:
dum lingua bonoꝝ ligata tribulatiõibus
tacet. Erũt etẽi tunc multi ex iudeis in-
fidelibus qui eoſdẽ ip̄os qui ex iudeis cre
diderint perſequẽtur. Unde notandũ eſt
qđ hic quoqꝫ dicit᷑: quia in domo ſua ꝓ-
pheta vincula ſuſtineat: vt videlicet deſi-
gnet᷑: qm̄ ex ip̄o ſuo genere iudea cũ fidel᷑
fuerit: tribulationẽ perſecutiõis portet.
Dum eñi vnigenitus ſummi patris incar
natus ac mortuus reſurrexiſſe vſqꝫ ad ce-
los aſcẽdiſſe nõ credit᷑: ſicut per ſacre ſcri
pture paginas predicat᷑: nimiꝝ apud eos
ꝓphecia ligata erit: que ſi ita vt dicta eſt
in eorũ intellectũ decurreret: quaſi greſ-
ſus liberos ſue p̄dicatiõis habuiſſet. Re
probis ergo tũc predicatoꝝ ſcientia tace-
re compellit᷑. Unde ⁊ his ſubdit᷑. Et lin-
guam tuã adhereſcere faciã palato tuo ⁊
eris mut⁹: nec quaſi vir obiurgans qꝛ do
mus exaſperãs eſt. Sed quia enoch ⁊ he
lya p̄dicantẽ multi ex his qui tũc ex iude
is in infidelitate remanſerũt ad cognitio-
nẽ veritatis redeũt: ſicut de eodẽ helya di
cit᷑: Helyas veniet ⁊ ip̄e reſtituet omnia.
Math. 17. qui vtriqꝫ per Zachariã due
oliue: ⁊ per iohannẽ duo candelabra no-
minant᷑. Zach. 4. Apocal᷑. 11. Recte hic
quoqꝫ ſubiungit᷑.

Cum autẽ locutus fuero tibi
aperiam os tuũ: ⁊ dices ad eos:
Hec dicit dominus deus.]

Tunc eñi velut in extremo os ꝓphete
aperit᷑ cum in predicatiõe enoch ⁊ helye
a iudeis ad fidẽ redeũtibus ꝓphecia ſacri
eloquij de xp̄o fuiſſe cognoſcit᷑ Sed quia
hec typice diximus: nũc verba eadẽ chari
tati veſtre moraliter diſſeram⁹. Quid eſt
eñi ꝙ exire ꝓpheta ad campũ iubet᷑: niſi
ꝙ vnuſquiſqꝫ qui p̄dicat ꝓpter eos quos
extra ſe poſitos corrigit: atqꝫ ab iniquita-
te cõpeſcit: loquẽdo ad campũ exit: ibiqꝫ
gloriã videt. Quia tãto largius doctrine
gratiã percipit: quãto ſe ĩ labore p̄dicatio
nis ex amore ꝓximoꝝ tendit. Foras er-
go exeũdo in altũ viſione ducit᷑: quia vn-
de in alienis cordibus ignorãtie cecitatẽ
miniſterio ſue locutiõis illuminat: inde
eũ ſuperna gratia in altiori intelligẽtia ex
altat. Sed quia ſemꝑ p̄dicator debet ad
mentẽ recurrere: humilitatẽ atqꝫ mundi-
ciã intrinſecus cuſtodire: poſt campũ ne-
ceſſe eſt vt ad domũ redeat: quatenus in
his que dicit qualis etiã ip̄e ſit intra con-
ſcientiã cognoſcat. Si eñi aut hoc qđ lo-
quit᷑ minime cuſtodit: aut his que loquit᷑
temporalẽ gloriã requirit: loquẽdo qui-
dẽ ad campũ exit: ſed nõ cogitãdo ſemet-
ip̄m ad domũ redire cõtempnit. Accepto
eñi ſpiritu in medio domus includimur:
quãdo per eius gratiã ad diſcutienda mẽ
tis noſtre ſecreta reuocamur: vt apud ſe-
metip̄m in deo anim⁹ quieſcat ⁊ nõ iã per
exteriores cõcupiſcẽtias in appetitũ lau-
dis ⁊ glorie cogitatiõis mobilitate diſcur
rat. De hac domo cordis cuidã ſanato ꝑ
ſemetip̄am veritas dicit: Tolle grabatũ
tuũ ⁊ vade in domũ tuã. Joh. 5. et Mar.
2. Per grabatũ quippe in quo carnis eſt
requies: ip̄a caro ſignat᷑. Per domũ vero
conſciẽtia figurat᷑. Et quia cũ mente mor
tui in vicijs iacem⁹: in carnis delectatio-
ne quieſcim⁹: infirmi portamur in lecto.
Cũ vero ſanati fuerim⁹ mente: vt iã pul-
ſantibus carnis vicijs reſiſtam⁹: neceſſe
eſt vt ⁊ temptationũ contumelias de nr̄a
carne tolerem⁹. Egro itaqꝫ ad ſalutẽ re-
ducto precipit᷑. Tolle grabatũ tuũ: ideſt
porta lectũ in quo portat⁹ es: quia neceſ-
ſe eſt vt ſanatus quiſqꝫ portat cõtumeliã
carnis in q̃ prius iacebat egrotus. Quid
eſt ergo dicere: Tolle grabatũ tuũ ⁊ vade
in domũ tuã: niſi porta temptiões carnis
in quibus hactenus iacuiſti: ac reuertere
ad conſcientiã tuã vt videas que feciſti.

Propheta igitur poſt campū in domū in cludi precipit: vt predicator ſemper poſt gratiā doctrine quā ꝓximis miniſtrat ad conſcientiā redeat: ſeqꝫ ipm ſubtili exami natiōe diſcutiat: ne de his que foris pre- dicat: aliquid ipe apud ſe intrinſecus trā ſitorie laudis querat Unde per ſalomonē dicit: Bibe aquā de cyſterna tua: ⁊ fluen ta putei tui: diriuēt fontes tui foras: ⁊ in plateis aquas diuide: habeto eas ſolus: nec ſint alieni participes tui. Prouer. 5. Ualde autē cōtraria vident eſſe que dicit Diriuentur fontes tui foras: ⁊ in plateis aquas diuide: cū protinus adiūgit. Habe to eas ſolus: nec ſint alieni participes tui Quomō enim aquā ſcientie ſolus habe- re poterit: ſi hāc in plateis diuidit? Quo modo alieni aque eius participes nō ſunt ſi fontes illius foras deriuant? Sed cum ꝑdicamus populis: in plateis nimiꝝ aq̄s diuidimus: quia in auditoꝝ multitudinē ſciētie dilatamus Cū vero nos adiuuāte diuīa grā intrinſecꝰ cuſtodimꝰ: ⁊ ne ma ligni ſpūs qui iure a nobis alieni ſunt: qꝛ ſortē beatitudīs perdiderūt: nobis in ela tione ſubripiāt: ſollicitudine cauta circū- ſpicimus: ſoli habemꝰ aquas quas in pla teis diuidimꝰ: vt nobis in eis alieni parti cipes nō ſint. Hi nimirū de quibꝰ ſcriptū eſt. Alieni īſurrexerūt in me: ⁊ fortes que ſierūt animā meā. ps. 53. Aquas ergo et in plateis diuidit et ſolus habet: qui per hoc qđ multis predicat ſe in cogitatōe tē poralis glorie nō exaltat. Tunc em̄ poſſi det homo qđ docet: quando ſe nō gaudet īnoteſcere: ſed ꝓdeſſe Ex campo ergo ad domū ꝓpheta reducit: vt is qui ex deo lo quit: poſtq̄ pro vtilitate ꝓximoꝝ loquē- do foras exierit: ex humilitate ſemꝑ ad di ſcutienda cordis ſui ſecreta reuocet. Un- de ⁊ ſubditur.

Et tu fili hoīs: ecce data ſunt ſuꝑ te vincula ⁊ ligabūt te in eiſ ⁊ non egredieris in medio eoꝝ.

Cum em̄ predicator quiſqꝫ ad cōſcientiā domus ſue reducit: ſuper eū vincula dan tur: ⁊ ligat in eis quia quāto plus ſe in co gitatōe diſcuſſerit: tāto amplius agnoſcit iuſti anima quātis mortalitatis ſue infir- mitatibꝰ ſit ligata. Niſi em̄ ſe ligatū ꝯſpi- ceret paulus minime dixiſſet. Deſideriū habēs diſſolui ⁊ cum xp̄o eſſe. Philip. 1. Hinc ⁊ per pſalmiſtā dicit: Ut audiret ge mitū vinculatoꝝ: ⁊ ſoluat filios interem- ptoꝝ. ps. 101. Et rurſus. Intret in cōſpe- ctu tuo gemitus cōpeditoꝝ. ps. 66. Se- pe autē cum iam anima ad redēptoris ſui ſpeciē cōtemplandā exire deſiderat: cū ce leſtibꝰ gaudijs intereſſe ſuſpirat: ipa mor talitatis ſuis ſue vincula cōſpicit ⁊ gemit quibus adhuc in p̄ſenti mūdo ligata reti net. Hinc eſt em̄ q̄ ſubtile om̄ipotentis dei iudiciū intuēs Hieremias ait: Circū edificauit aduerſuz me: vt nō egrediar ag grauauit compedē meā. Treñ. 3. Habe- mus em̄ compedes ipam infirmitatē atqꝫ corruptionē mortalitatis noſtre: ſed cū tri bulatio nobis ⁊ gemitus addit ipe noſtre cōpedes aggrauant. Et quidē quādiu in hac vita iuſtus moras patit loquēdo bo- na: ꝓdeſſe alijs feſtinat: ſed cū duras mē tes cōſpicit eaſqꝫ cōſiderat contentiōibus occupari: predicatiōis verbū retinet: ⁊ in medio eoꝝ nō egrediet: quia a bonis que loqui poterat obmuteſcit. Sic per paulū dicit: Nihil per contentionē. Philip. 2. Et rurſus. Si quis vult cōtentioſus eſſe nos talē cōſuetudinē nō habemus. 1. Co rinth. 11. Unde hic q̄z apte ſubiungit.

Et lingā tuam adherere faci am palato tuo ⁊ eris mutus: nec quaſi vir obiurganſ: quia domꝰ exaſperans eſt.]

Aliquādo vero etiā cōtra reſiſtentiū lin guas predicantiū corda zelo ſui dn̄s accē dit ne taceāt: ſed dicta fallaciū verbis ve ritatis premāt. Unde hic ſubdit.

Cum autē locutus fuero tibi aperi os tuū ⁊ dices ad eos: Hec dicit dominus deus.]

Sed hec que breuiter ſub duplici intel-

lectu discussimus placet vt iuxta cōsiderā
tionē littere leniter tangēdo transeamus
Quid em̄ amplius nobis per ip̄a verba
hystorie ꝙ virtus obediētie cōmendat.
Cum modo ad transmigrationē iuxta flu
uiū chobar pergere: modo in campū egre
di: modo ex campo ad domū redire ꝓphe
te p̄cipit vt prius ex iussiōe pergēs: ⁊ pau
lopost exiens: atqꝫ iterū domū rediēs ⁊ se
metip̄m recludēs semper sue volūtatis ar
bitriū ad diuini eloquij preceptū frangat
qtn̄s ī celesti iussiōe suspēsus: nō suā sed
ꝯditoris sui volūtatē impleat. Cui dicit.

Et tu fili hoīs: ecce data sunt
sup̱ te vincula: ⁊ ligabūt te in eis
⁊ nō egredieris in medio eoꝝ.]

Qua in re notandū est q̄ꝺ aduersa pro=
pheta p̄noscit: vt cōtra om̄ia paret: minꝰ
em̄ mala cōtra mentē preualēt: que inopi
nata nō veniūt: ⁊ tamen dū cōtraria pre=
noscunt: quāta sit in eo obediētie virtus
ostendit: qui ⁊ cognoscit ꝙ aduersa pas=
surus est: ⁊ tamen voci dn̄ice inobediens
non est. Magna autē consideratiōe indi=
gent verba que ꝑtinus addunt.

B Et linguā tuā adherere fa
ciā palato tuo ⁊ eris mutus: nec
quasi vir obiurgās: quia domꝰ
exasperans est.]

Discernendū nobis quippe est: vtrum
pro solis malis auditoribus: an aliquā=
do etiā pro vicio predicatiōis sermo sub=
trahit: Quattuor em̄ qualitatibꝰ res hec
cōsiderata distinguit. Nam aliquādo ꝓ=
pter malos auditores bonis tollit sermo
doctoribus. Aliquādo vero ꝓpter bonos
auditores dat sermo doctoribus ⁊ malis.
Aliquādo autē ꝓpter docentiū atqꝫ audi
entiū iustificationē bonis doctoribꝰ dat:
vt ⁊ ip̄i per meritū crescāt: ⁊ auditores eo
rū intellectu ⁊ vita ꝓficiāt. Aliquādo ve
ro quia neqꝫ hi digni sūt accipere quibus
doctrine verbū profert: neqꝫ illi doctrine
verbū ꝓferre qui locū docēdi tenent p̄di=
catiōis sermo tollit: vt vtraqꝫ pars distri=
cte iudicet. Propter malos nāqꝫ audito
res bonis sermo doctoribꝰ tollit sicut nūc
ad ezechiel dicit: Linguā tuā adheresce=
re faciā palato tuo ⁊ eris mutus: nec qua
si vir obiurgās: quia domꝰ exasperās est.
Et sicut paulo dicit: Festina ⁊ exi veloci=
ter ex hierusalē: quoniā nō recipient testi
moniū tuū de me. Et sicut volētibus apo
stolis p̄dicare in asia scriptū est. Quia ꝓ
hibuit eos spūs iesu. Actu. 16. Propter
bonos auditores etiā malis doctoribus
sermo dat: sicut de phariseis dn̄s dicit:
Om̄ia quecunqꝫ dixerint vobis seruate ⁊
facite: scd̄m opera vero eoꝝ nolite facere
dicūt em̄ ⁊ non faciūt. Math. 23. Propt
docentiū quoqꝫ meritū ⁊ audentiū iustifi=
cationē sermo doctrine tribuit sicut san=
ctis apl̄is dicit. Euntes docete om̄es gen
tes. Mar. 16. Propter malos vero audi
tores ⁊ indignā vitam eoꝝ: qui docere de
buerāt sermo doctrine subtrahit. Sicut
hely ad corrigēdos filios suos: districte
increpatiōis verbū nō habuit: quia ⁊ eiꝰ
negligētia ⁊ filioꝝ exigebat vita: vt cum
eis ⁊ populus caderet: ⁊ archa dn̄i capta
ad aliophilos trāsiret. 1. Reg. 2. 3. et. 4.
Magna em̄ om̄ipotentis dei est gratia cū
inique agētibus durus a doctoribꝰ sermo
increpatiōis ꝓfert. Quo cōtra nūc dicit
Et eris mutus nec q̄si vir obiurgās. De=
linquentes etem̄ obiurgasset: si digni ip̄a
obiurgatiōis gr̄a fuissent. Sed cū in do=
ctrina atqꝫ silentio sit meritoꝝ tāta diuer=
sitas: vt sciri facile nō possit: vtrū ex audi
toris: an ex eius vicio qui doctrine locū
videt tenere docēdi sermo subtrahat: q̄d
aliud nobis ꝙ seruare sp̱ in rebus dubijs
hūilitas iubet vt ⁊ qn̄ loqui possumus nō
extollamur: ne fortasse hec ip̄a locutiōis
nr̄e gratia nō nobis sed auditoribus no=
stris collata sit. Et rursus quando loqui
non possumus: hi qui nobis cōmissi sunt
minime nos dijudicēt: ne fortasse non ex
nostro sed ex peccato audientiū loqui mi=
nime possumus. Adhuc ergo nobis cun=
cta de meritis nostris incerta sūt: vt vnā
certam gratiā teneamus humilitatē qua

tenꝰ ⁊ nos cũ loq̃mur ex om̃ipotẽtis dei dono hoc eſſe noſtrũ meritũ putemus: et quãdo a locutiõe doctrine obmuteſcimꝰ: quãuis noſtra culpa ſit: vos tamẽ hanc eſſe veſtrã ſpecialiter credatis: vt dũ viciſſim mala nobis tribuimꝰ ⁊ bona alijs: per ipſam humilitatis gratiã fiat: vt doctrine ſermo qui ablatus fuerat redeat. Seq̃t.

Cum autẽ locutus fuero tibi apies os tuũ ⁊ loqueris ad eos. Hec dicit dñs deꝰ: qui audit audiat: ⁊ qui quieſcit quieſcat: q꞉ domus exaſperans eſt.]

Sepe quidã verbũ dei audire deſiderãt ſed dũ alios conſpiciũt aurẽ auertere etiã ipi a ſalutis auditu deuiãt. Et plerumq꞉ multi quieſcere appetũt: atq꞉ cũctis mũdi huius actibꝰ vacare nullis iam deſiderijs terrenis ſuccũbere: ſed dũ vidẽt alios inquiete agendo ꝓficere: atq꞉ in hoc mũdo diuitijs ⁊ honoribꝰ extolli: quia necdum in via rectitudĩs firmi ſunt: ad praua opera ex alioꝝ exemplo dilabũtur. Hinc eſt em̃ ꝙ in typo infirmantiũ pſalmiſta loquẽs dicebat. Mei autẽ pene moti ſunt pedes mei pene effuſi ſũt greſſus mei: q꞉ zelatus ſum in peccatoribꝰ pacẽ peccatorũ videns. p̃s. 72. Hinc iterũ dicit: Dum ſuperbit impius incendit pauper. p̃s. 9. Hinc ad hieremiã prophetã voce dominica de iudea ⁊ iſrael dicit: Nunquid vidiſti que fecerit aduerſatrix abiecit ſemetipſam ſup omnẽ montẽ excelſuz ⁊ ſup omne lignũ frondoſuz ⁊ fornicata eſt ibi ⁊ dixi cũ feciſſet hec om̃ia ad me cõuertere et nõ eſt reuerſa. Hierem̃. 4. Ubi ſtatĩ ſubdit qualiter ex emulatiõe eius iudea cecidit que ſtare videbat. Ait em̃: Et vidit p̃uaricatrix ſoror eius iuda ꝓ eo ꝙ mechata eſſet aduerſatrix iſrael dimiſiſſẽ eam et dediſſem ei libellũ repudij: ⁊ nõ timuit p̃uaricatrix iuda ſoror eius: ſed abijt ⁊ fornicata eſt etiã ipa. Ecce miſericors deus cõtempnitur ⁊ vocat: aduerſantibꝰ ſe ſinũ miſericordie aperit: quia peccãti dicit Ad me cõuertere ⁊ tamen nõ eſt cõuerſa Sed quia om̃ipotentẽ deũ plebs iſraelitica deſeruit: reuerti nolẽs: libellũ repudij accepit. Deſeruit videlicet peccãdo: ſed libellũ repudij accepit in ſuis iniq̃tatibus ſine flagello remanẽdo. Anĩa enim que peccat recedit: ſed ſi eaz poſt peccatũ ꝓſpperitas ſequit: nulla diſciplina: nulla diſtrictiõis increpatio reuocat: ad cor in diuiſionẽ quã inter ſe ⁊ dñm fecit. Etiam libellũ repudij accipit: vt iã velut alienã derelicta faciat mala que vult zeli dei flagella nõ ſentiat: quatenꝰ ad eterna ſupplicia ꝓfundius deſcẽdat. Sed ſoror eiꝰ iuda quoniã dimiſſã iſraheliticã plebẽ in ſuis voluptatibus vidit: ipa quoq꞉ in immũdicia fornicatiõis exarſit. Quia enim aſpexit adulterã in ſua peruerſitate florere: etiã ipa non timuit deterius peccare: atq꞉ a cõiunctiõe dñi quaſi a viri legittimi cubili recedere. Ũñ neceſſe eſt vt peccãtes quoſq꞉ tũc cõſideremꝰ amplius miſeros: quãto eos cõſpicimus in culpa ſua ſine flagello derelictos. Hinc em̃ per ſalomonẽ dicit: Auerſio paruuloꝝ interficiet eos: ⁊ ꝓſperitas ſtultoꝝ ꝑdet illos. Prouerb. 1. Qui em̃ a deo auertit ⁊ ꝓſperat tanto perditiõi fit ꝓximus: quãto a zelo diſcipline inuenit alienꝰ. Dicat ergo.

Qui audit audiat: ⁊ q̃ quieſcit quieſcat: quia domus exaſperans eſt.]

Ac ſi aperte diceret: Uos qui iam ⁊ verba veritatꝭ audire ⁊ a praua cepiſtis actione quieſcere: nolite illos imitari quorum me exaſperari moribꝰ videtis. Qđ tamẽ ⁊ intelligere aliter poſſumꝰ. Quidã em̃ verbũ audiẽtes non audiũt: quoniã aurẽ ad ſacrũ eloquiũ ponũt: ſed cor a mũdi deſiderijs nõ euellũt. Et ſunt nõnulli q̃ q̃eſcẽtes minĩe quieſcũt: quia a prauis quidẽ actibus ocioſi ſunt corpe: ſed peruerſitate operũ ex delectatiõe verſant in mẽte Hinc eſt eniz qđ de iudea ad captiuitatẽ peruenientẽ ſcriptũ eſt. Uiderũt eamꝰ hoſtes ⁊ deriſerũt ſabbata eius. Treno. 1.

Hostes quippe sabbata derident: quādo maligni spiritus ociose mēti prauas cogitatiões inijciūt: vt ⁊ si quiescit ab ope: nō quiescat a maloꝝ operū delectatiōe. Recte ꝗ nūc dicit: Qui audit audiat: quate nus sic fiat sermo in aure corporis: vt sonet in aure cordis. Et qui quiescit quiescat. Ut prauitatis desideria repellant a cogitatiōe: cū iam repulsa vident ab opere. Ubi ne maloꝝ sicut diximus exempla sequamur: adiungit. Quia domꝰ exasperans est. Mali autē ⁊ si diu tolerant subito corruūt: ⁊ eoꝝ penas infirmi cōspiciūt. ne quoꝝ culpas impunitas existimāt imitent. Unde hic quoqꝫ eiusdē iudee desolatio subiungit: ꝙ domus exasperās vocat: cū ꝓtinus ꝓphete suo dn̄s dicit.

Et tu fili hominis sume tibi laterē ⁊ pones eū coram te: ⁊ describes ciuitatē hierusalē: ⁊ ordinabis aduersus eam obsidionē ⁊ edificabis munitiōes ⁊ cōportabis aggerē: ⁊ dabis contra eā castra: ⁊ pones arietes in gyro. Et tu sume tibi sartaginē ferream ⁊ pone eam murū ferreū inter te ⁊ ciuitatē: ⁊ obfirmabis faciem tuam ad eam: ⁊ erit in obsidionē: ⁊ circūdabis eam signū est domus israhel.]

In quibus videlicet verbis quid aliud iuxta hystoriā: nisi hierosolyme vrbis obsessio atqꝫ destructio designat: ⁊ peccatoris populi afflictio exprimit: qui domꝰ exasperans vocat: cum aperte diciur: Ordinabis aduersus eam obsidionē: ⁊ edificabis munitiōes ⁊ comportabis aggerē: ⁊ dabis cōtra eam castra: ⁊ pones arietes in gyro. Sed quia verba ꝓphecie sic plerūqꝫ narrant hystoriā: vt per hāc etiā mystica describāt: oportet vt hec eadē dicta que ꝓtulimus hystorialiter: etiā spiritaliter disseramus: maxime quia in eis interponit quod teneri posse ad litterā non videt cum dicit. Et tu sume tibi sartaginē ferreā: ⁊ pones eam murū ferreū inter te ⁊ ciuitatē: ⁊ obfirmabis faciē tuā ad eā ⁊ erit in obsidionē. Nisi enī rebus hystoricis mystica myscerent: quid sartago ferrea necessaria ꝓphete fuit: vt hanc inter se ⁊ ciuitatē poneret: quatenꝰ se ab eius obsidione separaret. Cum enī dicit: Sume tibi sartaginē ferreā: ⁊ pones eā murum ferreū inter te ⁊ ciuitatē: aperte declarat: quia per eandē sartaginē ferreā ab obsidione ciuitatis ꝓpheta se liberū reddat. Unde ⁊ quod ꝑdixit subiungit. Obfirmabis faciē tuā ad eam: ⁊ erit in obsidionē. Ex qua re ostendit: qꝛ ꝓpheta in eadē obsidione nō erit si sartaginē ferreā int se ⁊ ciuitatē murū ferreū ponit Et certe siue in ea captiuitate que prius: siue in ea que postmodū israelitico populo cōtigit nullus ab eiusdē captiuitatis periculo liber fuit: sed oēs simul par calamitas inuoluit. Quid ergo intelligi iuxta litteram potest: vt ꝓpheta inter se ⁊ ciuitatē que obsidenda est sartaginē ferreā ponat Sed quāuis omne hoc qꝺ in descriptiōe lateris ob signū als sub signo hierosolymoꝝ ciuitatis legit iuxta litterā factū sit. Nobis tamen sciendū est: quia typicū aliquid per sartaginē figurat: sed ⁊ obsessio hierosolymoꝝ vera describit. Ex qua re īstruimur: vt dū aliud cōpletū iuxta hystoriā scimus: ⁊ aliud iuxta allegoriā a ratione vacare cognoscimꝰ: ī sacro verbo vtraqꝫ teneamus: qtn̄s ⁊ obsessionē hierosolymoꝝ que iuxta lr̄az postmodū facta est: in ꝓp̄he verbis ⁊ factis credamꝰ esse figuratā: ⁊ tn̄ ꝑ eāꝺ obsidionē obsidio alia: idest interior designat. In qua iure querimus quid per sartaginē ferreā que murus ferreus dicit valeat designari. Illā itaqꝫ obsidionē qua hierosolymoꝝ ciuitas destructa est iam factā nouimus: sed nūc aliā intrinsecus que quottidie agit requiramꝰ. De qua per significationē dicit.

Et tu fili hominis sume tibi

laterē ꝛ pones eū coram te ꝛ describes in eo ciuitatē hierusalē.

Sed ante nobis inquirendū est: cur ezechiel ꝓpheta vel quotiēs sublimia cōspicit: vel quotiēs aliqua agere mystica iubet: prius filius hominis appellat. Sepe enī subleuat ad celestia: ꝛ occultis atq̧ inuisibilibus rebus eius mēs pascit. Necesse ergo est vt iter occulta que penetrat filius hominis vocet: vt semper agnoscat qđ est: ꝛ nunq̄ extollat de his ad que ducit. Quid est enī ꝓphete ad spiritualia subleuatū semꝑ fili homīs dicere: nisi eū infirmitatis ꝓprie memorē facere: vt cōscius cōditionis infirmi eleuari in cogitatione nō debeat de magnitudine cōtemplatiōis sue. Quia vero idē propheta vt supra iā diximus typū predicantiū vel doctoꝝ tenet. Recte ei nūc dicit.

Sume tibi laterē ꝛ pone euz coram te.]

Omnis etenī doctor cū terrenū quēpiam auditoꝝ ad celestis verbi doctrinā suscipit laterē assumit. Cui dū loqui ceperit que sit retributio celestis patrie: que visio pacis superne: ciuitatē hierusalē describit in latere quē corā se ponit. Quia intenta mente qualitatē audiētis cōsiderat: idest ꝑfectū vel defectu ꝯspicit: ꝛ iuxta eius intelligentiā predicatiōis sue verba moderat: vt describi in audiētis mente ciuitas hierusalē: idest visio pacis possit. Dicat ergo. Sume tibi laterē videlicet proximi cor terrenū pones eū corā te scilicet vt et vitā atq̧ intellectū illius intēta mente custodias. Et describes in eo ciuitatē hierusalē: vt ei que sint superne patrie gaudia de visione pacis innotescas Quasi enī iā hierusalē in latere descripta est cū terrena mēs ceperit que sint illa interne pacis gaudia vera cognoscere: ꝛ ad conspiciendam gloriā patrie celestis anhelare. Quasi in terra alīs in terna visio pacis describitur: quādo mēs que prius terrena sapuerat: per amorē iam ad cōtemplandā gloriā regni celestis eleuat. Sed mox vt animus amare celestia ceperit: mox vt ad visionem pacis intime tota se intentiōe colligerit: antiquꝰ ille aduersarius qui de celo lapsus est inuidet: ꝛ insidiari ampliꝰ incepit: ꝛ acriores quā cōsueuerat temptatiōes admouet. Ita vt plerūq̧ sic resistentē animā temptet: sicut ante nūq̄ temptauerat quādo possidebat. Unde scriptū est Fili accedēs ad seruitutē dei: sta in iusticia ꝛ timore: ꝛ ꝓpara animā tuam ad temptationē. Eccl. 2. Unde ꝛ demoniacus q̄ a dn̄o sanat ab exeūte demone discerpit sicut scriptū est. Et clamans ꝛ multū discerpēs eū exijt ab eo. Mar. 9. Quid est enī q̄ obsessū hominē antiquꝰ hostis quē possessum nō discerpserat deserēdo discerpsit nisi q̄ plerūq̧ dū de corde expellit: acriores in eo temptatiōes generat: q̄ prius excitauerat quādo hoc quietus possidebat. Unde israelite quoq̧ ad moysen ꝛ aaron dicūt. Uideat dn̄s ꝛ iudicet quoniā fetere fecistis odorē nostrū corā pharaone et seruis eius: ꝛ ꝓbuistis ei gladiū vt occideret nos. Exod. 5. In moyse enī ꝛ aaron lex ꝛ ꝓphete figurate sunt. Et sepe apud se infirmus animꝰ quasi cōtra sacra eloq̄a murmurat: quia postq̄ verba celestia audire ꝛ sequi ceperit: regis egypti aduersitas: idest maligni spūs temptatio excrescit. Debet ergo vigilāter doctor ꝓficiēti anima que illā temptatiōes sequant innotescere: vt cauta se valeat ꝯtra maligni spiritus insidias ꝓparare. Unde bene nūc post descriptā ciuitatē hierusalē in latere dicit prophete.

Et ordinabis aduersus eam obsidionē ꝛ edificabis munitiones ꝛ cōportabis aggerē.

In qua enī iam pacis visio describit: el necesse est vt temptatiōis bella nuncientur. Nam vt valeat ad illa pacis gaudia eterna pertingere: hanc hic proculdubio oportet tribulationū certamina multa sustinere. De qua bene dicit.

Ordinabis aduersus eam obsidionem.]

Predicator quippe cōtra erudiendā ani
mā obsidionē ordinēt: cum p̄monendo in
dicāt: quibus se modis vicia virtutibus
opponant: quomō luxuria castitatē feriat
qualiter ira tranquillitatē anīe perturbet
quantū inepta leticia a vigore mentis re-
soluat: qualiter multiloquiū munitiōem
cordis destruat: quomodo inuidia chari-
tatē interficiat: quēadmodū superbia ar-
cem humilitatis effodiat: qualiter falla-
cia cū veritatē in sermone corruperit: hāc
etiā in cogitatiōe corrumpat: vt qui verū
dicere noluit qđ intellexit: iam nec intelli
gat quod dicere valeat. Ordinat ergo a
predicatore obsidio: cū per sancte admo-
nitiōis verba singulis quibusqꝫ virtuti-
bus q̄ vel q̄bus modis vicia insidiēt ostē
dit. Et contra hierusalē quā descripsit in
latere p̄dicator munitiōes edificat: quā-
do mala queqꝫ ꝙ munita cōtra mentē ve-
niant demōstrat: vt si se vicia sub virtutū
specie abscondāt: quatenus sicut sepe iaz
diximꝰ immoderata ira iusticia videri ap
petit: ⁊ discipline remissio mā̄suetudo vi-
dere velit: ⁊ tenacia sese parsimonia nomi
net: ⁊ inordinata rerū effusio se beniuolē-
tiam appellet. Quasi enī edificate cōtra
mentē munitiōes sunt: quando vicia sub
virtutū specie excrescūt ⁊ in alto se osten-
dūt per imaginē: que in imo iacēt semper
per actionē. Adhuc quoqꝫ addit.

Et comportabis aggerem.]

Quomodo enī mens desiderare celestia
ceperit: eo in illā maligni spiritꝰ tempta-
tiōibus suis terrenas ampliꝰ cogitatio-
nes exaggerāt. Propheta ergo aggerē cō
portat: cū predicator sanctus bonis mēti-
bus qualiter terrena desideria surripere
solent denūciat. Atqꝫ adhuc addit.

Et dabis contra eam castra ⁊ pones arietes in gyro.]

Quasi dat contra animā doctor castra:
quādo malignoꝝ spirituū contra eā colle
ctas atqꝫ adunatas insidias indicat vt ali
quādo non solūmodo ex vno sed ex coniū
ctis vicijs simul temptēt. Nam sunt que-
dam vicia quasi per quādā sibi cognatio-
nē propinqua. Sicut dissolutio spiritus
appetitus gule: ⁊ immūdicia luxurie. Si
cut multiloquiū fallacia atqꝫ periuriū. Ex
dissolutiōe quippe spiritus mēs ad inglu
uiē ventris rapit. Et dum cibis vēter ex-
tendit: ad luxuriā caro trahit superbiēdo
captiua. Et reuersus ex multiloquia fal-
lacia generat. Quia valde difficile est:
vt qui multa loquit: non etiā mentiatur.
Et sepe mendaciū etiā periurio tegit: vt
ante humana iudicia veletur. Superbia
quoqꝫ esse sine inuidia atqꝫ inani gloria
nullatenꝰ potest. Superbus etenī quisqꝫ
honorē quez ipē ambit: alijs inuidet. Et
cum hūc fortasse obtinuerit: in elationem
glorie tempalis attollit: atqꝫ quod alios
conspicit minime percipere potuisse: hoc
se per inanē gloriā pre ceteris putat habe
re. Sciendū quoqꝫ est: quia sepe nōnulla
vicia ad mentē nisi simul veniūt: sed sup-
ponūtur vt vnū alteri intemptatiōe succe
dat ⁊ aliud cōtra faciem venit aliud vero
in temptatiōe se ex latere subijcit: quate-
nus dū alteri resistit: ab altero mens dece
pta capiat. Ipsa enī que superius diximꝰ
vicia plerūqꝫ se alia pro alijs furtiue sup-
ponūt. Sicut nōnunquā dum iram vin-
cere in nobismetipis conamur: plusꝙ ne-
cesse est lenitas mentē occupat: vt asperi
tatē peccātibus quā oportet minime pro-
ponat. Sepe vero dū nobis incauta leni-
tas displicet: zelus se in furorē trahit: at-
qꝫ extra patiētie limitē animū captiuū ra
pit. Quia ergo permixta simul vicia atqꝫ
adūata ꝯtra mentē veniūt: recte in predi-
catoris ore cōtra descriptā. Hierusalē ca-
stra proponūtur. Et quia aliquādo singu
la hincinde sensum feriūt: in gyro arietes
ordinant. Ponit ergo predicator arietes
in gyro dū caute denūciat: ꝙ blande lu-
xuria percutit: ꝙ aspere in patiētia occi-
dit: quā laboriose auaricia accēdit ⁊ inte-
rimit: ꝙ tumide superbia extinguit. In
gyro itaqꝫ arietes ponere: est predicādo
ostendere qui vndiqꝫ soleāt animā mucro
nes vicioꝝ erire. Sequit.

Et tu sume tibi sartaginem ferreã ⁊ pones eam murũ ferreum inter te ⁊ ciuitatẽ.]

Quia ferrũ forte metallũ est: ⁊ in sartagine cibus frigit. Quid per sartaginẽ ferreã: nisi spiritalis zeli fortis frixura signatur. Omis quippe spiritalis zelus doctoris animã frigit: quia valde cruciat dũ infirmos quosq͡ʒ eterna deserere: ⁊ rebus tẽporalibus delectari cõspicit. Quã bene paulus sartaginẽ ferreã sumpserat: cũ zelo animarũ cruciatus dicebat. Quis infirmat ⁊ ego nõ infirmor quis scandalizat ⁊ ego nõ vror? 2. Corinth. 12. Ipm suũ cor qđ animarũ zelus succẽderat quid aliud ꝙ sartaginẽ fecerat: in qua amore virtutũ contra vitia ardebat. Quod eñ vrebat sartago erat inardescebat eñ ⁊ coquebat: quia incendebat amaritudine zeli cõtra vicia: sed alimẽta ꝑparabat ex sua afflicta cogitatiõe. Sed quid est ꝙ eandez sartaginẽ ꝓpheta intra se ⁊ ciuitatẽ murũ ferreũ ponit: nisi ꝙ idẽ fortis zelus qui nũc in mente doctoris agit: in die extremi iudicij inter eũ ⁊ animã quã a vicijs zelat testis est. Ut ⁊ si audire is qui docet noluerit: doctor tamen ꝓ zelo que exhibet de auditoris negligẽtia reus non sit. Murũ ergo ferreũ inter se ⁊ ciuitatẽ ponit: quia vltiõis tempe inde doctor ad dampnationis periculo munit: vnde nũc per zelũ custodie cordis frixurã patit. Nullũ quippe omĩpotenti deo tale est sacrificiũ quale est zelus animarũ. Hinc enim psalmista ait: Zelus domus tue comedit me. ps. 68. Quãtũ eñ frixura cordis que spiritali zelo agit: omnipotentẽ dñm placat aperte ostendit: cũ offerri per legẽ simila in sacrificiũ iubet. De qua scriptũ est. In sartagine oleo cõspersa frigetur: offeraturq͡ʒ eam calidam in odorẽ suauissimũ dño sacerdos q̃ patri iure successerit ⁊ tota cremabit in altari. Leuit. 6. Tunc eñ simila in sartagine frigit: cũ mũda mens iusti per zeli sancti ardorẽ cremat. Que cõspergi oleo precipit: idest charitati misericordie wyscerı que in cõspectu omĩpotentis dñi ardet ⁊ lucet. Conspergit ergo oleo mens que in sartagine frigit. Quia in sancti zeli districtiõe necesse est vt ex misericordie virtute ⁊ ardeat ⁊ clarescat. Amat eñ eũdẽ ipm quẽ insequi videat. Unde ⁊ calida in odorẽ suauissimũ domĩo offerri precipit: quia si amorẽ zelus nõ habet ea que de sartagine offert calorem simila amisit. Et notandũ quis eam offerre precipit: videlicet sacerdos qui patri iure successerit. Ille eñ sacerdos patri iure succedit: qui esse se omnipotẽtis dñi filiũ moribus demõstrat: atq͡ʒ a nobilitate intima operũ suoꝝ ignobilitate nõ discrepat. Que in altari tota cremari precipit: vt videlicet holocaustũ fiat. Holocaustũ enim totum incensum dicit. Unde ⁊ in translatiõe altera in hoc loco hec eadem simila: que in sartagine frigitur holocaustum fieri iubet. Hoc autem inter holocaustũ ⁊ sacrificium distat: quia omne quidẽ holocaustũ sacrificiũ est nõ omne sacrificiũ holocaustũ. Sũt enim multa bona que agunt sacrificia: sed holocaustũ nõ sunt: quia totã mentẽ in amore spiritali minĩe incendũt. Qui eñ sic operant ea que dei sunt: vt tamẽ ⁊ quedã que sunt seculi nõ relinquãt: nimirũ sacrificiũ ⁊ non holocaustũ offerũt. Qui autẽ cũcta que mũdi sunt deserũt: ⁊ totã mentẽ igne diuini amoris accendũt: hi nimirũ omnipotenti dño sacrificiũ ⁊ holocaustũ fiunt. Simila itaq͡ʒ in sartagine est mũda mens iusti in zeli spiritalis afflictõe: que per sollicitudinẽ animarũ frigit: ⁊ non solũ sacrificiũ: sed etiã holocaustũ domĩo esse deputat. Sumamus ergo sartaginẽ ferreã: et ponamus eã murũ ferreũ inter nos ⁊ ciuitatẽ: idest assumamus zelũ fortẽ vt inter nos ⁊ auditoris nostri animã inueniamꝰ: hanc postmodũ fortẽ munitionẽ. Tunc eñ hunc murũ ferreũ inuenturi sumus: si nũc eũ fortiter tenemus: videlicet docẽdo custodiẽdo: suadẽdo: increpãdo: mulcendo: terrendo: aliquãdo leniter: aliquãdo vero etiã seuerius agendo. De qua recte seueritate subditur.

Et obfirmabis faciē tuam ad eā ⁊ erit in obsidione.

Quid est obfirmare faciē ab ierusalez in latere descriptā: nisi vt ei anime cui celestis pacis visionē doctor denūciat: si adhuc eam infirmari in suis actibus conspicit: remissiorē ⁊ clemētiorē se minime ostēdat. vnde scriptū est. Filie tibi sunt serua corpus illarum ⁊ nō ostendas hilarē faciem tuā ad illas. Infirme quippe aīe atq; ad appetitū mūdi dedite aliquādo melius ex seueritate seruant̄ vt obfirmata facies: id est ꝑ seueritatis custodiaz ab omni spe friuole remissionis abducta inconstantez animam terreat atq; a delectatione vitiorum districtionis rigore cōstringat. Qđ cum a doctore agitur semper necesse ē vt dulcedo ⁊ humilitas ī corde teneat̄: quatenus ⁊ multum amet ⁊ nunꝙ contra eū per elationē superbiat: cui tamen amorez suum ⁊ humilitatem pro vtilitate eius ꝓdere recusat. Sequitur.

Et circūdabis eam.

Circūdat doctor auditoris animā: cum in omne quod in hac vita agitur: temptationum laqueos apponi posse denūciat vt dum vbiq; sit mens pauida vbiq; circūspecta quāto timidior tanto vigilantior iuuat. Sequit̄.

Signum est domus israel.

Si ad historiaz obsidionis que iuxta litteram facta est. signuz est dom⁹ israel qđ propheta fecit. Si vero ad ministeriū qđ quottidie erga vniuscuiusq; animā a doctore agit̄: signuz est dom⁹ israel ⁊ hoc qđ egit ⁊ hoc qđ agendū nunciauit. Quia sicut domus israel obsidionē corꝑaliter ꝑtulit: ita vnaqueq; anima que iam seruire omnipotenti deo incipit: obsidentes se insidias malignoꝝ spirituū sentit. a quibus si vere eripi appetit: scire debet quia eripi sua virtute non possit: sed eius necesse est vt adiutorium speret: qui nos ⁊ in carne corruptibili viuentes per redemptionis sue mysterium potest etiam super spirit⁹ qui sunt sine carne roborare Jesus christ⁹ dominus noster. Qui viuit ⁊ regnat cum patre in vnitate spiritus sancti de⁹. Per omnia secula seculorum Amen.

Omeliarum beati Gregorij pape super Ezechielez liber primus finit feliciter.

Incipit prefatio Omeliaruz btī Gregorij pape libri secūdi.

Quia multis curis premē-tibꝰ Ezechielis ꝓphete librū coraz charitate vr̄a totū ꝑordinem ꝑscrutari nō licuit: bonis vestris de siderijs placuit petere: vt saltē extrema eiꝰ visio q̄ ei facta est de edificio in mōte ꝯstituto: q̄ ⁊ cūctis est visionibꝰ eius obscurior: exponi debuisset. Et quidē volūtati vestre me parere necesse ē sȝ duo sunt q̄ hac in re ꝑturbāt aīm meū. Unū ꝙ hec eadē visio tante obscuritatis nebulis tegit̃: vt vix in ea aliq̄d ītellectu interlucēte videat̃. Aliud ꝙ iā Aguilfuz lōgobardorū regē ad obsidionē nostrā sūmope festinantē padum transisse cognouimus. Ū pēsate fratres charissimi ī caliginiosis ac mysticis sensibꝰ penetrare q̄d valeat mēs misera: timoris sui ꝑturbationibus occupata? Quāto enim circa terrena plꝰ satagit: tāto in his que sūt celestia minꝰ videt. ꝓ eo ꝙ curis suis extra se ducitur: ⁊ valde intꝰ minor ē: q̄ scriptū est. Deprimit terrena inhabitatio sensum mlͭa cogitantē. Sap̄. 9. Que enim supiora penetrare etiā collecta nō sufficit: pensate quid agere poterit diuisa? Scimꝰ autez: scimꝰ oēs q̄ ⁊ fluuius qui ī multis riuis diuidit̃: a suo alueo siccat̃. Sed tamē īter hec adest suꝑna gratia. Et si mentē meā cogitationū mearū pōdera deprimūt: vestrorū hāc pēne desideriorū leuāt. Obscurū quidē valde est opus qđ aggredimur: sȝ ponamꝰ in aīo: q̄ nocturnū iter agimꝰ restat ergo vt hoc palpando carpamꝰ.

Incipit Omelia. XIII. q̄ exponit. XL. ca. a p̄ncipio vsq̄ ad illam ꝑtem. Fili hominis vide oculis tuis.

In vicesimo ⁊ quinto anno trāsmigratiōis nostre ī exordio anni
i
decima mēsis quartodecimo anno post q̄ percussa est ciuitas ipsa hac die facta est super me manus dn̄i: ⁊ adduxit me illuc.

Dicturꝰ mysticā narrationē hystoricaz premittit: vt fiat ex tēpore qđ credatur in reuelatiōe. Notandū vero qđ in exordio libri huiꝰ quo anno ꝓphetare ceperit: indicauit. in fine vero inseruit qđ in extrema visione vidit: ita vt cognosci valeat ī quot annis ꝓphetie sue librꝫ dixerit. Tēpus nāq̄ quo ꝓphetare cepit: in locutionis sue initio posuit dicēs. Aperti sūt celi. ⁊ vidi visiones dn̄i: in quinta mēsis: ipse est annꝰ quintꝰ trāsmigrationis regis ioachim. Nūc vero loquit̃ dicēs. in vicesimo ⁊ quinto anno trāsmigratiōis nostre Idē nāq̄ ꝓpheta ī captiuitate prima: cū Joachim rege fuerat in Babiloniā transductꝰ. Nā de scđa hierosolymorū captiuitate subiūgit. Quartodecimo anno postq̄ ꝑcussa est ciuitas. Undecim quippe annis sedechias post captiuitatē primaz in qua Ezechiel ꝓpheta cuz Joachim rege ductus est in hierosolymorū vrbe regnauerat. Post captiuitatē vero eiusdē sedechie que etiā scđa erat vrbis captiuitas: quartodecimo anno ꝓpheta visionē vltimam vidit. Undecim itaq̄ ⁊ quatuordecim simul iuncti: faciunt viginti ⁊ quinq̄ Si igit̃ visionē primā quinto captiuitatis prioris anno locutus est: atq̄ hāc vltimā vicesimo ⁊ quinto anno factā fuisse describit: ꝑfecto patet ꝙ in viginti annis locutionis sue moras vsq̄ ad vltimū visionis sue verba tetenderit. Nec mouere quempiā debet ꝙ in medio ꝓphetie sue volumine cū de Babilonico rege loqueret̃ vicesimi ac septimi anni memoriam facit. Quo in loco cū nihil de tēpore sue captiuitatis interserit: aperte demonstrat quia eius regis tēpora describat: de quo vt ꝓphetaret acceperat. Qđ vero ait in exordio anni decimi mensis: tēpus simpliciter exprimit: vt ex ipso quoq̄ tempore in corda audientiū iuxta litterā verbi radicē fi-

gat:ex qua spiritales fructus postmoduz
pferat. Notandū vero qȯ ait. Quarto-
decimo anno postq̄ pcussa est ciuitas ip-
sa hac die. Quid est enī q̄ per hāc visio-
nem vltimā omnipotēs de⁹ ea ipsa die di
gnatus est pmissionis sue misericordiaz
facere:qua die in pcussa ciuitate irā iusti-
cie impleuit:nisi q̄ illa diuinitas que vs-
q̄ in diuersitatis motū ꝛ mutabilitatē nō
ducit:ipsa luce iusticie afflictos ac penitē
tes viuificat:qua supbiētes ac rigidos p-
cutit. pmisso itaq̄ visiōis sue tpe sbiūgit.

**Facta ē sup me man⁹ dn̄i: ꝛ ad
duxit me illuc in visionib⁹ dn̄i.
Adduxit me in terrā israel: ꝛ di
misit me sup montē excelsum ni
mis:sup quē erat quasi edificiū
ciuitatis vergētis ad austrum.**

Cui⁹ vicz ciuitatis edificiū accipi iuxta
litterā nullaten⁹ pōt. Nā paulopost sub-
dit hoc ipsum edificiū calamo sex cubitoꝝ
ꝛ palmo. portā vero eiusdē ciuitatis quat
tuordecim cubitis mēsuratā. cuius porte
frontes esse perhibet sexaginta cubitorū.
Que cūcta stare iuxta litterā nullatenus
valēt. Quo enī totū simł edificiū calamo
id est sex cubitis ꝛ palmo mēsurat: ꝛ por-
te edificij ī quatuordecim cubitis. frōtes
vero portarū in sexaginta cubitis extēdū-
tur: Porta vero ī ciuitatē est. frōtes vō ī
portis. Et nulla recipi rō pmittit. q꞉ mi-
nus ē hoc qȯ cōtinet ab eo qȯ cōtinet. In
scriptura āt sacra ꝛ ea q̄ accipi scd̄m histo
riā pn̄t:plerūq̄ spiritaliter accipiēda sūt:
vt ꝛ fides habeat ī veritate hystorie ꝛ spi
ritalis ītelligētia capiat de mysterijs alle
gorie. Sicut illȯ q̄q̄ nouimus qȯ psalmi
sta ait. Qm̄ videbo celos tuos opa digi-
torū tuoꝝ:lunā ꝛ stellas q̄ tu fūdasti. ps.
8. Ecce enī exteriori descriptiōe stat fmo
rōis. q꞉ ꝛ celi opa dei sūt. ꝛ luna ac stelle
ab eo create atq̄ fundate sunt. Sz si hoc
psalmista iuxta sola exteriora opa ꝛ nō ēt
scd̄m intellectū mysticuz asserit: q꞉ celos
opa dei esse professus est:dicturus lunaz
ꝛ stellas: cur non etiā solē quē scimus q̄a
eius opus est pariter enumerauit. Si enī
solū iuxta litterā loquebatur: dictur⁹ lu-
minare minus:prius luminare maius di-
cere debuit. vt ante solē ꝛ post lunaz atq̄
stellas fundatas esse perhiberet. Sed q̄a
iuxta intellectū mysticū loquebat: vt lu-
nam sanctā ecclesiā:ꝛ stellas homies san-
ctos accipe debemus. Solē nomiare no
luit. quia videlicet ipsi eterno soli loque-
batur. de quo scriptū est. Uobis autē qui
timetis dominū oriet sol iusticie. Mala.
4. De quo reprobi ī fine dicturi sūt. Sol
iusticie nō ortus est nobis. Sap. 10. Di-
cendo ergo lunā ꝛ stellas quas tu funda-
sti. ꝛ tamē tacēdo solē qui factus est: indi
cauit q꞉ illi soli locutus est qui nō solū so-
lez et lunā atq̄ stellas corpaliter:sed etiā
lunā ecclesiā atq̄ stellas homies sanctos
spiritaliter fecit. Si ergo aliquid de histo
rie apta ratione ducim⁹ ad intellectū alle
gorie:quāto magis illa spiritaliter accipi
enda sunt in quib⁹ iuxta rationē littere ni
hil hystoricū sonat.

**Facta est super me man⁹ do-
mini:ꝛ adduxit me illuc in visi-
onibus domini: adduxit me in
terram israel.**

Qȯ dixerat adduxit me illuc; hoc repli
cās subdidit. adduxit me in terraz israel.
Man⁹ q̄ppe in visiōe est virt⁹ in ꝯtēplati
one. quib⁹ vbis quid apte īdicat: nisi q̄a
nihil de ciuitate quā viderat iuxta litterā
dicat? Nam spiritaliter de ea loquit:quā
spiritaliter ꝯtēplatur.

**Et dimisit me super montez
excelsum nimis.**

Quē ergo significat mōs excelsus nisi me
diatorē dei ꝛ hoim:hoiez xp̄m ihm. Qui
de terra quidē:sz vltra terrā ē. q꞉ caro ei-
usdē redēptoris nostri de imis hz materi
az:sz in sūmis preeminet ex ptāte. Quez
min⁹ erat vt excelsum diceret: nisi adde-
ret nimis. quia non solum homo: sed e-
usdem humanitatis cōceptione que ab eo

assumpta est deus ⁊ homo. Non solũ ho-
mo vltra homines: sed homo etiã suꝑ an-
gelos factus. Hinc enim de illo ꝑ Esaiaz
dicit. In die illa erit fructꝰ terre sublimis
Esa. iiij. Creator eteñ noster quia pro no
bis incarnatus est: fructus terre factus est
nobis. Sed iam fructus terre sublimis ẽ.
qꝛ qui homo natus est in terra: suꝑ ange-
los regnat in celo. Quia iuxta Dauid et
pauli vocẽ: oĩa subiecit sub pedibus eius
Ps. 8. In eo enĩ ꝙ ei subiecit omĩa: ni-
hil dimisit nõ subiectũ ei. Heb. 2. Mons
ergo iste est excelsus ⁊ nimis: qꝛ ⁊ si de ter
ra est per substantiã humanitatis: in com
prehẽsibilis tamẽ est ex altitudine diuini
tatis. Hinc est enĩ ꝙ eundẽ dominũ cum
Esaias ꝓpheta ꝓspiceret ĩ carne esse vẽ
turũ per ꝓphetie spiritũ subleuatus ait.
Et erit in nouissimis diebus preparatus
mõs domꝰ dñi in vertice montiũ. Esa. 2.
Domꝰ enim dñi israeliticus populꝰ fuit.
Mons itaq͂ domus dñi ille appellatꝰ est
qui in israelitico populo incarnari digna
tus est. Fuerũt autẽ in eodẽ populo sancti
viri qui mõtes iure vocarent. qꝛ per vite
meritũ ad celestia ꝓpinquauerũt. Sꝫ in-
carnatus vnigenitus istis mõtibus equa-
lis nõ fuit: qꝛ naturã: vitam: merita omni
uꝫ ex sua diuinitate transcẽdit. Unde ⁊ re
cte mons super verticẽ montiuꝫ dicit: qꝛ
excelsus ex diuinitate sua innctus est: eti
am suꝑ cacumina sanctorũ. vt hi qui mul
tũ in deo profecerãt: eius vestigia vix po-
tuissent tangere ex vertice cogitatiõis.
Qui ergo illic mons suꝑ verticẽ montiũ
dicit: ipse hic mons excelsus nimis esse ꝑ
hibetur. Sequit.

Super quẽ erat quasi ciuitas edificiũ vergentis ad austrum.

Notandũ qd non dicit suꝑ quẽ erat edi-
ficium: sed quasi edificiũ. Unde videlicet
ostẽderetur ꝙ non de corꝑalis: sed de spi
ritalis ciuitatis edificio cuncta dicerent.
Qui enim nõ se edificiũ sed quasi edificiũ
vidisse perhibet: cor audientiũ ad spirita-
lem fabricã mittit. Sicut per psalmistã di
citur. Hierusalẽ que edificat vt ciuitas.
ps. 121. Qꝛ eteñ illa interne pacis visio
ex sanctorũ ciuiũ cõgregatione cõstruitur
Hierusalẽ: celestis vt ciuitas edificatur.
Que tñ in hac ꝑegrinatiõis terra dũ fla-
gellis ꝑcuttit. tribulationibꝰ tundit: eius
lapides quottidie quadrant. Et ipsa ẽ ci-
uitas scꝫ sancta ecclesia que regnatura in
celo adhuc laborat ĩ terra. Cuiꝰ ciuibus
Petrus dicit. Et vos tanq͂ lapides viui
suꝑedificamini. 1. Pet. 2. Et Paulꝰ ait.
Dei aggricultura: dei edificatio estis. 1.
Cor. 3. Que videlicet ciuitas: hꝫ hic in
sanctorũ moribꝰ magnũ iã edificiũ suum.
In edificio quippe lapis lapidem portat:
qꝛ lapis suꝑ lapidẽ ponit. Et qui portat
alterũ: portat ab altero. Nã vicissim se ꝓ
ximi tolerãt: vt ꝑ eos edificiuꝫ charitatis
surgat. Hinc enĩ Paulꝰ admonet dicẽs.
Inuicem onera vestra portate. ⁊ sic adim
plebitis legẽ xpi. Gal. 6. Cuiꝰ legis vir-
tutẽ denunciãs ait. Plenitudo legis cha
ritas. Rom. 13. Si eniꝫ ego vos portare
negligo in moribꝰ meis: ⁊ vos me tolera
re contẽnitis in moribꝰ vestris: charitatis
edificiũ inter vos vnde surgit: quos vica-
ria dilectio per pacientiam nõ cõiungit.
In edificio autẽ vt prediximꝰ lapis q̃ por
tat portat. qꝛ sicut ego iã mores eorũ tole
ro qui adhuc in cõuersatione boni operis
rudes sunt: ita ego quoq͂ ab illis tolera-
tus sum qui me in timore dñi precesserũt
⁊ portauerũt vt portatꝰ portare discereꝫ.
Sed ⁊ ipsi quoq͂ a maioribꝰ suis portati
sũt. Lapides vero q̃ ĩ sũmitate atq͂ extre-
mitate fabrice ponunt. ipsi quidẽ portant
ab alijs: sꝫ alios nequaq͂ portãt. Qꝛ ⁊ hi
qui ĩ fine ecclesie. i. ĩ extremitate mũdi na-
scituri sunt tolerant quidẽ a moribus: vt
eorũ mores ad bona oꝑa ĩponant. Sꝫ cũ
nõ eos sequunt q̃ ꝑ illos ꝓficiant: nullos
suꝑ se fideles fabrice lapides portãt. Nũc
itaq͂ alij portant a nobis. nos vero porta
ti sumꝰ ab alijs. Omne autẽ pondꝰ fabri-
ce fundamẽtũ portat: qꝛ mores simul om-
nium solus redẽptor noster tolerat. De
quo Paulus ait. Fundamentũ enĩ aliud
nemo põt ponere preter id quod positum

ēst:qđ est xp̄us iesus.1.Corinth.3.Por
tat fundamentū lapides:et a lapidib⁹ nō
portat: qꝛ redemptoꝛ noster oīa nostra to
lerat:sed in ip̄o malū non fuit qđ tolerare
debuisset. Unde bene nūc dicit:

Dimisit me super montē ex-celsū nimis:super quē erat qua-si edificiū ciuitatis.]

Quia moresꝛ culpas nostras solus ille
sustinet:q̄ totā sancte ecclesie fabricā por-
tat: qui per ꝓphete vocē de peruersis ad-
huc viuētibus dicit: Laboraui sustinēs.
Hiere.6. Non autē sustinendo dn̄s labo
rat:cui⁹ diuinitatis potentiā nulla fatiga
tio cōtingit:sed verbis humanis loquēs
ip̄am suam circa nos patientiā laborē vo-
cat. Et notandū ꝙ eandē ciuitatē quā ꝓ-
pheta cōspexerat:ad austrū vergentē vi-
dit. Auster em̄ ventus:quia in sanctispi-
ritus typo poni soleat: qui in sacro eloq̄o
studiosi sunt recognoscūt. Cant.4. sicut
ecōtrario per aquilonē sepe dyabolus de
signat:qꝛ ꝛ ille relaxat in calorē: ꝛ iste cō
stringit in frigore. Et veritas dicit: Abū-
dabit iniquitas:refrigescet charitas mul-
toꝝ. Math.24. Propheta quoqꝫ de iu-
dea asserit dicēs: Sicut frigidā facit cy-
sterna aquā: sic frigidā fecit maliciā suā.
Hiere.6. Hinc em̄ dyabolus ꝓpheta at-
testante dixisse perhibet. Sedebo inquit
in mōte testamēti in lateribus aquilonis.
Esa.14. Et qꝛ torporē mentis sancti spi-
ritus grā relaxat. Hinc psalmista ait: Cō-
uerte dn̄e captiuitatē nostrā: sicut torrēs
in austro. p̄s.125. Captiuitas em̄ nostra
que torporis frigore ad sequendū deū pi-
gra remāserat:per calorē sanctispūs rela-
xat vt currat in amorē dei. Unde ꝛ nūc di
cit ꝙ ciuitas que in mōte cōstituta est ad
austrū vergit: qꝛ electoꝝ ecclesia cogitati
ōnes suas in afflatu sanctispūs aperit:at-
qꝫ ab om̄i superbie sue vertice discedens:
in deo cui credit amoris calorē cōcipit:vt
nihil ei libeat nisi eius grē submitti:eius
dilectiōe calefieri: eius afflatus semp mu
nere repleri. Unde ꝛ valido amore succē
sus cōtemplatoꝛ dicebat: Aīa mea exul
tauit in dn̄o:delectabit sup salutari eius.
p̄s.61.et.69. Qui em̄ latine salutaris:
ip̄e hebraice ihesus dicit: Propheta igit
qꝛ vias eius atqꝫ miracula redemptiōis
q̊ꝫ nostre mysteriū per ꝓphecie spm̄ con-
templabat:exultare se in dn̄o:ꝛ delectari
sup iesu perhibet:qꝛ inde gaudiū in mēte
cōceperat: vn̄ per amorē fortiter ardebat
Abac.3. Pensem⁹ itaqꝫ si mētes spirita
liū patrū in illo delectatē sunt:qui necdū
venerat:sed p̄uidebat cuius reat⁹ sit eius
vias:eius ēxēpla:eius monita:postꝙ ve-
nit ꝛ redēptionē exhibuit nō amare. Hec
ergo ciuitas ad austrū vergere dicit: ac si
aperte diceret: ꝙ prioꝛ illa ciuitas scꝫ sy-
nagoga in infidelib⁹ suis ad aquilonē ste
tit:que in frigore ꝑfidie durauit. Sancta
vero ecclesia qꝛ charitatē fidei ꝯcepit per
calorē ad austrū vergit:ꝛ quasi ꝯcalido vē
to innitit:qꝛ nō in sui fiducia:sed in dono
spiritalis grē letat. Sequit.

B Et introduxit me illuc.]

Celestis ciuitatis edificiū ille intrat qui
in sancta eccl̄ia bonoꝝ vias imitādo cōsi-
derat. Intrare q̄ppe est edificiū sup mon-
tē:electos sancte eccl̄ie aspicere. Iste em̄
vitā ꝯiugio ligatā ducit:ꝓprijs rebus cō
tentus est:aliena nō diripuit: de suo quic
quid p̄ualet indigētibus largit:peccata si
ne q̄bus quottidiana vita a ꝯiugatis du-
ci nō potest:flere nō negligit. Pro eo em̄
ꝙ ip̄a familiaris cura animū ꝯturbat:sese
ad lachrymas excitat. Ille vero iā cuncta
que sūt mūdi deseruit: nil eius hr̄e appe-
tit:solius ꝯtēplatiōis exercitatiōe pascit:
spe premioꝝ celestiū cū fletibus letat: trā
scendit p̄n̄tia que hr̄e ꝯcessa sunt:quotti-
dianū cū dn̄o habere secretū querit:nulla
eius aīm pretereūtis mūdi cura ꝑturbat:
mentē semper in expectatiōe celestiū gau
dioꝝ dilatat. Alius vero iā hui⁹ mūdi cū
cta deseruit:eiusqꝫ mēs in ꝯtemplatōe ce
lestiū subleuat:sed tn̄ ꝓ edificatōe multo
rū locū regiminis tenēs:qui rebus p̄tereūti
b⁹ desiderio nō succūbit:ad eas aliqn̄ ꝓ-
pter ꝓxioꝝ cōpassionē reflectit:vt ex eaꝝ

cura indigētibus misereaꝛ:verbū vite au
ditoꝛibꝰ predicat:aīabus simul ⁊ coꝛpori
bus necessaria ministrat. Et qui ꝓpter se
ad celeste desideriū iam ꝑ contēplationē
euolat:adhuc tamē ꝓfectu ⁊ vtilitate ꝓ
ximoꝛū in rebꝰ tēpoꝛalibꝰ laboꝛat. Quis
quis ergo in sancta ecclesia cōsiderare sol
licite studet:vt aut in bonoꝛū cōiugatoꝛū
vitā:aut in arce cōtinentiū: ⁊ oīa que sūt
huiꝰ mūdi derelinquētiū:aut etiā in pre
dicatoꝛū summitatē ꝓficiat:iā ciuitatis ī
mōte posite edificiū intrauit. Nā qui con
siderare melioꝛū vitā vt ꝓficiat negligit:
adhuc extra fabricā stat. Et si honoꝛē quē
iam sancta ecclesia in mūdo habet admi
raꝛ:quasi edificiū foris cōspicit ⁊ obstupe
scit. Et qꝛ exterioꝛibꝰ solis intētus est:in
tus ingressus nō est. Sequitur.

Et ecce vir cuius erat species quasi species eris.

Ipse signaꝛ in viro qui figuraꝛ ex mōte.
Uir autē iste metiri edificiū diciꝛ. Et rctē
dominꝰ ꝑ virū signaꝛ ⁊ montē:quia ⁊ ipse
oīa intra sanctā ecclesiā iudicādo dispōit
⁊ ipse eandē sanctā ecclesiā poꝛtat. ⁊ poꝛ
tādo ad celestia subleuat. Sicut in sancto
ꝗz euāgelio idē redēptoꝛ noster loquiꝛ di
cēs. Qui intrat ꝑ ostium:pastoꝛ est ouiū.
Joh. 10. Et paulopost. Ego sū ostiū. At
ꝗ iteꝝ post pauca subiūgit. Ego sū pastoꝛ
bonꝰ. Si igiꝛ ipse pastoꝛ:⁊ ipse ostiū:⁊ in
trat pastoꝛ ꝑ ostiū:cur non hoc loco ⁊ ipse
mōs ⁊ ipse vir intelligiꝛ:qui edificiū meti
tur in mōte? Sed querēdū nobis est: cur
de hoc viro diciꝛ:cuiꝰ species erat q̄si spe
cies eris? Cūcti autē nouimꝰ fratres me
tallū eris valde esse durabile atq̄ oīodo
sonoꝛū. Quid est ergo ꝙ aspectꝰ media
toꝛis dei ⁊ hoīm speciei compatur eris:ni
si hoc qđ apte nouimꝰ. qꝛ vnigenitꝰ filiꝰ
formā serui accipiēs:fragilitatē nostram
carnis hūane ꝑ resurrectiōis sue gloꝛiam
vertit in eternitatē. qꝛ in eo caro facta est
iā sine fine durabilis. Nā surgens a moꝛ
tuis iā nō moꝛiꝛ:⁊ moꝛs ei vltra nō dña
biꝛ. Rom. 11. Quid est autē qđ ipsa eius
incarnatio sonoꝛo metallo compaꝛ nisi qđ
per eandē assumptionē hūanitatis no stre
insonuit oībus gloꝛia maiestatis ue? Et
quasi aspectū eris habet ex coꝛꝑe. qꝛ deus
mūdo īnotuit ex carne. Uñ ⁊ ꝑ iohānē dr̄
Habebat ī vestimēto ⁊ ī femoꝛe suo scrip
tū:rex regū ⁊ dominꝰ dñantiū. Apoc. 19.
Quid enī vestimentū eiꝰ est: nisi coꝛpus
qđ assūpsit ex virgine? Nec tamē aliud ei
us vestimentū est:atq̄ aliud ipse. Nā no
strū quoq̄ vestimētū caro diciꝛ:sz tamē ip
si nos sumꝰ caro qua vestimur. Hoc autē
vestimētū illiꝰ lōge ante Esaias aspiciēs
ꝑ crucē passiōis sanguine cruentatū dixit
Quare rubrū ē indumētū tuū: ⁊ vestimē
ta tua q̄si calcātium in toꝛculari. Esa. 63.
Cui ipse rñdit. Toꝛcular calcaui solꝰ:⁊ ꝺ
gētibꝰ nō est vir mecū. Ibidē. Solꝰ eniꝫ
toꝛcular in q̊ calcatꝰ est calcauit: q̄ sua po
tētia eā quā ꝑtulit passionē vicit. Nam q̄
vsq̄ ad moꝛtē crucis passus est: de moꝛte
cū gloꝛia surrexit. Uñ aūt diciꝛ. Et de gē
tibꝰ nō est vir mecū. qꝛ hi ꝓ quibus pati
venerat:passionis eiꝰ esse ꝑticipes debue
rāt:q̄ ꝓ eo ꝙ illo tꝑe necdū crediderāt de
ipsis in passione queriꝛ quoꝛū vita in illa
passione querebaꝛ. Per femur enī ꝓpa
gatio carnis ē. Qꝛ ergo ꝑ ꝓpaginē gene
ris hūani sicut generationū oꝛdines Ma
theo vel luca narrātibꝰ describunꝛ:ī hoc
mūdo venit ex virgine. ⁊ ꝑ incarnationis
sue mysteriū qꝛ rex esset ⁊ dñs. Mat. 1. ⁊
Luc. 3. cūctis gētibus indicauit. In vesti
mēto ⁊ femoꝛe scriptū habuit. rex regū et
dñs dñantiū. Uñ enī in mūdo innotuit:
ibi de se lectiōis scientiā infixit. Predi
catio ergo eiꝰ ex carne:quasi quidā soni
tus ex ere est. Dicaꝛ igiꝛ recte cuiꝰ speci
es quasi species eris. Sequiꝛ.

Et funiculꝰ lineꝰ ī manu eius.

In septuagīta interꝑtibꝰ funiculꝰ lineꝰ
nō habeꝛ:sed funiculꝰ cemētarioꝝ. Quo
rū si in hoc versu trāslationē ad exponen
dū tenemꝰ:q̄d aliud cemētarios q̄ sctōs
doctoꝛes accipimꝰ:qui loquendo spirita
lia:ad celeste edificiū viuos lapides. i. ele
ctoꝛū aīas cōponūt. Quicquid enī antiq̄

pr̃es.q̃cq̃d ꝓphete.q̃cq̃d apl̃i.q̃cq̃d apo=
stolorũ successores locuti sũt:q̃d aliud fuit
ꝙ cõpositio lapidũ in hac q̃ quotidie con
struit̃ fabrica scõꝝ. In funiculo ãt cemen
tarij hoc agi solet: vt cognosci equalitas
vel rectitudo surgẽtis parietis debeat. vt
si lapis intꝰ est:foras eijcit̃. si exterꝰ pro=
minet:interiꝰ reuocat̃. Et certe quotidie
hoc agit p̃dicatio doctoꝝ: vt vnaqueq̧
aĩa cui regimĩs onera suscipe fortasse non
expedit:etiã si foris apparere appetat ĩte=
riꝰ reuocet̃. Et rursum q̃ latere vult ⁊ sui
tantũmõ curã gerere:si sibi ac multis esse
vtilis põt etiã cũ latere desiderat: exteriꝰ
ꝑducat̃ vt appareat. Sicq̧ fit vt sancto=
rũ lapidũ ordo teneat̃:dũ sepe ⁊ volẽs ad
honorẽ venire repellit̃: ⁊ honorẽ fugiẽs ĩ
sacri ordĩs arce subleuat̃. Sz qꝛ vt ꝑ ĩter=
pretẽ nostrũ didicimus. hebreoꝝ historia
nõ hz cemẽtariorũ:sz funiculꝰ lineꝰ in ma
nu eiꝰ. Hocq̧ qd̃ apud nos certiꝰ habet̃:ex
ponere debemꝰ. Scimꝰ aũt qd̃ funiculus
lineꝰ subtilior ẽ ꝙ funiculi fiãt aliũde. Et
quid ĩ funiculo lineo nisi subtiliorẽ p̃dica
tionẽ. id est spiritalẽ debemꝰ accipe? Cẽ=
sura eteñ legis funiculꝰ fuit:sz lineꝰ non
fuit. qꝛ rudẽ populũ nõ subtili p̃dicatione
coercuit:in q̃ ꝑ pene sñiam nõ pctã cogi=
tatiõis:sz opis resecauit. At postꝙ ꝑ se=
metipm̃ dñs etiã cogitatiões hoĩm predi
cãdo religauit: ⁊ ꝑfectũ esse peccatũ etiã ĩ
corde ĩnotuit: funiculũ lineũ in manu te=
nuit. Ait eñ. Audistis qꝛ dictũ est anti=
quis. nõ mechaberis. Exod. 20. Ego aũt
dico vobis:qꝛ q̃ viderit mulierẽ ad ꝯcupi
scendũ eã:iã mechatꝰ est eã in corde suo.
Mat. 5. Funiculꝰ ergo lineꝰ predicatio
est subtilis q̃ mentẽ audientis ligat:ne se
vel ĩ misera cogitatiõe dissoluat. Et notã
dũ qd̃ dicit̃ qꝛ ei funiculꝰ in manu ẽ: id ẽ
p̃dicatio in opatione. Ipse eñ ostẽdit oẽ
qd̃ docuit. sicut scriptũ est. Que cepit Je
sus facere ⁊ docere. Act. 1. Et qꝛ ipsa que
dixit etiã scripture tradidit vt posterĳ mã
daret̃:recte subiungit̃.

Et calamus mensure in ma nu eius.

De sancta ecclesia ꝑ ꝓphetã aliũ domi=
nus pollicet̃:dicẽs. Orient̃ in ea viroꝝ ca=
lami ⁊ iunci. Esa. 35. Qd̃ in loco alio ex
posuisse me memini. vt ꝑ calamũ scripto=
res:ꝑ iuncũ vero debeãt auditores ĩtelli=
gi. Sz qꝛ ad humorẽ aque ⁊ iuncꝰ ⁊ cala
mus nasci solet. ex vna eadẽq̧ aqua vtra=
q̧ ꝓficiunt. ⁊ calamꝰ quidẽ ad scribendũ
assumit̃:cũ iũco vero scribi nõ põt. Quid
in iunco ⁊ calamo accipe debemꝰ: nisi ꝙ
vna est doctrina veritatis que mł̃tos au=
ditores irrigat? Sed irrigati alij ad hoc
vsq̧ proficiũt in verbo dei:vt etiã scripto
res fiãt videlicet tanꝙ calami. Alij vero
verbũ vite audiũt:bone spei ⁊ rectoꝝ ope
rũ viriditatẽ tenẽt:sed tamẽ ad scribendũ
ꝓficere nullatenꝰ possunt. hi quid in aq̃
dei:nisi quidã vt ita dicã iunci sũt? Qui
quidẽ viri discẽdo proficiunt:sed litteras
exprimere nequaꝙ possunt. Redẽptor
noster qꝛ verba que dixit etiã ꝑ doctorum
studiũ scribi largitꝰ est:in manu calamuz
tenuit. qui calamꝰ mẽsure dicit̃: qꝛ in ip̃a
doctorũ studia sub quadã occulta iudicij
dispẽsatione detinent̃:vt ⁊ alijs legẽtibꝰ
ꝓsint: ⁊ alijs legẽtibꝰ ꝓdesse nõ possint.
Vñ sancti apostoli cũ magistruz veritatis
sibi apertius loquentẽ requirerẽt cur tur
bis in parabolis loqueret̃:audierũt. Qꝛ
vobis datũ est nosse mysteriũ regni celoꝝ
illis autẽ nõ. Math. 14. ⁊ Mar̃. 4. Vel
certe calamꝰ mẽsure est: qꝛ in ipso sacro ei
us eloquio qd̃ nobis cõscriptũ est: occul=
tas esse dispẽsationes eiꝰ agnoscimꝰ. Nã
ꝑ incõprehẽsibile eius iudiciũ ⁊ alter in=
tra mensurã electorũ mittit̃: ⁊ alter foras
relinquit̃:vt nullo modo ad electorũ nu=
merũ ꝑtinere mereat̃. Habet ergo funicu
lum. habet in manu calamum mensure.
Qui enim funiculo locum metitur: alibi
funiculum trahit:aliunde retrahit. ⁊ huc
ducit quem aliunde subducit. Sic nimi=
rũ sic redẽptor noster in collectiõe hoĩm
facit:dũ alios a suis iniquitatibꝰ educit:
alios ĩ sua iniquitate derelinquit. In his
enim quos colligere dignatꝰ est: occulte
mensure funiculum traxit. ⁊ ab his q̃s re

liūquēdos esse iudicauit: q̄d aliud nisi funiculū retraxit? Ut ⁊ boni intra mensurā celestis fabrice teneant: ⁊ mali extra fabricā. In quibus bona que estimant nō sūt: quasi sine mēsura remanēt. Hūc funiculū ⁊ mēsure calamū in manu sua redemptor noster tenuit: cū paulū apl'm per apparentē virū macedonē admonere dignatꝰ est: ita vt idē macedo vir diceret: Trāsiēs ad iuua nos. Act. 16. Et tñ volētibus apl'is ad p̄dicandū ire in asiā: non permisit spūs iesu. Quid est ꝙ sancti apl'i ⁊ ibi vocabāt ire vbi fortasse ꝑgere nō cogitabāt: ⁊ illuc vbi desiderabāt pergere ꝓhibebant: nisi qꝛ occulti iudicij funiculꝰ ⁊ mēsure calamus tenet in manu: vt ⁊ alij ꝟba vite audiāt: ⁊ alij audire nullatenꝰ mereant. Funiculꝰ ergo mēsure est: qui alio tractꝰ est aliūde retractus. Sancto q̄ȝ euāgelio testāte didicimꝰ q̄ venit qui diceret. Magister sequar te quocūq; ieris. Math. 8. Cui responsū est. Uulpes foueas habēt: ⁊ volucres celi nidos: filius aūt hoīs nō habet vbi caput suū reclinet. Uenit alter qui diceret: Magister: sine me primū ire ⁊ sepelire patrē meū. Ibidē. Cui dr̄: Sine: mortuos sepeliāt mortuos suos: tu autē me sequere: ⁊ āñūcia regnū dei. Quid est q̄ ille ꝓmittit se ire ⁊ deserit: iste domū vult redire: ⁊ tñ vt sequi debeat iubetur? Ille nō suscipit: iste nec ad hore momētū ab obseq̄o relaxat. Interno ḡ occultoq; iudicio funiculꝰ ⁊ mēsure calamꝰ ducit: in q̄ ⁊ iste trahit ⁊ ille relinquit: vt celestis fabrica nō sine pio et iusto examine ꝯstruat. Potest etiā calamꝰ mensure scriptura sacra ꝓ eo intelligi: ꝙ q̄squis hāc legit: in ea semetip̄m metit vel q̄tū in spiritali ꝟtute ꝓficit: vel q̄tū a bonis que p̄cepta sūt longe disiūctus remāsit: q̄tū iaȝ assurgat ad bona facienda: q̄tū adhuc in prauis actibꝰ ꝓstratus iaceat. Sequit.

¶ Stabat autem in porta.]

Quisq̄s in porta stat: ex quadā ꝑte intꝰ est: ex quadā vero foris. Qꝛ aliud eius foris aspicit: aliud intus abscondit. Redēptor itaq; nr̄ ꝓ nobis misc̄ors incarnatꝰ: añ hūanos oculos q̄si in porta stetit: qꝛ ⁊ ꝑ hūanitatē visibil' apparuit: ⁊ sese īuisibilē ꝑ diuinitatē seruauit. Hinc enī iudei qui hūc ex ꝓphetarū ꝓmissione sustinuerant ꝑfidie sue cōfusione turbati sūt: qꝛ eū quē ad ereptionē suā venire crediderāt: mortalem videbant. Qui igit in porta stat sicut supius dictū est ex quadā ꝑte foris: ex quadā vero ꝑte intus videt. Unde nec ipsa iudeorū ꝑfidia sine diuine virtutis ostēsione est derelicta. Nā miracula eiꝰ vidētes: trahebant vt crederēt. Sȝ rursus passiones illiꝰ perpēdentes dedignabāt deū credere: quē carne mortalē videbāt: vnde factū est: vt de eius cognitione dubitarēt. Uidebāt enī esurientē. sitientē. comedentē. bibentē. lassescentē. dormientē. ⁊ purū hūc hominē esse estimabāt. Uidebāt mortuos suscitantē. leprosos mundantem. cecos illuminantē. demonia eijcientē. ⁊ esse hūc vltra homīes sentiebāt. Sȝ ipsa eius miracula in eorū corde cogitata: humanitas ꝑturbabat. Uñ sancta ecclesia sub spōse voce hūc apte iā videre desiderans. ait: En ipse stat post parietem nostrum. Cant. 2. Qui enī hūanis oculis hoc q̄ de mortali natura assumpsit ostendit. ⁊ in seipso inuisibilis ꝑmansit: in apto se videre querētibus quasi post parietē stetit. q̄a vidēdū se manifesta maiestate nō prebuit. Quasi enī post parietē stetit: qui humanitatis naturā quā assumpsit ostēdit. ⁊ diuinitatis naturā humanis oculis occultauit. Uñ ⁊ illic subdit. Respiciēs ꝑ fenestraȝ: ꝓspiciēs ꝑ cācellos. Ibidem. Quisquis enī ꝑ fenestras vel ꝑ cācellos respicit: nec totus latet: nec totus videt. Sic nimiruȝ redēptor noster ante dubitantiuȝ oculos factus est: qꝛ si miracula faciens nil ꝑtulisset vt hō: plene eis apparuisset deꝰ: ⁊ rursum hūana patiens si nulla fecisset vt deꝰ purus putaret hō. Sed qꝛ ⁊ diuina fecit ⁊ hūana ꝑtulit: quasi ꝑ fenestras vel ꝑ cācellos ad homines prospexit. vt deus et appareret miraculis: ⁊ lateret ex passionibus. ⁊ homo cerneretur ex passionibus: sed tamen esse vltra hominē ex mira

culis agnosceret. Sed quia vir iste stare
in porta dicit: querendũ nobis est: vtrũ fa
cie interius steterit? Qua in re si ea que sũt
premissa ⁊ subiuncta conspicimus: citius
qualiter steterit inuenim⁹. Prius enim
dicit: Erat quasi edificiũ ciuitatis vergẽ
tis ad austrum: ⁊ introduxit me illuc. Et
paulo post de eodem viro subdit.

Stabat autem in porta.

Statimqꝫ subiungitur.

Et locutus est ad me idẽ vir.]

Qui em̃ introducto propheta in edificiũ
stans in porta locutus est: ꝑfecto cõstat:
quia facie interius: ⁊ tergo exterius stetit
Sed introductus ꝓpheta cui vir stãs in
porta locutus est: ꝓculdubio faciẽ ad por
tã tenebat: vnde verba loquẽtis audiebat
Quid est ergo ꝙ vir interius aspicit: ꝓ=
pheta foris? Quid est ꝙ eiusdẽ viri faci=
es ad edificiũ: ꝓphete vero oculi ad por=
tã sunt: nisi ꝙ vnigenitus patris: iccirco
incarnatus est: vt nos ad spiritale edifici
um: idest ad sancte ecclesie fidẽ introdu=
ceret? Cuius oculi edificiũ suũ semꝑ aspi
ciũt: quia quantũ quisqꝫ in virtutibus ꝓ
ficiat: indesinẽter attendũt. Propheta ve
ro ad portã respicit: q̊a qui verba dei au=
dit: semꝑ oculos cordis ponere ad exitũ
debet: ⁊ sine cessatiõe meditari quãdo a ꝑ
senti vita exeat: atqꝫ ad eterna gaudia per
tingat. Propter hoc quippe incarnatus
est deus: vt nos introduceret ad fidem: ⁊
educat ad speciẽ visionis sue. Unde quo
qꝫ in sancto euãgelio loquit dicens: Per
me si quis introierit saluabitur: ⁊ ingre=
diet ⁊ egrediet: ⁊ pascua inueniet. Johis
10. Ingrediet videlicet ad fidẽ: egrediet
autem ad speciẽ: pascua vero inueniet in
eterna satietate. Hinc etiã psalmista ait:
Dñs custodiat introitũ tuũ ⁊ exitũ tuum.
ꝑs. 120. Custodit em̃ dominus vniuscu=
iusqꝫ anime introitũ quo intrat ad fidem:
exitũ quoqꝫ quo exit ad speciẽ: vt neqꝫ in=
trans ecclesiã erroribus supplantet: neqꝫ
ab hac tempali ad eternã exiẽs: ab antiq̃
hoste rapiat. Propter hũc vero egressuz
nostrũ quẽ quottidie debemus mẽte me=
ditari: apl's de redẽptori nostro loquit di
cẽs: Ut sanctificaret per suũ sanguinẽ po
pulũ: extra portã passus est. Heb. 8. Ex
eamus ad eũ exta castra: improperiũ eius
portãtes. Ibidẽ. Non em̃ hic habemus
manentẽ ciuitatẽ: sed futurã inquirimus
Uir itaqꝫ qui apparuit: in porta stetit: at=
qꝫ ita locutus est: quia mediator dei ⁊ ho
minũ xp̃s iesus in ip̃o quoqꝫ passiõis sue
tempe precepta vite discipulis dedit: vt
hi qui in eũ credũt ad portã semper respi=
ciãt: ⁊ passionẽ eius sollicita cõsideratiõe
pensantes: a suo quoqꝫ exitu cordis ocu=
los nõ auertant. Nos quoqꝫ cũ iam clau=
stra carnis despicere: mortalitatis nostre
angustias per immortalitatis desideriũ
trãsire: ad supne lucis libertatẽ tendere:
ad celestis patrie gaudia anhelare cepe=
rimus: ad portã oculos tenemus: quia
dum a sacramẽtis tempalibus trãsire ad
eterna cupimus: quasi iã presenti vite ter
ga dedim⁹: ⁊ cordis faciẽ in desiderio nr̃i
exitus habem⁹. Scriptũ q̊ppe est. Corp⁹
qd̓ corrumpit aggrauat animã: ⁊ depri=
mit terrena inhabitatio sensũ multa cogi
tantẽ. Sapieñ. 9. Si itaqꝫ per cõtempla=
tionẽ iaz mentẽ extra carnis angustias tẽ
dimus: adhuc tamẽ in sacramẽtis que co
gnouimus: ip̃a carnali angustia intra por
tã tenemus. Sepe nãqꝫ animus ita in di
uina ꝯtemplatiõe suspendit. vt iam se per
cipere de eterna illa libertate quã oculus
nõ vidit: nec auris audiuit aliq̃d per quã
dam imaginẽ letet. Esaie. 64. 1. Corint.
11. Sed tamen reuerberatus põdere mor
talitatis ad ima relabit quibusdã pene sue
vinculis ligatus tenet. Porte igit inten
dit qui vere libertatis sue gaudia cõspicit
iamqꝫ ex ire cõcupiscit: sed adhuc nõ va=
let. Hinc est ergo ꝙ hebraicus populus
de egypti seruitute liberatus: cũ loquẽte
deo columnã nubis cerneret: vnusquisqꝫ
in tabernaculi sui foribus stabat ⁊ orabat
Exod. 33. De quib⁹ paulo superius dicit
Cum egrederet moyses ad tabernaculũ
surgebat vniuersa plebs: ⁊ stabat vnus=

quisq̧ in ostio papilionis sue. Ibidē. Ibi
etenī stamus vbi mētis oculos fugimus.
Unde helias ait. Uiuit dn̄s in cuiꝰ cōspe
ctu sto. 3. Regū. 17. Ibi vtiq̧ stabat vbi
cor̄ fixerat. Quid est autē populū colūnā
nubis aspicere ⁊ in tabernaculi sui foribꝰ
stare atq̧ orare: nisi ꝙ hūana mēs cū su-
periora illa atq̧ celestia vtrūq̧ in enigma
te cōspicit: iā claustra habitatiōis corpo-
ree ꝑ subleuatā cogitationē exit. atq̧ illū
humiliter adorat: cuiꝰ ⁊si videre substātiā
nō valet: iā tamē eiꝰ potentiā ꝑ illumina
tionē spūs miraт̄. Et cū moyses taberna-
culū ingrediт̄: eius terga populꝰ aspicit:
⁊ in papilionū suorū ostijs cōsistit. Qz cū
sanctꝰ quisq̧ predicator alta de deo loq̄-
tur: supne habitatiōis iā vtrūq̧ taberna-
culū ingrediт̄. Cuiꝰ p̄dicatōis infirmi q̄q̧
⁊ si virtutē plene pēsare nō possunt: tn̄ ve
lut terga aspiciūt: qz postrema q̄ preualēt
ꝑ intellectū sequunт̄. Sz in ipsis quoq̧ q̄
minꝰ cape sufficiūt: iā de suis papilionibꝰ
quasi exeūt atq̧ ī ostijs stāt: qz ⁊ habitacu
la carnis relinquere. ⁊ ad illa eterne vite
gaudia q̄ audiūt ꝓgredi conanт̄. Hinc ē
etiā ꝙ helias cū vocē dn̄i secū loquentis
audiret in spelūce sue ostiū stetisse descri-
biт̄ ⁊ faciē velasse. 3. Regū. 29. qz cū ꝑ cō
tēplationis gratiā vox supne intelligētie
fit in mēte: totꝰ hō iā intra speluncā nō ē.
qz animū carnis cura nō possidet: sed stat
in ostio: qz mortalitatꝭ angustias exire me
ditaт̄. Sz iā qui in ostio spelūce ꝯsistit et
verba dei ī aure cordis ꝑcipit: necesse est
vt faciē velet: qz dū ꝑ supernā gratiaz ad
altiora intelligēda ducimur: quāto subti-
lius leuamur tāto sempꝑ ad humilitatem
nosmetipsos intellectu nostro p̄mere de-
bemꝰ. ne conemur plꝰ sape ꝙ̄ oportet sa-
pere. Ro. 12. sed sape ad sobrietatem. ne
dū nimis īuisibilia discutimꝰ aberremꝰ.
ne ī illa natura corporea corpei lumīs ali-
quid queramꝰ. Aurē enī intēdere ⁊ faciē
operire: est vocē interioris substātie audi
re ꝑ mentē: ⁊ tamē ab omni specie corpo-
rea oculos cordis auertere. ne quid sibi in
illa corpale animus fingat que vbiq̧ tota
⁊ vbiq̧ in circūspecta est. Nos itaq̧ fra-
tres charissimi qui iā ꝑ redēptoris mortē
ac resurrectionē atq̧ ad celos ascensionē
gaudia eterna didicimꝰ: qui ī testimonio
diuinitatis eius apparuisse exterꝰ ciues
nostros angelos illiꝰ scimꝰ. cōcupiscamꝰ
regem. desideremus ciues quos cognoui
mus. atq̧ ī hoc sancte ecclesie edificio stā
tes oculos in porta teneamꝰ. demus ter-
ga mētis huic corruptioni vite tēporalis.
intēdamus cordis faciē ad celestis patrie
libertatē. Sed ecce adhuc multa sūt que
nos de cura vite corruptibilis premunt.
Qz ergo ꝑfecte exire nō possumꝰ: saltem
in spelūce nostre ostio stemꝰ exituri q̄n̄q̧
ꝓspere ꝑ gratiā redēptoris nostri. Qui
viuit ⁊ regnat cū patre in vnitate spūssan-
cti. per om̄ia secula seculorū. Amen.

Explicit omelia. XIII.

Incipit Omelia. XIIII. que exponit capitulum. XL. ab illa ꝑte: fili homis vide oculis tuis: vsq̧ ad illam ꝑtem. Et venit ad portā que respiciebat ad vitam orientalem.

NE quidā me fortasse tacita co-
gitatione reprehēdāt: qui Eze
chielis ꝓphete tā ꝓfunda my
steria a magnis expositoribus
intētata discutere p̄sumo: qua mēte id fa-
ciā agnoscāt. Nō eniz hoc temeritate ag-
gredior: sz hūilitate. Scio enī qz plerūq̧
multa in sacro eloquio que solꝰ intellige-
re nō potui: corā fratribꝰ meis positꝰ ītel-
lexi. Ex quo intellectu ⁊ hoc quoq̧ intel-
ligere studui: vt scirem ex quorū mihi me
rito intellectus daretur. Patet eniz quia
hoc mihi ꝓ illis datur: quibus mihi pre-
sentibus daт̄. Ex qua re largiēte deo agi-
tur: vt sēsus crescat ⁊ elatio decrescat dū
propter vos disco quod inter vos doceo.
Quia verū fateor: plerūq̧ vobiscum au-
dio quid dico. Quicquid ergo in hoc ꝓ-

pheta min⁹ intellexero: mee cecitatis est. si quid intelligere apte potuero: ꝛ diuino munere vestre venerationis. Sepe enim per omnipotētis domini gratiā in ei⁹ eloquio quedam intelligūtur melius: cuȝ sermo dei secretius legitur. atqꝫ animus culparum suaruȝ conscius dum recognoscit qđ audierit: doloris se iaculo percutit: et compūctionis gladio transfigit: vt nihil ei nisi flere libeat: ꝛ fluentes fletuū maculas lauare. Inter que etiā aliquando ad sublimiora contemplāda rapitur: ꝛ in eorum desiderio suaui fletu cruciatur. Dolet sese hic esse anima vbi adhuc prostrata per infirmitatem iacet: atqꝫ illic adhuc nō esse vbi illuminata fortiter vigeat: ꝛ iā mētis oculū ad mortalitatis tenebras nō reducat. Hinc itaqꝫ hic ardor nascitur in mente: luctus oritur ex ardore. Et q͂ inherere celestib⁹ necdū valet: feruore suo in lachrymis fessa requiescit. Sed aliud est cum de vnius profectu res agitur: aliđ cum de edificatione multorū. Ea itaqꝫ doctrine sermone largiente deo proferenda sunt: que vitam audientiū moresqꝫ componant. Nunc ergo quicquid nos ad studium bone operaiionis edificet: in ꝓphete verbis sicut cepimus exequamur.

Fili hominis vide oculis tuis ꝛ auribus tuis audi.

Ad testimonium spiritalium rerum deducto: quid est q͂ cum dicitur vide oculis additur tuis. ꝛ cuȝ subditur audi aurib⁹: adiungitur tuis? Sed sciendū quia oculi atqꝫ aures corporis adsunt etiam carnalibus: eisqꝫ sunt in vsu rerum que corporaliter videntur. Oculi vero atqꝫ aures cordis solūmodo spiritalium sunt. qui inuisibilia per intellectum vidēt: ꝛ laudem sine sono audiunt. Has omnipotens dominus aures querebat cum diceret. Qui habet aures audiendi audiat. Luce. 8. Quis nanqꝫ in illo populo esse tunc poterat: qui aures corporis non haberet? Sed cum dicitur qui habet aures audiēdi audiat: aperte monstratur q͂ illas aures quereret quas omnes habere non poterant. Dicatur ergo.

Fili hominis vide oculis tuis: ꝛ auribus tuis audi.

In priori autem locutionū nostrarū parte iam diximus: cur propheta quotiēs ad videnda spiritalia ducitur: filius homīs appellatur. Sed ne hoc mente excesserit breuiter replicabo. Quia in hac appellatione memoratur semper quidē ex infirmitate: ne extollatur de contēplationis magnitudine. Et notandū quia diuersa sunt vt dicatur. oculis tuis vide: auribus tuis audi. ꝛ tamen filius hominis vocet. Sed per hec verba quid ei aliud aperte dicit: nisi spiritalia spiritaliter aspice: ꝛ tamē infirmitatis tue memorare? Hinc est etiam qđ plerūqꝫ qui plus in contemplationem rapitur: contigit vt amplius in tētatione fatigetur. Sicut quibusdā sepe contingere bene proficientib⁹ solet. quorū menteȝ dum aut cōpunctio afficit: aut contemplatio sup semetipsum rapit. Statim etiā tētatio sequitur ne de his ad que rapta est extollatur. Nam cōpunctione vel contēplatione ad deum erigitur: sed tētationis sue pondere verberatur ad semetipsam. quatinus tētatio aggrauet: ne contemplatio inflet. ꝛ item contēplatio eleuet: ne tētatio demergat. Si enim sic contemplatio attolleret vt tētatio funditus deesset: in superbia animus caderet. Et si sic tētatio premeret vt contemplatio non leuaret plene in culpa laberetur. Sed mira dispēsatione in quodam medio anima liberat. vt neqꝫ in bonis superbiat: neqꝫ in malis cadat. Unde ꝛ per beatum Job de domino dicitur. Et aquas appendit mensura. Job. 28. Aquas quippe deo mensura appendere est inter prospera ꝛ aduersa. inter dona ꝛ temptationes. inter summa et infima animarum sensum humilitate custodire. Sic etiam Helyas ignem de celo deposuerat: aquas celo liga-

merat: ⁊ tamē pauore vnius mulieris territus per deserta fugebat. 3. Regū. 18. et 19. et. 4. Regū. 1. Apparet fugiēti angelus: cibum prebet: quia longū iter restat p̄dicit: ⁊ tamen timorē de corde nō excutit: quia in corde ꝓphete mentis magna erat custodia fortitudinis illa infirmitas timoris. Sequitur.

Pone cor tuū in omnia que ego ostendā tibi: quia vt ostendatur tibi adductus es huc. Adnuncia omnia que tu vides domui israhel.]

Pone cor tuū. Ac si dicat: Considera: quia vt ostendant tibi adductus es huc. Et annūcia om̄ia que vides Ad hoc ideo es adductus huc: vt videas. Et ideo vides: vt adnūcies. Quia quisquis spiritalia vidēdo ꝓficit: oportet vt hec loquēda etiā alijs ꝑtinet. Uidet quippe vt annūciet qui ideo qđ in se ꝓfecerit: ⁊ predicādo de ꝓfectu ꝓximi curā gerit. Unde et alibi scriptū est. Qui audit: dicat veni. Apocal. 22. Cui em̄ iam vox vocātis dei efficit: in corde necesse est vt ꝓximi per p̄dicatōis officiū erumpat in voce. Et iccirco aliū vocet: quia iam ip̄e vocatus est. Unde ⁊ spōsus quoqꝫ in cāticis canticoꝝ loquit dicens: Que habitas in ortis amica: ausculta: fac me audire vocē tuā. Canticoꝝ. 8. In ortis em̄ sancta ecclesia. In ortis vnaqueqꝫ anima habitat: que etiā viriditate spei est ⁊ bonoꝝ operū repleta. Sicca quippe spes est huiꝰ seculi: qꝛ omnia que hic amant: cū festinatiōe marcescūt. Et petrus nos ap̄lus festinare admonet dicēs: In hereditatē incorruptibilē: incontaminatā: immarcessibilē. 1. Petri 1. Que ergo in ortis habitat: oportet vt sponsū suū vocem suā audire faciat: idest canticū bone predicatiōis emittat: in qua ille delectet quē desiderat: quia amici auscultāt: videlicet om̄es electi: quia vt ad celestē patriam reuiuiscāt: verba vite audire desiderant. Sed iam ꝓpheta ea nobis que vidit aperiat. Sequit.

Et ecce murus forinsecus in circuitu domus vndiqꝫ.]

Plerūqꝫ in sacro eloquio ex protectiōis sue munimīe murus dici ip̄e incarnatus dn̄s solet: sicut de sctā ecclesia ꝑ ꝓphetā dicit: Ponet in ea murus ⁊ antemurale. Esaie. 26. Ipse em̄ nobis murus est: qui nos vndiqꝫ custodiendo circūdat. Antemurale autē muri nostre ꝓphete oēs fuerūt: qui priusq̄ dn̄s appareret in carne ad construendā fidē: ꝓphetando missi sunt. In sancta ergo ecclesia dn̄s murus nobis ⁊ ꝓphete eius antemurale sūt positi. Qꝛ ad nos quos ip̄e perfecte ꝓtegit: etiā prophetaꝝ verba in fidei constructionē venerūt. Unde ⁊ bene prius murus ⁊ post antemurale ponit: quia vocati ex gentibus nisi prius dn̄m cognosceremꝰ: ꝓphetarū illiꝰ dicta minime suscepissemꝰ. Et notādū q̄ iste murꝰ spiritalis edificij esse forinsecꝰ dicit. Murꝰ quippe qui ad munitionē edificij cōstruit: nō interiꝰ sꝫ exteriꝰ poni solet. Quid ergo necessariū fuit vt diceret forinsecꝰ: dū nunq̄ poni muros intrinsecꝰ soleat: qꝛ necesse ē vt exteriꝰ positus ea q̄ intus sunt: defendat. Sꝫ in hoc verbo: quid apte nisi ipsa dn̄ica incarnatio demōstrat: Murꝰ enī nobis intꝰ ē deus: murꝰ vero foris ē deus homo. Unde ⁊ ꝑ quendā ꝓphetā dicit. Existi in salutē populi tui: vt saluos facies christos tuos. Abac. 3. Iste etenī murꝰ incarnatus: vicꝫ dn̄s murꝰ nobis nō esset: si forinsecꝰ non fuisset. Qꝛ intꝰ nos nō ꝓtegeret si exteriꝰ nō appareret. Sed neqꝫ hoc negligenter pretereundū est qđ idē murꝰ positꝰ dicit incircuitu domꝰ vndiqꝫ. Domꝰ q̄ppe dei nō soluꝫ angeli sancti de quibꝰ psalmista ait: Dn̄e dilexi decorē domꝰ tue: ⁊ locuꝫ tabernaculi glorie tue. p̄s. 29. Sed etiaꝫ nos sumꝰ quorū mētes inhabitare dignatur. Et murꝰ iste vndiqꝫ incircuitu domꝰ est: qꝛ vnigenitꝰ patris q̄ sursum est firmitas angelorū: ipse deorsum factus est redemptio hominū. Illis fortitudo ne ca=

dant:nobis adiutoriū vt surgam⁹ post ca
sum. Si vero ꝑ domū dei hoc loco sola re
demptorū hominū multitudo signat: vn-
diqꝫ nobis domin⁹ ꝛ per circuitū murus
est. qꝛ vt nos ꝑfecte custodiret oīa q̄ do-
cuit ostēdit. Sicut scriptū est. Que cepit
Jesus facere ꝛ docere. Act. I. Quia eniz
nos vocare ad celestē patriā venit:nimirꝫ
despicere nos bona transitoria docuit: et
mala tēporalia nō timere. Unde ꝛ obpro
bria despexit. iniurias pertulit. mortē nō
timuit. crucis patibulū non refugit. ꝛ cuz
hunc voluissent rapere ꝛ regē constituere
stati fugit. Quid nobis aliud his exem
plis innuens:nisi vt debeam⁹ huius mū-
di ꝛ aduersa nō metuere: ꝛ prospera vita-
re? Qꝛ plus plerūqꝫ eius bona occupant
animū: q̄ mala perturbēt. Ante passionē
vero suā contumelias audiuit:nec tamen
cōtumelias reddidit. Traditorē suū diu
tacitus pertulit:ei ficte salutāti dare oscu
lum nō recusauit. Suscepit mortē ne mo-
ri timeremus. Ostēdit resurrectionez:vt
nos resurgere posse crederem⁹. Post pas
sionē quoqꝫ suā de his qui se crucifixerāt
ad fidei gratiā vocauit: donū pro iniqui-
tate reddidit. Qui ergo nos exemplo suo
de omnibus instruxit:murus nobis ꝑ cir
cuitū ꝛ vndiqꝫ factus est. Se quit.

B Et in manu viri calamus mensure sex cubitorū ꝛ palmo.

Preterita lectione iā diximus:quia per
calamū scriptura sacra signatur. Qui ca-
lamus mēsure esse dicit. quia in ipsa om-
nem vite nostre actionē metimur. vt scili-
cet videam⁹ vel q̄tum proficim⁹:vel q̄-
tum longe a profectu discamus. Nam se-
pe aliquid agētes:iam cuiusdā meriti es-
se nos credimus:sed cum ad verba dei re
currimus: precepta sublimia audim⁹:ibi
cognoscimus q̄tum a perfectione minus
habeamus. Calamus ergo mensure ē:q̄a
per manus scribentiū vita mensuratur au
ditorum. Qui calamus in manu viri ꝛ es
se dicitur:siue quia sacrū eloquium in po
testate est mediatoris dei ꝛ hominum ho-
minis christi Jesu:seu certe quia hoc qđ
scribi voluit operando cōpleuit. Idē ve-
ro calamus sex cubitorū ꝛ palmo esse de-
scribitur. Due eteni vite sunt in quibus
nos omnipotēs deus per sacrū eloquium
erudit. Actiua videlicet ꝛ contēplatiua.
Et per sex cubitos quid aliud q̄ actiua vi
ta exprimitur? Quia sexto die perfecit de
us omnia opera sua. Palmus vero q̄ su-
per sex cubitos esse dicit iam de septimo
est:sed tamē cubitus nō est. Actiua ergo
vita signatur ꝑ sex cubitos. ꝯtēplatiua ꝑ
palmū. Quia illā opere perficim⁹ de ista
vero etiā cū cor tendimus vix parū aliq̄d
attingere valemus. Actiua eni vita ē pa-
nem esurienti tribuere. verbo sapiētie ne
scientē docere. errantē corrigere. ad hu-
militatis viā superbientē proximū reuoca
re. infirmitatis curā gerere. Que singulis
quibusqꝫ expediūt dispensare: ꝛ cōmissis
nobis qualiter subsistere valeant prouide
re. Contemplatiua vero vita est charitatē
quidem dei ꝛ proximi tota mente retine-
re:sed ab exteriore actione quiescere. So
li desiderio conditoris inherere. vt nil iaz
agere debeat. sed calcatis curis omnibus
ad videndā faciem sui creatoris anim⁹ in
ardescat. Ita vt iam nouerit carnis corru
ptibilis pondus cū merore portare:totis-
qꝫ desiderijs appetere illis hymnidicis
angelorū choris interesse. admi sceri cele-
stibus ciuibus. de eterna in cōspectu dei
incorruptione gaudere. In palmo itaqꝫ
manus ꝛ digiti tendunt. Sed parū quid
de mensura cubiti per palmū contingitur
quia quantolibet amore animus ardeat:
quātalibet virtute se in domino ꝛ cogita-
tione tetēderit:nō iam qđ amat perfecte
videt:sed adhuc inchoat videre qđ amet
Quia sicut fortissimus predicator dicit.
Uidemus nūc per speculuz in enigmate:
tunc autez facie ad faciem: I. Cor. 13. Et
nunc cognosco ex parte:tunc autē cogno-
scam sicut ꝛ cognitus sum. De septimo er
go cubito palmū tangimus:qui in hac vi
ta positi contēplationis intime sola initia
degustamus. Actiua autē vita quia per-

fecte teneri potest. ⁊ sexto die homo est cō-
ditus qui bona debet operari: sex cubitos
calamus habet. Bene has vtrasq; vitas
due ille mulieres signauerūt: martha vi-
delicet ⁊ Maria. quarū vna satagebat cir-
ca frequens ministeriū. alia vero sedebat
ad pedes dei: ⁊ audiebat verba de ore ei-
us. Luce. 10. Cūq; contra sororē martha
quereretur ꝙ se adiuuare negligeret: re-
spōdit dominꝰ dicens. Martha occupa-
ris ⁊ satagis multa. Porro vnū est neces-
sariū. Maria autē optimam ꝑtem elegit:
que nō auferetur ab ea. Ecce pars Mar-
the nō reprehēditur: sed marie laudatur.
Neq; enī bonā ꝑtem elegisse Mariā di-
cit: sed optimā. vt etiā pars marthe indi-
caretur bona. Quare aūt pars Marie sit
optima subinfert᷑ cū dicitur. Que nō au-
feretur ab ea. Actiua etenī vita cū corpo-
re deficit. Quis enim in eterna patria pa-
nē esurienti porriget: vbi nemo esurit: po-
tum tribuat sitiēti vbi nemo sitit. Quis
mortuū sepeliat vbi nemo morit᷑: Cū pre-
senti ergo seculo vita aufert᷑ actiua. Con-
templatiua autem hic incipit vt in celesti
patria perficiat᷑. Quia amoris ignis qui
hic ardere inchoat: cū ipsum quē amat vi-
derit in amore ipsiꝰ: ampliꝰ ignescit. Cō-
tēplatiua ergo vita minime aufert᷑. quia
subtracta presentis seculi luce perficitur.
Has vtrasq; (sicut ⁊ ante nos dictuz est)
due beati iacob mulieres signauerūt. lia
videlicet ⁊ rachel. Geñ. 29. Lia quippe
interpretat᷑ laboriosa. rachel vero ouis vl'
visum principiū. Actiua autē vita labori-
osa est. qꝛ desudat in oꝑe. Contēplatiua
vero simplex ad solū videndū principium
anhelat. videlicet ipm̄ qui ait. Ego sum
principiū: ꝓpter qđ ⁊ loquor vobis. Joh.
8. Beatꝰ autē iacob rachel quidē concu-
pierat: sed in nocte accipit liam. Qꝛ vide-
licet oīs qui ad deū cōuertit᷑. contemplati-
uaz vitā desiderat: quietem eterne patrie
appetit. sed priꝰ necesse est: vt in nocte vi-
te p̄ntis operet᷑ bona q̄ pōt. desudet in la-
bore: id est liam accipiat: vt post ad vidē-
dum principium in rachel amplexibus re-
quiescat. Erat autē rachel videns ⁊ steri-
lis. Lia autem lippa: sed fecūda. Rachel
pulchra ⁊ infecūda. Quia contēplatiua
vita speciosa est in aīo. sed dum quiescere
in silētio appetit filios nō generat ex pre-
dicatione. Videt ⁊ nō parit: quia quietis
sue studio minus se in aliorū collectione
succendit. Et q̄tum introrsus conspicit:
aperire alijs predicādo non sufficit. Lia
vero lippa ⁊ fecūda est. qꝛ actiua vita duz
occupat᷑ in opere minus videt. sed dūmo-
do per verbū: mō per exemplū ad imitati-
onē suā proximos accendit: multos in bo-
no opere filios generat. Et si in contēpla-
tione mentē tendere nō valet: ex eo tamē
ꝙ agit exterius gignere sequaces valet.
Recte ergo in mensura calami prius sex
cubiti ⁊ postmodū palmus dicit᷑. quia an-
te actiua agitur: vt ad cōtemplatiuā post-
modū veniat᷑. Sed sciendu3 est quia sicut
bonus ordo viuēdi est vt ab actiua in con-
templatiuā tendatur: ita plerūq; vtiliter
a contēplatiua animus ad actiuā reflecti-
tur. vt per hoc qđ contēplatiua mentem
accenderit: ꝑfectius actiua teneatur. De-
bet ergo nos ⁊ actiua ad contemplatiuaz
transmittere: ⁊ aliquādo tamē ex eo ꝙ in-
trorsus mente conspeximus: ad actiuam
melius contemplatiua reuocare. Unde ⁊
idē Jacob post Rachelis amplexꝰ ad lie
redijt: qꝛ ⁊ post visum principiū laborio-
sa vita boni operis nō est funditus deserē-
da. Est autē in contēplatiua vita magna
mentis contētio: cum sese ad celestia eri-
git. cum in rebus spiritalibus animū ten-
dit. cum transgredi nitit᷑ omne qđ corpa-
liter videt᷑. cū sese angustat vt dilatet. Et
aliquādo quidē vincit: ⁊ reluctātes tene-
bras sue cecitatis exuperat. vnde in circū-
scripto lumine quiddā furtim ⁊ tenuiter
attingat. Sed tamē semetipsam protinꝰ
verberata reuertit᷑. atq; ab ea luce ad quā
respirando transijt: ad sue cecitatis tene-
bras suspirando atq; lamentando redijt.
Qđ bene sacra historia designat: que bea-
tum Jacob cum angelo luctatum narrat.
Cum enī ad parentes proprios rediret:

in via angelum inuenit cum quo in lucta
magnũ certamen habuit. Gen̄.32. Is enī
qui certat in luctamine aliquãdo superio
rem se: aliquãdo vero eũ cũ quo contẽde-
rit inferiorẽ inuenit. Designãt autẽ ange
lus dn̄i ⁊ iacob qui cum angelo contẽdit
vniuscuiusqꝫ ꝑfecti viri animã: ⁊ in ꝯtem
platiõe eã positã exprimũt. Que videlicꝫ
cũ contẽplari deũ nitiꝛ: velut in quodam
certamine posita modo quasi exupat. qꝛ ī
telligẽdo ⁊ sentiẽdo de incircũscripto lu-
mine aliquid degustat. mõ succũbit: qꝛ ⁊
degustãdo iterũ deficit. Quasi ergo vin-
citur angelꝰ: quãdo intellectu intimo ap-
prehẽdiꝛ deus. Sꝫ notandũ ꝙ idẽ victꝰ
angelus neruũ femoris iacob tenuit. eũqꝫ
marcescere statim fecit. atqꝫ ab eo Jacob
tẽpore: vno claudicauit pede. qꝛ scꝫ omni
potẽs deꝰ cũ iam ꝑ desideriũ ⁊ intellectũ
cognosciꝛ: omnẽ in nobis voluptatẽ car-
nis arefacit. Et qui priꝰ quasi duobꝰ pedi
bus innitẽtes. ⁊ deũ videbamur querere:
⁊ seculũ tenere. post agnitionẽ suauitatis
dei vnꝰ in nobis pes sanus remanet: atqꝫ
a lius claudicat. qꝛ necesse est vt debilita-
to amore seculi: cõualescat ad amorẽ dei.
Si ergo tenemꝰ angelũ vno claudicamꝰ
pede. qꝛ dũ crescit ī nobis fortitudo amo
ris intimi: infirmaꝛ ꝓculdubio fortitudo
carnis. Omīs quippe qui vno pede clau
dicat: soli illi pedi innititur quẽ sanuꝫ ha
bet. Quia ⁊ cui desideriũ terrenũ iaꝫ are-
factũ fuerit: in solo pede amoris dei tota
virtute se sustinet. Et in ipso stat. quia pe
dem amoris seculi quẽ ponere in terra cõ
sueuerat: iã a terra suspensum portat. Et
nos ergo si ad parentes ꝓprios: id est ad
spiritales patres redimus: teneamus in
via angelũ: vt suauitate intima apprehen
damus deũ. Contẽplatiue etenī vite ama
bilis valde dulcedo est: que super semet-
ipsam animã rapit. celestia aperit. terre-
na autẽ debere esse contẽptui ostẽdit. spi-
ritalia mẽtis oculis patefacit. corporalia
abscondit. Vñ bene ecclesia in cãticis cã-
ticorũ dicit. Ego dormio: ⁊ cor meũ vigi-
lat. Cant.2. Vigilanti etenim corde dor
mit. quia per hoc ꝙ interius contemplã
do proficit: ab inquieto foris opere quie
scit. Sed inter hec sciendũ est. quia ꝙdiu
in hac mortali carne viuitur: nullus ita in
virtute contẽplationis proficit: vt in ipso
in circũscripto luminis radio mentis ocu
los infigat. Neqꝫ enī omnipotẽs deus iã
in sua claritate conspiciꝛ sed quiddaꝫ sub
illa speculatur anima vnde refota profici-
at: ⁊ post ad visionis eius gloriam pertin
gat. Sic nãqꝫ Esaias cum se dominũ vi-
disse fatetur: dicẽs. Anno quo mortuus ẽ
rex Ozias: vidi dominũ sedentẽ super so
lium excelsum ⁊ eleuatũ. Esaie.6. Pro-
tinus adiũxit. Et ea que sub eo erãt imple
bant templũ. Qñ ozias rex supbus ac p̄-
sumptor moriꝛ: dn̄s videtur. quia cũ mun
di huius elatio a desiderio mẽtis occidiꝛ
tũc ipsa mens dei gloriã contẽplatur. Et
notandum ꝙ dominus super soliuꝫ excel
sum ⁊ eleuatum sedit. Quid nãqꝫ est eiꝰ
soliuꝫ: nisi creatura angelica vel humana
cui per intellectum quem dedit presidet.
Quod videlicet solium excelsum ⁊ eleua
tum dicitur. quia ⁊ natura humana ad ce
lestem gloriam eleuata proficit: ⁊ creatu-
ra angelica dũ multis spiritibus cadenti-
bus iam solidata est in celo ne cadat. inde
⁊ eleuata est. vnde ⁊ confirmata. Tem-
plum vero eius hoc est qđ solium. quia
eternus rex ibi habitat vbi sedet. Nos
ergo templum illius sumus: in quorum
mẽtibus habitare dignatur. Sed ea que
sub eo erant implebant templũ. quia q̄c-
quid de illo modo conspicitur adhuc non
est ipse: sed sub ipso est. Sic iacob ange-
lum vidit: ⁊ vidisse deũ fatetur. quia cum
ministeria eius conspicimus: iam multuꝫ
est quod super nosmetip̄os leuamur. No
tandũ vero ꝙ diciꝛ: implebãt templum.
quoniã ⁊ si angelꝰ apparet: infirme tamẽ
mẽtis desiderio satisfacit. vt si adhuc ma-
ius non potest: iã tamen minus qđ videt
admiretur. Ea ergo que sub eo sunt im-
plent templũ. quia sicut dictuꝫ est: ⁊ cum
mens in contemplatiõe ꝑfecerit non iam
quod ipse: sed id qđ sub ipso est ꝯtempla-

tur. In qua videlicet ꝯtemplatiōe iā quie
tis interne gustus contingit. Cuius quia
quedā quasi pars est: ⁊ ꝑfecta esse nō po=
test: recte in apocalipsi scriptū est. Factū
est silentiū in celo quasi media hora. Apo
cal. 8. Celū quippe est aīa iusti: sicut ꝑ ꝓ
phetā dominꝰ dicit: Celū mihi sedes est.
Et celi enarrant gloriā dei. p̄s. 102. et. 10
et. p̄s. 18. Cū ergo quies cōtemplatiē vi
te agit in mente: silentiū fit in celo: q2 ter=
renoꝝ actuū strepitus quiescit a cogitatio
ne: vt ad secretū intimū aurē animꝰ appo
nat. Sed q2 hec quies mentis esse in hac
vita perfecta nō potest: nequaꝙ̄ hora in=
tegra factū in celo silentiū dicit: sed quasi
media hora. Ut neqꝫ ip̄a media hora ple
ne sentiat: cum premittit quasi: quia mox
vt se animus subleuare ceperit: ⁊ quietis
intime lumīe perfundi: redeūte citius co=
gitationū strepitu de semetip̄o cōfundit:
et cōfusus cecat. Uita igit cōtemplatiua
que illic hora quasi media dicit: apud eze
chielē prophetā nō cubitus sed palmus
appellat. Ecce fratres carissimi dū vniuscuiusqꝫ
vite causas exp̄mere cupimꝰ pau
lolatius per excessum locuti sumus. Sed
bonis mentibus quibus vtraqꝫ radē vita
est agendū amabilis: esse nō debet ad au=
diendū grauis. Sequit.

¶ Et mensus est latitudinem edificij calamo vno: altitudinez quoqꝫ calamo vno.]

Omnipotēs deus qui nec in magnis tē
dit: nec in minimis angustat: sic de tota
simul ecclesia loquit: acsi de vna anīa lo=
quat. Et qd̄ sepe ab eo de vna aīa dr̄: nil
obstat si de tota simul ecclesia intelligat.
Latitudo itaqꝫ edificij ad charitatē perti
net: de qua psalmista dicit: Latū manda=
tum tuū nimis. p̄s. 118. Nil em̄ latius ꝙ̄
omnes in sinu amoris recipere: ⁊ nullas
odij angustias sustinere. Sic quippe lata
est charitas: vt in amplitudine dilectiōis
sue capere etiā inimicos possit. Unde et
precipit: Diligite inimicos vestros: bene
facite his qui oderūt vos. Math. 5. Con
siderandū quoqꝫ nobis est: quia latitudo
in eq̄litate: altitudo xp̄o in sublimitate tē
dit. Latitudo ergo pertinet ad charitatē
ꝓximi: altitudo ad intelligentiā cōtem=
platoris. Sed latitudo ⁊ altitudo edificij
vno calamo mensurat: q2 videlicet vna=
queqꝫ aīa quantū lata fuerit in amore ꝓ=
ximi: tantum ⁊ alta erit in cognitiōe dei.
Dū em̄ se per amorē iuxta dilatat: per co=
gnitionē supius exaltat. Et tantū sup se=
metip̄am excelsa fit: quantū se iuxta se in
ꝓximi amorē tendit. Et quia edificiū qd̄
inhabitat deus ⁊ angelica simul ⁊ huma=
na natura ꝑficit: per hoc qd̄ angelica crea
tura sursum est ⁊ hūana adhuc deorsū: po
test per latitudinē atqꝫ altitudinē edificij
vtraqꝫ hec creatura signari. Quia ista ad
huc in imis degit: illud vero in sublimi=
bus permanet. Sed vno calamo mēsurat
vtraqꝫ: q2 humilitas hoim̄ q̄nqꝫ ad equa
litatē perducit angeloꝝ. Un̄ scriptū est.
Neqꝫ nubēt neqꝫ nubent: sed erunt sicut
angeli dei in celo. Math. 22. Mar. 12.
Luce. 20. Et vn̄ per iohannē dicit: Mē=
sura hoīs que est angeli. Apoca. 21. Q2
vsqꝫ ad illā altitudinē glorie homo perdu
cit: in qua solidatos se angeli letant. La
titudo ergo edificij tāta est quāta ⁊ altitu
do: q2 electi quiqꝫ qui mō in imis laborāt
q̄nqꝫ illis beatissimis spiritibꝰ non erunt
inequales. Sed nos inter hec redeamus
ad mentē: ac totis medullis cordis deū di
ligamus ⁊ ꝓximū. Dilatemur in affectu
charitatis: vt exaltemur in gloria celsitu=
dinis. Cōpatiamur per amorē ꝓximo: vt
coniūgamur per cognitionē deo. Conde
scēdamus fratribus minīs in terra: vt co
equemur angelis in celo. Quia vir q̄ sua
imagine redemptorē signat: mēsus est la
titudinē edificij calamo vno: altitudinez
quoqꝫ calamo vno. Nunc igit merit mo=
res: pensat opera: cogitatiōes cōsiderat:
vt sine fine postmodum retributionē red=
dat Jesus xp̄us vnigenitus patris. Qui
cū eo viuit ⁊ regnat in vnitate sp̄ūssancti
per oīa secula seculoꝝ. Amen.

Explicit Omelia. XIIII.

Incipit Omelia. XV. que ex
ponit litteram in capitulo. XL.
ab illa parte. Et venit ad portã
que respiciebat ad viam orien-
talem: vsq ad illam partẽ in eo-
dem capi. Et mensus est vesti-
bulũ porte octo cubitoꝝ.

A
Tir cuius calamus mensure in
manu eius describit: venit ad
portã que respiciebat ad viam
orientalẽ. Quis vero aliꝰ por
te huius appellatiõe signat: nisi ipse dñs
ac redemptor noster: qui nobis ianua fa-
ctus est regni celestis? Sicut ipẽ ait: Ne
mo venit ad patrẽ: nisi per me. Sed cum
eundẽ viruz lineis indutũ figurã domini
tenere dixerimꝰ: querendũ nobis est qua
ratiõe conueniat: vt idẽ dñs ꝛ per virum
designari valeat ꝛ per portã: dum vir ve-
niat ad portã? Nunquid nã ipse venit ad
semetipm? An ita est: quia ꝛ in euãgelio
ipse testat dicens: Qui nõ intrat per osti
um in ouile ouiũ: sed ascendit aliũde: ille
fur est ꝛ latro? Joh. 10. Qui autẽ intrat
per ostiũ pastor est ouiũ. Et paulopost di-
cit: Ego sum ostiũ. Atq iterũ subiũgit.
Ego sum pastor bonus. Si ergo pastor in
trat per ostiũ: ipse est ostiũ: ipẽ pastor: ipẽ
ꝓculdubio intrat per semetipm. Ecce dũ
ezechielis sensum enodare cupimus: de
euãgelio etiã questionẽ ligamus. Que-
rendũ nobis itaq est qualiter ꝛ ipẽ intret
ꝛ per semetipm intret. Dñs em̃ ac redem
ptor noster cũ sancta ecclesia quã redemit
ſm carnẽ vna substãtia est: paulo attestã-
te qui ait: Adimplebo ea que desunt pas-
sionũ xpi in carne mea: ꝓ corpore eius qḋ
est ecclesia. Colos. 1. Ephes. 1. Huiꝰ ca-
pitis corpus ecclesia est: ꝛ huiꝰ corporis
caput xps. De quo suo capite exultat cor
pus: id est sancta ecclesia: cũ per psalmi-
stã dicit: Nunc autẽ exaltauit caput meũ
super inimicos meos. ps. 26. Quia em̃
quãdoq ipsa etiã exaltanda est: iam nũc
caput suũ sup inimicos suos exaltatũ gau
det in celis. Cum ergo electi quiq ad vi-
tam perueniũt: quia mẽbra eius per eũ in
trãt ad eum: ipẽ per se, intrat ad se. Ipse
em̃ in suis mẽbris est qui intrat: ipse ca-
put ad quod intrantia mẽbra perueniũt.
Quod ezechiel ꝓpheta multipliciter in
sinuat: qui virũ venisse dicit portã: ꝛ que
eadẽ porta sit ostendit dicẽs:

Que respiciebat ad viaz ori
entalem.]

Ipse etem̃ nobis est via: qui dixit: Ego
sum via veritas ꝛ vita. Joh. 18. Ipse eti-
am oriẽtalis via de quo scriptũ est. Ecce
vir oriens nomen eius. Zacha. 6. Porta
ergo viã oriẽtalẽ respicit: quia illũ signat
qui nobis iter ad ortũ fecit luminis. Po
test etiã porte nomĩe vnusquisq predica-
tor intelligi: quia q̃squis nobis ianuã re-
gni celestis ore suo aperit porta est. Un-
de ꝛ duodecim porte vel in iohãnis apo-
calipsi: vel in extrema huius prophete vi
sione describunt. Apocal. 21. Potest eti
am porte nomĩe scripture sacre sciẽtia nõ
incõuenienter intelligi. Que duz nobis
intellectũ aperit: celestis regni ianuã pan
dit. Possumus porte nõie ꝛ fidẽ accipe-
re: quã primã contingimus: vt ad virtu-
tum edificia intremus. Unde hic aperte
subiungitur.

Et ascendit per gradus eius.

Quid em̃ gradus sunt huiꝰ porte: nisi
merita virtutũ? Siue eniz in cognitionẽ
mediatores dei et hominũ hois iesu xpi:
seu in sciẽtia diuini eloquij seu in ipa fide
quã de illo accipimus: quibusdã gradibꝰ
ad altiora incremẽta peruenimꝰ. Nemo
em̃ repente fit summꝰ: sed in bona cõuer
satiõe a minĩs quisq inchoat: vt ad ma-
gna perueniat. De his gradibus per psal
mistã dicit: Deus in gradibus eius dino
scit dum suscipiet eã. ps. 47. Dum em̃
sanctã ecclesiã dominꝰ suscipit: in gradi-
bꝰ eius dinoscit: quia eius gloria per il-
lius incrementa declarat. Quantũ enim
sancta ecclesia ascẽdendo profecerit: tan-
tũ deus hoĩbus ex eius virtutibus in-

notescit. De his quoq₃ gradibus beatus
iob loquitur dicens: Per singulos gra-
dus meos pronunciabo illum. Job. 31.
Omnipotentem quippe dominũ per sin-
gulos gradus suos pronũciat: qui per in
crementa virtutũ que cepit ei semper lau
dẽ sue pietatis reddit. Si quidã gradus
in cordis ascensiõe nõ essent: psalmista nõ
diceret: Ambulabũt de virtute in virtutẽ
Ps. 63. Nec mirũ fide virtute in virtutẽ
gradus sũt: quãdo vnaqueq₃ virtus qua-
si quibusdã gradibus agiṫ: ⁊ sic per incre
mẽta meritoꝝ ad summa perduciṫ. Alia
nãq₃ sunt virtutis exordia: aliud ꝓfectꝰ
aliud perfecti. Si eñ ⁊ ip̄a fides ad perfe
ctionẽ suam nõ quibusdã gradibus duce
reṫ: sancti ap̄li minime dixissent. Adau-
ge nobis fidẽ. Luce. 17. Et quidã venit
ad iesum qui curari voluit filiũ suũ: sed re
quisitus an crederet: respõdit: Credo do
mine: adiuua incredulitatẽ meã. Math.
9. Pensate ergo quod diciṫ: Si credebat
cur incredulitatẽ dicebat? Si vero incre-
dulitatẽ habere se nouerat: quomõ crede
bat? Sed quia per occultam inspiratio-
nem gratie, meritoꝝ suorum gradibus fi
des crescit: vno eodemq₃ tempore is qui
necdum perfecte crediderat simul et cre
debat: ⁊ incredulus erat. Hos nimirum
gradus dñs sub messis noīe describit di-
cens: Sic est regnũ dei: quẽadmodũ si ia-
ciet homo semẽ in terra ⁊ dormiat: ⁊ exur
gat nocte ac die: ⁊ semen germinet ⁊ cre-
scat dũ nescit ille. Mar. 4. Ultro eñ ter
ra fructificat primũ herbã: deinde spicã:
deinde plenũ frumentũ in spica. Et cũ ex
se ꝓduxerit fructus statī mittit falcẽ: quo
niã adest tempus messis. Semẽ homo ia
ctat in terra cũ cordi suo bonã intentionẽ
inserit. Et postꝙ semẽ iactauerit: dormit
quia iã in spe boni operis quiescit. Nocte
vero exsurgit ac die: quia in aduersa ⁊ ꝓ-
spera ꝓficit. Et semen germinat ⁊ crescit
dũ nescit ille: q₂ dũ adhuc metiri īcremẽ-
ta sua nõ valet semel cõcepta virtus ad
perfectũ duciṫ. Et vltro terra fructificat:
q₂ preueniẽte se gratia: mens hoīs spon-
tanee ad ꝓfectũ boni op̄is assurgit. Sed
hec eadẽ terra primũ herbã: deinde spicã
deinde plenũ frumentũ producit in spica.
Herbã quippe ꝓducere est inchoationis
bone adhuc teneritudinẽ habere. Ad spi
cã vero herba peruenit: cũ se virtus anīo
cõcepta ad profectũ boni op̄is pertrahit.
Plenũ vero frumentũ in spica fructificat
qñ iam intantũ virtus ꝓficit vt esse robu-
sti ⁊ perfecti op̄is possit. Sed cũ ex se per
duxerit fructꝰ statim mittit falcẽ: qm̄ ad-
est tp̄us messis. Omp̄s eñ deus ꝓducto
fructu falcẽ mittit: ⁊ messem suã desecat:
q₂ cũ vnũquẽq₃ ad op̄a perfecte perduxe-
rit: eius tp̄alẽ vitã per emissaꝫ sñiam inci
dit: vt granũ suũ ad celestia horrea perdu
cat. Cũ igiṫ desideria bona cõcipimus: se
men in terrã mittimus. Cũ vero op̄ari re
cta incipimꝰ: herba sumus. Cũq₃ in eius
dẽ operatiõis perfectiõe solidamur: iam
plenũ frumentũ in spica ꝓferimus. Her-
ba etenī petrus fuerat: qui passionis tp̄e
per amorẽ dñm sequẽs hunc ꝯfiteri añ an
cille vocẽ timebat. Luc. 22. Math. 26.
Mar. 14. Joh. 18. Erat eñ iã viriditas
in mẽte: q₂ credebat oīm redemptorẽ: sed
valde adhuc flexibilis pede ꝯculcabaṫ ti-
moris. Jam in spicã surrexerat: qñ eũ quẽ
moriturũ ꝯfiteri timuerat: nũciante ange-
lo in galilea viuentẽ videbat Sed ad ple
nũ granũ in spica peruenerat: qñ veniẽte
desup spũ: ⁊ suã mentẽ in illius amore ro
borãte ita solidatꝰ est: vt vires persequẽ-
tiũ cesus despiceret: ⁊ redemptorẽ suũ li-
bere inter flagella p̄dicaret. Nullꝰ itaq₃ q̄
ad bonũ ꝓpositũ adhuc in mẽtis teneritu
dine esse conspiciṫ despiciaṫ: q₂ frumentũ
dei in herba incipit vt granũ fiat. Uir er-
go vestitus lineis venit ad portã: q₂ dñs
ac redemptor noster mẽbris suis intranti
bus perduciṫ ad se. Et ascẽdit per gradꝰ
eius: q₂ nobis ꝓficiẽtibus: eo nobis am-
plius exaltaṫ quãto altius ⁊ incõprehen-
sibilis esse cognosciṫ. Jn virtute quippe
nostrarũ mentiũ gradibus ipse ascendere
diciṫ: quia tanto ip̄e sublimior nobis ostẽ
diṫ: quantũ noster animus a rebus infi-

mis separat. Sequitur.

Et mensus est limen porte calamo vno latitudinē.]

Cur postq̄ dictū est limen porte: statim subiungit: limē vnū? Nisi quia aperte innuit q̄ adhuc inferius limen aliud dicat porta autē a limine surgit vt porta sit. Si igit porta dn̄s: quis hui⁹ porte limen est nisi illi antiqui patres ex quoꝝ progenie dn̄s incarnari dignat⁹ est? Sicut per paulū dicit: Quoꝝ patres ex q̄b⁹ xp̄s ſm carnē: qui est super oīa deus bn̄dict⁹ in secula. Ro. 9. Notandū nobis est in hac pauli sententia q̄ dij ⁊ ceteri hoīm sunt vocati sicut moysi dicit: Ponā te in deū pharaoni. Exod. 7. Et per psalmistā dicit: Ego dixi dij estis. ps. 81. Et rursum. De⁹ stetit in synagoga deoꝝ. Sed aliud est nūcupatiue: aliud naturaliter dici deum. Et si moyses in deū pharaoni est posit⁹: sed deus intra oīa non deus sup oīa dicit: Qui vero est in vtero virginis incarnat⁹: deus super oīa vocat. Itaq̄ limen porte antiq̄ patres ex q̄bus ille natus est: q̄ nobis aditū regni celestis aperuit. Limen autē porte vno calamo mensurat: q̄r ipsi antiqui patres potuerūt redemptorē nostrū ⁊ prophetādo ⁊ bene viuēdo p̄dicare: tanq̄ sex cubita in perfectiōe operis: et palmū inchoatiōis per cōtemplationē habuerūt. Quia em̄ eoꝝ vitā in vnitatē fidei: ⁊ perfecta opatio: ⁊ inchoata ꝯtemplatio sub limē reddidit: in vno calamo mensura liminis fuit. Sequitur.

B Et thalamū vno calamo in longo: ⁊ vno calamo in latū.]

Considerem⁹ quid agi in thalamo soleat atq̄ exinde hoc qd̄ in sancta ecclesia agit colligamus. In thalamo quippe spōsus ⁊ sponsa federant: sibiq̄ in amore iungūtur. Qui ergo sunt in sancta ecclesia thalami: nisi eoꝝ corda in q̄bus aīe per amore sponse inuisibili iungūt: vt eius desiderio mens ardeat: nulla iam que in mūdo sunt cōcupiscat: presentis vite longitudinē penā deputet: exire festinet: ⁊ amoris amplexu in celestis spōsi visione requiescere. Mens itaq̄ que iam talis est nullā p̄sentis seculi cōsolationē recipit: sed ad illā quā diligit medullit⁹ suspirat: feruet anhelat: anxiat. Vilis ei fit ipsa salus sui corporis: q̄r trāsfixa est vulnere amoris. Unde in cāticis dicit: Vulnerata charitate ego sum. Canti. 2. Mala aūt salus est cordis que dolorē hui⁹ vulneris nescit. Cū vero anhelare iā in celesti desiderio ⁊ sentire vulnus amoris ceperit: fit anima salubrior ex vulnere que prius egrotabat ex salute. Mente autē sponsum suū fortiter amāti de amore vite p̄sentis vna solet esse cōsolatio: si per hoc qd̄ ipsa ab eius visione differt: alioꝝ anime eius verbo p̄ficiāt: ⁊ ad celestē sponsum amoris facibus inardescāt. Meret: quia differre se cōspicit: triste est ei om̄e quod aspicit: quia illū adhuc nō videt quem videre cōcupiscit. Sed est vt dixi nō parua cōsolatio si feruens aīa differt: ⁊ per eā multe colligūtur: vt tarde cum multis videat: quē sola videre citius volebat. Unde rursus in cātico spōsa dicit: Fulcite me floribus: stipate malis: quia amore langueo. Canti. 2. Quid nāq̄ sunt flores: nisi anime bonū iam opus inchoantes ⁊ desideriū celeste redolentes? Quid mala de floribus: nisi perfecte iam bonorū mentes que ad fructum perueniūt boni operis de initio sancte p̄positiōis? Que ergo amore languet fulciri querit floribus: stipari malis: quia si illū quē desiderat videre adhuc nō permittit: magna est ei cōsolatio si aliorum profectibus letetur. Anima ergo sancta amore languida florib⁹ malisq̄ fulciat: vt requiescat in bono opere proximi: que adhuc cōtemplari nō valet vultum dei. Pensemus ergo qualis thalamus pauli mens fuerat: qui dicebat: Mihi viuere christus est: et mori lucrum. Philipē. 1. Omnipotenti deo inquantū se amore coniunxerat: qui sibi vitam xp̄m tantūmodo ⁊ mori lucrum esse deputabat. Ibidem. Hinc est q̄ iterū dicit: desideriū habens dissolui: ⁊ cū xp̄o esse multomagis meli-

us. Sed ecce qui dissolui desideras: quo
amore langueas videm⁹. Quia interim
differri te cōspicis: fulciri queso floribus
nō requiris. Queris plane. nā sequitur.
Permanere autē in carne necessariū pro-
pter vos. Et proficiētibus discipulis di-
cit. Que est enī nostra spes: aut gaudiuz
aut corona glorie? Nōne vos ante domi-
num nostrū iesum christū. Hinc est ꝙ idē
thalamus vno calamo in longo: ⁊ vno ca
lamo in lato dicit̃ mēsus. Longitudo ꝗp
pe ad longanimitatē expectationis perti
net. ⁊ latitudo ad amplitudinē charitatis
Tantū ergo vnusquisqꝫ thalamus habet
in longitudinē: q̃tum ⁊ in latitudinē: ha
bere potuerit. qꝛ mēs celesti desiderio suc
censa: q̃tum amorē habuerit ad colligen
dum proximū: tantū ⁊ longanimitatē ex-
hibet ad expectandū deū. ⁊ pacienter por
tat moras longitudinis. qꝛ se in profectu
ꝓximi dilatat amplitudo charitatis. Po
test etiā ipsa longitudo longanimitatē pa
cientie que exhibetur proximo designare
Et qꝛ latitudo charitatē signat: que sinuz
mentis aperit: ⁊ amicos in amorē recipit
tanta est longitudo thalami: quāta latitu
do qꝛ q̃tum lata mens fuerit per amorez
tantū erit ⁊ patiens per longanimitatez.
Nā tantū quisqꝫ portat proximū: quantuz
amat. Si enī amas portas. si desistis ama
re: desistis tolerare. Quē enim minus di-
ligimus: minus etiaz toleramus . quia ir
ruente fastidio: citius facta proxi mi addu
cuntur in grauedine pōderis: que nobis
non leuiat penna charitatis. Sequitur.

Et inter thalamos quinqꝫ cu bitos.

Unū supra thalamū dixerat ⁊ postmo
dum quinqꝫ cubitos esse inter thalamos
narrat. Ea videlicet ratiōe quia m̄lti tha-
lami vnū faciūt: sicut ⁊ multe ecclesie vna
ecclesia vocatur. Unde ⁊ in iohānis Apo
calipsi septē ecclesijs scribit̃. ꝑ quas vna
catholica designat̃. Apoca. I. Hi itaqꝫ q̄
in sancta ecclesia sicut dixim⁹ feruēti amo
re deū videre sitiunt. eiqꝫ iam per deside-
rium cōiungunt̃ thalami vocant̃. Sed ta
men sunt in ea quidā qui penetrare subti-
lia nō valētes. ⁊ quinqꝫ adhuc corꝑis sen
sibus depressi. tāto min⁹ amāt eū qui fecit
oīa: quāto ampli⁹ in his que facta sunt
illigant̃. Et iam quidē exercere se in timo
re dñi ⁊ amore ꝓximi tēdere studēt. bona
opera corꝑaliter agere. elemosynis pec-
cata redimere. Sꝫ qꝛ vi amoris intimi ar
dere ad celeste desideriū nesciūt: quasi ad
huc deuincti corporeis sensib⁹ tenentur.
Isti itaqꝫ thalami nō sunt: sed tamē inter
thalamos continent̃. qꝛ per eorū ducatuz
qui visionē dei ꝑfecte diligūt: ⁊ ipsi ad ꝑ-
fectū mētis diligunt̃. Inter thalamos er
go quinqꝫ sunt cubiti. qꝛ hi qui ab exteri-
oribus quinqꝫ sensib⁹ adhuc ad intellec-
tū mysticū nō assurgūt: dū inter eos sunt
qui spiritu amoris feruēt: velut manētes
inter thalamos in fidei cōstructione profi
ciunt. ⁊ a mēsura celestis edificij disiuncti
nō sunt. Nā paulisper se ab appetitu cor-
poraliū sensuū subtrahūt. ⁊ dilatato men-
tis spacio imitātes charitatē quā conspi-
ciunt: hincinde ad thalamos extendunt̃.
Qui ergo nō per sex cubitos: sed ꝑ quin-
qꝫ descripti sunt: ipsa adhuc eorū imperfe
ctio designat̃. sed tamē ꝑ bonū desideriū
in mēsura spiritalis edificij esse memorā-
tur. qꝛ ex voce ecclesie per psalmistā dicit̃
Imperfectū meū viderūt oculi tui ⁊ in li-
bro tuo oēs scribent̃. p̄s. 138. Qui iteruz
ꝑ psalmistā dicit. Bñdixit omēs timētes
se dñs: pusillos cū maioribus . Hi itaqꝫ ⁊
impꝑfecti sunt ⁊ pusilli. p̄s: 113. Inquātuz
tamē cognoscere preualēt: ⁊ deū ⁊ proxi-
muz diligūt: atqꝫ ideo bona que pn̄t non
negligūt opari. Qui ⁊ si necdū ad spirita
lia dona ꝓficiūt: vt vel ad ꝑfectā opatio-
nē: vel ad succēsam ꝯtēplationē aīam ex-
arant. tamē ab amore dei ⁊ ꝓximi inquā
tū capere preualēt non recedūt. Unde fit
vt ipsi quoqꝫ ⁊ si minori loco: in sancta ta-
men edificatione sint positi. Quia ⁊ si ad
doctrinā. si ad prophetiā. si ad miraculo-
rū gratiam. si ad contemptū mundi pleni
us exequēdū fortasse minores sunt: tamē

in timoris ⁊ amoris fundamento sunt in quo solidant̄. Quia ⁊ si igne celestis de siderij non ardẽt: in ipsis exteriorib⁹ que exercere sufficiũt vapore charitatis aĩan tur. ⁊ inter proximorũ precellentiũ edifi cia continent̄. Unde ⁊ recte sponsa in cã ticis canticorũ loquit̄ dicens. Ferculũ fe cit sibi rex Salomon de lignis libani. co lũnas eius fecit argenteas. reclinatorium aureũ. ascensum purpureũ. media chari tate prostrauit: ꝓpter filias hierusalem. Cant̄. 3. Nec enĩ credendũ est Salomo nem tante magnitudinis regẽ: qui sic im mẽsis diuitijs affluebat. vt pond⁹ auri ei us estimari nõ possit ⁊ argentũ in diebus illis preciũ non haberet. qꝛ ferculũ sibi li gneũ fecit. Sed est Salomon videlicet pacificus noster: qui sibi de lignis libani ferculũ fecit. Libani quippe ligna cedri na valde sunt imputribilia. Ferculũ itaqꝫ regis nostri sancta ecclesia est. que de for tibus patrib⁹. i. de imputribilib⁹ mẽtib⁹ est cõstructa. Que recte ferculũ dicit̄: qꝛ ipsa fert quotidie aĩas ad eternũ cõuiuiũ cõditoris sui. Cui ferculo colũne argẽtee facte sunt. quia predicatores ecclesie san cte eloquij luce resplendẽt. Est autẽ cum colũnis argenteis reclinatoriũ aureuꝫ. qꝛ per hoc qꝺ a sanctis predicatorib⁹ lucide dicitur: mẽtes audientiũ fulgorẽ charita tis intime ĩ qua reclinent̄ inueniũt. Per hoc enĩ ꝙ luculente ⁊ aperte audiunt; in illud qꝺ clarescit in corde requiescũt. Co lumne ergo argentee ⁊ reclinatorium au reum factũ est. quia per lucẽ sermonis in uenitur apud animũ claritas quietis. Il lius iã quippe fulgor intern⁹ mentẽ irra diat. per intentionẽ ibi requiescat: vbi p̄ dicationis gratia nõ queratur. De eadeꝫ quippe sancta ecclesia scriptũ est. Pẽne colũbe de argẽtate: ⁊ posteriora dorsi ei⁹ in specie auri. p̄s. 67. Que enĩ hic spiri tu mãsuetudinis impleta: quasi colũba pẽ nas deargẽtatas habet in posteriora dor si eius speciẽ auri cõtinet. qꝛ hic predica tores suos sermonis luce induit. In poste riori autẽ seculo: fulgorem in se claritatis ostendit. Sed ad hoc ꝙ clarũ intus osten ditur qualis sit ascensus adiungit cuꝫ de eodẽ ferculo protinus subdit. Ascensum purpureũ. Uera quippe purpura. quia ꝺ sanguine tingitur non immerito in colore sanguinis videtur. quia maxima multitu do fideliũ in exordio nascẽtis ecclesie per martyrij sanguinẽ peruenit ad regnum. Rex noster ascensum purpureũ fecit ĩ fer culo. quia ad clarũ qꝺ intus aspicit̄: ꝑ tri bulationẽ sanguinis peruenit̄. Quid er go nos miseri atqꝫ ab omni fortitudĩe de stituti. quid acturi sum⁹? Ecce in hoc fer culo colũna esse nõ possumus. quia in no bis nec fortitudo operis: nec lumen emi cat predicationis. Reclinatoriũ aureum nõ habemus. qꝛ necdũ sicut oportet ꝑ in tellectũ spiritalẽ requiẽ interne claritatis aspicimus. Ascensus purpureus nõ sum⁹ quia pro redemptore nostro fundere san guinẽ nõ valemus. Quid ergo de nobis agendũ est? Que spes erit si nullus ad re gnũ peruenit nisi qui summis virtutibus preditus fuerit. Sed adest quoqꝫ nostra cõsolatio. Amem⁹ inquãtum possumus deũ. diligamus ⁊ proximũ: ⁊ simul quoqꝫ nos ad dei ferculũ pertinemus. qꝛ sicut il lic scriptũ est. Media charitate cõstruxit. Cant̄. 3. Habe quippe charitatẽ: ⁊ ibi si ne dubio ꝑtines vbi ⁊ colũna argẽtea eri gitur: ⁊ aĩ cẽsus purpureus tenet̄. Naꝫ qꝛ hoc ꝓpter nostrã infirmitatẽ dicitur: ap te mõstratur cũ illic ꝓtinus subdit. Pro pter filias hierusalẽ. Ibideꝫ. Sermo ete nim dei qui non filios: sed filias dicit: q̄d aliud per sexum femineũ ꝙ mentium infir ma signauit? Quod ergo illic inter colũ nas argenteas reclinatoriũ aureũ ⁊ ascẽ sum purpureũ inesse media charitas dici tur propter filias hierusalem: hoc hic in ter thalamos per quinqꝫ cubitos designa tur: quia ⁊ qui in virtutibus infirmantur si ipsi bona que possunt facere cum chari tate nõ negligunt: a dei edificatiõe alieni non sunt. Sequitur.

Et limen porte iuxta vesti

**bulum porte intrinſecus cala-
mo vno.**

Dum limen qđ modo deſcribitur iuxta
veſtibulū porte intrinſecus eſſe memora-
tur: aperte oſtēditur quia limen quod pri
us ſcriptū eſt extrinſecus fuit. Sed ſi por
ta eſt dominus: qđ ſit limen porte intrin-
ſecus: extrinſecus requiramꝰ. Per limē
etenim portā vnuſquiſqꝫ ingreditur. Et
que ſunt duo hec limina: niſi patres teſta
menti veteris ⁊ patres teſtamenti noui?
Non ſolū quippe hi de quibuſ dominus
incarnari dignatus eſt: eſd omēs teſtamē
ti veteris patres porte huius limen fue-
runt. Quia hi qui eum predicare ⁊ in eo
ſperare meruerūt: cunctis ad eum venien
tibus aperuerūt aditū fidei. vt omnis qui
crediderit dominū: quaſi iam portā huiꝰ
liminis intraret. Sed cur ante limen ex-
terius ⁊ poſt limen interius dicit: niſi qꝛ
prius teſtamēti veteris patres: ⁊ poſtmo
dum noui teſtamēti doctores fuerūt? Re
cte autē limen exterius teſtamēti veteris
patres deſignat. quia per eorū predicatio
nem opera peruerſa punita ſunt. Per di
cta vero nouorū patrum vniuſcuiuſqꝫ ani
mus etiam ab illicitis cogitationibꝰ co-
ercetur: dum reatus eſſe perfectus in de-
liberatione cordis oſtēditur. Illi quippe
a flagitijs. a crudelitatibus. a rapinis. au
ditorum animas prohibere curauerunt.
Iſti vero dum non ſoluꝫ peruerſa opera:
ſed etiā illicita cogitationū reſecant: quid
nobis aliud niſi limē intrinſecus facti ſūt
Unde ⁊ ipſa veritas loquitur dicēs. Au-
diſtis quia dictū eſt antiquis: nō occides
qui autē occiderit reus erit iudicio. Ego
autē dico vobis: quia omīs qui iraſcitur
fratri ſuo ſine cauſa reꝰ erit iudicio. Ma.
5. Recte quoqꝫ exterius limen illos pa-
tres deſignat: qui ab ipſa incarnatione re
demptoris noſtri per interualla temporū
longius conſtiterūt. Et quidem ab Abel
ſanguine paſſio iaꝫ cepit eccleſie. Et vna
eſt eccleſia electorū precedentium atqꝫ ſe
quentiuꝫ. Sed tamen quia diſcipulis di
citur. Multi reges ⁊ prophete voluerūt
videre que vos videtis ⁊ non viderunt.
Luce. 10. Antiquis patribus quaſi foris
ſtetiſſe eſt: redēptoris noſtri preſentiā cor
poraliter nō vidiſſe. Exterius igitur ſed
tamen non diuiſi a ſancta eccleſia fuerunt
quia mente. opere. predicatione iſta iaꝫ fi
dei ſacramenta tenuerunt. Iſtā ſancte ec
cleſie celſitudinē conſpexerunt: quaꝫ nos
non adhuc preſtolādo: ſed iam habendo
conſpicimus. Sicut enī nos in preterita
paſſione redemptoris noſtri: ita illi per fi-
dem in eadem ventura ſunt ſaluati. Illi
ergo foris non extra myſterium: ſed extra
tempus. Unde ⁊ in conſtructione taber-
naculi vt colūne argentee interius ſtarēt:
paxilli erei figi per circuitū exterius iuſſi
ſunt: in quibus religatum tabernaculum
teneretur. Colūne itaqꝫ argentee interiꝰ:
paxilli vero erei in circuitu figuntur: at-
qꝫ in ipſis funes ligati ſunt vt tabernacu-
lum fixum maneret. quia videlicet vt ſan-
cti apoſtoli in luce ſermonis ſui ſolidi ſta-
rent ⁊ totum tabernaculū. id eſt ſancta ec
cleſia in fidei integritate cōſiſteret: tanqꝫ
paxilli erei patres teſtamēti veteris ac ꝓ
phete exterius fixi ſunt: qui verborū ſuo-
rum funibus predicatorū mentes in ſoli-
ditate ſtringerent. atqꝫ in hoc dei paxilli
ſunt: vt habitaculū in ſtatu fidei ligarent.
Extra ergo paxilli ſunt: qui ante tempus
huius ſancte eccleſie fuerunt. Sed tamen
eos ligant qui in ipſa ſunt. quia dū cele-
ſtia myſteria ventura predicāt hec poſtqꝫ
oſtenſa ſunt: credibilia omnibus fecerūt.
Ut ergo intus colūne īmobiles ſtent: fo-
ris paxilli funes continent. quia vt ſancti
apoſtoli perfecte incarnationis dominice
myſteriū crederent: illorū predicatio obti
nuit qui hoc priuſqꝫ fuerit ⁊ videre ⁊ pre
dicare potuerunt. Unde recte quoqꝫ ipſe
primus apoſtolorū magna ſcilicet colum
na veri tabernaculi loquitur dicens. Ha-
bemus firmiorem propheticū ſermonem

cui benefaciētis intendētes: quasi lucerne
lucenti in caliginoso loco. 2. Pe. 1. In
quibus verbis indicat quãuis ad altiora
surrexit ex culmine vbi religata persistat
in fide. Que tamen lucerna ꝓphetici ser
monis iam quidē intelligentibus lucet: sz
adhuc non intelligētibus cooperta alle-
goriarum obscuritatibus permanet. Un-
de etiam per psalmistã de iisdem dictis ꝓ
phetarum dicitur. Tenebrosa aqua ī nu
bibus aeris. ps. 17. Quia videlicet oc-
culta est scientia ī prophetis. Nec im me
rito colũne argentee paxilli vero erei fac-
ti sunt. quia qđ clare iaz apostoli predicãt
hoc prophete sub intellectu mystico ob-
scure locuti sunt. Recte ergo per eris me
tallum signati sunt: qui clari in suis predi
cationibus non fuerunt. Sancti vero apo
stoli qui ad redēptoris nostri mysterium
lucem predicationis habuerũt: argenteis
colũnis expressi sunt. Et notandũ ꝙ argē
tum sonat ⁊ lucet. es vero sonat ⁊ non lu-
cet. quia predicatores noui testamenti ap
te locuti sunt que etiam monstrare potue-
runt. Predicatores vero testamēti vete-
ris quia per allegoriarũ vmbras de cele-
sti mysterio obscura dicta protulerũt: qua
si sine luce sonitũ dederunt. Qđ ergo il-
lic per paxillos ⁊ colũnas. hoc hic per li-
men exterius designat. Si vero portã scri
pturam sacrã hoc in loco accipimus: ipsa
quoqꝫ duo limina habet exterius ⁊ inte-
rius. quia in littera diuiditur: ⁊ allegoria
Limen quippe scripture sacre exteriꝰ lit-
tera. limen vero eius interius allegoria.
Quia enim per litterã ad allegoriam ten
dimus: quasi a limine qđ est exterius ad
hoc qđ est interius venimus. Et sunt ī ea
per multa que ita iuxta litterã mentez edi
ficant. vt per hoc quod exterius agit: au
dientis mens interius trahatur. Ibi q̄p-
pe inuenimus predicamenta operis ⁊ ex-
empla virtutis. ibi iubetur quid agere eti
am corporaliter debemus. ibi hoc qđ ad
operandũ precipitur: in sanctorũ virorum
ac fortium actione monstratur. vt post ꝙ

nos apertiora precepta atqꝫ exempla iu-
storum ad bonã operationē instruunt: tũc
ad limen interius: id est ad intellectũ my
sticum intime contemplationis tendamꝰ
si possumus pedē mentis. Studete que-
so fratres charissimi dei verba meditari.
nolite despicere scripta nostri conditoris
que ad nos missa sunt. multum valde est
ꝙ per ea animus refricatur ad calorez: ne
iniquitatis sue frigore torpescat. Cum il-
la precedentes iustos fortiter egisse cog-
noscimus. ⁊ ipsi ad fortitudinē bone ope-
rationis accingimur. sanctorũ exemplorũ
flamma animus legentis incenditur. Ui-
det que fortia ab eis facta sunt ⁊ valde in
dignatur sibi. quia talia non imitat. Un-
de recte sponsi voce ad sponsam dicit. Si
cut turris dauid collũ tuum: que edifica-
ta est cum propugnaculis suis. Mille cli
pei pendent ex ea: omnis armentura for-
tium. Cant. 4. In collo etenim guttur ī
gutture vox est. Quid ergo per collũ san
cte ecclesie: nisi sacra eius eloquia desig-
nantur. In qua dum mille clipei depen-
dere memorantur: per hunc perfectũ nu-
merum. numerus vniuersus ostenditur.
quia vniuersa nostra munitio in sacro elo
quio continetur. Ibi quippe sunt precep
ta dei. ibi exempla iustorũ. Si enim tor-
pet animus a conditoris sui desiderio: au
diat quod dicitur. Diliges dominum de-
um tuum ex tota mente tua: ⁊ ex tota vir-
tute tua. Mathei. 22. Marce. 12. Si
quis in odio fortasse labitur proximi: au-
diat quod dicitur. Diliges proximum tu
um sicut teipsum. Ibidem. Res aliena
concupiscitur: audiat quod illic scriptum
est. Non concupisces rem proximi tui.
Exo. 12. Mathei: 19. De iniuria que pro
ximi ore vel facto illata est: ad iram mens
accenditur: audiat quod dicitur. Non
queres vltionem nec memor eris iniurie
ciuium tuorũ. Leuit. 19. In carnis ꝯcu-
piscentiã male saucia mens accēditur: ne
sequatur oculꝰ mentē: audiat qđ paulo su
periꝰ dictũ ē. Qui viderit mulierē ad cõ

cupiscendũ eã:iam mechatus est eã in cor
de suo. Mat. 5. Cõtra inimicũ forsitã q̃s=
q3 aĩm suũ relaxare ponit in odio: audiat
q̃ illic scriptũ est. Diligite inimicos ve=
stros: bñfacite his q̃ vos oderũt. Ibidẽ.
Sed is q̃ aliena iã nõ rapit:adhuc forsitã
sua inordinate retinet:audiat q̃ illis di=
cit: Uendite que possidetis ꝛ date elemo
synã. Luce. 12. Infirmãtis animus per=
frui desiderat deo simul ꝛ seclo:audiat q̃
illic scriptũ est. Nemo põt duobus dñis
seruire Math. 6. Alius nõ ad necessitatẽ
stipẽdij:sed ad voluntatẽ desiderij posses
sa retinet:audiat q̃ illic dicit: Qui non
renũciauerit oĩbus que possidet: non põt
esse meus discipulus. Luce. 14. Quidã
eñi relinquũt oĩa:multi aũt possidẽdo re=
nũciant: qui sic ad vsum possessa retinent
vt eis desiderio non succũbant. Torpere
quisq3 appetit:ꝛ laborẽ subire ꝑ dño etiã
cũ preualet refugit:audiat q̃ illic scriptũ
est: Qui mecum nõ colligit:spargit. In
collo ergo ecclesie idẽ in sacri eloquij p̃di
catiõe que ꝑ sua munitiõe ꝛ altitudĩe tur
ri dauid similis dicit:mille clipei depen=
dẽt: q2 quot illic p̃cepta sunt:tot etiã pe=
ctoris nostri munimĩa. Ad seruandã ita=
q3 innocentiã etiã lesi a ꝓximo perdura=
re in hũilitate festinamus: abel ante ocu=
los veniat:qui ꝛ occisus a fratre scribit:ꝛ
nõ legit reluctatus. Geñ. 4. Mentis mũ
dicia etiã cũ ꝯiugali copula eligit: enoch
debet imitari:qui ꝛ in cõiugio posit⁹ am=
bulauit cũ deo:ꝛ nõ inueniebat:q2 trãstu
lit illũ de⁹. Geñ. 5. Precepta dei festina
mus p̃senti nostre vtilitati p̃ponere: noe
ante oculos veniat:q̃ cura domestica post
posita ex iussione oĩpotentis dñi per cen=
tũ annos ad arche fabricã vixit occupat⁹
Genes. 6. Subire obediẽtie virtutẽ niti=
mur:aspicere abraã debemus:qui relicta
domo: cognatiõe: patria: obediuit exire
in locũ quẽ accepturus erat inhereditatẽ
Genes. 12. ꝛ exijt nesciens quo iret: qui
paratus exitit vt pro eterna hereditate di
lectũ quem acceperat occideret heredẽ.
Geñ. 22. Et quia vnicũ dño offerre nõ di
stulit:vniuersa3 multitudinẽ gentiũ in se
men accepit. Morum simplicitas placet:
isaac ad mentẽ veniat: quẽ in oĩpotentis
dei oculis vite sue tranquillitas ornauit.
Geñ. 24. Laboriosa fortitudo vt obtine
re debeat querit:iacob ad memoriã dedu
cat:qui postq̃ scijt fortiter seruire homĩ:
ad eã quoq3 virtutẽ deductus est:vt non
potuisset a luctante angelo supari. Geñ.
31. et. 32. et. 29. Conamur carnis illece=
brã vincere:ioseph ad memoriã redeat: q̃
tentante se dña studuit carnis cõtinentiã
etiã cũ vite periculo custodire. Geñ. 39.
Unde factũ est vt quia mẽbra sua bene no
uerat regere: regẽde quoq3 omni egypto
p̃esset. Mansuetudinẽ atq3 patientiã ob=
tinere querim⁹: moysen ante oculos de=
ducamus:qui exceptis paruulis ac mulie
ribus sexcẽta milia armatoꝝ regẽs:mitis
fuisse describit super oẽs hoĩes qui habi=
tabãt super faciẽ orbis terre. Nu. 12. Re
ctitudinis zelo ꝯtra vicia accẽdimur:phi
nees ãte oculos deducat:qui coeũtes gla
dio trãffigẽs castitati populũ reddidit: ꝛ
irã dei iratus placauit. Num. 25. De spe
oĩpotentis dei p̃sumere in dubijs queri=
mus:iosue ad memoriã reuocem⁹:qui dũ
dubia certamina certamẽte subijt:ad vi=
ctoriã sine dubietate peruenit. Deu. 34.
et Josue. 3. 4. et. 8. Jam mẽtis inimici=
tias punire cupimus:in benignitate ani=
mũ dilatare. 1. Regũ. 8. samuel in cogita
tiõe deducat:qui de principatu delectus
a populo cũ idẽ populus peteret vt ꝑ eo
dñs preces effunderet: respõdit dicens:
Absit a me hoc peccatũ in dño: vt cessem
orare ꝑ vobis. 1. Regũ. 12. Culpã quip=
pe vir sanct⁹ perpetrare se credidit: si eis
quos aduersarios ꝑtulerat vsq3 ad deie=
ctionẽ benignitatẽ gratie nõ reddidisset
in p̃ce. Qui rursus cũ iubente dño mitte
ret vt dauid vngeret in regẽ: respondit.
Dño vadam: inueniet eñi me saul ꝛ occi
det me? 1. Reg. 16. Et tñ q2 iratũ deũ ei=
dẽ sauli cognouerat: in tãto se luctu affli=
xerat: vt ei per se dñs diceret: Quousq3
tu saulẽ luges cũ ego illũ abieceri? Peu

ſemus ergo eius animū quantꝰ ardoꝛ cha
ritatis incenderat: qui ⁊ illū flebat a quo
timebat occidi. Cauere autem volumus
quem timemꝰ: ſollicita nobis mēte pēſan
dum eſt ne ſi locū repimus: malū foꝛtaſſe
ꝓ malo reddamus ipſi quē fugimus. Da
uid ergo ad memoꝛiā redeat qui ꝑſequen
tem ſe regē ⁊ inuenit vt potuiſſet occide
re: ⁊ tamen in ipſa feriēdi poteſtate poſitꝰ
elegit bonū qꝺ ipſe deberet facere. nō au
tem malū qꝺ ille merebatꝛ pati: dicēs. Ab
ſit a me vt mittā manū meā in chꝛiſtū do
mini. 1. Reg. 24. ⁊. 26. Et cum idē ſaul
poſt ab hoſtibus fuiſſet interemptꝰ: eum
quē ꝑſecutoꝛē dū viueret ꝑtulit: fleuit oc
ciſum. 2. Reg. 1. Errātibus huius mūdi
potētibus libere loqui decernimꝰ: iohan
nis auctoꝛitas ad animū reducatꝛ. qui he
rodis nequiciā repꝛehendēs ꝓ verbi rec
titudine occidi nō timuit. Luce. 3. Et q̄a
xp̄us veritas: ipſe ideo pꝛo chꝛiſto qꝛ pꝛo
veritate animā poſuit. Mar. 6. Carnem
iam noſtrā ꝓ deo ponere in moꝛtē feſtina
mus: Petrꝰ ad mentē veniat. qui īter fla
gella gaudet: qui ceſus pꝛincipibus reſti
ſtit. qui vitā ſuā ꝓ vita deſpicit. Act. 4.
Cū moꝛtis appetitu diſponimus aduerſa
contēnere: paulus ante oculos deducatꝛ.
qui non ſolū alligari: ſed ⁊ moꝛi paratus
pꝛo chꝛiſto nō facit pꝛecioſioꝛē animā ſuaʒ
ꝙ ſe. Act. 20. Succēdi coꝛ noſtrum igne
charitatis querimꝰ: iohānis verba penſe
mus. cuiꝰ omē qꝺ loquitꝛ charitatis igne
vapoꝛatꝛ. 1. ioh. ꝑ totā. Qꝛ ergo in voce
ſacri eloquij cuiꝰlibet querimꝰ munimen
virtutis ⁊ inuenimꝰ: mille clipei pendēt
ex ea: oīs armatura foꝛtiū. Cantꝛ. 4. Si
enī pugnare cōtra ſpiritalia nequitie vo
lumꝰ: in collo eccleſie que nobis ſicut da
uid turꝛis erecta eſt: id eſt in diuino elo
quio pꝛotectionis arma requiramꝰ. vt ex
diſcretione pꝛecepti cōtra vitia ſumatꝛ vir
tus adiutoꝛij. Ecce enī contra aerias po
teſtates feſtinamus foꝛtes exiſtere: in hac
turꝛi armaturā noſtre mentis inuenimus
vt inde pꝛecepta cōditoꝛis. inde ſumamꝰ
exempla pꝛecedentiū per que ꝯtra aduer
ſarios noſtros inexpugnabiliter armemur
Dū enī quālibet virtutē ſubire appetis:
⁊ hanc illic a patribꝰ iam impletā vides.
ibi armaturā tuā inuenis: ꝑ quā cōtra ſpi
ritalia bella muniaris. Dependēt ī ea q̄p
pe clipei. ſi q̄s pugnare appetit aſſumat.
⁊ ex ea virtute pectus muniat. ⁊ verboꝛū
iacula emittat. Et notandū quia edificata
cū ꝓpugnaculis ſuis dicitꝛ. Hoc quippe
agūt ꝓpugnacula qꝺ clipei. qꝛ vtraq; pu
gnantē muniūt. Sed inter vtraq; diſtat.
qꝛ clipeoſ ꝓ noſtro munimine vbicūq; vo
lumꝰ mouemꝰ. Propugnaculo āt defen
di poſſumꝰ: ſʒ hoc mouere nō poſſumus.
Clipeꝰ in manu tenetꝛ. nā ꝓpugnaculuʒ
nō tenetꝛ. Quid ergo inter ꝓpugnacula
⁊ clipeos diſtat: niſi ꝙ in ſacro eloq̄o pa
trū pꝛecedentiū ⁊ miracula legimꝰ: ⁊ vir
tutes bonoꝛū operū audimꝰ. Ibi nāq; co
gnoſcimꝰ ꝙ aliꝰ potuit mare diuidere. a
lius ſolē figere. aliꝰ moꝛtuū ſuſcitare. ali
us paraliticū verbo erigere. vmbꝛa egros
curare. aliꝰ per ſuā ſnīam infirmantiū fe
bꝛibꝰ obuiare. Qui tn̄ oēs ⁊ pacientie lō
ganimitate mites. ⁊ zelo rectitudinis fer
uētes fuerūt. verbi pꝛedicatiōe diuites: ſi
mul ⁊ mīa largi. Hi itaq; ꝙ̄ vera de deo
dixerint. teſtantꝛ miracula. qꝛ talia ꝑ illuʒ
nō facerēt: niſi de illo vera narꝛarēt. Et ꝙ̄
pij: ꝙ̄ humiles. ꝙ̄ benigni extiterīt: eoꝛū
teſtantꝛ oꝑationes. Si igitꝛ de fide tenta
mur quā ex illoꝛū p̄dicatione cōcepimus
loquentiū miracula cōſpiciamus. ⁊ in fide
quā ab eis accepimꝰ cōfirmamur. Quid
ergo illoꝛū miracu la niſi noſtra ſunt ꝓpu
gnacula. Qꝛ ⁊ muniri ꝑ illa poſſumus: ⁊
tn̄ hec ī manu noſtri arbitrij nō tenemus
nā talia facere nō valemꝰ. Clipeꝰ vero ī
manu ē ⁊ defendit. qꝛ virtꝰ patiētie. virtꝰ
mīe pꝛecedēte nos gratia ⁊ in ꝑtāte eſt ar
bitrij: ⁊ a ꝑiculo ꝓtegit aduerſitatiſ. Tur
ris itaq; nr̄a cū ꝓpugnaculis ſuis edifica
ta eſt: in qua mille clipei depēdēt. qꝛ ſcri
ptura ſacra ſub miraculis patꝝ iaculo ad
uerſitatis abſcōdimur: ⁊ cōuerſatiōis ſan
cte munimina etiā in manu oꝑis tenemꝰ
Notandū vero ꝙ limen poꝛte vno cala

mo mensurat. Calamus autē in sex cubi-
tis ⁊ palmo tendit. qꝛ vicȝ in scriptura sa
crā doctrina ꝑfecte opationis ⁊ initiū su-
perne contemplatiōis inuenit. Sin vero
porta hoc loco vnusquisqꝫ predicator ac-
cipit: limen exteriꝰ in porta est vita acti-
ua. limē vero īteriꝰ vita ꝯtēplatiua. Per
illā quippe ambulat in fide: ꝑ hāc vero fe
stinat ad speciē. Illa exteriꝰ ducit vt vnꝰ
quisqꝫ bene viuere debeat. ista interius ꝑ
ducit vt ex bona vita ad gaudia eterna ꝑ-
tingat. Hec nos hodie tractasse sufficiat.
quia enī trāseuntes ad alia: diu ꝑ excelsuȝ
locuti sumꝰ: ea que subiecta sunt lectioni
alteri reseruemꝰ: repandi per silentiū: spe
rantes in verbo: qđ viuit ⁊ regnat cū pa-
tre in vnitate spūs sancti. Per omnia se-
cula seculorum. Amen.

Explicit omelia. XV.

Incipit omelia. XVI. que ex-
ponit litterā in capi. XL. ab illa
ꝑte. Et mensus est vestibulum
porte octo cubitorū. vsqꝫ ad illā
ꝑtem in eodē capi. Thalami āt
sex cubitorū erant hincinde.

Vir cuiꝰ erat spēs quasi
spēs eris mēsus ē vesti-
bulū porte octo cubito-
rū. ⁊ frontē eiꝰ duobꝰ cubitis.

Ac ne hoc vestibulū extra portā esse cre-
deremus: subditur.

Vestibulū autem porte erat
intrinsecus.

Quid ergo ꝑ interiꝰ vestibulū nisi eter-
ne vite latitudo signat. que mō inter an-
gustias vite ꝑsentis iā spe mēte ꝯcipitur.
De qua ꝑ psalmistā dr̄. Intrate portas ei
us in ꝯfessione: atria eiꝰ in hymnis ꝯfessi
onū. ꝑs. 99. Cū enī pctā nostra ꝑ la-
chrymas cōfitemur: anguste vite portam
ingredimur. Sȝ cū post hec ad eternā vi-
tā ꝑducimur: porte nostre atria in cōfessio
nuȝ laudibꝰ intramꝰ. qꝛ ibi iam angustia
nō erit: cū nos leticia eterne solēnitatꝭ as-
sumpserit. Propter cōfessionis nostre an
gustiā veritas dicit. Intrate ꝑ angustam
portā. Mat. 7. Et cū se psalmista recipe ī
latitudine gaudia eterna ꝑsumpserat di-
cebat. Statuisti in loco spacioso pedes
meos. ꝑs. 30. Ad atriū ergo ꝑ portā ten-
ditur. qꝛ ad latitudinē solēnitatis ꝑtingi
tur ab angustia cōfessionis. Illa itaqꝫ gau
dia que apud dauid atria: apud Ezechie-
lem vestibulū intrinsecꝰ vocatur. Unde ⁊
hoc ipsum vestibulū octo cubitis dicitur
mensuratū. Ibi enī omēs recipiēdi sunt q̄
nūc in exercitio operis laborāt: ⁊ ad eter-
na gaudia per contēplationis gratiam su
spirāt. Nec īmerito mēsura vestibuli ī oc-
to cubitis ponit. quia septem diebus vni
uersum tēpus euoluitur. Eterna etenī di-
es que expletā septem dierum vicissitudi
nem sequitur: scilicet octaua ē. Unde etiā
psalmista resurrectionis diē considerans.
quia de extremi iudicij districtione erat
locuturus: premisit titulū: dicens in fineȝ
ꝑs. dauid pro octaua. Ut enī quā octauaȝ
diceret demonstraret: diē illā tremēdi ter
roris in psalmi inchoatione secutus est di
cens. Dn̄e ne in ira tua arguas me: neqꝫ ī
furore tuo corripias me. ꝑs. 6. Modo enī
quisquis ꝑ flagella corripit: ⁊ correptio-
nibꝰ emendat in māsuetudine corripitur
nō ī ira. In districto autē illo examīe om
nis argutio atqꝫ correptio ira est. qꝛ venia
post correptionē nō est. Huius octonarij
numeri causa ē qꝛ post sabbatum dn̄s vo
luit a morte resurgere. Dies quippe dn̄i-
cus qui tertiꝰ est a morte dn̄ica. a cōditio
ne dierū numerat octauus: qꝛ septimū se-
quit. Unde ⁊ ipsa vera redēptoris nostri
passio ⁊ vera resurrectio: figurauit aliq̄d
de suo corꝑe in diebꝰ passionis sue. Sex-
ta enī feria passus est. sabbato quieuit ī se
pulchro. dn̄ica die surrexit a morte. Pre
sens etenī vita nobis adhuc sexta est feria
qꝛ in doloribus ducit ⁊ in angustijs cru-
ciatur. Sed sabbato quasi in sepulchro

quiescimus quia requiem anime post cor-
pus inuenimus. Dominico vero die vi-
delicet a passione tertio: a conditione vt
diximus octauo. iam corpore a morte re-
surgemus: et in gloria anime etiã cuz car-
ne gaudebimus. Quod ergo mire salua-
tor noster fecit in se: hoc veraciter signifi-
cauit in nobis. vt nos dolor in sexta: et re-
quies in septima: et gloria excipiat in oc-
taua. Hinc per Salomonem dicitur. Da
partes septẽ necnon et octo. quia ignoras
quid mali futurũ sit super terraz. Eccl. 6.
Partes etenim septẽ simul et octo damꝰ:
quando sic ea que septẽ diebus euoluunt
disponimꝰ: vt per hec ad bona eterna ve-
niamus. Ut dum modo caute agit: post-
modum venientis tremẽdi iudicij ira de-
uitetur. Octo itaqꝫ cubitos vestibulũ mẽ-
suratur intrinsecus. quia per lucem que
post septem dies sequitur: latitudo nobis
eternitatis aperitur. Sed nemo ad illam
venit: nisi qui hic dilectionẽ dei ac proxi-
mi deuota mẽte tenuerit. Unde et subdit.

Et frontẽ eiꝰ duobꝰ cubitis.

Frons eteni porte est boni meritum vi-
te presentis. Sicut eni vestibulũ intrinse-
cus superna requies debet intelligi: ita p
frontem porte necesse est qualitatẽ visibi-
lis vite signari. Frons ergo porte duobꝰ
cubitis mensuratur. quia quisquis hic di-
lectionẽ dei ac proximi seruare studuerit:
ipse ad eternitatis atrium pertingit. Ui-
ta igitur nostra vt duobus cubitis sit men-
surata: tendi quotidie per charitatem de-
bet in amorẽ dei simul et proximi. Non ẽ
enim charitas vera si minus a duobus cu-
bitis habet. Unde moyses cum per colo-
res vestiũ electorum virtutes exprimeret
in ornamento pontificis bis tinctũ coccũ
iubet adhiberi. Exod. 28. Quid namqꝫ
per coccũ nisi charitas designatur: q̃ sem-
per flamma amoris accendit. Sed coccꝰ
bis tingitur quando non solum ex amore
dei: sed etiã proximi nostra charitas inflã-
matur. Nã quisquis sic amat deum vt cõ-
missi sibi proximi curaz relinquat: adhuc
in eo coccus semel tinctus est. Et quisq̃s
sic amat proximum vt minuat desideriuz
qđ flagrare debet in deum: non est adhuc
in eo color tincture geminatus. Debemꝰ
ergo et amare eos cum quibus viuimꝰ: et
ad illum totis desiderijs anhelare in quo
veraciter viuamus. Ecce eni ad fidem at-
qꝫ ad audiendũ verbum omnipotẽtis do-
mini nos qui religioso induti habitu vi-
demur: ex diuersa mundi qualitate conue-
nimus: atqꝫ ex dissimilibus iniquitatibꝰ
in sancte ecclesie concordia congregati su-
mus. ita vt iam patenter factũ esse videa-
tur quod de promissiõe ecclesie per Esa-
iam dicitur. Habitabit lupus cum agno
et pardus cum hedo accubabit. Esa. 11.
Nam per sancte charitatis viscera lupus
cũ agno habitat. quia hi qui in seculo ra-
ptores fuerunt cum mansuetis ac mitibꝰ
in pace conquiescũt. Et pardus cum he-
do accubabit. quia is qui peccatorũ suoꝝ
maculis varius fuit: cum eo qui se despi-
cit et peccatorũ fatetur humiliare cõsentit
Ubi et subditur. Uitulus et leo et ouis si-
mul morabuntur. Quia et is qui per con-
trarium cor ad quotidianum se deo sacri-
ficium preparat. et alius qui tanq̃ leo ex
crudelitate seuiebat. et alter q̃ velut ouis
in innocentie sue simplicitate perdurat: i
caulis sancte ecclesie conuenerunt. Ecce
qualis est charitas que per diuersitates
mentium accenditur. cõcremat. conflat. et
quasi in vnam auri speciẽ reformat. Sed
in eo ꝙ se electi sic amant: ad illum neces-
se est vt festinent: quẽ eterno gaudio in ce-
lis videre mereantur. Unus est eteniz do-
minus ac redemptor noster: qui et hic ele-
ctorum suorũ corda ad vnanimitatẽ ligat
et ad supernum amorẽ per interna deside-
ria semp stimulat. Unde et illic subditur.
Et puer paruulus minabit eos. Ibidem.
Quis iste est puer paruulus: nisi de quo
scriptum est. Puer natus est nobis: filiꝰ
datus est nobis? Qui simul habitan-
tes minat: quia ne in terrenis rebus cor-
da nostra inhereant: et hec per internum
desiderium quotidie inflammat. Et
hoc ipsuz eius minare: est ad suum nos a-

morē inceſſanter accendere: ne cū nos vi-
ciſſim diligimus mēte in hoc exilio rema
neamus: ne quies huiꝰ vite ſic placeat vt
ad obliuionē patrie perducat: ne delecta-
ta mens ꝓſperis torpeat. Unde ⁊ donis
ſuis flagella ꝑmiſcet: vt nobis om̄e quod
nos in ſeculo delectabat amareſcat: ⁊ illō
incendiū ſurgat in anīo qō nos ſemꝑ ad
celeſte deſideriū inquiete excitet: atqꝫ (vt
ita dicā) delectabiliter mordeat: ſuauiter
cruciet: hylariter cōtriſtet. ¶Puer ḡ nos
paruulus minat: qꝛ is qui paulominus q̄
angeli minoratꝰ eſt per charitatē quā no
bis tribuit: in hoc nos mūdo mentē figere
nō permittit. Bis tinctus itaqꝫ in nobis
coccus eſt: ſi ⁊ hic ꝓximos noſtros ſicut
nos diligimꝰ: ⁊ ad auctorē omniū cū ipīs
quos diligimus feſtinamus. Si igit̄ vita
noſtra de perfecta charitate bis tingitur:
frons in nobis porte duobꝰ cubitis men-
ſurat̄. Siue igit̄ doctor: ſeu ſacrū eloquiū
vel certe fides porte nomīe ſignet̄: in mē-
ſura vtriuſqꝫ cubiti charitas nō incōueni
enter accipit̄: quia ⁊ ille vera p̄dicat: qui
dei ac ꝓximi amorē docet. Et ip̄a eſt cer-
ta ſciētia quā charitas edificat: ⁊ fides ro
buſta eſt que ſe in dilectiōe dei ac ꝓximi
exercet. Sequitur.

B ¶Porro thalami porte ad vi
am orientalem tres hinc: ⁊ tres
inde: ⁊ menſura vna triū.]

Quid thalami: quid via orīētalis deſi-
gnet iā ſuperius diximꝰ: nec replicare la-
tius neceſſariū putamus. Sed querendū
nobis eſt: q̄d eſt qō dicit̄: tres hinc ⁊ tres
inde? Thalami quippe iuxta viā orienta
lē ſunt corda feruentiū in amore dei. Etſi
ue hi qui electi in teſtamēto veteri fuerūt
ſiue hi qui in teſtamēto nouo ſecuti ſunt:
nimirū cōſtat: quia om̄es ex amore trini-
tatis accēſi ſunt. Neqꝫ enī vere deū dili-
gerēt: ſi eiuſdē trinitatis que deus eſt gra
tiā nō accepiſſent. Iuxta viā ergo orīēta-
lē tres hinc ⁊ tres inde ſūt thalami: quia
dn̄s inter veteres ⁊ nouos patres dn̄s in-
carnari dignatꝰ eſt: quaſi in medio thala-
morꝫ via orīētalis apparuit: qui thalami
ad verā ſpeciē ex trinitatis ſunt cognitio
ne decorati. Sin vero ad virtutes electo-
rū eundē numerū referamus: tres ſūt vir
tutes ſine q̄bus is qui aliq̄d operari iam
poteſt: ſaluari nō poteſt: videlicet fides:
ſpes: charitas. Et quia eadē fides: ſpes:
⁊ charitas in antiquis patribꝰ que in no-
uis doctoribꝰ fuit: iuxta orīētalē viā tres
hinc ⁊ tres inde thalami deſcribunt̄. Uel
certe quia tres patrū veterū diſtinctiōes
fuerūt: tres quoqꝫ nouorꝫ ſub gratia ſequū
tur. Uetus quippe populꝰ habuit p̄res
ante legē: ac deinde in lege: et poſtmodū
ꝓphetas. In nouo autē populo prius he
breorꝫ primicie crediderūt: poſtmodū ple
nitudo gentiū fidē ſecuta eſt: ac deinde in
fine ſeculi hebreorꝫ reliquie ſaluant̄. Ro
ma. 9. Quia ergo incarnatio dn̄i ⁊ ex ſu-
periori parte p̄res ante legē: patres in le-
ge: atqꝫ ad extremū ꝓphetas habuit: et
ex poſteriore fideles ex hebreis: fideles
ex gētibus: ac poſtmodū hebreorꝫ oēs re
liquias collegit: orīētalis via tres hinc: ⁊
tres inde thalamos habere memorat̄. Sꝫ
hoc quoqꝫ nō incōuenienter accipimꝰ: ſi
tres eſſe fideliū ordines dicamus. Siue
nāqꝫ in veteri ſeu in nouo teſtamēto: ali-
us eſt ordo predicantiū: alius cōtinentiū
atqꝫ alius bonorꝫ cōiugatorꝫ. Unde ⁊ idē
ꝓpheta in ſuperiori parte tres viros libe
ratos vidit: noe daniel ⁊ iob. Ezech. 14.
in quibꝰ videlꝫ tribus p̄dicatores: ꝯtinē-
tes: ⁊ cōiugati ſig̃ti ſunt. Naꝫ noe archā
mūdis rexit: atqꝫ ideo figuram rectorꝫ te-
nuit. Daniel in aula regia abſtinētie de-
ditus fuit: ⁊ iccirco vitā cōtinentiū ſigna-
uit. Iob vero in cōiugio poſitus: ⁊ curam
domus ꝓprie exercens placuit: per quē
digne bonorꝫ coniugatorꝫ ordo figuratur
Quia ergo etiā ante mediatoris aduen-
tum ⁊ p̄dicatores ⁊ cōtinentes ac boni cō
iugati fuerūt: qui eundē eius aduentū p̄-
ſtolarent̄: ⁊ magna hūc ſiti deſiderij vide
re cuperent: ⁊ poſtmodū predicatores: cō
tinentes: ac boni cōiugati ſicut cernimus
exiſtūt. Qui redemptorē noſtrū iam deſi-

deramus incarnatū: sed in maiestatis sue gloria cōtemplandū: orientalis via tres hinc et tres inde thalamos habet: iuxta psalmiste vocē: qui de eadē via videlicet redēptore nostro dicit: In circuitu ei⁹ tabernaculū eius. ps. 17. Sed pensandum nobis est sollicita intentiōe quod dicitur quia mensura vna triū. Cum em̄ longe sit a continētibus & tacētibus excellētia predicatorꝫ: & valde a cōiugatis distet eminētia continentiū: quid est ꝙ vna mēsura dicitur triū? Coniugati quippe quāuis & bene agāt: & omnipotentē deū videre desiderēt: domesticis tamen curis occupant: & necessitate cogēte in vtroqꝫ mēte diuidūt. Continētes autē ab huius mūdi actione remoti sunt: & voluptatē carnis etiam a licito cōiugio restringūt: nulla cōiugis: nulla filiorꝫ cura: nullis noxijs ac difficilibus reifamiliaris cogitatiōibus implicant. Predicatores vero nō solū se a vicijs coercēt: sed etiā alios peccare phibent: ad fidē ducūt: in studio bone cōuersatiōis instruunt. Quomō ergo vna eorū mensura est: quorꝫ vite equalitas vna nō est? Sed mēsura vna triū est: quia etsi in eis meritorꝫ magna est diuersitas: tamen distātia in fide in qua tendunt nō est. Nā eadē fides que istos solidat in maximis: illorꝫ infirmitatē continet in paruis. Vel certe triū vna mēsura est: qr in retributione vltima quāuis eadē dignitas oībus nō sit: vna tamen erat oībus vita beatitudinis. Unde per semetipm̄ dn̄s dicit: In domo patris mei māsiones multe sūt. Johis. 14. Sed tamē qui in ea ducti sūt: quāuis in diuersis horis venerint: vnum denariū perceperūt. Qua itaqꝫ ratiōe cōueniant māsiones multe cū vno denario: nisi quia diuerse quidē beatorꝫ ciuium dignitates erūt: sed tamen vna requies eterne retributiōis? Nam & si dispar erit meritū singulorꝫ: non erit diuersitas gaudiorū: quia & si alter minus: atqꝫ alius amplius exultat: omnes tamen vnū gaudium de cōditoris sui visiōe letificat. Hoc quoqꝫ est siue de veteribus seu de nouis patribus sentiendū: quia orientalis via cū tres hinc & tres inde thalamos habet: mensura vna triū est: quoniā ipa fides atqꝫ ipm meritū tenuit corda precedentiū: que repleuit corda sequentiū sub testamēto nouo positorꝫ: sicut & per paulū dicit: Habētes autē eundē spiritū fidei. 2. Corint. 4. Sicut scriptū est. Credidi ppter quod locutus sum. ps. 115. Et nos credimus propter qd & loquimur. Spiritales quippe illi patres omipotentē deū trinitatē ita esse crediderunt: sicut eandē trinitatē noui patres aperte locuti sunt. Esaias nāqꝫ audiuit angelica agmina in celo clamātia. Sanctus: sanctus: sanctus dn̄s deus sabaoth. Esaie. 6. Ut em̄ personarꝫ trinitas monstraret tertio sanctus dicit: Sed vt vna esse substātia trinitatis appareat: nō dn̄i sabaoth: sed domin⁹ sabaoth esse perhibet. Quod dauid quoqꝫ sentiens ait: Benedicat nos deus de⁹ noster: benedicat nos deus. ps. 66. Qui tertio dixisset deus: vt vnū esse hūc ostenderet: subdit. Et metuāt eum oēs fines terre. Paul⁹ quoqꝫ loquit dicens: Quoniā ex ipo: et per ipm: & in ipo sunt oīa. Romañ. 12. Ex ipo videlicet: ex patre. Per ipm: per filiū. In ipo autē: in spiritusancto. Quē ergo ipm cū tertio dixisset: adiunxit. Ipsi gloria in secula seculorū amen. Qui em̄ nō dixit: ipis sed ipi: dicendo ter ipm distinxit p psonas. Et subiūgendo: ipi gloria nō diuisit substantiā. Quia itaqꝫ vna est veterꝫ ac nouorꝫ patrū fides: recte thalamorꝫ describit mensura vna triū. Qd verbis alijs replicat cū subdit.

Et mensura vna frontiū.]

Ex vtraqꝫ em̄ parte e⁊ mensura frontiū quia patres nostri vel prius a veteri: vel nunc a nouo testamēto venientes: in vna mediatoris fide cōueniūt. Qui pro eo ꝙ charitate pleni sunt: carnē suam abstinētia edomant: corda audientiū predicationis lumīe illustrāt: signa faciūt: virtutes operant. Per hoc quod eorꝫ bona nobis foris innotescūt: non immerito hui⁹ cele

stis edificij frontes vocant. Omne enim quod nūc in aperto ostendit frons est: vt illud sit vestibulū edificij: quod nobis interius reseruatur. Unde ⁊ sancte ecclesie in cantico canticoꝝ dicitur: Sicut cortex mali punici gene tue absq; occultis tuis. Canti. 6. Gene quippe sunt sancte ecclesie spiritales patres: qui nūc in ea miraculis coruscant: ⁊ velut in eius facie venerabiles apparent Cum eñ videmus multos mira agere: ventura prophetare: mūdum perfecte relinquere: celestibns desiderijs ardere: sicut cortex mali punici sancte gene rubent. Sed quid istud omne quod miramur in illius rei comparatione de qua scriptuz est. Esaie. 64. Quod oculus non vidit: nec auris audiuit: nec in corda hominis ascendit: que preparauit deus diligentibus se ? 1. Corinth. 12. Bene ergo cum miraretur genas ecclesie: subdidit. Absq; occultis suis. Ac si aperte diceret. Ea quidem que in te non latēt magna sunt: sed illa valde ineffabilia que latent. Sequitur.

Et mensus est latitudinem liminis porte decem cubitorū: et longitudinē porte tredecim cubitorum.]

Multa superius de porte significatione iam diximus. Sed vnū tenere aliquid debemus per quod possit et cetera lectoris prudētia penetrare. Dictum quippe est: per portam scripturam sacram posse figurari. Sed hoc nobis modo laboriose discutiendū est: cur latitudo liminis porte decem cubitis: et longitudo porte tredecim mensuratur. Hoc autem loco longitudo porte altitudo dicitur: sicut nos longe stature dicim⁹: quem altum videm⁹. Nam longitudo porte dici in transuersum nō potest: cuius latitudo per decem cubitos demōstratur. Quid ergo latitudo liminis porte: nisi lex testamēti veteris fuit: ⁊ longitudo porte: nisi gratia testamenti noui? Quia videlicet scriptura sacra dum per testamentum vetus crimina operum compescuit dare decimas precepit: quasi per mandata humilia in liminis latitudine iacuit. Sed dum per testamentum nouum cogitationes prauas coercuit: derelinqui omnia: et pro deo vitam corporis iussit cum presenti seculo despici: quasi porta nostra in longitudis altitudine surrexit Minora quippe precepta israhelitico populo per legē date sunt. Unde ⁊ eidem populo moyses in campo locutus est. Exodi. 19. Altiora dominus sanctis apostolis dedit. Mathei. 5. Unde et eosdem mandatis vite in monte docuit. Dum vero redemptor noster per euangeliū dicit: Nolite putare quoniā veni soluere legem: aut prophetas: non veni soluere sed adimplere. Ibidem. Adimplere eñ venerat legē: qui legis iusticie gratiam addidit: vt quod illa iubebat in minimis ipē perfici adiuuaret in sūmis. Et quod illa coercebat ab opere: ipē resecaret a corde. Intellecta ergo lex que in latitudine iacuit: in altitudine surrexit. Ipa enim dei cognitio que apud illam in spiritalibus patribus fuit: nota omni hebreorum populo non fuit. Nam omnipotentē deum: sanctam videlicet trinitatem cum prophete predicarent populus ignorabat: solum decalogum tenebat in fide: legem trinitatis nesciens. Mensuretur ergo latitudo liminis porte decē cubitis. Et quia durus ille populus subtilitatem fidei ignorans: mandatis seruiebat decalogi. Mensuretur ergo longitudo porte tredecim cubitis: quia per testamentum nouū in corde fidelis populi super mandata decalogi quem verius custodit cognitio trinitatis creuit. Et cum mādata legis perficit: trinitatem esse omnipotentem dominū credidit. Ubi ⁊ queri rationabiliter potest: cur istam latitudinem liminis porte quaz superius dixerat vno calamo mensurari: inferius subiūxit:

ꝙ decem cubitis mensuretur: ac deinde subditur: ꝙ longitudo porte tredecim sit cubitis mēsurata: vnus etenim calamus iam sicut sepe dictum est sex cubitos habet ⁊ palmū: decem vero cubiti iam mensuram suam calamū tenent: tredecim vero amplius q̄ decem. Quid est ergo ꝙ prius vno calamo limen porte: postmodum latitudo eius decem cubitis: ad extremum quoqꝫ longitudo porte tredecim mensuratur: nisi ꝙ sancti Patres quos per sacram scripturam ante legem fuisse cognoscimus: vnū quidem omnipotentē deuz sanctam videlicet trinitatē esse nouerūt: sed eandem trinitatem quam cognouerunt aperte minime predicauerunt: qui eius iussionibus obediētes ⁊ vite mūdiciam conseruantes quasi in sex cubitis calami habuerūt perfectionem operis: ⁊ sepe angelos videntes habuerunt palmū contemplatiōis. Data autem lege rudus ille hebreorum populus mandata decalogi seruare conatus est: sed tamen de cognitione sancte trinitatis eruditus non est. Et quamuis hanc spiritales patres perfecte cognouissent: multitudo tamen synagoge nec inuenire mysteriū trinitatis potuit: nec querere sciuit. Superueniente autem gratia per testamentū nouū: omnis fidelis populus vnū deum trinitatem esse cognouit: ⁊ virtutem decalogi eius agnitiōe compleuit. Prius ergo limen porte mēsuretur calamo vno: postmodum latitudo eius cubitis decem: atqꝫ ad extremū lōgitudo porte cubitis tredecim: quia ⁊ sanctis patribus ante legē actiua et contemplatiua vita non fuit: et sub lege decalogi populus diuine substātie mysterium nesciens in mandatoꝝ latitudinem seruiuit. Et nunc sub gratia custoditis verius decalagi preceptis om̄is qui ad fidem venerit: sancte trinitatis sacramenta cognoscit. Qua in re hoc quoqꝫ nobis sciendum est: quia et per incrementa temporum creuit scientia spiritalium patrum. Plus namqꝫ Moyses q̄ abraham: plus prophete q̄ moyses: plus apostoli q̄ prophete in omnipotentis dei scientia eruditi sunt: fallor si hec ip̄a scriptura non loquitur. Pertransibunt plurimi: ⁊ multiplex erit scientia. Danie. 12. Sed hec eadem que de abraham moyse prophetis et apostolis diximus: ex eiusdem scripture verbis si possumus: ostendamus. Quis enim nesciat quia abrahā cum deo locutus est: ⁊ tamen ad moysen domin⁹ dicit: Ego sum deus abrahā: deus ysaac: ⁊ deus iacob: ⁊ nomen meū adonay nō indicaui eis. Exod. 6. Ecce plus moysi q̄ abrahe innotuerat: qui illud dese moysi indicat quod se abrae non indicasse narrabat. Sed videamus si prophete plus q̄ moyses diuinam scientiam apprehendere potuerunt. Certe psalmista dicit: Quomodo dilexi legem tuam domine: tota die meditatio mea est. ps̄. 118. Atqꝫ subiunxit. Super omnes docentes me intellexi: quia testimonia tua meditatio mea est. Et iterum. Super seniores intellexi. Ibidem. Qui ergo legem meditari se memorat: et super omnes docentes se: ac super seniores intellexisse testatur: quia diuinam sciētiam plusquā moyses acceperat: manifestat. Quomodo autem ostensuri sum⁹: quia plus sancti apostoli edocti sunt q̄ prophete? Certe veritas dicit: Multi reges et prophete voluerunt videre que videtis: et audire que auditis: sed non viderūt. Luce decimo. Plus ergo q̄ prophete de diuina scientia nouerunt: quia quod illi solo spiritu viderant: ip̄i etiam corporaliter videbāt. Impleta itaqꝫ est ea quam superius diximus danielis sententia: quia pertransibunt plurimi: et multiplex erit scientia. Daniel. 12. Mensura ergo calami qui est sex cubitorum et palmo ducatur ad cubitos decem: et mensura decem cubitorum ad extremum surgat in tredecim. Quia quanto mundus ad extremitatem ducitur: tanto nobis eterne scientie adit⁹ largius aperitur. Sequitur.

Et marginez ante thalamos cubiti vnius.]

Sicut ſepe diximus: thalami corda ele-
ctorū ſunt omipotētis amore feruētia. q̄d
per marginem ante thalamos: niſi fides
exprimitur? Q꞉ nō prius ipſa teneat. nul
lo mō ad ſpiritalē amorē ꝑtingit. Nō enī
charitas fidē: ſed fides charitatē p̄cedit.
Nemo enim pōt amare qđ nō crediderit.
Margo itaqꝫ eſt ante thalamos: fides an
te ardorē charitatis. Q꞉ ſicut dictū eſt ni
ſi ea q̄ audis credideris: ad amorē eoꝝ q̄
audieris nullatenꝰ inflāmaris. Sꝫ mar-
go ante thalamū cubiti vniꝰ eſt. q꞉ tūc fi-
des corda audientiū in amore copulat qn̄
ꝑ errores ⁊ ſciſmata diuiſa nō eſt: ſꝫ in vni
tate ꝑdurat. Ut videlicet margo vniꝰ cu
biti audiētis animū ad thalamū ꝑducat:
qui celeſtis ſpūs ſpeciē quā hic predicat:
poſtmodū in celeſtibꝰ demōſtrat. Ubi et
bene ſubdit.

Et cubitꝰ vnꝰ finis vtrūqꝫ.

Utrūqꝫ autez dicit: ac ſi dicat vtrorūqꝫ.
Per latitudinē quippe liminis ⁊ longitu
dinē porte: vetus ac nouū teſtamētū dixi
mus deſignari. Ad extremū vero addit
ꝙ cubitꝰ vnus ſit finis vtrorūqꝫ. q꞉ vide-
licet ⁊ teſtamentū vetus vnū nobis medi
atorē dei ⁊ hominū nunciauit. ⁊ teſtamen
tū nouū eundē nobis nūciat in eterna cla
ritate venturū. quē iam ꝓ nobis cognoui
mus incarnatū. Cubitꝰ ergo vnus vtro-
rūqꝫ eſt. q꞉ ⁊ quē lex predixit in carne ap-
paruit. ⁊ ipſe quē nunc teſtamentū nouuz
loquit in gloria maieſtatis apparebit. Et
tūc vtrorūqꝫ finis erit: cū viſus in diuini-
tatis ſue potētie oīa que ſunt predicta cō
pleuerit. Scriptum nāqꝫ eſt. Finis legis
chriſtus ad iuſticiā credēti. Rom. 10. Fi
nis videlicet nō qui cōſumit: ſed qui per-
ficit. Tūc enī legē ꝑfecit: cū ſicut lex pre-
dixerat incarnatꝰ apparuit. Sed adhuc
de eius iudicio multa nouū teſtamentum
loquit. adhuc multa de regno illius nar
rat que necdū videmꝰ impleta. Ecce quo
tidie euangeliū legit. ventura predicant.
Tūc ergo erit ⁊ noui teſtamēti finis: cum
⁊ que de ſe ꝓmiſit cōpleuerit. Finiet ve-
ro teſtamentū nouū q꞉ perficiet. Nam cū
ipſe de quo loquit viſus fuerit: eiuſdē te-
ſtamenti verba ceſſabūt. Unde ⁊ ſancte
eccleſie veri luminis diē quaſi tēpus ver-
nale preſtolanti per ſponſi vocē dicitur.
Surge propera amica mea. colūba mea.
formoſa mea ⁊ veni. Jam enī hyems trā-
ſijt: imber abijt ⁊ receſſit. flores apparue-
runt in terra. Cant. 2. Siue enī ſancta ec
cleſia ſeu vnaqueqꝫ electa anima. celeſti
ſponſo eſt amica per amorē. colūba ꝑ ſpi-
ritū. formoſa per moruz pulchritudinem.
Que cū iam de corruptione carnis duci-
tur: ei ꝓculdubio hyems tranſit. quia p̄-
ſentis vite torpor abſcedit. Jmber quoqꝫ
abijt ⁊ recedit. q꞉ cum ad contemplanduz
in ſua ſubſtātia omnipotontē deū educit:
iam verborū gutte neceſſarie nō erunt: vt
pluuia debeat predicatiōis infundi. Naz
qđ minus audire potuit: ampliꝰ videbit.
Tunc apparēt flores in terra: quia cū de
eterna beatitudinis vita quedā ſuauitatꝭ
primordia preguſtare anima ceperit: qua
ſi iam in floribꝰ odorata exit. Quod poſt
quā egreſſa fuerit: in fructu vberius habe
bit. Unde ⁊ illic ſubditur. Tempus puta
tionis aduenit. Jbidem. Jn putatione q̄p
pe ſarmenta ſterilia reciduntur: vt ea que
preualent vberius fructū ferant. Noſtre
itaqꝫ putationis tempꝰ tunc aduenit: quā
do infructuoſam ac noxiā corruptionem
carnis deſerimus: vt ad fructū anime per
uenire valeamus. Qui fructꝰ nobis erit
vberrimus: viſio vnius cubiti. Ergo vnꝰ
eſt finis vtrūqꝫ. quia vnus eſt ille qui di-
xit. Singulariter ſum ego donec tranſeaz
p̄s. 140. Qui ſolus cum patre ⁊ ſancto
ſpiritu preſidet in celo: ſicut paſſer vnicꝰ
in edificio. Quem admodum imple-
uit legem per myſterium incarnationis
et perfecte humanitatis ſue: ita teſtamen-
ti noui promiſſa impleturus eſt per oſten
ſam gloriam claritatis ſue. Hunc vnum
nobis cubitum menſura quoque arche

locuta est. Archa em̄ que trecentis cubi-
tis fieri in longitudine iussa est: sexaginta
vero latitudine: triginta autē in altitudi-
ne: in vno est cubito cōsummata. Quid
em̄ per archā nisi sancta ecclesia figurat.
que inferius ampla est: supius angusta?
Que a trecētis ⁊ sexaginta ac trigīta cu
bitis ad vnū cubitū colligit: q꞉ latitudinē
quā sancta ecclesia in mēbris suis adhuc
infirmātibus habet: paulisper angustata
⁊ in altū ꝓficiēs ad vnū tendit. Ipa enim
ratio exigit vt credam⁹ ꝙ in illa arche la-
titudine oīes bestie: cūcta quadrupedia
atqꝫ reptilia in inferiorib⁹ fuerūt. Homo
vero atqꝫ volatilia nimirū in superiorib⁹
Juxta superiorē etem̄ partē fenestra fuit
in latere: de qua coruū vel columbā dimi
sit homo: vt si iā diluuij trāsisset aqua co-
gnosceret. Et q꞉ archa eadem in vno fuit
cubito ꝯsummata: homo ⁊ volatilia iuxta
cubitū fuerūt. Recte itaqꝫ per archā vni-
uersa ecclesia designat: que adhuc in mul
tis suis carnalib⁹ lata est: in paucis spiri-
talibus angusta. Et quia vnū hoīem qui
est sine peccato colligit: quasi in vno cubi
to ꝯsumat. Uidemus etem̄ multos intra
eiusdē sancte ecclesie sinū in superbia eri-
gi: in carnis voluptate dissolui: acq̄rēdis
terrenis reb⁹ inhiare: impetrāte auaricia
mare transire: deseruire iracūdie: iurgijs
vacare: ꝓxios quos preualēt ledere. Sꝫ
q꞉ eos adhuc sancta ecclesia tolerat vt cō
uertat: quasi in arche latitudine deorsuꝫ
bestie morant. Uidemus alios iā aliena
nō querere: illatas iniurias equanimiter
portare: rebus ꝓprijs esse ꝯtentos: humi
liter viuere. Sed quia isti iam pauci sunt
angustat archa. Alios autē cōspicimus
etiā possessa relinquere: nullū terrenis re
bus studiū dare: inimicos diligere: carnē
a cūctis voluptatibus domare: mot⁹ om
nes sub ratiōis iudicio premere: per cele
ste desideriū contemplatiōis pennas sub-
leuare. Sed q꞉ tales quiqꝫ valde rari sūt:
in archa iuxta cubitū ducunt vbi homīes
⁊ volatilia cōtinent. Querat tamen siq̄s
in eis esse valeat sine peccato: ⁊ nullus in
uenit? Quis itaqꝫ homo sine peccato est
nisi ille qui in peccato natus non est? In
vno ergo cubito cōsummat archa: q꞉ vn⁹
est auctor ⁊ redemptor sancte ecclesie sine
peccato: ad quē omnes proficiūt qui se es
se peccatores nouerūt. Dicat itaqꝫ de li-
mine ⁊ porta. Et cubitus vnus finis vtrū
qꝫ. Quia cum vnus mediator dei ⁊ homi
nū xp̄us Jesus in maiestate sua apparue-
rit: oīa vtriusqꝫ testamēti que predicta
⁊ ꝓmissa sunt compleuit. Sin vero vtra
qꝫ hoc loco marginē ac thalamos memo-
rat: neqꝫ hoc ab hac sententia abhorret:
quia cū maiestas redemptoris nostri fue-
rit ostensa finit fides: cū iam ceperit vide-
re homo qđ credidit. Et ad finem suū per
ueniūt thalami: quia corda fideliū incom
parabiliter longe ꝙ̄ modo sunt in amore
illius perficiunt. Cubitus ergo finis vtrū
qꝫ est: quia vnius domini ⁊ saluatoris vi
sio in electis suis fidem finit: ⁊ charitateꝫ
perficit. Considerare libet: qui nos su-
mus qui ista tractamus Certe ex gentib⁹
venimus: certe parētes nostri lignoꝝ ac
lapidum cultores fuerūt. Unde ergo hoc
nobis: vt (ea quoqꝫ que nūc vsqꝫ hebrei
nesciūt) ezechielis ꝓphete tam ꝓfunda
mysteria rimemur? Agamus ergo grati-
as toto desiderio vni: qui cūcta que de eo
in sacro eloquio scripta sunt opere imple-
uit: vt que intelligi audita nō poterāt: vi-
sa panderent. Ibi quippe incarnatio: ibi
passio: ibi mors: ibi resurrectio: ibi ascen-
sio illius continet. Sed quis nostrū hec
audita crederet: nisi facta cognouissꝫ? Si
gnatū ergo librū sicut in iohānis apocal
psi legit: quē aperire ⁊ legere nemo pote
rat: leo de tribu iuda aperuit. Apocal. 5.
quia oīa eius nobis mysteria in sua pas
sione ac resurrectiōe patefecit. Et per hoc
ꝙ īfirmitatis nostre mala pertulit: sue no
bis potētie ⁊ claritatis bona monstrauit.
Caro em̄ factus est vt nos spiritales face
ret: benigne inclinat⁹ est vt leuaret: exijt
vt introduceret: visibilis apparuit vt in-
uisibilia mōstraret: flagella pertulit vt sa-
naret: opprobria ⁊ irrisiones sustinuit: vt

ab opprobrio eterno liberaret:mortuꝰ eſt vt viuificaret. Agamꝰ ergo gratias viuificãti ⁊ mortuo: ⁊ ideo amplius viuificãti: qr mortuo. Vñ hñ salutẽ noſtrã ⁊ paſſionẽ illius eſaias cõtemplatus ait: Ut faciat opus ſuũ:alienũ eſt opus eiuſ:vt operet̃ opus ſuũ: peregrinũ eſt opus eius ab eo. Eſa.27. Opus etem̃ dei eſt animas quas creauit colligere:ad eterne lucis gaudia reuocare. Flagellari autem atqꝫ ſputis liniri: crucifigi: mori: atqꝫ ſepeliri nõ hoc in ſua ſubſtãtia opus dei eſt:ſed opuſ hoĩs peccatoris: qui hec oĩa meruit per peccatũ. Sed peccata noſtra ip̃e pertulit in corpe ſuo ſuper lignũ.1.Petri.2 Et qui in natura ſua ante ſemp incõprehẽſibilis:in natura noſtra cõprehendi dignatus eſt ac flagellari: niſi ea que erant infirmitatis noſtre ſuſciperet:nunq̃ nos ad ſue fortitudinis potentiã ſubleuaret. Unde ergo faciat opus ſuũ: alienũ opus eius:⁊ vt operet̃ opus ſuũ: peregrinũ eſt opus eius ab eo: quia incarnatus deꝰ vt nos ad ſuã iuſticiã colligeret:dignatꝰ eſt pro nobis tanq̃ peccator homo vapulare Et alienũ opus fecit vt faceret propriuꝫ: quia per hoc q̃ infirmãs mala noſtra ſuſtinuit:nos qui creatura illius ſumus ad fortitudinis ſue gloriã perduxit. In qua viuit ⁊ regnat cũ patre in vnitate ſpũſſancti:per oĩa ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Explicit Omelia. XVI.

Incipit Omelia. XVII. que exponit litterã capituli. XL. ab illa parte: Thalami autem ſex cubitorum erant hincinde:vſqꝫ ad illam partem in eodem capitulo. Et eduxit me ad atrium exterius.]

Memoratis ſuperius thalamis ꝓpheta ſubiũgit:quia thalami ſex cubitoꝝ erant hinc ⁊ inde. Qua in re magna nob̃ queſtio generat̃: cur ſuperius thalamũ vno calamo menſuratũ dixit: quẽ videlicet calamũ ſex cubitos ⁊ palmũ habere perhibuit:atqꝫ inferiuſ thalamos ſex ſolũmodo dicit cubitis mẽſurari? Si em̃ non calamo: ſed ſex cubitis menſurant̃: palmus deeſt qui ſuperius in mẽſura calami dicebat̃ adeſſe. Sed ſi thalami ſunt ſenſus atqꝫ cogitatiões fideliũ:in quibus caſte aĩe cõditori ſuo in amore iungunt̃:⁊ per ſex cubitos perfecta operatio:per palmũ vero inchoatio contemplatiõis exprimit̃: ſancte vniuerſalis eccleſie debemus mẽbra ↄſpicere: ⁊ citius inuenimꝰ qr ſunt in ea thalami vno calamo: ⁊ ſunt alij ſex tantũmodo cubitis mẽſurati. Nam fideles quidã in illa oĩpotentẽ deũ ita amãt: vt in opere perfecti ſint ⁊ in cõtemplatiõe ſuſpẽſi: hi ꝑfecto calamũ in menſura habẽt:qr et ſex cubitos operatiõis ⁊ palmũ ↄtemplatiõis poſſident. Quidã vero oĩpotenteꝫ quidẽ deũ diligũt: ⁊ perfecte in bõis operibus exercent̃:ſed tamen cõtemplari eiꝰ magnitudinẽ ſubtiliori intellectu neſciũt Amant autẽ:ſed inueſtigare gaudia eius claritatis ignorãt:hi itaqꝫ ſex cubitos habẽt ⁊ palmũ nõ habẽt:quia ei iã per amorem iũcti ſunt:ſed ex cõtemplatiõe diſiuncti Qui tamẽ thalami poſt cõmemorationẽ cubiti vnius hinc ⁊ inde eſſe referunt̃: quia videlicet in amore auctoris ac redẽptoris noſtri fideles aĩe ⁊ ex iudaico populo ⁊ ex gentilitate cõuenerũt. A Unde ⁊ idẽ redemptor noſter cum aſello ſedens hieruſalẽ tenderet (ſicut euãgeliſta teſtat̃) multi veſtimenta ſua ſtrauerũt in via: alij autẽ frondes cedebãt de arboribus ⁊ ſternebãt in via:⁊ qui preibant ⁊ q̃ ſequebant̃ clamabãt dicẽtes: Oſanna benedictus qui venit in nomĩe dñi. Marci 11. Math. 21. Luce. 19. Saluator etem̃ noſter aſellũ ſedens hieruſalẽ tendit:quãdo vniuſcuiuſqꝫ fidelis aĩa regẽs videli

cet iumentũ suũ: ad pacis intime visionē ducit. Jumentũ sedet etiã cum sancte ecclesie vniuersaliter p̃sidet: eamꝙ in superne pacis desideriũ accendit. Multi autē vestimēta sua in via sternũt: quia corpora sua per abstinentiã domãt: vt ei iter ad mentē parent: ⁊ exempla bona sequētibꝰ prebeant. Alij autē ramos vel frondes de arboribus cedũt ⁊ sternũt in via: quia in doctrina veritatis verba atꝙ sentētias patruz ex eoꝝ eloquio serpunt. Et hec in via dei ac laudatoris animũ venlētes: humili precatiõe submittunt: quod indigni quoꝙ ⁊ nos mõ facimus. Nam cũ patrũ sentētias in sermone exhortatiõis assumimꝰ: frõdes de arborıbꝰ cedimꝰ: ⁊ has in via dei omipotentis domini sternimus. Sed qui preibãt ⁊ qui sequebanť clamabãt: osanna. Precessit ꝗppe iudaicus populꝰ secutus est gentilis. Et qꝛ oẽs electi siue qui in iudea esse potuerunt: siue qui nũc in ecclesia existũt: in mediatorē dei ⁊ hominũe crdiderũt ⁊ credunt: qui preeũt et qui sequũtur: osanna clamãt. Osanna autem latina lingua salua nos dicıť. Ab ip̃o enim salutē ⁊ priores quesierũt: ⁊ presentes querũt: ⁊ benedictum qui venit in nomine domini confitenť: quoniam vna spes: vna fides est precedentiũ atꝙ sequētium populorũ. Nam sicut illis peccata passione ac resurrectiõe eius sanata sunt: ita nos preterita passione illius: ac permanenti in secula resurrectiõe saluamur. Quem eñ priores nostri ex iudaico populo crediderunt: atꝙ amauerũt venturum: hũc nos ⁊ venisse credimus ⁊ amamus: eiusꝙ desiderio accēdimur: vt eum facie ad faciem cõtemplemur. Thalami ergo eius hinc ⁊ inde sunt: qꝛ corda amãtiũ fidem que in illo est: ⁊ a priori parte seculi ⁊ ab vltima cõplectunť. Sequıť.

Et mensus est portam a tecto thalami vsꝙ ad tectum eius latitudinem viginti et quinꝙ cubitorum.]

Sepe iam diximimus portam fidem: ⁊ per eandem fidem ip̃m dominũ ac redemptorem nostrũ mediatorem dei ⁊ hominũ Jhesum xp̃um posse signari: quia per fidem que in eo est: introitus ad fidem patet. Sed etiam scripturam sacram que nobis eandem ip̃am fidem in redemptoris nostri intellectũ aperit: nõ immerito portam accipimus: quia ea vt oportet cognita: ad intelligenda inuisibilia intramus. Si igitur hoc in loco vt prediximus porta scriptura accipitur: querendũ est quid per tectum thalami: quid per tectum porte signetur? Sed habet thalamꝰ tectum: quia operta est mens amãtium: ⁊ adhuc feruor amoris in occulto est. Habet quoꝙ ⁊ porta tectum: quia scriptura tota quidem propter nos scripta est: sed non intelligitur a nobis. Multa quippe in illa ita aperta sunt vt pascãt paruulos: quedam vero obscurioribus sentētijs vt exerceant fortes: quatenꝰ cũ labore intellecta plus grata sint. Nonnulla autē ita in ea clausa sunt: vt dũ ea non intelligimus: agnoscentes infirma nostre cecitatis: ad humilitatem magis ꝙ̃ ad intelligentiã proficiamus. Sunt eñ quedam que ita de celestibus loquũtur: vt solis illis supernis ciuibus in patria suã persistētibus pateãt nec dũꝙ nobis peregrinãtibus reseranť. Nam si quis ad vrbem incognitam pergens: multa de illa in via audiat: quedã quidem ex ratiõe colligit: quedam vero quia necdũ videt nullo modo cognoscit: ipi vero ciues qui in ea sunt: ⁊ que de illa tacentur vidēt: ⁊ que de illa dicũtur intelligũt. Nos igitur in via adhuc sumꝰ: multa de illa celesti patria audimus: alia iam per spiritũ ⁊ rationem intelligimus: quedã vero nõ intellecta veneramur. Unde ⁊ de eodē sacro eloquio scriptũ est. Extendēs celũ sicut pellē: qui tegis in aquis superiora eius. p̃s. 103. Celum quippe sicut pellis extendiť: quia per ora mortaliũ scriptura sacra nobis in expositiõibus explicať. Sed sunt aque in celo superiores videlz multitudines: idest angeloꝝ agmi

na: in quibus eiusdē celi teguntur superio-
ra. quia ea que in sacro eloquio altiora et
obscuriora sunt. angelicis solūmodo spiri
tibus patent: ⁊ nobis adhuc incognita ꝑ
durant. Habet ergo thalamus tectum. qꝛ
nescit adhuc proximus ꝙtuz amatur a ꝓ
ximo. Porta quoqꝫ id est sacrum eloquiū-
uz habet tectū. quia necdum omnia pene
trare intellectu possumus que de celesti-
bus audimus. Restat ergo vt in his que
intelligimus: in profectu quotidie chari-
tatis ambulemus. Et quāuis in nobis ꝓ
ximi quoqꝫ nostri non videāt ꝙtum dili-
gantur a nobis: atqꝫ in sacro eloquio ea q̄
necdum intelligimus humiliter venera-
mur. in his tamen ad que intelligēdo per
uenimus: dilatari per bonā opationē de-
bemus. Unde ⁊ dicitur.

Et mensus est portam thala mi vsqꝫ ad tectum eius latitudi nem viginti ⁊ quinqꝫ cubitorū.

Quinqꝫ enī carnis sensibus prediti su-
mus. videlicet visu. gustu. olfactu. audi-
tu. atqꝫ tactu. Hisdē vero quinarius nu-
merus per semetipsum multiplicatus ad
vicesimū ⁊ quintū numerū surgit. Opera
ri autem exterius quiddā de mādatis ce-
lestibus sine istis corporeis quinqꝫ sensi-
bus nō valemus. His quippe officijs su-
is iudex animus interius presidet. ⁊ quid
exterius agere iuste vl' misericorditer pos
sit: quasi eisdē officijs renunciantibus ac
deseruiētibus agnoscit. Cuz ergo timore
omnipotētis domini animꝰ implet: neces
se est vt quinqꝫ nostri sensus nobis velut
subiecta officia in bona opatione deserui-
ant. Per quos cum aliquid agere miseri
corditer ceperimꝰ: plꝰ se quotidie ipā mi-
sericordia apit: ⁊ quasi quidaz sinus boni
operis expādit. Quinqꝫ igit sensus mul
tiplicātur in se dū hoc quod per ipsis agi-
tur in bono quotidie opere per profectuz
multiplicat. Unde ⁊ latitudo esse viginti
⁊ quinqꝫ cubitorū dicitur. quia timor te-
nacia ⁊ pigredo angustia est. Quisquis
enī ideo indigenti dare panē metuit ne si-
bi desit: adhuc ī angustia timoris ē. Quis-
quis igitur vestimentū algenti non porri
git: quia hoc solus habere concupiscit: ad
huc tenacie sue angustia coartat. Quis-
quis ideo bonuz nō agit quia torpore ani
mi torpescit: ipse ei suus torpor angustia
est. Respicere autē inopem exaudire pre
cem. largiri stipem. prebere defensionem
atqꝫ pro eiusdē defensione pauꝑis aduer-
santis cuiuslibet inimicitias non timere:
magne mentis latitudo est. Mensuretur
ergo inter thalamū ⁊ portā ea que īterest
latitudo cubitis viginti ⁊ quinqꝫ. quia in
exteriore sensuū operatione probatur ⁊ co
gnoscitur que intrinsecus largitas boni-
tatis habeatur. Nā quid iam de scriptu-
ra sacra didiceris: ⁊ ꝙtum proximū taci-
tus ames: in latitudine boni operis osten
dis. Pateat itaqꝫ viginti ⁊ quinqꝫ cubi-
tis latitudo inter thalamū ⁊ portaz. quia
inter charitatē ⁊ scientiam testis est bona
operatio. Que si fortasse defuerit: profe-
cto certum est nec cognouisse te deū. nec
diligere proximuz: id est nec portam sacri
eloquij: nec amoris thalamū habere. Et
notandū etiam ꝙ a tecto thalami vsqꝫ ad
tectū porte dicitur mēsuratū. Per ea enī
que nobis in sacra scriptura cooperta sūt
nostra humilitas approbatur. quia quic-
quid in illa non intelligimus non super-
be reprehendere: sed venerari humiliter
debemus. Unde ⁊ de domino est scriptū.
Palpebre eius interrogāt filios hominū
ps. 10. Palpebre quippe eius interrogāt
quando aliquid nobis claudūt ⁊ aliquid
aperiunt. Aperiēdo nos interrogāt: si in-
telligendo nō extollimur. Claudēdo nos
interrogant si nō despicimus que intelli-
gere nō valemꝰ. Per ea autē que de cha
ritate nostra proximis nostris non loqui-
mur in conspectu dei verius probamur.
In quorundā enī ore charitas ficta est: in
quorundā cordibus vera. Et sepe de cha
ritate ostēditur qđ non est: ⁊ demonstrat
qđ est. Amorem itaqꝫ nostrū erga ꝓximū
plus bona operatio loquitur ꝙ lingua: vt
in ipso bono opere proximus noster ama

ri se videat. Et cum tantũ nõ possumꝰ ꝗ-
tam volumꝰ opari: omnipotẽti deo occul
ta amoris nostri sufficiant. A tecto ergo
thalami vsqꝫ ad tectũ porte fit magna lati
tudo: vt ab occultis nostre charitatis pro
pter proximũ vsqꝫ ad humilitatẽ scientie
ꝛ ꝓpter deũ inꝙtum intelligimꝰ ꝛ vale-
mus bona semꝑ opemur. Potest enĩ por
ta ipse iam aditus regni celestis intelligi.
Habet nũc thalamus tectũ. habet ꝛ por-
ta tectũ. quia ꝛ quãta sit nostra charitas ĩ
ter deũ ꝛ proximũ non cognoscitur. ꝛ quã
do de hoc seculo ad eterne vite requiẽ in-
troducamur ignorat. Esse enĩ nob condi
tor noster diẽ mortis nostre incognitũ vo
luit: vt dum semꝑ ignorat. semꝑ esse ꝓxi-
mus credat. ꝛ tanto quis feruentior sit in
opatione: quanto ꝛ incertus est de vocati
one. Vñ ꝛ latitudo viginti ꝛ quinqꝫ cu-
bitorũ a thalamo ad portã tenditur. quia
charitatẽ quã semel in deo ꝛ ꝓximo cõce
pimus: vsqꝫ ad ingressum regni debemus
omne qđ possumꝰ multipliciter atqꝫ ĩces-
santer operari. A tecto itaqꝫ thalami vs-
qꝫ ad tectũ porte magna latitudo est. quia
ex gratia qua inchoamꝰ deũ diligere: vs-
qꝫ ad ipsam dilectionẽ que nobis adituꝫ
regni celestis aperit. debemus nosmetip-
sos in magna bonorũ operum actione di-
latare. aduersa patiẽter perpeti. benigna
charitatis obsequia libẽter impẽdere. ip-
sos etiã quos patimur amare. habita tri-
buere. non habita nõ ambire. ꝓximos si-
cut semetipsos diligere. eorũ bona nostra
credere. eorum mala quasi ꝓpria deflere.
In tali ergo mente magna latitudo est: in
qua angustia odiorũ non est. Quã profe-
cto latitudinẽ ex dei ꝛ proximi amore cõ-
cipimus: ꝙtum per sacra mãdata cogno-
uimus. Nã ꝛ ipsos latitudines viginti et
quinqꝫ cubitos nõ incõuenienter intelli-
gimus: si eos iuxta sacrũ eloquiũ discute-
re velimus. Sex enĩ cubitis mensuratos
thalamos dixerat: ꝛ sexto die homo est cõ
ditus. eo quoqꝫ die dominus ꝑfecisse ope
ra sua describitur. Geñ. I. Unde etiã pro
perfectione poni senarius numerus solet.

Et quia omneꝫ operationẽ bonã per qua-
tuor sancti euangelij libros agnouimus:
si sex quater ducimus ad viginti ꝛ quat-
tuor peruenimus. Cui monas addit. quia
in vno semper deo bene omnes opamur.
Viginti ergo ꝛ quinqꝫ cubitꝭ latitudo hec
explicare debuit. quia omĩs bona opera-
tio per quattuor sancti euangelij vt dixi-
mus libros agnoscit: ꝛ in vnius dei cog-
nitione ꝛ confessione cõpletur. Sequit.

Et ostium contra ostium.

Hoc loco contra: nõ pro aduersitate po-
nitur sed ad rectitudinẽ. Ostiũ enim con-
tra ostium est cũ recto itinere ab exteriore
ad interiorẽ adituꝫ peruenitur. In cogni
tione vero omnipotẽtis dei primum osti-
uꝫ nostrũ fides est. secundũ vero species il
lius ad quã per fidem ambulãdo peruení
mus. In hac etenĩ vita hanc ingredimur
vt ad illam postmodũ perducamur. Osti
uꝫ ergo contra ostiũ est. quia per adituꝫ fi
dei aperit aditus visiõis dei. Si quis ve
ro vtraqꝫ hec ostia in hac vita velit accipe
re: neqꝫ hoc a salubri intelligentia abhor
ret. Nam sepe volumꝰ omnipotẽtꝭ dei na
turã inuisibilẽ considerare: sed nequaquã
valemꝰ: atqꝫ ab ipsis difficultatibus fati-
gata aĩa ad semetipsam redit. sibiqꝫ de se
ipsa gradus ascensionũ facit: vt primũ se-
metipsam si valet consideret. Et tũc illaꝫ
naturã que super ipsam est inꝙtum potu-
erit inuestiget. Sed mens nostra si in car
nalibus imaginibꝰ fuerit sparsa: nequaꝙ̃
vel se vel anime naturã considerare sufficit.
Quia per quot cogitationes ducit: qua-
si per tot obstacula cecatur. Primus er-
go gradus est vt se ad se colligat. Secun
dus vt videat qualis est collecta. Tertiꝰ
vt super semetipsam surgat: ac sic contem-
plationi auctoris inuisibilis intendendo
subijciat. Sed se ad se nullatenꝰ colligit:
nisi prius didicerit terrenarũ atqꝫ celestiũ
imaginũ fantasmata ab oculo mentis cõ-
pescere quicquid de visu. quicqđ de audi
tu. quicquid de odoratu. quicquid de ta-
ctu ꝛ gustu corporeo cogitationi eius oc-

curierit respuere atqꝫ calcare. quatenus
talem se querat intus: qualis sine istis est.
Nam hec quādo cogitat quasi quasdam
vmbras corporū introrsus versat. Abigē
da ergo sunt omnia manu discretionis ab
oculis mentis. quatenus talem se anima
consideret: qualis sub deo super corpꝰ cre
ata est: vt a superiore viuificata: viuificet
inferius qđ administrat. Que ⁊ sic infusa
est corpori: vt non per membrorū partes
partibus sit diuisa. Nam in quolibet loco
pars corporis percutitur: tota dolet. Mi
ro autem modo vna eadēqꝫ viuificatione
membrorū presidens cum ipsa per natu-
ram nō diuersa sit: per corpus tamen agit
diuersa. Ipsa quippe est que per oculos
videt. per aures audit. per nares odorat
per os gustat. per mēbra omnia tangit et
tangendo lene ab aspero discernit. Et cū
tā diuersa per sensus operatur non hec di-
uersa: sed vna illa in qua creata est ratio-
ne disponit. Cum ergo seipsam sine ima-
ginibus corporis cogitat anima: iam pri
mum ostiū intrauit. Sed ab hoc ostio ad
illud tenditur: vnde de natura dei omni-
potentis aliquid contempletur. Anima
itaqꝫ in corpore vita est carnis. Deus ve-
ro qui viuificat omnia: vita est animarū.
Si igitur tante est magnitudinis vt com
prehēdi nō possit vita viuificata: quis in
tellectu comprehendere valeat quāte ma
iestatis sit vita viuificans. Sed hoc ipsū
considerare atqꝫ discernere iā est aliqua-
tenus intrare. quia ex sua estimatione ani
ma colligit quid de incircūscripto spiritu
sentiat: qui ea incōprehensibiliter regit q̄
incomprehensibiliter creauit. Conditor
etenim noster longe incompabiliter crea-
ture sue presidet. ⁊ quedā operatur vt sint
nec tamen viuant. quedā vero vt sint ⁊ vi
uant. nec tamen discernere aliquid de vi-
ta valeant. quedā autem vt sint: viuāt: at
qꝫ discernant. Et operatur vnus omīa: sed
in omnibus non diuisus. i. Corinth. 12.
Est enim vere summꝰ: ⁊ nunquā sibi dis-
similis. Anima autem ⁊ si per naturā si-
bimetipsi diuersa non est: per cogitationē
tamen diuersa est. Eo enim momēto iste
quo de visu cogitat: đ auditu cogitare ob
liuiscitur. ⁊ eo momēto iste quo de au
ditu vel gustu cogitat: de odoratu vel ta-
ctu cogitare non preualet. quia per contē
tionem ⁊ obliuionem fit semper sibimetip
si dissimilis: vt nunc hoc: nunc illud cogi
tatione teneat. Omnipotēs autem deus
quia sibimetipsi similis est: ea virtute vi-
det qua audit. omnia ea virtute creat qua
iudicat creata. Eius ergo ⁊ videre simul
omnia administrare est: ⁊ administrata cō
spicere. Nec alia cogitatione iustos adiu
uat. atqꝫ alia iniustos dānat. sed vna ea-
demqꝫ vi nature singularis sibi semper in
dissimilis dissimilia disponit. Cur autem
hoc de potētia creatoris admiremur: qui
virtutis eius vestigia ⁊ in creatura cōspi-
cimus? Natura quippe luti ⁊ cere diuer-
sa est. solis vero radius nō est diuersus. ⁊
tamen cum diuersus nō sit: diuersa sunt q̄
in luto operatur ⁊ cera. quia vno eodēqꝫ
sui ignis calore lutū durat ⁊ cerā liquat.
Sed fortasse hoc in natura luti vel cere ē
non in ipsa solis substātia: que in naturis
diuersis diuersa videtur operari. Omnipo
tens autem deus in semetipso habet sine
īmutatione mutabilia disponere. sine di-
uersitate sui diuersa agere. sine cogitatio
num vicissitudine dissimilia formare. Lō
ge ergo dissimiliter operat̄ dissimilia. nūqꝫ
sibi dissimilis deus: qui ⁊ vbiqꝫ est: ⁊ vbi
qꝫ totus est. ait enim. Celū mihi sedes ē:
terra autē scabellū pedum meorum. Esa.
66. Et de ipso scriptum est. Qui celum
metit̄ palmo: ⁊ terram pugillo cōcludit.
Esa. 4. Ex qua re considerare necesse est:
quia is qui celum velut sedem presidet:
super ⁊ intus est. Et qui celum palmo et
terram pugillo concludit exterius. superi
us ⁊ inferius est. Ut ergo indicaret omni
potens deus interiorem se esse ⁊ superio-
rem omnibus: celū ipse sedem esse perhi-
buit. Ut vero se ostenderet omnia circū-
dare: celum metire palmo: ⁊ terram se as-
serit pugillo concludere. Ipse est interior
⁊ exterior: ipse inferior ⁊ superior. regens

do superior: portando inferior. replendo interior: circūdando exterior. Sicqꝫ ē intus vt portet: sic circūdat vt penetret. sic presidet vt portet: sic portet vt presideat. Cum ergo eleuata ad seipsam anima suuz moduluz intelligit: ⁊ quia corporalia omnia transcendat agnoscit. atqꝫ ab intellectu suo se ad auctoris intellectuz tendit: quid iam hec: nisi ostiuz contra ostiū aspicit. Unde ⁊ auctori omniū propheta dicit Mirabilis facta est scientia tua ex me. p̄s. 138. Quia quantūlibet intēderit: nec semetipsam anima perfecta sufficit penetrare. quanto magis illius magnitudinē qui potuit ⁊ animā condere. Cumqꝫ ī scientie dei intellectu laboraret: lassescens ac deficiens subdidit. Confortata est: nec potero ad eam. Ibidem. Sed cum conantes atqꝫ tendētes quidam iam de inuisibili natura conspicere lassamur. reuerberamur. repellimur. Et si interiora penetrare non possumus: tamen iam ab exteriore ostio interius ostium videmus. Ipse considerationis labor ostium est. quia ostendit aliquid eo qđ intus est: ⁊ si adhuc ingrediendi potestas nō est. Sequitur.

B Et fecit frontes per sexaginta cubitos ad frontem atriū porte vndiqꝫ per circuitum.

Sepe iam diximus senario numero perfectionem boni operis designari: non illđ sequentes quod conati sunt huius seculi sapientes astruere. dicentes iccirco senarium numerum esse perfectū quia suo ordine numeratus perficitur: vt cum vnus duo tres dicunt: senarius numer⁹ impleatur. vel quia in tribus partibus diuidit. id est sexta tertia ⁊ dimidia: videlicet in vno duobus ⁊ tribus. Sed iccirco senariuz numerum esse perfectū. quia sicut paulo ante dictum est. sexto die perfecit deus omnia opera sua. Quoniam vero peccatori homini legem dedit: que in decē preceptis scripta est. ⁊ sex decies ducta in sexagenarium surgunt: recte per sexaginta cubitos bonorum operum perfectio designatur. Quod aperte etiam dominus in euangelio designat: qui cum parabolam seminantis exponeret dixit. Aliud cecidit in terram bonam ⁊ dabit fructum ascēdentem ⁊ crescentem. afferebat vnum triginta. ⁊ vnum sexaginta. ⁊ vnum centuz. Luce. 8. Mathei. 13. Mar̄. 4. Fructus etenim terre bone triginta affert cuz mēs perfectionem fidei que est in trinitate conceperit. Sexaginta affert: cum bone vite opera perfecte protulerit. Centum vero affert: cum ad eterne vite contemplationem profecerit. Sinistra enim nostra ē vita presens. Dextera vero est vita ventura. Et recte per centenarium numerū eterne vite contemplatio designatur. Quia cum post triginta ac sexaginta ad centesimum numerum computandum peruenimus: idem centenarius numerus in dexteram transit. Fides atqꝫ operatio adhuc in sinistra est: quia hic adhuc positi ⁊ credimus quod nō videmus: ⁊ operamur vt videamus. Cum vero iam se animus in contemplatione eterne vite suspenderit: quasi ad dexteram manum compotus peruenit. Fecit itaqꝫ frontes per sexaginta cubitos. Quia enim per sexagenarium numerum perfectio: quid per frontes edificij nisi ipsa opera designantur: que exterius videntur. Predicationis enim verbum tribuere. alimenta esurientibus. vestimenta algētibus dare: ⁊ pro bono opere pacienter aduersa tolerare: quid aliud quam frontes sunt edificij celestis? Quia pulchritudo operum exterioruz ornat habitaculum dei. quod adhuc latet intrinsecus. Sed iste frontes habent atrium vndiqꝫ per circuituz. quia in hoc magna sūt opera. si hec in mente dilatat amplitudo charitatis. De charitate quippe scriptum est. Latum mandatum tuum nimis. Ps. 118. De hac iterum psalmista ait. Statuisti in loco spacioso pedes meos. Ps. 30. Sed ecce duz loquor animo

occurrit quomõ lata est charitas. Si per charitatẽ pertingit ad deũ: ⁊ per semetipam veritas dicit: Intrate per angustaz portã. Math. 7. Rursum psalmistã audio dicentẽ: Propter verba labiorum tuorũ ego custodiui vias duras. ps. 16. Atq; in euãgelio domin⁹ dicit: Iugũ enim meum suaue est: ⁊ onus meũ leue. Mat. 11. Quomodo ergo: aut lata charitas si angusta porta: aut quomõ iugũ suaue est et onus leue: si in p̃ceptis dei vie dure sunt que custodiunt? Sed hanc nobis questionẽ citius ip̃a veritas soluit: quia via dei ⁊ inchoantib⁹ angusta est: ⁊ perfecte iam viuẽtibus lata. Et dura sunt que contra vsum spiritaliter animo ꝓponimus: et tamen onus dei leue est postꝙ hec ferre cepimus: ita vt ꝓ amore eius etiã persecutio placeat: ⁊ omis ꝓ eo affectio in mẽtis dulcedine veniat. Sicut sancti quoq; apostoli gaudebãt: cum ꝓ domino flagella tolerabãt Actuũ. 5. Ipsa ergo angusta porta amãtibus lata fit: ip̃e vie dure spiritaliter currẽtibus molles ⁊ plane fiũt dũ scit animus se pro tempalibus doloribus gaudia eterna recipere: et hoc incipit qđ affligit amare. Atriũ ergo ante frõtes ei⁹ in perfectiõe operis est latitudo dilectionis. Et notãdũ ꝙ dicit vndiq; per circuitũ: vt videlicet homo per om̃e quod agit semp̃ se in charitatis amplitudine dilatet ne hũc aut timor: aut odia angustent. Si quis ergo de verbo dei loquit: ⁊ charitatem quã predicat in mẽte non seruat: edificij frontẽ habet: sed atriũ ante frontẽ nõ habet. Si quis elemosynã indigentibus largit: ⁊ per hãc fortasse in corde extollit nec ex charitate ꝓximi inopie subuenit: sed se elatiõe tacita extollit: frontẽ quidẽ in edificio ostendit: sed iuxta frontẽ atriũ nõ fecit. Si quis illatas a ꝓximo contumelias tolerat: ⁊ mala obiecta tacit⁹ portat: magna est patientia quã demonstrat: si dolorẽ in corde nõ habeat: si lucrari ad tranquillitatẽ mansuetudĩs: etiam ip̃m qui male excesserat querat. Nam si patiẽtiã exterius adhibẽs intus dolorẽ tenet: nec amat eum quẽ sustinet: habet quidez frontẽ in edificio: sed ante frontẽ atrium non habet: quia is qui se angustie odiorũ subdidit: ꝑfecto charitatis latitudinem amisit. Non sicut superiori parte iam diximus: patientia em̃ vera est: ⁊ ip̃m amat quẽ portat. Nam tolerare sed odisse non est virtus mãsuetudinis: sed velamentuz furoris. Et notandũ ꝙ hoc ip̃m atriũ porte dicit. Porta quippe nostra est: aditus ad regnũ. Et deũ ac ꝓximũ perfecte amare iam ad ingressum regni est tẽdere. Inquantũ enim quisq; amat: intantũ ad ingressum ꝓpinquat. Inquantũ vero amare negligit: intantũ ingredi recusat: quia nec studet videre qđ appetit. Tunc ergo habemus atriũ porte: quãdo ex latitudine charitatis ad supernã vitã quã adhuc cõtingere minime possumus: iam per desideriũ intramus. Itaq; cũ bonũ opus erga proximũ agitur: restat vt eiusdez boni operis intentio discernat. Si nõ presentis gratie retributionẽ querit: sed spem suam animus ad futurã promissionẽ tendit vt ex tempalibus eterna: ex terrenis celestia speret. Spes em̃ celestiũ mentem solidat: ne cõcutiat fluctibus tumultuũ terrenorum. De qua ⁊ per paulũ dicit: Quam sicut anchorã habemus anime tutã ac firmã: ⁊ incedentẽ vsq; ad interiora velaminis. Hebre. 6. de quibus interior ib⁹ hic quoq; subiungit.

Et ante faciẽ porte que pertingebat vsq; ad faciem vestibuli porte interioris quinquaginta cubitos.]

Hoc quod hoc loco dicit ante faciẽ porte: nõ exterior sed interior ante portã locus describit: duz vsq; ad faciẽ vestibuli porte ĩterioris ꝑtingere ꝓhibet. Unde ⁊ idẽ locus quĩquaginta cubitis dr̃ mensuratus. Per quinquagenariũ em̃ numerum requies eterna signat. Habet em̃ septenarius numerus perfectionẽ suam: quia eo die dierũ numerus est complexus. Et per legem sabbatũ in requiẽ datũ est. Ip̃e au-

tem septenarius per semetip̄m multipli-
catus ad quadraginta ⁊ nouē ducit. Cui
si monas addit: ad quinquagenariū per-
uenit: quia omnis nostra perfectio in illi-
us vnius cōtemplatiōe erit: in cuius no-
bis visione iam minus aliquid salutis et
gaudij nō erit. Hinc etiā iubileu ꝫ: id est
annus quinquagesimus in requiē datus
est: quia quisquis ad om̄ipotētis dei gau
dia peruenerit: laborē ⁊ gemitū vlterius
nō habebit. Notandū vero quia locus q̄
describit per quinquaginta cubitos ten-
di: ad faciē vestibuli porte interioris per-
tingere memorat. Non ergo hoc loco pro
pheta iam ip̄m vestibulū porte interioris
sed locū interi⁹ qui tendit ad vestibulum
porte interioris narrat: per quē locū vti-
ꝙ sicut diximus spes nostra signat. Que
dum eternā requiē querit: mentē ad ve-
stibulū porte interioris ducit. Hoc ipsuꝫ
enim ꝙ desideram⁹ celestia: ꝙ ad ꝓmis-
sa gaudia suspiramus: ꝙ eterne vite re-
quiē querimus: iam ad interioris vestibu
li faciē propinquamus. Signet ergo per
portam fides: per atriū charitas: per locū
vero qui ad faciē vestibuli porte interio-
ris ꝓpinquat figuret spes: sine quib⁹ tri-
bus virtutib⁹ quisquis iam vti ratiōe po
test: ingredi ad celeste edificiū nō potest.
Habeat ergo fides in porta: quia intro-
ducit ad intelligentiā. Charitas in atrio
quia mentē dilatat in amorē. Spes in lo
co quinquaginta describit cubitis: quia
per desideria atꝙ suspiria introducit ani
mū ad secreta gaudia quietis. De qua q̄e
te ⁊ si adhuc sicut est veritatis lumen nō
cernimus: iam tamē per rimas intelligē-
tie ad aliquid videm⁹. Unde ⁊ hic subdit

**Et fenestras obliquas in tha
lamis.]**

In fenestris obliquis pars illa per quā
lumen intrat angusta est: sed pars interi-
or que lumen suscipit lata. Quia mentes
contemplantiū quāuis aliquid tenuiter
de vero lumine videāt: in semetip̄is ta-
men magna amplitudine dilatant. Que
videlicet ⁊ ip̄a que cospiciūt capere pau-
ca vix possunt. Exigiū valde est ꝙ de eter
nitate cōtemplātes vident: sed ex ip̄o exi-
guo laxat sinus mentiū in augmento fer-
uoris et amoris. Et inde apud se ample
sunt: vnde ad seueritatis lumē quasi per
angustias admittunt. Que magnitudo
cōtemplatiōis quia concedi nō nisi aman
tibus potest: in thalamis oblique fenestre
esse perhibent: vel in his que iuxta thala
mos nō iam extrinsecus: sed esse intrinse-
cus dicunt. Nā de eisdē fenestris subdit

**Et in frontibus eorum que
erant intra portam vndiꝙ per
circuitum.]**

Erant em̄ in thalamis: erāt ⁊ in fronti-
bus eoꝝ: que intra portā vndiꝙ per cir-
cuitū fuerant constructa: quia qui cor in-
tus habet: ip̄e quoꝙ lumen cōtemplatio
nis suscipit. Nam qui adhuc exteriora im
moderatius cogitāt: que sint de eterno lu
mine rime cōtemplatiōis ignorant. Ne-
ꝙ em̄ cum corporearū rerum imaginib⁹
illa se infusio incorporee lucis capit: quia
dū sola visibilia cogitant: lumen inuisibi-
le ad mentē non admittit. Sed quisquis
iam lumini cōtemplatiōis intendit: cura-
re magnopere debet: vt mentē semper in
humilitate custodiat: nunꝙ se de gratia
qua infundit extollat: ⁊ ip̄as obliquas fe-
nestras que mētes contemplantiū signāt
quales sint cōsideret. Per obliquas ete-
nim fenestras lumē intrat ⁊ fur nō intrat:
quia hij qui vere speculatores sunt: semꝑ
sensum in humilitate depzimūt: atꝙ ad
eoꝝ mentes intelligētia contemplatiōis
intrat: sed iactātia elatiōis non intrat. Et
patēt itaꝙ fenestre: ⁊ munite sunt: quia ⁊
aperta est in mentibus eoꝝ gratia qua re
plent: et tamen ad se aduersariū ingredi
ad superbiā non permittūt. Notandū ve
ro ꝙ intra portā vndiꝙ per circuitū fene
stre oblique esse memorant. Non em̄ cō-
templatiōis gratia summis dat: ⁊ mini-
mis non dat: sed sepe hanc summi: sepe
minimi: sepius remoti aliquādo eam cō-

iugati percipiũt. Si ergo nullũ est fideliũ officiũ a quo possit gratia cõtemplatiõis excludi: quisquis cor intus habet illustrari etiã limine cõtemplatiõis potest. Quia intra portã vndiq; per circuitum fenestre oblique cõstructe sũt: vt nemo ex hac gratia quasi de singularitate glorieť. Nullus se donũ veri luminis estimet habere priuatũ: quia in eo ꝙ se habere precipuum putat: sepe alter est ditior quẽ habere apud se boni aliquid non putat. Unde hic quoq; adhuc aperte subiũgitur.

Similiter autem erant et in vestibulis fenestre per gyrũ intrinsecus.]

Postq̃ dixit fenestre in frontib⁹: adiungit fenestras in vestibulis per gyrũ intrinsecus. Quia nõ solum alta sancte ecclesie mẽbra que prominẽt habent contemplatiõis gratiã: sed plerũq; hoc donũ etiam illa membra percipiũt: que ⁊ si iaz per desideriũ ad summa emicãt: tamẽ adhuc per officiũ in ima iacẽt. Nisi ⁊ his qui despecti videnť: omnipotẽs deus lumen cõtemplatiõis infuderit: fenestre in vestibulis nõ fuissent. Uidemus itaq; alios in summis locis sancte ecclesie cõstitutos alta de celestibus loqui: miro studio inquantũ illustrata mens sufficit superne patrie secrete rimari: quia fenestre sunt in frontibus. Alij vero in sancte ecclesie sinu cõtinenť: ⁊ despecti humanis oculis videnť: sed apud se sapiẽtie studijs vacant: ad celestia anhelãt: atq; inquantũ preualent: que sint gaudia eterna considerant: fenestrẽ itaq; oblique sunt: sed in vestibulis. Bene autẽ diciť per gyrũ: quia om̃is inq̃sitio secretarũ rerũ gyrũ habet: dũ in cogitatiõe sua dicit animus: putasne hoc illud est: quasi circuit vt inueniat qđ querit. Cui cũ incircũscriptũ lumen erumpere in cogitatõe ceperit: quasi per obliquã fenestrã radius veritatis venit. Sic quippe in cõtemplationẽ nostrã multa cogitatiõibus circũeundo ꝓficimus: sicut exempla bonoꝝ sepe querimus: vt in moribus ꝓficiamus. Nam cũ iam cogitat animus ad meliora trãsire: quicquid meli⁹ de alijs audire possit exquirit: nũc huius: nunc sancti alterius vitã ventilat. Unde ⁊ electus quidã qui in expanso riuo sancte ecclesie per vniuersum mũdum mentis oculos miserat: bonoꝝ vitam ad imitationẽ requirẽs dicebat: Circuibo ⁊ ĩmolabo in tabernacula dei hostiã iubilatõis. ps. 26 Ecce vt ĩmolaret iubilatiõis hostiã circuibat: quia nisi animã huc illucq; ad bonorum vitam exquirendã mitteret: ip̃e vsq; ad iubilatiõis sacrificiũ non perueniret. Cum vero sancti viri intra ecclesiã ad loca summa perducunť: eoꝛuz vita quasi in speculo poniť: vt cuncti videãt bona que debeant imitari. Unde ⁊ adhuc apte subiungitur.

Et ante frontes pictura palmarum.]

Quid per palmas: nisi premia victorie designanť? Ipse quippe dari vincẽtibus solent. Unde de his quoq; qui in certamine martyrij antiquũ hostem vicerãt: ⁊ iam victores in patria gaudebãt: scriptũ est. Et palme in manibus eoꝝ: Apoca. 7 et clamabãt voce magna dicẽtes: Salus deo nostro qui sedet super thronũ ⁊ agno. Palmas quippe in manib⁹ tenere est victorias in operatiõe tenuisse. Cui⁹ operatiõis palma ibi retribueť: vbi iam sine certamine gaudebit. Unde ⁊ hic nõ dicitur palme ante frontes: sed ante frontes pictura palmarũ. Ibi em̃ victorie palma videbiť: vbi iam sine fine gaudebit. Nã hic plerũq; sanctos viros aspicim⁹ mira agere: virtutes multas facere: leprosos mũdare: demonia eijcere: tactu egritudinis corpora sanare: ꝓphecie spiritu ventura ꝑdicere: cũcta itaq; hec necdũ palme sunt sed adhuc pictura palmarũ. Nam hec aliquãdo danť ⁊ reprobis. Unde ⁊ per euãgeliũ veritas dicit: Multi dicent mihi in illa die: domĩe dñe: nõne in nomine tuo ꝓphetauimus: ⁊ in tuo nomĩe demonia eiecim⁹: ⁊ in tuo nomĩe virtutes multas

fecimus? Math. 7. Et tunc cõfitebor illis: quia nunq̃ noui vos: discedite a me qui operamini iniquitatẽ. Unũ vero signũ electiõis est soliditas charitatis: sicut scriptũ est. In hoc scient: quia discipuli mei estis: si dilectionẽ habueritis ad inuicẽ. Johis. 13. Hec autẽ miracula cũ electi faciũt: longe dissimiliter a reprobis fiũt: qr qd electi ex charitate: hoc reprobi studẽt agere per elationẽ. Sed eisdẽ electis ipa mira que per charitatẽ faciũt non tam palme sunt: sed adhuc pictura palmarum: quia de eis foris ostendit: quales apud omnipotentẽ dominũ intus habeant. Ibi autem eis palma erit: vbi iam mortis cõtentio nõ erit. Nam p̃dicator egregius tũc aspexit palmã veram vincẽtibus dari: cũ resurrectionẽ preuidit mortuorum fieri: sicut dicit: Oportz enim corruptibile hoc induere incorruptionẽ et mortale hoc induere immortalitatẽ. 1. Corinth. 15. Cum autẽ mortale hoc induerit immortalitatẽ: tũc fiet sermo qui scriptus est: Absorpta est mors ĩ victoria: vbi est mors victoria tua vbi est mors stimulus tuus? Tũc erit perfecta victoria: cũ mors plene fuerit absorpta. In omne autẽ qd modo mirabiliter de signis agi cõspicimus nõ iam ipam victoriã: sed adhuc imagines victorie videmus. Quia plerũq3 sanctis etiã et in locis sublimioribus positis vt ad bona opa alij proficiant: virtutes et signa dant: ante frontes ĩterioris edificij palmarũ pictura ostẽdit. Hec hodierno die tractata sufficiant: vt ad ea que subiũcta sũt valẽtiores adiuuãte dño nostro iesu xpo veniamus Qui viuit et regnat cũ patre in vnitate spũssancti: per oĩa secula seculorum. Amen.

Explicit Omelia. XVII.

Incipit Omelia. XVIII. que exponit litterã. XL. capituli ab illa parte: Et eduxit me ad atrium exterius: vsq3 ad illam partem eiusdẽ capituli Portã vero que respiciebat viam aquilonis atrij eterioris.]

Postq̃ de cõtemplatiõis gratia obliquas fenestras insinuãs propheta multa locutus est: eductũ se exterius dicit: et gazaphilatia vidisse cõmemorat. In q̃bus gazaphilatijs quid aliud q̃ doctorum scientia designat? Sed recte hac in re queri potest: cũ doctores sancti spiritalia atq3 interna doceant: cur propheta eductũ se exterius dicit et gazaphilatia foris vidisse? Sed sciendũ est: quia alia est cõtemplatio que tantũ videt quantũ dicere nõ valet: alia vero scientia atq3 doctrina que tantũ videt: quantũ exprimere per linguã possit. In cõparatiõe aĩs cõtemplatiõe quippe illius luis qd voce exprimi nõ potest: q̃si hoc totũ foris est qd exprimi voce põt: ait itaq3.

Et eduxit me ad atriũ exterius: et ecce gazaphilatia et pauimentũ stratum lapide in atrium per circuitum.]

Quia sermone greco philaxe seruare dicit: et gaza lingua persica diuitie vocant. Gazaphilatiũ locus appellari solet in quo diuitie seruant. Quid itaq3 per gazaphilatia designat: nisi vt p̃diximus corda doctorũ sapie atq3 scie diuitijs plena? Nã iuxta pauli vocẽ: alij dat per spm sermo sapiẽtie: alij sermo scie in eodẽ spũ. 1. Cor. 13. Sunt enim quidã qui per donũ gratie et ipa intelligũt que exponi a doctoribus nõ audierũt: hi videlz sermonẽ sapie perceperũt. Et sunt quidã q̃ per semetipos intelligere audita nequeũt: sed ea que in expositoribus legerint retinẽt: atq3 sciẽter proferũt que lecta didicerũt Unde itaq3 isti nisi sermone scie pleni sũt? Quãuis hoc intelligi et aliter possit: qr sapia ad vitã: scia vero ptinet ad doctrinã. Qui igitur bñ viuit et prudenter p̃dicat: gazaphilatiũ spiritalis edificij recte noiat: qr ab eius ore celestes diuitie dispẽsãt: his diuitijs abũdare discipulos idẽ mgr gẽtiũ viderat cũ dicebat: Di

tes facti estis in illo: in omni verbo: et in omni scientia. i. Cor. i. Sunt itaq; in sancte ecclesie edificio constructa gazaphilatia q: abūdat diuitijs sciētie ꝗ lingua doctorū. Has veras esse diuitias ipsa per se veritas denūciat: cū de trāsitorijs diuitijs dicit. Fallacia diuitiarū suffocat verbum sciētie. Mat. 13. Sapiētia etenī atq; sciētia doctrine spiritales vere sunt diuitie: ī quorū cōparatione que transire possūt false nominant. De his diuitijs ꝑ Salomonem dicit. Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis Prouerb. 21. Excepto autē eo ꝙ ad eternā patriā diuitie spiritales ducūt. est eis a terrenis diuitijs magna distātia. quia spiritales diuitie erogate proficiūt: terrene autē diuitie aut erogant & deficiūt: aut retinent & vitales nō sunt. Qui ergo has in se veras diuitias continent: recte gazaphilatia nominant. Et habent ipsa gazaphilatia pauimentū per circuitū. quia eis adheret ac subiacet humilitas auditorum. Qđ pauimentū recte stratū lapide in atriū dicit. q: in latitudinē charitatis vicissim sibi iuncte sunt anime fideles. Que & lapides appellant pro fortitudine fidei. & strate ī pauimēto sunt in cōpage humilitatis. Has fideliū mentes petrus apostol⁹ fortes in fide cōspexerat cū dicebat. Et vos tanq̄ lapides viui supedificamini domos spirituales. i. Pet. 2. De his lapidib⁹ sancte ecclesie domin⁹ per Esaiā dicit. Ponam iaspidē ꝓpugnacula tua. & portas tuas ī lapides sculptos. vniuersos terminos tuos in lapides desiderabiles. oēs filios tuos doctos a dño. Esa. 54. Omnipotens enī deus sancte ecclesie ꝓpugnacula iaspidē (qui lapis viridis coloris est) posuit quia predicatorū illius mētes interne viriditatis amore solidauit: vt trāsitoria cūcta despiciāt. nihil in hoc mūdo quod fine claudit appetāt. cūcta eius gaudia velut arida contēnant. Unde & ipse pastor ecclesie auditores suos ad pascua eterne viriditatis vocās: de deo loquit dicens. Secundū magnā misericordiā suā regenerauit nos in spem viuā. ꝑ resurrectionē iesu christi ex mortuis. in hereditatē īcorruptibilē. & incontaminatā. & īmarcessibilem conseruatā in celis. i. Pet. i. Huius sancte ecclesie porte in sculptos lapides ponunt. q: hi per quorū nos vocē ad vitam eternam ingredimur: sancta opa que diuinitus precepta sunt dū in semetipsis ostenderēt: quasi in se sculpta tenuerunt. Porte etenim nō sculpte sed pure essent si vocē quidē promerēt: sed sancta ī se opera nō demonstrarēt. At vbi secundū hoc se ostendūt viuere qđ loquunt & porte sūt q: intus ducūt. & sculpte quia viuēdo custodiunt que alijs loquunt. Hui⁹ scte ecclesie vniuersos terminos in lapides desiderabiles positos videmus: dū in ea fideles quosq; fortes in fide & charitate conspicimus: qui (vt quos dixerit lapides demōstraret) adiūxit. Omēs filios tuos doctos a dño. Esa. 54. Quod ergo Esaias vniuersos ecclesie termīos desiderabiles vidit: hoc Ezechiel pauimentum lapide stratū ꝑ circuitū esse ꝓhibuit. qui adhuc de gazaphilatijs subdit.

Triginta gazaphilatia in circuitu pauimenti.

Denarius numer⁹ ꝓ ꝑfectione semper accipit. quia in decē preceptis legis custodia continet. Actiua etenī ac contemplatiua vita simul in decalogi mādatis coniūcta est. quia in ea & amor dei & amor seruare proximi iubet. Amor quippe dei ad contemplatiuā. amor vero ꝓximi ꝑtinet ad actiuā. Sed vnusquisq; doctor vt ī actiuam vitā plene se dilatet. atq; in contēplatiuā vigilanter surgat: in sancte trinitatis fide debet esse ꝑfectus. Unde & easdem gazaphilatia triginta esse cōmemorantur. vt cū denari⁹ ter ducit: vita & lingua doctoris in trinitate solidet. Sz hac in re illud nobis est vigilāter intuendum qđ ꝓpheta dum gazaphilatia descripsisset: adiunxit. Pauimentū ꝑ circuitū. At q; inferius subiūxit. Gazaphilatia in circuitu pauimenti. Quatenus & gazaphi-

latia in circuitu pauimēti: ꝛ pauimentum
i circuitu gazaphilatiorū esse videaꝝ. Pa
uimentū quippe ꝛ gazaphilatia eo sūt or-
dine distincta. vt gazaphilatia inter paui
mentū: ꝛ pauimentum inter gazaphilatia
fuerit stratū. Nō hoc fratres sine magno
mysterio est ꝙ in circuitu gazaphilatiorū
dicitur esse pauimentū: ꝛ in circuitu paui
mēti narrat esse gazaphilatia. Habet enī
pauimentuȝ in circuitu gazaphilatia. qꝛ
vita audientiū erudit quotidie: ꝛ custodit
linguam doctorū. Doctores etenī boni in
sancte eruditionis verbis modo fomētis
dulcedinis: modo asperitate increpatiōis
inuigilant: vt auditorū suorū vitam a vi-
tijs defendant. Sed habent ipsa quoqꝫ
gazaphilatia in circuitu pauimentū. quia
sepe etiā doctorū cor vitiorum tētationi-
bus tangitur: vt modo eleuetur iactatio-
nis superbia: modo ire stimulis inflamme
tur. Sed cum bonorū auditorū vitam cō-
siderant. eāqꝫ profecisse suis exhortationi
bus pensant: erubescūt tales non esse qua
les auctore deo per se conspiciūt alios fa-
ctos esse. ꝛ ante se in mente etiā stabiliūt
ꝙ plene in culpā labantur. Nam cum ip-
sa sua doctoribus verba ad memoriam re
ducunt: erubescunt nō seruare qđ dicunt
Unde per Salomonē quoqꝫ diciꝝ. Ani-
ma laborātis laborat sibi. quia compulit
eum os suū. Prouerb. 16. Os enī nostrū
nos cōpulit ad laborem: quando per hoc
qđ diximus a vitijs refrenamur· qꝛ turpe
nimis est ibi nos negligendo cadere. vn-
de predicando conati sumus alios leuare
Habent ergo gazaphilatia in circuitu pa
uimentū. quia doctorum magna custodia
est vita venerabilis auditorū. Et suus ei
sermo fit in adiutorio. quia erubescūt pul
santibus vitijs nō resistere qui contra vi-
tia alios armauerunt. Quia enī ꝙdiu in
hac vita viuimus: cōtra malignos spirit⁹
quid aliud ꝙ in acie stamus. Sicut predi
ximus: doctoris anim⁹ forsitan aliqua ela
tione pulsatur. Sed siue ne ipse pereat:
seu ne per exemplū suum alios ad perditi
onem trahat. vigilanter se ꝛ festine circū-
spicit: in cogitationib⁹ remordet. Addu-
cta auditorū suorum vita ad memoriā se-
metipsum humiliat. ꝛ quib⁹ preualet mo-
dis agit: ne elatio principetur in mente:
ne dominetur in opere. Scriptū quippe
est· Initium omnis peccati supbia. Eccl.
9. Quis ergo ante dei oculos fructus bo
ni operis: si ex radice putruit elationis.
Sepe vt predictū est eius animus tētatur
ex ira: sed citius ad circūspiciendum recol
ligit: ꝛ discipline pondere deprimēs agit
ne mot⁹ animi trāseat in sermone: ne erū-
pat in voce. Fitqꝫ vt ira perturbati animi
vbi per negligentiā oritur: ibi per iudiciū
suffocata moriatur. Qua ex re agitur vt
excepta culpa animus virtutem pariat. q̄
ꝛ si se fortiter custodire noluit ne ad motū
surgeret: se tamen in cōmotione fortiter
vicit. Unde bene per Salomonē dicitur
Melior est patiens viro forti: ꝛ qui domi
naꝝ animo suo expugnatore vrbiū. Pro-
uerb. 16. Patiens prefertur. quia in illa
actione victorie: homo victor est hominū
In hac autem mansuetudine pacientie:
animus victor est suus. Sequiꝝ.

B Et pauimentum in fronte portarum secundū longitudinē portarum erat inferius.

Si portarum longitudinē ad locum re-
ferimus in quo porte fuerunt cōstructe se-
cundū longitudinē portarū: pauimen-
tum erat inferius. quia ꝙtum tenere loc⁹
portarū poterat: tantū tenebatur ꝛ paui-
mentū qđ erat inferius. Longitudo ergo
pauimenti a portis non erat dissimilis: sȝ
tamen equalitas pauimenti nō erat cum
portis. Quid ergo ꝙ pauimentū cuȝ por
tis longum similiter erat: sed equale non
erat nisi ꝙ longe distat vita populorum a
vita docētiū. Quia etsi ad regna celestia
tendētes eandē lōganimitatē spei habēt
eadem vero viuendi studia nō habēt. Tē
datur ergo pauimentū similiter in longuȝ
quia ipsam fidem ipsaȝ spem in se retinēt
auditores quam habere certum est predi-
catores. Sed pauimentū inferius iaceat:

vt omnes auditores predicatores suos lõ
ge suis meritis antecedere cognoscant.
Sin vero longitudinẽ portaꝝ ipsam sicut
superiꝰ diximus eaꝝ altitudinẽ ĩteligere
debemꝰ. duz sicut paulopost scriptum est
ad portas gradibus ascendebat: tanto pa
uimentum iacet inferius. quãto vnaque-
cꝫ porta surgit in altitudinẽ. Quia quan
to sanctior est vita doctoris: tanto fit hu-
milior sensus audientis. Et semetipsum
despicit dum predicatoris sui vitã in ma-
gna surgere altitudine perpẽdit. Imitari
etenim bona eius alia forsitan potest: alia
non potest. In quibus preualet proficit:
in quibus minime preualet ad humilita-
tem crescit. Et hocipsum ergo ei in profe
ctu est: qđ ei ĩmitabile ad profectum non
est. Ecce enĩ predicatorum nostrorũ ea
que legimus dicta ⁊ facta pensamus: ⁊ in
quantã altitudinem surrexerint porte co-
gnoscimus. Ut enĩ taceamus de ostensio-
ne signorũ loquamur de virtutibus cordi
uz. Certe paulus qui se legi mortuuz per
legem dicit. Roma. 7. quia vt in christo
crederet: ei hoc ⁊ lex ipsa predicauit. ma-
gno fidei ardore succensus: precepta leg;
tenere carnaliter noluit. circũcisionem in
gentibus fieri vetuit. Gal. 5. Et cuz Pe
trus apostolus seruari adhuc in circũcisio
ne legis consuetudinẽ vellet ei in faciẽ re
stitit: eumcꝫ hac in re fuisse reprehensibi-
lez dicit. Et in hoc eius studiũ discipulis
loquens non solũ culpam: sed qđ est ma-
gis hypocrisim. id est simulationem nomi
nat dicens. Gal. 2. Cum venisset petrus
antiochiam: in faciẽ ei restiti: quia repre-
hensibilis erat. Et paulopost. Et simula-
tioni eius consenserũt ceteri iudei. Idez
vero apostolorũ primus cum multa disci-
pulos admoneret. atcꝫ a quibusdã detra-
hi pauli scriptis agnosceret dicit. 2. Pe.
3. Sicut charissimus frater noster Pau-
lus secundũ datam sibi sapientiaz scripsit
vobis: loquens in eis de his in quibꝰ sũt
quedam difficilia intellectu que indocti
⁊ instabiles deprauant sicut ceteras scrip
turas: ad suam ipsorũ perditionem. Ecce
Paulus in epistolis suis scripsit petrum
reprehensibilem. ⁊ ecce Petrus in episto
lis suis asserit paulum in his que scripse-
rat admirandũ. Certe eniz nisi legisset pe
trus pauli epistolas nõ laudasset. Si au-
tem legit: quia illic ipse reprehẽsibilis di
citur inuenit. Amicus ergo veritatis lau
dauit etiã quod reprehẽsus est. atcꝫ ei ad
hoc ipsum placuit quia in his non placue
rat que aliter q̃ debuerat sensit. Secꝫ eti
am minori fratri ad cõsensum dedit: atcꝫ ĩ
eadem re factus est sequens minoris sui
etiam vt in hoc preiret. quatenus qui pri
mus erat in apostolatꝰ culmine: esset pri-
mus ⁊ in humilitate. Pensate ergo fra-
tres charissimi in quo mentis vertice ste-
tit qui illas epistolas laudauit in quibus
scriptum se vituperabilem inuenit: que illa
mansuetudo tanta esse potuit: que quies
animi: que soliditas atcꝫ imperturbatio co-
gitationis. Ecce a minore suo reprehendi
tur: ⁊ reprehendi non dedignatur. Non
ad memoriã reuocat ꝙ primus in aposto
latum vocatus est. nõ ꝙ claues regni ce-
lestis acceperit. non ꝙ peccata quecũcꝫ ĩ
terra soluerit: essent soluta ⁊ in celo. nõ ꝙ
in mare pedibus ambulauit. nõ ꝙ parali
ticos in iesu nomine iubẽdo erexerat. non
ꝙ egros corporis sui vmbra sanauerat:
non ꝙ mentiẽtes verbo occiderat. non ꝙ
mortuos oratione suscitabat. Ne igitur ĩ-
crepationis verba dedignaret audire om
nia dona que acceperat quasi a memoria
reppulit: vt vnũ fortiter humilitatis do-
num teneret. Quis ergo nostruz vel si ex
tremum aliqđ signũ fecisset: a minore fra-
tre increpatus: increpationis verba patiẽ
ter audiret. Nihil enim signi fecimꝰ. Et
si quis nos fortasse de actiõe nostra repre
henderit: statim tumescimus: magnos q̃s-
dam nos taciti cogitamꝰ. virtutes nobis
ad animũ deducimus etiam quas nõ ha-
bemus. At contra petrus cũ virtutibus
humilis in reprehensionibus permansit:
sed porta surrexit in altitudinem. Hanc

autem tantā mansuetudinem nos imita-
ri non possumus:sed quia pauimentū su-
mus:longe inferius iacemus. Sunt ve-
ro nōnulli qui non Petrum apostolorum
principē.sed quendā alium eo nomine q̄
a Paulo est reprehensus accipiūt. Qui
si pauli studiosius verba legissent:ista nō
dicerent. Dicturus etenim Paulꝰ cum
venisset Petrus antiochiā:ei in faciē re-
stiti. Gal.2.vt de quo Petro loqueretur
ostenderet:in ipso sue narrationis initio
premisit:dicens. Creditum est mihi euan
gelium preputij:sicut Petro circumcisi-
onis. Ibidem. Qui eniꝫ operatus est pe
tro in apostolatū circumcisionis:operatus
est ⁊ mihi inter gentes. Patet ergo de
quo petro paulus loquitur.quem ⁊ apo-
stolum nominat:⁊ prefuisse euangelio cir
cumcisionis narrat. Et fuerunt quidam
qui secundā Petri epistolam:in qua epi-
stole pauli laudate sunt:eius dicerent nō
fuisse. Sed si eiusdem epistole verba pen
sare voluissent:longe aliter pensare potu
erant. In ea quippe scriptuꝫ est. Uoce de
lapsa ad eū huiuscemodi a magnifica glo
ria.hic est filius meus dilectus in quo mi
hi complacui.2.Pe.1. Atqꝫ subiungi-
tur. Et hanc vocem nos audiuimus cum
essemus cum ipso in monte sancto. Ibi-
dem. Legant itaqꝫ euangelium:⁊ proti-
nus cognoscunt quia cum vox ista de ce-
lo venit:Petrus apostolus cum domino
stetit. Ipse ergo hanc epistolam scripsit:
qui hanc vocem in monte de domino au-
diuit. Sed quia pauca de Petro diximꝰ
nunc si placet ad Pauli mansuetudinem
conuertamur.⁊ pensemus si possumꝰ. Il
le qui tanti ardoris est in zelo predicatio
nis vt apostolorum quoqꝫ primo non par
ceret.quante sit mansuetudinis in studio
longanimitatis. Taceamus autem ꝙ ter
virgis cesus est.quia semel lapidatus est
quia ter naufragium fecit.quia nocte ac
die in profundo maris fuit.quia a iudeis
quinquies quadragenas vna minus ac-
cepit.2.Corinthi.11. Minus enim ani-
mum ad iracundiam commouent ea ma-
la que nobis ab apertis aduersarijs irro-
gantur.hoc plus solet dolere quod a pro
prijs patimur. Unde ⁊ per psalmistam
ipsa veritas contra traditorem suum lo-
quitur dicens. Quoniam si inimicus me
us maledixisset mihi:supportassem vtiqꝫ
Tu vero vnanimis dux meus ⁊ notus
meus:qui simul mecum dulces capiebas
cibos. Psal.54. Pensemus ergo si pos
sumus. Paulus apostolus qui tantum
patiens inter persecutores:quātum man
suetus inter discipulos fuerit. Certe corin
thi veniens ab idolorum seruitio corin-
thios retraxit. quis esset verus deus in-
notuit.eterne eiꝰ vite gaudia predicauit.
Et cum magnam multitudineꝫ populi in
fide collegisset:tantam illic inopiam per-
tulit:vt victus sui graui necessitate labo-
raret. Et panem terre a discipulis non
accepit:quibus panem celi predicauit.
Insistebat verbo pro vita audientium.in
sistebat labori manuum pro vita corpo-
ris sui.prima Corinthi.quarto. De ter-
ris quoqꝫ alijs stipendia ei a discipulis
mittebantur:vt Corinthijs predicare suf
ficeret. Ipse quoqꝫ ad eosdem corinthi-
os post per epistolam loquitur:dicens.
Cum essem apud vos ⁊ egerem: nulli
onerosus fui.nam quod mihi deerat sup
pleuerunt fratres qui venerunt a mace-
donia.scda Corinthi.duocedimo. Qui-
bus ad magnum quoque improperium
premisit dicens. Alias ecclesias spoliaui:
accipiens stipendium ad ministerium ve
strum. Ibidem. Pensemus ergo si pos-
sumus cuius hoc mansuetudinis fuerit.
Panem spiritus predicare. et panem
carnis non accipere. corda audientium
de diuitijs eternis instruere. Et inter
eosdem discipulos fideles ⁊ habundan-
tes fame laborare. inter satiatos pati in-
opiam: nec tamen quod patiebatur di-
cere:nec tamen etiam dolere. videre du-
ra erga se corda audientium tenacium:
nec a predicatione desistere. Nam sicut

apostoloꝝ acta testant: anno ⁊ sex mensi-
bus cōtinue in eadē ciuitate predicauit.
Actuū.18. Cumqꝫ ab eisdē corinthijs re
cessisset ad eos postmodū scribit qđ apud
eos positus pertulit.2.Corinth.11. Qua
re autē hoc eis cū inter eos viueret: nun-
ꝗ͂ dixit? Ne qđ erga euꝫ factū ex bona vo
luntate nō fuerat: fieret ex iussione. Et cū
innotesceret eoꝝ miseria: remaneret volū
tas ignota. Quare autē hoc postmodū lō
ge positus scribit? Ne om̄imodo discipu-
li īcorrecti remanerēt: ⁊ quales magistro
in tenacia fuerāt: alijs quoqꝫ fratribus ta
les non essent. Vere in hoc paulus vere
magister gentiū: sua negligēs: aliena cu-
rans: impleuit quod ꝑ̄dixerat. Nemo qđ
suū est querat: sꝫ qđ alteriꝰ ⁊ nō q̄ sua sūt
singuli cogitātes: sed ea q̄ alioꝝ.1.Cori.
10. Quāta itaqꝫ ista mansuetudinis vir-
tus est? Quanta tranquillitas spiritus?
Quis autē nostrū si vnū huius mūdi di-
uitē ad om̄ipotentis dei seruitiū conuer-
tisset: seqꝫ egere cōspiceret: ⁊ illū sibi vite
subsidia nō prebere: nō protinus de eius
vita desperasset? Quis nō incassum labo
rasse se diceret? Quis nō ab eiꝰ exhorta-
tiōe obmutesceret: quē in semetip̄m pri-
mū ferre fructū boni operis non videret?
Sed paulus per mansuetudinē in virtu-
tū vertice solidatus perstitit: ꝑ̄dicauit: di
lexit: ⁊ bonū quod ceperat expleuit: eaqꝫ
portando ⁊ persistendo discipuloꝝ corda
ad misericordiā perduxit. Nam eoꝝ pro-
fectū postmodū scire se indicās: in eadem
epistola scribit de ministerio qđ fit in san-
ctos. Ex abūdantia est em̄ mihi scribere
vobis. Scio em̄ promptū animū vestrū:
pro quo de vobis glorior apud macedo-
nas: quoniam achaia parata est ab anno
priore: ⁊ vestra emulatio ꝓuocauit pluri-
mos.2.Corinth.9. De quibꝰ rursus ait
Qui nō solum facere sed ⁊ velle cepistis
ab anno priore. Ibidē. In quibus em̄ nō
tam opera ꝙ̄ pia vota requirēbat: in eis
ꝓculdubio plus laudat pia vota ꝙ̄ opera
Notandū nobis est: quia habet imprope
riū hec ip̄a consolatio: cū dicitur ab anno
priore. Bonū quippe: sed tarde fecerant:
atqꝫ ideo hoc magister nō sine repreben-
sione laudat. Medicꝰ quippe est: qui me
dicamentū vulneri apponit: qđ et ea que
purgata sunt refouet: ⁊ ea que putrida in
ueniunt mordet. Sed hec tolerando atqꝫ
predicādo expleuit quod cepit. Et mire
longanimitatis virtus: discipuloꝝ duri-
cia me molluit ad misericordie viscera:
quia longitudo porte surrexit in altitudi
nem. Sed infirmi nos ad imitandū tante
māsuetudinis longanimitatē idonei non
sumus: quia videlicet pauimentū sumus
et despecti in nostris moribus iacemus.
Ecce aūt dū de duobus ducibus celestis
exercitus loquor: martyr quoqꝫ stephanꝰ
memorie occurrit: qui tentus ꝓ creatoris
sui nomine: ⁊ in medio persecutoꝝ dedu-
ctus: imperterritus sterit: fiducialiter do-
cuit: ⁊ ex zelo veritatis persecutores suos
fortiter increpauit dicēs: Vos semper spi
ritui sancto restitistis. Actuū.7. Cumqꝫ
illi ad lapides currerēt: flexo genu ꝓ eis-
dem persecutoribꝰ orauit dicens: Domi-
ne: ne statuas illis hoc peccatū. Que ita-
qꝫ ista virtus est sic zelo feruere: vt eis a q̄
bus terrebat perfidie improperia fiducia
liter diceret: ⁊ sic diligere vt in morte quo
qꝫ pro eis a quibus moriebat oraret? Sic
quippe ex zelo inferbuit: ac mansuetudi-
nis nihil haberet. Et sic māsuetus in eo-
rum dilectiōe perstitit: ac si cōtra eos fer-
uoris nihil habuisset. Pensemus inter
hec: vbi nostre conscientie reatus iacet.
Quis em̄ nostrum si saltē verbi contume
liā a proximo acceperit nō confundit: cō-
mouet: non ad odiū erumpit: non prece-
ptum dilectiōis obliuiscit? Sed hoc ste-
phanus ex om̄ipotentis dei gratia potuit
quia surgēs in altitudinē porta fuit. Hoc
nos miseri nostra virtute imitari nō pos-
sumus: quia longe inferius sicut pauimē
tū iacemus. Quid aūt nos in vita sancto
rū de nostra admiratiōe dicimus: cum ip̄i
quoqꝫ antiqui patres predicatoꝝ sancte
ecclesie vitam cōsiderantes valde admi-
rati sunt? An nō eorum vitam psalmista

admiratus est cum dicebat. Mihi autem valde honorati sũt amici tui deus: nimis confortatus est principatus eorum. Ps. 138. Nõ de quibꝰ ieius amicis dicat euã gelium interroga: in quo veritas predicatoribus dicit. Vos amici mei estis. Joh. 16. Esaias quoqꝫ eorũ vitam intuẽs: ait. Qui sunt isti qui vt nubes volãt. ꝛ sicut columbe ad fenestras suas? Esa. 60. Recte autem predicatores sancti nubes appellati sunt. quia verbis pluunt. miraculis choruscant. Qui volare quoqꝫ vt nubes dicuntur. quia in terra viuẽtes extra terram fuit omne qđ egerũt. Unde ꝛ per quandã nubem dicitur. In carne enĩ ambulantes: nõ secdũ carnem militamꝰ. 1. Corinth. 10. Priores enim patres coniugijs vtebantur. filios procreabant. substantias possidebant. curis rei familiaris intendebãt. Istos autem prophetie iam spiritu preuidẽtes substãtias deserere. nihil in terra querere. nil possidere. nõ eos vel homines per terram ambulantes: sed nubes volantes nominat. Volant enim qui terram quasi non tangunt. quia in ipsa nil appetunt. Qui ꝛ ad fenestras suas quasi columbe sunt. quia pro mansuetudinis sue spiritu in hoc mundo per oculos nil concupiscunt. Consideremꝰ ergo quã te altitudinis iste spiritalis edificij porte sunt: quas ꝛ spiritales patres admirãtur quantũqꝫ nos in earũ admiratione humiliare necesse est: qui pauimentũ sumus. Sed quia sub longitudinis appellatione altitudinẽ portarum audiuimus: nunc aliquid de earum latitudine cognoscamus. Sequitur.

Et mensus est latitudinem a facie porte inferioris vsqꝫ ad frontem atrij interioris extrinsecus. centum cubitos ad orientẽ ꝛ ad aquilonem.

In quibus verbis si portã aditum accipimus quo ad cognitionẽ domini intramus. Porta inferior fides est. atrium vero interius contẽplatio. Habet autẽ porta inferior latitudinẽ in facie. quia videlicet fides per charitatis sue amplitudinem habet eam que videtur a proximis operationem. Quã dum fortiter ꝗ perfectioribus agi conspicimꝰ: nos qui in bonis actibus angustamur exempla ꝑ eos magne operationis accipimꝰ. Et vnaqueqꝫ sancta actio quasi quedã nobis fit latitudo itineris que prius erat angustia difficultatis. Habet quoqꝫ atriũ interius frontẽ. qꝛ contemplatiua vita per quedã signa desideriorum ꝛ gemituũ ostendit ꝙtum intus videat que tantũ amat. Denariꝰ autẽ numerus ꝑ semetipsum multiplicatus in centenariũ surgit. Unde recte ꝑ centenariũ magna perfectio designaꝛ. sicut de electis dicitur. Omis qui relinquit domũ vel fratres. aut sorores. aut patrẽ. aut matrem. aut vxorẽ. aut filios. aut agros ꝓpter nomẽ meũ cẽtuplũ accipiet: ꝛ vitã etnã possidebit. Mat. 19. Neqꝫ enĩ sanctꝰ ꝗsqꝫ ideo terrena deserit: vt hec possidere ĩ hoc mũdo multiplicius possit. Qꝛ quisquis terreno studio terrã relinquit: terrã nõ relinquit: sed appetit. Nec qui vnam vxorem deserit centuz recepturus est: sed per centenarium numerũ perfectio designaꝛ. Qꝛ quisquis pro dei nomĩe tẽporalia atqꝫ terrena contẽnit: ꝛ hic perfectionẽ mentis recipit. vt iam ea nõ appetat que contẽnit: ꝛ in sequenti seculo ad eterne vite gloriaz peruenit. Centies itaqꝫ recipit qđ dedit: qui perfectionis spiritũ accipiẽs terrenis non indiget: etiam si hec non habet: Ille autẽ pauper est: qui eget eo qđ nõ habet. Nam qui ꝛ non habens habere nõ appetit: diues est. Paupertas ꝙppe in inopia mentis est non in quãtitate possessionis. Nam cui in pauꝑtate bene cõuenit: non est pauper. Mensus est ergo vir latitudinem a facie porte inferioris: vsqꝫ ad frontem atrij interioris extrinsecus centũ cubitos. Quia redẽptor noster quottidie ꝑ magistros atqꝫ doctores in mẽsura ꝑfectionis metitur vitam fideliuz. vel in specie boni operis per fidem vel in sanctis desi

derijs per contemplationē. Multi etenī videntur in fide positi magna operari: sz in centū cubitis non mensurantur. qz per ipsa que faciunt terrenā gloriam querūt. Et quidā videntur per abstinentiam cruciari. gemitibus insistere. sed eoruz mensura ad centū cubitos minime ducitur. qz in his que agunt ab humano iudicio fauores requirunt. Quis ergo est qui per centuz cubitos mēsuratur: nisi is cu9 bona operatio recta intentione vtitur. vt in eo qḋ agit non ad terrena lucra appetēda aut ad laudes transitorias reflectat. Ecce eniz misericordiā proximis exhibere. possessa largiri. cum celeritate indigenti tribuere: latitudo in facie porte inferioris ē. Sed si tua dans aliena nō appetas. si terrenam gloriā de ipso bono opere non requiras: recte in centenario numero. id est in perfectione mensuraris. Nā qui videtur dare misericorditer ꝓpria. ⁊ rapit forsitan violenter aliena: iste adhuc q̄ sit via perfectionis ignorat. Nec cognouit vnde ad perfectionem tenditur. quia nec ipsuz eius initiū inuenit. Prius enim appetitum euellere a mēte debuit ⁊ postea que iure possidet largiri. Unde scriptum est. Declina a malo ⁊ fac bonū. ps̄. 33. Quid enim potest esse boni qḋ fecit: qui necduz a malo declinauit: Et sunt quidam qui sicut dictum est ab alimentis abstinent. carnem cruciant. sed tamen si pulsati fuerint cognoscuntur quia ad mundi gloriam anhelant. isti frontem atrij interioris ostendunt: sed per centum cubitos nō mensurātur. Hi ergo in numero perfectionis sunt: de quibus per paulū dicitur. Qui carnez suam crucifixerunt cum vitijs ⁊ concupiscentijs. Gal. 5. Et notandū quia non dicitur ꝙ intrinsecus: sz extrinsecus ista mēsurantur. Quia videlicet redemptor noster cum per nos facta hominū vel approbat: vel iudicat: non intrinsecus metitur. vnde ⁊ per euangeliū dicit. Ex fructibus eorum cognoscetis eos. Math. 7. Quia enim per hoc qḋ videmus cognoscimus operantis animū quem non videmus: siue latitudinem que in facie porte ē inferioris: siue frontem atrij interioris extrinsecus metimur. Cum eniz alios conspicimus largiri elemosynā. afflicto occurrere. oppresso subuenire: nihil eos in hoc mundo glorie querere. nullis huius mundi compēdijs inhiare. Atqꝫ alios videmus carnez domare. lachrymis insistere. verbis celestibus occupari. nihil transitorij honoris appetere. quid aliud debemus: nisi eos perfectos esse credere. sanctos estimare. Quia ergo per hoc quod aspicimus: eos perfectos esse videm9: eorum vitā per centum cubitos extrinsecus metimur. Et quia multi in iudea: pleriqꝫ vero in gentilitate positi ad hanc perfectionis summā venerunt: recte subiungitur Ad orientē ⁊ ad aquilonem. Iudaic9 etenim populus oriens iure dict9 est. de cuius carne ille est natus qui sol iusticie vocatur. De quo per prophetā dicitur. Uobis autem qui timetis dominū orietur sol iusticie. Mal. 4. Per aquilonez vero gētilitas figuratur que diu ꝑfidie sue frigore torpuit: ⁊ in cuius corde ille regnauit: qui attestante propheta apud semetipsuz dixit. Ponam sedem meā ad aquilonē. Esa. 14. Quia itaqꝫ incarnatus omnipotens deus alios perfectos ex iudea. alios ex gentilitate perfectos intra sanctam ecclesiam fecit: centum cubitos non solū ad orientem mensus est: sed etiam ad aquilonem. Sed quia sub aquilonis nomine de gentilitate sermo se intulit: considerare libet quātum super nos effusa sunt viscera creatoris nostri. Omnes enim nos ex gentilitate venimus. Antiqui parentes nostri lignis ⁊ lapidibus seruiebant: ⁊ derelinquentes deum a quo facti sunt: deos venerati sunt quos fecerunt. Nos autem per omnipotentis dei gratiam ad lucem de tenebris venimus. Recolamus ergo de quibus tenebris venimus: ⁊ de luce quam accepimus gratias agamus. Neqꝫ enim diuinam misericordiam intelligit: qui sue miserie memor non est. Unde ⁊ per psalmistam deo dicitur. Mirifi-

ea misericordias tuas domine: qui saluos
facis sperantes in te. Ps̃. 16. Tunc eniz
nobis dei misericordie mirificantur: cum
nobis ad memoriam miserie nostre reuo-
cantur. Quia recolentes quid fuimus: in
telligimus cui debemus quod sumus.
Cantemus itaq; cum gaudio creatori no
stro: qui de seruitio creature colla mentis
excussimus. Gaudeamus in nobis imple
tum esse quod per Esaiã dictum est. Et
frenum erroris quod erat maxillis popu-
lorum canticum erit vobis sicut vox san-
ctificate solẽnitatis. Esa. 30. Frenũ quip
pe erroris maxillas populorum constrin-
xerat: quando ydolorum errore obligata
gentilitas: deo vero confessionis laudem
dare nesciebat. Sed hocipsum erroris fre
num iam nobis in canticũ versum est: cuz
gaudendo psallimus atq; cantamꝰ. Om
nes dij gentium demonia: dominus au-
tem celos fecit. Ps̃. 95. Et rursum. Si
mulachra gentiuz argentũ ⁊ aurum: ope
ra manuum hominum. Os habent ⁊ nõ
loquentur: oculos habent ⁊ non videbũt
Aures habent ⁊ non audient: nares ha-
bent ⁊ non odorabunt. Manus habent ⁊
non palpabunt: pedes habent ⁊ non am-
bulabunt. Ps̃. 113. Qui itaq; hec omni-
potenti domino psallendo dicimus: ip-
sum erroris nostri frenũ quod a laude dei
ora nostra ligauerat. vero domino canti-
cuz fecimus. Bene autẽ dicitur. sicut vox
sanctificate solẽnitatis. Quia dũ confes-
sionis laudẽ deo reddimus: in sanctifica-
ta solẽnitate gaudemus. Respõdeamus
ergo moribus tante misericordie redem-
ptoris nostri: ⁊ qui lucem cognouimus:
prauorũ operum tenebras declinemus.
Quid est iam rogo qd̃ in hoc mũdo libe-
at? Ubiq; luctus aspicimus. vbiq; gemi-
tus audimus. Destructe vrbes. euersa sũt
castra. depopulati agri. in solitudinez ter
ra redacta est. Nullis in agris incola pe-
ne: nullus in vrbibus habitator remansit
Et tamen ipse parue generis humani re-
liquie adhuc quotidie ⁊ sine cessatione fe
riuntur. Et finẽ non habent flagella cele-
stis iusticie. quia nec inter flagella corre-
cte sunt actionis culpe. Alios in captiui-
tatem duci. alios detruncari. alios inter-
fici videmus. Quid est ergo q̃ in hac li-
beat fratres mei. Si ⁊ talẽ adhuc mundũ
diligimus non iam gaudia: sed vulnera
amamus. Ipsa autẽ que aliquando mũdi
domina esse videbatur qualis remãserit
Roma: conspicimus. Immẽsis doloribꝰ
multipliciter attrita. desolatione ciuiuz:
impressione hostium. frequẽtia ruinaruz.
Ita vt in ea completuz esse videamus qd̃
contra vrbem samariã per hunc eundem
prophetã longe superius dicitur. Pone
ollam. pone inquã ⁊ mitte in ea aquaz et
congere frusta eius in ea. Ezech. 24. Et
paulopost. Efferbuit coctio eius. ⁊ disco-
cta sunt ossa illius in medio eiꝰ. Atq; iterũ
Cõgere ossa q̃ igne succẽdã. ꝯsument car
nes. ⁊ coquetur vniuersa ꝯpositio. ⁊ ossa
tabescẽt. Pone quoq; eã sup prunas va-
cuã vt incalescat ⁊ liq̃fiat es eiꝰ. Tũc enĩ
nobis olla posita ẽ: cũ hec est ciuitas con-
stituta. Tũc in ea aqua missa est: ⁊ frusta
eius congesta sunt: quãdo ad eam vndiq;
populi defluebãt: qui velut aqua calens
actionibꝰ mundi feruescerent: ⁊ quasi fru
sta carnium in ipso suo feruore liquaren-
tur. De qua bene dicit̃. Efferbuit coctio
eius: ⁊ discocta sunt ossa eius in medio il
lius. Ezech. 24. Quia prius quidem in
ea vehementer incaluit actio glorie secu-
laris: sed postmodũ ipsa gloria cum suis
sequacibus defecit. Per ossa etenĩ poten
tes seculi. per carnes vero populi designã
tur. Quia sicut carnes portant̃ ossibꝰ: ita
per potẽtes seculi infirmitas regit̃ popu-
lorũ. Sed ecce iã de illa omẽs huiꝰ secu-
li potẽtes ablati sũt. ossa ergo excocta sũt
Ecce populi defecerũt. carnes eius lique
facte sunt. Dicat̃ itaq;. Cõgere ossa q̃ ig-
ni succendã. consument carnes: ⁊ coque-
tur vniuersa compositio eius: ⁊ ossa tabe
fient. Ubi enim senatus: vbi iam popu-
lus. Contabuerunt ossa: consumpte sunt
carnes. omnis in ea secularium dignita-
tum ordo extinctus est. Excocta est vni-

uersa compositio eius. Et tamen ipsos
nos paucos qui remāsimus: adhuc quot-
tidie gladij: adhuc quottidie innumere
tribulatiões premūt. Dicatur ergo: Po-
ne quoqꝫ eaꝫ super prunas vacuā. Quia
senatus deest: populus interijt: ⁊ tamen
in paucis qui sunt dolores ⁊ gemitꝰ quot
tidie multiplicant: iam vacua ardet ro-
ma. Quid autē ista de hominibus dicimꝰ
cum ruinis crebrescētibus ipa quoqꝫ de-
strui edificia videmus. Unde apte de ci-
uitate iam vacua subdit. Incalescat ⁊ li-
quefiat es eius. Jam eñ ⁊ ipa olla consu
mit: in qua prius ⁊ carnes ⁊ ossa cōsume-
bant. Quia postq̄ defecerunt homines
etiā parietes cadūt. Ubi autē sunt qui in
eius aliquādo gloria letabant: vbi eorū
pompa: vbi superbia: vbi frequēs ⁊ im-
moderatū gaudiū: Impletum est in ea qđ
contra districtā niniuen per prophetā di-
citur. Ubi est habitaculū leonū: ⁊ pascua
catuloꝝ leonū. Naū. 2. an eius duces ac
principes leones nō erant: qui per diuer
sas mūdi prouincias discurrētes predā se
uiendo ⁊ interficiēdo rapiebant: Hic leo
nū catuli inueniebāt pascua: quia pueri:
adolescētes: iuuenes: seculares: ⁊ secula-
riū filij huc vndiqꝫ cōcurrebant: cū profi-
cere in hoc mūdo voluissent. Sed iam ec
ce desolata: ecce cōtrita: ecce gemitibus
oppressa est. Jam nemo ad eā currit: vt in
hoc mūdo proficiat: iam nullus potens ⁊
violentus remāsit: qui opprimendo pre-
dam diripiat. Dicamus ergo. Ubi est ha
bitaculū leonū: ⁊ pascua catuloꝝ leonū?
Contigit ei qđ de iudea nouimus per ꝓ-
phetā dictum. Dilata caluitiū tuū sicut
aquila. Caluitiū quippe hoīs in solo ca
pite fieri solet. Caluitiū vero aquile in to
to corpore: quia cū valde senuerit: plume
eius ac penne ex omībus mēbris illius ca
dunt. Caluitiū ergo suū sicut aquila dila-
tat: quia plumas perdidit que populum
amisit. Alarū quoqꝫ penne ceciderūt: cuꝫ
quibus volare ad predā cōsueuerat: quia
omnes potētes extincti sunt per quos ali
ena rapiebat. Hec autē que de romane vr

bis contritōe dicimus: in cūctis facta mū
di ciuitatibus scimus. Alia eteñ loca cla
de desolata sunt: alia gladio consumpta:
alia fame cruciata: alia terre hiatibus ab
sorpta. Despiciamus ergo ex toto animo
hoc presens seculū: vel extinctū finiamus
mūdi desideria: saltem cum mūdi fine imi
temur bonoꝝ facta que possumus. Apud
orientem ⁊ aquilonē multi sunt: qui pro
perfectiōe vite centum cubitis mensurā-
tur. Ex iudea eteñ ⁊ gentilitate sicut di-
ctum est: ad sanctitatis culmen excreue-
runt: quāuis intelligi per orientē ⁊ aqui-
lonē etiaꝫ iusti ⁊ peccatores possint. Ori
ens quippe nō īmerito iusti nomināt: qui
sicut in luce fidei nati sunt: in innocentia
perstiterūt. Per aquilonē vero recte pec
catores accipimus: qui meritis frigore di
lapsi: sub peccati sui vmbra torpuerunt.
Sed quia omīpotentis dei misericordia
etiam tales ad penitentiā reuocat: com-
punctiōe ⁊ lachrymis lauat: virtutibus
ditat: vsqꝫ ad perfectiōis gloriam suble-
uat. Non centū cubitis solum ad orientē
sed etiam ad aquilonē ducunt: dum cum
iustis etiam peccatores pec dona ⁊ peni-
tentiā ad perfectionē veniūt. Per eū qui
viuit ⁊ regnat cū patre in vnitate spūssan
cti: per oīa secula seculoꝝ. Amen.

Explicit Omelia. XVIII.

Incipit Omelia. XIX. que
exponit litterā. XL. capituli ab
illa parte Portā vero que respi
ciebat viam aquilonis atrij exte
rioris. vsqꝫ ad illā partem eius-
dē capituli. Et porta atrij inte-
rioris in via australi. Et men-
sus est ⁊c.]

Agna legentium debet esse di
scretio: vt in sacro eloquio cuz
quilibet vnus sermo dicit: non
semper vnã eandēq; rem signi
ficare credat. Sicut aliquãdo sol in bo=
no: aliquãdo vero accipit in malo. Solis
etem̃ nomine aliquãdo signat dominus:
aliquãdo persecutio. Attestãte autē libro
sapiētie: in inferno impij dicturi sunt. Er
rauimus a via veritatis: ⁊ sol iusticie nō
luxit nobis. Sapien̄. 5. Et de iactis semi
nibus dn̄s dicit: Orto sole aruerũt. Mar
ci. 4. Quia videlicet facta persecutiōe:
in reproboꝝ cordibus predicatōis verba
siccãt. Sic leo dominũ signat. Unde scri=
ptũ est. Uicit leo de tribu iuda. Apocal.
5. Sic leonis noīe diaboli similitudo ex=
primit: sicut per primũ pastorē dicit. Ad=
uersarius vester dyabolus sicut leo rugi=
ens circuit: querēs quem deuoret. I. Pe
tri. 5. Sic bouis nomīe sapiens designa=
tur. Unde scriptũ est. Non iũges bouem
⁊ asinũ: idest sapientē cum stulto in predi
catiōe non socies. Deut. 22. Sic per bo=
uē fatuus figurat: sicut de eo qui in turpi
tudine amoris captus est dicit: Statim=
q; eam sequit: quasi bos ductus ad victi=
mã: idest sicut fatuus trahit ad mortem.
Prouerb. 7. Hec igit dixi: ne quia porta
significare dominũ: vel predicatores: vel
scripturã sacram: vel fidē exposui. Ubi=
cumq; iam in hoc ꝓpheta porta legit: si=
gnare aliud non credat. Cum em̃ de vna
porta ꝓpheta loqueret: recte fides intel=
lecta est: quia vna est omniũ electorum fi=
des. Cum vero alie porte nominãtur: in=
telligi ora predicatoꝝ possunt: per que ve
ra vita cognoscit: et per q̄ ascendit ad sa=
cramentoꝝ spiritaliũ cognitionē. Nam
portam per quã significare fidem dixim⁹:
notandũ nobis est quia inferior appella=
tur. In hac em̃ vita dum sumus quasi in
imo positi adhuc inferius tenemur. Et re
cte inferior porta fides est: quia nobis in
terra positis aperit cognitionē dei. Itaq;
nunc dicitur.

Portam quoq; que respicie-
bat viam aquilonis atrij exte-
rioris mensus est: tam in lon-
gitudine quã in latitudine: et
thalamos eius tres hinc: ⁊ tres
inde. Et frontes eius et vesti-
bulum eius secundũ mensuraz
porte prioris quinquaginta cu-
bitorũ: longitudinē eius ⁊ lati-
tudinem viginti ⁊ quinq; cubi-
torũ. Fenestre autem eius ⁊ ve-
stibulũ sculpture scd̃m mensu-
raz porte que respiciebat ad ori
entem: ⁊ septem graduum erat
ascensus eius ⁊ vestibulum an-
te eam.]

De porta que respiciebat viã aquilonis
atrij exterioris: eaip̄a replicant que iam
de porta alia superiori dicta sũt: atq; alia
subiungũtur que de predicta porta ꝓphe
ta tacuerat. Ut ergo de his latius disse=
ramus: que necdũ discussa sunt: debem⁹
ea que dicta sunt sub breuitate replicare.
Porta em̃ viam aquilonis respicit: cum
predicator quisq; vitã peccatoris agno=
scit: eiq; interiora vite per verbũ predica=
tionis aperit: que porta atrij exterioris di
cit. Exterius quippe est atrium vita pn̄s
in qua oē quod corpaliter agit: corpalter
etiam videt. Que tam in longitudine ꝙ
in latidine mensurat: quia cum ad fidem
peccator ducit: necesse est vt eius doctor
cōsideret vel quantũ in longitudinē spei
vel quãtum in latitudinem charitatis ex
eius admonitione proficiat. Qui enim
ad deum cōuertit: si adhuc bona vite pre
sentis sperat: longitudinem non habet:
quia breuis est vita in qua spem posuit.
Si per terrenorum concupiscentiã ⁊ ad=
huc proximi odio coangustat: latitudinē
non habet: quia nescit vel transitoria cō=
temnere: vel se in proximi amore dilata=
re. Cum vero cōuersus quisq; eterne vi=

te gaudia longanimiter sperat: proximorum molestias cum charitate tolerat: et ea que non habet cōcupiscere cōtemnit: longitudinē et latitudinem porta habet: quia gloria predicatoris est ꝑfectus auditoris. Unde quibusdā per magnū predicatorem dicit: Gaudium meū ⁊ corona mea. Philip. 4. Et rursum. Ecce nunc viuo: si vos statis in domīo. 1. Thes. 3. Atq̃ iterū. Que est nostra spes: aut gaudium: nōne vos ante dominū? 1. Thessalon. 2. Longitudo ergo ⁊ latitudo porte est que ad aquilonē respicit: quia cum infidelē quēpiam in peccati sui frigore torpentem p̄dicator ad fidē conuerterit: per hoc ꝙ eū in longitudinē spei tendit: ⁊ in amplitudinē charitatis dilatat: eius gloriam facit. Et quia in cognitiōe sancte trinitatis ex verbo predicationis auditores quiq̃ in eiusdē trinitatis amore proficiūt habet hec eadē porta thalamos tres hinc ⁊ tres inde: quia om̄e quod per testamentum nouū de trinitate cōditor loquitur: hoc etiam de testamento veteri ostendit. Et cor audientiū in amore celestis patrie perficit: vt anima inherēs deo: quasi spōsa cum sponso in quodā iam thalamo sedeat: atq̃ se a terrenis desiderijs funditus auertat. Uel certe vt longe superius dictum est: quia tres sūt ordines bene viuentiū: bonorum scilicet cōiugatorū: continentiū: atq̃ predicatorū. Et quia alij etiam in cōiugijs positi: amore celestis patrie anhelant: alij autem spe eterni gaudij etiam carnē macerant: omnesq̃ actus terrenos refugiunt: ⁊ in cura huius seculi implicari contemnūt: alij vero ⁊ terrena bona despiciūt: et celestia gaudia predicant que cognouerūt. Quid isti nisi in spiritali edificio thalami sunt: in quorū cogitatiōe ⁊ meditatiōe anima celesti sponso sociatur? Quos tres bonorū ordines: quia non solum ecclesia ex gentibus habet: sed aliquādo etiam synagoga habuit dum magna multitudo spiritaliū redemptoris gratiam ardēter expectauit: porta edificij celestis tres hinc: ⁊ tres inde thalamos habet. Quia predicator quisq̃ cū ad supernam patriā auditorem prouocat ⁊ nouos patres ⁊ veteres anhelasse celesti desiderio demonstrat. Plus em̄ plerūq̃ exemplum ꝙ rationatiōis verba cōpungunt. Et cum predicator dicit: quales alij in coniugio: vel in cōtinentia: vel in predicatiōe erga omnipotētis dei amorem in nouo testamento fuerint: vel alij quales in veteri porta que loquit ternos ex vtroq̃ latere habere thalamos ostendit. Que porta habet ⁊ frontē: quia sunt in p̄dicatoris vita aperta que opa vident. Habet ⁊ ante frontem vestibulū: quia prius ꝙ bona opera insinuet: predicat fidem per quā anima humiliter veniens ad bonorum actuū altitudinem subleuet. Que cuncta scđm mensuram porte prioris sūt: iuxta hoc quod subdit. Quia mensus est quīquaginta cubitorū longitudinē eius: ⁊ latitudinē vigintiquinq̃ cubitorū. Hec iam superi⁹ latius me dixisse meministis Per quinquagenariū enim numerum requiem diximus figurari: quia ⁊ quinquagesim⁹ veteri populo in requiem datur: qui appellatus est iubileus: ⁊ septenarius numerus per quem hoc om̄e tempus euoluitur septies multiplicatus: ad quadraginta et nouem ducitur. Cui monas additur: quia in vnius cōtemplatione requies eterna perficitur. Idem ergo quinquagenarius numerus nobis in longitudinem est: quia peruenire ad illam requiem nō potest: nisi qui ad eam spem suam modo tēdere longanimiter potest. Quia enim per quinquagenariū numerum ad eternam requiem ꝓuocamur: etiam hoc nos omnino instruit: quod in tabernaculo decem cortine iusse sunt fieri: que haberent ansulas quinquagenas: ⁊ circulos aureos quinquagenos a latere ⁊ summitate. Cortine tabernaculi sancti omnes sūt: qui ex diuersis virtutum colorib⁹ in sancte ecclesie ornamēto proficiunt. Qui ⁊ interiora velant: et exteriora om̄imodo exornant: quia eorum vita inquantum videtur ornamentū est: ⁊ eorum intellectus

intus absconditus: dũ celestia que in mẽte seruant edicere non possunt: in eis aliquo modo velatur. Recte autem decem cortine sunt: quia per decalogi studiũ ipa sanctorũ corda profecerũt. Jacinctine vero ansule cortinarũ fieri quĩquaginta precepta sunt. Jacinctus celi speciẽ habet. Ansule ergo cortinarũ sunt precepta celestia in quibus ligantur anime: vt ab inferioribus subleuate superius pendeant. Que videlicet ansule habent ⁊ circulos aureos: intelletum scilicet vera sapientia fulgentem. Qui intellectus quia esse debet per om̄ia circumspectus: ⁊ caute sollicitudinis vigilãtia munitus: recte per circulos designatur. Et notandum ꝙ a latere ⁊ summitate iubentus ansule vel circuli in cortinis fieri: quia ꝑcepta celestia et intellectus spiritalis non solum debet nos sursum in dei amorem suspẽdere: sed etiam proximo in charitate sociare. In eo enim ꝙ conditorem nostrum diligimus: quasi per superiores ansulas in aere pendemus. In eo vero ꝙ sicut nosmetipos proximos amamus: ansulas ⁊ circulos a latere habemus: vt cortine tabernaculi: idest fidelium anime per charitatem coniuncte sint: ⁊ nõ per discordiã diuise. Unde et hic post longitudinẽ quinquaginta cubitorũ protinus latitudo subiungitur: viginti ⁊ quĩq3 cubitorum: que videlicet latitudo ad charitatẽ proximi pertinet. Ipa enim in fratrum amore se dilatat: atq3 erga eos omne quod potest boni operis exercet. Cuncta autẽ bona opera que corporaliter fiũt: per quinque corporeos sensus exhibentur: videlicet per visum: auditum: tactum: gustũ: odoratum. Quinarius vero numerus per semetipm ductus ad vicesimũ ⁊ quintũ peruenit: quia bona opera cum agi ceperint: per feruorẽ animi ad augmentum excitant: et per semetipa multiplicantur. Unde ⁊ latitudinem menti faciunt: vt non sit angusta per teporem: sed expansa in bonis actib⁹ per charitatem. Om̄is enim torpor teporis angustia est: om̄is vero benignitas charitatis magna latitudo. Nam ⁊ si res desunt: que fortasse indigenti proximo prebeant: ampla est substantia volũtatis bone que sufficit ad regni retributionem: sicut scriptũ est. In terra hominibus bone voluntatis. Luce. 2. Sequit.

Fenestre autẽ eius vestibulum et sculpture: scd̄m mensuram porte: que respiciebat ad orientem.]

Cũcta hec iam superius latius dicta sũt ⁊ iccirco sermo non debet morosa expositiõe tardare. Hoc tamen magnopere notandũ est: ꝙ porta ad aquilonẽ ea omnia habere perhibet: que porta ad orientẽ: fenestras scilicet contemplatiõis: vestibulum humilitatis: sculpturã bone operationis. Omnes eñ qui per hoc ꝙ deo in conuersatiõe nati sunt: in innocentia persisterũt: portam ad orientem habẽt: quia eis celestis regni aditus patet ex lumine quod acceperũt. Et omnes qui in peccatis postmodum lapsi torporis sui frigore sunt depressi: sed per penitentiã redeunt ad amorem celestis patrie et recalescunt: portam ad aquilonẽ habent: quia eis etiam post peccati sui frigus regni adit⁹ per misericordiã patet. Ea ergo habere dicitur ad aquilonẽ: quia ⁊ conuersi peccatores sic ditantur virtutibus: sicut illi sunt diuites: qui cadere in peccati penitentiã vitauerũt. Unde ⁊ psalmiste voce per dominũ dicit: Cinerem sicut panẽ mãducabam. ꝑs. 101. Quia sic penitẽtes recepit vt iustos. Scriptũ quippe est de peccatoribus. Olim in cilicio ⁊ cinere penitẽtiã egissent. Mat. 11. Cinis ergo sicut panis comedit: qñ auctori suo peccator per penitentiã sicut innocẽs reuocat. Porta igit ad aquilonẽ habet fenestras: hẽt vestibulũ: h3 sculpturas: q2 cũ pctõr ad vitã post culpas reducit: sepe lumen ꝯtemplatiõis accipit: atq3 de ipa memoria iniq̃tatis sue gratiã magne hũilitatis: bone q3 opationis efficaciã: vt oẽ qđ fieri ꝑcipit: in vita eius q̃si sculptũ esse videat. Septẽ vo gra

dnum erat ascensus eius: ⁊ vestibulū ante eam. Septē gradibus ad portā ascēditur. quia per sancti spiritus septiformem gratiā aditus nobis regni celestis aperit. Quā septiformē gratiam Esaias in ipso nostro capite: vel in eius corpore quod sumus enumerans: dicit. Requiescet super eum spiritus sapientie ⁊ intellectus. spiritus consilij ⁊ fortitudinis. spiritus scientie ⁊ veritatis. ⁊ replebit eum spiritus timoris domini. Esa. 11. Quos gradus de celestibus loquens descendēdo magis ꝙ ascendendo numerauit. videlicet sapientiam. intellectū. consiliū. fortitudinē. sciētiam. pietatem. timorē. Et cum scriptum sit. Initium sapientie timor domini. Prouerb. 9. Constat proculdubio qꝛ a timore ad sapientiā ascenditur. nō autē a sapientia ad timorē reditur. qꝛ nimirū perfectam habet sapientia charitatē. Et scriptū est. Perfecta charitas foras mittit timorem. 1. Joh. 4. Propheta ergo qꝛ de celestibus ad ima loquebat: cepit magis a sapiētia ⁊ descendit ad timorē. Sed nos qui a terrenis ad celestia tendimus: eosdē gradus ascendendo enumeremꝰ: vt a timore ad sapientiā peruenire valeamus. In mēte etenim nostra primus ascensionis gradus est timor domini. secūdus pietas. tertius scientia. quartus fortitudo. quintus consiliū. sextus intellectus. septimus sapientia. Est enim timor domini in mente Sed qualis est iste timor si cum eo pietas non est? Qui enī misereri proximo ignorat. qui compati eius tribulationibus dissimulat: huiꝰ timor ante omnipotētis dei oculos nullus est. quia non subleuatur ad pietatem. Sed sepe pietas per inordinatam misericordiā errare solet: si fortasse pepercerit que parcēda nō sunt. Peccata etenim que feriri gehēne ignibꝰ possunt: discipline verbere sunt corrigenda. Sed inordinata pietas cum temporaliter parcit: ad eternū suppliciū pertrahit. Ut ergo vera ⁊ ordinata sit pietas: ad gradū est alium subleuāda. id est ad scientiā. vt sciat vel quid ex misericordia puniat: vel quid ex pietate dimittat. Sed quid si sciat quid agere quis debeat: virtutem vero agendi nō habeat? Scientia ergo nostra crescat ad fortitudinem. vt cum videt q̄d agendum sit: hoc agere per mentis fortitudinem possit. ne timor trepidet: ⁊ pauore collapsa non valeat bona defendere q̄ sentit. Sed sepe fortitudo si improuida fuerit ⁊ minus contra vitia circūspecta: ipsa sui presumptione in casum ruit. Ascendat ergo ad consiliū: vt preuidendo p̄muniat omne qḋ agere fortiter potest. Sed esse consiliū non potest si intellectus deest. quia qui nō intelligit malum qḋ agentem grauat: quomodo potest bonum solidare qḋ adiuuat? Itaq; consilio ascendamꝰ ad intellectū. Sed quid si intellectus magno quidem acumine vigilet: ⁊ moderari se nesciat per maturitatem? Ab intellectu ergo ascendamus ad sapientiam. vt hoc quod acute intellectus inuenit: sapientia mature disponat. Quia igitur per timorē surgimus ad pietatē. per pietatem ad scientiam ducimur. per scientiam ad fortitudinem roboramur. per fortitudinem ad consilium tendimus. per consilium intellectu proficimus. per intellectū ad maturitatem sapientie peruenimus: septē gradibus ad portam ascendimus. per quā nobis aditꝰ vite spiritalis aperitur. Bene autē dicitur quia vestibulū erat ante eam. Quia nisi quis prius humilitatem habuerit: ad hos gradus donorum spiritaliū non ascēdit. sicut scriptum est. Super quem requiescit spiritus meus: nisi super humilem et quietū: ⁊ trementē sermones meos. Esa. 66. De quo per psalmistā dicitur. Ascensus in corde eius disposuit in conualle lachrymarū. ps̄. 83. Conuallis quippe humilis locus est. ⁊ peccator quisq; dum se in lachrymis hūiliter affligit in corde: ꝓ ascensum virtutū ꝑficit. Qui rursus ait. Emittit fontes ī ꝯuallibꝰ. ps̄. 103. Qꝛ oīpotēs deꝰ dona spiritalꝰ grē hūilibꝰ p̄stat Pōt q̄q; ꝑ vestibulū fides ītelligi. Ipsa q̄ppe ē ante gradꝰ ⁊ portam. qꝛ prius ad fidem venimus: vt postmodum per spiri

talium donoꝝ gradus celestis vite aditū
intremus. Actuū.10. Non em̄ virtutibꝰ
venit ad fidem: sed per fidē pertingit ad
virtutes. Cornelius em̄ centurio cuiꝰ ele
mosyne ante baptismū angelo testāte lau
date sunt: nō operibus venit ad fidē: sed
fide venit ad opera. Nam ⁊ ei per ange-
lum dicitur. Oratiōes tue ⁊ elemosyne
ascenderūt in conspectum dei. Ibidem.
Si em̄ deū vere ⁊ ante baptismū non cre
diderat quid orabat: vel quomō hūc om-
nipotēs deus exaudierat: si non ab ip̄o se
in bonis perfici petebat. Sciebat igit cre
atorē omniū deū: sed ꝙ eius om̄ipotens
filius incarnatꝰ esset ignorabat. Neqꝫ em̄
poterat bona agere: nisi ante credidisset.
Scriptū namqꝫ est. Sine fide impossibi-
le est placere deo. Heb.11. Fidē ergo ha-
buit: cuius operatiōes ⁊ elemosyne place
re potuerūt. Bona autē actiōe ꝓmeruit
vt deū perfecte cognosceret: ⁊ incarnatio
nis eius mysteriū crederet: quatenꝰ ad sa
cramētū baptismatis perueniret. Per fi-
dē ergo venit ad opera: sed per opera soli
datus in fide. Vestibulū itaqꝫ ante gradꝰ
est: qr q̄ priꝰ credidit: ip̄e post virtutū gra
dibus ad porte aditū ascendit. Sequit.

B Et porta atrij interioris cō tra portā aquilonis ⁊ orientalē.

Hoc loco cōtra non ꝓ aduersitate ponit
sed ꝓ rectitudine: ita em̄ porta interioris
atrij posita monstrabat: vt porta aquilo-
nis ⁊ oriētis perfecto ad eā aditu tende-
ret. Quid est ergo ꝙ porta interior recto
itinere posita cōtra portam oriētis ⁊ aqui
lonis ostendit: nisi hoc quod aperte dat
intelligi: quia siue iudaico ⁊ gentili popu
lo: seu iustis ⁊ peccatoribꝰ: sed post pecca
ta cōuersis eque aditꝰ regni celestis ape-
rit. Larga est em̄ misericordia creatoris
nostri. Et porta interior non solum portā
oriētis respicit: sed etiā aquilonis. Quia
non solū his qui in innocētia permanēt:
sed etiā peccatoribꝰ peccata sua peniten-
do damnātibus aperiunt interioris atrij
gaudia vt ineffabilia mysteria patrie cele
stis agnoscāt: agnoscendo sitiāt: sitiendo
currāt: currendo ꝑueniāt. Hec eterni gau
dij secreta cognouerat qui dicebat: Siti-
uit anīa mea ad deū viuū: quando veniā
⁊ parebo ante faciē dei. ps. 61. Predica-
tor gentiū ad hūc aditū regni celestis an-
helabat: cū dicebat: Cupio dissolui ⁊ esse
cum xp̄o. Philip.1. Hec exultatiōis oc-
culte secreta cognouerat sponsa: que dice
bat: Dilectus meus misit manū suā per fo
ramen: ⁊ venter meus intremuit ad tactū
eius. Canti.5. Dilectus etem̄ manū per
foramen mittit: quādo virtute sua domi-
nus nostrū animū per subtilē intellectum
pulsat. Et venter intactu illius cōtremi-
scit: quia infirmitas nostra per hoc ꝙ ce-
lestis gaudij intellectu tangit: ip̄a sua ex
ultatiōe turbat. Et fit in mēte pauor cum
leticia: quia ⁊ si iam sentit quid de celesti
gaudio diligit: adhuc metuit ne nō pere-
at qꝺ vix tenuiter sentit. Quid igit restat
nisi vt se ad perfectioris vite cursum diri-
gat: om̄es qui illa gaudia patrie celestis
agnoscūt? Unde hic apte subiungit.

Et mēsus est a porta vsqꝫ ad portam centū cubitos.]

Centenariū numerū: quia decies per de
nariū ducit: iam superius diximꝰ esse per
fectū. Is itaqꝫ qui aditū atrij interioris vi
det: ꝑfecto necesse est vt per vitam perfe-
ctiōis currat: ⁊ a porta inchoatiōis vsqꝫ
ad cōsumatiōis ingressuz perueniat. Mē
suret ꝗ atriū interius qꝺ a portis exterio-
ribus vsqꝫ ad portā interiorē tendit centū
cubitis: vt qui intrare amādo cepit: lati-
tudinē perfectiōis habeat in mēte. Qua
tenus in eo quē diligit: hunc nec aduersa
coangustēt: sed transitoria cūcta despici-
ens quousqꝫ ad gaudia secreta perueniat
per atriū perfectiōis currat. Sunt etem̄
multi qui iaz in septē gradibus aditū por
te exterioris intrauerūt iuxta quendā su-
perne dispensatiōis modū: per timorē dei
humiles: per pietatē studiū misericordes
per scientiā districti: per mentis fortitudi
nem liberi: per consiliū cauti: per intelle-

ctũ ꝓuidi: per sapientiã maturi. Sed ad-
huc quibusdã necessitatibꝰ obligati: hu-
ius mũdi curis inseruiũt. Et vnde iam ex
magna parte excusserũt animũ: ibi adhuc
tenent inuiti. Cũqꝫ supimposita terrene
occupatiõis portãt onera: minus in prece
ptis celestibus exercent. Et dũ anhelare
medullitus ad eternã patriam nõ vacat:
ipa in eis sua aliquo modo desideria lan-
guescũt: q2 animo curis tꝑalibus ĩpediti
vera gaudia que cognouerũt amare nõ tã
tum licet quantũ libet. Hi plerũqꝫ a iugo
mũdi colla mentis excutiũt: oĩa deserunt:
terrene cure põdera deponũt. Atqꝫ vt ad
celeste desideriũ latius animi sinũ laxãt:
vitã remotã petunt: ⁊ in ea sanctis ꝑcibꝰ
intenti: sacris meditatiõibus deditã quot
tidiano se fletu afficiũt: ⁊ vetustatẽ cordis
igne amoris cõflant: atqꝫ ad celeste gau-
diũ accendẽdo se innouãt. Hi plerũqꝫ in
ipo suo desiderio accensi exire iã de carne
concupiscũt: atqꝫ ad vitã presentẽ redire
post fletũ nolũt. Sed tamen differunt vt
dilatus amor ex ipa sua dilatiõe ꝓficiat:
⁊ ardẽti desiderio quasi qḋ negat crescat.
Sic in regione gerasenoꝝ qui liberatꝰ a
legiõe demonũ fuerat: iam cũ dño ire vo-
lebat: sed tamen ei dicit: Reuertere in do
mũ tuam: ⁊ narra quãta fecerit tibi dñs.
Luce. 8. Sic sponsa in cãticis canticorũ
sanctis desiderijs anxia loquit dicẽs: In
lectulo meo per noctes quesiui quẽ dili-
git anima mea. Quesiui illũ ⁊ nõ inueni.
Cantico. 3. In lectulo em̃ dilectũ querit:
quãdo in ipo suo ocio ⁊ vacatiõe quã ap-
petit iam videre anima dominũ concupi-
scit: iam ad eum exire desiderat: iam care-
re presentis vite tenebris anhelat. Sed
querit illũ ⁊ nõ inuenit: quia quãuis ma-
gno amore desiderat: adhuc tamẽ ei non
concedit videre quem amat. Tales itaqꝫ
sanctoꝝ mẽtes quid aliud in hoc deside-
rio faciũt: nisi qḋ iam a portis exterioribꝰ
per atriũ interioris ad portã currũt? Qui
bus sepe euenit: vt cũ se viderint magno
celestis gratie munere cõpunctos: iam se
perfectos existimẽt: ⁊ obediẽtes putent.
Sed quia nullus est qui dura ꝑcipiat: pa
tientes se esse credãt: sed quia nemo eos
per cõtumelias ⁊ aduersitates pulsat: et
plerũqꝫ ꝯtigit vt spiritale misteriũ vel inui
ti suscipiãt: atqꝫ ad gubernationẽ fideliũ
deducant. Qui cũ magnis tribulatiõibꝰ
fuerint hincinde pulsati: turbati mẽte se-
se impfectos inueniũt qui nõ pulsati per-
fectos se esse crediderũt. Qua ex re agit
vt ad semetipos colligãt: ⁊ apud se oppro
briũ sue infirmitatis erubescãt: atqꝫ ex ipa
sua cõfusione roborati cõtra aduersa pati
entiã opponãt: ⁊ ex tribulatiõe ꝓficiant:
qui prius in ocio ex ipa sua securitate tor-
pebant. Et veraciter esse tales incipiũt:
quales se esse prius inaniter putauerũt.
Hi itaqꝫ cũ a portis exterioribus vsqꝫ ad
iteriorẽ portã p boni studij atriũ deferũt
hocipm in eis atriũ centũ cubitis mensu-
ratur: quia dilectiõe ⁊ exercitio in sancta
quottidie perfectiõe proficiũt. Per quot
tidiana em̃ desideria in mẽte perfici: qua
si centũ est cubitis iterius atriũ mẽsurari.
Iccirco ergo a portis vsqꝫ ad portã centũ
sunt cubiti: vt quasi quedã more vnde sit
ipa dilatio viuendi: per quã quottidie in
virtutibus crescit: vt ad interiorẽ aditum
perfectius perueniat. Sequit.

[Et eduxit me ad viam au-
stralem: ⁊ ecce porta que respici
ebat ad austrũ. Et mensus est
frontem eius: ⁊ vestibulũ eius
iuxta mensuras superiores. Et
fenestras eius: ⁊ vestibula in cir
cuitu sicut fenestras ceteras: qui
quaginta cubitoꝝ longitudinẽ:
⁊ latitudinem vigintiquinqꝫ cu
bitorum. Et in gradibus septẽ
ascendebatur ad eam: ⁊ vestibu
lum ante fores eius.]

Cuncta hec in oriẽtis ⁊ aquilonis por-

ta iã dicta sũt: ⁊ congruũ nõ est vt ea que
semel ac secũdo exponẽtes diximus: sepi
us replicem⁹. Notandũ tamen nobis est
quia in spiritali edificio alter adit⁹ ad ori
entem: alius ad aquilonẽ: atqꝫ ali⁹ ad au
strũ patet. Sicut em̃ aquilõis frigore pec
catores: ita per australẽ viã feruentes spi
ritu designant᷑. Qui calore sancti spiritus
accensi: velut in meridiana luce virtutib⁹
excrescũt. Pateat itaqꝫ porta ad orientẽ:
vt hi qui sacramẽta fidei bene inchoaue-
rũt: ⁊ in nulla postmodũ viciorũ profundi
tate demersi sũt: ad gaudia secreta perue
niãt. Pateat porta ad aquilonẽ: vt hi q̄
post inchoationẽ caloris ⁊ lumĩs in pctõ
rũ suoꝝ frigore ⁊ obscuritate dilapsi sũt ꝑ
cõpunctionẽ penitentie ad veniã redeãt:
et que si interne retributiõis vera leticia
cognoscãt. Pateat porta ad meridiẽ: vt
hi qui in sanctis desiderijs in virtutibus
feruẽt: spiritali intellectu quottidie inter-
ni gaudij mysteria penetrent. Inter hec
autẽ queri potest: cũ quattuor hui⁹ mun-
di partes sint: cur in hoc edificio he exte-
riores nõ quattuor: sed tres porte esse me
morant᷑? Quod recte querendũ fuerat: si
propheta nõ spiritale sed corporale edifi-
ciũ vidisset. Sancta em̃ ecclesia: idest spi-
ritale edificiũ: vt ad secreta gaudia pertin
gat: tres solũmodo portas habet: videli-
cet fidem: spem: atqꝫ charitatẽ. Unam ad
orientẽ: aliam ad aquilonẽ: tertiã ad meri
diem. Porta quippe in oriente est fides:
quia per ipam lux vera nascit᷑ in mente.
Porta ad aquilonẽ spes: quia vnusquis-
qꝫ in peccatis positus: si de venia despe-
rauerit: funditus perit. Unde necesse est:
vt qui per suam iniquitatem extinct⁹ est:
per spem misericordie reuiuiscat. Porta
ad meridiẽ charitas: quia igne amoris ar
det. In meridiana etem̃ parte sol in altũ
ducitur: quia per charitatem lumen fidei
in dei ⁊ proximi dilectiõe subleuat᷑. Tri-
bus igitur portis ad interius atriũ tendi-
tur: quia per fidem: spem: atqꝫ charitatẽ
ad gaudia secreta peruenitur. Alia quo-
qꝫ questio oritur: cur porta atrij interio-
ris posita contra portam orientis ⁊ aqui-
lonis dicitur: ⁊ an ad australem portam
pateat tacetur? Sed quia per oriẽtem in-
choantes: per aquilonem lapsos dicim⁹
designari: dignum fuit vt vel de inchoan
tibus quibus adhuc sol in tepore est: vel
etiam de lapsis: sed per conuersionem re
deuntibus aperte diceretur: ꝙ eis porta
atrij interioris pateat Quatenus ex ipis
nos certos faceret: de quib⁹ dubitare po-
tuerat. Hoc autem de porta australi dicẽ-
dum non erat: quia eos ad gaudia inter-
na pertingere: qui feruore spiritus in vir-
tutibus permanent nullus ignorat. Se-
quitur.

Et celate palme erant: vna hinc: et altera inde in fronte eius.]

Quid est hoc quod prius in frontibus
pictura palmarum: nũc autem celate pal-
me in fronte esse memorantur? Sed sicut
iam superius diximus: Pictura palma-
rum est ostensio signorum. Nunc vero ce
latura palmarum dicit᷑: vt bonorum ope-
rum demõstratio designetur. Ipis enim
summis p̃dicatoribus dicit᷑: Videãt ope-
ra vestra bona: ⁊ glorificẽt patrem vestrũ
qui in celis est. Math. 5. Qui igitur in
vita sua impressa esse sancta opera demõ
strant: palmas in fronte celatas habent:
quia quãta illos imposterum victoria se-
quatur: iam nunc in sanctis suis operi-
bus ostendunt. Vel certe quia fidem per
orientis: spem per aquilonis: charitatem
vero per australem portam diximus desi-
gnari. Notandum vero nobis est: quia in
oriẽtis porta pictura palmarum: in aqui-
lone vero et meridie celatura esse perhi-
betur. Quia cõtingit sepe vt hi qui ad-
huc inchoantes sunt: necdum se in operi
bus solidis ac magnis exerceant. Hi ve-
ro qui post iuiquitates ad virtutẽ redeũt:
plerũqꝫ vt culpas suas ante om̃ipotentis
dei oculos tegere valeãt: iu magnis opi-
bus exercẽt. Et q2 iã feruore spũs actib⁹ ⁊

virtutibus excreuerũt: quasi meridies in
sanctis actibus inardescunt. In orientis
ergo porta pictura est. in aquilonis vero
⁊ meridiei celatura. Quia signum victo-
rie qđ inchoantibus ostenditur: hoc in re
uertentibus atq; feruẽtibus iam solidius
⁊ robustius tenetur. Notandũ quoq; ma-
gnopere est. ꝙ dicitur hinc ⁊ inde. Om-
nes enĩ qui ad vite aditum tendim⁹: ⁊ ex
dextero ⁊ sinistro latere habere palmã de
bemus. Qđ enim hinc ⁊ inde dicitur. la-
tus vtrũq; signatur. A dextro igitur pal-
mam habet is: quẽ prospera nõ extollunt
A sinistro palmã habet is: quem aduersa
non deijciunt. Quasi ex vtraq; ꝑte porta
bat paulus palmã cum diceret. Per ar-
ma iusticie a dexteris ⁊ a sinistris per glo
riam ⁊ ignobilitatẽ. per infamiã ⁊ bonam
famã vt seductores ⁊ veraces. 2. Cor. 6.
Non hunc aduersa frangebãt. nõ prospe
ra in mentis tumorẽ subleuabant. Hinc
inde ergo gestabat palmã. quia ⁊ ĩ aduer
sitate fortis: ⁊ in prosperitate humilis ꝑ-
manebat. Quisquis enĩ de prosperis ex-
tollitur: habere in dexterã ꝑtem palmam
nescit. Quisquis in aduersitatibus fran-
gitur: portare palmã a sinistro latere ig-
norat'. Ut ergo hinc ⁊ inde palma gestet
in fronte: adesse semꝑ nostris mentib⁹ de
bet ⁊ in aduersis fiducia: ⁊ in prosperis ti
mor. Ne aut aduersa in desperationẽ per
trahant: aut prospera animũ in sui fiduci-
am extollant. Hinc est ꝙ idẽ egregi⁹ pre
dicator dicebat. Scio ⁊ humiliari: scio et
abundare. vbiq; ⁊ in omnibus institutus
sum. Et satiari. ⁊ esurire. ⁊ abundare. et
penuriam pati. omnia possum in eo q̃ me
confortat. Phil. 4. Nunq̃d fratres ars
est aliqua humiliari ⁊ abundare: satiari ⁊
esurire. abundare ⁊ penuriaʒ pati. vt pro
magno se ista scire tantus predicator insi-
nuet? Ars omnino ⁊ mira discipline sciẽ-
tia: que toto nobis cordis est nisu discen-
da. Quẽ enim penuria sua non frangit. a
gratiarũ actione nõ retrahit. in reruʒ tem-
poralium desideriũ nõ accẽdit: scit humi-
liari. Hoc enĩ loco apostolũ humiliari: di

cit penuriã perpeti. Nã statim econtrario
subiungit. scio ⁊ abundare. Qui enim ac-
ceptis rebus non extollit. qui eas ad vsuʒ
vane glorie non intorquet: qui solus non
possidet qđ accepit. sed hoc cum indigen
tibus misericorditer diuidit: scit abunda
re. Qui accepta alimenta nõ ad ingurgi-
tationeʒ ventris vtitur: sed ad reꝑationẽ
virtutis. nec plus carni tribuit q̃ necessi-
tas petit: scit satiari. Qui alimentorũ in-
opiam sine murmuratione tolerat. nec ꝓ
necessitate virtutis agit aliquid. vnđ ani
ma peccati laqueũ incurrat: scit esurire.
Quem ergo nec abundãtia in suꝑbiaʒ
eleuat. nec in necessitate cupiditas irritat
nouit abundare: nouit penuriam pati.
Qui cum statim subdiderit: omĩa possuʒ
ne elationis esse verba crediderimus: ad
iunxit in eo qui me confortauit. Ecce in
altum ramus prodijt. Sed quia in radi-
ce se tenuit: in viriditate permansit. In
altum enim surgẽs aresceret: si se a radice
diuisisset. Sibi enĩ nihil tribuit. quia om
nia se posse non in se: sed in eo qui se con-
fortat fatetur. Hinc ⁊ inde ergo predica-
tor egregius palmã habet: quem nec ab-
undantia in suꝑbiam: nec in opia ad aua-
riciam pertrahit. Discamus itaq; fratres
non solum in prosperis: sed ⁊ in aduersis
quoq; gratias agere. Pater enim nobis
ex pietate sua factus est conditor noster.
nosq; adoptiuos filios ad hereditateʒ re-
gni celestis nutrit. Et non solũ donis refi
cit: sed etiam flagellis erudit. Discamus
igitur abundare. vt cuncta que ab eo acce
pimus cũ indigẽtibus partiamur. vt mẽ
tem abundãtia nõ eleuet: ne fortasse gau-
deat. quia hoc adest sibi qđ deest alteri. ⁊
non iam cõmuni bono: sed proprio letet.
A priuato gaudio veritas ad cõmune di-
scipulos reuocat: cũ eos de predicatione
redeuntes ⁊ de subiectione demonũ letã-
tes admonet: dicens. Nolite gaudere su-
per hoc: sed potius gaudete ⁊ exultate. q̄
nomĩa vestra scripta sunt ĩ celo. Luc. 10.
Non enim omnes electi demonia eiciũt:
sed tamen electorum omniũ nomina celo

tenentur asscripta. Admonentur ergo di
scipuli priuatā leticiam deponere. de cō-
muni autem ⁊ perpetua felicitate gaude-
re. Quisquis itaq̄ in eo gaudet qđ alter
non habet: ex ipsa sua abundātia deterior
factus: gaudium priuatum habet. Cōtra
huius nos appetitū abundantie Johan-
nes admonet dicens. Nolite diligere mū
dum: neq̄ ea que in mūdo sunt. I. Joh. 2.
Qui mox rationē subdidit quare. Si q̄s
diligit mundū: non est charitas patris in
eo. Ibidem. Nemo enī potest duobus do
minis seruire. quia nō valet simul transi-
toria ⁊ eterna diligere. Si enī eternitatē
diligimus cūcta tēporalia in vsu non ī af-
fectu possidemus. Qui eandē rationē ꝑ-
tinus subdit: dicens. Quia omne quod ī
mundo est: concupiscētia carnis est. ⁊ cō-
cupiscētia oculorū. ⁊ supbia vite. I. Joh.
2. Ideo enī habere aliquid hoīes ⁊ vltra
q̄ necesse est concupiscūt: vt habēdo sup-
biant. ⁊ q: hoc alius nō habet: se in cogi-
tationibus extollāt. Quisquis itaq̄ talis
est: adhuc ad portandā abundantiam do
ctus non est. Sepe autē qđ auaricia ex ap
petitu suggerit: necessitatē putat. Et cum
minora sufficiant: dolet maiora deesse: at-
q̄ incautus animꝰ quandā quasi necessi-
tatem patitur quā parit. Et cū nimia sunt
que desiderat: suam sibi auariciam aliquo
modo excusat. Abundātia itaq̄ superbie
vicina est. Quā si quādo etiaꝫ cupiditas
intercepit: hanc (vt ita dixerim) quasi pe
regrina captiuitas inuasit. Si igitur ab-
undandi artem scire volumus: necesse est
vt non soluꝫ ea q̄ue vicina sunt: sed ea eti
am que de longinquo veniūt vitia fugia-
mus. Discamus penuriā pati. ne ea que
non habemus habere etiam cū culpa re-
quiramus. ne felices putemus quos re-
bus onustos cernimus. Phil. 4. Nimia
valde sunt ea que sibi quasi in sumptus vi
te presentis preparant. Multa portant:
sed in via breui. Magna est in hoc itine-
re socia paupertas que animū non angu-
stat. cum deest terrena substantia de qua
eterno iudici rationes ponamus. Liberiꝰ

ad patriam tendimꝰ. quia quasi in via pō
dere caremus. Discamus satiari: ne in su
mendis alimentis corporis gule magis q̄
necessitati seruiamus. Plus enim concu
piscentia q̄ necessitas petit. Et sepe dum
carnis inopie satisfacere curamus volup-
tas surripit: modum refectionis excedit.
Unde fit vt culpa transeat ad culpā quia
plerūq̄ inde alia tētatio carnis nascit: dū
carni īmoderata refectione seruitur. Ex-
pectata etenim primi hominis infirmāte
natura: in hoc mundo cum nostris tētatio
nibus nascimur. Et caro nobis aliquan-
do adiutrix est in bono opere: aliquando
auteꝫ seductrix in malū. Si igitur ei plus-
q̄ debemus tribuimus: hostem nutrimꝰ.
Et si necessitati eius que debemꝰ nō red-
dimus: ciuem necamus. Satianda itaq̄
est caro: sed ad hoc vsq̄ vt in bono nobis
opere famulari sufficiat. Nam quisquis
ei tantū tribuit vt superbiat: satiari penitꝰ
ignorat. Ars itaq̄ magna est satiari: ne
vnusquisq̄ per satietatē carnis ad iniqui
tatem prorumpat turpitudinis. Discamꝰ
esurire: vt nobis ꝓpter abūdantiā sequē-
tē nostra hic inopia placeat. Nec nos vē-
tris necessitas ad culpam trahat: nec pec
catum menti ipsa indigētia suggerat. Et
dum caro fame afficitur: ad cupiditatem
animus irritetur: ⁊ querat cum culpa ꝓ-
uidere vnde carni valeat in necessitate sa-
tisfacere. ne cor in indignationē prosiliat:
⁊ linguam in murmurationis amaritudi-
nem accendat. Qui igitur in carnis sue ī
opia se hinc inde circūspicit. atq̄ a pecca-
ti laqueo custodit: nouit esurire. Nos ita
q̄ fratres charissimi iram atq̄ auariciam
in aduersitate fugientes ⁊ elationem ⁊ ī-
moderata gaudia in prosperitate declinā
tes. quia per fidem. spem. atq̄ charitateꝫ
interioris vite atrium tribus portis intra
re conspicimꝰ: palmas hinc ⁊ inde tenea
mus. Libet adhuc alterum ciuem celestꝭ
patrie ad mēteꝫ reducere ⁊ qualiter hinc
inde palmam teneat demonstrare. Beatꝰ
etenim iob cum esset viris orientalibꝰ di-
tior: ⁊ ei prospera cuncta suppeterent. fi-

lijs polleret. familia cresceret. greges exu-
perarent. in tanto omnipotentis dei timo
re perstitit: vt inter custodiam discipline.
inter acta iusticie. inter multa humilita-
tis obsequia. misericordie operibus intē-
tus. sacrificijs offerendis deditus. holo-
causta domino pro singulis filijs immola
ret: ne quis eorum saltē in corde peccas-
set. Pensemus ergo quāta erat custodia
boni operis: qui in filijs suis expiabat sa-
crifitijs culpas cordis. Sed ꝙ iustus es-
set in prosperitate innotuerat. Valde au-
tem ignotum erat: si perseuerare iustus ⁊
inter flagella potuisset. Tangēdus ergo
erat verbere vir ille sanctus in prosperis:
interrogatur aduersis. vt qui notus erat
omnipotenti domino: notus per flagella
fieret nobis ⁊ sibimetipsi. Disponente ita
q; domino consumpti sunt greges. inter-
fecti custodes. euersa domus. extincti fi-
lij. percussa caro a planta pedis vsq; ad
verticem. Remansit vxor incolumis: que
verborum iaculis vulnera augeret. Sed
hanc vir sanctus in tētatione sanus. ī vul
nere prudenter docet: eiq; respondet di-
cens. Si bona accepimus de manu domi
ni: mala quare non suscipiamus. Job. 2.
Amici quoq; ad consolandū veniunt: ad
contumelias prorumpūt. ⁊ in dolore vul-
nerum: addunt adhuc vulnera verboruz
Immisericordē dicunt. raptorem nomi-
nant. violentū denunciant. oppressorem
pauperū fatentur. Quid igitur miles dei
faceret inter dolētia vulnera ⁊ amara ver
ba depressus? Ecce flagella dei ⁊ verba
hominū simul afflicti animuz ad despera-
tionem premunt. sed virtute spiritus ple-
nus: carnis vulneribus iacens. mētis ro-
bore stans. cōtra desperationis impulsuz
reduxit ad memoriam bona que egerat.
Quia misericors fuerat: dicit. Ocul⁹ fui
ceco: ⁊ pes claudo. Job. 29. Et rursum.
Pater eram pauperum. Ibidem. Quia
discipline custos ⁊ benignus: dicit. Cum
q; sederem quasi rex circūspectante me ex
ercitu: eram tamen merentiū consolator.
Ibidem. Quia humilis fuerat: dicit. Si
contempsi subire iudicium cuz seruo meo
⁊ ancilla mea: cum disceptarent aduersuz
me. Job. 21. Quia hospitalis fuerit, fate
tur. Si despexi pretereuntē eo ꝙ non ha
buerit indumentum. Ibidē. Quia larg⁹
in donis: dicit. Si non benedixerunt mi-
hi latera eius: ⁊ de velleribus ouiū mea-
rum calefactus est. Ibidem. Quia violē-
tus non fuerat testatur dicens. Si leua-
ui super pupillum manum meam: cum vi
derem me in porta superiorē. Ibidem.
Quia de inimici periculo nunꝙ exulta-
uerit: dicit. Si gauisus sum ad ruinaz ei-
us: qui me oderat. Ibidem. Quia pati-
ens fuit ⁊ etiam suorum maliciaz equani-
miter pertulit: dicit. Si non dixerunt vi-
ri tabernaculi mei: quis det de carnibus
eius ⁊ saturemur? Ibidez. Quid est hoc
ꝙ vir sanctus tot suas virtutes inter fla-
gella enumerat? Quid est ꝙ ore suo ope-
ra que fecerat laudat: nisi quia inter vul-
nera ⁊ verba que hunc ad desperationem
trahere poterāt ad spez animū reformat.
Et qui in prosperitate humilis fuit: reuo-
catis bonis suis ad memoriam: infractus
in aduersitate permansit. Cuius enim
animum inter tot flagella illa verba ad
desperationem non impellerent: nisi sibi
ad memoriam bona que fecerat reuocas-
set. Vidit igitur sanctus vir mentem su-
am auditis tot malis ad desperationē con
cuti: ⁊ mirabiliter studuit in spe certa ex
bonis suis actibus solidari. Sic imple-
tur quod scriptum est. In die bonorum
ne immemor sis malorum: ⁊ in die malo-
rū ne īmemor sis bonoꝝ. Eccl. 11. Si eī cū
bona hēmus maloꝝ remīscimur: q̄ aut iā
passi sumus: aut adhuc pati possumus: ac
cepta bona mentē non eleuant. quia eo-
rum gaudium timor memorie malorū pre
mit. Et si cum mala habemus bonorū re-
miniscimur: que aut iam accepimus: aut
adhuc nos posse accipere speramus: malo-
rum pondus animum ad desperationem
non premit. quia hunc ad spem memoria

bonorum sleuat. Si itaq; fratres charissimi ⁊ per precepta dominica: ⁊ per exempla gradimur vt nos nec prosperitas eleuet: nec aduersitas frãgat: habere nos ante omnipotentis dei oculos palmas hinc ⁊ inde monstramus. Cui est honor ⁊ gloria in secula seculorum. Amen.

Explicit omelia. XIX.

Incipit omelia. XX. que exponit litteram. XL. capi. ab illa parte. Et porta atrij interioris in via australi. vsq; ad illaz partem in eodem capi. Et in vestibulo porte due mẽse hinc ⁊ due mense inde.

Prophete verba que largiẽte domĩo hodie charitati vestre loquenda sunt: lectione magis indigent q̃ expositione. Ea enim in tribus port̃ interioribus replicantur: que secundo iaz vel tertio de exterioribꝰ dicta sunt. Pauca vero in earum descriptione permutantur. Unde necesse est ea nos que iaz dicta sunt replicare. vt ea que dicenda sunt licẽtius possumus enodare. Itaque nunc dicitur.

Et porta atrij ĩterioris in via australi. ⁊ mensus est a porta vsq; ad portam in via australi centum cubitos. Et introduxit me in atrium interius ad portã australem. ⁊ mensus est portã iuxta mensuras sup̃iores. thalamũ eius frontem eius ⁊ vestibuluz eius eisdem mensuris. Et fenestras eius: ⁊ vestibulum eius in circuitu quinquaginta cubitos longitudinis ⁊ latitudinis vigintiquinq; cubitos: ⁊ vestibulum per gyrum.

Cuncta hec superius dicta atq; exposita esse meministis. Nec dum vero est dictum quod de eodem vestibulo subditur. longitudine viginti ⁊ quinq; cubitorum: ⁊ latitudine quinq; cubitorum. ⁊ vestibulum eius ad atrium exterius. Atq; iteruz hoc q̃d iam superius dictum fuerat replicatur cum dicitur. Et palmas eius in frõte: ⁊ statim q̃d adhuc dictuz nõ fuerat subditur. Et octo gradus erant in quibꝰ ascẽdebatur ad eam. Hoc quoq; q̃d de australi porta scriptũ est: de orientali quoq; porta in eodem ordine narratur. Nam protinus subinfertur.

Et introduxit me in atrium interius per portam orientalez: ⁊ mensus est portam scd̃m mensuras superiores. thalamum eius ⁊ frontez eius ⁊ vestibula eius sicut supra. ⁊ fenestras eiꝰ et vestibula eius in circuitu longitudine quinquaginta cubitorũ latitudine vigintiquinq; cubitorum. Et vestibulũ eius id est atrij exterioris: ⁊ palme celate in fronte eius hinc ⁊ inde ⁊ in octo gradus ascensus eius.

Ea quoq; que de australi porta ⁊ orientali dicta sunt: in eisdem verbis etiam de porta que ad aquilonem respicit replicantur. Nam subditur.

Et introduxit me ad portaz que respiciebat ad aquilonẽ: et

**mensus est scd̃m mensuras su-
periores thalamũ eius: ⁊ frontẽ
eiꝰ ⁊ vestibulũ eius: ⁊ fenestras
eius per circuitũ: longitudinem
quinquaginta cubitorũ: latitu-
dinẽ vigintiquinq̃ cubitorũ: et
vestibulum eius respiciebat in
atriũ exterius: et celatura pal-
marũ in fronte illius hinc ⁊ inde
in octo gradus ascensus eius.]**

Quid itaq̃ interiori atrio: quid thala-
mo: quid frontibꝰ: quid vestibulo: q̄d fe-
nestris: quid lõgitudine ⁊ latitudine: q̄d
palmarũ celatura signet: late iam superi-
us diximus. Nec oportz vt in eisdẽ iterũ
sed in his solũmodo que necdũ dicta sunt
occupemur. Nunc ergo querendũ nobis
est que iste tres porte interiores sint: vel
quid est q̃ earundẽ portarũ vestibula vi-
gintiquinq̃ cubitis longitudine: ⁊ quinq̃
cubitis latitudĩe metiunt: vel cur ad eas
non septẽ sicut de portis exterioribus di-
ctũ fuerat: sed octo gradibus ascenditur.
Porta enĩ atrij interioris que superiꝰ di
cta est: de his tribus portis interioribus
non est: quia illa cõtra orientis ⁊ aquilo-
nis portã respicere dicit: iste autẽ singule
interius ad austrũ vel orientẽ ⁊ aquilonẽ
posite esse memorant. Unde recte per il-
lam aditus interior designatur: quia sicut
precedẽti locutiõe iam dictum est: vel iu-
dee ⁊ gentilitati: vel inchoãtibus atq̃ in
bono perseuerãtibus: vel a bono cadenti
bus: sed post culpas per penitentiã sur-
gentibus patet. Nũc autem postq̃ singu
le in oriente ⁊ aquilone ⁊ austro porte de
scripte sunt: cur interioris atrij rursũ por-
te singule in austro ⁊ oriente atq̃ aquilo-
ne describunt? Aspirante domino magna
intentiõe opus est sinũ tante profũditatis
indagare. Si enĩ portarũ nomine sanctos
ꝑdicatores accipimus: sciendũ nobis est
quia vna est ecclesia in ꝑdicatoribus testa
menti veteris ac noui. Porte autẽ septẽ
vel octo gradus habent: quia sanctispiri-
tus septiformẽ gratiam cõcorditer predi-
cãt. Octauo vero gradu adnũciãt premi
um retributiõis eterne. Unde scriptũ est.
Da partes septẽ: necnõ ⁊ octo. Eccl's. II
Quid itaq̃ dicere possumus exteriores
portas: nisi ãtiquos patres fuisse qui per
precepta legis nouerãt opera populi ma-
gis q̃ corda custodire: vt interiores por-
tas ꝑdicatores sancte ecclesie debeamꝰ ac
cipere: qui spiritalibꝰ monitis discipulo-
rũ suorũ corda custodiũt: ne malis que nõ
faciũt vel in cogitatiõibꝰ delectent. Per
illas enĩ septem gradibus ascendi dicit:
istarũ vero octo graduũ ascensus esse per
hibet. Quia et in veneratiõe legis dies
septimus fuit: et in nouo testamẽto octa-
uus dies in sacramẽto est: is videlicz qui
dominicꝰ appellat: qui tertius a passione
sed octauus a cõditione est: quia ⁊ septi-
mũ sequit. Sin vero portarũ noĩe solos
intelligimꝰ sanctos apl'os designari: qui
videlicet primi nobis sunt sancte ecclesie
ꝑdicatores: ⁊ nos fidẽ spem atq̃ charita-
tẽ summopere tenuere docuerũt. Ipsi itaq̃
nobis in his virtutibꝰ porte sunt: q̄ nos
per easdẽ virtutes ad interiorẽ intellectũ
eterne sapiẽtie perducũt. Sed si ipi exte-
riores porte sunt: q̄s accipimꝰ interiores
Si vero ipi interiores sũt: quos intelligi-
mus exteriores? Qua in re intelligi vtili
ter potest: q2 ipi nobis ⁊ exteriores simul
⁊ interiores porte sũt. Cum enĩ adhuc in
choãtibꝰ nõ alta ⁊ mystica: sed quedã que
capi preualẽt predicãt: porte exteriores
sunt. Cũ vero perfectis ꝓfunda ⁊ mysti-
ca loquũt: porte interiores. Videamꝰ qua
liter porta exterior pateat. Non potui vo
bis loq̄ quasi spiritalibꝰ: sed quasi carnali
bus tanq̃ paruulis in xp̄o: lac vobis po-
tũ dedi non escã. I. Corinth. 3. Videamꝰ
qualiter porta interior patet. Sapientiã
loq̄mur inter perfectos. I. Corinth. 2. Vi
deamꝰ vtrũ ipa eadẽ sit porta interior ⁊ ex
terior. Sapiẽtibus ⁊ insipiẽtibꝰ debitor
sum. Rom. I. Qui rursũ dicit: Siue mẽ-
te excedimus: deo: siue sobrij sumus: vo-

bis.2.Corinth.5. In hoc em̄ ꝙ contem
plando ⁊ loquēdo sapiētibus mente exce
dit:porta interior est. In hoc vero ꝙ par
uulis sobrie in predicatiōe se temperat:⁊
quāta ebrietate spiritus infundat in men
te cum p̄dicat nō ostendit: exteriorē por=
tam se manifestat. Ipsi itaqꝫ ⁊ exteriores
porte nobis sunt ⁊ interiores: que nos et
in primo aditu fidei: spei:atqꝫ charitatis
instituūt. Et cū iam proficiētibus celestis
regni mysteria p̄dicāt:per subtiliorē sen=
sum nos ad interiora perducūt. Unde et
per septē gradus prius ascensus earū de=
scribit:⁊ postmodū per octo. Per octauū
etem̄ gradum illius vite mysteria signan
tur: quā in secretis suis perfecti intelli=
gūt:qui iam cūcta tempalia mente tran=
scendere nouerūt: qui presentē vitaȝ que
septem dierū curriculo euoluit plene de=
spiciūt:qui de intima cōtemplatōe pascū
tur. Habēt igit porte spiritalis edificij se
ptē gradus:quia timorē domini: pietatē
et scientiā: fortitudinē ⁊ consiliū:intelle=
ctū ⁊ sapientiā suis auditoribus predicāt
Sed cū iam om̄ia dimitti precipiūt: cum
nihil in hoc mūdo diligi admonēt:nil p=
fectū teneri:vim contemplatiōis celestis
patrie intēdi:atqꝫ i eius suadēt mysterijs
delectari:gradū addūt ⁊ ad interiora traij
ciūt. Iste gradus docente veritate cuidā
ostenius est: cui cū legis precepta dicerē
tur:respōdit. Hec om̄ia custodiui a iuuen
te mea. Math.19. Quasi em̄ iam in se=
ptem gradibus stabat:cū a iuuentute sua
oīa custodisse se diceret. Sed ei mox dici
tur:Adhuc vnū tibi deest. Si vis perfe=
ctus esse: vade vende om̄ia que habes et
da pauperibus:⁊ habebis thesaurū in ce
lo:⁊ veni sequere me. Ibidē. In quibus
verbis octauū equidē gradum vidit: sed
ascendere noluit: quia tristis abscessit.
Quisquis itaqꝫ cōtemptis rebus tempo
ralibus eternitatis cōtemplatione pascit
celestis regni gaudia rimat. Post septeȝ
gradus quos timēdo ⁊ operando atqꝫ in=
tellectu sapiētie sue crescēdo tenuit:octa=
uo gradu interioris porte aditū intrauit.

Per octauū vero numerū et dies eterni
iudicij:⁊ carnis resurrectioꝰ designat. Un
de ⁊ psalmus qui pro octaua scribit a pa=
uore iudicij est inchoatus:cū dicitur:Do
mine ne in ira tua arguas me:neqꝫ in fu=
rore tuo corripias me. p̄s.6. Nunc enim
tempus est misericordie: in illo autē iudi
cio dies ire. In quo videlicȝ die om̄e hoc
tempus finit:quod septē diebus euoluit.
Et quia post septē dies sequit:iure octa=
uus appellat. In quo ⁊ caro nostra resur
git ex puluere:vt siue bona siue mala que
egit recipiat a veritate. Unde per legem
quoqꝫ octauo die fieri circūcisio iubetur.
Genes.7. Nam per membrū quod circū
cidit: mortalis propagatio generat:dece
dentiū quoqꝫ ⁊ succedentiū numerus au=
getur. Sed quia in resurrectiōe mortuo=
rum:nec carnis iam ꝓpagatio agit: ⁊ de
cessio atqꝫ successio nulla erit: quia sicut
scriptū est. Neqꝫ nubēt:neqꝫ nubent: sed
erunt sicut angeli in celo. Math.22. et
Marci.12.et Luce.20.octaua die preci
pitur preputiū incidi. Ibi enim locū iam
carnis propagatio nō tenet:vbi resurgēs
caro perseuerātiā eternitatis habet. Per
hoc verbū mater virgo descendit:que de
um in vtero sine virilis carnis admixtio=
ne cōcepit: qui primus nobis eterne pa=
trie gloriam in sua resurrectiōe monstra=
uit. Qui surgens a mortuis iam nō mo=
ritur:⁊ mors ei vltra nō dominabit. Ro=
man̄.6. Nobisqꝫ exemplū dedit:vt ea fie=
ri in die vltimo de nostra carne credamꝰ
que facta de carne illiꝰ in die resurrectio=
nis agnouimus. Sed quia de carnis re=
surrectiōe nobis sermo se intulit:triste ni
mis ⁊ valde lugubre est:ꝙ quosdā in ec=
clesia stare: ⁊ de carnis resurrectiōe du=
bitare cognoscimus. Hāc autem antiqui
patres venturam esse certissime credide=
rūt etiam cum nullū adhuc eiusdē resur=
rectionis exemplū tenuerūt. Qua igitur
damnatiōe digni sunt: qui et exemplum
iam dominice resurrectiōis acceperūt: et
tamen de sua resurrectiōe diffidunt? Di
gnus tenent ⁊ fidem nō habent. Ecclesi=

as replent: sed quia de resurrectione sua dubitant: ipsi quoqꝫ mente vacua stant. De hac quippe resurrectiõe per beatum Job dicitur: Scio em̃ ꝙ redemptor meus viuit: ⁊ in nouissimo die de terra surrecturus sum: ⁊ rursum circũdabo pellem meã: ⁊ in carne mea videbo deũ. Quem visurus sum egoip̃e: ⁊ oculi mei conspecturi sunt: ⁊ nõ alius. Job.19. Hinc etiaꝫ per psalmistã dicitur: In conspectu eius procidunt vniuersi qui descendũt in terram. p̃s.21. In terram enim mortui: non spiritu: sed corpore descendũt. In conspectu ergo domini procidũt: qui in terram descendunt: quia resurgendo ad iudicium veniunt: qui nunc in puluere putrescunt. Hinc iterũ dicit: Sitiuit in te anima mea: quãmultipliciter et caro mea. p̃s.52. Sitit anima ad deum: videat caro quid sitit: vt resurgat. Hinc rursus ait Aufer spiritũ eorum ⁊ deficient: ⁊ in puluerem suũ reuertentur. p̃s.103. Moxqꝫ de carnis resurrectiõe subiungit. Emitte spiritum tuũ et creabuntur: et renouabis faciem terre. Ibidem. Hinc iterum dicit: Exurge domine in requiẽ tuam: tu ⁊ archa sanctificatiõis tue. p̃s.131. Exsurrexit em̃ dominꝯ in requiẽ suam cum carnẽ suam de sepulchro suscitauit. Post hunc quoqꝫ exurgit ⁊ archa: quia resurgit ecclesia. Hinc per eundẽ prophetã de quo loquimur scriptum est. Ezechiel.37. Ossa arida audite verbũ domini. Hec dicit dominus deus ossibus his. Ecce ego intromittam in vobis spiritũ ⁊ viuetis. Et dabo super vos neruos: ⁊ succrescere faciã super vos carnes: ⁊ superextendã in vos cutem: ⁊ dabo vobis spiritũ ⁊ viuetis. Ibidem. Hinc est ꝙ propheta alius per resurrectionẽ domini humanũ genus vidit in fine suscitari: atqꝫ ait. Viuificabit nos post duos dies: in die tertia suscitabit nos et viuemus in conspectu eius. Osee. 6. Hinc est ꝙ cum de semetip̃o dominus loqueret: adiunxit. Nolite mirari hoc: quia venit hora: in qua oẽs qui in monumẽto sũt audiẽt vocẽ eius. Et procedẽt qui bona fecerunt in resurrectionẽ vite: qui vero mala egerunt in resurrectionẽ iudicij. Johis.5. Hinc paulus ait: Unde etiam saluatorem expectamus dominũ Jhesum xp̃m: qui reformabit corpus humilitatis nostre configuratũ corpori claritatis sue. Philippeñ.3. Hinc iterum dicit: Si em̃ credimus ꝙ iesus mortuus est ⁊ resurrexit: ita ⁊ deus eos qui dormierunt per iesum adducet cũ eo. 1. Thessal.4. Qui rursus ait: Primitie dormientiũ christꝯ 1. Corinth.15. Si em̃ nos a mortis somno non surgimus: quomodo resurrectionem dominicã primitias habemus? Ecce veteres ac noui patres: vno sibi spiritu de carnis resurrectiõe concordant. Ecce ip̃a per se veritas priꝯ voce docuit: quod de resurrectiõe carnis postmodum opere demonstrauit: ⁊ tamen adhuc quorundã infirmitas fidem non habet in domo fidei stans. Sed mirari solent qualiter caro reuiuiscere possit ex puluere. Mirẽtur igitur altitudiñẽ celi: molem terre: abyssus aquarum: om̃ia que in mundo sunt ip̃os quoqꝫ angelos creatos ex nihilo. Minus est valde aliquid ex aliquo facere: ꝙ omnia ex nihilo fecisse. Ip̃a nobis elementa ip̃e rerum species resurrectiõis imaginẽ predicant. Sol em̃ quottidie nostris oculis morit: quottidie resurgit. Stelle matutinis horis nobis occidunt: vesperi resurgũt. Arbusta estiuis temporibus plena folijs et frugibus videmus: que hyemali tempore nuda folijs floribus ac fructibus: et quasi arida remanent: sed vernali sole redeũte: cum a radice humor surrexerit: suo iterũ decore vestiuntur. Cur ergo de hominibus diffiditur quod fieri in lingnis videtur? Sed sepe in puluerẽ putrescentes carnes aspiciunt et dicunt. Unde ossa et medulle: vnde caro vel capilli poterunt in resurrectiõe reparari? Hec itaqꝫ requirentes parua semina ingentium arborum videãt: atqꝫ si possunt dicant. Ubi in eis latet tanta moles roboris: tãta diuersitas ramorum: tanta multitudo ⁊ viriditas foliorum: tãta species

florum: tanta vbertas sapor atqꝫ odor fru
ctuū? Nunquid semina arborum vel sapo
rem habent: quem ip̄e post arbores in su=
is fructibus proferunt? Si ergo ex semi=
mine arborum quod videri nō potest pro
duci potest: cur de puluere carnis huma=
ne diffidit: quia ex eo reparari forma va=
leat que non videtur? Sepe autem obij=
cere inanem questiūculam solent: qua di=
cunt. Carnē hom inis lupus comedit: lu=
pum leo deuorauit: leo moriens: ad pul=
uerē redijt: cum puluis ille suscitat: quo
modo caro homīs lupi ꝛ leonis carne di=
uiditur? Quibus quid respondere aliud
debemus: nisi vt prius cogitent qualiter
in hoc mundo venerint: ꝛ tunc inuenient
qualiter resurgant. Certe tu homo qui lo
queris: aliquādo in matris vtero spuma
sanguinis fuisti: ibi quippe ex patris semi
ne ꝛ matris sanguine paruus ac liquidus
globus eras. Dic rogo si nosti qualiter il=
le humor seminis in ossibus duruit: qua=
liter in medullis liquidus remansit: qua=
liter in neruis solidatꝰ est: qualiter in car=
ne creuit: qualiter in cute extēsus est: qua
liter in capillis atqꝫ vnguibꝰ distinctus:
ita vt capilli molliores carnibꝰ ꝛ vngues
essent teneriores ossibus: carnibus durio
res. Si igit tot ꝛ tanta ex vno semine per
species distincta sunt: ꝛ tamen in forma
remanent coniūcta: quid mirum si possit
omīpotens deus in illa resurrectiōe mor=
tuorum carnē hominis distinguere a car=
ne bestiarum: vt vnus idemqꝫ puluis et
non surgat inquātum puluis lupi et leo=
nis est: ꝛ tamen resurgat inquātum pul=
uis est hominis. Uide itaqꝫ homo quali=
ter ad vitam venisti: et nequaq̄ dubites
ad vitam qualiter redeas. Cur autem ra
tione vis comprehendere quomodo rede
as: qui ignoras quomodo venisti? Da po
tentie creatoris tui quod comprehendere
non vales de temetip̄o. Certe enim quia
tu ex terra factus es: terra vero ex nihilo
tu es creatus ex nihilo. Ne ergo de car=
nis tue resurrectiōe desperes: perpende
prudenter: quia minus est deo reparare
quod erat: q̄ fecisse quod non erat. Sed
non potes per resurrectiōis effectum ra=
tione cōprehendere: perpende q̄ multa
sunt que nō intelligis qualiter sint: ꝛ ta=
men esse nō dubitas. Dic rogo si nosti gy
ros celi: terre cardines: aquarū abyssus:
vbi finiūtur: vbi suspensi sunt? Scimus
autem quia qđ ex nihilo factum est: pen=
det in nihili. Sed si est aliquid qđ dicitur
nihilū: iam nihilum nō est. Si autem ni=
hil est nihilū: nusq̄ mundi moles depre=
hendet: nec vbi sit quod creatū est vt sit.
Quomodo ergo nusq̄ est: quod nouimꝰ
quia est? Sed hec fortasse ad te multa sūt
ad temetip̄um homo reuertere. Certe ex
spiritu es creatus ꝛ limo. Unoˀ inuisibili:
altero visibili: vno sēsibili: ꝛ altero insen
sibili. Quomodo ergo permisci in te po=
tuit spiritus ꝛ limus: atqꝫ ex diuerso fieri
res nō diuersa: ita vt in tanta cōueniens
tia mysceret spiritus ꝛ limus: vt cum ca=
ro atteritur spiritus marceat: ꝛ cum spiri
tus affligit caro contabescat. Sed forsi=
tan necdū preuales discutere temetip̄m:
perpēde rogo si vales quomodo rubrum
mare virga diuisum est. Exod. 14. quo=
modo petre duritia: percussiōe virge vn=
das emanauit. Num. 20. quomodo aarō
virga sicca floruit. Num. 17. Quomodo
ex eius genere veniēs virgo cōcepit: quo
modo ꝛ in partu virgo permāsit: quomō
quatriduanꝰ mortuus iussiōe suscitatus:
ligatus manibꝰ ac pedibus de sepulchro
exijt: quē postmodū solui dn̄s per discipu
los iussit. Joh. 6. quō idem redēptor no=
ster in vera carne atqꝫ ossibus resurgens:
clausis ostijs ad discip̄los intrauit. Joh.
20. Ecce hec inuestigare nō vales: ꝛ tn̄
credis. Cur ꝫ de resurrectiōis glīa dubi=
tādo ꝛ discutiēdo dubitas: q̄ tā multa my
steria sine discussiōe credidisti? Qui tn̄ si
resurrectionē carnis nō credis: omīa sine
causa credidisti. Qꝛ in hoc angeloꝝ spe=
ctaculo videris quidē velocit̄ currere: sꝫ
postq̄ cursuꝫ pegeris: ne brauiū accipias
auersaris. Uñ per paulū dr̄. Sic currite:
vt cōprehendatis. 1. Corint. 9. Qui rurs

ſus ait. Si in hac vita ĩ chriſto tantũ ſpe-
rantes ſumus: miſerabiliores ſumus om
nibus hominib⁹. 1. Cor. 15. Diuine au-
tem virtutis myſteria que comprehendi
non poſſunt. nõ intellectu diſcutiẽda ſũt:
ſed fide veneranda. Sciendũ itaq; nobis
eſt. quia quicquid ratione hominis com-
prehendi poteſt: mirũ eſſe iam nõ poteſt.
Sed ſola eſt in miraculis ratio potẽtia fa
cientis. Ecce dum de reſurrectiõe carnis
loquimur: ab expoſitionis ordine paulu-
lum digreſſi ſumus. Ad ea ergo que cepi
mus: redeamus. Habent autẽ interiores
porte veſtibula: que viginti ⁊ quinq; cu-
bitis in lõgitudinẽ metiunt. Si enĩ octo
ter ducimus: ad viginti ⁊ quattuor per-
uenimus. Cui vnus additur: vt viginti ⁊
quinq; teneamus. Auditores ĩ eteni boni
qui quaſi quedam veſtibula ſunt portarũ
eterne ſpei, longanimitatẽ tenent. octauũ
diem in trinitatis fidem ſuſtinent. Que
trinitas quia vnus eſt deus. octo quidem
per tria ducunt: ſed in vnius dei confeſſi
one ſolidant. Plana ſũt veſtibula. q2 hu-
milia ſunt corda bonorum auditorũ. Ha-
bent longitudinem. quia in ſpei perſeue-
rant longanimitatẽ. Viginti ⁊ quinq; cu
bitis earum longitudo menſurat. quia re
ſurrectionẽ carnis in octaua per trinitatẽ
credũt: ⁊ eandẽ ſanctam trinitatẽ vnũ eſ-
ſe deum fatent. Habent quoq; quinq; cu
bitos latitudinẽ. quia per vitam ſimplicẽ
que quinq; ſenſibus ducitur: circa amorẽ
proximi dilatantur. B Et notandũ q2
poſtq̃ portarũ veſtibula ſuperius alia di
cta ſunt. poſtmodũ veſtibulum qđ quinq;
cubitis habet latitudinẽ exterius reſpice-
re dicitur. quia nimirũ ſunt auditores alij
qui intellectũ interioris vite magnis vir-
tutibus proficiendo penetrãt. ⁊ ſunt qui-
dam ſimplices qui bene quidem: ſed iux-
ta ſenſus corporeos viuunt. Unde ⁊ exte
rius reſpicere dicuntur. Quaſi enĩ extra
reſpiciunt. quia iuxta ſenſus corporeos vi
uunt. Sed tamen ⁊ exterius reſpicientes
intus ſunt. quia ⁊ ſi ſenſus corporeos in-
telligendo tranſcendere neſciunt: fidẽ ta-
men atq; charitatẽ ⁊ humilitatem tenent
Et intus ergo ſunt in ſpiritali edificio per
amorem. ⁊ quaſi foris reſpiciunt per ſim-
plicitatem. Poteſt per veſtibulũ qđ exte
rius reſpicit fides inchoantiũ deſignari.
⁊ per veſtibulum qđ eſt interi⁹ fides per-
fectorum: qui iam per eam in virtutibus
emicant. Poſſunt etiam per veſtibulum
interius precepta altiora. per veſtibulum
vero qđ reſpicit exterius precepta adhuc
minima figurari. Per veſtibulũ quippe
itur ad gradus ⁊ ad portam. quia per pre
cepta predicationis pertingit ad virtutes
atq; aditum gratie celeſtis. Cum vero iu
bet alijs in cogitatione ſua eterna medita
ri. celeſtia ſapere. eiſq; dicitur in pſalmis
⁊ hymnis ⁊ canticis ſpiritalibus viuere:
quaſi interius veſtibulũ oſtenditur quod
quinquaginta cubitis lõgitudine ⁊ vigin
tiquinq; latitudine menſurat. De quib⁹
numeris nunc tacemus. quia ex his iam
multa ſuperius diximus. Cũ vero alijs p̃
cipitur. vxori vir debitũ reddat. ſimiliter
autem ⁊ vxor viro: quaſi veſtibulũ qđ ex-
teri⁹ reſpicit deſignatur. 1. Cor. 7. Qđ
quãuis extra reſpiciat: tamẽ intus eſt. q2
rudis auditor ⁊ adhuc agit qđ carnis eſt
⁊ tamen a bonorũ numero alienuſ nõ eſt.
Poteſt autem ⁊ per orientis portã domi
nus. ⁊ per auſtralẽ iudea. per aquilonis
vero conuerſa gẽtilitas deſignari. Sed
hac in re queſtio animũ pulſat: cur in ſupe
riori narratione prophete prius orienta-
lis. poſtmodũ aquilonis. ac deinde auſtri
porta deſcripta eſt? Cũq; eaſdem portas
interiori atrio narraret: prius portam au-
ſtri. deinde orientis. ⁊ tertio in loco deſcri
pſit aquilonis. Cur autem nõ eundẽ ordi
nem quẽ ceperat tenuit: ſed hunc in por-
tarum deſcriptione permutauit: vt ⁊ pri⁹
diceret. orientis portam aquilonis ⁊ au-
ſtri ⁊ poſtmodũ auſtri oriẽtis ⁊ aquilonis
Sed ſi aquilonis nomine gentilitas deſi-
gnatur: cunctis ſtudioſe legẽtibus liquet
quia ante ſynagogã gentilitas fuit. Naz
⁊ vir ipſe a quo hebrei appellati ſũt ex gẽ
tibus eſt electus. Gen. 10. Dicatur ergo

porta orientalis ante portaz aquilonis et
austri. quia in dignitate sua dominꝰ ante
gentilitatem ⁊ iudeā natus est. quia ⁊ an
te omnia secula. Dicatur vero narratione
subsequenti porta austri orientis ⁊ aquilo
nis. quia redēptor noster in humana na-
tura inter iudeā ⁊ gentilitatem nasci dig
natus est. Quia ⁊ in fide synagoge venit
⁊ ante initium ecclesie quā ex gentibꝰ col
legit. In prima ergo descriptione fit oriē-
talis porta ante portā aquilonis ⁊ austri.
in secūda autem inter portam austri ⁊ aq̄-
lonis oriētis porta nominetur. quia ex di
uinitate antecessit omnia ⁊ ex humanita-
te venit inter omnia. Quia ⁊ decedentis
iudee finis factus est: ⁊ subsequētis genti
litatis initiū. Igitur quia ea que nec duz
dicta fuerant vt domino largiente potui-
mus rimati sumus: ⁊ ea que sepius sūt re
plicata transcurrimus. Nunc ad ea venia
mus que sic iam per ordinē dicūtur. vt in
eis pene nihil de his que dicta sunt repli
cetur.

Et per singula gazaphilatia ostiū in frontibus portarum.

Gazaphilatia superius diximus corda
doctorū: que sciētie diuitias seruant. Frō
tes autem portarū sunt verba atq; opera
predicatorū: in quibus eos foris agnosci-
mus quales apud se intrinsecus viuant.
Est autē ostiū per gazaphilatia singula in
frontibꝰ portarū. qr vnusquisq; doctor in
corde auditoris intellectū aperit. in dictis
⁊ opibus patrū. Cum enī Petri apostoli
predicationē discutimꝰ. cum pauli verba
pscrutamur. cū Johannis euangeliū inue
stigamꝰ. atq; ex eorū verbis auditores no
stros ad īteriorē intellectū trahimꝰ: quid
aliud agimus nisi ostium in portarū fron
tibus aperimus. Dicatur ergo per singu-
la gazaphilatia ostium in frontibus por-
tarum. quia si doctor hoc qd̄ loquit apo-
stolorum dictis minime confirmat in fron
tibus portarum ostiū nō habet. Et si ostiū
non habet: dici iam gazaphilatiū spirita-
lis edificij non potest. quia si intellectum
non aperit: doctor non est. Cum vero au-
ditores boni per ora docentiū apostolorū
dicta ⁊ opera cognoscūt: culpas suas apd̄
semetipsos tacite reprehendūt. ⁊ lachry-
mis insequūt oīe qd̄ se egisse inique me-
minerunt. Unde hinc quoq; de ostio qd̄
est in frontibus portarū subdit.

Ibi lauabunt holocaustū.

Qui enim se per fidem in cōuersatione
sancta dn̄o deuouerūt: holocaustū domi-
no facti sunt. Sed qr adhuc multa in se
de corruptibili sua carne patiunt. qr ad-
huc in eis cordis mundicia sordidis cogi
tationibus inquinat: quotidie ad lachry-
mas redeunt assiduis fletibus affligūtur.
Sanctorū enim patrū dicta ⁊ facta consi-
derant. ⁊ cum se indignos pensant: ī por-
tarum ostio holocaustum lauāt. Ecce ete
nim quis pro timore omnipotentis domi
ni esse patiens deuouit. nulli conuitiuz p
conuitio reddere. omnia equanimiter to-
lerare. Et tamen cū hunc contumelia ab
ore proximi illata subito percusserit: tur-
batur. forte aliquid loquitur: quod loqui
non debuit. Certe iste iam holocaustū est
sed adhuc inquinatum. Fortasse cōtra il-
latas cōtumelias pacientiā exhibuit. taci
tus permansit sed tamē contra easdē con
tumelias quas portat dolore tangit: eius
q; animus in charitate sautiat. Pacien-
tia enī vera est: que ⁊ ipsum amat quem
portat. Nā tolerare sed odisse: non est vir
tus mansuetudinis. sed velamentū furoris
Hic itaq; sepe in cogitatiōe sua se iudicat
reprehendit semetipsum qr dolet: nec ta-
men apud se preualet obtinere ne doleat
Jam ergo per bonā deuotionem holocau
stum est: sed tamē per dolorem quo tangi
tur adhuc inquinatum. Alius ea possidet
apud semetipsum decreuit indigentibus
cuncta tribuere. nil sibimet reseruare. vi-
tam suā soli supne gubernationi cōmitte-
re. Sed dū prebet paupibus que hz: for-
tasse cogitatio mentē subrepit que dicit.
Unde viuis. si cuncta dederis? Nec tamē
desistit tribuere. Sed qd̄ letus dare cepe
rat: postmoduz tristis prebet. Quid huiꝰ

mẽs nisi misericordie holocaustũ est? Sz
tamen per tristiciã cogitationis inquina-
tum. Aut enim deliberare summa non de
buit: aut post deliberationez nullo modo
dubitare. Alius contẽpta mundi supbia
honores atqꝫ dignitates huius seculi de
creuit vitare. Ultimũ appetit inter homi
nes locum tenere vt tanto excelsior inue-
niatur in permanenti gloria: quãto humi
lior aspicitur in transeunte vita. Is fortas
se cum subito se a ꝓximo despici agnoscit
dedignatur cur despicitur. Uult quidem
in loco humili: sed tamẽ attendi contem-
ptibilis non vult. Hunc iam deuotio ele-
uat: sed adhuc infirmitas grauat. Jam er
go per deuotionem holocaustũ est: sed ad
huc ex infirmitate inq̃natũ. Hi itaqꝫ qui
in eis que optime deuouerunt aliqua in-
firmitate sui culpa tanguntur: cum ꝑ ver-
ba doctorum dicta patrũ intelligunt. ⁊ in
quanta culpa iaceant agnoscunt. seqꝫ ip-
sos penitentie lamentis afficiũt: holocau
stum in ostio portarum lauant. Sciendũ
vero est quia hoc inter sacrificium atqꝫ ho
locaustum distat qꝺ omne holocaustũ sa-
crificium est: sed non omne sacrificiuz ho-
locaustum. In sacrificio etenim pars pe-
cudis. in holocausto vero totũ pecus of-
ferri consueuerat. Unde ⁊ holocaustũ la-
tina lingua totum incensum dicitur. Pẽ
semus ergo quid est sacrificium: quid ho
locaustum. Cum enim quis suuz aliquid
deo vouet ⁊ aliquid non vouet: sacrificiuz
est. Cum vero omne qꝺ habet. omne qꝺ
viuit. omne quod sapit omnipotenti deo
vouerit: holocaustũ est. Nam sunt quidã
qui adhuc mente in hoc mundo retinen-
tur: ⁊ tamẽ ex possessis rebus subsidia egẽ
tibus ministrant. oppressos defendere fe-
stinant. Isti in bonis que faciunt sacrifici
uz offerunt. quia ⁊ aliquid de actione sua
deo ĩmolant: ⁊ aliquid sibimetipsis reser-
uant. Et sũt quidã qui nihil sibimetipsis
reseruant: sed sensum. linguam. vitã. atqꝫ
substantiam quam perceperunt: omnipo-
tenti domino immolãt. Quid isti nisi ho
locaustuz offerunt: immo magis holocau
stum fiunt. Israheliticus etenim populꝰ
primum sacrificium in egypto obtulit.
Exoꝺ. 12. Secũdũ vero in heremo. Exo.
13. Qui itaqꝫ adhuc mentem habet in se-
culo: sed boni iam aliquid operatur: deo
sacrificium obtulit in egypto. Qui vero
presens seculum deserit. ⁊ agit bona que
valet: quasi iam egypto derelicto sacrifi-
cium prebet in heremo. quia repulso stre-
pitu desideriorũ carnalium in mentis sue
quiete atqꝫ solitudine deo immolat quic-
quid operatur. Quia ergo sicut dictũ est
sacrificium sit etiam holocaustum: maius
tamen est hololaustũ sacrificio. quia men
te que huius mundi delectatione nõ pre-
mitur: totum in omnipotentis dei sacrifi-
cio incenditur quod habetur. Sed scien-
dum nobis est quia sunt quidam qui etiã
seculum relinquentes totum quidem qꝺ
habent offerunt: sed tamen in bonis que
agunt minime compunguntur. ⁊ bonum
quod agunt holocaustum est. sed quia fle
re ac semetipsos diiudicare nesciunt. seqꝫ
ex amore ad lachrymas non accendunt: ꝑ
fectum eorum holocaustuz non est. Hinc
per psalmistam dicitur. Memor sit omĩs
sacrifitij tui: ⁊ holocaustum tuuz pingue
fiat. Ps̃. 19. Holocaustũ quippe siccum
est bonum opus quod orationis lachry-
me non infundunt. Holocaustũ vero pin-
gue est quãdo hoc quod bene agitur: cor
de humili etiaz per lachrymas irrigatur.
Unde rursus dicitur. Holocausta medul-
lata offeram tibi. Ps̃. 65. Quisquis enĩ
bonum opus agit: sed omnipotentis dei
amore atqꝫ desiderio flere nescit: holocau
stum habet: sed medullam in holocausto
nõ habet. Qui vero bona operatur: ⁊ vi-
sioni iam creatoris sui inhiat. atqꝫ ad eter
na contẽplationis gaudia peruenire festi-
nat. seqꝫ ipsum ex amore quo accenditur
in fletibꝰ mactat: holocausta domino me
dullata dedit. Studendũ vero nobis est
⁊ mala funditus relinquere. ⁊ bona q̃ suf-
ficimus operari. atqꝫ in ipsis bonis q̃ agi
mus amore eterni luminis compũgi. Ip-
se enim cordis tenebras discutit amor lu-

cis:vt ſubtilius videre valeamus.ne qua
in bonis que agimus praua miſceantur.
Conſiderandū nobis quippe eſt opus no
ſtrum quale ſit.que cogitatio in opere.q̄
intenſio in cogitatione.Et cum noſtro bo
no operi admixtū aliquid malicie vel pra
ue delectationis agnoſcimus: redeamus
ad lachrymas. lauemus holocauſtum.
Sunt autem quidā qui ſemetipſos in ma
gnis actionibus domino deuouerūt.atqꝫ
ad tantam perfectionē perueniunt. vt ab
eis nulla vnquā difficultate flectant᷑:qua
tenus in deliberatione caſtitatis nequaq̄
caro in praue cogitationis delectatōe ani
mum ſternat.Nam ⁊ ſi quādo per ſugge:
ſtionem pulſat:ſurgere non permittitur.
quia vigore iudicij calcatur. In delibera
tione quoqꝫ paciētie nec ſermo in ordina:
tus ab ore prodeat:nec dolor tacitus ani:
mum p̄mat.vt in largitate elemoſyne nul
la inopie ſuſpitio triſticiā generet vt ī de
liberatione humilitatis nulluſ deſpectus
animum mordeat.ſed cum iaz in his que
recte deuouerunt ſeſe fortiter exhibēt:pri
ora tamē peccata que ab ipſis ante bonā
deliberationē perpetrata ſunt ad memo:
riam deducunt:⁊ plangunt quicquid illi
cite ſe egiſſe meminerunt. Hi itaqꝫ per vi
tam quā tenent holocauſtuz ſunt: ſed per
vitam quam ante tenuerant inquinatuz.
Lauant ergo holocauſtum in oſtio porta
rum.quia intellectu quē percipiunt de di
ctis patrum lamentis ſe quotidianis affi:
ciunt.⁊ mundant vitam lachrymis quaz
prauis aliquando actibus inquinauerūt.
Nos itaqꝫ inter hec ad vitam preteritam
mentis oculos reducamuſ.reminiſcamur
qui fuimus:cum mundi huius cōcupiſcē
tias ſequeremur. Et ſi iam domino toto
corde ſeruimus quia nos peccaſſe memi:
nimus:defluamus in fletibus:lauem⁹ ho
locauſtum. Ecce omnipotenti deo deuo:
uimus caſtitatem noſtram. Sed ſi adhuc
immunda cogitatio mentem inquinat:re
deamus ad lachrymas:lauem⁹ holocau:
ſtum.Ecce patientiam nos ſeruare decre
uimus. Si adhuc ira perturbat: ſi men:
tem tacitus dolor excruciat : redeamus
ad lachrymas lauemus holocauſtuz.Ec:
ce iam nouimus poſſeſſa tribuere: atqꝫ in
hoc mundo humilem locum tenere. Si
qua adhuc animum inopie ſuſpicio depri
mit.ſi deſpectus Chriſti in aliqua nos in
dignatione confundit : redeamus ad la:
chrymas:lauemus holocauſtum. Mag:
nus eſt enim creatori noſtro ad recipien:
dos fletus humilium miſericordie ſinus.
Ubi enim innumerabiliū hominum flet⁹
ſuſcepti ſunt:ibi locū ſuum inuēture ſunt
⁊ lachryme noſtre . Penſemus quid per
alium prophetam dicitur. Et erit qui of:
fēderit ex eis in illa die quaſi dauid. ⁊ do
mus dauid quaſi dei:ſicut angelus domi
ni in conſpectu eius. Zach.12. Hec dies
miſericordie que nobis de aduentu redē:
ptoris noſtri promiſſa eſt. Qui itaqꝫ of:
fenderit erit quaſi dauid . q̇a peccator ad
penitentiam redit.Domus autem dauid
quaſi dei.quia reuerſus quiſqꝫ ad iuſtici:
am habitatio efficitur creatoris ſui . vt ſit
ſicut angelus in conſpectu eius . Quia
miſericordie viſcera que in ſe expert⁹ eſt
adnunciando ⁊ alijs propinat . Hinc eti:
am paulopoſt illic dicitur.In die illa erit
fons patens domus dauid habitantibus
hieruſalem:in ablutione peccatoris ⁊ mē
ſtruate.Zach.13.Fons quippe occultus
eſt vnigenitus patris:inuiſibilis deus.
Fons vero patens eſt idem deus incarna
tus.Qui fons patens recte domus Da:
uid dicitur.quia ex Dauid genere noſter
ad nos redemptor proceſſit . Hieruſalem
vero viſio pacis interpretatur. Hi autem
hieruſalem habitant:qui in viſione pacis
intime mentem figunt . Peccator vero
⁊ menſtruata eſt vel his qui delinquit in
opere: vel mens que labitur in praua co:
gitatione . Menſtruata namqꝫ iſta po:
lutio eſt . quia ⁊ aliena carne non tangi:
tur:et ſua carne inquinatur.Sic itaqꝫ:ſic
eſt omnis anima . que ⁊ ſi malum opus
non agit: polluta tamen cogitatione ſor:
deſcit . Unde etiam per prophetam a:
lium ſub iudee ſpecie de anima immun:

dis desiderijs occupata dicit: Omes qui
querūt eam nō deficient: in menstruis ei⁹
inueniēt eam. Maligni quippe spiritus
querētes non deficiūt: cum inferre perdi-
tionē cupiūt: ⁊ nulle bone cogitatiōis re-
ctitudine repellunt. Atqꝫ in mēstruis su-
is animā inueniūt: quādo in pollutis co-
gitatiōibus positam: facile ad peruersam
operationē trahūt. Dicat ergo. In die il
la erit fons patens domus dauid habitā-
tibus hierusalē in ablutiōe peccatoris et
mēstruate: quia apertus iā nobis est fons
misericordie redemptor noster: qui in do
mo dauid incarnari dignatus est: vt pec-
catorē lauet a peruerso opere: ⁊ mēstrua-
tā mentē deluat ab immūda cogitatiōe.
Patet igit fons: curramus cū lachrymis
lauemur hoc fonte pietatis. In hoc fonte
ipe quoqꝫ dauid lotus est: cū redijt ad la-
menta penitētie post maculas grauis cul
pe. Ipm quippe inuenire fontē querebat
cū diceret. Redde mihi leticiā salutaris
tui: ⁊ spiritu pricipali cōfirma me. ps. 50
Jesus em̄ hebraice latine salutaris dicit.
Et quid est ꝙ sibi leticiā iesu reddi postu
labat: nisi ꝙ hūc ante culpā contemplari
cōsueuerat: eiusqꝫ cōtemplatiōis gaudia
in culpa perdiderat? Unde recte post pe-
nitentiā visionis eius leticiā sibi reddere
querebat. In hoc fonte misericordie lota
est Maria magdalene: que prius famosa
peccatrix: postmodū lauit maclas lachry
mis: detersit maculas corrigēdo mores.
Luce. 7. In hoc fonte misericordie omi-
bus aperto: lauit petrus qđ negauerat: qr
fleuit amare. Math. 26. In hoc fonte mi
sericordie in fine suo lotus est latro qui se
metipm in morte reprehēdēs a culpa sua
ablatus est cōfessione veritatis. Luc. 23.
Cur igit pigri sumus: cur torpentes ⁊ fri
gidi remanemus: qui in hoc fonte pieta-
tis tātos iam se lauisse cognouimus? Er-
go ne in mūdatione nostra desperabim⁹:
qui tot exēpla misericordie in pignore te-
nemus: ⁊ cessamus veniā querere: atqꝫ cū
lachrymis fiduciā habere: qui tantoꝝ iaꝫ
emundationē spei nostre pignus accepi-
mus. Querere em̄ misericordie fontē de
buimus: etiā si clausus esset. Patet ⁊ ne
gligimus. Mittamus oculos fidei in mū
dū vniuersum: cōsideremus quāti pecca-
tores diebus ac noctibus per lamenta in
hoc fonte misericordie lauant: quātiqꝫ post
tenebras ad lucē quanti post maculas ad
mūdiciam redeūt. Curramus cū talibus
post mortis tenebras ad aquā vite: cōside
remus quantū peccauimus: quantū quot
tidie peccamus: atqꝫ vt appareamus mū
di post culpas lauemus holocaustū.

Explicit Omelia. XX.

Incipit Omelia. XXI. que exponit litterā. XL. capituli ab illa parte. Et in vestibulo porte due mense hinc: ⁊ due mense inde ⁊c: vsqꝫ ad illam partem in eodē capitulo. Et extra portaꝫ interiorē gazaphilatia cantorū in atrio interiori ⁊c.

Quid sumus de mysticis sen-
sibus ezechielis pphete locu-
turi: qui ipa eius hystorie ver-
ba vix capimus? Ecce etenim
dicit.
Et in vestibulo porte due men-
se hinc: ⁊ due mense inde: vt im
moletur super eas holocaustū:
⁊ pro peccato: ⁊ pro delicto. Et
ad latus exterius quod ascēdit
ad ostium porte que pergit ad
aquilonē due mense. Et ad la-
tus alterum ante vestibulū por
te due mense. Quattuor mense
hinc: ⁊ quattuor mense inde per
latera porte. Octo mense erant
super quas immolabāt.]
In quibus videlicet verbis magna cali
go dubietatis orit: vtrū hec de vna porta

qualibet: an de duab⁹ aut de singulis por tis dicatur. Sed dum quaterne mense ꝑ latera describunt ac postmodū in summa cōclusione dicit. octo mense erant: super quas imolabant. patet quia hoc spiritus de non de singulis portis quis superius de scripserat dicat. Quia si porte sex superi⁹ enarrate quaternas mēsas per latera ha berent: simul omēs nō octo sed quadra ginta ꝛ octo discernent. Rursum si hoc ꝙ vna dicitur: magno obstaculo nostra itel ligentia reuerberat. ꝙ post descriptū por te vestibulū: vbi due mense hinc ꝛ due in de esse narrate sunt: adhuc ad latus exte rius qꝺ ascendit ad ostiū porte que pertin git ad aquilonē due mense esse memoran tur. atqꝫ subiungitur. Et ad latus alteruz ante vestibulū due mēse. Si enim ītra ve stibulū porte bine per latera mense erant cum subditur: ꝛ ad latus exterius due mē se: atqꝫ ad latus alterū ante vestibulū due mense: inter quas etiā porta que respicit viam aquilonis esse memorat: ꝑfecto pa tet aliud vestibulū intrinsecus atqꝫ aliud extinsecus uisse quia ꝛ prius porta inte rior ꝛ postmodū hoc in loco exterior aqui lonis porta describitur. Nā cum tres por tas superius descripsisset: tres quoqꝫ ali as interioris atrij esse memorauit. quaruz extremam aquilonis portā narrauerat: sz vt predictū est atrij interioris. Nūc ergo cum due mēse hinc in porte vestibulo: et due mense inde describunt: adhuc de ea dem interiori porta sermo ꝓtexit. Quip pe cū ꝓtinus subinfert. qꝛ ad latus exte rius qꝺ ascēdit ad ostiū porte que ꝓtingit ad aquilonē due mēse. ꝛ ad lat⁹ alterū an te vestibulū porte due mēse. Porta ergo interior binas ꝑ latera in vestibulo men sas habere descripta est. ꝛ porta exterior similiter binas. Quattuor autem hinc ꝛ quattuor inde mēse pariter fiūt: dū ꝑ late ra singula bine in vestibulo porte interio ris: ꝛ bine hinc ꝛ inde exterius in aquilo nis porta describunt. que simul oēs octo sunt in quibus īmolatur. His itaqꝫ de ex teriori narratione discussis. ad spiritalem intellectū sermo redeat. quia tanto iā no bis interioris esse largiente domino faci lior debet: quāto nos exterioris descripti onis ignorātia non angustat. Possūt ete nim portarum nomine sicut superius di ctum est sancti predicatores intelligi: vt vestibulum porte sit populus. Qui dum mente humili verba predicationis susci pit: in eo mense ad sacrificiū ex virtute cō struantur. Rursum. nihil obstat si portaz accipimus hoc qꝺ nobis per ora predicā tium sacri eloquij intellectus aperitur: vt vestibulum porte eiusdem nobis predica tionis verba sint que prius humiliter ac cipimus: ꝛ post ad sacri eloquij intelligē tiam veniamus. Sit itaqꝫ nobis porta in terior testamentū nouum. porta vero exte rior testamentū vetus. quia ꝛ hoc spirita lem intellectū aperit: ꝛ illud rudibus ad huc mētibus in historia sacri eloquij litte ram custodit. Habet autem porta interior in magna iam multitudine fideliū popu lorū duo latera. videlicet dilectionē dei ꝛ dilectionē proximi. Bine autem mēse sunt hinc ꝛ inde. quia in dilectiōe dei ne cessario tenenda est fides ꝛ vita. In dile ctione autē proximi debet sūmopere paci entia ꝛ benignitas custodiri. Est enim in dilectiōe dei necessaria fides ꝛ vita. qꝛ vi delicet scriptū est. Sine fide impossibile est placere deo. Heb. 11. Et rursus scrip tum est. Fides sine operibus mortua est. Jacobi. 2. Est autem in dilectione proxi mi nobis pacientia ꝛ benignitas conser uanda. quia de eadem dilectione scriptuz est. Charitas patiens est: benigna est. 1. Cor. 13. Patiens scilicet vt illata a ꝓ ximis mala equanimiter portet. Benig na autē vt sua bona proximis desiderabi liter impendat. Habet quoqꝫ porta exteri or videlicet lex duo latera. spiritales pa tres: ꝛ carnalē populum. In quibus sin gulis bine mense sunt. quia habet in spiri talibus patribus doctrinā ꝛ prophetiam habet in carnali populo circūcisionem et sacrificium. In his itaqꝫ octo mensis im molatur. quia quicquid fides credit. quic

quid vita in exemplo boni operis ostēdit
quicquid patiētia humiliter tolerat. quic
quid benignitas largiter ministrat. quic-
quid doctrina salubriter docet. quicquid
prophetia in posterū premonet. quicquid
circūcisio ad mandatum exterius ligauit.
quicquid sacrificium ex deuotione offerē-
tis egit. in omnipotentis dei oculis hoc
esse victimā ostendit. In lege enim etiam
per carnale sacrificiū quid aliud populus
nisi deuotionem sui cordis īmolabat? No
tandum vero ꝙ quattuor mense solūmo-
do ad holocaustū fuisse memorātur: quas
videlicet vestibuli porte interioris accipi
mus. vt de reliquis quattuor sentiamus
que ad sacrificium cōstructe fuerant: non
ad holocaustum. Holocaustū enim (sicut
precedenti iam locutione professus sum)
totum incensum dicitur. Et lex quidē de-
uz ac proximū diligi: diuina mandata cu-
stodiri precipit. ab alienarū rerum concu
piscentia compescit: non tamē omnia di-
mitti iubet. In testamēto autē nouo nos
veritas contestatur: dicens. Nisi quis re-
nunciauerit omnibus que possidet: nō po
test meus esse discipulus. Luce. 14. At-
qꝫ iterum dicit. Qui vult post me venire
abneget semetipsum. Luce. 9. Mense er
go interioris porte holocaustū habent. qr
in virtutibus testamenti noui quasi ꝑ ho
locaustum omnia incendimus: quādo om
nibus que huius mūdi sunt renunciamꝰ.
Mense vero porte exterioris sacrificium
habent: sed holocaustum non habent: q̄a
precepta legalia decimas offerri iubēt: sꝫ
dimitti omnia non iubent. De interioris
autem vestibuli quattuor mensis dicitur.
vt īmoletur super eas holocaustū ⁊ ꝓ pec
cato: ⁊ pro delicto. Hoc etenim inter pec
catum ⁊ delictum distat. ꝙ peccatum est
mala facere. delictū vero est bona derelin
quere. que sūmopere sūt tenēda. Uel cer
te peccatū in ope est delictū in cogitatiōe
Recte ergo interioris porte quattuor mē
sis īmolatur holocaustuꝫ ⁊ pro peccato: ⁊
pro delicto. quia quicūqꝫ potuerit hoc p̄-
sens seculū pleniter contēnere. ⁊ derelin-
quens omnia semetipsum dn̄o holocau-
stum dare: ipse iaꝫ ꝑfecte nouit ⁊ peccata
operis plangere: ⁊ peccata cogitationis.
vel qđ malum fecit: vel qđ debuit facere
bonum qđ non fecit. Qui etenī totum di
misit: culpas suas in fletibus iam liberiꝰ
conspicit. Cūqꝫ eius mentē terrena cura
non prepedit: pro opere simul ⁊ cogitatio
ne plangendo mentem suaꝫ omnipotenti
domino: quid aliud ꝙ̄ holocaustū dedit.
Neqꝫ hoc a ratione videtur extraneuꝫ qđ
propheta cū latus exterius diceret: ⁊ osti
uꝫ porte nominaret addidit. que ꝑgit ad
aquilonem. In exteriori enim custodia lit
tere lex data tenebatur. Ostiū vero porte
est ipse historicus intellectꝰ legis: qui ad
dn̄i timorē ducit. Que porta ad aquilo
nem pergere dicitur. quia lex eadē sub ti-
more mortis frigida iudaici populi corda
constrinxit. Quasi enim per calorem ille
populꝰ curreret: si precepta dn̄ica ex amo
re seruasset. Sed quia sub timore mortꝭ ꝓ
posite litteram custodiuit: quasi in torpo-
re frigoris remansit. Unde nouis popu-
lis eterna premia amātibus: non autē tē-
poralia tormenta timētibus atqꝫ iam calē
tibus dicitur. Non accepistis spirituꝫ ser
uitutis iterum in timore: sed spiritum ad-
optionis in quo clamamus: abba pater.
Roma. 8. Dicatur autē. quattuor mense
hinc ⁊ quatuor mense inde per latera por
te. Dum enim fides ⁊ vita: doctrina ⁊ ꝓ
phetia in bonorum mentibus custoditur:
porta nostra. i. intellectus sacri eloquij
quattuor ex latere mensas habet. Cumqꝫ
in proficientibus populis sancta predica-
tio patiētiā ⁊ benignitatē seruat: que priꝰ
in carnalibus circūcisionem ⁊ sacrificium
custodiunt: mense queqꝫ quattuor quasi
ex alio latere monstrantur. que simul oēs
octo ad īmolandū fiunt. quattuor videli-
cet interiores ad holocaustū. quattuor ve
ro exteriores ad sacrificium. Quia ⁊ hi q̄
in sancta ecclesia fidem. vitā. patientiaꝫ.
atqꝫ benignitatē custodiunt: sūmis iaꝫ ꝓ
culdubio virtutibus pollent. Et hi qui in
synagoga doctrinā ⁊ prophetiam: circū-

cissionem ⁊ sacrificium cognouerunt: alia offerendo: atq; sibimetipsis alia retinēdo deuotionis victimam omnipotenti domino dederunt. Sed quia superius dictum est iccirco mensas quatuor interioris vestibuli constructas: vt imoletur super eas holocaustum ⁊ pro peccato: ⁊ pro delicto Unde mense ipse constructe sint: inferius aperitur cum subditur.

Quattuor autem mense ad holocaustum de lapidibus quadris extructe.

Quos enim hoc loco lapides quadros accipimus: nisi quoslibet sanctos quorū vita in prosperitate atq; aduersitate nouit fortiter stare. Lapis etenim quadrus eque stat: in quocūq; latere fuerit versus. Quisquis ergo in prosperitate non extollitur. in aduersitate non frangitur. suasionibus ad malum non trahitur. vituperationibus a bono opere nō reuocatur: lapis quadrus est. Et quasi ex omni latere statū habet: qui casum in qualibet ꝑmutatiōe nō hꝫ. Certe cū iudeorū populū ꝓpheta a fide perire cognosceret: ⁊ sctōs apostolos surgere in ecclesiā ꝓuideret. ꝑ quos multi sunt ex gētibus ī fidei ⁊ vite fortitudīe solidati: in magna cōsolatione locutꝰ est dicēs. Lapides ceciderūt: sꝫ quadris lapidibꝰ edificabimꝰ. Esa. 6. Uidēs quippe ī sctā ecclesia aplōs. martyres. atq; doctores surgere: de lapidū casu. i. de iudeorū ꝑditiōe minus doluit. qꝛ oīpotētis dei edificiū. i. sanctā ecclesiā de quadris lapidibꝰ ꝯspexit. Mēse ergo quatuor de quatuor lapidibꝰ ꝯstruunt. qꝛ fides ⁊ vita patiētia ⁊ benignitas de vita sanctoꝝ in exemplū date sunt sequētibꝰ populis: vt iā vestibulū mēsas habeat. i. ꝟtutes vite populꝰ teneat: in quibꝰ oīpotēti deo orationis sacrificium in ara sui cordis incēdat. Quicq̄d enim boni fideles sancte ecclesie populi vel fecerūt vel faciūt. hoc in exemplo de predicatoꝝ suorū vita susceperūt. Unde enī mēsas hoc vestibulū haberet: nisi quadros lapides īuenisset. Ut enim vnū de quadris lapidibꝰ breuiter ad mediū deducamus. vultis fratres charissimi finem videre. Mihi viuere christus est ⁊ mori lucrū. Phil. 1. Uultis vitā cognoscere. Mihi mundꝰ crucifixꝰ est ⁊ ego mūdo. Gal. 6. Uultis patiētiā audire. Usq; ī hāc horā ⁊ esurimꝰ ⁊ colaphis cedimur ⁊ instabiles sumꝰ ⁊ laboramꝰ opantes manibꝰ nostris. 1. Cor. 4. Maledicimur et benedicimus. persecutionem patimur et sustinemus. blasphemamur ⁊ obsecramꝰ Ibidem. Uultis benignitatem cognoscere. Ego autem libentissime impendam: ⁊ supimpendar ipse pro animabus vestris. 2. Cor. 12. Ac ne forsitan credamꝰ quia eorum pro quibus impendi desiderat debitor fuerit: mox ad eosdē discipulos subiungit: dicens. Licet plus vos diligens: minus diligar. Ibidem. Cum ergo a populo fideli ad imitandas virtutes sanctorum predicatorū vita cognoscitur: profecto in vestibulo de quadris lapidibꝰ mense construunt. Habuit vero ⁊ synagoga spiritales patres in doctrina atq; prophetia: ex quibus exemplū vite in virtutibꝰ traheret. Sed rudis eius populus magis per timorem seruiēs q̄ per amorē sequēs vitas patrū noluit imitari quas vidit. atq; ideo porta exterior que ad aquilonem pergit: mensas non habet ad holocaustū. Sed quia hec moraliter diximus: restat adhuc vt easdem mensas per intelligentiam typicā perscrutemur. Porta etenim nostra in interiori vestibulo quattuor mēsas habet. quia sancta ecclesia ad eruditionem fideliū populoꝝ: quattuor regentiū ordines accipit. quos paulꝰ ex dono omnipotētis dei enumerat: dicēs. Ipse dedit quosdā quidē aplōs. quosdā āt ꝓphetas. alios vero euāgelistas. alios āt pastores ⁊ doctores. 1. Cor. 12. ⁊. Ephe. 4. Pastores ꝟo ⁊ doctores vnū regētiū ordinē noīat. qꝛ gregē dei ipe veracit pascit q̄ docet. Habuit quoq; ⁊ porta exterior mensas quattuor. qꝛ videlicet synagoga obsequij exterioris obseruantiā per principes sacerdotum et seniores populi: per scria

bas atq͛ phariseos tenuit: qui scilicȝ pha
risei etiã legis doctores vocati sũt. Siue
aũt exteriori seu interiori porte due mense
hic sũt: ⁊ due inde: q͛ in exordij suis san
cta ecclesia apostolos ⁊ prophetas habu-
it. Prophetas autem dicimus non eos
qui in veteri populo fuerant: sed eos qui
in sancta ecclesia post apostolos sunt ex-
orti: posteriori quoq͛ tempore quod nũc
est habet, euangelistas: atq͛ doctores.
Quia vero euangeliũ bonum nunciũ di
citur: euangelistas vtiq͛ appellamus qui
rudibus populis bona patrie celestis ad-
nunciant. Qui videlicet euangeliste at-
q͛ doctores et priori quidẽ tempore fue-
runt: sed ⁊ nũc vsq͛ domino largiẽte per-
manẽt: quia adhuc quottidie et infideles
populos ad fidem trahi: ⁊ fideles quosq͛
in bonos mores per doctores erudiri co-
gnoscimus. Apl'i vero ⁊ ꝓphete ab hoc
tempe presentibus sublati sunt: atq͛ ideo
dicimus: quia mẽse he porte nostre: idest
sancte ecclesie quasi in alio latere fuerũt.
Habet ⁊ porta que pergit ad aquilonem
duas mensas hinc: ⁊ duas inde: eosdem
quos diximus principes sacerdotũ et se-
niores populi in maiori auctoritate regi-
minis: scribas quoq͛ ⁊ phariseos qui ru-
di illi populo minori loco prefuerũt. Sed
he mẽse iuxta portã sunt que ad aquilonẽ
pergit: quia cum quattuor isti ordines po
pulo preessent: synagoga in persecutiõe
redemptoris nostri seuiens: ad torporem
perfidie prorupit. Que tamen mense ha-
buerunt sacrificiũ quod iuxta solam litte-
ram tenuerũt: vnde ⁊ ad torporem frigo-
ris lapsi sunt: quia flamma spiritus succẽ
si non sunt. Interiores autem mense ho-
locaustum nõ habent: quia siue in cordi-
bus apostolorũ atq͛ prophetarum: seu in
mente euãgelistarũ atq͛ doctorum ignis
spiritus ⁊ arsit ⁊ ardet. Qui pro eo ꝙ om
nem eorum cogitationẽ in bono opere as
sumit flamma amoris dei quasi holocau-
stum simul quod inuenit incendit. Holo-
caustum enim offerunt: qui siue in bono
opere seu in sancta cogitatione medulli-
tus accendũtur. Mense vero he ex qua-
dris lapidibus facte sunt: quia dum quot
tidie sacri eloquij in suis cordibus verba
meditantur: ad offerendũ domino oratio
nis holocaustum quasi ex quadris lapidi
bus construũtur. Verba etenim scriptu-
re sacre lapides quadri sunt: qui vbiq͛
stant: quia ex nullo latere reprehẽsibilia
inueniũtur. Nam in omne quod preteri-
tum narrant: in omne quod venturum
adnunciant: in omne quod moraliter pre
dicant: in omne quod spiritaliter sonant:
quasi in diuerso latere statũ habent: quia
reprehensionẽ non habent. Corda itaq͛
sanctorum mense dei sunt ad holocaustũ
ex quadris lapidibus cõstructe: quia qui
dei verba semper cogitant: semetip̃os do
mino a carnali vita in cogitatiõe mactãt.
Unde scriptum est. Lex dei eius in corde
ip̃ius: ⁊ non supplantabunt gressus eius
p̃s. 36. Et vnde rursum dicitur. In cor-
de meo abscondi eloquia tua: vt non pec-
cem tibi. p̃s. 118. Sed quia mense he vn-
de sint constructe cognouimus: etiam cu
ius mensure sint audiamus. Sequit.

B Longitudinem vnius cubiti et dimidij: ⁊ latitudinem cubiti vnius ⁊ dimidij: ⁊ altitudinem cubiti vnius.]

Hunc locum quidam exposuit dicens:
Longitudinẽ et latitudinẽ habet mensa
vnũ cubitum ⁊ dimidium: idest per qua-
drum: que simul iuncte tres cubitos faci-
unt. Qui tres cubiti habent in altitudi-
nem cubitum vnũ: vt mysteria trinitatis
vnius cubiti: hoc est diuine maiestatis mẽ
sura conseruet. Qui videlicet sensus ex-
positiõis iccirco non potest stare: quia in
illa summa trinitate que omnia creauit:
omnia continet: dimidiũ nihil est: nec ex
duobus dimidijs aliquid vnũ. Neq͛ enĩ
quicq͛ imminutiõis ac decisionis habet
illa substantia: que semper incõmutabi-
lis manẽs nec detrimentũ recipit: nec au
gmẽtum. Sepe autem diximus longitu-

dinem ad longanimitatē spei: latitudinē vero ad charitatis amplitudinē ptinere. Mense ergo que ad holocaustū constructe sunt longitudine cubiti vnius ⁊ dimidij metiūtur: quia sancti patres atqꝫ doctores qui se longanimiter ad secreta spei intime extendunt: per hoc quod in virtutibus viuūt: quantum ad humanam quidem mensurā pertinet valde perfecti sūt: quantū vero ad diuina mysteria que plene ab homine capi nō possunt: quādiu in hac mortali carne subsistit: perfecti non sunt. In semetipsis ergo iam cubitum habent. In deo autem adhuc cubitum non habent: quia iam quidem in virtutibus plene proficiūt: sed tamen aliquid de deo adhuc ex parte agnoscūt. Ecce iterum in mensura mense ad testimoniū paulus occurrit. Videamus an eius vita cubito integro mēsuretur. Dicit enim. Quotquot perfecti sumꝰ: hoc sapiamus. Philip. 2. Videamus si in his que de deo sentit: iā se ad percipiēda mysteria perfecte tetenderit. Ego me non arbitror comprehendisse. Qui rursus ait. Ex parte cognoscimus: ⁊ ex parte prophetamꝰ: cum autem venerit quod perfectum est euacuabitur quod ex parte est. Philippeñ. 3. Qui iterum dicit: Nunc cognosco ex parte: tunc autem cognoscam sicut et cognitus sum. Ibidē. Si ergo perfectus est et ex parte cognoscit: cubitum habet quantū ad se: sed tamen dimidiū super se. Tendantur ergo in longanimitate spei corda sanctorum: tendant in perfectiōe quam habent cubito vno. Sed quia adhuc plene videre non possunt: vbi spei oculum mittunt: hoc quod super vnū cubitum habēt in dimidio cubito recidatur: quatenus in hac vita semper se imperfectos aspiciant: ⁊ ardentius ad perfectionem currant. Habent quoqꝫ mēse latitudinem cubiti vnius ⁊ dimidij: quia sanctorū corda in charitatis amplitudine dilatata iuxta proximū quem diligunt ⁊ vident habent cubitum. Possunt enī perfecte diligere: quos perfecte valent iuxta aliquid scire. Omnipotentem vero deum medullitus diligunt: medullitus sequūtur: sed tamen tātum diligere non possunt quantum debent: quia adhuc non valent videre quē diligunt: et mensura amoris minor est: vbi adhucꝰ mensura minor est cognitionis. Super vnum ergo cubitum habent et dimidium: quia hoc eius iam in amore integrum est: quod valde minus est in charitate cū proximo: atqꝫ illud quod eis valde maiꝰ est adhuc in amore dei quē nō vident integrum non est. De hoc amore qui hic incipitur vt ex visione domini in eterna patria perficiat: recte esaias loquitur dicens: Viuit dominus cuius ignis est in syon: ⁊ caminꝰ eius in hierusalem. Esaie. 31. Plus est autem caminū esse ꝙ ignē. Quia esse ignis ⁊ paruꝰ potest: in camino autem vastior flamma succenditur. Syon vero speculatio: hierusalem autem visio pacis dicitur. Pacem vero nostram hic interim speculamur: vt illic postmodū plene videamus. Ex amore ergo domini in syon ignis: in hierusalem caminus: quia hic amoris eius flammis aliquatenus ardemus vbi de illo aliquid contemplamur. Sed ibi plene ardebimus: vbi de illo plene videbimus quē amamus. Altitudo vero mensurarum est cubiti vnius. Que est enim altitudo sanctorum: nisi fides inuisibiliū. Per fidem enim creditur quod nō videtur: atqꝫ ideo per hanc iustorum mensa ad altitudinem ducitur: vt cūcta visibilia despiciat in terra: et ea que audit inuisibilia sequatur in celo. Sed vnum cubitum habet altitudo mense: quia vnitas est fidei in corde omniū sanctorum. Vnū deum esse trinitatē: ⁊ patres testamenti veteris: ⁊ predicatores professi sunt testamenti noui: altitudo itaqꝫ mensurarū nil vno cubito amplius: nil minus habet: quia in magna sibi vnitate concordat omniū fides patrum: sed hi qui iam in lōganimitatē spei summis virtutibus proficientes: vnū ⁊ dimidium cubitum habent: atqꝫ in latitudine charitatis vno ac dimidio cubito metiun

tur: in altitudinem vero fidei vno cubito
excrescũt: ⁊ summa admiratiõe magni sũt
venerãdi. Debent ergo paruuloꝝ aĩas
in sinu sue conuersatiõis suscipere: atq
eas in cõspectu dñi velut quoddã holo-
caustũ ac sacrificiũ offerre. Unde aperte
sequitur.

Super quas ponunt vasa in quibus immolatur holocaustũ et victima.]

Quid eñ sunt anime fideliũ: nisi vasa
sancta que verba pietatis capiũt: vt ex eo-
rũ mentibus holocaustũ vite atq oratio-
nis immolet? Hinc est eñ ꝙ paulus cuz
adhuc rudis esset in fidei vocatiõe: quia
iam dñi verba perceperat: ⁊ celesti gratia
plenus erat: vas appellat cum dicit Uas
electiõis mihi est. Actuũ. 9. Hinc pasto-
res atq doctores ꝓpheta admonet dicẽs
Mundami qui fertis vasa dñi. Esaie. 52
Ipsi eñ quasi mense domini vasa portãt:
qui vitam fideliũ erudiendo tolerant: vt
quandoq hanc domino ad holocaustum
⁊ sacrificiumperducãt. Sed neq hoc ne-
gligenter intuendum est: ꝙ in eisdem va-
sis holocaustum ⁊ victima dicitur immo-
lari. Holocaustum enim sicut ⁊ superius
diximus victima est: non tamen victima
semper holocaustum: quia cum quid ex
parte offertur: ⁊ ex parte retinet sacrificiũ
quidẽ est: sed holocaustũ non est. Sũt ve-
ro in multitudine magna fideliũ alij: qui
que mũdi sunt om̃ia relinquũt: cũcta que
possident tribuũt: nihil sibimetipis reser-
uant: ad eternã patriã medullitus anhe-
lant: seq ex toto corde in lachrymis ma-
ctant. Hi videlicet vasa super mẽsam sũt:
in quib⁹ immolat holocaustũ Et sunt alij
qui curã proprie domus gerũt: de filijs co-
gitant: eisq hereditatem seruãt: qui ta-
men eterni iudicij memores: misericor-
diam pauperibus impendunt: alimenta
ac vestimẽta eis ex parte qua decreuerint
tribuũt: hi nimirũ vasa super mensaz sunt
in quib⁹ victima ĩmolata est nõ holocau-
stũ. Quia eñ patiẽtia ⁊ doctrina sancto-
rũ admonẽdo ⁊ sustinẽdo ⁊ suadendo atq
terrendo alioꝝ corda vsq ad hoc erudiũt
vt oĩa deserãt: ⁊ totos se in amore dñi ac-
cendant: alioꝝ vero adhoc vsq instruũt:
vt qr oĩa relinquere nõ valent vel ex par-
te qua preualẽt misericordes fiant: ⁊ car-
nis curã cum aĩe cura partiant. Mense
dñi de quadris lapidibus instructe vasa
portãt: in quibus ĩmolat holocastũ ⁊ victi-
ma. Quia ⁊ perfecti sicut dictũ est cũ om-
nia deserunt: totũ cor in amore dñi accen-
dũt: ⁊ imperfecti sacrificiũ offerũt: qđ ex
parte deuouerũt. Sequit.

Et labia eoꝝ palmi vnius: reflexa intrinsecus per circuitũ].

Quid est hoc quod mensarũ labia pal-
mo metiuunt: nisi ꝙ in palmo manus ten-
dit: ⁊ sancti patres atq doctores ea predi-
cant in quibus auditoꝝ opera tendunt?
Quasi eñ manũ extendimus: cũ opa no-
stra dilatamus. Loquat ergo vnusquisq
doctor: cor audiẽtis exerceat: ociosoꝝ tor-
porẽ excutiat Quos dũ ad bona opera te-
tenderit: palmũ se habere labijs ostẽdit.
Pensandũ quoq qr in palmo digit⁹ ma-
ior ac mĩmus tendit. Quid vero in maio-
ri ac minimo digito: nisi magna extrema
actio designat? Palmũ ergo mense in la-
bia habebãt: quatenus in doctoꝝ suoruz
predicatiõe auditor euigilet. Et sic ex eo-
rũ admonitõe magna opera faciat: vt age-
re ⁊ minima nõ omittat. Sic mĩmis intẽ-
tus sit: vt piger in agendis morib⁹ nõ sit
Unde per euangeliũ veritas dicit: Ue vo-
bis scribe ⁊ pharisei hypocrite: qr deciã-
tis mentã ⁊ anetũ ⁊ ciminũ ⁊ relinquitis
que grauiora sũt legis. Judiciũ ⁊ miseri-
cordiã ⁊ fidẽ hec oportuit facere: ⁊ illa nõ
omittere. Math. 23. Per iudiciũ quippe
⁊ misericordiã ⁊ fidẽ: maior digitus ope-
ratiõis ostendit. Per mentã vero ⁊ ane-
tũ ⁊ ciminũ: digitus ꝓculdubio mĩmus
figurat Hec ergo oportuit facere ⁊ illa nõ
omittere: qr si opus nostrũ palmũ metiri
volumus: sic necesse est vt tendat mĩmus
quatenus maior digitus nõ attrahat Be-

ne aũt cum mensarũ labia metiunť: ⁊ mẽ-
sura palmi diciť addiť vnius: vt ex docto
rũ predicatiõe sicut vnitas teneť in fide:
itaqꝫ ꝙ vnitas mentiũ serueť in opere: ne
per opus bonũ qđ alter agit: alter ad di-
scordie malũ prorũpat. Ita etiã bona face
re opa debemus vt per hec quoqꝫ cũ his
cũ quibus viuimus: vnanimitatẽ recte vt
possumus cõseruemus: idest nõ deserẽdo
qđ agimus: sed p̄ueniendo bonis persua
siõibus malũ discordie qđ timemus. Sic
in suis opibus vnitatẽ palmi custodiens
paulus discordiã generari ꝓhibebat: cũ
quendã lapsũ atqꝫ ab ecclesia abiectũ iã
velle recipe corinthios videret dicẽs: Si
cui aliquid donastis ⁊ ego. Nam ⁊ ego si
quid donaui ꝓpter vos in persona xp̄i: vt
nõ circũueniamur a sathana. 2. Corint. 2
Qui videlicz solet de bonis mala gene-
rare: ⁊ hoc qđ per caritatẽ agiť ad discor-
diã trahit. Unde ⁊ mox de ipo subiecit di
cẽs: Non eñ ignoramus cogitatiões ei⁹
Ibidẽ. Doctor aũt qui per bona que p̄di-
cat in suis auditoribus rectã opationẽ for
mat: si mẽtes opantiũ ad vnanimitatẽ nõ
ligat: in labijs palmũ habz: sed eã (que di
cta est) palmi vnitatẽ nõ habet. Pensan
dũ vero est valde qđ diciť: q꞉ earundẽ mẽ
sarũ labia interi⁹ sunt reflexa. Tunc eñ
mensarũ labia intrinsecus reflectunť: qñ
doctores ad ꝯscientiã reuocãt tacita cogi
tatiõe qđ dicũt: qñ semetipos subtiliter ꝑ
scrutãť si faciũt qđ loquũť. Recte autẽ cũ
reflexa intrinsecus mensarũ labia dicun-
tur: addiť quoqꝫ per circuitum: vt non in
vna qualibet se parte cõsiderent: atqꝫ ex
alia semetipos perpẽdere pretermittant:
sed vbiqꝫ semetipos inspiciant: ⁊ inquan
tum preualẽt studeant singula opera im-
plere que docent: ne si predicãtes facere
bona dissimulant: sui vastatores sint cul-
tores alieni. O doctor: ecce iam mensa
es: iam vasa portas: iam in vasis fidelib⁹
põdus holocausti ⁊ victime sustines: sed
intus reflecte labium: idest ad cor reuoca
sermonẽ. Audi qđ dicis: operare qđ pre-
dicas. Si eñ negligis iplere que doces:
alijs messem seminas: ⁊ ipe a frumẽti par
ticipatiõe ieiunas. Unde scriptũ est. Cu-
ius messem famelicus comedit. Job. 5.
Messez quippe doctoris qui bona loqui-
tur: sed non operatur: famelicus come-
dit: quia is qui panẽ iusticie esurit opera
tur mãdata que audit: ⁊ fructũ non habz
qui seminãdo laborauit. Hinc salomõ ait
Abscondit piger manũ suã sub asella: nec
ad os suũ porriget eã. Prouerb. 19. Ne-
mo ita piger est vt ad os manũ comedẽdo
reducere laborẽ putet. Sed piger nec ad
os manũ suam porrigit: qui nec hoc vult
operari qđ dicit: Hinc iterũ de bene docẽ
tibus ⁊ male operãtibus diciť: Filij effra
im intendẽtes arcũ: ⁊ mittentes sagittas
cõuersi sunt in die belli. p̄s. 77. Inten-
dũt arcum atqꝫ sagittas mittũt: qui scri-
pture sacre scripturas proponũt: ⁊ verbis
rectis auditorum vicia feriunt. Sed con-
uertũtur in die belli: quia post semetipos
redeunt in temtatiõe viciorũ ⁊ pectus op
ponere non volũt: quia in temtationũ cer
tamine non resistũt. Hinc iterum dicitur:
Auertisti adiutoriũ gladij eius: ⁊ non es
auxiliatus ei in bello. p̄s. 88. Gladius
quippe doctoris est sermo dei. Unde per
paulum diciť: Et gladiũ spiritus: quod
est verbum dei. Ephes. 6. Omipotens
itaqꝫ deus cũ doctorem respicit nolle ope
rari que dicit: in die belli adiutorij eius
gladium auertit. Quia in temptationũ
certamine non permittit ei esse in adiuto
riũ doctrine verba que dedit. Habet igi-
tur gladium: sed hunc in bello non adiu-
uat: quia cum aduersitas temptatiõs eru
perit: verbi obliuisciť quod dicebat: Ec-
ce enim de patientia forsitan sermo docto
ri est doctrine sue magisterio docere co-
gitur: qualiter contra illata damna: con-
tra auditas contumelias patientia serue
tur. Sed cum ipe vel damno vel contu-
melia fuerit lacessitus oblit⁹ quod docue
rit: vel in lesione ꝓximi: vel in reddendo
grauius cõtumeliam excedit. Inter hec
itaqꝫ cogitet qui a mensa dei est: labiũ in-
tus reflectat: seruet qđ predicat. Scriptũ

quippe est. In pacientia vestra poss. debi-t s animas vestras. Luce. 21. Et rursum scriptum est. Doctrina viri per pacientiā noscitur. Prouerb. 19. Si itaqꝫ index doctrine pacientia est. tanto quisqꝫ doctus ostenditur: quāto patiens fuerit. Hinc est enim ꝙ bonus ille discipulus qui magistruz tolli in aera videbat: per magne charitatis affectum clamabat dicens. Pater mi: pater mi. currus israel ⁊ auriga eius. 4. Reg. 2. Quid est fratres charissimi ꝙ Helyas currus israel ⁊ auriga dicitur: nisi quia auriga agitat: currus portat. Doctor ergo qui mores populi ⁊ per patientiam sustinet: ⁊ sacri eloquij verbis docet ⁊ currus dicitur ⁊ auriga. Currus qꝛ tolerando portat. auriga quia exhortādo agitat. Currus quia mala sustinet. auriga qꝛ populū bonis admonitionibus exercet.

Fortasse autem contra vanam gloriaz sermo doctori est. Et mire insinuans qualiter debeat declinari. eisdem ipsis sermonibus vanam gloriam querit quibus contra eandem vanā gloriā disputat. Si igitur hoc appetit adipisci qđ prohibet: mēsa intus labium non reflectit. Tunc autē mensa domini ex quadris lapidibus extructa habebit intus labium reflexum: si studuerit audire qđ docet. Scriptum ꝗppe est. Ne quid per contentionē: neqꝫ per inanem gloriam. Phil. 2. Atqꝫ eisdem rursus egregius predicator dicit. Nec q̄rentes ab hominibus gloriam. neqꝫ a vobis. neqꝫ ab alijs. 1. Thes. 2. De predicationis etenim labore laudē transitorie q̄rere. quid est aliud ꝙ rem magnā vili precio venundare. Sed est in doctrine verb graue periculuz. quia sepe sermonē docētium fauores audientiū sequuntur. Et cū doctores ab eo qđ bene innotuerint apparere iam minores in dictis nolunt: doctrine verbum qđ pro acquirendis animab⁹ auditores ex omnipotentis dei amore inchoauerunt: in hoc postmodū pro acquirendis laudibus laborant. Et qui in verbis dei querebant prius lucra spiritalia: temporales postmodū fauores sequūtur.

Unde fit vt siue recta quelibet opera seu sancte doctrine verba in omnipotētis dei iudicio pereāt: cū ꝑ hec quisqꝫ trāsitorijs fauorib⁹ anhelat. Hinc etenī per prophetam iudee dicit. ꝙ in seipsaz incauta mēs inuenit. si saltē post culpā suas caute cogitationes rimet. Oliuā vberem. pulchraz fructiferam. speciosam vocauit dn̄s nomē tuū. Ad vocē loquele grandis exarsit ignis ī ea: ⁊ cōbusta sūt frutecta ei⁹. Hiere. 11. Oliuam quippe vberē ⁊ pulchrā: fructiferam ⁊ speciosam dn̄s vocat. cuius vł efficaciā in operationē: vel sancta studia ī verbis sciētie approbat. Sed ad vocē loquele grādis exarsit ignis in ea. qꝛ cū laudari quis ceperit: erubescit forsitan mīor videri ꝙ dicit: ⁊ studet esse quod dicat. Vox enī grandis loquele est: fauor adulātis. Unde scriptū est. Qui benedicit primo suo voce grandi de nocte consurgens similis est maledicēti. Prouerb. 27. Ad vocē ergo loquele grādis exarsit ignis in ea. qꝛ in magnitudine fauoris flāma ī corde accendit de amore laudis. Sꝫ oīa oliue frutecta ꝯburunt. qꝛ ante omnipotētis dei oculos vel que bene gesta vel q̄ scienter sunt dicta depereūt: cū iā nō amore domini: sꝫ ītētione trāsitorie laudis fiūt. Sic enī cogitatiōi bone cogitatio sinistra subiungit: vt vix ipse qui easdē cogitationes generat anim⁹ cognoscat. Unde p̄dicator egregi⁹ cū loquens subtiliter diceret. Uiuus est sermo dei ⁊ efficax. ⁊ penetrabilior omni gladio ancipiti. ⁊ ꝑtingens vsqꝫ ad diuisionē aīe ac spirit⁹. Heb. 4. Ilico subiunxit. Compagū quoqꝫ ⁊ medullarū: ⁊ discretor cogitationū ⁊ intentionuz cordis. Ibidē. Distinguit enī dei sermo cōpages ⁊ medullas. quia discernit cogitationes ⁊ intētiones cordis. Per cōpages quoqꝫ ossib⁹ ossa iungunt. Et sepe dū q̄d recta cogitatiōe agim⁹. sed subito in laudis amore declinam⁹. atqꝫ hoc pro laude facim⁹ quod prius facere pro veritate ceperamus. quia cogitationes cogitationibus adiunguntur: quasi quedam compages fiunt. Sed habent ossa que incompa

ge iuncta sunt etiā medullas. Quod pre
dicatoꝛ sanctus apertius intulit cū subiū
xit. Discretoꝛ cogitationū ⁊ intentionum
coꝛdis. Compages em̄ nostre cogitatōes
sunt: medulle autē intentōes. Et sepe ali
ud cogitamus: atqꝫ aliud est quod per co
gitationē intendimus. Nam si quis pro-
posito nūmoꝝ premio pupilli: vel vidue
causam defendat: ⁊ foꝛtasse ecclesiā ingre
diēs in suis p̄cibus deo dicat. Tu vides
quia causaz pupilli ⁊ vidue defendo. Iste
ꝓculdubio qđ cogitat scit: sed quo inten
dat eius cogitatio ignoꝛat. Aliud quippe
cogitat: atqꝫ aliud intēdit. Nō em̄ defēsio
nē pupilli vł vidue: sed mercedē nūmoꝝ
querit. Nam tollere tempoꝛale premiū: ⁊
non pupillū ac viduā defendere intendit
Sermo itaqꝫ dei discretoꝛ est cogitationū
⁊ intentionū coꝛdis: quia nō aspicit quid
apud temetip̄m cogitas: sed per medullā
compagis: idest per intentionē cogitatio
nis que accipere requiris. Restat ergo vt
doctoꝛ cum loquił: quasi mensa dei sem-
per intus labiū reflectat: ne aut mala in-
tentiōe loqui inchoet: aut cum bene cepe
rit seductus fauoꝛibus in appetitū alium
deducet. Foꝛtasse autē de custodia disci-
pline sermo doctoꝛi est. Et sepe etiā con-
tingit vt discipline regulā quam scit dice
re: nesciat tenere: qui aut nimio zelo mo-
tus minꝰ se per mansuetudinē temperat:
aut nimia mansuetudine placidus: minꝰ
se cōtra vicia in zeli stimulo inflammat.
Magna enim cōsideratiōe debemus pen
sare quod scriptū est: quia in vasis templi
inter coꝛonas ⁊ plectas: boues ⁊ leones
⁊ cherubin exsculpta sūt: ⁊ subter boues
⁊ leones loꝛa dependentia. 3. Regū. 7.
C Coꝛone quippe signū victoꝛie: plecte
autem cōcoꝛdie vnanimitatē signāt. Che
rubin vero plenitudo scientie dicunł. Sa
cerdotes em̄ atqꝫ doctoꝛes inter coꝛonas
⁊ plectas: idest, inter foꝛtitudinē boni ope
ris quo ad victoꝛiā currunt: ⁊ charitatis
concoꝛdiā quo a se vicissim nō discrepāt:
per boues ⁊ leones atqꝫ cherubin designa
ti sunt: quia in plenitudine sciētie quam

habent: necesse est vt ⁊ boū mansuetudi-
nem teneāt: ⁊ feruoꝛem leonū: quatenus
in disciplinā quā predicāt ⁊ ex sancto ze-
lo accensi sint: ⁊ ex paterna dulcedine trā
quilli. Quibus subter se loꝛa depēdeant
vt discipline sue retinacula quibus ip̄i li
gati sunt etiā subiectis suis sollicite im-
pendant. Super eos em̄ loꝛa dependere
est: custodie vīcula subditis tenere. Que
tunc recte seruanł: cum nec boū mansue-
tudo in zeli feruoꝛe amittił: nec leonū fer
roꝛ in māsuetudine declinał Tanta quip
pe debet esse discretio: vt nec disciplina
nimia: nec ip̄a quoqꝫ misericoꝛdia sit re-
missa. Ne si inoꝛdinate culpa dimittił: is
qui est culpabilis in reatu grauius astrin
gatur. Et rursus si culpa immoderate re-
tineł: tanto qui coꝛrigił deterioꝛ fiat: quā
to erga se nil ex benignitatis gratia agi
considerat. Exhibēda itaqꝫ praius est as-
peritas in ostensiōe: chartas in mēte: vt ⁊
dura ostensio delinquētem coherceat: et
charitatis custodia mercedē mansuetudi
nis nō omittat. Ecce dum loquoꝛ ioseph
animū pulsat: vt ad ostendendā que dico
ip̄e testis veniat. Geneł. 37. Certe som-
niū quod de pꝛofectu suo viderat fratribꝰ
narrans: per hoc quod innocenter retu-
lit: malicie contra se stimulos excitauit:
ab eisdem fratribus hysmaelitis est ven-
ditus. Ibidē. in egypto ductꝰ: mira om-
nipotentis domini dispensatiōe eidē egy
pto pꝛelatus est. Geneł. 39. Cūqꝫ in ter-
ra chanaan fames exurgeret: fratres ad
egyptum venerūt: ioseph pꝛelatum egy-
pto reppererūt: eūqꝫ submissi ad terram
ceruicibus adoꝛauerūt. Et quia mutari
dei consiliū non valet: quem ideo vendi-
derant ne adoꝛarēt: adoꝛauerūt quia ven
diderūt. Tunc ip̄e vir dei spiritu discre-
tionis plenus: cognouit fratres: non co-
gnitus. Geneł. 42. Sed memoꝛ culpe ⁊
remissoꝛ iniurie: mala fratrū nec redde-
re studuit: nec sine purgatione laxare.
Nam suspecta voce pꝛotinus dixit: Ex-
ploꝛatoꝛes estis vos: vt videatis infirmio
ra terre venistis: iam nunc experimētum

vestri capiam. Per salutē pharaonis nō
egredimini hinc. Ibidē. O iaculū in cor
de. Peregrini venerant: famis periculū
fugiebant: frumēta que querebant nō ac
ceperāt: ⁊ feriri se insuper actiōe criminis
videbant. Inter hec ducūtur ad carcerē:
et post triduū adhuc in eadem asperitate
terrent. Iam reditur ad cōriā culpe me=
moria pulsat animū: atq₃ inter seinuicem
loquūtur. Merito hec patimur: quia pec
cauimus in fratrē nostrū: videntes angu=
stiam anime ill9i cum deprecaret nos: ⁊
non audiuimus. Iccirco venit super nos
ista tribulatio. Ibidē. In his autē cor io=
seph amore vincit: secessum petit: soluit
flendo quod pietati debuit. Seuerus ad
fratres reuertit: vt cruciatas eorum ani=
mas a culpa liberaret. Post hec vnus re
ligatur in vinculis: dimittūtur ceteri cū
frumentis: vt vnus frater veniat: quem
minimū habere se dixerant. Uenit post=
modū frater. Uincebat mentē pietas: cū
frater innocens videret: sed permanebat
in ostensione asperitas: vt fratres noxij
purgarent. Genes. 44. Frumenta dan=
tur: scyphus in sacco iunioris fratris ab=
scondit: furti post eos questio mouetur.
Mittitur vt reducātur addicti: in serui=
tutem decernit apud quem scyphus fuis
set inuētus. In sacco vltimi fratris inue=
nitur. Tunc beniamin reducitur: afflicti
oēs fratres sequūtur. O tormenta mi=
sericordie: cruciat ⁊ amat. Reuersi igitur
in terra cū lachrymis prostrati: veniā po
stulant. Memores enim quid de illo pa=
tri promiserāt: merore intolerabili tabe=
scebant. Tunc se vltra cohibere non va=
lens pietas clausa prorupit ad mediū: et
excussit charitatis lachrymas de vultu se
ueritatis. Detersa est ira que apparebat:
⁊ nō erat ostensa misericordia que erat et
non apparebat. Sic vir sanctus facinus
fratrum ⁊ dimisit ⁊ vindicauit. Sic in vi
gore clementiā tenuit: vt delinquētibus
fratribus nec sine vltione pius existeret:
nec sine pietate district9. Ecce hoc est ma
gisteriū disciplinę: vt culpis ⁊ discrete no
uerit parcere ⁊ pie resecare. Qui autē di
scretiōis spiritum non habēt: aut sic di=
mittūt peccata vt nō corrigāt: aut sic qua
si corrigendo feriūt vt non dimittāt. Do=
ctor ergo cui de disciplinę moderamine
loqui necesse est: mensam dei esse se sciat:
atq₃ intus labrū reflectat: vt quod docē=
do loquit: hoc sub discretiōis spiritu vigi
lanter operet. Nec si quedā sibi deesse cō
siderat: oportet vt ab eorū predicatiōe cō
ticescat. Locus quippe eius exigit vt lo
quat. Uerbis ergo suis semetipm conue
niat: ⁊ si non ideo loquit: quia operatur:
ideo operet quia loqui compellit. Ubi ita
q₃ se conspicit opere implere qđ dicit: ibi
auditores admoneat: eorūq₃ animos ad
studiū bone operatiōis accingat. Ubi au
tem necdū se videt implesse qđ loquit ad
bona de quibus auditores admonet: se
quoq₃ pariter inflāmet: vt ipe etiā simul
distat in opere qđ per eum loquit veritas
in predicatiōe. Sepe enim qđ viuēdo ne
scimus compulsi loqui doctrinā: loquen=
do discimus: vt dū de cogitatiōis nostre
pigricia reatus nascit in mente: eandem
mentē compūctio subito aborta trāsuer=
beret: ⁊ sua voce excitata ⁊ vigilet in ope
re: que prius torpebat in ocio sine voce.
Ecce autē cū mense labiū palmo tendit:
idest cū per doctoris os cōtra vicia dispu
tat: atq₃ ad bona opera cor auditorꝝ accen
dit: multi qui eius verba audiūt: quanta
vel qualia mala perpetrauerint recogno=
scūt: atq₃ ad eum cōfitentes veniūt: eum=
q₃ pro peccatis suis intercessorē fieri cum
fletibus petunt: vt ipe orando deleat cul=
pas: quas predicādo manifestat. Unde ⁊
subditur.

Super mensas autez carnes oblationis.]

Doctores etenī sancti cū pro compūctis
peccatoribus atq₃ cōfitentibus oīpotē=
ti domīo preces fundūt: per hoc q̄ ad ve=
niam ꝓ carnali eorꝝ vita postulāt: mense
domini carnes oblatiōis portāt. Ut ergo
sint ꝓ quibus cōuersis ⁊ flentibus rogēt:

oportet vt eisdē prius in peccato positis
predicēt: ⁊ cum iam ceperint peccata re-
linquere: atq; ad innocentiā festinare: ne-
cesse est vt erga eos in ore doctoris incre-
menta p̄dicatiōis excrescāt: ⁊ quibusdam
doctrine sue verbo tāto vehementius insi-
stat: quāto eos grauius cecidisse ꝯsiderat
videlicet sciens ꝙ ipe tanto mercedē ma-
gne remuneratōis accipiat: quāto verbis
suis alios de ꝓfundiorib⁹ peccatis leuat
Libet inter hec sancti euāgelij ad mediū
verba deducere: cuius sacra hystoria per
hoc quod factū est miraculū narrat: mira
que quottidie agunt̄ denūcia. Nam cū cō-
fessi atq; ieiuni ad dn̄m populi ꝯuenissent
discipulis dn̄s dixit: Misereor super tur-
bā: quia ecce iam triduo sustinent me: nec
habēt quod mādu cēt: ⁊ si dimisero eos ie-
iunos in domos suas deficiēt in via: qui-
dam eñi ex eis de longe venerūt. Math.
8. Turba triduo dn̄m sustinet: qn̄ multi-
tudo fideliū peccata q̄ ꝑpetrauit per peni-
tentiā declinās: ad deū se in opere: locu-
tiōe atq; cogitatiōe conuertit. Quos di-
mittere ieiunos in domū suam dn̄s noluit
ne deficiāt in via: q2 videlicz cōuersi pec-
catores in p̄sentis vite via deficiunt: si in
sua cōscientia sine doctrine sancte pabu-
lo dimittant̄. Ne ergo lassemur in huius
peregrinatiōis itinere: pascēdi sumus sa-
cra admonitiōe. Valde autē pensanda est
pia sententia que ꝓcessit ex ore veritatis:
qua dicit̄: Quidā eniz ex eis de longe ve-
nerūt. Ibidē. Est aūt qui nihil fraudis ⁊
nihil carnalis corruptiōis exptus: ad om-
nipotentis dei seruitiū festinauit. Iste de
longinquo venit: q2 per incorruptionē et
innocentiā ꝓximus fuit. Alius nulla im-
pudicitia: nullis flagitijs inquinat̄: solo
aūt cōiugio expertus: ad ministeriū spiri-
tale cōuersus est. Neq; iste venit de lon-
ginquo: quia vsus cōiunctiōe ꝯcessa: per
illicita nō errauit. Alij vero post carnis
flagitia: alij post falsa testimonia: alij post
facta furta: alij post illatas violētias: alij
post perpetrata homicidia ad penitentiā
redeūt: atq; ad oīpotentis dei seruitiū cō-
uertunt̄: hi videlicet ad dn̄m de longin-
quo veniūt. Quāto etem̄ quisq; plus in
prauo opere errauit: tāto ab om̄ipotente
dn̄o longius recessit. Nam ⁊ ꝓdigus fili-
us qui patrē deseruit abijt in regionē lon-
ginquā: in qua porcos pauit: q2 vicia nu-
triuit. Dent̄ igit̄ alimenta eis etiā qui de
longinquo veniūt: q2 cōuersis peccatori-
bus doctrine sancte cibi p̄bendi sunt: vt
in deū vires reparēt: quas in flagitijs ami-
serūt. Qui sepe a doctoribus tāto necesse
est vt largioribus cibis doctrine satient̄:
quāto fessi maioribus vicijs venerūt. Et
cū iam cōfiteri ceperint mala que cōmise-
rūt: atq; cōfitendo relinquere ⁊ fletib⁹ pu-
nire: necesse est vt doctores sancti ꝓ eorū
peccatis sollicite exorēt: quatenus mense
dn̄i carnes oblatiōis portent. Q ō quoti-
ens agūt: ⁊ in hoc ꝓ alienis peccatis in-
terueniūt: sua ante dei oculos ampli⁹ de-
tergūt: q2 ea ipsa charitate se iustificāt: q̄
mira pietate ꝓ alienis iniquitatibus se in
lamētis mactāt. Nec laboriosuz debet es-
se doctori ꝓ ꝯuersis peccatoribus lachry-
mas fundere: qn̄ ⁊ ipse qui oīa creauit hō
factus ꝓ nostris iniq̄tatibus in cruce san-
guinē fudit. Qui viuit ⁊ regnat cū patre
in vnitate spūssancti deus: per oīa ⁊c̄.

Explicit Omelia. XXI.

Incipit Omelia. XXII. et vltima: que exponit litteraz. XL. cap. ab illa parte. Et extra portā interiorē ⁊c̄. vsq; ad finē ca.]

SAcri eloquij mysticos sensus
ꝓpheta per aspirationē sancti
spiritus prudēter intelligens:
dicit. Mirabilia testimōia tua
ideo scrutata est aīa mea. p̄s. 118. Qui
rursus ait: Reuela oculos meos: ⁊ cōsi-
derabo mirabilia de lege tua. Ibidem.
Qui eñi necdū occulta de apertis intel-
ligit: oculos velatos habet. Qui vero iā
itelligit: reuelatos. Et mirabilia de lege
dei cōsiderat: qui spiritalis lr̄e verba di-

ſcutiens:que interius lõgitudo lateat pẽ
ſat. An non eſt mirabile quando aliꝺ au
ribus ſonat:atqꝫ aliud exit ad intelligen=
tiam qꝺ non ſonabat. A Cui ergo ver=
ba ſacri eloquij:niſi lapidi ſimilia dixeriz
in quo igniſ latet? Qui manu quidem fri
gidus tenet:ſed percuſſus ferro per ſcin=
tillas micat. Atqꝫ hoc emittit ignẽ q̃ poſt
ardeat:quod prius manum frigidũ tene=
bat. Sic etenĩ:ſic verba ſunt ſacri eloquij
Que quidẽ per narrationem littere frigi
da tenentur.ſed ſi quis hec aſpirante do=
mino intento intellectu pulſauerit:de my
ſticis eius ſenſibus ignẽ producit.vt in ei
us verbis poſt animus ſpiritaliter ardeat
que prius per litteram ipſe quoqꝫ frigidꝰ
audiebat. Ecce etenim propheta dicit.

Et extra portam interiorem gazaphilatia cantorum:in atrio interiori quod erat in latere porte reſpicientis ad aquilonem.⁊ facies eorum contra viaz auſtralem vnam.ex latere porte orientalis q̃ reſpiciebat ad viã aquilonis.]

In his itaqꝫ verbis littere ad amorẽ dei
cuius animꝰ inferueſcat:quin potius q̃s
non ex ipſa eorum lectiõe tepeſiat. Si au
tem latẽs in littera ſpiritalis medulla diſ
cutitur.per hoc ſcintille intellectus exeũt
⁊ incendunt qꝺ prius cordis auribus fri=
gidum ſonabat. Nobis tamen vt ſe aſpi=
rante domino interior intellectus aperiat
ipſa prius narratio iuxta litterã pateſiat.
ait enim. Quia porta erat interior: atqꝫ
extra hanc atriũ quod appellat̃ interius.
ac deĩde alie.i.aquilonis.auſtri. atqꝫ ori
entis porte deſcribunt̃.vt ipſum atriũ qꝺ
eſſe extra portam interiorẽ dixerat.a por=
tis exterioribꝰ eſſe interius oſtẽdat. Atri=
uz ergo hoc ⁊ foris ⁊ intus eſt. Foris q̃a
extra portam interiorẽ.intus autem quia
ĩtra portas exteriores. Gazaphilatia quo
qꝫ cantorũ eſſe in hoc eodẽ atrio narrant̃:
que a latere porte poſita dicuntur reſpici=
entes ad aquilonẽ. Sed ipſa eadem gaza
philatia ad auſtralem viam reſpiciũt. Et
ſubditur.

Ex latere porte orientalis q̃ reſpiciebat ad viã aquilonis.

In quibus verbis aperte intelligitur:
Quia cantorũ gazaphilatia inter latus por
te reſpicientis ad aquilonẽ. ⁊ latus porte
orientalis fuerant poſita:que porta vide=
licet reſpiciebat ad viam aquilonis. Faci
es itaqꝫ gazaphilatiorũ contra viam au=
ſtralem:ſed poſitio inter portã erat orien=
tis ⁊ aquilonis. Porta ergo interior ha=
bebat ex latere portam aquilonis: ex alio
quoqꝫ latere portã auſtralem. In frõte ve
ro veſtibuli oriẽtalis porta ſurrexerat: at=
qꝫ ſic atrium qꝺ erat extra portam interio
rem.vt hoc quoqꝫ eſſet interius: porte ex
terius ambiebant. Hec de verbis littere
ſub breuitate tranſcurrimus:vt in eis ſen
ſus myſticoſ non breuiter exquiramꝰ. In
parte autem ſuperiori tres porte deſcrip=
te ſunt.i.orientis. aquilonis.⁊ auſtri.
Moxqꝫ interioris atrij tres alie narrate.
i.auſtri.orientis.⁊ aquilonis. Ac deinde
porta atrij interioris dicta eſt: in qua mẽ
ſe de quadris lapidibus extructe memo=
rantur.⁊ porta que reſpiciebat ad aquilo
nem in qua menſe eſſent ad ſacrificiũ:non
ad holocauſtũ. Unde in interiori diximꝰ
ſignificare eccleſiã.in exteriori ſynagogã
Sed his expletis.rurſuz ꝓpheta incipit
interiorem portã:atqꝫ tres alias.i.aqui=
lonis.auſtri.⁊ orientis deſcribere.⁊ in ea
rum atrio interiori qꝺ erat extra portã in=
teriorem eſſe gazaphilatia.cãtores. ſacer
dotes.templũ.altare.ſacrificia perhibet.
In quibus verbis quia de ſancte eccleſie
inſtitutione narrare alia ab eis que ſupiꝰ
dixerat cepit.patet ꝙ interioris porte in=
tellectũ mutauit. Si enĩ ſub vno intelle=
ctu omnia diceret: nouo ordine ipſa atqꝫ
alia nõ replicaret. Nam quoniã poſſumꝰ
extra portam interiorẽ atrium.gazaphila
tia.cantores.ſacerdotes.templuz.altare
ſacrificia dicere:ſi per eandẽ prophetiam

interioꝛ hoc loco sancta ecclesia designat.
Cū enī cūcta hec intra ipsam sint: qūo ex-
tra portā interiorē sunt si extra ecclesiam
nō sunt. Intelligi ergo porta interioꝛ po
test ea de qua iā lōge superi⁹ locuti sum⁹
que cōtra portā aquilonis ꝛ orientalē dr̄
posita: ꝑ quā figurari dixim⁹ aditū q̄ no-
bis ad interiora gaudia patrie celestꝫ ape
ritur. vt hic quoqꝫ ꝑ portas circa vestibu
lum narrat sancta ecclesia: per portā inte
riorē celestis regni adit⁹ figuret. Sꝫ ne
quis me verba sancti spūs estimet ad ītel
lectū meū violenter inflectere: ꝛ dicat q̄a
de porta interiori significationē sancte ec
clesie quā semel dixi mutare nō debui: in
fulgēte dei omnipotētis gratia que cepi-
mus ipsa teneam⁹. vt ꝛ porta interioꝛ sig
net ecclesiaꝫ que nos ad interiora gaudia
ꝑducet: ꝛ gazaphilatia. cātores. sacerdo-
tes. templū. altare sacrificia sint in atrio
qđ est extra portā: ꝛ tamen extra ecclesiaꝫ
nō sint. Si enī subtili inuestigatione per-
quirimus: nil obstat intelligi vt interiorē
portā sicut dictū est sanctā ecclesiā sentia
mus. De qua nūc dicit. Et extra portam
interiorē gazaphilatia cantorū: atrio inte
riori. Duo sunt etenī que dicunt. Porta
īterioꝛ: atqꝫ extra hāc atriū interi⁹. Qua
tenus hocipsum atriū ꝛ exterius sit ꝛ inte
rius. A porta exteri⁹: interius autē sicut
predixim⁹ portis quas narrādo subiūxit.
Sancta enī ecclesia duas vitas hꝫ. Vnā
quā tēporaliter ducit. aliā quā ineternuꝫ
recipit. Vnā qua laborat in terra: aliam q̄
remuneratur in celo. Vnā qua mercedes
colligit: aliā vero in qua iam de receptis
mercedib⁹ gaudet. atqꝫ in vtraqꝫ vita of-
fert sacrificiū. Hic videlicet sacrificiū com
punctionis: ꝛ illic sacrificium laudis. De
hoc sacrificio dicit. Sacrificiū deo spirit⁹
cōtribulatus. ps̄. 50. De illo autē scriptū
est. Tūc acceptabis sacrificiū iusticie: ob-
lationes ꝛ holocausta. Ibidē. De quo rur
sus ait. Vt cantē tibi gloria mea: ꝛ nō cō-
pungar. ps̄. 29. In vtroqꝫ autē sacrificio
carnes offerunt. qꝛ hic oblatio carnis est
maceratio corporis. ibi oblatio carnis est
in laudē dei gloria resurrectionis. Tunc
quippe illic quasi in holocaustū offert ca-
ro: quādo in eterna incorruptione permu
tata nil cōtradictionis: nil mortalitatꝫ ha
buerit: qꝛ tota simul amoris eius ignibus
accēsa: in laude sine fine ꝑmanebit. Por
ta ergo hec interioꝛ. i. sancta ecclesia ha-
beat interiora sua: illā videlicet vitā que
adhuc oculis nostris occulta est. Habeat
extra eam atriū exterius. i. vitā presenteꝫ
in qua omne bonū agitur vt ad bonū sine
fine ꝑueniat. Sint ergo in interiori atrio
ꝙ tamē extra portā est gazaphilatia cāto
rum. quia electi quiqꝫ atqꝫ ꝑfecti. qꝛ ad-
huc in carne mortali subsistūt: ꝛ intra sinū
sunt sancte ecclesie. ꝛ adhuc extra secreta
gaudia īterioris vite. Sint gazaphilatia
cantorū interius ꝛ exterius. qꝛ corda san-
ctorū que omnipotēti deo desideriū suum
ꝑ magni ardoris amorē cantant: ꝛ iā int⁹
sunt. ꝛ adhuc intus nō sunt. qꝛ in sancte
ecclesie sinu posita ꝛ iam vidēt ꝑ spirituꝫ
qđ intus fortiter amēt: ꝛ tamē adhuc nō
vident ꝑfecte qđ amant. Sint itaqꝫ in in-
teriori atrio gazaphilatia: sed extra portā
vt iā ꝛ intus sint ꝑ desideriū: ꝛ adhuc in-
tus nō sint ꝑ plenariū effectū. Quid sunt
autē gazaphilatia cantorū: nisi sancta de-
sideria amantiū. Qui precepta diuina q̄-
si quasdā diuitias custodiūt ī mēte: quas
cantādo seruant. qꝛ mādata dei non ex ti
more: sed ex amore ꝑficiunt: eisqꝫ ipse sa-
cri eloquij preceptiones cātabiles fiunt:
quas nō ex tristicia: sed ex desiderio sem-
per operantur. Vultis cor iusti quasi cuius-
dā cantoris gazaphilatiū audire. Canta-
biles mihi erant iustificationes tue: in lo
co incolat⁹ mei ps̄. 118. Iustificatiōes dei
dicimus precepta diuina: que nos iustos
faciūt si impleant. Que tunc nobis in lo
co incolatus nostri cātabiles fiunt: qn̄ in
hac peregrinatione vite presentis ipsa ea
dem mādata diligimus: ꝛ ex desiderio ī-
plemus. Hinc est quod idē psalmista ite-
rum ex cantorum gazaphilatio se esse insi
nuat: qui ait. Misericordiā ꝛ iudiciuꝫ cā-
tabo tibi domine. ps̄. 100. Misericordiā
Q

domini qua peccata laxant cantare etiaz
peccator debet:id eſt hanc cũ gaudio di=
cere atq ſperare. Sed quis ita iuſtus eſt:
vt eius ſibi eternũ iudicium ante mentis
oculos reuocet ⁊ nõ contremiſcat. An po
tius venire ad illud examen tanti iudicis
preſumat. feſtinet ⁊ gaudeat? Quiſquis
ille eſt: magnus eſt: quia iam misericordi
az domini ⁊ iudiciũ cantat. Cantat quip=
pe iudicium ad qd intrare non trepidat.
Sit ergo mens illius gazaphilatiũ canto
rum: vt per diuitias misericordie quas ac
cipit: letus pergat ad iudicium quod iam
nõ pertimeſcit. Videamus ſi placeat fra
tres chariſſimi aliud quoq gazaphilatiũ
cantoris. Forſitan ⁊ ipſe iudicium cãtat.
Quid etenim dicit? Ego enim iã delibor
⁊ tempus mee reſolutionis inſtat. bonuz
certamen certaui. curſum cõſummaui. fi=
dem ſeruaui. de reliquo repoſita eſt mihi
corona iuſticie: quã reddet mihi dominꝰ
in illa die iuſtus iudex. 2. Thi. 4. Qui
laborum ſuorũ conſcius memor certami=
nis qd egit. memor fidei quã ſeruauit eſ=
ſe ſibi in iudicio repoſitam coronam dicit
eam q ſibi in illa die reddi ſperat potius
q̃ donari. Profecto patet quia iudiciuz
cantat qd venire deſiderat. Unde etiam
ſubdit. Non ſolũ autem mihi: ſed ⁊ his q̃
diligunt aduentum eius. Ibidẽ. Nemo
enim aduentum iudicis diligit: niſi qui ſe
habere cauſam in iudicio bonam nouit.
Eorum ergo corda qui aduentũ iuſti iudi
cis diligunt gazaphilatia cantoruz ſunt.
quia per preſumptionẽ gratie ⁊ vite: per
virtutes ſancti deſiderij cantant iuſti iu=
dicium: qd omnes iniuſti pertimeſcunt.
Meminit autem charitas veſtra. quia ſu
periori locutione per portam orientis fi=
dem: per aquilonis ſpem: per auſtri autẽ
charitatẽ diximꝰ deſignari. Hec itaq ga
zaphilatia inter portam orientis ⁊ aquilo
nis eſſe memorant: atq ad viam auſtralẽ
reſpicere. quia corda ſanctorũ inter fidem
⁊ ſpem poſita auſtralem viam reſpiciunt:
quoniã ſancte charitatis ignibus inarde
ſcunt. Ipſa quoq orientalis porta reſpi=
cere dicitur ad viam aquilonis. quia no=
bis per fidem quidem omnia in baptiſma
te peccata laxantur. ſed tamen dũ adhuc
hic viuimus: etiam poſt fidem ſepius ad
peccata declinamꝰ. Et quaſi orientis por
ta viam aquilonis reſpicit: cũ vita noſtra
poſt perceptam fidem adhuc aliquatenꝰ
in frigore culpe torpeſcit. Quis enim in
hac vita valeat poſt fidem ſine culpa vi=
uere: cum Iohãnes dicat. Si dixerimus
quia peccatũ non habemus ipſi nos ſedu
cimꝰ ⁊ veritas in nobis nõ eſt. 1. Ioh. 1.
Cuius verbis Iacobus cõcordãs ait. In
multis enim offendimus omnes. Iaco. 3.
Si autem peccata preterita in fidei perce
ptione dimiſſa ſunt: ⁊ adhuc poſt fidez ad
peccata declinant: que nobis erit preſum=
ptio iuſticie: que ſpes vite permanẽtis: ni
ſi vt dum adhuc inter portam orientis et
aquilonis ſumus: ad viam auſtri mentis
oculos leuemus. quatenus ex ſancta cha
ritate feruentes calor nos amoris liberet
a culpa teporis ⁊ frigoris? Sint ergo ga=
zaphilatia inter portam orientis ⁊ aquilo
nis: ſed ſicut dictũ eſt ad auſtralem viam
facies intendant. vt inter hoc q nati in fi
de ſumus. ⁊ q poſt ad peccata delapſi de
ſpe pietatis preſumimus: exerceamꝰ noſ=
metipſos in ardore charitatis. ⁊ ibi tẽda=
mus oculos cordis: vbi accendamur igni
bus amoris. Poteſt autez per aquilonis
portam gentilitas: per auſtri viam iudea
per orientis autem portam ipſe dominus
deſignari. Per aquilonem quippe nõ im
merito gentilitas figuratur: quã ille qui ĩ
torporis frigore poſſidet: qui dixit. Sede
bo in monte teſtamenti: in lateribus aqui
lonis. Eſa. 14. Per auſtralez quoq por
tam recte iudea accipitur: in qua ſpirita=
les patres celeſti amore ferbuerunt. quo=
rum vnus loquitur dicens. Conuerte do
mine captiuitatem noſtrã: ſicut torrens in
auſtro. pſ. 125. Que ⁊ ſi carnalem po pu
lum habuit in quo velut aquilonis frigo=
ra portauit: in ſanctis tamen ſuis doctori
bus ac prophetis ad dominũ ac proximũ
calore charitatis arſit. Orientalis autem

porta non immerito ipsum signat: de quo
scriptũ est. Ecce vir oriẽs nomẽ eius. Et
de quo zacharias ait. Uisitauit nos oriẽs
ex alto. Zacha. 6. Luce. 1. Sint ergo ga-
zaphilatia cantorũ ex latere porte aquilo
nis. quia non solũ in iudea fuerunt corda
sanctorũ spiritaliter accẽsa: sed etiã in gẽ
tilitatis multitudine ad sancte fidei sacra
menta cõuersa ardẽt corda sanctorũ amo
re celestis patrie. inhiant gaudia eterna.
suspirãt ad societatem sanctorũ ciuium in
celo. sed tamẽ exempla huius ardoris quẽ
dono sancti spiritus acceperũt a spiritali
bus patribus synagoge capiũt. Unde ipa
quoq̃ gazaphilatia ⁊ in aquilonis latere
posita. oculos ad viã australẽ tendũt. Ec
ce enim ex gentibus venimus. sed in hoc
quoq̃ ꝓ sãcti spũs amore calem⁹. Judee
patres aspicimus qui nobis in suis dictis
quotidie sancti desiderij exempla prebẽt.
An nõ quasi calore meridiani feruoris ar
debat qui estuabat dicẽs. Sicut ceruus
desiderat ad fontes aquarũ: ita desiderat
aĩa mea ad te deus. Sitiuit anĩa mea ad
deũ viuũ. quando veniã ⁊ parebo ante fa
ciem dei. ps̃. 61. Qui rursus ait. Psallã
⁊ intelligã in via ĩmaculata: quãdo veni-
es ad me. ps̃. 100. Hoc quoq̃ ardore suc
census fuerat qui dicebat. Nũc dimittis
dñe seruũ tuũ scd̃m verbum tuũ in pace.
q̃ viderũt oculi mei salutare tuũ. Lu. 2.
Quia ergo ex gẽtilitate venim⁹: sʒ sctõs
iudee patres nobis in diuini amoris imi-
tatione ꝓponim⁹: quasi quedã cantorum
gazaphilatia ex latere porte que viã aqui
lonis respicit sum⁹. sʒ ad viã austri facies
tenem⁹. Et notandũ ꝙ hec eadẽ gazaphi
latia inter portã aquilonis ⁊ oriẽtis esse ꝑ
hibent. Q̃ videlicet post incarnationem
dñicam multitudo gentiũ ad fideʒ venit:
atq̃ inter ipsos fideles populos ⁊ sacra-
mẽta dñice incarnatiõis que medullitus
diligũt corda amantiũ surgũt. Habeãt er-
go sancti gazaphilatia hinc oriẽtis portã
⁊ inde aquilonis. q̃ inter ipsa redẽptio-
nis sue mysteria que sequunt̃. ⁊ carnales
quosdã quos ⁊ inter sanctã ecclesiaʒ tole
rant multi in deũ forti amore proficiunt.
virtutibus excrescunt. eterni iudicis ad-
uentũ querunt ⁊ inter ea que amant atq̃
illa que tolerant: quasi quedã gazaphila-
tia diuitias spũs in mẽte seruãt. Nec ĩter
sacramẽta que diligũt ⁊ que iam cõtraria
portãt deficiunt. q̃ ad australẽ viã facies
intẽdũt. Quid enĩ patimur ꝙ patres no
stri ꝓ amore dñi antea nõ pertulerũt. No
tandũ vero ꝙ inter portã austri ⁊ aquilo-
nis oriẽtalis porta esse describitur. q̃ dñs
ac redẽptor noster de iudea ẽ nat⁹. Mox
q̃ in fide sua ecclesiã ex gentibus traxit.
Quasi enĩ inter meridianã portã ⁊ aqui-
lonis apparuit. q̃ ex illa venit ⁊ istam in
suo seruitio cõuertit. Unde ⁊ bene dici-
tur ꝙ porta eadẽ orientalis ad viaʒ respi
cit aquilonis. q̃ natus dñs sinagogã de-
seruit: ⁊ multitudinẽ gentiũ collegit. No
tandum quoq̃ est ꝙ dũ de gazaphilatijs
diceretur: ⁊ facies eorũ ad viam australeʒ
additũ est vnã. vt videlicet aperte sentia-
mus quia non alia est via ad celestem pa-
triã nobis qui ex gentilitate venim⁹: atq̃
alia illis patrib⁹ qui fuerũt in iudea. Sʒ
hec eadẽ vna via ẽ nobis ⁊ illis que nos
ad eterna gaudia perducit: que nobis per
euangeliũ dicit. Ego sum via: veritas et
vita. Joh. 14. De qua psalmista ait. Ut
cognoscam⁹ in terra viã tuã: in omnibus
gentibus salutare tuũ. ps̃. 56. Qđ enim
hebraice Jesus: hoc latine dicit̃ salutaris
In terra ergo via cognoscit̃: quia Jesus
deus ante secula: ⁊ homo factus in fine se
culorum: gẽtibus est manifestatus. Una
ergo ẽ via ⁊ illis qui ab austro sunt: ⁊ his
qui ab aquilonis porta respiciũt. quia ele
ctis iudeis ⁊ gẽtibus dñs ac redẽptor no
ster expulsa pena formidinis: ad patrẽ fa-
ctus est iter amoris: atq̃ adiutoriũ peruẽ
tionis. Sequitur.

**Et dixit ad me: Hoc gazaphi
latiũ qđ respicit viã meridianã
sacerdotũ est: q̃ excubãt in custo
dijs templi.]**

Atq̃ mox subditur.

Porro gazaphilatiū qđ reſpicit ad viā aquilonis ſacerdotū erit q̄ excubāt ad miſteriū altaris.]

B Quib⁹ pphete verbis ꝑus nobis q̄rēdū eſt: q̄ ſint maioris ordīs ſacerdotes: vtrū hi q̄ in cuſtodijs excubāt tēpli: an q̄ in miſterio altaris? Sꝫ qꝛ paulopoſt ſubdiꝉ: altare erat an̄ faciē tēpli: apte oſtēdiꝉ illos eſſe maioris ordinis ſacerdotes q̄ in cuſtodijs tēpli excubāt: qꝛ ꝓfecto in altare qđ eſt interi⁹ miſtrāt. Hi aūt q̄ ad altare qđ inter faciē tēpli eſt excubāt tāto inferiores ſūt: quāto exteriorib⁹ miniſtrāt. Querendū ḡ nobis eſt: q̄ ſacerdotes ſint q̄ templū cuſtodiūt: ⁊ q̄ ad miſteriū altarꝭ excubare ꝓhibenꝉ? Magr̄ gentiū fidelib⁹ ſcribēs ait: Templū dn̄i ſctm̄ eſt: qđ eſtis vos. 1. Cor. 3. Qui itaqꝫ ſacerdotes ſūt q̄ templū dei cuſtodiūt: niſi hi q̄ orādo: p̄dicādo: ſpūalibus actib⁹ vigilādo ſanctā eccleſiā a malignoꝝ ſpirituū imiſſionib⁹: a prauoꝝ ſuaſiōibus: ab hereticoꝝ erroꝛib⁹ defendūt. An nō cuſtos tēpli fuerat q̄ laboris ſui paſſiones enumerās dicit: In labore ⁊ erūna: in vigilijs multis: in fame ⁊ ſiti: in ieiunijs multis: in frigore ⁊ nuditate. 2. Cor. 11. Atqꝫ ſtati ſubdit: Preter illa que extrīſecus ſūt inſtātia mea q̄tidiana ſollicitudo oīm eccleſiaꝝ. Penſate q̄ſo: cuſtos tēpli q̄ta ſollicitudine vigilet. Ecce em̄ in ſeip̄o ineſtiābilia patiꝉ: ⁊ cordis ſui ſollicitudinē alijs impartiꝉ. Cui⁹ rogo virtutis eſt: pl⁹ de vtilitate ꝓximoꝝ q̄ de ſua afflictōe cogitare? Quis hoc digne eſtimet: q̄s digne pēſet? Laborat: luget: eſurit: ſitit: alget: ieiunat: vigilat: et tn̄ vigilādo de eccleſiaꝝ oīm ſollicitudīe cogitat. Ecce em̄ eſt ſolertiſſimus cuſtos tēpli eterni in exēplo ꝓpoſit⁹. Imiteꝉ: qꝛ valet aduerſa ꝑ veritate pati: bona ꝓrīs īpendere: circa aīaꝝ ſollicitudinē vigilare. Ne q̄s in perfidiā: ne q̄s in ſuperbiā: ne q̄s in rapinā, vel īmundiciā labaꝉ: exq̄rere atqꝫ cōpeſcere: hoc eſt templū dei. i. ſanctā eccleſiā cuſtodire. Sūt aūt mīoris ordīs ſacerdotes: q̄ ad miſteriū altaris excubāt. Qui videlicꝫ in adiutorio maioꝝ peccata delinquētiū ſubtiliꝉ inueſtigāt: ⁊ vitā carnaliū corrigūt: atqꝫ ad hoc vſqꝫ ꝑducūt: vt per lamēta penitētie quaſi incēdāt carnē in ſacrificio: quā ꝑus viuere ꝑmiſerāt in pctō. Non em̄ hi q̄ ſanctis eccleſijs p̄ſunt: ꝑ ſemetip̄os cūcta agere preualēt. Sed dū ipſi cauſis ſpiritalib⁹ occupanꝉ: ſiq̄ praua ac carnalia ꝑpetranꝉ: hec alijs diſcutiēda atqꝫ corrigēda cōmittūt. Per q̄s dū carnalis vita corrigiꝉ: ⁊ vſqꝫ ad abſtinētie atqꝫ oratiōis ſtudiū a ꝓficiētibus perueniꝉ: quaſi in altare iā caro incendiꝉ: vt in ꝯſpectu oīpotentis dn̄i inde ſacrificiū redoleat: vn̄ prius culpa diſplicebat. Sed hac in re queſtio oriꝉ: cū ſuperius dictū ſit ꝙ gazaphilatia ad auſtralē viā facies haberēt: qua ratiōe nūc dicaꝉ: qꝛ gazaphilatiū qđ reſpicit viā meridianā ſacerdotū eſt: qui excubāt in cuſtodijs tēpli: ⁊ gazaphilatiū qđ reſpicit viā aquilonis: ſacerdotū qui excubāt ad miſteriū altaris. Si em̄ vtraqꝫ facies ad auſtralē viam tenebāt: quō nūc vnū ad meridianaꝫ: atqꝫ aliud ad aq̄lonis viā reſpicere diciꝉ? Sed in his verbis agnoſcim⁹ ꝙ gazaphilatiū ſacerdotū qui excubant in cuſtodijs tēpli ita poſitū fuerat: vt ſolaꝫ meridianā viā reſpiceret: ⁊ gazaphilatiū vero ſacerdotū qui excubāt ad miniſteriū altaris ita erat in atrio: vt ⁊ ad auſtralē viā ⁊ aquilonis faciē intēderet q̄tn̄s ⁊ cū gazaphilatio ſacerdotū qui excubant in cuſtodijs tēpli meridianā viā aſpiceret: ⁊ tamē ſine gazaphilatio eorundē ſacerdotū aq̄lonis viaꝫ videret Sed q̄d eſt ſi hoc fratres kmi: q̄d in his verbis myſticū poſſum⁹ intueri: niſi hoc ꝙ ẜm ea que p̄miſſa ſunt iā ſpiritał auditor intelligit? Qꝛ ſacerdotes maioris ordīs qui excubāt in cuſtodijs tēpli ſolā meridianā viaꝫ reſpiciūt: qm̄ ſolis ſtudijs ſpiritalib⁹ occupati: ſꝑ his que amoris dei ſūt ſollicite intendūt. Sacerdotes aūt minoris ordinis q̄ diſcutiēdis peccatis delinquentiū p̄ſunt: etiā ad aquilonis viā oculos reflectūt: vt in mētes peccantiū que ſint oꝑis frigora videāt: ⁊ hec ver

bis correptiõis vsq ad penitẽtie gemit⁹
perducẽtes: quasi carnes in altare dñi in
cendãt. Respiciãt etiaz cũ magnis sacer-
dotibus ad meridianã viã: qr quantũ ad
semetipos feruẽt igne charitatis: ꝛ succẽ
si sunt flãmis amoris dei. Sed, qr peccata
delinquentiũ crebro corrigũt: etiã ad aq̃-
lonis viã oculos reducũt. De vtrisq aũt
sacerdotũ ordinibus subdit.

Isti sunt filij sadoch qui acce
dunt de filijs leui ad dominũ vt
ministrent ei.]

Sadoch latine dicit iustus. Quis autẽ
iustus est nisi ipe cui dicit: Justus es dñe
ꝛ rectũ iudiciũ tuũ. ps. 118. Qui vero sũt
filij iusti: nisi de quib⁹ scriptũ est. Quot-
quot aũt crediderũt in eũ: dedit eis pote-
statẽ filios dei fieri. Johis. 1. Leui aũt in
terpretat assumptus. Quis aũt assumpt⁹
est: nisi populus fidelis: q̃ per sacramẽta
fidei est a pfidis segregatus. Oẽs ergo q̃
perseuerãter spiritalib⁹ actibus intendũt
filij sũt iusti. Et de filijs populi assumpti
accedũt ad dñm vt ministrẽt ei: qr de ipis
q̃z fidelibus eligunt qui ad oĩpotẽtis dei
ministeriũ veniãt: ꝛ celestibus studijs p
eruditiõe populi intendãt. Sed nobis so
lerter inquirendũ est q̃ sunt qui dño mini
strãt: neq eñ oẽs qui legũt: oẽs qui pdi-
cãt: oẽs qui ppria tribuũt: oẽs qui p car
nis abstinentiã corp⁹ castigant: dño mini
strãt. Qui eñ legẽdo atq pdicando glo
riã ppriã querũt largiẽdo que hñt: ꝛ cor-
pus in abstinẽtia macerãdo laudes reci-
pere ab hoĩbus appetũt: sibi nõ dño mini
strãt Quo ɔtra p psalmistã dñs dic: Am
bulãs in via ĩmaculata: hic mihi miñstra-
bat. ps. 100. Habet eñ maculã in via q̃
in bono ope qd agit: terrene glorie sibi p-
miũ pponit. Qr qui in hoc mũdo recipe
mercedẽ querit: fedat in cõspectu dei spe
ciẽ boni opis per maculã praue intentõis
Fortasse etem q̃s discipline studio intẽt⁹
feruet: culpas delinquentiũ resecat. Qui
tñ ad hec agẽda si nõ ex omipotentis dei
amore: sed zelo pprio ducit: sibi in his nõ
dño ministrat. Alius ne asper esse videat
multa leniter tolerat que praue ppetrant
Iste itaq qr videri p dño districtus nõ
vult per lenitatis sue studiũ sibi ꝛ nõ dño
miñstrat Restat ergo vt siue in verbi miñste
rio fatigemur: seu indigẽtibus nostra lar
giamur: siue per abstinentiã carnẽ dome-
mus seu zelo moueaur: siue p patientiã ali
qñ leniter praua toleremus: vt nos sũmo-
pere debeam⁹ intentionẽ nr̃am discutere
qtñs omne qd facimus nõ nr̃o: sed dñi ze
lo faciam⁹: ne in his que agim⁹ nobis po
tius q̃ dño miñstremus. Non eñ dño sed
sibi miñstrauerãt: de q̃bus dicebat: Oẽs q̃
sua sunt querũt: non que sunt xpi Jesu.
Phil. 2. Idem vero paulus cũ coelectis
fratribus nõ sibi miñstrare: sed dño ꝛ viuẽ
do ꝛ moriẽdo festinabat dicẽs: Nemo no
strũ sibi viuit: ꝛ nemo sibi morit Siue eñ
viuimus dño viuimus: siue morimur dñi
sumus. Rom. 14. Sibi eñ sancti nec vi
uũt: nec moriunt. Sibi nõ viuũt: qr p om
ne qd agũt ad lucra spiritalia anhelãt: at-
q orãdo: predicãdo: sanctis opibus insi-
stẽdo: celestis pr̃ie ciues multiplicare de
siderãt. Sibi mĩme moriunt: qr in cõspe-
ctu hoĩm deũ sua morte glorificãt ad quẽ
peruenire etiã moriẽdo festinãt. Pense-
mus itaq in morte sanctoꝝ q̃tũ eoꝝ op-
probriũ ab infidelib⁹ fuit: sed quãta laus
dñi in corde fideliũ excreuit. Qui si suaz
laudẽ quererent: pfecto pz: qr opprobria
in morte timuissent. Sed nemo illoꝝ sibi
viuit: ꝛ nemo sibi morit: qr suã gloriã nec
viuẽdo nec moriẽdo quesierũt. Videam⁹
si ipse pmus pastor ecclesie q̃ sibi nõ vixit
sibi sit mortu⁹. Johãnes eius soci⁹ requi
rat: ꝛ de verbis dñi ex morte pastoris eius
dẽ dicat: Hoc autem dixit: significãs qua
morte clarificaturus esset deũ. Johis. 21.
Non g̃ sibi est mortu⁹ qui deũ clarificauit
in morte. Discam⁹ igit frẽs mei intentõz
nostrã in oẽ qd agim⁹ sollicita inq̃sitione
discutere: ꝛ nostra nõ querere: si oĩpotẽti
deo volum⁹ miñstrare. Sed qr ex fideli po
pulo filios sadoch ad oĩpotẽtis dei miñste
riũ diximus assũptos: nũq̃d in eadẽ pplo

nõ sunt multi qui inueniant in mandatis dei viuere ꝑfecti? Sunt oĩno. Nã subdit.

[Et mẽsus est atriũ longitudinẽ centuz cubitoꝝ: ⁊ latitudinẽ centũ cubitoꝝ per quadrũ.]

Sepe iã per longitudinẽ longanimitatẽ spei: per latitudinẽ vero charitatis amplitudinẽ diximꝰ signari. Centenariꝰ autẽ numerus in ꝗ denarius decies ducit: qđ summã perfectiõis signet: plene superius dictũ est. Quid est igit atriũ spiritalis edificij: nisi amplitudo fideliũ populorũ? Ipsa autẽ longanimitas spei ⁊ latitudo charitatis vacua in cordibꝰ fideliũ nõ est. Nam per fidẽ quicq̃d valet operat. Unde ⁊ per paulũ dicit: In xp̃o iesu neq; circũcisio aliq̃d valet: neq; preputiũ: sed fides que per dilectionẽ operat. Gal. 5. Si ergo in vita fideliũ iuxta quendã modũ per singulos perfecta est lõganimitas spei: perfecta latitudo charitatis: perfecta certitudo fidei: perfectũ studiũ operatõis atriũ templi per quadrũ centũ cubitos habet. In mensura autem quadri nõ aliud latus maius est: atq; aliud minus: sed cũcta simul quatuor latera equali spacio tẽdunt: quia ⁊ ipsas easdem virtutes quas diximus: fidem scilicet: spem: charitatẽ: atq; operationẽ q̃diu in hac vita viuimꝰ equales sibi esse apud nosmetip̃os inueniamus. Idcirco autẽ maior spe ⁊ fide charitas dicit: quia postq̃ ad auctoris nostri speciẽ peruenit: spes quidẽ ⁊ fides trãsit sed charitas permanet. Nam nũc ⁊ quãtum credimus: tantũ amamus: ⁊ quantũ amamus: tantũ de spe p̃sumimus. De fide quoq; ⁊ operatiõe iohãnes apostolꝰ fatet dicens: Qui se dicit nosse deũ ⁊ mandata eius nõ custodit: mẽdax est. 1. Johis 2. Noticia quippe dei ad fidem pertinet: mandatoꝝ custodia ad operationẽ. Cum ergo virtus: tp̃us: ⁊ locus operãdi suppetit: tãto quis operat: quãto deũ nouerit. Et tantũ se nosse deũ indicat: quantũ pro deo bona operat. Metiant ergo fidelis populi virtutes in quadrũ: quia vnusquisq; qui in hoc vite exercitio versat tantuz credit: quantũ sperat ⁊ amat: ⁊ tantũ operat: quantũ credit: amat: ⁊ sperat. Quia itaq; sancte ecclesie populi multi sũt ⁊ robusti per fidẽ: ⁊ longanimes per spem: et ampli per charitatẽ: ⁊ efficaces per operationẽ: atriũ templi centũ cubitis in quadro mensuret. Nam vt aliquid quoq; de eoꝝ virtutibꝰ loquamur: sepe ex eis quosdã videmus prudẽtes per intelligentiã: fortes in aduersitate: iustos in operatiõe: temperãtes a voluptatibus: atq; in om̃i zelo discretiõis se mensura moderãtes. Qui dũ prudentiã: fortitudinẽ: iusticiã: atq; temperantiã: vel sicut eas enumerare quibusdã placet: prudentiã: temperantiã: fortitudinẽ: atq; iusticiã tenent: mensurã spiritalis atrij in quadro habẽt. Ecce enim ip̃e virtutes quas habere bonos ac fideles diximus ita in quadro sunt: vt vna aliam nõ excedat. Magna quippe est prudẽtia: sed si minus est a voluptatibus temperãs: minus in periculis fortis: minus in operatiõibus iusta: ꝑfecto minus est prudens. Magna est temperãtia: sed si minus intelligit vnde se temperat: si aduersa sustinere per fortitudinẽ minus valet: atq; in timore animũ deijcit: si per preceptionẽ suam aliquãdo ad iniusticie opera prorupit: minꝰ est temperãs. Magna est fortitudo: sed si minꝰ intelligit que bona custodiat: quibus malis resistat: si minus a voluptatis appetitu se tẽperat: sed vincit delectatiõe: si iusticie opera minus tenet: atq; aliquãdo ad iniusticie op̃a dominatiõe superat: minus est fortis. Magna est iusticia: sed si minus q̃ debet inter iusta ⁊ iniusta opera discernit: si minꝰ curam mũdi delectatiõe temperat: si minus se cõtra aduersa cõfortat: minꝰ est iusta. Mensuret ergo perfectoꝝ fideliũ vita per quadrũ: ⁊ tantũ habeat spiritalis atrij latus vnũ: quantũ latera singula: q: vnusquisq; tantũ prudens est: quantũ temperans: ⁊ iustus tantũ quantũ prudẽs: temperãs: ⁊ fortis fuerit. Sũt tamẽ inter eos plurimi: qui adhuc carnaliter viuũt. Qui

ꝗ ſi fortaſſe litteras ignorāt: ⁊ p̄cepta dei
legere nō valent: certe in multoꝝ fideliū
cōuerſatiōe bona que imitenť vident. Ec
ce in eccleſia voces ſancti euangelij atq̄
apoſtoloꝝ ſonāt: ecce exempla bene viuē
tiū quottidie oīm oculis opponunť. Nec
in excuſatiōe dicere poterūt: non vidimꝰ
ꝙ imitari deberemꝰ. Unde ⁊ ſubdiť.

Et altare ante faciē templi.]

Quid eſt templū: niſi fidelis populus?
Sicut per paulū apoſtolū diſcipulis di-
ciť: Templū eñi dei ſanctū eſt: quod eſtis
vos. I. Corinth. 3. Et quid eſt altare dei:
niſi mens bene viuentiū? Qui peccatoꝝ
ſuoꝝ memores lachrymis ſe lauāt: carnē
per abſtinentiā macerant: nullis ſe mūdi
huius actiōibus myſcēt: que habent indi
gētibus tribuūt: ⁊ habere que nō habent
nō concupiſcūt. Recte igiť hoꝝ cor alta-
re dei diciť: vbi ex merore cōpunctiōis
ignis ardet ⁊ caro cōſumiť. Et nūquid nō
tales fratres chariſſimi quottidie in ſan-
cto hoc fideli populo quaſi in tēpli atrio
videmus? Nūquid nō eoꝝ vitā nobis ad
exemplū propoſitā indeſinēter aſpicimꝰ?
Altare ergo ante faciē templi eſt: cū mul
ti in ſancte eccleſie cōſpectu ſunt poſiti: q̄
eterni iudicij memores ſemetip̄os quot-
tidie deo ſacrificiū in lamēto compūctio-
nis mactāt. Qui vt predictū eſt corpora
caſtigāt: quatenꝰ hoc quod per magiſtrū
gentiū diciť impleant. Ut exhibeatis cor
pora veſtra hoſtiā viuentē: ſanctam: deo
placentē. Romañ. 12. Hoſtia quippe oc
ciditur vt offeratur. Sed hoſtia viuens
eſt corpꝰ domīo afflictū. Quod ⁊ hoſtia
diciť: et viuens: quia viuit in virtutibꝰ
⁊ eſt a vicijs occiſuȝ. Hoſtia videlicet: qꝛ
iam huic mūdo eſt a prauis actibus mor-
tuū. Uiuens autē: quia cūcta que preua-
let bona operať. Sed quia ſub altaris no
mine de compūctiōis flāma ſermo intulit
neceſſariū puto que ſit diuerſitas eiuſdē
cōpunctiōis oſtendere. Alia quippe com
pūctio eſt: que per timorē naſciť: alia que
per amorē. Quia aliud eſt ſupplicia fu-
gere: aliud premia deſiderare. Unde eti-
am in tabernaculo per legem duo altaria
fieri iubēť. Exod. 27. et. 30. Unū videli-
cet exterius: aliud vero interius. Unū in
atrio: aliud ante archā. Unū quod ere co
opertū eſt: aliud qꝺ auro veſtiť. Atq̄ in
altari ereo cremanť carnes: in altari vero
aureo incendūtur aromata Quid eſt hoc
fratres chariſſimi ꝙ foris cōcremanť car
nes intus aromata: niſi hoc qꝺ quottidie
videmus: quia duo ſunt cōpunctiōis ge-
nera? Quia alij adhuc per timorē plan-
gūt: alij vero iam ſe per amorē in lamen-
tis afficiūt. Multi namq̄ peccatoꝝ ſuoꝝ
memores: dū ſupplicia eterna pertime-
ſcūt: quottidianis ſe lachrymis affligūt.
Plangūt mala que fecerūt: ⁊ incendunť
vicia igne cōpunctiōis quoꝝ adhuc ſug-
geſtiones in corde patiunť. Quid iſti ni
ſi altare ſunt ereū in quo carnes ardent:
quia adhuc ab eis carnalia opera plangū
tur? Alij vero a carnalibus vicijs liberi:
aut longis iam fletibꝰ ſecuri: amoris flam
ma in cōpunctiōis lachrymis inardeſcūt
celeſtis patrie premia cordis oculis aſpi-
ciūt: ſupernis iā ciuibus intereſſe cōcupi
ſcūt. Dura eis apparet ſeruitus: longitu-
do peregrinatiōis ſue. Regem in decore
ſuo videre deſiderāt: ⁊ flere quottidie ex
eius amore nō ceſſant. Quid iſti: niſi al-
tare ſunt aureū in quoꝝ corde aromata in
cenſa ſunt: quia virtutes ardēt? Bene au
tem de eodē altari diciť: ꝙ ante velū ar-
che ſit poſitū in ſancta ſanctorum. Archa
quippe teſtamēti ip̄e nobis factus eſt: de
quo ſcriptū eſſe nouimus. In quo ſūt om
nes theſauri ſapiētie abſconditi. Col. 2.
Archana intra velū eſt redemptor noſter
in celo. Altare vero aureū in quo timia-
ma incendiť ante velū: quia ſanctoꝝ cor-
da que cū magnis virtutibus in dei amo
re ſucccenſa ſunt: per ſanctū deſideriū in il
lo ardent quē adhuc reuelata facie vide-
dere nō poſſunt. Inter archā q̄ppe ⁊ alta
re velū eſt: qꝛ hoc qꝺ nos adhuc a viſiōe
dei ſepat: corruptōiſ nr̄e obſtaculū remo
tū nō eſt. Sed q̊uſq̄ añ veluȝ ſumꝰ: oȝ vt
quaſi timiamatis incenſum flāma amoris

ardeamus. Per ꝯpunctionis autẽ lachry
mas nil terrenũ: nil tranſitoriũ querere de
bemus. Solus nobis deſideriũ perficit:
qui fecit omnia. Tranſcendamus per de
ſideriũ omnia: vt mẽte colligamur in vnũ
Non iã timore penarũ. non memoria vi-
tiorum: ſed amoris flamma ſuccẽſi ardea
mus in lachrymis cum odore virtutum.
Iſta electorũ oratio proſpiciebat: cum in
ſponſe laude diceretur. Que eſt iſta que
aſcendit per deſertũ ſicut virgula fumi ex
aromatibꝰ mirrhe ⁊ thurꝭ: ⁊ vniuerſi pul
ueris pigmentarij. Cant. 3. Sancta q̇p-
pe electorum eccleſia cũ ab hoc mundo in
ſanctis precibus ardẽti amore ſe erigit ꝑ
deſertũ quod deſerit aſcendit. Qualiter
vero aſcendat: adiungit. Sicut virgula
fumi ex aromatibus. Fumus de incenſo
naſcitur: ſicut per pſalmiſtã dicitur. Diri
gatur oratio mea ſicut incenſum in cõſpe
ctu tuo. pſ. 140. Fumꝰ excutere lachry-
mas ſolet. Itaq; fumus eſt ex aromatibꝰ
compunctio orationis cõcepta ex virtuti-
bus amoris. Que tamen oratio fumi vir
gula dicitur. quia dum ſola celeſtia poſtu
lat ſecreta progredit: vt ad terrena atq; tẽ
poralia petenda minime reflectat. Et no-
tandũ ꝙ non virga: ſed virgula nuncupa
tur. quia interdũ in compunctionis ardo
re tante ſubtilitatis eſt vis amoris: vt hãc
nec ipſe animus poſſit cõprehendere qui
illuminatus meruit habere. Bene autez
dicitur mirrhe ⁊ thuris. Thus eniz ex le
ge domino in ſacrificium incendit. Per
mirrham vero corpora mortua condiunt:
ne vermibus corrumpant. Mirrhe ergo
⁊ thuris ſacrificiũ offerunt qui ⁊ carnem
afficiunt: ne eis corruptionis vitia domi-
nentur: ⁊ redolentẽ in conſpectu dñi amo
ris ſui hoſtiã incendunt: ſeq; ipſos deo in
ſanctis virtutibus exhibent. Unde ⁊ illic
ſubditur. Et vniuerſi pulueris pigmẽta-
rij. Puluis eſt pigmẽtarij: virtus bñ ope
rantis. Et notandũ ꝙ virtutes bene ope
rantiũ non pigmenta: ſed pulueres dicun
tur. Cum enim quelibet bona agimꝰ: pi-
gmenta offerimus. Cũ vero ipſa etiã bo-
na que agimus retractamus: ⁊ ne quid in
his ſiniſtrũ ſit iudicio retractatiõis atten-
dimus: quaſi ex pigmẽtis puluerẽ facimꝰ
vt orationez noſtram domino ꝑ diſcretio-
nem ⁊ amorem ſubtilius incẽdamus. Ec
ce hec vt deo largiente potuimus: coram
vobis fratres chariſſimi rimati ſumꝰ. Ne
mo autem me reprehendat ſi poſt hãc lo-
cutionem ceſſauero. quia ſicut omẽs cer-
nitis noſtre tribulationes excreuerũt: vn-
diq; gladijs circũfuſi ſumus. vndiq; im-
minens mortis periculũ timemus. Alij
detruncatis ad nos manibus redeũt. alij
captiui. alij interẽpti nunciant. Job. 10.
Jam cogor linguã ab expoſitione retine-
re. quia tedet animã meã vite mee. Job.
30. Jam nullus in me ſacri eloquij ſtudiũ
requirat. quia verſa eſt in luctum cythara
mea: ⁊ organum meum in vocẽ flentium.
Jam cordis oculus in myſteriorũ diſcuſ-
ſione nõ vigilat. q2 dormitauit aĩa mea p̄
tedio. pſ. 118. Jã minus lectio aĩo dulcis
eſt. q2 oblitus ſum mãducare panẽ meuz
a voce gemitꝰ mei. pſ. 101. Cui autem vi
uere nõ licet: de ſcripture ſacre ſenſibꝰ lo
qui myſtica qualiter libet. Et qui cogor
quotidie amara bibere: quando poſſum
dulcia propinare. Quid igitur reſtat: ni-
ſi vt inter flagella que ex noſtris iniquita
tibus patimur: cũ lachrymis gratias aga
mus. Ipſe etenĩ qui nos creauit etiã pa-
ter nobis factus eſt. ꝑ adoptionis ſpiritũ
quẽ dedit. Et aliquãdo filios pane nutrit
aliquãdo flagello corrigit. q2 ꝑ dolores ⁊
munera ad hereditatẽ perpetuã erudit.
Sit itaq; gloria omnipotenti dño noſtro
ieſu Chriſto. Qui viuit ⁊ regnat cum pa
tre in vnitate ſpũſſancti deus. ꝑ omnia ſe-
cula ſeculorum. Amen.

Omeliarum beati Gregorij
pape ſup Ezechielẽ liber ſecun-
dus: Finit feliciter. Anno dñi.
M. CCCC. XCVI.

¶ Tabula in duos libros omeliaruȝ sup tribus primis ꝛ quadragesimo capitulis Ezechielis beatissimi pape Gregorij: viri vtiq; in moralibus omniũ prestantissimi subiungitur. in qua reponunt vocabula que in sensu litterali ea significãt: que Ezechielis ꝓphetia in alegorico vel morali sensu notare Gregorio videbatur. In hac vero Tabula primus numerus ipsuȝ librum signat: ꝛ secundus omeliã. Littere autem A B C D E. que terminos faciunt numerorũ: singulas omelias partiũtur vti in earũ capitibus inuenies. a. primam omelie partem occupat. b. secundaȝ ꝛ ita deinceps fit in reliquis suo seruato ordine. Et qđ dicitur post. a. significatur q̃ reperiendum est id qđ queris post a ante b tamen. Et sic capias post b post C.

Tabula

Transfigurato christo dixit pater: in te cõ placui.li.i.omelia.viij.d.
Tectum ecclesie sancte prelati. libro.x. post.c.
Turturis collis retortũ significat christũ prelatum.lib.i.ome.vij.post.b.
Terribilis est hostibus spũalibus charitas.lib.i.ome.viij.post.b.

V Erba dubie prolata a christo qũo sunt intelligenda.libro.i.omelia ix.post.b.
Verba detractorum sunt tolerãda. Ibidẽ
Verba malorum sunt fugienda. Ibidem. post.b.
Venter in scriptura qũo comedit et repletur.li.i.ome.x.post.a.
Viscera quomodo in scriptura sumuntur Ibidem.
Via ĩmaculata qualis est.li.ij.ome.xxij. post.b.
Via castrorum qualis.lib.i. omelia.viij. post.b.
Vita actiua et contemplatiua quales sũt. lib.i.omelia.iij.post.a.
Vita duplex:actiua et contẽplatiua libro. i.omelia.v.post.e.
Vita bona alta est.li.i.omelia.vi.p9.e.
Vita bona dicitur sonus et quare.libro.i. omelia.viij.post a.
Vita populorũ docet prelatũ qũo corrigere debet:seuere vel benigne. lib.ij.ome. xviij.post a.
Vita bono subditorum confundit malum prelatum. Ibidem.
Vita presens est atrium exterius .lib.ij. omelia.xix.post.a.
Vita perfectorum est ardere coram archa i.christo.li.ij.omelia.xxii.post.c.
Verbuz prelatis datur et aufertur: et quot modis.lib.i.omelia.xij.b.
Ve carmen et lamentatio qũo sumuntur in scriptura.lib.i.ome.ix.post.c.
Veritatis defensor quis est.libro.i.ome. x.post.b.
Vir iustus figuratur lampade et carbone. lib.i.omelia.v.post.c.
Vir bonus tres habet conditiones.li.i. omelia.vij.post.c.
Virtus in contẽplatione est manus in visione.lib.ij.omelia.xiij.post.a.
Vita presens est angusta:futura est lata. libro.ij.omelia.xvi.a.
Virtutes tres in omni tẽpore necessarie: lib.ij.omelia.xvi.b.
Virtutes theologice sunt tres ptes edifitij spũalis.li.ij.omelia.xvij.c.
Victoria hostium per opus bonum ẽ palma in manib9.libro.ij.omelia.xvij.p9.c.
Vita duplex ecclesie et duplex sacrificium laudis et compũctionis libro.ij. omelia. xxij.a.

Explicit Tabula.

Iste liber constat [illegible] x 8 scr

